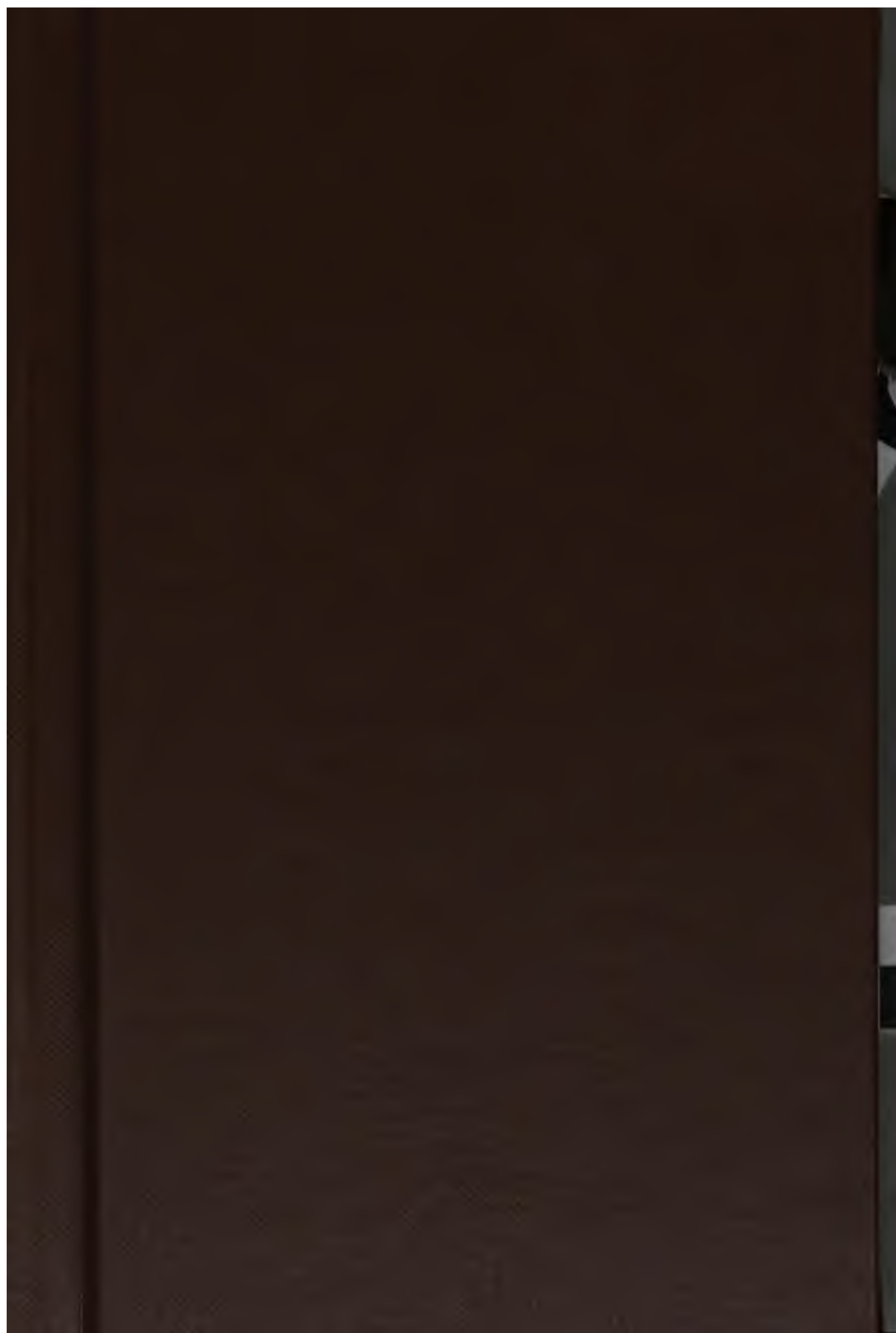

JEDNÁNÍ A DOPISY

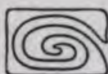
KONSISTOŘE

KATOLICKÉ A POD OBOJÍ.

NOVÉ ŘADY DÍL I.

VYDÁVÁ

HISTORICKÝ SPOLEK V PRAZE.

V PRAZF

TISKEM DRA EDUARDA

1?

JEDNÁNÍ A DOPISY

KONSISTOŘE

POD OBOJÍ ZPŮSOBOU PŘIJÍMAJÍCÍCH

A JINÉ LISTINY TÉŽE STRANY SE TÝKAJÍCÍ

Z LET

1562—1570.

NÁKLADEM HISTORICKÉHO SPOLKU V PRAZE

K VYDÁNÍ UPRAVIL

JULIUS PAŽOUT.

V PRAZE.

TEM DRA EDUARDA GRÉGRA A SYNA.

1906.

Předmluva.

Přítomná sbírka pramenů k dějinám utrakvismu v Čechách vydána jest k podnětu a nákladem Historického spolku jako pokračování prvního dílu Akt konsistoře utrakvistické z let 1525 až 1562, uveřejněného r. 1868 drem Klementem Borovým v V. svazku „Starých pamětí dějin českých (Monumenta historiae bohemica)", které vydával dr. Ant. Gindely „pomocí vznešených příznivců domácího dějepisu". Když jsem pro úkol, váženým výborem Historického spolku mně svěřený, počal látku sbírati a upravovati, našel jsem sice ve sbírkách zemského archivu království Českého nemalý počet opisů z doby po r. 1562, pořízených ještě péčí dra Borového z rukopisů v dotčené jeho publikaci uvedených a výpisů odjinud získaných, shledal jsem však, že opisy čerpané z rukopisů archivu arcibiskupského „Liber actionum consistorii sub utraque ab a. 1564 usque ad a. 1566" jsou jen částí obsahu jeho a týkají se hlavně jednání ve příčině kázně kněžstva, řádů církevních, napomínání a trestání kněží provinilých a některých vážnějších případů v církvi pod obojí. Aby tato nová sbírka pramenů pro dobu od roku 1562 do roku 1570 poskytla co nejživější obraz náboženského a kulturního života utrakvistů českých, bylo třeba sebrati material na nejširším základě a zejména vyplniti mezery v látce již hotové. K tomu účelu vypsány ze zmíněného rukopisu arcibiskupského, laskavě zapůjčeného, skoro všecky zápisy, kterých dříve bylo pominuto, a jež týkají se jednání konsistoře o sporech manželských, o rozvod, o žalobách na dodržení slibu manželského, o některých hrubších mravních poklescích kněží pod obojí a j.; několik méně důležitých zpráv podáno jen u výtahu. Zápisy takové uveřejněny v plném znění, poněvadž v nich, zvláště ve výpověděch sporných stran a svědků, jeví se tehdejší život, mrav a způsob řeči. Také pro dějiny přechodu z kališnictví k protestantství poskytují jednání konsistoře s kněžími neposlušnými, řády církevní měnícími, ženatými, k luterskému i kal-

vinskému vyznání lnoucími a tudíž odchylně učícími mnohé a zajímavé doklady. Zvláště výmluvné svědectví o takovýchto zjevech, rozklad původní strany kališnické připravujících, podávají stesky a žaloby konsistoře pod obojí r. 1570 císaři a králi Maximilianovi II. přednášené se žádostí za pomoc. Rovněž o poměru konsistoře této k arcibiskupu, hlavně v příčině svěcení kněží pod obojí, nacházejí se zde důležité zprávy. Pro místní dějepis bude se moci při mnohých farách utrakvistických doplniti z této sbírky řada kněží v té době tam působivších.

Do přítomné sbírky pojaty také některé listiny o jednání s koncilem Tridentským ve příčině povolení indeferentního přijímání z kalicha, které v pojednání Aut. Frinda: „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen" (Abhandlungen d. k. böhm. Gesellschaft d. Wissenschaften, VI. Folge 6. Band) nejsou obsaženy, a listiny v pojednání tom uveřejněné uvedeny zde jen stručným obsahem.

Co se týče označování kusů uveřejněných z výše zmíněného rukopisu arcibiskupského, aby při značném jich množství nebylo třeba stále původ jich citovati, užito také v tomto vydání písmene **P**, kterým již Borový v předmluvě k I. dílu Jednání a dopisů konsistoře utrakvistické z téhož důvodu rukopis označil.

Při odevzdání rukopisu do tisku stala se nehoda, že nedatovaný list Havla Gelasta (č. 18), který svým obsahem patří do let asi 1565—1568, omylem položen do r. 1562. Rovněž nedatované č. 30. dle později mezi tiskem objevených zpráv náleží místo do r. 1563. asi do r. 1565. Když chyba poznána, byla by náprava vyžadovala již značnou oběť.

Za vzácnou a účinnou podporu při vydání této publikace sluší zvláštní díky vzdáti Jeho Eminencí nejdůstojnějšímu pánu panu Lvovi Skrbenskému svobodnému pánu z Hříště, kardinálu a knížeti arcibiskupovi Pražskému, jenž ráčil k propůjčení rukopisu z archivu svého svoliti, vysoce důstojnému pánu Monsignore A. Wünschovi, kanovníku kapituly Vyšehradské, dříve knížecímu arcibiskupskému kancléři, za dobrotivé přispění k použití rukopisu, vysoce vážené správě zemského archivu království Českého za ochotné propůjčení opisů ve sbírkách jeho uložených a slavnému Historickému spolku v Praze za obětivě poskytnutý náklad na vydání této knihy.

V Praze, v prosinci 1906.

Julius Pažout.

1. Ferdinand I. obesílá k sobě na hrad Pražský kněze dole jmenované, aby se z bludného učení, jež jim mistr Havel Gelastus Vodňanský, probošt koleje Všech Svatých a jiní kněží za vinu kladou, ospravedlnili.

Na hradě Pražském, 1562, 4. května. — Konc. v archivu c. k. místodržitelství v Praze. R. 109—15, 2.

Ferdinand oc. Poctivý v. n. milý! Z jakých artikuluov bludných, kterýchž jsi se dopustiti a zjevně na kázaních tvých i mezi lidi jinde vtrušovati by měl, kněz mistr Havel Gelastus Vodňanský, probošt koleje Všech Svatých, kněz Matěj, farář na Prosiku, kněz Pavel Bydžovský, farář na Dohalicích, kněz Jan Kořínek, farář v Chomuticích, kněz Mikuláš Šaranů, farář Vosenský, jakožto zmocnění i na místě spolukněží a bratří svých u velikém počtu tebe viniti chce, tomu všemu z příležícího vejpisu šířeji vyrozumíš. I nechtíce my takových bludných věcí, pokudž by tak bylo, dopouštěti, poroučímeť přísně přikazujíc, aby se v pondělí po Božím Těle nejprvé příštím [1. červn.] na hradě našem Pražském se všemi potřebami svými před námi a radami našimi postavil a toho všeho, jakáť se tuto vina dává, spravil a z toho odpovídal, jináče nikoli nečiníce; neb my vyrozumějíc tomu v tom se s radami našimi spravedlivě zachovati ráčíme. A při tomť teď list otevřený, pokudžby jakého svědomí k odvodu v té věci potřeboval, posýláme, tak aby se slušně neměl čím vymlouvati. Dán na hradě našem Pražském v pondělí po nalezení sv. Kříže léta 62.

1. Knězi Matějovi Hruškovi, faráři v Roudnici.
2. In simili knězi Urbanovi, děkanu v Rakovníce, k zámku Křivoklátu náležející.
3. „ knězi Štěpánovi, arciděkanu v Král. Hradci n. L.
4. „ Václavu Beníškovi, faráři v Holohlavech.
5. „ Ondřejovi střídníkovi u sv. Jiljí na Starém městě Pražském.
6. „ knězi Jiříkovi Agricola, bakaláři a děkanu v městě Brodě Českém.
7. „ knězi Janovi Semíkovi, astronomovi, děkanu Čáslavskému.

8. In simili knězi Janovi Klaudovi, děkanu Chrudimskému, aneb kdež farářem jest.
9. " " Tomášovi děkanu Jičínskému.
10. " " Matějovi Horskému faráři v Dobrušce.
11. " " Matějovi faráři v Novém městě Hradišti.
12. " " Simeonovi Přázovi faráři v Sezemicích.
13. " " Jakubovi děkanu Pardubskému.
14. " " Matoušovi faráři v městě Dvoře Králové n. L.
15. " " Matějovi Lounskému děkanu Nymburskému.
16. " " Janovi Černýmu Moravcovi faráři u sv. Vojtěcha v Jirchářích.
17. " " Janovi Říčanskému faráři u Matky Boží před Týnem.
18. " " Matoušovi děkanu v Kolíně.
19. " " Janovi Mistopolovi kazateli v Betlémě.
20. " " Martinovi faráři u sv. Mikuláše v Menším městě Pražském.
21. " " Václavovi Šmohelovi faráři u sv. Michala v Novém městě Pražském.

---

2. *Ferdinand I. poroučí knězi Jiříkovi v Černilově a Matějovi, děkanu v městě Kostelci, aby se dne 1. června na hrad Pražský postavili a ze žaloby mistrem Gelastem Vodňanským na ně vznešené, že na kázaních svých nenáležité řeči proti ustanovení církve katolické vedli, se ospravedlnili.*

Na hradě Pražském, 1562, 6. května. — Konc. v arch. c. k. místodržit. v Praze. R. 109—15, 2.

Ferdinand oc. Poctivý v. n. milý! Vědětiť dáváme, že jest na nás od mistra Havla Gelasta Vodňanského, probošta koleje Všech Svatých, na místě jiných osob duchovních vznešeno, že jsi času předešlého, budouc farářem v Dobrušce, všelijaké nenáležité řeči proti ustanovení církve svaté na kázaních tvých mluviti měl, jakž tomu z přiležícího vejpisu vyrozumíš. I nechtíc my toho dopouštěti, pokudž by tak bylo, jakž jsme spraveni, protožť poroučíme přísně přikazujíc, aby se v pondělí po Božím Těle nejprvé příštím [1. června] na hradě našem Pražském před námi a radami našimi postavil a toho všeho se spravil, jináče nikoli nečiníce; a teď tobě list otevřený, pokudž by k tomu jakého svědomí potřeboval, odsýlati ráčíme, tak aby se neměl čím vymlouvati. Dán na hradě našem Pražském v středu po nalezení sv. Kříže.

Knězi Jiříkovi v Černilově pod Vilímem Trčkou.

Nota: Fiat tomuto knězi také list otevřený jako jiným.

In simili knězi Matějovi děkanu v městě Kostelci, že budouc předešle farářem v Pardubicích, jako ut supra psáno. Item tomuto knězi také list otevřený.

---

3. Svědomí v rozepři mezi mistrem Havlem Gelastem Vodňanským, proboštem koleje Všech Svatých, a knězem Štěpánem, arciděkanem Hradeckým, o náboženství.

1562, 14. května. — Orig. v arch. arcib. Pražského. Miscellanea.

V té při, kteráž jest mezi poctivým knězem a mistrem Havlem Gelastem Vodňanským, proboštem koleje Všech Svatých, i na místě jinejch kněží, v supplikací JMCské podané psaných, z jedné, a poctivým knězem Štěpánem, archiděkanem Hradeckým, z strany druhé, Volf Otto, kantor v městě Hradci nad Labem, učiniv přísahu podle práva svědčil takto: „Toho jsem povědom, že mistr Havel přijdouc některého dne, když sme vobědvali, k panu archiděkanovi na faru, příčinu a votázku učinil, coby držel vo včistci, pan archiděkan odpověď dal, že nic jinač, než jako svatý Jan napsal: Kdo věří ve mě, nepůjde na soud, ale půjde z smrti do života. Dále když se ptal, taky-li se on spravuje papežem, on odpovídaje řekl, že v této věci jím se spravovati nechce, že on pod jednou způsobou rozdává velebnou svátost oltářní, ale my, kteří jsme sub utraque, pod obojí způsobou podle kompaktatů rozdáváme. A tu ceduli, kterú mistr Havel k panu děkanovi poslal, u pana děkana viděl jsem. Jinýho nepamatuji dobře."

Toto svědomí při právě města Hradce nad Labem v přítomnosti přísahy: Ondřeje Starého, písaře, a Jana Nosale, spoluradních konšel přísežných, jest skrze mě Jana Albusa, písaře radního k tomu přísežného, přijímáno, v tomto listu zavříno a pečetí téhož města Hradce nad Labem vedle práva a zřízení zemského upečetíno. Ve čtvrtek před slavností sv. Ducha léta Páně ɔc 62.

Dáno od zapsání svědomí 2 gr. č., a servovi od obeslání 1 gr. č.

Mistru Havlovi Gelastovi Vodňanskému.

4. Kněz Martin, farář u sv. Mikuláše v Menším městě Pražském, pokládá některé artikule proti mistru Havlovi Gelastovi Vodňanskému o bludném a rouhavém učení jeho, aby na ně odpověděl.

1562, 31. května. — Ruk. v knihovně Strahovské, č. 73., fol. 88.

„Artikulové od kněží proti mistru Havlovi Gelastovi. Ctihodný a poctivý kněže a mistře Havle Gelaste, pane probošte

koleje Všech Svatých v Starém městě Pražském! Já kněz Martin, farář u sv. Mikuláše v Menším městě Pražském, podle JMCské mandátu mně milostivě daného před JMCské radami ku pondělku po Božím Těle toto, aby mi k svědomí proti osobě vaší složili a vypsané vydali, na vás žádám:

1. Znáte-li se k tomu, které jste kázaní učinili na den Ducha svatého v Hradci Králové léta tohoto ɔc. 62, že jste pověděli, že Kristus podle duše a těla jest stvoření?
2. Znáte-li se, co jste kázali v Zlatnících léta ɔc 60. na to evangelium o svatbě v Káni Galilejské, že jste pravili, že se svatý Jan ženil a pannu Marii pojímal, a že jest to ta svatba byla, na kterouž pozván byl Pán Kristus?
3. Znáte-li se, co jste kázali na hoře Tábor den Proměňování Pána Krista léta ɔc 61., že to zle zpívají: Věříme v Boha jednoho, že také máme věřiti v papeže otce svatého?
4. Znáte-li se, že jste mluvili před kněžími a lidmi světskými, že Pán Kristus měl v sobě duši hovadí, latině animam bestialem, a jiného rouhavého, což se psáti nesluší, mnoho?
5. Znáte-li se, že jste od JMtí rad a soudcův zemských za buřiče odsouzeni?
6. Znáte-li se, že jste na závazek vzati?
7. Znáte-li se, že jste se dali v tom slyšeti, že to víte, že na kata přijdete?
8. Znáte-li se, že jste mluvili, že konsistoř pražskou chcete zkaziti?
9. Znáte-li se, že když jste byli správcím školním u sv. Jindřicha, že jste v půstě maso jídali a jiným, aby jedli, dávali?
10. Znáte-li se, že jste u sv. Michala v Starém městě kalich a homeral tejně vzali a odnesli a potom na přikázání JMti arciknížete Ferdinanda zase vrátiti musili po dvou létech?
11. Znáte-li se, že jste na lekcích svých, které jste žákům čítali, papeže haněli, Filipa a Luthera chválili?
12. Znáte-li se k tomu, že jste v Brodě Českém mluvili, že nikdež jinde církve není, než mezi jezuvity?
13. Znáte-li se k tomu, že jste mluvili o urozeném pánu panu sudím nejvyšším, že jest kacíř a pan Vilém Trčka že dlouho trkati nebude?

A nedáte-li mi dnes světlé a neukryté odpovědi, nebudu vám povinen odpovídati. Dán v Menším městě Pražském ode mne kněze Martina v neděli po Božím Těle léta 1562.

---

5. *Kancelář česká oznamuje, že stání ve při mezi M. Havlem Gelastem, proboštem koleje Všech Svatých, a společníky proti některým kněžím na čtvrtek před sv. Vítem jest odloženo, a že strany na soudě komorním státi mají.*

Na hradě Pražském, 1562, 1. června. — Orig. v arch. arcib. Pražského. Corresp. archiep. Antonii, Fasc. III.

JMt Římský císař a Uherský, Český král ɔc. ráčí těch všech pří mezi M. Havlem Gelastusem, proboštem koleje Všech Svatých, a jeho se přidržejícími kněžími z jedné a obžalovanými kněžími strany druhé odkládati až do čtvrtku před sv. Vítem [11. června] nejprv příštím, tak aby na týž den všecky strany zase stály. A JMCská poručiti ráčí nejvyšším pánuom ouředníkům a soudcům zemským a jiným radám JMti soudu komorního, aby ty všecky věci pořádné na místě JMti slyšeli, a když to všecko slyšáno bude, vezma JMCská od nich zprávu a nahlídnúce v to všecko, ráčí se v té věci spravedlivě zachovati. A ponévadž někteří kněži zde v městech Pražských jsou také obesláni, ty JMCská nejprvé před jinými slyšeti poručiti ráčí. Actum na hradě Pražském, v kanceláři české JMCské v pondělí po Božím těle léta ɔc. šedesátého druhého.

Joachim de Nova Domo, s. r. Bohemiae cancell. — *G. Mehl.*

---

6. *Císařským rozhodnutím odkládá se pře mezi M. Havlem Gelastem Vodňanským s kněžími jeho strany a mezi kněžími měst Pražských o bludné učení; kněz Matěj, farář v Dobrušce, jenž byl ženat, aby do vyřízení pře kněžství neužíval, rovněž i kněz Simeon, farář Sezemický, ženatý, aby prokázal, že jest knězem řádně svěceným; kněžstvu obojí strany poručeno, aby na kázáních pokojně se chovali.*

1562, 26. června. — Rkp. v knih. Strahovské, č. 73., fol. 89.

JMt Římský císař, Uherský a Český král, pán náš nejmilostivější, ačkoli ráčí JMt pilné, znamenité a veliké potřeby uznávati, aby ty rozepře mezi knězem a mistrem Havlem Gelastem Vodňanským i jinými kněžími jeho se přidržejícími z jedné, a kněžími z měst Pražských, též i krajův zejména obeslanými z strany druhé, i také z čehož jsou zase někteří kněži pražští jeho kněze Havla Gelasta z jakýchsi bludných věcí, na kázáních i jinde mluvených, kterých žeby se dopustiti měl, vinili a to na něj vedli, pokudž by nejdříve možné bylo, na místě a spravedlivém konci postaviti by ráčil; však z důležitých a znamenitých příčin JMCská těch všech rozepří odkládati ráčí na nížepsané způsoby:

1. Kdyžbykoli JMCská dotčeným kněžím dvě neděle napřed

věděti dáti ráčil, aby se zase před JMCskou postavili a další vůle a poručení JMCské, čímby se zpraviti měli, očekávali.

2. Jestli by on mistr Havel k odvodu svému proti tomu, z čeho jest obžalován a naň ukazováno, jaké svědky vésti chtěl, že to bude moci učiniti, strana druhá tolikéž, a to mezi tímto časem a svatým Bartolomějem nejprv příštím.

3. Co se kněze Matěje, faráře v Dobrušce, dotýče, poněvadž on kněz Matěj k těm artikulům, z kterýchž obviněn jest, na větším díle se přiznal, i také že jest, užívajíc stavu kněžského, ženatý byl, z té příčiny JMCská ráčí o tom takto poroučeti, aby v tom času až do té pře skonání kněžství svatého i také posluhování lidu obecnému neužíval.

4. Z strany pak kněze Simeona, faráře Sezemického, poněvadž se to na něj vede, že pořádně knězem svěceným není a manželku svou odávanou při sobě má, protož aby mezi tímto časem a sv. Bartolomějem nejprvé příštím před konsistoří Pražskou, tak jakž ta věc tam vzešla, že knězem pořádně svěceným jest, prokázal; avšak až do JMCské těch artikulův, z kterýchž jest obviněn, rozeznání, dále kněžství svatého aby neužíval. A poněvadž pak ještě k takovému obvinění svému žádného odvodu svého nevedl, aniž také původu na sebe neslyšel, protož při tom času, když JMCská jemu, aby se zase před JMtí postavil, oznámiti ráčí, v tom času, odvody se přihotovíc, bude moci to také ukazovati, a JMCská což nejspíš možné, znajíc toho velikou a znamenitou potřebu, ráčí stranám zase dáti věděti o ty všecky pře, kteréž vyslyšány jsou, i jiné pře doslyšíc, na spravedlivém místě a konci postaviti.

Však JMCská ráčí o tom přísně poroučeti, aby kněži, mezi kterýmiž rozepře jest, tolikéž i jiní všickni na kázáních i jinak všelijak pokojně se chovali a jedni druhých nehaněli, ani jaké příčiny na kázáních svých, cožby k nesvornosti a nelásce býti chtělo, nic toho před se nebrali, a to pod skutečným a přísným JMCské takového každého, kdožby se čeho toho dopustil, trestáním; nýbrž podle dobrého a starobylého způsobu a kompaktátů nic nového nezamýšlejíce, lid aby vyučovali a všelijaké ceremonie a pořádky kostelní při službě boží zachovávali. Neb JMCská ráčí na to zvláštní pozor míti, jestliby se kdo z kněží toho, cožby k nesvornosti, nelásce a bouření se vztahovalo, dopustil, mimo starobylý pořádek učil, že JMt ráčí takového každého skutečně ku příkladu jiným, jakž výš dotčeno, poručiti trestati. Stalo se v pátek po sv. Janu Křtiteli, božího léta 1562.

Tento výpis tohoto odkladu vydán jest z register královských soudu komorního království Českého z rozkázání nejjasnějšího knížete a pána, pana Ferdinanda, Římského, Uherského a Českého

krále jakožto krále Českého pod sekretem JMCské léta a dne výše psaného.

Mikuláš Skalský z Dubu, písař soudu komorního král. Českého.

---

7. ***Z kanceláře české oznamuje se, že císař schválil návrh arcibiskupa Pražského, aby kněz Sylvestr z Horažďovic pro své chování k doživotnímu žaláři na Křivoklátě odsouzen byl; že císař poručí podati kapitole Pražské k uvážení akta o sporu mezi kněžími pod obojí, a že nařizuje, aby luteránští kněži, kteří dle zprávy děkana města Ústí v Čechách se přechovávají, odtud byli odbyti.***

Na hradě Pražském, 13. července 1562. — Opis v arch. arcib. Pražského. Recepta ab a. 1560—1564.

JMt Římský císař ꝛc, pán náš nejmilostivější ráčil jest poníženému zdání, kteréž jest pan arcibiskup Pražský z strany kněze Sylvestra z Horažďovic, aby pro své vejstupky ad perpetuos carceres dán byl, vyrozuměti, což JMCská schvalovati ráčí. A poněvadž žádného vězení zde na tento čas není, ráčí k tomu povolovati, aby týž kněz na Hrádek Křivoklát do vězení dán byl, jakož pak hejtmanu JMCské Lackovi [z] Šternberka psaní učiniti ráčil, když tam poslán bude, aby ho přijal a vězením i stravou opatřil.*)

Druhé JMCská ráčí poručiti tyto dni kapitole kostela Pražského akta mezi kněžími pod obojí stranou podati, a protož aby oni ty osoby, kteréž jest pan arcibiskup jmenoval, bez meškání k sobě obeslali, totiž děkana Litoměřického, probošta z Staré Boleslavi, opata Strahovského a Karlovského, a to všecko se vší bedlivostí uvážili, co na kterého kněze vedeno a co zase který odvozoval, a co by který z nich, na kteréhož jest se co ukázalo, za trestání hoden byl, a také co by který zasloužiti aneb své neviny užiti měl, a to všecko pořádně [v] spis uvedli a JMCské zdání své což nejspíše možné podali.

Třetí, jakož jest děkan města Oustí oznámil, žeby někteří luteránští kněží v Čechách přechováváni bejti měli: i ráčí JMCská všem osobám psáti, aby jich odbyli, a kapitole poroučeti, aby ty zase hodnými faráři osadili, tak aby sobě lidé čeho slušně ztěžovati neměli. Actum na hradě Pražském v outerej den svaté panny Markéty leta ꝛc šedesátého druhého.

Joachim de Nova Domo, s. r. Bohemiae cancellarius. — *S. Heldt,* vicecancellarius.

---

*) **Týž kněz na slib, že bludy své odvolá, v prosinci téhož roku s povolením císaře z vězení propuštěn.**

---

8. Ferdinand I. poroučí dole jmenovaným kněžím, aby dne 24. srpna do Prahy přijeli, nazejtří v kanceláři české se opověděti dali a další vůle císařské očekávali.

Na hradě Pražském, 1562, 13. července. — Konc. v arch. c. k. místodrž. v Praze, R. 109—15, č. 2.

Dolejším osobám každé zvláště.

Ferdinand ɔc. N. věrný náš milý! Vědětiť milostivě dáváme, že osoby tvé z některých duoležitých pilných potřeb a příčin zde potřebovati ráčíme, pro kteréž milostivě poroučíme, aby v pondělí na den sv. Bartoloměje [24. srpna] nejprvé příštího sem do Prahy konečně přijel a na zejtří v outerý ráno na hradě našem Pražském v kanceláři naši české se opověděti dal a další milostivé vuoli naší císařské vyrozuměl. Na tom milostivou vuoli naši císařskou naplníš. Dán na hradě našem Pražském v pondělí den sv. panny Markyty léta ɔc 62.

Mistru Jindřichovi opatu kláštera Slovanského.

Item knězi N. faráři u sv. Jindřicha na Novém městě Pražském.
„ N. faráři u sv. Havla v Starém městě Pražském.
„ Matyášovi faráři v Hradci nad Labem u sv. Anny.
„ Matyášovi faráři ve Stříbře.
„ Václavovi faráři v Písku.
„ Janovi faráři v Troutnově.
„ Václavovi faráři v Německém Brodě.

---

9. Ferdinand I. nařizuje některým kněžím, aby za příčinou pře s mistrem Havlem Gelastem dne 1. září na hradě Pražském se postavili.

Na hradě Pražském, 1562, 16. července. — Konc. v arch. c. k. místodrž. v Praze, R. 109—15, č. 2.

Dole psaným osobám každé zvláště.*)

Ferdinand ɔc Poctivý věrný náš milý! Jakož jest se jistý odklad na hradě našem Pražském nedávno jminulejch dní, když jsi s mistrem a knězem Havlem Gelastusem a jinými jeho se přidržejícími kněžími slyšán byl, stal, kdyžť by dvě neděle napřed věděti dáno bylo, aby se před námi postavil; kdež chtíce my se v té věci spravedlivě zachovati, poroučímeť, aby se podle téhož odkladu v outerý den sv. Jiljí [1. září] nejprv příští na hradě našem Pražském beze všech vejmluov konečně najíti dal a další milostivé vuoli naši císařské vyrozuměl a tú se spravil, jináče nikoli nečiníce. Dán na hradě našem Pražském ve čtvrtek po rozeslání sv. apoštoluov léta 62.

*) Jména kněží jsou tatáž, která se nacházejí na listině ze 4. květ. 1562.

10. Ferdinand I. nařizuje hejtmanu Poděbradskému, aby obeslal některé osoby z Poděbrad, kterých sobě někteří kněží pražští k svědectví proti knězi Havlovi Gelastovi žádají.

Na Poděbradech, 1562, 30. července. — Konc. v arch. c. k. místodrž. v Praze. R. 109—15, č. 2.

Ferdinand oc. Slov. Vědětiť dáváme, že jsou na nás někteří kněži pražští, kteříž s knězem Havlem Gelastem Vodňanským rok a den položený mají, poníženě vznesli, že by některých svědkuov, poddaných našich v Poděbradech, k potřebě své, kterýchž jsou nám teď poznamenaných podali, potřebovali, nás v tom za milostivé opatření s poníženosti prosíce. Kdež znajíc slušné býti, poroučímeť, aby ty poznamenané osoby, kteréž teď odsýláme, před sebe neprodlévaje obeslal a je sem na ten den, o kterýž se s těmi kněžími sneseš, vypravil, aby písař soudu komorního je vyslyšeti a podlí pořádku za svědky zapsati mohl. Na tom na všem jistou vuoli naši císařskú naplníš. Dán na Poděbradech ve čtvrtek po sv. Anně léta oc 62.

Hejtmanu na Poděbrady.

---

11. Ferdinand I. oznamuje konsistoři pod obojí, že vyslyšení rozepře mezi mistrem Havlem Gelastem a kněžími jeho strany a mezi jinými kněžími pod obojí v příčině sektářského učení pro morovou ránu odkládá do svého příchodu do království Českého a napomíná kněžstvo pod obojí k svornosti a k zachovávání kompaktát.

Na hradě Pražském, 1562, 23. srpna. — MS. v knih. Strahovské, č. 73., fol. 90.

Ferdinand z boží milosti volený Římský císař oc. Věrní milí! Jakž o tom dobrou vědomost máte, že jsme nedávno pominulého času kněze a mistra Havla Gelastusa, probošta koleje Všech Svatých v Starém městě Pražském, a některé jiné kněží s některými faráři pražskými a jinými kněžími, kteřížby proti kompaktátům a snešení mezi stavy pod jednou a pod obojí a proti starobylému a chvalitebnému způsobu v tomto království v sektářské a svodné učení dáti se měli, před osobu naší císařskou a rady naše sročiti, je vyslyšeti poručiti ráčili, a potom jsouc té milostivé vůle a oumyslu ty věci osobně s nejvyššími ouředníky, soudci zemskými a radami našimi království našeho Českého a skrze učené lidi duchovní v písmích svatých zběhlé, jakž náležité jest, na den od nás jim kněžím s obou stran jmenovaný, totiž v outerý den sv. Jiljí 1. dne měsíce září nyní příští na místě spravedlivém postaviti; však poněvadž se z dopuštění Pána Boha všemohoucího rána morní a jiné strašlivé a prvé v těchto zemích nemnoho slýchané nemoci těchto časův na

mnoha místech a téměř již všudy v tomto království čím dál tím víc rozmáhají, kdyby též kněži v takovém velikém počtu, jakž dotčeno, z těch morových míst, kteří se každé hodiny (jako řka) s nemocnými a těmi ranami božími nakaženými obírají, zde předce státi měli, tudyby netoliko my a synové naší nejmilejší, Jich Lásky, a ti, kteříž při dvoře našem císařském jsou, nýbrž i všickni jiní, kteří s nejjasnějším knížetem pánem Maximilianem králem Českým, synem naším nejmilejším, k korunování J. L., i také J. L. manželku královnu Českou, dceru naší nejmilejší, sem obesláni jsou, i tolikéž všickni stavové, kteříž se sem k témuž času sjedou, v městech našich Pražských a v okolních městech, městečkách v nebezpečenství by býti musili; a k tomu kdyby ti kněží, kteří obesláni jsou, od far svých, kdež již nemálo na morní bolesti pomírají, odjeti a sem u velikém počtu na uložený den přijíti a k výpovědém státi, i také zde by nemalý čas pobýti musili, tedy bez jejích přítomnosti lidem k farám a osadám jejich náležitým velebnými svátostmi a správami křesťanskými posluhováno býti by nemohlo, a tudy by skrze to Pán Bůh k hněvu a dalšímu trestáni vzbuzen býti mohl.

Kdež pro uvarování toho z těch a takových důležitých a znamenitých příčin ráčili jsme nadepsané rozepře kněžské všecky, na kterýchž, ač nemálo, než mnoho záleží, však pro zachování lásky, pokoje a jednoty podle kompaktátů a snešení mezi stavy pod jednou a pod obojí způsobou přijímajících v tomto království vzdělaných, i také pro uvarování různic, nevolí a roztržitostí na ten čas odložiti na ten způsob, aby netoliko ty osoby kněžské, kteříž obviněni a nahoře psaným mištrem Havlem Gelastem a jinými kněžími jeho se přidržejícími vyslyšáni jsou, nýbrž všickni jiní kněži pod obojí způsobou naskrze, tak jakž od starodávna bývalo, podle kompaktátů i jistých snešení, jakož dotčeno, strany velebné svátosti těla a krve Páně a jiných chvalitebných ceremonií a pořádkův církevních i se všemi obyvateli tohoto království se zachovávali a proti tomu žádným způsobem před sebe nic nebrali a nic nečinili, ani komu jinému činiti dopouštěli pod uvarováním nemilosti naší císařské a skutečného trestání, kdožby se tak nechoval, a na něho to ukázáno bylo. Kdež aby se takovým rozdílům a roztržitostem, jakž slušné jest, kteréž vyslyšány jsou, místný a spravedlivý konec státi mohl, ráčíme všem stranám až do našeho šťastného, dá-li Pán Bůh, příjezdu zas do tohoto království odkládati tak, kdybychme jim napřed čtyry neděle věděti dali, aby se před osobou naší císařskou všickni k vyslyšení a výpovědém našim postavili. Však tomu také konečně chceme, aby se všickni kněži pod uvarováním nemilosti naší císařské a skutečného trestání pokojně podle kompaktátů k sobě chovali a jedni druhým pod žádným vymy-

šleným způsobem a obyčejem buď na kázáních, ani jinde sami od sebe, ani skrze koho jiného slovy i skutkem příčiny k dalším nevolem nedávali a strana strany nehaněla. A my, když ty věci k dalšímu spravedlivému uvážení přijdou, na osobě naší císařské a otcovském bedlivém přičinění nic sjíti nedáme, tak aby mezi kněžstvem pod obojí v tomto království podle kompaktátů s strany roztržitostí u víře takové různice a nevole k spokojení a k porovnání přijíti a mezi všemi láska, svornost, pokoj pro rozmnožení všeho dobrého zde časného a potom věčného státi a trvati mohl. Na tom na všem naši císařskou vůli naplníte. Dán na hradě Pražském v neděli před sv. Bartolomějem léta božího 1562.

---

12. Ferdinand I. odpovídá Pražanům Starého a Nového města, též konsistoři pod obojí, na jaký způsob by tato měla býti obnovena.

Na hradě Pražském, 5. září 1562. — Rkp. souč. v arch. česk. místodržit. (Vytištěno v III. díle „Sněmů českých" na str. 129.)

13. Lidmila Kaplířová z Vřesovic prosí Antonína, arcibiskupa Pražského, aby poddaným jejím v Čížkovicích kněze pod obojí popřál, jakož to učinil poddaným pána Šlejnice v Lovosicích.

Na Čížkovicích, 25. října 1562. — Orig. v arch. arcib. Pražského. Recepta ab a. 1560—1564.

Osvícené kníže, pane, pane arcibiskupe, pane mně laskavě příznivý! Velebnosti Vaší požehnání hojného a šťastného panování [s] zdravím, štěstím i prospěchem hojným na pánu Bohu VknMti vinšujíc žádám. Při tom Velebnosti Vaší, osvícené kníže, pane arcibiskupe, oznamuji, že poddaní moji záduší Čížkovského a jiné vesnice, kteréž přináležejí k témuž chrámu Páně, ke mně množstvíkrát chodili a snažně žádali a posavad starati nepřestávají, aby jim správce duchovní v témž domu Páně mohl věcmi nařízenejmi od pána Boha posluhovati, neb v tom domu Páně od mnoha času ani mše svaté se nesloužily, ani slovo boží se kázalo pro nedostatek téhož chudého záduší, nemajíc odkud by správcům duchovním za práce jich platiti mohli. I teď již pak majíc milost a žádost k slovu božímu velikou a nechtějíc, aby ten boží dům tak dlouhý čas pustý byl a oni jako hovada bez slova božího aby nebyli, sami podle možnosti své, jako chudí chtí správci, který by jim přisluhoval, z sebe sbírati a platiti. Protož já sirá vdova Vaší Velebnosti žádám a velice prosím, abyšte jim toho příti ráčili, aby jim v týchž Čížkovicích kněz pod obojí způsobou, jakž toho ta všeckna chudá obec žádá, s volí VMti posluhovati mohl, tak jakž ste toho dopříti ráčili

poddanejm páně Šlencovejm v Lovosicích, té celé důvěrnosti a naděje jsouc k Vaší Velebnosti, že tato má slušná žádosť i taky poddanejch mých při Vaší Velebnosti průchod svůj míti bude, tak aby slovo Páně v čistotě poddanejm kázáno a hlásáno býti mohlo pro rozmnožení cti a chvály boží a církve svaté křesťanské. Já pak za Vaši Velebnost i s poddanými svými snažně pána Boha na modlitbách svých prositi chci, aby pán Bůh všemohoucí VMti ráčil dáti své svaté požehnání a ve všem dobrém rozmnožení. Dán na Čížkovicích tu neděli po sv. Lukáši a. 62.

Lidmila Kaplířova z Vřesovic a na Čížkovicích.

---

14. Arcikníže Ferdinand administrátorům konsistoře pod obojí poroučí, aby nařídili při všech kostelích a farách pod obojí odesílání seznamů zemřelých purkmistru a konšelům Starého města Pražského.

Na Křivoklátě, 1562, 7. listopadu. — Konc. místodrž. arch. v Inšpruku. Ferd. 385—72.

Ferdinand oc. Ctihodní, věrní naši milí! Na místě JMCské, pána a otce našeho nejmilostivějšího, vám poroučíme, abyste při všech farách a kostelích v městech Pražských pod obojí přijímajících nařídili a o tom dostatečně poroučeli, aby od nich každého dne co se jich kterého dne při jednom každém kostele a faře pochová, gruntovné poznamenání poctivým purkmistru a konšeluom Starého města Pražského konečně odesláno a dodáno bylo; nebo oni dále nám takové zprávy a poznamenání odeslati mají. Na tom jistou vuoli naší naplníte. Dán na hrádku Křivoklátu v sobotu po Všech Svatých léta oc 62.

---

15. A. Drozenský, správce statků kláštera Křižovnického v Praze, Antonínu, arcibiskupu Pražskému, do Tridentu oznamuje, že v Praze lidí pod obojí způsobou přijímajících na půl čtvrta tisíce morem zemřelo.

V Praze, 10. prosince 1562. — Orig. v arch. arcib. Pražského. Miscellanea.

Zde v Čechách na vše strany velmi zhusta mřeli, i v Praze, ale děkujíc pánu Buohu tento a onen tejden přestává mor, a časové sou velmi nestálí, dva neb tři dni mráz, potom hned dešťové; umřelo jich zde pod obojí způsobou asi $3^1/_2$ tisíce. Zde ve špitále a ve dvořích děkujíc pánu Buohu jest ještě všecka čeládka zdráva. Datum v Praze ve špitále u mostu ve čtvrtek po početí Panny Marie, jinak 10. Decembris leta oc 62.

VknMti věrný služebník *A. V. Drozenský.*

16. Vilém Oprštorf z Dubu a Fridštejna, císařský hejtman v Brandýse n. L., známo činí nařízení v příčině platu a jiných důchodů faráře Brandýského pod obojí, které má dostávati z panství Brandýského a z obce samé.

Na Brandýse, 1562, 14. pros. — Opis v arch. arcib. Pražsk. Recepta ab. a. 1614.

Nařízení z strany platu faráři Brandejskýmu nynějšímu i budoucím. Já Vilém Opršторf z Dubu a z Fridštejna, císaře JMti hejtman na Brandejse, známo činím tímto listem obecně přede všemi, kdež čten nebo čtoucí slyšán bude: že jest na poníženou suplikaci a prosbu purkmistra a konšelův i vší obce městečka Brandejsa nad Labem, JMt nejjasnější pán pan Ferdinand z boží milosti arcikníže Rakouské, pán můj milostivý, tuto nížepsanou milost jim Brandejským vší obci jakožto dědičně poddaným učiniti a o tom jest poručiti ráčil, aby se pro pomoc z zámku Brandejského [na] chování faráře jejich Brandejskýho z důchodův vydávalo každého roku patnácti korcův žita míry Brandejské a dva krmná vepře, však rozdílně při svatém Jiří půl osma korce žita a jeden krmný vepř a při svatém Havle tolikéž půl osma korce žita a jeden vepř krmný, k tomu každej tejden půl sudu piva dobrého a jeden džber mláta a mimo to na podzim též každého roku má se mu dáti šestnácte vozův dříví ku palivu. A jakož JMCská, pán můj milostivý, od sboru Brandejskýho louku dědičnou odjíti a Michalovi Plonknechtovi i s tou vinicí, kteráž k témuž sboru náležela, přivlastniti ráčil; ale však JMCská, jakožto pán dědičný panství Brandejskýho, nechtějící, aby se Brandejským v tom co ubližovati mělo, místo té již napřed řečené louky ráčil jest jim JMt též dědičně beze všeho platu a z ní povinnosti jiné louky (kteráž leží v luzích Veseckých podle louky nájemné Macha rybáře z Vesce, kterou někdy Hála držíval) milostivě odstoupiti, kterėžto louky budoucími časy každý duchovní správce, totiž kněz a nebo farář Brandejský jeden po druhým užívati má senem i otavou beze vší překážky.

Co se pak dotejče toho, kdež teď po ta léta za ouřadu mého každý farář v té obci Brandejské čím dále vždy na větší plat se potahoval, kterážto věc na mě nejednou od purkmistra a konšelův na místě té obce jest vznešena a za opatření žádáno s tím doložením, kterak z obce své mnoho na kněze vydávají i také na tři kostely, faru, školu a i jiné k tomu náležité připadnosti vynakládají, tak že jim ti zádušní příjmové na to nepostačují a postačovati nemohou: tu já svrchu psaný Vilím Operštorf pro dokonalé toho všeho vyrozumění s pilností jsem se vyptal, co se platu zádušního do roka k té jich obci, jakožto z dílův svatovavřínských jednou v rok při vánocích čtyry kopy a deset grošův českých schází a z svatopetrských dědin co by

se třetiny obilné běžně každého roku, jeden k druhému rovnaje, scházelo, tomu všemu jsem porozuměl a s bedlivostí toho povážil a chtěje tomu, aby budoucími časy mezi každým farářem a sousedy té obce předně láska a svornost trvati mohla i také, aby Brandejští o své povinnosti [věděli], čím by faráři povinnovati byli a nebo farář jim, z té příčiny toto jsem na místě JMCské pána mého milostivého, o tom, jakž se níže po artikulích rozpisuje, nařízení učinil, čímž se každá strana na budoucí časy spraviti [může]:

Nejprvé z strany dědin zádušních, to jest dílův svatovavřínských a svatopetrských, poněvadž jest s minulejmi faráři o to jednáno bylo, aby je ujali a na to živi byli, posluhujíce té obci slovem božím a svátostmi Páně vedle svého ouřadu, a oni nechtěli, podle toho o tom tak nařizuji, aby oni Brandejští z těch dědin předce tak, jakž i prvé, k obci své plat i třetinu obilnou přijímali a vybírali, v tom se rozšafně chovajíce v žapisování příjmův i také u vydání. A poněvadž pak ti všickni dotčení příjmové na níže psané vydání a náklady postačovati by nemohly, za tou příčinou s dotazem purkmistra a konšelův nařídil jsem, na čemž jsou se oni se vší obcí dotčeného městečka Brandejsa nad Labem jednomyslně snesli, aby každý usedlý soused té obce Brandejské i hradečtí sousedé vždy každého roku do obce po vosmi groších českých platili a dávali, podruzi pak po čtyrech groších českých dávati mají, kromě těch podruhův, kteříž by svá řemesla v té obci provozovali, ti po desíti groších českých do obce dávati mají na časy budoucí vždy každého roku. To se držeti a konečně ode všech zachovávati má beze všeho přerušení; však takový plat má býti rozdílně každého roku čtyrykrát dáván, totiž o suchých dnech postních soused po 2 gr., podruh po jednom groši a řemeslník po půl třetím groši (na bílo jakž obecně říkáme) na česko dávati mají, o suchých dnech svatodušních tolikéž, potom o suchých dnech svatomatoušských opět tolikéž a pak o suchých dnech adventních tolikéž všickni, jakž rozepsáno jest, do obce platiti mají. Z kterýžto všech příjmův tato vydání a nákladové časy budoucími vycházeti mají:

Item duchovnímu správci to jest faráři každého roku hotové summy dvaceti a půl kopy grošův českých vydáno býti má, a to rozdílně každého čtvrt léta vždy při času suchých dní šest kop a patnácte grošův českých. A nad to vejše každý farář jeden po druhým viničky sborní a zahrady svatopetrské i zahrádky při faře užívati má budoucně. Trefilo-li by se pak, že by faráře Brandejští neměli a nebo že by jim farář odpuštění vzal, tehdy časně při administrátořích o jiného jednati mají, na to z týchž příjmův náklad činíce i potom na přistěhování. A dále též z týchž příjmův nakládáno býti má na tři kostely, faru i školu

a jiné případnosti, však tak, když by toho purkmistr a konšelé [se] staršími obecními potřebu buď větší a nebo menší uznali, tehdy bez meškání to mají dáti opatřiti potuď, pokudž by ti příjmové napřed psaní jim nejvejše vystačovati mohly. A tak již každý kněz anebo farář Brandejský bude se věděti čím spraviti, jaké by opatření z zámku jměl anebo co by mu se platu z obce scházelo i také k užívání připouštělo. Než toto se vymiňuje, kterýž by farář odpuštění vzal a jinam se odebrati chtěl, tehdy aby budoucímu faráři díl sena a nebo otavy, také i dříví ku palivu podle slušnosti zanechal a viničky nespuštěné, ale raději k užitku spravené odstoupil. A co se dotejče svrškův na faře anebo kde jinde, ti popsáni býti mají a podle inventáře každý farář odstoupiti bude povinen.

Dále tyto jsou povinnosti Brandejských sousedův též i hradeckých: Faráři svému o letnicích, totiž svátcích hodův svatodušních, každý soused anebo souseda, kteráž krávy chová a nebo krávy jmíti bude, po jednom sýrci vždy každého roku mají dáti, a kdož by krav nechoval a nebo neměl, tehdy místo sýrce dva groše bílá dáti bude povinen. Podruzi pak Brandejští též i hradečtí sou a budou vždy každého roku povinnovati, v lese dříví z pařezův na hromady faráři zsekati a sklíditi a kněz farář na svůj náklad bude povinen sobě takové dříví domův k faře dáti svésti a spraviti a nic vejše na nich nepotahovati, ale na vychování a platu svém přestávati.

Item ode křtu a oddavkův Brandejští a hradečtí, jest-li že jsou prvé platívali, tehdy ještě platiti povinni budou, a od pohřbův knězi tři groše bílá a žákům dva groše bílá též platiti jest každý povinen, a pakli by kdo co vejše z milosti a lásky dáti chtěl, to při svobodné vůli každého se zůstavuje, zvláště pak rozumíno býti má, že toliko toto nařízení na Brandejské a hradecké jakožto jednu obec se vztahuje. Ale trefilo-li by se z strany přespolních lidí od křtu i jiných případností, ti se umluvte s panem farářem a zaplaťte jak mohou.

Item pan farář z strany druhé na expensi, totižto stravě, dva officialy, to jest rektora a kantora, chovati má, nakládajíce s nimi dobrotivě a oni k němu se všelijak také chovati mají.

A nelíbilo-li by se panu faráři co do které osoby, buď mužského aneb ženského pohlaví, buď ten soused aneb obyvatel, tehdy má to na purkmistra a konšelé buď psaním anebo oustně vznésti a oni mu, což nejdříveji budou moci, mají od takové každé osoby k skutečné nápravě takovou věc přivésti konečně vedle spravedlivosti a slušnosti; než na kázání žádného dotýkati ovšem pak jménovati nemá, ale nýbrž jiným k dobrému příkladu pokojně se chovati má. A chtěl-li by jinde býti, tehdy odpuštění časně napřed půl léta před tím vzíti a purkmistrům a kon-

šelům na místě vší obce o tom oznámiti má, tak aby oni též časně o jiného se starati mohli.

O tomto pak znamenitě poroučím, aby purkmistr a konšelé skrz rychtáře i sami svými osobami v té věci z strany šenkovních domův nad tím ruku statečně drželi, aby žádnej do mší vína páleného a jiného pití nešeňkoval a v nešpory aby na řád piva domácím dávati a jiných povykův nedopouštěli činiti pod pokutami a skutečným trestáním. Kteréžto nařízení mé a svolení vší obce Brandejské má každému faráři v známost uvozováno býti na budoucí časy. Tomu na svědomí k tomuto nařízení listovnímu sekret svůj vlastní jsem přitiskl, jehož datum jest na Brandejse v pondělí po svaté Luciji léta Páně 1562.

---

17. Konsistoř pod obojí stěžuje si u císaře Ferdinanda I., že arcibiskup Pražský nepřipustil mládence pod obojí k svěcení na kněžství, omlouvaje se, že k tomu ještě neobdržel od papeže dovolení; konsistoř odvolává se na slib, že po znovu zřízení arcibiskupství kněží pod obojí od arcibiskupa budou svěceni.

1562. — Arch. c. k. minist. vyučování ve Vídni. — (Vytištěno jako příloha 10. ve spisu dra. Klimenta Borového „Antonín Brus z Mohelnice“.)

---

18. Mistr Havel Gelastus arcibiskupu Pražskému předkládá důvody, proč chce setrvati při přijímání pod obojí spůsobou.

Bez datum [cc. 1562]. — Orig. v arch. arcib. Pražsk. Acta relig. fasc. III. sub. E.

Illustrissime princeps ac domine domine mihi clementissime. Primum peto, Vestra Celsitudo sibi hoc de me certo persuasum habeat, me sacros ordines non succepisse adactum aliquibus angustiis vel in eum finem, ut honores expetam, vel voluptati indulgeam etc., sed amore Dei et salutis animarum, ut abnegato me ipso, sequendo ipsa fundamenta, apostolos et prophetas, maxime angularem lapidem Dominum nostrum Jesum Christum, exempla obedientiae, laboris et passionis, gregi Dei, sanguine agni immaculati occisi redempto et misere a lupis non dicam disperso, sed jam fere suffocato, Dei fretus gratia et virtute, subveniam. Ipsa opera et pericula me haec vera scribere testantur.

Nunc autem cum iste scrupulus magnam faciat difficultatem, ut inter me et reverendissimum d. d. Archiepiscopum et reverendum capitulum ecclesiae sancti Viti in arce Pragensi, quod ego communionem sub utraque specie divinissimi sacramenti Eucharistiae retineam, oriatur discrimen vel divisio, causas, cur

mihi communionem sub utraque specie, quantum ad meam personam attinet, dimittere non sit possibile, Vestrae illustrissimae Celsitudini, imo omnibus piis praelatis ac ipsi cathedrae Petri examinandas breviter assigno.

I. Quia omnium catholicorum patrum, doctorum, conciliorum, si usus eius fiat in vera catholica fide, unitate et debita obedientia ecclesiae universalis et cathedrae Petri, approbata et nunquam, quod sciam, damnata est.

II. Quia specialiter regno Bohemiae et marchionatui Moraviae a sacrosancto concilio Basiliensi, ut executoria eiusdem concilii testatur, et a summo pontifice Pio Quarto ex decreto sacrosancti concilii Tridentini per bullam, quae non est revocata nec, ut spero, revocabitur, indulta est.

III. Quia ab infantia communione sub utraque specie usus sum in hodiernum diem.

IV. Quia sacros ordines non ementitus, sed manifeste me non solum apud reverendissimum episcopum Dionysium et dominum Ludovicum Beccatellum, episcopum Ravellensem, apostolicae sedis legatum, a quo datum est mihi breve, imo apud cives et in monasterio s. Georgii Venetiis sub utraque specie communicantem confessus (nec unquam me hujus confessionis pudet) secundum veram formam catholicae et romanae ecclesiae et accedente consensu summi pontificis Romani consecutus sum.

V. Quia communionem, dum fungor presbyteratus officio, tam sub utraque quam sub una specie et privatim apud omnes et publice pro concionibus in templis, lectionibus in universitate ac ad tribunalia regis et imperatoris, in praetoriis et in arce Pragensi, quod notum est, non tantum incolis regni, sed exteris et viva voce et scriptis, utramque esse bonam et indiferentem servatis servandis ac conditionibus jam assignatis manifeste adfirmavi et hoc ipso scripto adfirmo.

VI. Quia dum scirem, piae ac sanctae memoriae imperatorem patrem et superstitem (Deo laus) serenissimum archiducem Ferdinandum filium, dominos dominos meos clementissimos, et meam personam falsis rumoribus et calumniis apud simplicem populum, quod tollere velimus communionem sub utraque specie, traduci et semina seditionis spargi, ut hanc sinistram suspitionem animis piorum eximerem et calumniatores confunderem et seditiosorum malos conatus impedirem, in templo, in honorem Beatissimae Mariae Virginis Dei genitricis in Hanicz [sic] *), alias in Parzez consecrato, coram peregrinorum multitudine, quae aliquot millia hominum majori ex parte regni Bohemiae religionis ergo

*) Místa toho jména není v Čechách, snad míněn poutnický chrám v Haindorfu? Srovn. spis dr. Klim. Borového: Antonín z Mohelnic, str. 116.

congregata continebat, imperatorem et archiducem justis rationibus defendi, quod et viva voce et scriptis testentur (et scripta ad oculum demonstravi), se fovere et defendere tam sub utraque quam sub una communicantes. De me autem dixi, ut certo sibi persuadeant, me dum vivo, retinere communionem sub utraque specie. Et super hisce, quae haec sexta causa continet, Deum testem ex loco Dei, hoc est, ex cathedra invocavi, et hodie hoc meum promissum et invocatio mihi non solum ab haereticis, sed a catholicis sub una specie communicantibus mihi objicitur et mendacii ex suspicione falso redarguor, quod suspicantur, me jam communioni sub utraque specie renunciasse.

VII. Quia dum communionem sub utraque specie retineo, pios et infirmos aedificare infideles et haereticos omnis generis, qui se palliant titulo communicantium sub utraque specie, Dei virtute et actis in hoc regno confundere et convincere, si legitime actio procedet, et illi, quorum interest, suum facient officium, possum, cujus rei experientia testis est.

VIII. Quia scio infirmitatem populi, imo pastorum, si accipio communionem sub una specie, do scandalum, ut omnes, qui ex animo cupiunt unitatem et pacem cum sacrosancta catholica ecclesia et Romana, resiliant, vel certe dubitent, indigent enim prudenti informatione.

IX. Non possum nec volo in sinistram suspitionem apud credulam plebem adducere summum pontificem, imperatorem et omnes pios catholicos et praebere haereticis occassionem rebellionis et seditionis. Crimen sit hoc a me longe alienum; nam scio, quod nulla ratione haeretici seditionem movere possunt, nisi si persuadeant simplici populo, quod omnes sub utraque specie communicantes interficiendi sunt, ut publice pro concionibus quidam debacchantur.

Plures causae, quae non sunt tanti momenti, assignari possint, quarum unicam tantum adfero. Nullibi extra Pragam daretur mihi locus fungendi presbyteratus officio, nam catholicos sacerdotes a parochiis ejiciunt et male tractantur, qui ex sub utraque fiunt sub una, ut duo sunt exempla: Quidam sacerdos a sancto Henrico ita fuit Pragae et in Velvar tractatus, qui, dum aequanimiter persecutiones ferre non posset, angore animi interiit; alter Mathias Ahenarii mittebatur cum litteris in diversa loca, nullibi pro parocho receptus est, sed moerore in morbos varios incidit et misere per annos octo vitam agens hoc anno frigore et fame post festum Nativitatis Christi ad patres commigravit.

Hae sunt causae, propter quas ego volo communionem calicis retinere, illas illustrissima Celsitudo expendere dignetur peto.

Vestrae Celsitudini addictissimus Magister *Gallus Gelastus*.

---

19. Ferdinand I. nařizuje synu svému arciknížeti Ferdinandovi učiniti opatření, aby mezi administrátory konsistoře pod obojí, Martinem Mělnickým a Janem Mistopolem, v užívání důchodů zachována byla rovnost.

V Inšpruku, 1563, 7. dubna. — Konc. v arch. místodrž. v Praze. R. 109/1-9.

Ferdinand ɔc. Nejjasnější kníže, synu náš nejmilejší ɔc. Vznešeno jest na nás jménem kněze Martina Mělnického, administrátora pod obojí přijímajících, stížnost, kterúž se do kněze Jana Mistopola též administrátora pod obojí, že jemu od těch duochodů k administrátorství od starodávna náležitých, kterýchž by on polovici spravedlivě tak dobře, jako dotčený Mistopole užívati a jmíti měl, nic dávati nechce, nébrž sobě to všecko že by osoboval, nás v tom za milostivé opatření se vší pokorou prosíc. I poněvadž týž kněz Martin v témž ouřadu administrátorském a v jedné práci spolu s ním jest, Tvé Lásce milostivě a otcovsky poroučeti ráčíme, aby Tvá Láska, dadouc se na to gruntovně vyptati, v to nahlídl a tak to na místě našem synovsky opatřil, aby mezi týmiž administrátory, jakž slušné jest, v užívání duochodu jim spolu náležitého rovnost zachována byla, tak aby jedna ani druhá strana neměla čeho sobě slušně stěžovati. Na tom Tvá Láska milostivú a otcovskú vuoli naši naplní, kteréž vší milostí otcovskou náchylní býti ráčíme. Dán v městě našem Inšpruku ve středu po neděli postní Květné léta 1563.

---

20. Rakovničtí žádají administrátory konsistoře pod obojí, aby k nim kněze Pavla, toho času faráře v Strašecím, za správce církevního podali.

1563, 21. května. — Konc. v arch. města Rakovníka.

Důstojným a vysoce ctihodným pánům administrátorům, pánům mistrům a farářům konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí způsobou přijímajícím, pánům a přátelům nám v pánu Bohu milým. Službu svú VMtem vzkazujeme, důstojní a vysoce ctihodní páni přátelé nám v pánu Bohu milí. Nepochybujem, než že v dobré paměti ráčíte míti žádost naši snažnou minulého času na VMti vzloženou, abyšte nás správci církevními, poněvadž nynější pan děkan náš odpuštění jest vzal, opatřiti ráčili, čehož se jest k minulému sv. Jiří pro některé příčiny vykonati nemohlo, než aby dotčený pan děkan náš do sv. Havla najprv příštího u nás dotrval. I poněvadž slušná jest věc, abychom něco jistého o takovém našem opatření věděti mohli, VMtem předešlou žádost obnovujeme a za to prosíme, že na nás v té příčině laskavou paměť míti ráčíte; nýbrž i to VMtem oznamu-

jeme, že ctihodný kněz Pavel, na ten čas farář v Strašecím, odpuštění od té obce Strašické jest vzal, a protož za to prosíme, že k nám téhož kněze Pavla podati za správce církevního k budoucímu sv. Havlu ráčíte, v čemž VMti za laskavou a přátelskou odpověď žádáme. Dán v pátek po památce vstoupení Krista Pána léta 1563.

---

21. Arcibiskup Pražský, zasílaje císaři Ferdinandu I. své dobré zdání o prostředcích k zjednání jednoty u víře v Čechách, žádá, aby císař vymohl jemu povolení k svěcení kněží pod obojí a lidu přijímání z kalicha.

V Tridentu, 1563, 28. května. — Arch. c. k. minist. vyučování ve Vídni.

Sacratissima Caesarea Maiestas et domine domine clementissime! Orationum ac fidelium servitiorum meorum in gratiam Mtis. V. S. humillimam subiectionem. Mitto ad S. Caes. Mtem Vram simplices meas rationes, quas me nuper Oeniponti M. V. S. conscribere iussit, quibus ego, omissis subtilioribus quaestiunculis, religionis concordiam in Boëmia restitui posse existimo, humillime supplicans, cum pro universo orbe impetratio calicis sit difficilior, Mtas V. S. regni sui Boëmiae eam rationem habere et clementer inire velit, ut dispensatio pro ordinandis Calixtinorum sacerdotibus et etiam sacri calicis usus a Sede Apostolica eo citius impetretur, rebus praesertim sic in Boëmia nunc sese ad concordiam inclinantibus. Nam cum nuper huc rediens reverendissimis dominis legatis statum Boëmiae, interrogatus, ordine et non sine commendatione exponerem, praesente etiam reverendissimo cardinale Lotharingo, responderunt: de eo nobis, quantum ad Boëmiam, nullam prorsus difficultatem occursuram. Tanti momenti fuit archiepiscopatum Pragensem restituisse, ut sibi Apostolica Sedes totum Boëmiae regnum restitutum et magnam Germaniae partem accessisse existimet. Quicquid in promovendo eo negotio laboris et sollicitudinis mihi Mtas V. S. iniungere uolet, hoc humilliter rogo me per literas certiorem facere dignetur. Deus Opt. Max. Mtem V. S. nobis et afflictae ecclesiae suae quam diutissime cum suis omnibus conservet incolumem. Datum Tridenti die 28. Maii ano 1563. Sacratissimae Caesareae Maiestatis Vestrae, humillimus capellanus Archiepiscopus Pragensis.

---

22. Dobré zdání, které arcibiskup Pražský, Antonín z Mohelnice, zaslal císaři o prostředcích k zjednání jednoty u víře v Čechách.

1563, 28. května. — Arch. c. k. minist. vyuč. ve Vídni.

Cum ad politiam recte instituendam, institutam conseruandam maxime pertineat populorum, inter quos ea constitui et

conseruari debet, in fide et religione unitas et concordia, ut primum omnium unanimi consensu colatur Deus. Ubi enim diversus est cultus Dei et religio, diversae ceremoniae, fides non una, fieri non potest, ut externa harmonia politiae ciuilis constare possit, aut esse diuturna. Ubi unica et catholica fide Deus non agnoscitur, ibi charitas Dei et proximi iacet neglecta, accedentem enim ad Deum recte credere oportet. Fides itaque, quae una est, fundamentum est et basis omnis christianae actionis, sine qua impossibile est placere posse Deo: absente fide nulla est dilectio Dei, nulla proximi, nullum opus gratum et acceptum Deo; ibi autem odia, iurgia, dissensiones, rerum omnium profundum chaos. Proinde quisquis externam rempublicam bene et in tranquillo cupit habere institutam, in hoc in primis et maxime conatus suos dirigat, ut cives et subditos in religione Dei habeat concordes, idem omnes in fide sentientes. Atque id hoc calamitosissimo rerum statu cupiunt quidem omnes pii, et crebris gemitibus flagitant, sed mille artificiis, fraude et dolo factum est, ut conantibus reducere profligatam ab haereticis fidei concordiam in dies sese maior difficultas offerat. Quid vero faciant? Sinent grassari haereses, atque easdem subinde generare nouas impune permittent? Quid (si id fiet) prohibebit? quo minus intra paucos non dicam annos, sed menses, omnia in ethnicismum delapsa esse frustra dolebunt cordati homines, et in miserabili confusione rerum omnes disciplinas sursum deorsum ferri caelumque terrae misceri experientur. Prohibebunt vi? persequentur flamma et gladio? At tam pertinaces sunt sui propositi haeretici, tantus est seductorum numerus, ut omnibus aut profligatis, quod tutum non est, aut occisis, quod est crudele, pauci sint in Germania catholici principes, qui non fastitatem quandam in suas provincias essent inducturi. Sed dicet aliquis, licere hoc non tantum, sed ad id obligari quoque principes, ut erga tales atrocitate utantur. Esto, quid vero dicet de iis, qui se non ipsi separarunt temere, sed ignari, simplices, mansueti, seducti sunt ab astutis et subdolis Sathanae magistris, nec extra ecclesiam in dispersione, sed intus in graemio eorum aut ex consuetudine longa aut ex devotione cupiunt fieri participes, quae per se non ita immutabilia sunt, ut illis concedi non possint.

Huiusmodi simplicioribus totum regnum Boëmiae inclytum refertum est, quod prae caeteris regnis et nationibus atque prouinciis magis videtur ad reformationem esse dispositum, modo venerabilis Eucharistiae sacramentum sub utraque specie ei sacrosancta synodus expresse permitteret, et ut eorum sacerdotes a legitimis et catholicis episcopis, imo ipso potius metropolita consecrarentur, concederet.

Nec mirandum est, quod hoc hucusque et adhuc tam con-

stanter petant Boëmi, nam non est haec nova apud eos inventio, sed usus longa iam consuetudine per successiones introductus, ultra centum annos, antequam Lutherus Germaniae pestis nasceretur. Non nuper hoc petere inceperunt, sed propterea nuncios suos in Basileensi concilio habuerunt, in quo, licet nulla extet eius rei mentio, certissimum tamen est, Boëmos ibi comparuisse et inter caetera calicis negotium, quod apud eos semper primum fuit, sine omni dubio diligenter tractasse, unde et in hodiernum diem compactata, quae vocant, supersunt. Neque in eam dementiam lapsi sunt unquam, ut omnino, sicut alii haeretici, a catholica ecclesia resilierint. Concubinarios tanquam pestes oderunt, etiamnum sacerdotes eorum, qui bene sibi conscii ministrant sacramentum sub utraque specie, caetera catholici. Ceremonias observant et rerum in ecclesia consecrationes, processiones, sanctorum invocationem, orant et sacrificant pro mortuis, confessionem tenent sacramentalem; de conjugatis praesbiteris, quid sentirent, nuper interrogati, responderunt, eos se abhorruisse hactenus, et abhorrere adhuc, tanquam certissimum ecclesiastici status excidium.

Sacerdotes ut haberent ordinatos legitime, quae non subierunt discrimina, impensas, labores? Venetias mittendo, saltem ut non sacerdotes veros ad sacramentorum administrationem et ecclesiastica munera non admitterent. Quas non pertulerunt calamitates a Waldensibus, Nicolaitis et aliis hostibus domesticis? quibus se opposuerunt fortiter, quantum in ipsis fuit, in reliquo regem implorantes sedulo pro defensione, nec prius quieverunt, quam illis pestibus regno interdiceretur, cuius sacratissimus caesar vivus testis est. Porro jam durante sacro concilio, unde exterminium haeresum, pax et tranquillitas christianae reipublicae omnium piorum votis expectatur, illis non miserebimur nostram opem implorantibus et nihil iniqui petentibus?

Adde, quod dum usus utriusque speciei omnibus laicis aeque fuerit indifferenter communis et haud dubie ab ordinatis sacerdotibus porrigebatur, cum illi, Boëmi inquam, de eo cum patribus in Basileensi concilio concordarent; nemo etiam negabit, concilium Constantiense primum laicis calicem ademisse, neque id adeo, ut nunquam restitueretur, sed quoad usque ecclesiae non videretur secus expedire. Antea usus ille, tanquam una de puris ritibus ceremonia indiferens, fuit ab ecclesia mutatus tum, nunc ab eadem, quae eodem quoque spiritu regitur, ecclesia necessitate cogente restituendus. Qua de causa creditur non arcendos esse idoneos adolescentes eorum a sacris ordinibus, cum alios hactenus sacerdotes non habuerint nisi legitimos, quocunque tandem modo eos adepti sint, fallere malentes aliquem episcopum, quam idolorum cultum in patriam inducere. Quid enim aliud

est quam mera idololatria, habere id pro corpore et sanguine Christi, quod panis est merus, merumque vinum, nam sine sacro charactere ordinis nemo conficit. Ita fit, ut omnes alii haeretici sacrum ordinem contemnentes idololatrae sint et seductores populi a Christo ad creaturam. Adde id quoque, quod si quis recte perpenderit, intelliget hoc ipsum sacrum oecumenicum concilium Tridentinum praeterito anno non obscure innuisse, admittendos esse tales ad usum calicis, quales supra descripti sunt Boëmi, non enim vetuit calicem huiusmodi mansuetis, non penitus eum sustulit, sed ad summum pontificem remisit concedendum digne petentibus, quod certe nunquam erat factura sancta et prudentissima synodus, si existimasset, nemini prorsus debere concedi. Neque vetus ecclesia, quae semper Graecos orientales, nonnunquam Germanos in gremio obedientiae suae sustinuit ac tolleravit cum usu calicis, permisisset hoc, si non ita expedire fuisset rata. Si itaque concedi debet, qui fit? ut praetendatur difficultas ea de non consecrandis eorum sacerdotibus, ministris concessi aliquando calicis, in omnibus, ut dictum est, aliis catholicis, cum videamus a Graecis et Rutenis sacerdotibus sic administrari populo eosque procul dubio ab episcopis consecrari. Hic rursus obiiciet aliquis, impetrato calice illi ministrent, qui puri hactenus permanserunt catholici presbyteri, et qui postea ordinabuntur, non qui Calixtini nominati sunt. Quaero, cur arcebimus eos a ministerio ecclesiae, cum parere cupiunt? et tum credent se magis devinctos obedientiae Apostolicae Sedis, quando ea tanquam pia mater eos, praedicta permissione, sub alas suas misericorditer receperit. Hoc nisi factum fuerit, longius fugabuntur a nobis desperati, efficientur deteriores et haeretici, et omnis status Boëmiae in deterius ruet, eorum namque est maior numerus. An non praestat habere, concesso quod concedi potest, charos sanctae fidei amicos domesticos, quam cum rigore occasionem dare ad dissensionem et ultro inimicos constituere? Non propellendi sunt longius, sed admittendi. Non alios sacerdotes usus sacrosancti sacramenti altaris sub una specie habeat, alios sub utraque, sed habeantur isti quoque pro Catholicis eisque adnumerentur, sit unum ovile sub uno pastore, sit illorum cum nostris sacerdotibus ministrandi sacramenta aequa potestas. Introducatur unius speciei usus rursus in ea oppida et loca, unde fuit explosus, nam vix aliqua civitas aut oppidum invenitur, ubi non sint quidam qui sub utraque communicent. Sit sepultura utrisque communis. Ita fiet, ut prorsus tollatur scissura omnis. Noverit ordinarius, cui manus imponat, et non cuivis citra delectum cito id faciat. Rem ita instituat, ut sub obedientia ordinaria et iurisdictione maneant ii, quos ordinaverit, ut agnoscant ipsi eum patrem, eos ipse filios. Atque ita facile

medebimur illis malis, quae obstare videntur, quominus cito perveniatur ad concordiam. Quorum tria sunt in Boëmia quae occurrunt difficiliora: parvulorum communio, consistorium calixtinorum et festum Joannis Hussii, quae si partim sustuleris, partim correxeris, in portu navigabis et habebis praesentem concordiam. Sanctissimae autem Sedis obedientia semper praesupponitur, sine qua vanus hic labor esset, et eam merito praestabunt Boëmi iuxta promissionem suam, ubi experti fuerint, se a Sanctissima Sede tam materne recipi.

Primum obstaculum iam paulatim amovetur et amotum est multis e locis, ut in oppidis Podiebrad, Lissa, Prandeis et Pragae quibusdam ex templis, ubi penitus cessavit parvulorum communio, quo initio cura ordinarii et Catholicorum paulatim aboleri poterit etiam alibi. Tentandum namque est, vigilandum et laborandum, ubi affulgent alicuius boni initia, nec facile succumbendum sub operis difficultate. Jusjurandum etiam formet ordinarius, quo, qui ex illis ordinandi erunt, abjurent se non ministraturos venerabile Eucharistiae sacramentum, qua vel sola via abusus illius communionis e medio tolli poterit, licet, ut dictum est, ipsimet Boëmi eum paulatim coeperint odisse.

Consistorium Pragense, in quo matrimoniales causae, et alia, quae ad ecclesiam recte instituendam spectant, non secundum jus canonicum examinantur instituunturque, non tam facile tolli poterit propter consuetudinem a tot annis passim receptam, emendari vero et corrigi facile. Nam Imperatoria Majestas in ea, quae Pragae in praeterito Octobre facta est administratorum, ut ipsi vocant, ratificatione, sibi emendationem eorum seu mutationem clementer reservavit. Deinde cum etiam nuper in quodam negotio matrimoniali archiepiscopum consuluerint, videntur ex nostris aliquem assessorem seu officialem, qui nomine archiepiscopi eiusmodi acta dirigat, aut certe appellationem ad sedem metropolitanam sine difficultate libenter esse admissuri. Id quod non obscure quidam eorum uni ex capitulo Pragensi significauit, nam certum est ipsis, capitis, a quo regantur in spiritualibus, desiderio valde teneri.

Major autem difficultas occurrit in tollenda memoria Joannis Hussii, idque non propter sacerdotes praecipuos, sed ob seductae plebis pertinatiam; primi enim eorum qui Pragae sunt sacerdotes, sensim ad abolendum illius festum accedere videntur, dum eodem die alia convenienti populo concionari incipiunt, quam fabulam illam de martyrio Hussii, nec desunt inter plebeios, qui propterea offensi, non parum de suis sacerdotibus conquerantur. Sed fieri non potest, ut uno quasi momento eradicentur zizania ex domo Dei, quae tam in Boëmia quam alibi radices tam altas egerunt. Hoc autem remedio occurrendum

esse videtur, ut pia et sancta aliqua deceptione circumveniantur et catholici fingant se in eorum gratiam aliquid admissuros esse, quod antea nunquam in catholicis ecclesiis in Boëmia in usu fuit. Duas festivitates celebrarunt hactenus per annum Calixtini in Boëmia, quarum alteram recipiant catholici, ut illi alteram omittant. Festum Transfigurationis Dominicae in monte Tabor hucusque a catholicis Boëmis non fuit celebratum. Recipiatur itaque eius solemnis observatio communi consensu ab utraque parte, et celebretur iuxta Romanum morem et consuetudinem sexta mensis Augusti die, cuius concors observatio nemini, non etiam inter laicos, haud dubie grata futura est, et rursus illi, praesertim sacerdotes eorum, deserant festum Hus, idque sub nomine recens initae concordiae. Sed neque illud praetereundum erit, quin diligentissime inculcetur sacerdotibus Calixtinis, festum illud Hus non esse pacis et concordiae, sed factionis, non charitatis, sed odii, non aedificationis, sed dissipationis causam, atque ob id extra Boëmiam nullibi in orbe terrarum observari, quod ab eis ipsismet in despectum sacri concilii institutum sit. Denique in saepedicto festo historia etiam talis recitetur, quae non solum concilii Constantiensis acta arguere, sed etiam omnem magistratum ecclesiasticum totumque clerum catholicum plebeiorum odiis exponit. Quae cum tam verissima sint, ut a sacerdotibus eorum merito admittantur, sine dubio futurum est, ut si concionatores celebrationem eius festi populo non indixerint, paulatim in desuetudinem sit abiturum, praecipue cum quotannis eo tempore incidat, quo ruricolae praesente et fere media messe sunt occupatissimi.

Atque hae videntur esse rationes, quae omissis aliis subtilitatibus simplices nos Boëmos ad optatam concordiam reducere possint, subiectae in primis S. Caes. Mtis. et aliorum Catholicorum iudicio.

---

23. Mezi jinými rozhodnutími císaře Ferdinanda I. v příčině znovuzřízení arcibiskupství Pražského, jest také slib, že přičiní se u papeže, aby arcibiskup Pražský mohl světiti kněží pod obojí.

1563, v květnu. — Konc. v ach. minist. vyuč. ve Vídni.

2. Als auch der Administrator im Consistorio zu Prag deren, so sub utraque sein, an Ihr Mt. suppliciert, dass Ihr Mt. gnädigste Fursehung thuen wollte, damit ihre Priester durch den Herrn Erzbischofen möchten jederzeit ordiniert werden: so haben sich Ihr Kais. Mt. allergnädigist erboten, wann sie bei der Papstlichen Heiligkeit umb Confirmation der Fundierung ersuchen werden, mit Gnaden hierauf bedacht zu sein.

---

24. Purkmistr a rada města Rakovníka knězi Pavlovi, faráři v městě Strašecím v příčině ujetí správy církevní v Rakovníce.

1563, 28. června. — Kopiář města Rakovníka.

Službu ɔc. Ctihodný kněže Pavle, pane příteli nám v pánu Bohu milý! Nepochybujem, než že najednání naše s Vámi o přijetí správy církevní u nás Vám v dobré paměti jest. A poněvadž ještě nic toho pro nedovolení vrchnosti gruntovně na místě postaveno není, za to Vás žádáme, že nám o tom, kdybyste se do Prahy vypraviti chtěli a mohli, oznámíte; neb sme toho oumyslu, abychom z prostředku svého někoho podle Vás vyslali, tu, bude-li v tom vůle boží, aby ta věc při vrchnosti Vaší na místném konci postavena býti mohla. S tím ɔc. Datum v pondělí u vigiljí sv. Petra a Pavla apoštolův Páně léta ɔc 63.

---

25. Ferdinand I. poroučí synu svému arciknížeti Ferdinandovi, aby nařídil Janu Mistopolovi, administrátoru konsistoře pod obojí, by vydal druhému administrátoru, Martinovi Mělnickému, faráři Malostranskému, co jemu z důchodů úřadu toho náleží.

Ve Vídni, 1563, 19. července. — Konc. v arch. místodrž. v Praze. R. 109, 1-9.

Nejjasnější kníže, synu náš nejmilejší! Jakož jsme Tvé Lásce o kněze Martina Mělnického, faráře Malostranského, administrátora pod obojí přijímajících, nedávního času to psaní učiniti a Tvé Lásce otcovsky a milostivě poručiti ráčili, aby Tvá Láska z strany téhož kněze Martina a kněze Jana Mistopola, též administrátora pod obojí, což se nějakých platuov dotýče, kteréž by jim jakožto osobám spolu v ouřadu administrátorském pracujícím společně náležiti měly, v to nahlídl a na místě našem synovsky to opatřil, aby mezi týmiž administrátory v užívání duochodu jim spolu náležitého rovnost zachována byla, jakž psaní naše císařské o to šířeji Vaší Lásce učiněné [obsahuje]. I vznešeno jest opět na nás jménem dotčeného kněze Martina, faráře Malostranského, že až posavád na takové psaní naše jemu od téhož Mistopola nerci-li nic učiněno není, nébrž ani odpovědi a zprávy své proti tomu nedává, poníženě nás v tom za další milostivé opatření prosíce. I aby sobě týž kněz Martin dáleji neměl čeho slušně stěžovati, jakož prvé, tak i nyní Tvé Lásce milostivě a otcovsky poroučíme, aby Tvá Láska tu věc ještě podle předešlého otcovského poručení našeho synovsky nařídil, aby dotčený kněz Jan Mistopol témuž knězi Martinovi z důchodů svých to, což jemu, jakožto spolutovaryši jeho, poněvadž v jedné práci jsou, náleží, bez zadržování vydával, tak abychom o to více

nabíháni nebyli. Na tom Tvá Láska, kteréž milostí a láskou otcovskou náchylni býtiráčíme, vuoli naši naplní. Dán v městě našem Vídni v pondělí po rozeslání sv. apoštolů léta 1563.

---

26. Ferdinand I. ukládá svému vyslanci v Římě získati papeže, aby udělil arcibiskupovi Pražskému povolení k svěcení kněží pod obojí.

Ve Vídni, 1563, 26. července. — Arch. minist. vyuč. ve Vídni.

Ferdinandus. Magnifice fidelis nobis dilecte! Arbitramur, te recenti tenere memoria ea, quae superiore anno mense Martio tibi iniunximus tractanda cum Smo. D. N. de concedenda facultate reverendo archiepiscopo Pragensi, quod possit sacris initiare seu ordinare in regno nostro Bohemiae illos etiam sacerdotes, qui populo communionem sub utraque specie dispensant, quique hactenus (prout omnibus manifestum est) ultra omnem hominum memoriam ordines sacros, nemine penitus contradicente, in Italia, maxime Venetiis et aliis locis susceperunt, ubi certis et evidentibus rationibus demonstravimus, quantopere id pertineat ad reducendum ad obedientiam sanctae Romanae ecclesiae dicti regni nostri Bohemiae status ac ordines sub utraque communicantes. Quod cum tu isthic tractandum suscepisses, visum fuit Sanctitati eius illud remittere ad legatos concilii, ut de eo cum dicto archiepiscopo agerent. Itaque in hanc usque diem petita facultas obtineri non potuit. Cum vero res magni sit momenti ac nullo modo postponenda, quandoquidem ob hujusmodi cessationem religio catholica in dies magis ac magis deficit, nequaquam duximus omittendum, quin tibi id negocii denuo injungeremus apud Stem. eius agendum et quoad eius unquam fieri poterit, perficiendum. Ideoque tibi benigne committimus, ut captata, quando citius fieri poterit, commoditate alloquendi ipsum Smum. D. N. hanc rem Sti. eius in memoriam reducas eique ulterius significes, Stem. eius hucusque manifeste perspexisse, qua cura et solicitudine nos inde ab initio archiducalis, regii et denique imperialis gubernii nostri studuerimus conseruare catholicam et orthodoxam religionem nostram, quave benignitate et diligentia tutati simus ordinem ecclesiasticum, nihil praetermittendo, quod ad conservationem ecclesiarum et ministerii cultusque divini et administrationis sacramentorum et ceremoniarum pertinet, manutenendo et personas illis addictas cum eorum proventibus, censibus, redditibus ac bonis temporalibus, quo nomine multa publica edicta promulgaverimus inobedientesque, in quantum fieri potuit, compescuerimus, collapsas fundationes ecclesiasticas restituerimus novasque ad gloriam Dei erexerimus, quod testari

queat archiepiscopatus Pragensis, quem accedente Stis. suae paterno consensu et approbatione nuper aere nostro proprio restauraverimus, donaverimus ac pluribus insignibus praelaturis, canonicatibus, parochiis, beneficiis, scholis et aliis operibus ornaverimus et condecoravimus, quin et collegium Societatis Jesu in eodem regno nostro Bohemiae sicuti in aliis pluribus locis maximis sumptibus nostris erexerimus, eique certos et luculentos redditus annuos assignaverimus, ut ipsa regni nostri Bohemiae et praesertim metropolis Pragae pubes a teneris unguiculis religione catholica imbuatur ac eo facilius ingruentes haereses reprimantur et exterminentur.

Porro licet, uti iam dictum est, nihil eorum, quae fieri potuerunt pro tuenda religione catholica et exstirpandis haeresibus praetermisimus, contra Calixtinos tamen in dicto inclyto nostro Bohemiae regno nihil unquam nos voluisse tentare, quandoquidem eos antiquitus a praedecessoribus nostris toleratos fuisse, ac insuper et conventiones et pacta quaedam, quae vulgo vocant compactata, illis cum Catholicis intercedere cognovimus. Quae compactata quod et nos vellemus rata grataque habere ipsosque Calixtinos perinde ac illos, qui communicant sub una, defendere et manutenere, cum primum regni illius gubernacula suscepimus, nobis more praedecessorum nostrorum intercedente iure iurando firmissime promittendum fuisse.

Ideoque eosdem status ac ordines regni nostri Bohemiae saepenumero maximis precibus a nobis petiisse, ut dignaremur non modo providere, ne memorata compactata, quae olim etiam a felicis recordationis praedecessoribus Stis. suae dicunt admissa esse, violarentur, verum etiam apud Sedem Apostolicam elaborare, ut eius auctoritate constitueretur episcopus aut suffraganeus, qui facultatem haberet ordinandi sacerdotes illos Calixtinos, ut qui non ab haereticis sed catholicis episcopis initiari semper consueverint, ne eis magno sumptu ac periculo ad loca remota in Italiam usque proficiscendum esset, cum id ipsis ordinandis non modo grave ac prorsus intolerabile, verum etiam ecclesiis Calixtinorum perniciosissimum sit futurum, siquidem necesse foret ecclesias eorum prorsus desolari propter defectum sacerdotum ac corruere omnem cultum divinum, cessare administrationem sacramentorum, dilabi et obliterari ceremonias, ac populum alias pium et christianum sine usu sacramentorum pecudum instar perire.

Cum ergo rem ita se habere, uti ordines regni nostri Bohemiae nobis humiliter et saepius exposuerunt, experientia ipsa compertum sit, et dicti ordinandi magnopere graventur (et profecto, ut nobis videtur, non immerito) pro recipiendis ordinibus tam longam et periculosam suscipere profectionem ac maiores,

quam sustinere queant, facere impensas, quin etiam illos ab aliquo tempore in Italia impetrare nequiverint, ac inde sequi necessarium sit magnum defectum et penuriam sacerdotum Calixtinorum, quae penuria haud dubie sectariis viam esset patefactura spargendi et disseminandi haereses, quoniam Calixtinos populus, qui alias praeter usum calicis sese in omnibus cum ecclesia catholica consentire profitetur, destitutus sacerdotibus suae religionis, sine dubio tandem locum et aures daturus esset sectariis concionatoribus et pseudopresbyteris atque doctoribus, a quibus, utcunque eos superioribus annis e regno eiecimus, mirum in modum solicitantur.

Ideoque periculum maioris defectionis et perturbationis omnem adhibendi convenientis remedii moram excludat, siquidem huiusmodi mala haud dubie eo magis sese insinuabunt et invalescent, quo diutius Smus. D. N. ea una nobiscum avertere et propulsare cessauerit, nos ut christianum et catholicum imperatorem ac regem pro officii nostri debito nec potuisse nec debuisse praetermittere, quin Stem. eius impendentium periculorum reverenter admoneremus et de hoc negocio, quod non est novum et a quo non videntur et fuisse alieni Stis. suae praedecessores, cum Ste. eius per te rursus ageremus, non obstante, quod Stas. eius illud antehac ad legatos suos in concilio remiserit, est enim tale negocium quod nostro iudicio non ad concilii determinationem, sed ad benignitatem et gratiam Stis. suae pertinent. Atque idcirco nos Stem. eius summo studio impensissime rogare, ut pro eximia sua pietate et pastorali officio ulteriore difficultate et dilatione remota, dignetur praefacto archiepiscopo Pragensi eiusque successoribus sive per modum dispensationis sive per conniventiam et permissionem gratiose concedere petitam antehac facultatem sacris initiandi et ordinandi per se ipsos vel suffraganeos suos in regno nostro Bohemiae et annexis ac coniunctis ei provinciis, utputa Moravia, Silesia et Lusatia, sacerdotes, quos vocant Calixtinos, qui sacramentum Eucharistiae iis, qui in dictis regno et provinciis nostris hactenus ita consueverunt communicare sub utraque specie, dispensent, ita ut id, quod hactenus ab externis iisdemque longe remotis episcopis orthodoxis et catholicis in Italia factitatum est, id nunc ab archiepiscopo tanquam vero et indubitato eius loci ordinario, quique tam personarum quam causarum multo exactiorem quam episcopi Italici cognitionem habere potest, fiat, ne insigni huic ecclesiae tanto nostro labore et sumptu [restauratae], accedente tam praeclara Stis. suae confirmatione, hic quasi cumulus deesse videatur.

Quam sane facultatem si Stas. sua dicto archiepiscopo et successoribus eius alterutro suprascripto modo concesserit quem-

admodum nos eam pro spectata ac propensissima eius in rem christianam voluntate et summo erga nos paterno amore facturam esse non diffidamus, nos Sti. eius persuasum esse velle, quod id futurum sit opus Stis. suae et sanctae Apostolicae Sedis amplitudine dignissimum ac regno nostro Bohemiae ceterisque annexis provinciis supranominatis non minus necessarium quam utile ac commodum; hac enim ratione procul dubio Calixtinos cum ceteris Catholicis unitos fore et archiepiscopo Pragensi praestituros debitam obedientiam et denique prorsus ad gremium et obedientiam sanctae Romanae ecclesiae reductum iri, neque ita facile daturos locum aliarum sectarum auctoribus, magistris et buccinatoribus, sed potius una cum archiepiscopo consilium et operam impensuros, ut ecclesia catholica defendatur et conservetur, et haereses ac reprobata dogmata exterminentur et opprimantur, quin etiam sperandum esse, ut in hunc eventum alii quoquam multi in Imperio et aliis regnis atque provinciis Bohemorum exemplo calicis usu invitati, relictis haeresibus ad unitatem ecclesiae catholicae redeant.

Sin autem Stas. eius hisce precibus nostris non duxerit esse annuendum, id quod minime expectemus, tum Stem. eius re ipsa experturam magno cum ecclesiae catholicae dispendio et piorum omnium dolore, quod Calixtini posthac sacerdotes suos commercium cum iis, qui penitus sunt sectarii, inire patientur, vel etiam sectarios concionatores in ecclesias suas recipient et paulatim in aliis quoque articulis ab ecclesia catholica dissentire incipient, tandemque plane deficiet, alii uero miserandum in modum omni prorsus sacerdotio et cultu divino carentes sine sacramentis decedent, et demum sublata in universum religione christiana paganismus introducatur, cuius mali, quod Deus Opt. Max. clementer avertat, culpa nobis certe attribui non poterit, qui fecimus et facturi sumus posthac, quae nostrarum sunt partium, et Stem. eius de huiusmodi periculo officiosissime non semel admonuimus.

His igitur et aliis idoneis atque appositis argumentis, quae tibi suppeditabit eximia tua industria et rerum agendarum dexteritas, studebis Stem. eius inducere, ut dicto archiepiscopo et successoribus eius petitam facultatem ordinandi calixtinos sacerdotes non gravatim concedat. Et quicquid acceperis a Ste. eius responsi, id fac, ut primo quoque tempore ad nos perscribas, exequuturus in his benegratam et expressam voluntatem nostram, omni erga te benignitate recognoscendam. Datum Viennae 26. Julii 1563.

---

27. *Kněz Benedikt, někdy děkan na Horách Kutných, který pro bludné učení z Čech, Moravy a jiných zemí rakouských jest vypovězen, slibuje, že nikdy v těchto zemích kázati a učiti nebude.*

V Starém městě Pražském, 1563, 30. září. — Orig. v arch. místodrž. v Praze. R. 109, 15.

Já kněz Benedikt, někdy děkan na Horách Kutnách, známo činím tímto listem mou vlastní rukou psaným: Jakož jsem z poručení JMCské do vězení dán i na časté a mnohé ponížené k JMti přímluvy z téhož vězení jsem propuštěn na takový spůsob, že více dokud živ v království Českém a markrabství Moravském a v jiných zemích JMCské kázati ani učiti nemám, ale ven z zemí dotčených se odebrati pod skutečným na hrdle trestáním; i tomu všemu že se ode mne za dosti státi má, pokudž JMCské recess mně daný ukazuje, tímto listem mým připověděl jsem a připovídám. Tomu pro lepší jistotu já svrchu jmenovaný kněz Benedikt, nemaje pečeti své vlastní, dožádal jsem se urozených p. Jana Dolanskýho z Dolan, p. Jana Táborského z Klokotské Hory a p. Adama Kazibaby z Kosmačova, že jsou na místě mém pečeti své k tomuto listu, však sobě, dědicům a budoucím svým beze škody přitiskli, jenž jest dán v Starém Městě Pražském ve čtvrtek den sv. Jeronyma 1563.

---

28. *Purkmistr a rada města Rakovníka žádají konsistoř pod obojí, aby kněz Jan, kaplan v Žatci, za správce církevního jim podán byl.*

1563, 8. prosince. — Kopiář města Rakovníka.

Službu svou ꝯc. Duostojní a vysocectihodní páni konsistoriánové, páni a přátelé nám v panu Buohu milí! Zdraví ꝯc. Při tom pak VMtem připomínáme své od mnoha časův prošlé žádosti, kteréž jsou byly, abyšte nás zprávcí církevním na místo nynějšího kněze pana děkana, o němž vědomost míti ráčíte, že jest dávné odpuštění od nás vzal a toliko do sv. Jiří příštího trvati má, opatřiti ráčili; neb již v pravdě mnoho prací a outrat pro tu příčinu daremních jsme vedli. A majíce pozor nad tím, mohli bychom některé osoby, kteráž by k nám podána býti mohla, se doptati, došli jsme jisté zprávy, že by kněz Jan, kaplan na ten čas v městě Žatci, k nám se dobře hoditi mohl. Protož VMtí za to prosíme, že k tomu své povolení dáti ráčíte, aby dotčený kněz Jan k nám k času sv. Jiří podán býti mohl. Neb ač zpráva jest, že by týž kněz Jan do ňáké vsi pod pana opata Voseckého podán býti měl, ale znáti ráčíte, že slušnější jest věc, aby předně města JMCské, jakožto hojnější církve, správci duchovními opatro-

vána býti mohla. I jsme té naděje, že šetříc všelijakých příčin a majíc lítost nad pracemi a outratami našimi, k této žádosti naší povoliti ráčíte. V čemž VMti za laskavou odpověď prosíme. Dán v středu po sv. Mikuláši 1563.

---

29. Ferdinand I. nařizuje administrátorům konsistoře pod obojí, aby nepořádné kněze, kteří by jim od obyvatelův markrabství Moravského oznamováni byli, trestati dali, a na fary, kdež jim přísluší, řádné kněze pod obojí dosazovali.

Ve Vídni [1563]. — Konc. v arch. místodrž. v Praze. R. 109, 1-9.

Velební, věrní naši milí! Věděti Vám dáváme, že jest na nás jménem vaším některá stížnost vaše, kterouž z strany kněží neřádných míti pravíte, obšírně vznešena, kteréž vyrozumévše a maje prve tak o tom zprávu a poněkud vědomost, ráčili jsme mandáty do markrabství našeho Moravského o tuž věc vydati, i obzvláště biskupu Olomúckému i hejtmanu Moravskému, věrnému milému psaní učiniti, aby ti a takoví neřádní kněží průchodu svého neměli, jakož toho z toho jednoho mandátu, kterýž vám odeslati ráčíme [vyrozumíte]. Však vám při tom toto přikazujem, abyste také nad tím ruku skutečně drželi, takové nepořádné kněží, kdyžby vám od obyvateluov téhož markrabství dodáváni a oznamováni bývali, je skutečně trestati dali, a pod obojí zase kněží pořádné obyvatelóm v témž markrabství na fary tu kdež vám náleží, dodávali, tak aby kněžstvo s pomocí Boží zase v dobrý řád uvedeno a v kázni držáno bylo, a lidé sobě dále neměli čeho stěžovati, že kněží pořádných a hodných od vás obdržeti nemohou, jakož takové a k nim podobné žaloby z téhož [markrabství] kladli na vás častokráte. O čemž vy védouc tak se zachováte. Víděň ɔc.

---

30. Administrátoři konsistoře pod obojí odpovídají arciknížeti Ferdinandovi, že žádnou zprávu o tom, jaké by provinění kněze Benedikta bylo, pro které ze země vypovězen jest, dáti nemohou, poněvadž ta věc nebyla projednána v konsistoři, nýbrž u soudu komorního.

[1563]. — Arch. místodrž. král. Českého. R. 109, 15.

Nejjasnější arcikníže, pane, pane náš nejmilostivější. Jakož se jest stalo poručení od V. arcikn. Mti, abychom zprávu dali, jaká jest příčina a provinění kněze Benedikta, někdy děkana na Horách Kutnách byla, že z země vypovědín jest: i toto V. arcikn. Mti v pravdě oznamujem, že my v konsistoři naší o tom

nic nevíme, neb jeho věc jest slyšena v konsistoři nebyla, než na hradě Pražském, a tam jest naň vejpověď přišla, i tu všecku při i vejpověď spisovali jsou písařové při soudu komorním; tam se ty věci najdú.

---

31. Rakovničtí děkují konsistoři pod obojí, že kněze Jana z Žatce jim za děkana dosadila, i prosí, aby jej ještě pomocníkem opatřila.

1564, 5. ledna. — Konc. v arch. města Rakovníka.

Důstojným a vysoce ctihodným pánům administrátorům, mistrům a farářům konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí spuosobou přijímajících, pánům a přátelům nám v pánu Bohu milým. Službu 2c. Podle toho, že jste na naše ustavičné od mnoha časův činěné žádosti prohlednouti a k tomu, aby kněz Jan, na ten čas kaplan v městě Žatci, u nás církevní správu při sv. Jiří najprvé příštím přijal, své laskavé povolení dáti ráčili, VMtem velice děkujem a toho se VMtem všelijak zase odsluhovati rádi chceme. Při tom i to VMtem oznamujem, že mezi námi a dotčeným knězem Janem ta věc všeckna na místném konci jest postavena, a poněvadž k takové správě církevní jmenovaný budoucí správce náš a děkan pomocníka míti musí a my ponaslechli sme, že by nynější kaplan náš, kněz Ondřej, s povolením VMtí na některé jiné místo k správě podán býti k sv. Jiří měl, protož VMtí za to prosíme, abyšte k témuž času budúcího pana děkana našeho pomocníkem, bez kteréhož město naše jakožto krajské pro mnohé případné příčiny bejti nemůže, opatřiti ráčili, kdež jsme té naděje, že tato naše žádost při VMtech místo své míti bude, v čemž VMtí za laskavou odpověď prosíme. Dán v středu po novém létě léta P. 64.

---

32. Purkmistr a rada města Litoměřic žádají konsistoř pod obojí, aby jim děkana, který slíbil, že u nich zůstane, na dále ponechala.

1564, 19. ledna. — Kniha konc. v arch. m. Litoměřic č. 110, fol. 328.

Duostojným a ctihodným a vysoce učeným pánuom administratoruom arcibiskupství Pražského přijímajících pod obojím spuosobem, pánuom nám laskavě příznivým.

Službu svú VMtem vzkazujem, duostojní a ctihodní páni administratorové, nám v pánu Bohu zvláště přízniví, v dobrém zdraví všelijakého prospěchu i spravování štastného VMtem věrně rádi přejem i vinšujem. Oznamujem VMtem, že jsme s panem děkanem naším těchto dnuov pominulých, aby úmysl svuoj vo odstěhování svém od nás změnil a při obci naší dále pracoval, rozmlu-

vení měli. I na takovou žádost naši dal jest nám za odpověď, že by tomu ještě na odpor nebyl, kdyby toliko povolení VMtí k tomu býti mohlo; i poněvadž jest pak pan děkan již u nás zvykl a nám se dobře líbí, VMtí žádáme, že k tomuto našemu s ním snášení a jeho s námi zuostání povoliti a nám jeho zanechati ráčíte, a my se toho VMtem vedle náležitosti dobrým přátelstvím rádi a povolně odsloužiti chceme. Za odpověď přátelskou žádáme. Dán v středu po svaté panně Pryšce léta ɔc 64.

Purkmistr a rada města Litoměřic.

---

33. Litoměřičtí žádají konsistoř pod obojí za přímluvu u opata Broumovského, aby faru Počapelskou ve správě děkana jejich ponechal, a za přeložení faráře Zásadského, který nechce děkanem se spravovati.

1564, 25. ledna. — Kniha konc. v arch. m. Litoměřic č. 110, fol. 331.

Službu svú vzkazujemVMtem duostojní a ctihodní páni administrátorové, nám v pánu Bohu zvláště přízniví. Zdraví ɔc. Zprávu toho máme, kterak by fara Počapelská na gruntech pana opata Broumovského, z kteréž jest od starodávna po mnohá léta pánuom děkanuom našim některý plat ku pohodlí jich i kněží mladších vycházel a ta fara vždycky pod jich správou bývala, teď nyní málo něco míně než od roku odňata býti měla a ten plat z ní nevychází a to vše za příčinou kněze Jakuba, faráře Zásadského, kterýž, jakož zpraveni jsme, na ublížení a některý posmíšek pana děkana našeho při vrchnosti to sobě jednati chce a s některou osobou, kteráž mu v tom nápomocna býti připověděla, srozumění má, aby v touž faru Počapelskou i Zásadskou presentován a tu až do smrti bejti mohl. Kteréžto jeho předsevzetí, kdyby pruochod svuoj mělo, s jakým by to posměchem netolika pana děkana, ale i naším býti mohlo, tomu dobře rozuměti ráčíte. Protož vedle pana děkana našeho VMtí žádáme: jedno, že ku pánu opatovi Broumovskému psaní učiniti ráčíte, aby té fary Počapelské vedle starobylého obyčeje při panu děkanovi našem a kněžích zanechal; a druhé, poněvadž kněz Jakub farář Zásadský toho všeho, což jest od starobylých let bejvalo (že jsou předešlí farářové kázáním, zpíváním i jinak, obzvláštně pak v sváteční i v nedělní dny v kostele našem farním panu děkanovi našemu i kněžím nápomocni bejvali a v tom přátelsky ve všem srovnávali) více pro posmíšek pana děkana než z jaké povinnosti pobíhá a se strhá. Též VMtí žádáme, že z těch příčin pro zachování pana děkana našeho v starobylé vážnosti dotčeného kněze Jakuba z té fary Zásadské vyzdvihnouti a jiného, kterýžby ku pohodlí pana děkana býti mohl a k nesvornosti neb

jakým posmíškuom příčin nedával, podati ráčíte, a my se toho VMtem vedle možnosti rádi odsloužiti chceme. Dán v outerý den na víru obrácení sv. Pavla léta ͻc 64.

---

34. Litoměřičtí žádají kněze Jana Chotobského z Chotova, opata Broumovského, aby fary Počapelské děkanu jejich neodnímal.

1564, 25. led. — Kniha konc. arch. m. Litoměřic č. 110, fol. 331, b.

Knězi Janovi Chotobskému z Chotova, opatu kláštera Broumovského o faru Počapelskou. Službu svú vzkazujem VMti duostojný a ctihodný pane opate, pane příteli náš milý. Byste zdrávi jsouc všelijak se dobře míti ráčili, toho bychom VMti věrně rádi přáli. Zprávu toho máme, že byste faru ve vsi Počaplých na gruntech VMti, z kteréž jest panu děkanovi našemu i kněžím za jich práci, kterouž jsou při osadě té od starodávna mívali, některý plat vycházel, nynějšímu panu děkanovi odníti a snad jinému někomu ji dopříti úmyslu býti ráčili. I poněvadž pak v dotčené faře předešlí páni děkanové naši i kněží před mnoha léty jsou přisluhovávali, a nejsme té naděje, aby od nynějšího pana děkana našeho, proč by ta fara jemu nyní odňata býti měla, VMti jaké příčiny dány byly, protož VMti přátelsky a sousedsky žádáme, že dotčené fary, jakž jest od starodávna bejvalo, panu děkanovi našemu a kněžím zanechati a jim ji dopříti ráčíte, a my se toho VMti všelijakým pohodlím vedle možnosti a náležitosti rádi odsluhovati chceme. Za odpověď přátelskou VMti žádáme. Dán v outerý den památný na víru obrácení sv. Pavla léta ͻc 64.

---

35. Císař Ferdinand I. přimlouvá se ve prospěch jednoty víry a míru náboženského v Čechách a jiných zemích svých jakož i v říši Německé u papeže Pia IV., aby povolil přijímání svátosti oltářní pod obojí způsobou a manželství kněží.

Ve Vídni, 1564, 14. února.

(Latinská listina co příloha č. 3. při pojednání Antonína Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter Kaiser Ferdinand I.“ v „Abhandlungen der k. böhm. Gesellschaft der Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.“)

---

36. Jiří Lukovský, syn bývalé kuchařky kněze Jana Hrona, faráře v Klumíně, žaluje tohoto u konsistoře pod obojí o dluh pozinnovaný matce jeho. Farář chce zaplatiti, když mu vrátí cínové nádobí a prádlo, které ona sobě vzala při odchodu, totiž 5 mísek,

1 měděnici, nádobku cejnovou, „jako ovoce dávají", 3 ručníky nebílené, 1 ubrus, cejšky dvě kmentové na polštář a na podušku, lnu 1 kopu oblačův, a 1 peřinku spodní.

1564, před 18. únorem. — (P.) fol. 1.

---

37. Kněz Václav z Tábora žádá konsistoř pod obojí, aby ho opatřila místem. Vytýkáno jemu, že sice „pořádně kněžství svaté přijal a pořádný kněz byl na Moravě", ale podán byv do Litoměřic odtud utekl, pročež pro svou nestálost nemůže býti podán do obce. On popírá, že by byl utekl. V Roupově že byl nemocen. Konsistoř odkázala ho prvé k prelátovi pod Slovany, pak se rozhodla dáti mu list k děkanovi Táborskému, aby ho tam opatřil.

1564, před 18. únorem. — (P) fol. 1.

---

38. Kněz Jakub, farář v Říčanech, žádá konsistoř pod obojí za vysvědčení pod pečetí, že nemůže postaviti osoby vedle půhonu a důhonu pana Hlaváče.

1564, před 18. únorem. — (P) fol. 2.

---

39. Konsistoř pod obojí podala k sv. Václavu na Zderaze proti přání osadních starého kněze Jana Kořínka „se starými pořádky" za faráře.

1564, 18. února. — Die fer. 6. post diem Cinerum. (P) fol. 2.

Osadní od sv. Václava s Zderazu. Dictum: Jak sú vysláni, aby kněz mladý u nich byl, pak že sú o to se starali páni, aby měli starého faráře se všemi pořádky. Protož že jim obmyslili kněze Jana Kořínka se všemi starými pořádky. To aby pánům svým oznámili.

---

40. Kněz Matouš, farář v Stodůlkách, žádá konsistoř pod obojí za přípis hejtmanu na Opočně, aby lidé, kteří mu v Solnici ublížili, pohnáni byli k zodpovídání, a stěžuje si, že marně žádal faráře od sv. Jindřicha a sv. Jiljí, aby jemu dopřáli pro polepšení živnosti třetí neděli k posluhování.

1564, 18. února. — Fer. 6. post diem Cinerum. — (P) fol. 3, a.

K. Matúš, farář v Stodůlkách: Poděkoval z předstúpení, a že jest za tú příčinú, jakož jest vznesl, že v Solnici mu se nějaká stala příhoda, a protož že žádá za připsání tam na Opočno hejtmanu, aby ti, kteří mu ublížili, postaveni byli, že svú nevinu

ukázati chce. Druhé, jakž jest se dožádal, aby k. Jan od sv. Jindřicha a k. Jan od sv. Jiljí k němu přišli, aby pro polepšení živnosti jeho jemu přáli třetí neděle k posluhování, pak že připověděli mu dáti odpověď přátelskú; ale rychtář že do společnosti nepřišel ani neoznámil přímluvy a odpovědi žádné nedal. A že onehdy oznámil, že jemu třetí neděle příti nemůž, než chce-li na tom platu zůstati. A protož že žádá za opatření. Dictum: Že bude místem opatřen a psaní že mu bude vydáno.

---

41. Konsistoř pod obojí oznamuje knězi Václavovi, faráři u sv. Štěpána, že ho podává do Čáslavi.

1564, 18. února. — Feria 6. post diem Cinerum. — (P) fol. 3, a.

K. Václav, farář od sv. Štěpána. Dictum: Že nějaká osoba žaluje, že jeho zvoník ji upral, a on že na ní poctivosti nenechal; a protož aby to opatřil. A strany toho, poněvadž nemá déle býti u sv. Štěpána, že farú bude opatřen, a to jmenovitě že ho podávají do Čáslavě, a v středu že na to dá odpověď. Od něho: Že p. rychtář JMCské to k sobě přijal a o to tam že zvoník činiti má. Dictum: Poněvadž ona nestojí, že toho při tom zůstavují.

---

42. Farářové a kaplani Pražští napomenuti od konsistoře pod obojí, aby s kazatelen neprohlašovali svátost oltářní za modlářství, nýbrž zanechajíce hanění, vedli lid k zpovědi, k postu, k střídmosti a k jiným ctnostem, a aby se spravovali řádem, který panuje v kostele Týnském.

1564, 23. února. — Die feria 4. post Invocavit. — (P) fol. 3, a.

Páni farářové Pražští a kaplané. Dictum: Páni preláti a poctivé kněžstvo podle pořádku konsistoře! Že se někteří artikulové čtú k zachování pokoje a řádu. Ač by se mělo oznámiti, že někteří preláti s větším počtem se sjednotiti nechtí a něco sobě berú na odpor v učení i v oděvu, ale že napomenutí málo sobě váží a dosti posměšně a potupně o tom mluví, jakoby jedna osoba to před sebe brala. Bez pochyby k tomu směřuje, poněvadž řádu nechtějí snésti, že by také rádi roztržení učinili.

Post lectionem: *) Já sám jako kněz starej nad tím mám bolest, kterak lid obecní k oltáři jako valem se hrne a bez zkúšení neváżně přikračuje. A není pod oblohú nebeskú toho v žádné církvi, není. A proto žádný kněz k tomu lidu nevede, aby šel ad confessionem et absolutionem, ale káže o pleši, že jest cejch,

*) Na okraji připsáno: „Od p. administrátora kněze Jana.“

a Sacramentum že jest modlářství. A já někdy jsem častěji čítal a nikdá sem se nedočetl, aby venerabile Sacramentum idolon a modlářství bylo. A protož vy, nechaje hanění, máte lidí napomínati k postu, k střízlivosti a k jiným cnostem, a mně za zlé nemějte, že o tom mluvím, a sebe ohledejte, co mluvíte na kazatedlnicích. A někteří tak sobě počínají, že čtení bez kněh říkají, ježto Pán Kristus se nestyděl za knihy, ale kázal sobě kněh famulovi podati jako mistr a četl, a v církvi to bylo prve zapověděno. A má ten dosti co jiného mluviti a učiti, než že pleš jest cejchem. A sú při tom napomenuti, aby se kostelem Tejnským spravovali. Neučiní-li toho který, co ho potká, aby za zlé neměl. A s tím odešli ven.

---

43. Kněz Matěj Hruška, farář v Roudnici, oznámil konsistoři pod obojí, že se dostavuje dle poručení.

1564, 23. února. — Die fer. 4. post. Invocavit. — (P) fol. 3, b.

---

44. Kněz Václav, farář od sv. Štěpána, omlouvá se konsistoři pod obojí, že pro nedostatek zdraví nemůže přijmouti faru v Čáslavi.

1564, 23. února. — Die feria 4. post. Invocavit. — (P) fol. 3, b.

K. Václav, farář od sv. Štěpána oznámil: Že pro nedostatek svého zdraví nemůže toho přijíti, aby měl v Čáslavi býti, poněvadž jest to město na silnici. Dictum: Poněvadž jest kněz a slíbil poddanost konsistoři, že jsú té naděje, že [se] zachová tak a tu práci k sobě přijme, a bude-li [se] řádem spravovati a konsistoří, že tu obec bude moci říditi. Páni Čáslavští že píší, že řádu a ceremonií v rukú kněží chtí nechati, a kaplan, který by mu pomáhal pracovati, že bude mu opatřen. Na to: Že ještě žádá, možné-li jest, poněvadž jest nedostatečen, a to město jest na silnici a královští tam někdy vcházejí a chtějí rozmluviti, a já toho dosti málo umím; že ještě ráčí toho považiti, za to žádal. Odloženo mu do týhodne.

---

45. Roudničtí jednají při konsistoři pod obojí, aby kaplan jejich byl u nich ponechán; konsistoř chce jim dáti jiného.

1564, 23. února. — Die feria 4. post. Invocavit. — (P) fol. 3, b.

Pan Jiřík bakalář s vyslanými z Rúdnice: Poděkovali z předstupení a vzkázání oznámili od pana purkmistra a obce. A jakož z předešlého psaní ráčili porozuměti, čeho žádají, při tom že

ještě za to žádají, aby ráčili osobu jim jmenovati, poněvadž ráčí podávati jim správce duchovního, aby mohli oni o tom své rozjímání míti, mohla-li by jim se ta osoba do obce jejich hoditi. Dictum: S čím sú odesláni, že porozumíno, že sú té chuti a žádosti, aby ten kaplan do dalšího opatření tam trval; i jakž dána jim odpověď, že tam ten kaplan nebude a býti [nemůže], že jsú té naděje, že se v tom upokojí. A že pominuli těch, kteří jim byli podáni; že jim psáno, že jim jiná osoba opatřena bude; a jakž předkové jejich se řídívali konsistoří a přestávali na tom, kteří jim byli podáváni: a protož že jsú rozjímali o osobu, ale že ještě není vědomosti, chtěl-li by to k sobě přijíti. A protož do středopostí aby měli strpení, že jim bude oznámeno, o kterú osobu sme se snesli. Než kaplan tam že zůstaven býti nemůže, že mu se zdá, že jest doctor iam doctorum. — Na to: Že děkují, že ráčí opatrovati jejich obec, a za to že žádají, aby byl jim obrán člověk a muž hodný a pokojný, a to že chtějí oznámiti panu purkmistru a pánům; a při knězi Duchkovi, že by mu křivdu dělali, kdo by o něm mluvil; že jest pobožný a dobrý mládenec a pilen učení, že se to o něm může dle pravdy mluviti. A s panem farářem že sú se upokojili.

---

46. Kněz Matěj, farář v Roudnici, slibuje, že se bude dobře na faře chovati; žádá však, aby dán byl na Jirčanskou faru.

1564, 23. února. — Die feria 4. post Invocavit. — (P), fol. 4 a.

K. Matěj, farář v Rúdnici. Dictum: Že práci, která mu uložena od předkův, že vykonává, a tak-li se tam chová, jak připověděl a připovídá, že o tom sám dobře ví, a že o tom ví, že Rúdničtí chtějí, aby tam místo faráře byl. Pak mohl-liby tomu zadost učiniti, a sám při těchto hodech bude-li tam zachovávati ceremonie, a s pány má-li cedule jaké, jestli o té věci mezi nimi pokoj, aby těm cedulem dosti učinil; co k tomu říká? Na to: Strany chrámu božího že jest té vůle, aby se choval podle poručení při vzkříšení Páně, a strany smlúvy, že jest k ní přivolil, když ho chtěli vystrčiti ven, a že jí zadost chce činiti, kdyby oni podle přímluvy úřadu jemu dopomohli dluhův na svých sousedích, poněvadž jsú spravedlivé: a protož že žádá, aby jim o tom bylo připsání. Při tom žádal, aby byl místem opatřen za Jirčanskú faru. Odloženo mu do středopostí.

---

47. *Kněz Štěpán, děkan v Hradci Králové, stěžuje sobě, že Hradečtí jemu zmenšili dávky žita, piva a jarmarečného, a žádá o jiné místo.*

1564, 23. února. — Die f. 4. post Invocavit. — (P), fol. 4, a.

K. Štěpán, děkan Hradecký, oznámil, že jest vzal odpuštění od Hradeckých a připověděl jinde býti p. podkomořímu, a strany kaplana, že při oltáři nemůž zpívat, než z partes že zpívá. Dictum: Co se bytu jeho dotýče, že jest toho něco bylo v uvažování, že Hradečtí jiného sobě hledali, poněvadž slyšeli, že mimo času od nich se hnouti chce do vsi. Ale poněvadž jest před p. komořím se podvolil, a za několik let tam trval a úřad jemu toho přál a ještě přeje, aby tam ještě za delší čas byl a trval; a o to že jemu připsání učiněno bude. Na to: Že jemu odňali a umenšili při živnosti půl korce žita na měsíc; že dávali prvé 3 a nyní již půl třetího, a 1 sud piva, dávali 5 a již 4 dávají, a jarmarku na každém 4 kopy, a již nic nedávají. A též že ujali i faráři Antonínenskému.

---

48. *Litoměřičtí žádají konsistoř pod obojí za odročení stání ve při Evy Krkové s děkanem jejich knězem Mikulášem.*

1564, 28. února. — Kniha konc. v arch. m. Litoměřic č. 110, fol. 347.

Službu svú vzkazujem VMtem, duostojní i ctihodní a vysoce učení páni, nám v pánu Buohu laskavě příznivi! Ctihodný kněz Mikuláš, pan děkan náš, podal nám přípis suplikací, kterúž Eva Krkova JMti arciknížecí, pánu našemu milostivému, na něho podala, oznamujíc, že s ní Evou na touž suplikaci před VMti do konsistoře sročena jest a tento pátek nejprvnější že by stání bejti mělo. I šetříce my pana děkana našeho zdraví, nedostatku a sešlosti jeho, k tomu sme tu Evu Krkovou přivedli, že se s panem děkanem, oč mezi nimi na odporu jest, umluviti přátelsky chce, kterážto smlouva se nedostatkem jejího zdraví, že ani choditi nemůže a státi před VMtmi tento pátek příští moci nebude, protahuje, tak že, pokudžby možné bylo, rádi bychom je doma bez zaneprázdnění VMtí spokojili a umluvili a to, na čem by mezi nimi postaveno bylo, VMtem v známost uvedli: protož, poněvadž ona Eva Krkova bezelstně státi nemůže, žádáme, že do jiného času takového stání panu děkanu našemu (ač nestala-li by se smlouva) s ní odložiti račte. A my se toho VMtem službami nám možnými rádi odsloužiti chceme. Odpovědi žádáme. Datum v pondělí po neděli Reminiscere léta oc 64.

---

49. „Rychtář a kmeté“ města Litoměřic konsistoři pod obojí posílají kšaft nebožtíka kněze Jakuba Trčky, někdy faráře Žitenického, k stvrzení a vyhlášení.

1564, 28. února.— Kniha konc. v arch. m. Litoměřic č. 110, fol. 348.

Službu oc. Oznamujeme VMtem, že dobré paměti nebožtík kněz Jakub Trčka, který z mladosti v Žitenicích farářem byl, nemoha již pracovati, na dožádání jeho při městě u nás bytem opatřen byl a některé časy jsa zdravého rozumu pro nás jest poslal a, jakž za právo, pořízení jest o svém statečku učinil a nám je zapečetěné podal. Kdež my majíce od ctihodného kněze Mikuláše, pana děkana našeho, správu, že kšaftové od kněží činění v konsistoři před VMtmi se publikují a k svému stvrzení přicházejí, ten kšaft VMtem odsíláme a žádáme, poněvadž by tu také k záduším našim a na milosrdné skutky (jakž zprávu toho máme) zříditi měl, že jej včasně publikovati dáti a k stvrzení přivésti, nicméně i toho nám vejpis hodnověrný odeslati račíte, tak abychom věděli potomně přátelům jeho nebožtíka, kdyby se k nám domlouvali, jakú odpověď dáti a sebe také i záduší naše čím spraviti. Toho se VMtem ve všem dobrém přátelství rádi odsluhovati chceme. Odpovědi žádáme. Datum v pondělí po neděli Reminiscere léta oc 64.

Rychtář a kmeté města Litoměřic.

---

50. M. Jakub Kodicillus z Tulechova oznámil konsistoři pod obojí, že chce na arcikníže Ferdinanda vznésti žádost v příčině opatření kšaftu Jana Krucigery.

1564, 28. února. — Die feria 2. post Reminiscere. — (P), fol. 5, b.

M. Jakub Kodycillus z Tulechova: Poděkoval, že ráčí JichMti práci vésti při opatrování kšaftu kn. Jana Krucigery. A poněvadž pan Krajíř připsání a práva duchovního málo sobě šanuje, že přátelé se na tom snášejí, aby on to vznesl na JMt arciknížecí. Pak že jest té vůle, vidí-li se JMtem, že to chce učiniti, však že žádá, aby ten kšaft stvrzený na právě duchovním [byl a] nicméně [aby jeho] ochrancové laskavi býti ráčili, a poněvadž jest [na] JMt arciknížecí suplikací, aby připsání bylo dáno do Žatce, aby peníze tam obstavené z práva vydávány nebyly. Dictum: Že dávají místo tomu všemu, kterakby chtěl to opatřiti strany kšaftu toho, a čeho by dále potřeboval a bude toho žádati, že učiniti chtějí a pánům Žateckým že připsání učiněno bude a od úřadu že opuštěný nebude.

---

51. *Kněz Václav, farář z Brandýsa, obžalován jest, že o svátosti oltářní zle mluví a oddávanou ženu má.*

1564, 3. března. — Die f. 6. post Reminiscere. — (P), fol. 6, a.

K. Václav, farář z Brandejsa. Dictum: Že není slušné, aby to pominulo se, čeho se dopustil, že mluvil de Sacramento, že běhají za kouskem chleba co psi. Dále že se nepřestává pověst rozhlášeti, že by měl ženu oddávanou od kněze některého v Praze. A to že od jeho rodičů se rozhlašuje, a správa jest, že ji nechce jako manželky opustiti; a protož obávajíce se, aby těžkosti místo něho neměli, z těch příčin že jest povolán, aby oznámil, proč jest to, aby se k němu věděli jak zachovati.

Od něho: že jakž prvé oznámil, že to na jeho srdce nikdy nevstúpilo, aby měl co rouhavého proti Svátosti oltářní mluviti, a strany ženy že také není pravé a že jí nemá, a kuchařku že má z Brandýsa, a kdo o něm to praví, že tomu chce odpírati.

---

52. *Kněz Václav, farář u sv. Štěpána žádá, aby jej konsistoř podobojí do Čáslavi nedávala.*

1564, 3. března. — Die f. 6. post Reminiscere. — (P), fol. 7, a.

K. Václav, farář od sv. Štěpána: Kdež jest podán do Čáslavi, že žádá pro nedostatek zdraví, aby z toho byl propuštěn. Dictum: Tak jakž z uvážení a z potřeby na něj to poctivě vzložili, že sú té naděje, aby to k sobě ujal a tím neplejtval, že k němu páni Čáslavští přijdú dnes aneb zejtra.

---

53. *Kněz Pavel, kaplan v Týně, kárán, že pohoršení činí nemírným pitím.*

1564, 3. března. — Die f. 6. post Reminiscere. — (P) fol. 7, a.

K. Pavel, kaplan z Tejna. Dictum: Že pohoršení činí a se opíjí, o něho že se vadí nepočestné ženy. Na to: Že byl u sv. Jindřicha a tam byl přes noc. Dictum: Že té vejmluvě místa dáti nemohú; že to jednú není, ale že úředníci kostela to oznamují, že se upíje, a ani nohami ani ústy hejbati nemůž, než že jim sotva pomáhá. A poněvadž jest to zjevné, že p. purkmistr a páni vzali v trestání jeho „valáška", že není slušná věc, aby byl on také bez trestání upuštěn.

---

54. Kněz Tobiáš, farář v Církvici, má dáti odpověď na přípis svého kollatora, na něhož sobě písemně stěžoval u konsistoře pod obojí.

1564, 10. března. — Die fer. 6. post Oculi. — (P) fol. 7, a.

K. Tobiáš, farář v Církvici. Dictum: Co by sobě stěžoval do pana kollatora, žádajíc za ochranu, že tomu vyrozumíno, a pánu že jest to psaní ukázáno. A on že praví, že tím psaním jemu jako radě JMti ublížiti velice měl, a maje zde státi sám že pro práce jiné nemohl, než přípisu podal, na který aby dal odpověď. Jest mu podáno.

---

55. Kněz Matěj, farář z Prosiku, byv od konsistoře pod obojí pro některé přestupky pokárán, přestoupil k straně sub una.

1564, 10. března. — Die f. 6. post Oculi. — (P), fol. 7, b.

Kn. Matěj, farář z Prosiku. Dictum: Že za tou příčinou povolán, že osadní té fary i kollátorové oznámili, že se na tom snesli, že za těmi příčinami pod čas sv. Jiří trpěti a snášeti nemohou, že dítkám kommunikovati nechcete a při tom že vyléváte slov některých proti straně naší, jako i svátku mistra Jana Husi že dotýká a starých lidí že kommunikovati nechce, a člověka nějakého že odbyl, tak jakoby sub una on přijímati a býti měl, a jemu podati chtěl, ježto on byl vždycky sub utraque.

Na to: Poněvadž jsou ty věci mnohé, že dáti odpovědi na ně nemůže, než aby mu vypsány byly, že v čase uváženém odpověď na ně chce dáti, že za to žádá.

Dictum: Podle povinnosti úřadu že jest obeslán, a oznámeno, že mimo čas osadní jeho potřebovati nemíní, a páni kollátorové také se na tom snesli. A na jiné maje dáti odpověď jako kněz úřadu poddaný, že chce míti to vypsáno; ale že není tak zpozdilý, aby toho pamatovati nemohl. A protož se to opakuje: 1. dítkám že podle spůsobu našeho pod obojí posluhovati nechce; 2. že svátkův našich pod obojí s nemalú potupú dotýká; 3. a starým lidem posluhovati svátostí nechce; 4. a posluhovati, jsa sub utraque, že nechce než sub una. Na to žádal za výpis. Dictum: že neobyčejné věci žádá, protož aby se tak zachoval

Discessit ad canonicos arcis f. 4. post Laetare [15. Mart.] spreta nostra parte.

---

56. Kněz Havel, kaplan z Malé Strany, žaluje u konsistoře pod obojí kuchařku svou pro slova hanlivá.

1564, 10. března. — Die fer. 6. post Oculi. — (P) fol. 7, b.

Kněz Havel, kaplan z Malé Strany, podal suplikací, že mu se ublížení děje slovy hanlivými od kuchařky jeho. Dictum: Že

podle starobylého způsobu a snešení dva páni konsistorianė v pondělí budú k pánu administrátorovi vysláni, aby to vyslyšeli a postavili na dobré míře a spokojili. Voleni pan doktor Tomáš a k. Jan od sv. Jiljí.

---

57. *Kněz Václav, farář od sv. Štěpána, pokárán jest od konsistoře podobojí, že nechce na rozkaz vrchnosti jíti do Čáslavi za děkana.*

1564, 10. března. — Die f. 6. post. Oculi. — (P), fol. 8, a.

K. Václav, farář od sv. Štěpána. Dictum: Jakž se snesli v této potřebě a příčině, kterú dal tomuto úřadu, a Čáslavským poručili, aby k němu přišli a s ním, kdy a kterak přijeti pro něj mají, rozmluvili. I oznámili ste, že tam půl leta budete a tam s kapsičkou půjdete, a tam že žádných svěcenin zachovávati nebude. A protož, poněvadž jest to proti konsistoři, aby oznámil, tak-li to jest, jak spraveni o jeho osobě jsú. — Na to: Když k němu přišli a oznámili žádosti, že dal odpověď, že jest nemocen a zemdlen a práce že by u nich vésti nemohl, ale že na tom není, aby proti vrchnosti co činil; a proto že jich žádal, mohlo-liby býti, aby jiným zdravým se opatřili. A oni že oznámili, že to jináč, kterak by bylo, poněvadž jste nám podáni a potvrzeni. I oznámili, že s pány svými o to chtějí rozmluviti, a nedali mu odpovědi žádné, chtějí-li ho tak nemocného míti čili sobě jiného opatřiti chtějí. A že povídal, že půl leta bude pracovati, jak bude moci, a v tom aby se opatřili; při tom o ceremoniích že oznámili, že správa jest, že by u nich způsob luteránský byl, že toho není. A já řekl: že jsem také těch věcí zbytečně nezachovával a násilně jim, když toho kde nepotřebují, nečinil. A já také tehdáž jsem řekl, že toho také nikdá jsem se neutekl k těm věcem, které jsú krom slova Božího, ale jim jsem se vyhýbal. Stížil sobě, že brzo se v kočičí rukavice oblíkli a naň brzo žalují. A protož jestliže předce v tom nedostatku tam podán bude, že tomu povoluje a tam bude, bude-li živ, dobře, a pakli nic, že jednú jest mu dluh smrti zaplatiti, a že potupovati rozkazu úřadu nechce. A svých věcí že zde nechati chce a tam něco toho s sebú, co by potřeboval, odvésti, aby po jeho smrti o ně soudův a nesnází nebylo.

Dictum: Že oznámeno, z kterých příčin povolán, a odpověď na to obšírnú jakú dal, že porozuměli a tomu vyrozuměli, že vlúdil se v úřad svatého kněžství dosti potvorně, že se leiky a ne konsistoří spravoval. A teď do Čáslavě maje gratiam dicendi, a má-li gratiam docendi, že neposlúchaje ho neví, že jest podán; a tam jak by se říditi měl, že jemu oznámeno bude, a na jaký způsob; že jemu toho tak věřeno býti nemůž, než že bude zpraven.

---

58. Kněz Tobiáš, farář v Církvici, jsa od konsistoře pod obojí pro přestupky v příčině kázání a ceremonií kárán, slíbil se poslušně chovati.

1564, 10. března. — Die f. 6. post. Oculi. — (P), fol. 8, b.

K. Tobiáš, farář v Církvici zase: Poděkoval, že mu k přečtení podali psaní páně. Při tom oznámil, že citací není mu dodána, která na něj byla vydána; než maje zprávu od k. děkana Pelhřímovského, že jest citován, že jest sem se strojil, a na cestě od pána list že jest mu dodán, datum jeho post Dorotheae. Nyní pak na připsání jeho, kterým stížnost svú oznámil, že stojí, k tomu jsa obeslán, že by s pánem měl o to slyšán býti. Kdež pak pán jeho viní z artikulův, že jim odpírá. A kdež toho dokládá, žeby nenáležitě mimo zapovědění bakaláře Filopona navštěvoval, to že jest tak, že jest to bylo před zapověděním; jemu že zapovědíno nebylo podle řeči Syna Božího, ale po zápovědi že tam nikdy nebyl. A protož že pán to činí proti úřadu kněžskému; že jest to povinností naší, abychom potěšovali nemocné a žalářné. A že jeho vyručil z klády, když ruce i nohy upadaly a odtud vynešen do špitála. A když byl vynešen, žádal za propuštění z rukojemství a pán ho dal k súsedu a z rukojemství že jest propuštěn. Strany psaní páně, že nikdy jemu hany nedával strany služebnosti a slova Božího než nyní teprva, kdež praví, žebych nevážně mluvil o Panně Marii a Svatých, a že tomu odpírá, že podle slova Božího vždycky vysoce a vážně smýšlí. Strany sloužení mše v šední dni, že lidu nebývá a jest malé městečko; a monstrancí že vystavil a na sv. Ducha že ji opravovali a že oznámil pánu, že jest patka, na čem stojí, tenká, aby ji dali opraviti; a já kdybych ji vystavil, žeby příhoda nějaká mohla býti, a pán snad tudy by příčinu k tomu měl. Strany rúcha mešného, že od truhel nemá klíčů, a to že jemu vydávají kostelníci; a na Tři Krále že pán chtěl, aby v bílém ornátě slúžil, a jiného že mu dáti nechtěl, a kápí že mu vložil kostelník a potom zase sňal, a on sám že ji v rukú neměl. Strany rektora, že sotva register se doupomínal a že farář 12 kop povinnen by byl dávati rektorovi, jakž na mšále stojí; a poněvadž pán to zadržuje, neměl jsem ho nač chovati, a nyní jsem zjednal mládence a rok sem ho choval, a pán mi nechce nic dáti. A v bílú sobotu, kdež toho žádal, abych posvětil pokrmův, tak sem učinil a šel sem i ku pánu, když toho žádal, šel sem a svěcení jsem vykonal.

Dictum: Podán mu spis, čeho užívá, a jestli to tak, aby oznámil, užívá-li toho. Na to: Že v mocnosti páně rybníci se zůstavují a jich že jest šest a každý rok dva má farář sloviti a pán že je povinnen nasaditi; a nyní že na peticí se nasazují

a komu pán je propustí, že je drží a jich užívá; a že nějaký přítel jejich předek ty rybníčky k záduší poručil. — Dictum: že bude pánu připsáno, aby ho pán pokojně propustil, a tam aby se pokojně do toho času choval. Strany Svátosti že jsú paměti, že o tom dosti lehkomyslně mluví i v Sušici i na Táboře a že bylo poručeno pánům administrátorům prvnějším, aby to spokojili; že toho nezdvíhají. A to že není stvrzeno, aby v straně naší jaké exclamací byly a dišputací bývaly na kázání. A sú knihy, v kterých psal to, že pro ty věci, jakž sú paměti, v těchto městech bývali páleni. A chtěl-li by se krejti pod stranu naši, že by jemu to trpíno nebylo, a pána Boha že by neklamal, kdyby Luteránské a Cvikliauské učení pod tím krýtí chtěl. Na to: Že před panem Bechyní něco bylo mluveno a že řekl, aby se pán dotázal úřadu, a tu že bylo oznámeno, lečby některá jedna osoba něco mluvila. — Dictum: Že kdyby ty sexterny byly před rukama, musel by revocací dělati jako jeden kacíř od pěti let; a protož chce-li se říditi konsistoří a slovo Boží kázati, jako nejsprostněji můž býti, že bude ochráněn moci býti. Na to: že se ve všem všudy chovati chce.

---

59. Konsistoři pod obojí učiněna zpráva, že stížná záležitost kněze Havla, kaplana z Malé Strany, jest urovnána a že chce se spravovati administrátorem.

1564, 17. března. — Die fer. 6. post Laetare. — (P) fol. 10, b.

P. doktor Thomas učinil relací, že sú spokojili to, co jest bylo od k. Havla, kaplana z Malé Strany, vzněšeno, a že kněz Havel p. administrátora žádal za lásku a připověděl, že poddán chce jemu býti a jím se spravovati.

---

60. Kněz Jiřík, farář u sv. Mikuláše na Starém městě Pražském, od konsistoře pod obojí kárán pro bludná učení a nepokojná kázání; slíbil se poslušně chovati.

1864, 17. března. — Die f. 6. post Laetare. — (P), fol. 10. b.

K. Jiřík, farář od sv. Mikuláše ze Starého města Pražského. Dictum: Že dnes osmý den, jakž k němu od úřadu posláno, jak by se držeti měl v kázání slova božího, aby i úřady i on pokoj míti mohli; a kterak dal odpověď, že nic nemluví, než co by bylo z slova božího. A protož že s ním nyní chtějí rozmluviti, kterak zprávy docházejí netoliko od strany naší, ale také i od strany pod jednú, a na svých kázaních kterak mluví: že Pán Bůh nekázal se

postiti a Pán Bůh že nekázal masa nejísti, ale že sú ustanovení lidská a papežská; o nejvyšším biskupu že s potupú a s posměchem mluví, který to vyhlásil. Neb jest bylo po apoštolech i za apoštolův; a ačkoliv Pán Bůh nezapověděl masa jísti, však že církev nařídila to, vidí se, že by toho dotýkati neměl a lehčiti. Druhé, že i to se donáší, kterak mše svatá není obětí, bezpochyby že podle některého výkladu aneb svého způsobu, kterého církev sv. nepřijala. To jestli mluví, kterak tím vzdělává lid, že tomu nerozumí. Třetí, že kněz není prostředníkem mezi lidmi a Bohem v správách, to že jest proti církve sv. snešení a řádu. Při tom že korunu kněžství svatého nazývá cejchem, hleď prej, že já také sem cejchovaný: to také že jest proti řádu a na potupu jiným kněžím. Naposledy žeby poručení měl od někoho, od koho se radil, žeby mu poručeno bylo, aby směle kázal, ničehehož [se] neboje, co jest podle slova Božího.

Přitom že v nářku jest byl, a to jak jest spokojeno mezi ním, že vědomo není, a jestli v tom nářku stojí, že snadně sobě jiné ty věci zlehčuje: a protož aby o tom zprávu dal, tak-li jest to.

Na to: Že příčina napomenutí taková a strany artikulův a kázání, kdež dokládají, že by nepokojná kázání činil, toho že není. Druhé, že by folk dával lidem strany postu, který sám zachovává, že toho živý člověk neprokáže. Třetí, že by se při mšech svatých jináč chovati měl, nežli náleží, toho že není, leč by kdo chtěl lépe, nejsa tu přítomen, o tom věděti nežli on. Strany pleše že jest nejmenoval ji cejchem ale pleší, též také že na svém kázání nepozdvihuje lidu, ale v tom se pokojně chová. Strany artikule božství Pána Krista, to že bylo na placu a jest urovnáno, neb ten, kdo na něj žaloval, z nedorozumění že jest mluvil na něj a sám že jest v jiný smysl mluvil, jakž to pán sám vyznal, pan sudí. A také strany jiných věcí že scestně jest donešen od někoho a více z nepřízně nežli aby to samo v sobě bylo tak. A též také že žádný jemu nic neporučil strany kázání ani pro něho neposílal.— Dictum: Že mohl porozuměti, za jakú příčinú promluvení takové musilo se státi. Z odpovědi pak porozumívá se, že tomu neodpírá, aby tak něco neměl mluviti, ale že odpírá a posluchači že se museli zmýliti, a protož že potřebí, aby dal odpověď o tom: co smejšlí o postu, o mši svaté a jaký jest prostředník kněz mezi Bohem a lidmi a strany božství Syna Božího; jak jest urovnáno, že vědomo není. A nyní při ceremoniích a kázáních aby pokojně se zachoval a odpověď psanú aby dal o těch věcech, aby vyrozumějíce mohli jeho zastati. Na to: Že drží, že podle slova Božího o tom všem dobře smejšlí a to, poněvadž žádají od něho, že chce dáti psanú odpověd; a zprávy že mnohé přicházejí, a že i o světějším mluvili, co pak o nižších nemají mluviti. Žádal aby jej ve své ochraně ráčili míti.

61. Konsistoř pod obojí dává knězi Janovi, faráři Zlatnickému, a poručníkům povolení, aby věci nebožtíka kněze Duchka podle své vůle opatrovali a za to rukojmě se postavili, že se tu nic nezmenší a k škodě nepřijde. Což připověděli.

1564, 17. března. — Die fer. 6. post Laetare. — (P) fol. 11, b.

---

62. Vyslaní z Roudnice žádají konsistoř pod obojí, aby jim za správce duchovního potvrdila kněze Sylvestra. Konsistoř tam podává jiného kněze.

1564, 17. března. — Die fer. 6. post Laetare. — (P) fol. 12, b.

Jan Jiřík Velík s vyslanými z Rúdnice: Že pan Oldřich Dubanský připsání učinil, aby s pány Rúdnickými se postavil zde, a sám že pro potřeby JMti jest a zde býti nemůže za takovú příčinú, jakž sú připsání jedno i druhé učinili o kněze Sylvestra, a o to připsání mají od pana purkmistra i pana hejtmana. A poněvadž ten artikul jest jeden, že kde by sobě která obec obrala správci a za něj žádala, aby jí potvrzen byl: a protož že žádají a přimlúvají se na místě pana Oldřicha Dubanského, aby jejich žádosti povolili a kněze Sylvestra jim potvrdili. Podali připsání od p. hejtmana svého a od p. purkmistra vyslané osoby z Roudnice. — Dictum: Páni a přátelé! Přímluva JMti pána podkomoří i také vaše, pane [. . . .] a připsání pana hejtmana i pánů Rúdnických k tomu se vztahuje, aby kněze Sylvestra tam podali, jakž i artikulové sněmu se na to vztahují, a kněz Jeroným od úřadu tohoto že jest z místa svého vyzdvižen a tam podán, aby byl upuštěn. To že jim bylo podáváno od úřadu, aby sobě volili hodného muže; a oni o to se snesti nemohli, sami sme jim obrali osobu a na jejich podvolení jim sme hodného člověka vyvolili a řekli sme vyslaným, že jim toho muže oznámíme, kterého bychme jim volili. A volili muže chvalitebného a hodného a který jest bez ouhony, a to sme opatřili, aby mužem hodným opatřeni býti mohli; a jak by ten v práci jim se lépě hoditi mohl, nežli tento, za kterého žádají, to že jest patrné. A protož že žádají, aby oni od toho pustili, neb té osoby zlehčovati nemohú, kterú sú tam podali, a úřadu že šetřiti musejí, aby k zlehčování nepřicházel, a za to žádají, aby se spokojili a toho muže dobrého aby přijali a vděčni byli takového opatrování tohoto úřadu.

Od pana ofrychtýře: Že JMti pánu to oznámiti chce. — Od vyslaných: Že na zlehčení té osoby pan purkmistr a páni nic nečiní a jeho že neznají, než za tohoto kn. Sylvestra že žádají a věří, že jejich žádosti i té obce neoslyší; a prvnější

vyslaní že sú té moci neměli, aby co toho jednali, ale oni že mají listem sobě poručeno. Druhý vyslaný žádal, aby byli dobří poslové. — Dictum: Že již více o té věci nevědí co mluviti.

---

63. Kněz Ondřej, děkan Slánský, žádá konsistoř pod obojí za stvrzení kšaftu kněze Matouše. Odpověděno jemu, poněvadž přátelé tomu na odpor se staví, aby se s nimi umluvil.

1564, 17. března. — Die fer. 6. post Laetare. — (P) fol. 12, b.

---

64. Kněz Jan Městecký, jinak Sacra, farář v Poděbradech, má odtud býti vyzdvižen.

1564, 17. března. — Die f. 6. post Laetare. — (P), fol. 13, a.

K. Jan Městecký jináč Sacra, farář z Poděbrad. Dictum: Tak jakž jest oznámeno, aby se dal najíti, že jemu oznámeno bude poručení jisté JMti arciknížecí, to že bude slyšeti. Čteno, aby z Poděbrad byl vyzdvižen a jinam podán. Na to: Žádal za vejpis toho listu.

---

65. Kněz Václav, farář v Nové Lysé, žádá konsistoř pod obojí za přípis k purkmistru a radě tamtéž, kteří chtějí míti jiného faráře, aby jemu odvedli dlužné desátky.

1564, 17. března. — Die fer. 6. post Laetare. — (P) fol. 13, a.

K. Václav, farář v Lysé Nové oznámil, že se s pány Jindřišskými srovnal. Čten mu list od p. purkmistra a pánů Lysských, že žádají za jiného faráře.

(Další zápis): K. Václav farář Lysský žádal za připsání, že mu tam dlužni sú desátky. — Dictum: Aby to v spis uvedl, že jim bude psáno, a že jest tam s volí arciknížete i JMCské dosedl; že dá odpověď, kterak se v tom bude míti zachovati, zůstane-li tam čili nic.

---

66. Konsistoř pod obojí přísně poroučí faráři sv. Štěpána, aby se do Čáslavi odebral.

1564, 17. března. — Die f. 6. post. Laetare. — (P), fol. 13, a.

K. Václav, farář Štěpánský: Že se dal podle poručení najíti, za jakou příčinou, aby mu bylo oznámeno. Dictum: že na to propuštěn, aby do Čáslavě dosedl, a strany rukojmí aby tam dosedl, aby mu toho dopříno bylo, aby toho hledal při konsistoři. Od něho: Že za to žádá, poněvadž prvé vždycky se choval a žaloby na něj nešly a choval se vždycky podle církve naší pod obojí, že se také tak chovati chce. Dictum: Že by neradi

ho čím obtížili, neb v obcech, kde jest byl, že na něj nikdá nežalovali. A protož aby tam dosedl, že k němu dnes přijdú, a tam aby řády držel; a vždycky že tu zástéru „podle slova Božího“ mají; aby věřil, že také vědí, co jest podle slova Božího a co jest podle nařízení církevního, a odtad nehýbal se bez vůle konsistoře.

---

67. Kněz Jan Městecký, jinak Sacra, žádá, aby mohl do sv. Jiří v Poděbradech zůstati.

1564, 17. března. — Die f. 6. post Laetare. — (P), fol. 13, a.

K. Jan Sacra zase: Oznámil, že porozuměl vůli JMti, ale že dobytek má a v stodole a statek že má na hospodářství, a že jest lidem dlužen, a toho tak odbyti nemůže, a protož žádal za radu v tom. Dictum: Že sú otázali se, měl-liby do času sv. Jiří tam býti. Oznámili, aby se psaním spravili. Bude-li on moci co sobě při JMti objednati, že mu toho přejí, a tomu že sú neradi a nevědí, kde jiného kněze vzíti tam.

---

68. Kněz Jan Moravus, děkan Benešovský, žádá za jiné místo; konsistoř pod obojí chce jej dáti do Načeradce.

1564, 17. března. — Die f. 6. post Laetare. — (P), fol. 13, a.

K. Jan Moravus, děkan Benešovský. Z té příčiny, že sem vkročil: Jakož jedno i druhé psaní učinil sem a na žádné že odpovědi neměl, proč by v Benešově býti nemohl, a že již toho déle snášeti nemůže, a oni jemu mnohé příčiny dávají, a teď in die Mathiae že škola se zapálila a kantora dali do věže, a primas běhal, co jest kantor vynesl; a protož že žádá a prosí, aby někde jiným místem byl opatřen. — Dictum: Na žádost jeho žeby jemu rádi pomocni a radni byli, a od pána že ještě žádné odpovědi nemají, pouští-li od toho; ale však proto že jemu přejí, chtěl-li by býti v Načeradci. Na to: Že od pána není odpovědi, že tomu rozumí, že pán by chtěl, aby jeho byl emtum mancipium, a proto žádá, aby toho nedopouštěli, a nemůž-li jináč býti, žádá, aby byl v tom Načeradci.

---

69. Kněz Jiřík, farář od sv. Mikuláše na Starém městě Pražském, jest od konsistoře napomenut, aby pokojná kázání činil; do Benešova nechce podán býti.

1564, 5. dubna. — Die f. 4. post. Paschatis. — (P), fol. 13, b.

K. Jiřík, farář od sv. Mikuláše v Starém Městě. Dictum: Že jest jemu poručeno, aby v spis uvedl to, co jest mu poru-

čeno o jistých artikulích, má-li to pohotově. Na to: Že jest tak učinil, a prvé nic o něm není uznáno, aby jaký zmatek při něm shledán byl, a nic není nalezeno, proč by hoden byl trestání. A poněvadž ráčili mu poručiti, ačkoli pro práce, jsa sám, nemohl v tak krátkém čase dostatečně toho vypsati, však že podává, co jest sepsal. Podal toho, čteno jest. Dictum: Promluvení předešlé, které bylo mezi vámi a námi o některé artikule, o které bývá dotýkáno někdy od vás, a lidé na tom se horší, že požádali, aby v spis bylo uvedeno, co jest o tom mluvil a učil. To pak že jest podal. Ale jestli tak sepsáno, jakž mu bylo podáno, aby toho sám považil. Nyní pak že ho pro zaneprázdnění vážiti nemohú. A protož, jakž prvé tak i nyní že ho napomínají, aby činil kázání pokojná a důtek žádných posměšných v mluvení i v malování aby nebylo: ta že jest vůle vrchnosti a JMCské a biskupa vrchního, a strany druhé aby nedotýkal, ale pokojná kázaní činil, neb písma zná, že Pán Bůh tresce nepokojné lidi. Při tom tázán, dal-li jest vůli svou, že pán ze Šternberka píše a žádá, aby podán byl do Benešova. Na to: Že podle vůle Boží pokojně se chce chovati v kázání slova Božího, poněvadž jest to vůle JMCské i vrchnosti jeho. Strany Benešovských, že časně jemu není dáno znáti; že jest se s osadními svými spokojil v postě a že toho zjinačiti již nemůže. Dictum rursum: Že jsú té naděje, že napomenutí křesťanské a otcovské k sobě přijme, a poněvadž nedal žádné vůle pánům Benešovským a spokojil se s osadními, že toho při tom zůstavují. Poděkoval z napomenutí a že se tak chce zachovati, pověděl.

---

70. Kněz Jan, děkan Boleslavský, žalován od pánův Krajířův u konsistoře pod obojí, že Boleslavským spílá „lotrův a pankhartův."

1564, 12. dubna. — Die fer. 4. post conductum Paschae. — (P), fol. 14, a.

Kněz Jan, děkan Boleslavský. Dictum: Že za tú příčinú obeslán, že od pánův Krajířův připsání několikero prošlo, že jeho déle mimo sv. Jiří tu snesti [by] nemohli, a v tom že i suplikací jejich podána; a súc napomenut, aby takových invektiv nedělal, že ještě toho nic neubylo. Čtena suplikací i list pánův. Na to: Že toho neprokáží, že se z toho vyvede, a v tu neděli Smrtedlnú že doma nebyl; než když z úřadu prymas přišel a řekl: „Pravil jsi, že sme pancharti, nadával jsi nám lotrův a pankhartův," a já řekl jsem, že z písma svatého mohu dokázati, že odřezanci od církve sú pankharti, a kteří se nespravují řádnými správci a ne skrz dvéře do církve vcházejí a sami se křtí, že jsú lotři a pankharti; ale že nejmenoval žádného, než obecně mluvil.

71. Kněz Frydrych, žaluje u konsistoře pod obojí na pana Chotka, od něhož se dostal pod pana Valkouna, že jemu majetek jeho zadržuje a na cti ubližuje.

1564, 12. dubna. — Die fer. 4. post conductum Paschae. — (P) fol. 14, a.

P. Jan Pamphilus a p. doktor Gabriel s knězem Frydrychem: Oznámili, že se dožádal k. Frydrych, aby s ním předstúpili, a taková k tomu že dána příčina, že vždycky jest se úřadem spravoval z počátku kněžství svého a v tom že jest ochranu od úřadu měl; až teď, když se dostal pod pana Valkúna, že jest jemu statek jeho pan Chotek zavřel a jeho na poctivosti jeho ubližovati nepřestává, a na připsání JMCské že díl statku jemu jest propuštěn a díl zůstává tam. Že by již od toho chtěl pustiti, kdyby toho pan Chotek hanění [přestal], že jest lotr a že knězem býti hoden není, [jakož] na kvasích mluvívá. A protož že žádá, aby připsání učiněno bylo panu Chotkovi, aby od toho a takového hanění a plundrování přestal; pakli by nechtěl toho učiniti, že s radú úřadu chtěl by na JMCskú to vznesti, a bylo-li by uznáno, že jest v něčem scesten, že se z trestání nevynímá. A poněvadž se k právu volá, aby s ním slyšán byl, že práva jemu uděleno má býti, a oni za to s panem doktorem se přimlúvají. — Dictum: Že porozuměli z řeči promluvení, za jakú příčinú by předstúpiti ráčili, že za tú, že by kněz Frydrych pokoje před panem Chotkem užiti neměl a že by ho lehčil a haněl, a v tom že by žádal za opatření od úřadu. I toto se vidí, že žádá slušné a spravedlivé věci, ale aby tu věc uvedl v spis a suplikací, a tak že by chtěli připsání panu Chotkovi učiniti, a jakú by dal odpověď, že jich tejna neučiní.

---

72. Kněz Jeroným, farář Líbeznický, žádá konsistoř pod obojí, aby místo do Roudnice jinam byl podán. Odpověděno jemu, aby měl strpení.

1564, 12. dubna. — Die fer. 4. post conductum Paschae. — (P), fol. 14, b.

K. Jeroným, farář z Líbeznic: Tak ráčili na osobu jeho vzložiti, poněvadž by město Roudnice bylo před rukama, a tam jest podán; a poněvadž vždycky v poslušnosti byl, že žádá, aby městýskem byl opatřen a z toho aby propuštěn byl, aby v Rúdnici nebýval, že za to žádá, a kdežkoli opatřen bude, že to rád chce učiniti, a z poslušnosti se nevynímá. — Dictum: Že tomu rozumíme, že jako muž múdrý rozumí, že by tam jemu býti nebylo, ale poněvadž tam jest podán úřadem a již suplikováno, a [od] každého aby úřadem tímto tak mělo vikláno býti: aby

měl strpení, že bude opatřen, a odpovědi od JMti že čekáme. Na to: Že žádá, aby k kollatorovi bylo připsáno, aby jeho věci jemu nedržel, a že se v tom Pánu Bohu a úřadu poroučí.

---

73. Konsistoř pod obojí nařizuje děkanu Boleslavskému, na něhož si páni Krajířové pro hanlivá kázání stěžují, aby si jiné místo obral, poněvadž podle zřízení zemského proti vůli kollátora děkanem zůstati nemůže.

1564, 12. dubna. — Die fer. 4. post conductum Paschae. — (P), fol. 14, b.

Děkan Boleslavský zase. Dictum: Bez pochyby, že tomu porozuměl, co se páni dopisují a sobě stěžují, že ho tam pro důtklivá a hanlivá kázání trpěti nemohú, a on že tomu odepřel, že jemu křivdu v tom činí. To že jest váženo, že jeho bytu tam není, poněvadž jest zřízení zemské, že na faře kněží mimo vůli kollatora držáni býti nemají. A poněvadž se již proti němu skyselili, aby nějaký zámutek jemu a ouřadu z toho nepřišel, protož že jemu neradí, aby tam déle býti měl, ale nějaké jiné městečko sobě obmyslil, a zatím suplikací aby sepsal a svú nevinu okázal, že ho odtad vytiskují; že potom, kdyby tu nebyl, že by to mohlo podáno býti a vznešeno na JMCskú aneb na arcikníže, a tak to že by jemu k nápravě přivedeno býti mohlo. Žádal, aby tam ještě déle byl, aby ta církev pro něho zarmúcena nebyla. Dictum: Že váženo promluvení jeho i chtíč, že by tu chtěl do sv. Havla býti; podle uvážení že nemohú toho najíti pro pokoj, aby tam déle býti měl, a spokojil se a suplikací aby sepsal. Neb aby tam býti měl, že by vždycky nebezpečenství očekával. Protož, poněvadž sú časové nebezpeční a lidé roztržití, aby se spokojil a jiné sobě místo obral Povolil tomu a žádal za místo.

---

74. Konsistoř podobojí kárá faráře Pražské od sv. Mikuláše, sv. Haštala a sv. Štěpána pro nepokojná kázání a hanění strany pod jednou.

1564, 12. dubna. — Die fol. 4. post conductum Paschae. — (P), fol. 14, b.

Kněží: kn. Jiřík od sv. Mikuláše a kn. Jiřík od sv. Haštala a kn. Václav od sv. Štěpána, fařářové Pražští. Dictum: Páni fařářové podle konsistoře, mající k tomu poručení jisté, Vás sem povolali podle poručení a doloženo, aby některé osoby z osadních při tom byly; za jakú příčinú, že vyrozuměti budú moci. Čten reces, aby jim kázání zastaveno bylo. Po přečtění dictum: Že jest jim několikrát oznámeno a poručeno, aby pokojná kázání činili a strany pod jednú nehaněli a ceremonie, kterých v Tejně

užívá, zachovali. Jaká by pak zpráva JMti se stala, že sú slyšeli. Strany osadních Mikulášských že jim přečteno bude, co jest za příčinu, proč by sem povoláni byli. Čten list přímluvčí, aby kn. Jiřík od sv. Mikuláše byl podán do Benešova. Dictum: Co k tomu osadní říkají, že sú se nenadáli, než s panem farářem vstúpili, a že proti poručení JMti a přímluvě nejsú a že sú nevěděli, aby takový byl. Žádali, aby jiným opatřeni byli.

Od kněží: Že sú se nenadáli takové žaloby a kdyby to tak bylo, že by byli hodni trestání, ale poněvadž každý k tomu se poddati má, jestli vinen, aby byl trestán, aneb svú nevinu okázati; ale na ten [čas] nevědúc co k tomu říkati, že žádají, aby jim času přáno bylo, aby to uváženo od nich býti mohlo, aby svú nevinu okázati mohli a o ní spraviti JMCskú a JMt arciknížecí a i úřad. Neb mnozí posluchači chodí, ne aby poslúchali, ale aby jináč toho vykládali a jim utrhali. A oni že se pokojně chovají a ceremonie zachovávají a poslušni k úřadu vždycky a že bouřlivých kázání nečiní a v nich se pokojně chovají.

Dictum omnibus tribus: Že vůli pána svého přečtenú slyšeli, jakého by k tomu mínění byli aneb úmyslu, chtějíce svú nevinu okázati; i na žalobníka se ptali, pilně toho považujíce, aby jim příčina dána nebyla, aby oni neupadli více a sami také k nějaké nelibosti u JMti nebyli, a protož aby tím tarmarčiti a to vydávati měli a lid tím aby se bouřil, že toho vydávati nemohú, než že se jim přečte, kolikrát potřeby by bylo. A úřad že v pravdě toho na JMt nevznášeli, než co sú od lidu slýchali; bez pochyby že jest to tam poznamenáno; a on p. farář Štěpánský že jest papeže aneb mnichy sobě temperoval a jimi kázání opravoval. A ten u sv. Mikuláše a u sv. Haštala jak jest o postu mluvil, že sousedy sú před rukama; že z těch důtek by nevyšli, že by se to našlo. A u sv. Mikuláše že mluveno, že památky vzkříšení Páně podle papežského ustanovení se dějí, ježto ta kázání nic nejsú. A oni se na to táhnú, že chtějí s JMtí se o to ujímati a věděti mohú, že JMt, když takové věci přijímati ráčí, že to na jisté zprávy činí. Jsú paměti, že láhvičku jmenoval *telesforus*, a kněz měl svědkův na 80 a král toliko 13. To vážili že od něho nic bludného neslyšeli, a kteří slyšeli, že dávají svědectví. A protož majíce oni o tom takovú vědomosť, jak se i p. administrátor toho dotýkal, a sám že summum pontificem potýkal, kdyby se chtěli pokojně chovati a nechati s pokojem papeže, poněvadž od něho kněžství přijali a sú sub obedientia, a kdyby chtěli kázati, ne co uši lechce, ale co vzdělává svědomí, že by jim přáli těch míst, co se dvú dotýče; ale co se Mikulášského dotýče, že by ho mohli za uši ujíti a na ten přípis jeho jemu dáti odpověď. Chceli on Cvinglianskú mši míti, aby měl; než že se má chovati podle konsistoře a pokojně. A o ty artikule

že by s nimi věděli jak zajíti, kdyby pokoje nehledali. A protož že jim Bohem a císařem a úřadem svým, aby pokojná kázání činili, poroučejí, a oni dva, kteří mají vyvstati se svých míst.

Kn. Jiřík od sv. Haštala: Že nemluvil toho nic, co žalují, že ráčí věděti, jak se choval v Brodě.

Kn. Jiřík od sv. Mikuláše: Že se pokojně choval a žehral na hříchy a evangelické učení že kázal a spis, který učinil a v něm nějaký blud že by se nacházel, že se podává k naučení a pokojně se chovati chce.

Kn. Václav od sv. Štěpána: Že pokojně se chce chovati a zpráva o něm že dána jest omylná, a oni že tomu odporují, aby o tom co věděti měl, že jim by posměch učiniti měl. Dictum: Že s tím se rozcházejí a s nimi mluvili pokojně a oznámili a jim tak se zachovati poručili.

Kn. Jiřík sám od sv. Haštala. Dictum: Že nechtějí příčinú býti komu jakého zámutku a rádi by tomu, aby se on spokojil. My nevíme nic, než že naschvál s hůry přísežní posláni byli s kyjířkem, a někdo něco slyší a něco ne. Můžeme i to pověděti: Experto crede Ruperto, aby pán náš měl to trpěti, aby ste lidmi hýbati měli. A kn. Václav doktor byl by měl svědkův všecku Prahu, a proto musel v cizích zemích usvadnúti. A protož může-li se spraviti a pokojná kázání činiti. Na to: Že nikdy takový nebyl, aby před sebe lehkomyslně krom slova Božího bráti měl, že toho při něm není; žádal, aby jemu toho věřeno bylo. Dictum. Ze tomu rozumí se, že má umění, kde slovo Boží se kázati má a jak, ale že lid obecný jináč to přijímá; žeby lépe bylo, aby změnil místo, ale že by neradi jím hnuli, než může li úřad ubezpečiti, že pokojně chce lid učiti, aby tím bezpečni byli. Na to: Že mimo slovo Boží nic nemluví, a jiné věci nařízditi komu náleží, že toho starším a učenějším zůstavuje, aby oni to napravovali. Připověděl se pokojně chovati.

---

75. Správce nad poutníky žádá konsistoř pod obojí, aby kněz Jan Poděbradský jim posloužiti mohl u Matky Boží na Pařeze.

1564, 12. dubna. — Die fer. 4. post conductum Paschae. — (P) fol. 15, b.

P. Václav Nedvídek: Kdež jest správcí učiněn nad poutníky, že žádá, aby kněz jim tam propůjčen byl, může-li ten, který prve jim pracoval; pakli nemůž, aby knězi Janovi Poděbradskému připsání bylo, aby jim posloužil tam u Matky Boží na Pařeze. Dictum: Žádost jeho která jest, že sobě připomínají spůsob prvnější, že tam páni Buštěhradští chodívali a to spravovali; a zpráva jest, že jest zde kněz Jan, aby vážil práci a s ním mluvil; že pan administrátor se k tomu přizná, že jest povoleno, aby jim posloužil.

76. Kněz Mikuláš, kaplan v Chrudimi, trestán od konsistoře pod obojí, že svedl děvečku, a vyslýchán, jak zachoval ceremonie o Velkonocích.

1564, 14. dubna. — Die Reliquiarum. — (P), fol. 16, a.

K. Mikuláš, kaplan z Chrudimě. Dictum: Že proto obeslán, že na něj jest žalováno, kterak by nějaká děvečka na faře obtěžkána byla. Na to: Že se přiznává k tomu a žádá za milost, aby mu to laskavě váženo bylo. Dictum: Že by sám měl z toho lítost míti, jak tím tělesným obcováním mnoho lidí tam zhoršili, a křik a klevety naplnily ten celý kraj, až sem se to dostalo. A toho že rozumem může dosáhnúti, že trestání jest hoden, aby lid upokojen býti měl. A než to přijde, aby oznámil, kterak tam commemorací sepulturae a na Velikú noc a po obědích cum armis kterak se chovali? Na to: Že sepulturu tak učinil a kalich cum Sacramento do hrobu položil, jako ad infirmos nosí, a monstranci míti nemohl, že není celá; a ráno šli okolo krchova s korúhvičkami, a po obědích šli literati, žáci a my šli za nimi v komžích, a sám on že šel k svatému kříži, a kněz děkan jak jest šel, že neviděl, než že šel za nimi. Questio: Pravdu-li praví? R.: Že pravdu. Dictum: Aby šel na rathúz, poněvadž jest padl. Na to: Že [se] poddává a pokutu rád chce nesti, a žádá za lásku.

---

77. Konsistoř pod obojí oznamuje nemocnému děkanu Berounskému po jeho kaplanovi knězi Petrovi, že nemůže povoleno býti, aby přijal nabízenou faru v Roudnici, nýbrž aby šel na faru Minickou.

1564, 14. dubna. — Die Reliquiarum. — (P), fol. 16, a.

K. Petr, kaplan z Berúna: Oznámil, že děkan jeho půl druhé neděle nemocen a šíplá, nemoha mluviti; že jeho posílá žádaje, poněvadž připsání jemu učiněno od Rúdnických, že žádá, aby místem byl opatřen jako člověk sešlý, nějakým jistým místem. Dictum: Že mu oznámeno, že k tomu povoleno býti nemůž, aby tam v Rúdnici měl býti. Na to: Co se tkne Berúnských, že od nich nepřijímal nic a ničímž jim povinen není. Dictum: Že jest připsání učiněno od p. Gryspeka, aby byl v Minicích, a ta fara že jest dobrá, a poněvadž pán psal úřadu, že jest platněji, než by jemu samému psal. Co se tkne obilí, toho aby psaním pan děkan oznámil, že to psaní bude jim odesláno; a panu děkanovi aby oznámil, aby to místko od úřadu přijal a s pány Berúnskými se spokojil, že jemu toho přejí.

---

78. Konsistoř pod obojí slíbila děkanu Benešovskému, kterýž jest podán do Načeradce, ale tam jíti se zdráhá, poněvadž pán toho statku pole farská pronajal, že bude dopsáno pánu tomu, aby kněz ten všeho užíval, jako jiní kněží před ním.

1564, 14. dubna. — Die Reliquiarum. — (P), fol. 16, a.

K. Jan Bestyus, děkan Benešovský, oznámil: Jakož nedávního času oznámil, že tu bytu jeho není v Benešově, a podáno mu místo Načeradec, a když pánu psaní učinil, že dal odpověď, kdy by pro něho měl poslati; a on znaje, co jest to, dal odpověď, aby z úřadu k němu odeslal, a on s nimi na něčem zůstal; a když vyslal, že jim oznámil, že tam se stěhovati nemůž, poněvadž pán pole roznajímal, a k ničemuž jistému tam by neměl přistúpiti. Ukázal připsání od pána. — Dictum: Co jest od něho promluveno, že jest to bylo v uvážení, a poněvadž tam jest podán, že jemu připsání bude dáno k pánu, aby tam užíval toho, jakž jiní kněží užívali čehožkoli; a psaní toho aby choval, a potom bude-li ujma jaká, aby oznámil, že bude o to dostatečné připsání. Ujal to.

79. Breve papeže Pia IV. dané arcibiskupovi Pražskému, kterým za jistých podmínek povoluje přijímání svátosti oltářní pod obojí způsobou.

V Římě, 16. dubna 1564.

(Latinská listina tištěná jako příloha 4. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter K. Ferdinand I.“ v Abhandl. d. k böhm. Gesellsch. d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

80. Kněz Samohel, jenž odtrhnuv se od církve pod obojí na Moravu se odebral, žádá od konsistoře pod obojí zase přijat býti, což jemu také slíbeno.

1564, 19. dubna. — Die f. 4. post Misericordias. — (P), fol. 16. b.

K. Samohel s přátely svými. Oznámeno, že taková příčina jejich příchodu: že vědí, že lidská věc jest klesnúti, ale zase vstáti že jest to božská věc. Poněvadž pak kn. Samohel z svého nerozumu a nějaké všetečnosti se od církve naší odtrhl na Moravu a rozumí, že pod vrchností jest živu býti podle Pána Boha vůle, a protož lituje toho, že žádá, aby takové provinění jemu bylo přátelsky váženo, že chce pod řádem a právem a pod vrchností rád býti a se jí spravovati a podle vůle Boží živ býti a toho proti Pánu Bohu a vrchnosti se nikdy více nedopouštěti, a aby zase v počet kněžstva strany naší přijat byl. — Dictum: Že může dobře věděti a znáti, kterak odchod jeho nebyl bez velkého

pohoršení, ale že žádá za milost a přátelé se za něho přimlúvají, pak že slovo Boží učí nás, abychom padlým pomáhali vstáti: a protož že proti tomu úřad není, aby jemu milosti neměli uděliti, kdyby ním jisti mohli býti, že tento přístup jeho upřímný a věrný jest. To sám že znáti může, že jest trestání zaslúžil; item chce-li se s námi v učení srovnati a do Prahy se přibrati a tu za faráře aneb za kaplana býti podán, neb paměť zůstává, že prvé v Praze dosti nezpůsobně a vejtřesně jak v řeči tak v chodu a v obcování se choval. O tom kdyby mohli jisti býti, že by milosti mohl užiti.

---

81. Kněz Jiřík od sv. Mikuláše na Starém městě Pražském kárán od konsistoře pod obojí, že měl hanlivá kázaní proti papeži; dán jest do kázně na radnici; má podán býti do Benešova.

1564, 19. dubna. — Die f. 4. post Misericordias. — (P), fol. 16. b.

K. Jiřík od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském. Dictum: Že jest poručení, aby se jemu oznámilo, jakož onen čas k němu promluveno, že se jemu toho přeje, aby na přímluvu JMti byl v Benešově, a poručeno, jak se má pokojně chovati v kázání; a to také že jest mu předloženo, čeho se dopustil u veliký pátek a teď opět v tuto neděli, že jest, maje o pastýři kázati, pravil, po čem má dobrý pastýř poznán býti, že ne po ostřihané bradě a hrubé pleši, a že nejvyššího biskupa římského dotýkal.

Na to: Že řečem jeho bude moci vyrozuměno býti. A to že jest připověděl, že se jako kněz křesťanský chce chovati podle slova Božího. A co se tkne strany pleše a brady a nejvyššího biskupa, že tomu odpor činí. Questio: Tak li jest, že jim pravil, že se chce rozžehnati s Pražany, budeli jemu dopuštěno. R.: Že jest tak to, že jest pravil, budeli mu dopuštěno od Pána Boha.

Dictum kn. faráři sv. Mikuláše: Z nuzné příčiny že povolali ho, šetříce řádu; na onen čas že dali mu čísti revers a poručení a s ním přátelsky mluvili, jak nejvíc postačiti mohli, aby bylo to známo, že jeho posměchu a lehkosti nehledali, ale tím se o to se svým velikým nebezpečenstvím spokojili. A poněvadž lekcí žádných neslýchal a mnoho se neučil, jakých pak knížek užívá, německých-li či jakých jiných, že nevědí. Než nadávše se, že se bude chovati podle konsistoře Pražské, jeho podali jinam a poručili, aby pokojně se choval A on dočkavši neděle, že jest oči sobě na tom protřel a se potřásl a z hubičky že sobě udělal bičík, aby všecky švihal, a že kteří sú od papeže pastýři, že sú z ďábla. O kněže, daleko si ústa otevřel! A toho kdyby naň bylo od někoho z měšťanův oznámeno, že by toho

vyhledávati chtěli a jináč to vážiti, ale že se to z hany vznáší, tomu že místo dávají. A teď v neděli že pravil, že chce se s nimi rozžehnati a lid pozdvihovati. A protož, poněvadž v takové kázání se vydal, aby do kázně šel na rathúz. Na to: Že toho nekázal tak hluboce, než že jemu to vykládají, jakž i Spasiteli Pánu činívali, a žádá, aby proto trestán nebyl, že se z toho chce vyvesti.

K. Jiřík zase. Dictum: Že se změniti nemůže, než aby šel na rathúz a aby šel hned. Na to: Že půjde hned; že se musí vůle úřadu vyplniti.

---

82. *Kněz Václav od sv. Štěpána napomenut, aby se s osadními pokojně rozžehnal.*

1564, 19. dubna. — Die fer. 4. post Misericordias. — (P), fol. 17, a.

K. Václav od sv. Štěpána. Dictum: Že přátelsky ho napomínají, má-li se rozžehnati s vosadními, aby to pokojně učinil, aby nenechal nějakého pírka; a co jest bylo jinde, ať toho není, že již jiní časové jsú. — Na to: Že by rád se všemi pokoj měl.

---

83. *Kateřina, bývalá hospodyně kněze Václava, faráře u sv. Štěpána Velkého v Novém městě Pražském, žaluje na něho u konsistoře pod obojí, že ji odbyl s dítětem.*

1564, 19. dubna. — Die fer. 4. post diem Reliquiarum. — (P), fol. 9.

Kateřina, vdova po Janovi, bratru Ondřeje, barvíře koží, podala administrátoru a prelátům konsistoře pod obojí stížnost na kněze Václava, faráře u sv. Štěpána Velkého v Novém městě Pražském, tohoto obsahu: Před lety než byl knězem, dělal řemeslo jirchářské u Chmele jircháře a ona sloužila u kožišníka Diviše; tu požádal ji za manželku a měli spolu slib, on však šel na kněžství a ona se vdala. Když po devíti letech ovdověla, přišel k ní kněz Václav, tehdy farář v Dřínově, spolu s knězem Pavlem, farářem ve Zlonicích, a přemluvil ji, aby se s ním stěhovala do Vodňan, slíbiv jí, že se s ní dá oddati. Z Vodňan stěhovala se s ním do Bezna, kdež jim dítě zemřelo. Pak s ním byla na Mělníce, kdež se jí narodilo pacholátko. Kněz Václav ji odtud odbyl i s dítětem, a když žádala za pomoc, dával prý jí za odpověď, že ji „káže utopiti aneb pardus dáti i cejch.“ *)

*) Obsah žaloby podán jenom u výtahu.

---

84. Kněz Václav, farář u sv. Štěpána v Praze, odpovídá před konsistoří pod obojí, že dítě, pro které bývalá jeho hospodyně, Kateřina, stížnost na něho podala, není jeho plodem.

1564, 19. dubna. — Die fer. 4. post Misericordias. — (P), fol. 17, a.

Kateřina vdova a kněz Václav [od sv. Štěpána]. Podala suplikací na něho, a on jí odepřel, že toho není. Ona: Že ji k sobě vzal v jejím vdovství. On: Že dává za odpověď, kdyby tím jist byl, že by to jeho dítě bylo, že by nedopustil o sobě mluviti po všech městech tak nestydatým jazykem; ale poněvadž jest jist svým svědomím, že ten jeho plod není, že toho učiniti nemůže. A to že k uvážení spravedlivému úřadu zůstavuje. — Dictum: Poněvadž ku právu přistúpila a on odporuje, aby, má-li co, okázala, a pakli se budú o to smluviti moci, že jim toho přejí. V pátek po sv. Vítě stání.

---

85. Konsistoř pod obojí odpovídá knězi Janovi, faráři v Petrovicích, na jeho žádost, „aby nějakým místkem byl opatřen“, že konsistoř k tomu svolí, zjedná-li sobě místo a bude-li o něho psáno.

1564, 19. dubna. — Die fer. 4. post Misericordias. — (P), fol. 17, a.

---

86. Rakovničtí žádají administrátory konsistoře pod obojí, aby žádost jejich o kaplana brzy vyřídili.

1564, 20. dubna. — Konc. v arch. města Rakovníka.

Pánům administrátorům. Službu svú vzkazujem VMtem, vysoce ctihodní a duostojní páni administrátorové nám v pánu Bohu milí, zdraví a všeho jiného dobrého VMtem rádi přejeme. Nepochybujeme podle toho, že ráčíte v dobré paměti držeti, jak jsme na VMti skrze psaní i oustně snažné žádosti vzkládali, abyšte budúcího pana děkana našeho pomocníkem kaplanem k času sv. Jiří příštího opatřiti ráčili. Jaké jsou nám odpovědi od VMtí dávány a načem taková věc i postavena jest, bezpochyby že i to všecko v dobré paměti VMtem jest. I poněvadž již ta věc dalšího prodlévání míti nemůže a čas sv. Jiří před rukami jest, VMtí za to prosíme, že nám oznámiti ráčíte, kde a v kterém místě tenž pomocník budoucímu panu děkanu našemu ukázán jest, abychom, jsouce od VMtí zpraveni, pro něho a věci jeho bez prodlévání poslati mohli. Kdež jsme té naděje, že podle předešlé námluvy, kde by pro něho od nás posláno býti mělo, znajíc to. že město naše bez pomocníka do práce církevní druhého bejti nemůže, nám psaním oznámiti ráčíte. S tím VMti pánu Bohu poroučíme. Datum ve čtvrtek po Svátosti léta P. 64.

87. *Konsistoř pod obojí napomenula kněze Martina, podaného do Sušice, aby se tam náležitě choval.*

1564, 21. dubna. — Die fer. 6. post Misericordias. — (P), fol. 17, b.

K. Martin podaný do Sušice napomenut, aby se tam v Sušici choval náležitě a poctivě bez zhoršení a v řádích podle konsistoře aby se držel, a bylo-li by zapotřebí, že tu má děkany v Klatovech a v Vodňanech. Na to: Že se tak chce rád zachovati.

---

88. *Purkmistr a rada města Chrudimi žádají konsistoř pod obojí, aby jim děkan byl ponechán, poněvadž nemají vědomosti, že by se nenáležitě choval.*

1564, 21. dubna. — Die 6. post Misericordias. — (P), fol. 17, b.

Vyslaní z Chrudimě oznámili vzkázání od p. purkmistra a rady a při tom že jim poručili oznámiti, jakož poručeno skrze psaní, aby děkan jejich byl zde postaven, a žeby děkan nějakých věcí dopouštěti měl, i to že oznamují, že o tom vědomosti žádné nemají, aby se nějak nenáležitě pan děkan měl chovati; než co se tkne té děvečky, že matka ji tam bez jejich vědění dala, a co se toho tam sběhlo, že tím vinni nic nejsú. A toho že nepřehlídali, a jakž zvěděli o tom, že úřadu to znáti dali. Přitom, kdež úřad od nich vyzdvihuje kn. děkana, že žádají a prosí, aby děkan při nich zůstaven byl, že útrat o jiného vésti pro mnohé těžkosti jiné nemohú, a kdyby bez kněží měli býti, že by té obci to bylo na veliké nebezpečenství. A protož že žádají, aby v tom opuštěni nebyli. Dictum: Proč by hnuti byli z místa, že jim to oznámeno bude, a co by sobě stěžovali do něho, že oznámeno bude.

---

89. *Děkan Chrudimský od konsistoře pod obojí kárán, že má ženu, a že obřady nezachovává.*

1564, 21. dubna. — Die 6. post Misericordias — (P), fol. 17, b.

K. [Jan] děkan Chrudimský sám: Dictum: Že nějakú ženu zdejší sobě osobil a proti zápovědi předkův úřadu že ji při sobě drží a chová ne jako kuchařku, ale jako paní, a skrze to zhoršení přišlo, že svátosti od něho přijímati nechtějí. A též že zpráva jest, že tam religion jináče vedete při památce umučení Páně a procesí, a to všecko že jest zjinačil proti své přípovědi, jako že jest in die Paschae po vodě šel do kostelíka nějakého v komžích a sám že šel s pacholátky. A z těch příčin že jest obeslán, aby zde stál i s tú kuchařkú.

Na to: Že porozuměl, co by sobě úřad stěžoval do jeho osoby: 1. strany jeho pomocníka, že jest se neřádu dopustil, o tom že Bůh ví, že nic jest nevěděl, a k tomu že jest se přiznal, a tomu jest nerad, že se to sběhlo; 2. strany kuchařky, že bylo mu nakázáno, aby ji nechoval, že o to nikda sem obsílán nebyl; a na ni aby měl nakládati, že takových důchodů nemá, a o tom se odvolává na Chrudimské. Co se tkne památky pohřbu Pána Krista a Božího vzkříšení, že by se tak zachoval byl tam, jakž se v Praze naučil, pak že oni obávajíce se nějakých těžkostí že jemu těch potřeb nevydali, a tu že jím nic neсešlo. V neděli velikonoční že šel bez komže, to že jest tak, neb zvoník mu s ní odešel k sv. Míchalu. A poněvadž vždycky byl v poslušnosti, žádal pro takové nevykonání, aby mu to váženo láskavě bylo.

---

90. *Konsistoř pod obojí ponechává Chrudimským děkana, jestli se podle řádův církevních chovati chtějí.*

1564, 21. dubna. — Die fer. 6. post Misericordias. — (P), fol. 18, a.

Vyslaní Chrudimští. Dictum: Že oznámeno kn. děkanovi, proč by ho trpěti nemohli; že na to dal odpověď, ale strany religionu, jakž bylo mu oznámeno. Ale psaní od p. Chrudimských pod pečetí máme, že připovídají, že se v religionu chtějí konsistoři spraviti. Ale teď z řečí kn. děkana že porozuměli, že toho vykonati nemohl, proto že jemu ty věcí, kterých by potřeboval, vydati nechtěli, bez pochyby proto, že sú tomu odvykli a báli se nějaké nevole. Snad to šlo radú toho, který před p. administrátorem prál v sobotu před nedělí Oculi, že jest to modlářství vystavování. I poněvadž není jim poručeno, aby oni kostel spravovali, a na to závazku nemají ani poručení od vrchnosti, že tomu povoliti nemohú, aby tam kn. děkan zůstati měl. Jestli že by jim v tom povolení [od] JMti [dáno bylo], aby oni ty věci spravovali, že by také úřad jim toho příti musil. Na to: Že jim není poručeno nic dále, mimo to, co sú oznámili promluviti a jednati, než co jest tuto oznámeno, že na větší počet vznésti chtějí. — Dictum: Že vážili páni potřebu té obce i žádosti, aby na ten čas kn. děkanem od nich nehýbali, což sú umínili, aby zhoršení od nich vyňali a panu purkmistru a pánům ukázali, co jest to, jim religion spravovati a v kostelní věci se vkládati proti povolání a připovědi jejich. A protož že kn. děkana tam chtějí nechati, chceli se tam kn. děkan podle poručení zachovati; a při sv. Duše a při památce Těla Božího, aby se vykonala procesí; a Chrudimští že císaře pána nepřevalejí; a konsistoře aby nestarali a JMt císaře pána neděsili. A žeby chtěli jim list dáti

pod jejich pečetí, tu dáti čísti kdeby náleželo. — Na to: Že děkují, že ráčí při nich jejich p. děkana zanechati. — Dictum: Že nad ním úřad má větší lítost než oni sami.

---

91. Jan Litochleb, písař Nového města Pražského, žaluje u konsistoře pod obojí jménem své sestry Anny Víchové z Chrudimi na kaplana Chrudimského, že dceru její sloužívší tam na faře o poctivost připravil.

1564, 21. dubna. — Die fer. 6. post Misericordias. — (P), fol. 18, a.

P. Jan písař Litochleb, kn. Mikuláš, kn. Jan děkan Chrudimský. Od Litochleba: Že žádá za opatření na místě sestry své Anny, co se dceři její na faře v Chrudimi přihodilo, že jest obtěžkána. Od děkana: Poněvadž se ne tak jeho dotýče, jako kaplana, že on jest před rukama. Od Litochleba: Když do Chrudimě přijel, že nad tím měl stížnost, že jest ona v domu farním, a ona mu oznámila, že tu bude opatřena, aby se ujmy při poctivosti nedálo; a když o tom děkan zvěděl, že se domlouval na něho, že on svůj umí dům spraviti. A poněvadž při právě světském trestáni bývají, u kterého hospodáře to se přihodí, že v to on úřadu nesahá. Od děkana: Že jest posílal kaplana, aby s ním přátelsky rozmluvil, a sám že s ním nemluvil. Od kaplana: Že slyšel žalobu, čeho žádá ta osoba; že jest ona toho původem sama byla, že ho tak dlúho lákala, až zlý skutek spáchal, a protož že žádá v té věci za opatření. Od Litochleba: Že on jsa duchovní osoba mohl lépe obranu proti tomu najíti aneb na vrchnost to vznésti. *)

---

92. Konsistoř pod obojí chce na žádost pána ze Šternberka propustiti z vězení kněze Jiříka, faráře od sv. Mikuláše.

1564, 21. dubna. — Die fer. 6. post Misericordias. — (P), fol. 18, b.

P. Jan Dešanský list od p. Šternberka přinesl a při tom oznámil, že žádá, aby propuštěn byl z vězení kněz Jiřík, farář od sv. Mikuláše, že poddaní JMti **) pro něho přijeti mají, a že pán se podvoluje, že ho postaviti chce, poněvadž se k slyšení volá. — Dictum: Že tak chtějí učiniti a JMti pánu psanú odpověď dáti.

---

*) Po několikerém jednání o této záležitosti kněze Mikuláše, který byl později kaplanem v Týně a v prosinci téhož roku farářem v Strašecím, vynesen konsistoří konečný rozsudek dne 27. září 1564 (viz níže).

**) V Benešově.

93. Konsistoř pod obojí „béře v trestání své“ kněze Jana, děkana Chrudimského, že proti zápovědi chová u sebe za kuchařku Kateřinu Uborkovou, která byla příčinou, že manžel její o život přišel. Ona také má jíti do šatlavy a nečiniti pohoršení v církvi. K děkanovi chce konsistoř míti ohled, že „právu o tom neoznámí, proč se tresce“; Uborková od konsistoře souzena, „neb jest kuchařka kněze a k tomuto právu náleží.“

1564, 21. dubna. — Die fer. 6. post Misericordias. — (P), fol. 18, b.

---

94. Osadníci od sv. Mikuláše na Starém městě Pražském žádají o jiného faráře a kaplana.

1564. 21. dubna. — Die f. 6. post Misericordias. — (P), fol. 19, a.

Páni osadní od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském: Oznámili pozdravení a přitom, poněvadž farář jejich jest jinam podán a sami nejsú povědomi prelatův, že žádají, aby byli správcem opatřeni, aby kostel pustý nebyl, a kaplanem také aby opatřeni byli, aby o to nepřišli, co jest na kaplana nadáno. Dictum: Že nad tím mají těžkosť, že tak sú nenadále o faráře přišli, a v tak krátkém čase že nemohú osoby ukázati, než že na to pomysliti chtějí, aby hodným zprávcem opatřeni byli; ale strany kaplana že pro nedostatek toho vykonati nemohú. — Přimluvili se za svého faráře kn. Jiříka, majíce zprávu, žeby nějakú suplikací sem poslal. Dictum: Že za jejich příčinú není dán do vězení, než z poručení JMti, a tu též odpověď že sú dáli JMti pánu z Šternberka.

---

95. Kněz Jakub, farář v Kamýku, kárán od konsistoře pod obojí, že se tam „sám podal“.

1564, 21. dubna. — Die fer. 6. post Misericordias. — (P), fol. 19, a.

K. Jakub, farář z Kamejku. Dictum: Že není toho, kdo ho obsílá, ale těžkost že proti němu má úřad, že maje poručení od úřadu, že se zde nadjíti nedal a tam na faru se sám podal. Na to: Že jest jemu připsání bylo od p. kancléře hejtmana, aby tam byl, než že nemá ho s sebú.

---

96. Kněz Tobiáš, farář v Církvici, stěžuje si u konsistoře pod obojí na pána Leskovce, že mu nedopustí stěhovati se, dokud tam jiný kněz nebude podán.

1564, 28. dubna. — Die fer. 6. post Jubilate. — (P), fol. 21, a.

K. Tobiáš [farář v Církvici] vznesl stížnost svú, která mu

se od p. Liskovce přihodila, a nemoha pro lítost toho oznámiti, že jest to sepsal a podává, a od kollatora: že mu se nedopustí stěhovati, až páni administrátorové mu jiného podají. To pán mluvil a zkazoval, za tú příčinu že ho nepropustí; že mu viny žádné nedává. A když ho osadil strážnými, aby neušel, a práva se dovolati nemohl, že mušel zápis na sebe učiniti, že se ve dvú nedělích tam na faře zase k své čeládce postaví. Žádal v tom za opatření. — Dictum: Že neradi slyší toho, co mu se přihodilo od pána, než aby měl malé strpení, že odpověď najde od pana administrátora.

---

97. Konsistoř pod obojí povoluje osadním Matky Boží na Louži, kteří pro nedostatek kněží jsou bez faráře, aby sobě některého faráře objednali.

1564, 28. dubna. — Die fer. 6. post Jubilate. — (P), fol. 21, b.

Páni osadní od Matky Boží v Láku žádali, poněvadž pro nedostatek kněžstva nemohú faráře míti, aby jim propůjčený byl k. Jan, farář od sv. Jiljí, aby jim posluhoval; a toho že sú při něm hledali, a on oznámil, že to chce na počet větší vznésti. — Dictum: Že by tomu byli rádi, aby více bylo farářův v těchto městech pro obecní dobré; a vědí-li kterého, že jim by toho přáli, pak-li nevědí, že jim v tom povolují, aby některého p. faráře sobě objednali.

---

98. Kněz Václav přiznal se před konsistoří pod obojí, že má ženu oddávanou a dvé pacholátek.

1564. 28. dubna. — Die f. 6. post Jubilate. — (P), fol. 21, b.

K. Václav: Jakž mu poručeno, že jest s svým statečkem [se] přistěhoval; žádal, aby místkem byl opatřen, poněvadž od stěhování mnoho dal, a útraty vede; že věří, že jako úd hlava jeho opatří. Dictum: Že mu oznámeno, co by bylo stížného do jeho osoby: 1. že má manželku oddávanú, 2. že má dítky s ní, tak-li jest? — Na to: Že se v každé obci choval, že na něho nic žalováno není, a to že jest tak, že má osobu při sobě, bez které býti nemůže, a dvé pacholátek: jedno jest sirotek p. z Hradce, a druhé jeho strýce, kterého při sobě učí. Jest-li oddávaná? Na to: Že pravdu chce povědíti před nimi a před P. Bohem, že jest tak, že jest oddávaná s ním od kn. Sylvestra z Moravy, faráře v Strymilově. — Dictum: Že jsú slyšeli odpověď jeho, a poněvadž není p. administrátor, aby měl strpení a u něho se zastavil.

---

99. Konsistoř pod obojí odsuzuje k trestu kněze Jana Turka, faráře v Sušici, jenž k některým kusům v žalobě Sušických se přiznal.

1564, 28. dubna. — Die fer. 6. post Jubilate. — (P), fol. 21, b.

K. Jan Turek: Že se podle poručení postavil, a nějaké připsání že jest na něho podané, o které se s nimi setřel, a oni tomu na díle odpírali. Podáno mu to psaní Sušických k přečtení.

K. Jan Turek: Že četl, jaká žaloba, ač běžně, a že o některé artikule s nimi se setřel, a k některým artikulům že se zná, poněvadž před Pánem Bohem toho tejno není; a ta osoba že jest od nich jemu zjednána, neb tam kněží kuchařky sobě ne jednají. Strany čepic snímání, tomu že odpor činí; a strany Bratrů, že by jim měl křtíti, že to učinil za příčinú, obávaje se, aby jejich správce jich nekřtil, a je že na závazek bral, aby se před p. komořím postavili. Strany katovky, že sama třetí s ním mluvila o pohřeb, a že jí ukázal k úřadu, a že kázal toho jistého u zdi pochovati, ale žáci že nešli ani on. A také že několikrát na víno dávala mnoho gr. č., a ta žaloba že není jim ani jemu k poctivosti. A protož že žádá, aby mu to laskavě váženo bylo, že se z moci úřadu nevyjímá. — Dictum: Že jest snešení pánův, poněvadž tomu neodpírá strany některých artikulův té žaloby, a zvláště že jest tu osobu obtěžkal, a protož že jeho v trestání své berú, poněvadž jest přespolní a před rukama jest sv. Jiří, aby místkem opatřen býti mohl. Na to: Že žádá, aby mu toho bylo k jinému času poodloženo, že na své kněžství připovídá, že se postaví. — Dictum: Že ta věc se změniti nemůže a také že tam bude moci psáti. Slíbil rukou dáním, že se v vězení postaví.

---

100. Konsistoř pod obojí nařizuje knězi Michalovi, kaplanu od sv. Michala, aby v nepřítomnosti faráře tuto osadu spravoval.

1564, 28. dubna. — Die fer. 6. post Jubilate. — (P), fol. 21, b.

---

101. Císař Ferdinand I. zasílá arcibiskupovi Pražskému otázky, aby na ně bez meškání odpověděl, jaký řád při přijímání pod obojí způsobou v království Českém se zachovává.

Ve Vídni, 20. května 1564.

(Latinský list tištěný jako příloha 5. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligug des Laienkelches in Böhmen unter Kaiser Ferdinand I." v Abhandl. d. k. böhm. Gesellschaft d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

---

102. Otázky zaslané dne 20. května 1564 císařem Ferdinandem I. arcibiskupovi Pražskému, aby k nim odpověděl, jaký řád v Čechách se zachovává při přijímání pod obojí způsobou.

(1564, 20. května).

(Listina latinská tištěná jako příloha 6. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches" atd. jako u č. 101.)

---

103. Kněžstvo Pražské pod obojí napomenuto od konsistoře, aby pokojná kázaní činili, poplatky veliké nebrali a pro veliký nedostatek kněžstva sobě vespolek pomáhali.

1564, 24. května. — Die Mercurii post Spiritus Sancti. — (P), fol. 24.

Páni farářové Pražští s mladými kněžími. Dictum: Že úřad toho vděčen, že jsú přišli jsúce obesláni, ačkoli někteří sú na zdraví nedostatečni. Přitom že by tomu byli rádi pro příčiny slušné a případné, aby zde místa v koleji svá držívali, aby mohli tázáni jsúce dávati odpověď a rady. A že to vždycky bývalo, že se posazovali podle svého chování a věku i podle svého místa: a protož že sú té naděje, že to učiní a toho sobě vážiti nebudú. A poněvadž se artikulové čtú, že jim čteni budú. A kteří sú zde po novotě, že o nich nic takového slyšeti není, z čehož Pán Bůh buď pochválen; a protož žo se tak pokojně držeti budú při kázáních, aby o to zaneprázdněni nebylo žádné jim ani přátelům také. Kn. Jan Sobolín napomenut, aby kázal ne to, čemu by se lidé měli zasmáti, ale čemu by se naučiti mohli, a ne v čem by se vzdělati měli, ale pohoršiti, a ne to, čím by pokoj a svornosť zachována byla, ale neláska a nepokoj; a že od křtu bere mnoho, toho aby nečinil; a dítkám že podávati nechce, proto že by neviděl, leč by mu ouplatek dali; a tak bude-li se chtíti spraviti v tom, že by mohl trpín býti v těchto městech. A protož že jest úřad té naděje, že tak se chovati bude. Poněvadž pak statuta se těchto časův čtú pro zachování starobylého obyčeje, že také přečtena budú.

Post lectionem: Že jim za potřebí oznámiti, že strana naše má veliký nedostatek kněžstva, který nebyl od 50 let, jako u Matky Boží před Tejnem, kdežto p. farář pro nedostatky zdraví nemůže zadosti učiniti A protož že by tomu rádi, aby kaplan od sv. Michala a od sv. Havla a od sv. Petra nápomocen byl a též také i farář od sv. Haštala, a že úřad jest té naděje, že to tak učiní jako bratří, a že to tak také prvé bývalo.

Od pánův farářův: Že jsú hotovi to všecko učiniti, co jim ráčí poručiti, a napomenutí, které obzvláštní ráčí činiti, že sú všickni hotovi napraviti, uposlechnúti a tím se říditi; a strany toho, aby nápomocni byli p. faráři Tejnskému, že to učiní bez

pochyby rádi a kněží mladé své k tomu míti a napomínati budú, aby se bez úrazu a bez pohoršení řídili a chovali. — Kn. Jan Sobolín: Že nebral před sebe nic takového podle zprávy úřadu učiněné a že podle napomenutí se zachovati chce.

---

104. Arcibiskup Pražský odpovídaje císaři na otázky listem ze dne 20. května 1564 zaslané v příčině užívání kalicha ve straně pod obojí, přikládá výkresy dvou kalichů, od administrátorů k němu přinesených, a podává zprávu o tom, co jemu administrátoři na další tři otázky odpověděli, že totiž o slavnosti Božího Těla obě způsoby svátosti v průvodu bývají neseny, o Velkonocích že jenom způsobu těla Páně v božím hrobě vystavují a jakých slov užívají při podávání jedné i druhé způsoby velebné svátosti.

V Praze, 31. května 1564.

(Listina latinská tištěná jako příloha 7. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches unter Kaiser Ferdinand I." v Abhandl. d. k. böhm. Gesellschaft d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

---

105. Odpověď arcibiskupa Pražského zaslaná císaři na otázky v příčině ritu, jehož strana pod obojí užívá při přijímání z kalicha.

V Praze, 31. května 1564.

(Latinská listina tištěná jako příloha 8. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches" atd. jako u č. 104.)

---

106. Jan Mystopol, děkan u sv. Appolináře, a Martin Mělnický, administrátoři konsistoře pod obojí způsobou přijímajících, předkládají císaři odpověď na otázky v příčině ritu, jehož strana pod obojí užívá při podávání z kalicha, podotýkajíce, že řád ten se neliší od obyčeje v církvi řecké.

(Bez datum.) K 31. květnu 1564.

(Listina latinská tištěná jako příloha 9. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches" atd. jako u č. 104.)

---

107. Zpráva, kterou podali administrátoři konsistoře utrakvistické císaři na otázky, jaký řád se u nich zachovává při přijímání pod obojí způsobou.

(Bez datum.) K 31. květnu 1564.

(Latinská listina tištěná jako příloha 10. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches" atd. jako u č. 104.)

---

108. Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše na Starém městě Pražském, popírá před konsistoří pod obojí, že by se při službě Boží dotýkal papeže, biskupů a ornátů.

1564, 2. června. — Die fer. 6. post Corporis Domini. — (P), fol. 24, b.

K. Jan Turek, farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském. Dictum: Že zprávy o něm se dávají, že by při službě Boží sebe chtěl vzdělávati, a ne Pána Krista a církev, a dotýkal se papeže, biskupův a ornátův, a tím že by na úřad chtěl štváti a búřiti leiky; že by jemu toho trpíno býti nemohlo. Na to: Že nečiní zmínky o papeži ani o ornátích žádné, a to že jest tak; a že chce se pokojně chovati, a děkuje z napomenutí a těžkosti se vystříhati.

---

109. Konsistoř pod obojí kárá kněze Jiříka, faráře od sv. Petra, a kněze Duchka, kaplana, že při procesí, kteréž mimo obyčej vedli k sv. Pavlu, nechali velebnou Svátost upadnouti.

1564, 2. června. — Die fer. 6. post Corporis Domini. — (P), fol. 24, b.

K. Jiřík, farář od sv. Petra s k. Duchkem, kaplanem. — Dictum: Že zpráva dána, jaká by jemu příhoda se měla státi, že by jemu Sacramentum mělo upadnouti, když šel k sv. Pavlu s procesí, a že by něco mělo zlámáno býti; a o tom že sú rozličné zprávy, a protož aby to sám oznámil. Na to odpověď: In die S. Spiritus že se zastavili před domem, když šli od sv. Pavla, a na stůl postavil kaplan monstranci, a když počal zpívati Evangelium, že jest upadlo Sacramentum a toliko na kříž dolů dopadlo, a on hned za patu chytil, ale sklenice že nedopadla, že ji kaplan popadl a nedal dopadnúti, a škoda že se nestala. — Dictum: Po mnohých jiných zprávách že jeho zpráva slyšána o příhodě, která zřídka se přihází v těchto městech, krom za jakéhosi šáleného kněze. A tomu že může farář rozuměti, že k jinému o to hledíno nemůž býti, jako k němu k hospodáři, poněvadž i takové procesí po obědích v tyto časy sú složeny; a mohl se poraditi o ní a mohl snad ji nechati. A on též také měl svého kněze zpraviti, jak se má při té věci zachovati, poněvadž při tom nebýval. A ten i kněz mladý že o to lehkomyslně smýšlel a snad toho se dopustil z všetečnosti a zoumyslnosti; a stací také že nebývaly krom Corporis Christi. A protož poněvadž sú toho neušetřili, že trestání sú zaslúžili, neb příhoda taková nikdá se zde nestala. A když bylo nalezeno faráři v Rúdnici, aby on tam Exposicí držel, že jemu v tom tento kněz mladý se spraviti nechtěl: a protož aby šel do trestání. — Od něho: Že nikdá při tom nebýval, kdy s procesí chodí, a strany patera,

že nevěděl, jak se při tom má zachovati, než že žádal, aby od něho naučen byl. — Dictum utrique: Že času se nedostává, aby ta věc mohla uvažována býti, neb se tu dotýká strany naší a těla Pána Krista a toho řádu, z kterého smích mají Pikharté a strana odporná, a že nemůže než to ztrestáno býti, aby rozuměli lidé, že sobě Sacrament váží. A kdyby hospodář nechal procesí a stací a zpívání mimo obyčej, nestalo by se toho. A protož več jim to bude opatřeno oběma, když čas bude prodlený, že jim bude oznámeno. — Na to: Že jest zpíval: Quicquid petieritis, a na žádost osadních že to učinil. — Dictum: Že musí o to soud míti, dobře-li jest učinil čili nic, poněvadž úřad uznává, že toho býti nemělo: a protož že bude jemu oznámeno, jak to bude rozeznáno.

---

110. Konsistoř pod obojí oznamuje Bartoloměji z Berouna, že v třetím stupni příbuzenství nemá býti manželství a že dispense se neprodává.

1564, 2. června. — Die f. 6. post Corporis Domini. — (P), fol. 25, b.

Pan Bartoloměj z Berúna: Jakož jest vzložil žádost strany panny Estery, s kterú má slib k svatému manželství, a rozeznán, má-li s ní nějaké příbuzenství, on praví, že nemá. Též žádal za dispensaci, jak včera žádal, že by také za to učiniti chtěl; žádal za láskavú odpověď. Dictum: Že vyrozuměli žádosti jeho, která jest v dvojím artikuli: nejprvé že by byli in 4° gradu, že nalezli že jest in 3° gradu, a tu že manželství býti nemá. A mají-li co okázati o 4° gradu, že chtějí slyšeti. Druhé, mohla-li by dispensací býti, že by za to chtěl učiniti: aby tomu rozuměl, že svátosti neprodávají, a tak od prvního svého práva žádajíc dispensací že pouštějí a proto že dispensací při tomto právě nemůže býti; než o gradu, mohú-li to pokázati, že by jemu odpověd dána býti mohla. Od něho: Že jest error toho, který psal. Dictum: Aby se na to uptal a o tom jinší a dostatečnější zprávu učinil.

---

111. Někteří mládenci (bohoslovci) žádají dojíti kněžství při straně pod obojí.

1564, 2. června. — Die f. 6. post Corporis Domini. — (P), fol. 26, a.

Mládenci tito vstúpili spolu: Adamus Civilius Prahenus, Stephanus Zizielicenus, Stephanus Kostelecenus, Martinus Taborita, Gregorius Pilatus. — Dictum: Jakož zkrze suplikací žádají přijati býti k úřadu sv. kněžství, a že by tomu rádi byli, aby to dnes raději se stalo, nežli déle to bylo odkládáno; ale poněvadž jsú tak dlouho čekali, aby ještě do pondělího počkali, že přezvědí, mohlo-li by to blížeji býti, aby méně utráceli.

112. Mládenci, kteří se přihlásili k svěcení na kněžství, byvše napomenuti od konsistoře pod obojí, slíbili, že se chtějí dle předložených jim artikulův v příčině poslušnosti a celibatu zachovati.

1564, 9. června. — Die fer. 6. ante Viti. — (P), fol. 26, a.

Mládenci svrchu poznamenání. Dictum: Poněvadž žádají úřadu sv. kněžství a písmo jest, kdo kněžství svatého žádá, že dobré povolání žádá, že jim toho úmyslu přejí a k tomu jim rádi nápomocni chtějí býti. A k tomu úřadu že učení a umělí a dobrých mravův a poddaní připouštěni býti mají, jako i apoštolé jsú byli vyučeni prvé, než sú jiné učili, od svého mistra a tak učili. A protož, poněvadž u nich také jest naděje, že sú se učili a poddaní byli a byli u preceptorův svých, na to aby pomyslili a úřad podnikli. A poněvadž sou byli u preceptorův svých, a ne na Bachandriích, aby již opustili obyčeje nectné a pohoršitedlné. Item, úřad v domu božím, poslušnost konsistoři, a snesitedlnost v domu svého preláta mohú-li podniknúti. Item, že coelibatum mají slíbiti, mohú-li čistotu svatú snesti a ženského pohlaví se vystříhati, aby potom s nimi se takové vejstupky nestaly; neb prvé, když nebylo oznámeno mládencům, potom se vymlúvali, že o tom nevěděli. A protož vejdúce ven o to, aby se poradili a také zachování své a svých rodičův aby okázali, aby věděli, co sú a jaké jejich chování. A potom že přezvěděno bude, čemu se učili a jsú-li theologi i jací by kněží měli býti. — Na to: Že sú snesli se podle artikulův oznámených, že tak se zachovati chtějí. Strany pak conservatorií, že u sebe jich na ten čas nemají, než kdyby uložen byl den, že je ukázati chtějí. — Dictum: Poněvadž předložení učiněné k sobě přijímají a k tomu se podvolují, že za dost tomu učiniti chtějí, a kdyby conservatorias měli, že by hned přezvěděli, co sú se učili; ale poněvadž se toho nenalezá, že se jim to odkládá, až bude od pana arcibiskupa oznámen čas, kdy bude ordinovati, neb jest jistá věc, že jinam pracovati potřebí nebude, a že v pondělí připsání k JMCské o touž věc posláno bude. Oznameno jim, že jimi úřad nepohrdá, a zatím aby sobě listy zjednali a sečkání měli.

---

113. Konsistoř pod obojí svoluje k žádosti vyslaných z Nového Strašecího, aby farář jejich kněz Pavel do sv. Havla u nich zůstal, a slibuje, že jim pak jiného správce duchovního opatří.

1564, 9. června. — Die fer. 6. ante Viti. — (P), fol. 27, a.

Vyslaní z Nového města Strašecího: Oznamili pozdravení od p. purkmistra, a jakž podle připsání od úřadu učininěného, aby kněz Pavel tu dále při nich v práci církevní trval až do

sv. Havla, pak že toho učiniti nechtěl bez listu p. purkmistra a pánův a v tom se opatroval, byla-li by od Pána Boha ujma na obilí, aby nebyl povinen tolik nahrazovati, a tím listem jemu vyměřeno, kdyby z dopuštění Božího jaká škoda se stala, aby nebyl povinen, ale s tou důminkou, abychom jemu překážky nečinili, kdyby o sv. Havle jinam [se] obrátiti mohl, a nám půl léta prvé věděti dal. I pamatujíc my na to, jakž jemu připovědíno, že za něj více žádati nebudem, a protož že žádají, aby jiným správcí duchovním opatřiti [se mohli], poněvadž tu také JMt s dvořany bývati ráčí, aby fara tak pustá tu nebyla. Žádali za odpověď laskavú. — Dictum: Že ku paměti přivedeno, aby na žádost jejich kněz farář jejich tu byl až do sv. Havla mimo svú vlastní vůli; poněvadž pak se s ním o to urovnali, že jim toho přejí. A protož podle žádosti jejich že, co budú moci, je správcí opatří, ačkoli při tom čase neradi se z far hýbají, však o to že se rádi chtějí starati.

---

114. Císař Ferdinand I. arcibiskupu Pražskému věděti dává, že k jeho snažné žádosti papež svolil, aby v říši Německé jakož i v královstvích a zemích císařových zavedeno bylo přijímání pod obojí způsobou. Císař praví, že by byl hned nařídil provedení tohoto povolení, že však zdržen byl příkrými podmínkami, jimiž jest obmezeno, a které by prostý lid nechápal; příliš přísné provádění podmínek (veřejné zpovědi, vyznání víry a odpřisáhnutí), že by mohlo veškeru práci a snahu v té věci zmařiti. Pročež doporučil papeži, aby lid byl vlídně napomínán a poučován. Ukládá arcibiskupovi, aby o záležitosti té poradil se s arciknížetem Ferdinandem, kterýž zase vezme radu s nejvyššími úředníky zemskými, a aby toto povolení papežské v království Českém a v zemích přivtělených ve skutek uvedl.

Ve Vídni, 12. června 1564.

(Listina latinská tištěná jako příloha 11. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter K. Ferdinand I.“ v Abhandl. d. k. böhm. Gesellsch. d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

---

115. Pamětní spis, jménem císaře Ferdinanda I. sepsaný a listem ze dne 12. června 1564 zaslaný nunciovi papežskému, arcibiskupu Pražskému a ostatním arcibiskupům a biskupům v zemích dědičných, v kterém vyloženo jest mínění císařovo o poučování lidu o řádu a podmínkách v příčině přijímání vel. svátosti pod obojí způsobou.

[12. června 1564.]

(Listina latinská tištěná jako příloha 12. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches“ atd. jako u č. 114.)

116. Kněz Jan děkan Jičínský stěžuje si u konsistoře pod obojí na neposlušnost kaplana svého a na odpor, který jemu katolický děkan v Sobotce činí; žádá za vysvědčení, má-li kněz Jan Polonus formata.

1564, 14. června. — Die f. 4. ante Viti. — (P), fol. 27, a.

K. Jan děkan Jičínský: Vznesl, že ho kaplan nechce poslechnúti ve vykonávání pořádkův a ceremonicích starobylejch a v středu a v sobotu slúžiti nechce; též také i děkan v Sobotce že se jemu na odpor postavuje. Žádal v tom za opatření, poněvadž ten v Sobotce jest pod jednú. A přitom i kn. Jan Polonus*) že jest pod pánem Smiřickým a jest nařčen, jako by neměl pořádný býti; poněvadž jest přijatý od úřadu zde, žádal za vysvědčení a v tom za opatření.

Dictum: Že porozuměno, že se tak zachoval podle připsání, a jak stížnost učinil strany kaplana, že ho sem povolati chtějí a řádům naučiti. Co se pak tkne kněze Jana a jeho kněžství, otázán jest, má-li formata. Odpověděl, že jest byl s Johanesem z Prus, kantorem z Chrudimě, a pan otec kn. Jan děkan Domažlický že jest vzal od něho formata a již že jest od toho 31. léto. Dictum: Že jemu bude list vydán k tomu pánu.

---

117. Knězi Václavu Šmohelovi domluva učiněna od konsistoře podobojí, že nebyl na procesí za zdraví císaře ani in die Corporis Christi.

1564, 14. června. — Die f. 4. ante Viti. — (P), fol. 27. b.

K. Václav Šmohel. Dictum: Že za tú příčinú povolán a jakž bylo poručeno, aby procesí držány byly za zdraví JMCské a se škartú chodilo pachole po farách a bylo jemu dáno znáti, a on jest přítomen tu nebyl, a in die Corporis také. Od něho: Že strany prvnější procesí ani neslúžil, než pan administrátor z Malé Strany kaplana odpustil, neb se byl stlúkl u královy lázně, a strany druhé procesí, že doma nebyl. A pravdu aby pověděl, co má v srdci, poněvadž jest v ošklivosti od duchovních, co tam má dělati, že nevidí, aby se nezdál dávati někomu k nevolem příčinu, že za tú příčinú raději doma zůstal. — Dictum: My neznajíce a nevidíce příčiny nedostatku jeho nevěděli, za jakú příčinú té procesí zanedbal. Ale bývalo to, že kněz mladý vymlúval svého staršího a nemoc kaplana že vymlúvá. A poněvadž tato procesí jest z poručení, vidí se, že jest povinen s jinými kněžími na ni choditi. Strany pak prvnější výmluvy že jí místo dávají. On: Že se tak zachová.

*) In margine: Sac. Joannes Polonus de Magna Opatovia.

118. Konsistoř pod obojí „béře v trestání" kněze Ondřeje, děkana v Mýtě Vysokém, že přes zápověď chová na faře ženu, jménem Evu, kteráž tam vyležela. On žádá, aby nebyl stěžován, poněvadž má doma „veliký svízel a dobrou kázeň".

1564, 16. června. — Die fer. 6. post Viti. — (P), fol. 27, b.

---

119. Kněz Jan, děkan Chrudimský, kárán od konsistoře pod obojí, že v domě farním smilstvu nezabránil, ceremonie podle přípovědi své nekonal a že služku svou přes zápověď u sebe chová.

1564, 16. června. — Die fer. 6. post Viti. — (P), fol. 28, b.

K. Jan děkan Chrudimský. Dictum: Že jest nešanoval domu farního a smilstva tu dopustil a čeledína toho neopatroval; druhé, strany ceremonií, že podle přípovědi tak se nezachoval a toho tam nevykonal; a třetí že tu Hambalkovú u sebe přechovává a jí prázen není: a protož aby se toho spravil. — Od něho: Že jest to bez jeho vědomosti [se] stalo, a on kárán sa tím neštéstím jináč potom opatroval svůj dům. Strany ceremonií, jak list jest jejich, že tomu odpírá; neb mu mluvili na faře, aby toho nečinil, a učiní-li, že čeho potká, potom zví, a to že jest Pánem Bohem tak. Co se třetího dotýče, že svého čeledína tak brzy odbýti nemohl, aby tudy svému svědomí neublížil. Žádal, aby jemu to milostivě váženo bylo. — Dictum: Jaký jest se to strk stal v domě jejich, a páni takto, a on takto: Bůh milý ví, jak jest to; a tu osobu poněvadž u sebe přechovává, aby šel na rathúz. Na to: Že tam nemá doma žádného, že žádá, aby sešlo s toho vězení. — Dictum: Aby poslušenství to vykonal, a bude-li čeho žádati, že bude mu dána odpověď.

---

120. Kněz Jan, děkan v Brodu Českém, kárán jest od konsistoře, že o Božím Těle procesí nekonal.

1564, 16. června. — Die f. 6. post Viti. — (P), fol. 29, a.

K. Jan, na ten čas děkan v Brodu Českém. Dictum: Aby zprávu toho dal, kterak nemotorně procesí vykonal in solennitate Paschae a in die Corporis že nic toho nevykonal. Na to: Stížnost strany pořádkův křesťanských, že by jináč procesí vykonal proti [řádu] církve svaté, že by rád věděl, kdo by takovú zprávu dal; že takový není, aby pořádky křesťanské lehčil, a třikrát že šel okolo kostela s procesí. Q: Jaká procesí? R.: Že šel cum Sacramento a chválil P. Boha: Gloria Tibi, a že nesl Sacramentum v nádobce. — Dictum: Že mu předkládali, aby tak se choval, jako

zde se chováme, a že nechceš se tak chovati, jako i prvnější nechtěl; a proč tam leiky bouřil a pokojně neodepsal. Na to: že jest žádnému neoznámil, než raditi se chtěl s okolními kněžími, aby zbúření v lidu nebylo. A tam že jediné jedna procesí v roce se zachovává a in die Corporis že jediné jednu sv. mši slúžil a jedno kázání učinil, že na jarmarky lidé jdú a na trh.

---

121. Petr Bílský z Valáškova, prokurátor, žádá konsistoř pod obojí, aby nedovolila sňatek panny Elišky z Rovin, dcery paní Elišky Ražické, s Václavem Železníkem, poněvadž on sám s ní má slib manželský. Zároveň vznešena proti témuž Petrovi Bílskému žaloba pro slib manželský od Reginy Rukavičníkovic jinak Prácké.)*

1564, 16. června. — Die fer. 6. post Viti. — (P), fol. 29, a.

---

122. Arcibiskup Pražský oznamuje císaři, že dne 15. června vyložil arciknížeti mínění císařovo v příčině přijímání pod obojí způsobou. Druhého dne byla o tom porada, které on sám, někteří radové císařští a přední z nejvyšších úředníků království Českého se súčastnili. Arcibiskupovi působí nesnáz, že členové kapituly a přemnozí katolíci světského i duchovního stavu naléhavě žádají seznati úmysl papežův aneb list (breve), který od nuncia dosud nebyl vydán, ač mu již dvakrát o to psal. Prosí tudíž císaře, aby upomenul nuncia.

V Praze, 17. června 1564.

(Latinská listina tištěná jako příloha 14. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter K. Ferdinand I." v Abhandl. d. k. böhm. Gesellsch. d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

---

123. Zpráva a dobré zdání, jež arcibiskup Pražský dne 17. června 1564 podal arciknížeti Ferdinandovi o poradě s některými radami císařskými v příčině prohlášení a obmezení podmínek, za jakých povoluje se přijímání svátosti pod obojí způsobou.

1564, 17. června.

(Listina německá tištěná jako příloha 15. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches" atd. jako u č. 122.)

---

*) O při této jednáno téhož roku častěji, o čemž jsou další zápisy na listech 31—38, 42, 53, 55, 58 téhož rukopisu.

124. Konsistoř pod obojí svolila k přímluvě faráře Jana u sv. Jiljí, aby kněz Jiří, farář u sv. Petra, podán byl do nejmenovaného místa, kde si ho žádají, když slíbil, že se chce chovati bez pohoršení, neboť „tam jest kněžna seděním a jest žena pobožná“.

1564, 21. června. — Die fer. 4. ante Joannis Bapt. — (P), fol. 34, a.

K. Jan od sv. Jiljí a k. Jiřík farář u sv. Petra. Kněz Jan: Že jeho provinciales [u něho] byli a poněvadž by pan farář jejich u nich déle býti mimo čas sv. Havla neměl, o to sú mluvili s k. Jiříkem, an on se u nich býti k tomu podvolil, jest-li by byla v tom vůle vrchnosti. A protož on že jich milost žádá za to a na místě jejich a prosí, aby tam byl podán, a oni že rádi se jim spravovati chtějí a jeho opatrovati. Žádal za laskavú odpověď. — Dictum: Že může se oznámiti p. prelátu, oč se přimlúvá, aby u nich farář od sv. Petra byl za faráře od sv. Havla, a že sobě přivodili ku paměti některé trhy a vejstupky. A poněvadž tam jest kněžna seděním a žena jest pobožná, a on kdyby mohl to ujistiti, že by tam se držel bez úrazu a skrze čeládku svú aneb sám aby ven s ourazem nevycházel, aby bez pohoršení tam býti mohl. A protož mohli-li by tím úřad ujistiti, že tam od něho pohoršení [se] neučiní, že by jemu toho přáli. A aby tak úřadu neučinil, jako mnozí jinak slibují v konsistoři a jinak tam, kde sú podáni, se chovají a drží; a tím [aby] se nevymlúval, jak se tam drželi prvé, než s konsistoří Pražskú aby [se] spravil a tak se tam držel jako v Praze. Podáno jim toho, aby o to spolu rozmluvili.

K. Jan a k. Jiřík zase: Že toho dává za odpověď, jest-li že mu se co přiházelo, když jest byl mlád, že toho se již vyvarovati bude a tam se tak chce držeti vedle rubriky, a jako v Praze se choval, a žádal za kaplana, aby jím byl opatřen. — Dictum: Že tomu povolují a o kaplana že pomyslí.

---

125. Kněz Jan Turek, farář u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, od konsistoře podobojí kárán, že řády nezachovává, procesí nedrží, nadutě se chová.

1564, 21. června. — Die f. 4. ante Joannis Babtistae. — (P), fol. 34, b.

K. Jan Turek, farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském. Dictum: Že nejednú sem zavolán, že potřebí jest, aby s ním rozmluveno, kterak kdy tu byl podáván, že mu předloženo, jak by se chovati měl a on to připověděl učiniti; nyní pak že toho nezachovává a s preláty Pražskými se nesrovnává a s procesí in die Corporis Christi že nebyl a jindy. Strany učení, že kázání svá rozpisuje po městech a de justificatione když učí, že

všecky posty a modlitby vyprázňuje a široce mluví, že lid prostý nesrozumívá tomu, a při tom že taková pompa a honosnosť, jako by byl doctor doctorum, ješto to na kněze nenáleží. Což jest slyšeno od rozumných lidí, a p. administrátor sám že mu to předložil, jak se choval v Sušici a jinde v jídle, v pití, v obcování, a tu sám on že pověděl, kdyby to mělo v Praze tak býti, žeby ráději chtěl jinde býti, a pan administrátor že pravil, aby koštoval, co tomu osadní říkati budú. A on že na něho žaloval a na pana sudího že to donešeno jest. A úřad chtěje jeho přikrýti nepravosti, že ho na sebe nabrúsil, aby se proti nim postavil: a protož, proč těch věcí se dopouští, aby toho se spravil. Na to: Že se nenadál takového promluvení a monstrancí že jest jednú vystavil, a před nim některé osoby s nim o tom rozmluvili, i s panem arcibiskupem o to že jest promluveno, že o to může se dáti pokoj. Strany procesí, že jest požíval prachu některého pro nedostatek svého zdraví a do Týna že jest se dal najíti k procesí. Podruhé kdyby byl v městech Pražských, žeby se chtěl srovnati s jinými. Strany kázání, aby nevěděl rozdílu Evangelium kázati, že tomu odpor činí. Též strany vyprázdňování dobrých věcí a skutkův že také dává odpor, a že neví, v čem by se nesrovnával s jinými, a to aby bylo jemu oznámeno, že chce napraviti neb se ve všem, coby nebylo proti slovu Božímu a jeho svědomí, srovnati chce. Děkoval z potrestání. A že jest poslal po osadní, že to učinil z nedorozumění. Žádal, aby mu to bylo odpuštěno pro Boha a jestli že jest v čem scesten, žádal napraven býti. — Dictum: Že na tento čas odkládají za příčinami a potom s ním o těch věcech chtějí rozmluviti a že mu dají znáti.

---

126. Konsistoř pod obojí svoluje, aby kněz Štěpán, děkan v Hradci Králové se odebral odtud, ne však do vsi, nýbrž do Prahy za faráře.

1564, 23. června. — Die f. 6. ante Joannis Baptistae. — (P), fol. 37, a.

K. Štěpán, děkan Hradecký, oznámil: Poněvadž jest vůle Boží, aby tam v Hradci déle mimo sv. Havla nebyl, a poněvadž úřadem tam jest podán, žádal, aby se mohl odebrati pod pana Trčku. Žádal také, aby k. Ondřej, kaplan jeho, mohl od něho opatřen býti. Též i za kn. Matěje žádal, aby místem jiným byl opatřen, že tu u sv. Anny býti nemíní déle. — Dictum: Aby mohli vyrozuměti, že tam nemíní kn. Matěj býti. Odpověděl, že nemíní. Dictum: Že by byl Hradec pustý a nyní jest nedostatek kněží. Strany kn. Matěje to může býti, než strany kaplana že nemůže býti. Strany žádosti jeho, že jí místo dávají a jeho propouštějí, ale aby měl býti ve vsi z arciděkanství, že to by

bylo k jeho lehkosti i úřadu. Poněvadž pak jsú některá místa zde v Pražských městech, že žádají, aby v obci zde v Praze pracoval.

---

127. Kněz Jiřík Kolínský, podaný za faráře do Klecan, žádal konsistoř pod obojí za jiné místo, poněvadž tam od fary byly odňaty role.

1564, 23. června. — Die fer. 6. ante Joannis Baptistae. — (P), fol. 37, a.

K. Jiřík Kolínský. Dictum: Že kněz děkan za něj se přimluvil, za jeho chování aby místko jemu bylo podáno; pak rozuměti, že jest mu místko podáno. — On: Že jest v Klecanech mu podáno a že tam dvakrát slúžil, a oni by chtěli, aby on držel rožeň a oni pečeni a maso měli; neb pán odňal rolí a nějaký zeman také. Podáno mu, aby sobě optal místa.

---

128. Konsistoř pod obojí nařizuje knězi Jakubovi, faráři v Bořislavi, aby mladou dívku ze služebných paní Evy z Oustí, kterou přijal za kuchařku, co nejdříve propustil.

1564, 23. června. — Die fer. 6. ante Joannis Baptistae. — (P), fol. 39, a.

K. Jakub, farář v Bořislavi. Dictum: Že paní Eva z Austí píše, že by ji pannu vylúdil z fraucimuru. Pak aby se spravil. — Na to: Že jest ji nevylúdil, než ona sama k němu přišla a on jí za kuchařku a čeledína přijal a při sobě má. — Dictum: Že to není knězi poctivá věc, aby dívčičku takovú měl na faře přechovávati, by pak jeho přítelkyně byla. Protož že mu poroučejí, aby v brzském čase ji zde postavil a na psaní paní také svú zprávu sepsanú dal panu administrátorovi.

---

129. Kněz Václav, děkan Lounský, s knězem Ondřejem, farářem v Chodžově, předložili konsistoři pod obojí kšaft kněze Jana Lupusa, faráře v Libčevsi, aby byl prohlášen, což se také stalo. Oznámeno jim, že bude o tom dána zpráva pánu zemřelého faráře, a oba napomenuti, aby „potom byli rozšafní, že nebudú moci býti poručníci kšaftu, i psáti jej a pečetiti“.

1564, 28. června. — Die fer. 4. ante Petri et Pauli. — (P), fol. 39, a

---

130. Kněz Pavel Pika, farář v Strašecím, stěžoval si u konsistoře pod obojí, že od nějakého laika byl udeřen kamenem. Oznámeno jemu, aby o příhodě takové písemnou zprávu podal.

1564, 28. června. — Die fer. 4. ante Petri et Pauli. — (P), fol. 39, a.

---

131. Konsistoř podobojí táže se osadníků od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském v příčině přestupků faráře, jenž Těla Božího nevystavil, odchylně učí a lid bouří.

1564. 28. června. — Die f. 4. ante Petri et Pauli. — (P), fol. 39, b.

Páni osadní od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském. Dictum: Že za tú příčinú, úředníci aby se dali najíti, poručeno, aby mohli jinému počtu to oznámiti. Nejprvé, kdež faráře jim podali a když o něm zprávy některé byly učiněné a oznámeno dosti škaredě a zde bylo mu mluveno, aby se toho nic nedotýkal, co by mu škoditi mohlo, a jiných snítek také aby nesnesl, kterých jinde nechal. I řekl, žeby tu raději býti nechtěl. I když domů přišel, že to některému úřadníku z osadních oznámil, a oni to tak vzali, jako by ho tu míti nechtěli. Neb oni jiným mimo pořad se vydali a to vznášeli a to že sú museli snésti a snesli až dosavád. Potom dále se trefilo, jakž sme v tom zrozeni [sic]*), na den Božího Těla, že ten kněz z toho učinil nic a Těla Božího na oltář nevystavil. Když s ním bylo o to promluveno, oznámil, že páni osadní mu zbránili, a udělá-li to, že učiní zbúření v lidu. Toho sme [se] ulekli, co to chce býti, že páni Mikulášští před sebe to berú, co jest proti řádu dobrému a poručení JMCské. Třetí artikul ten, že dosti těžké zprávy a nebezpečné se oznamují o jeho učení, z kterého není naděje, aby jaký pokoj mohl býti. A toho žeby se neradi dočekali, aby skrze kněze v tomto městě nějaký nepokoj začíti měl podle starobylých historií. Jestliže páni osadní při tom učení stojí, že jest to učení křesťanské, to když uslyšíme, budeme věděti, jak se v té věci spraviti, abychom za jiné těžkosti nenesli. A protož že dadí odpověď, tak-li chtějí toho nechati, či co jiného. — Na to: Že sú se nenadáli, aby se s tímto potkati měli, majíce práce své před rukama. Kdež pak to oznamují, žeby měli na ošklivení něco mluviti a jinam vznášeti, a oni aby učení měli svého pana faráře zde oznamovati, toho že učiniti nemohú, ale aby ráčili tam vyslati a poslechnúti, a jestli kteří sú nepokojní, k těm že má hledíno býti, ne aby oni za jednu aneb dvě osoby těžkosti takové nesli. A strany těch artikulův že na větší počet je vznésti chtějí, coby k tomu říkati chtěli, že jim oznámí; než že sú se nadáli,

---

*) Snad má býti: „zpraveni“.

že na žádosť a přímluvu pánů Pražan kaplanem budú opatřeni, a poněvadž jest před rukama kaplan z Jičína a místa nemá, aby byl jim podán, poněvadž oni na to nadání mají. — Dictum: Že ten kaplan jest za jinú příčinú sem povolán a oni aby svého dobrodiní užívali a odpovědí takovú aby neprotahovali. Na to: Že pana Varvažovského doma není.

---

132. Konsistoř pod obojí dala kněze Šimona, kaplana Jičínského, k faráři Týnskému v Praze, aby se tam naučil pořádkům kostelním.

1564, 28. června. — Die fer. 4. ante Petri et Pauli. — (P), fol. 39, b.

K. Šimon, kaplan Jitčínský. Dictum: Za tu příčinú že povolán, proč jest děkanu posměch činil v mnohých věcech a jemu se spříčil, že nešporu nezpíval. Na to: Že jest toho neučinil, a nešpor že zpíval, a že by toho byl vděčen, kdyby on zde sám přítomen byl. — Dictum: Poněvadž tomu odpírá, že toho poodkládají do jiného času. A proč nenesl Sacramentum? Odpověděl: Že neví jak se nosí, aby on nesl napřed, a že toho jak živ nevykonával, a že monstranci nenesl než cum calice. — Dictum: Aby se přistěhoval do Týna k panu faráři. Napomenut, aby se tu choval poctivě a pořádkův kostelních byl pilen. Slíbil svú čest, víru pod zbavením kněžství, že se tak zachová, dáním ruky.

---

133. Konsistoř pod obojí napomíná kněze Jiříka Kolínského, jenž podán jest do Plaňan, aby zanechal těkání.

1564, 28. června. — Die fer. 4. ante Petri et Pauli. — (P), fol. 40, a.

K. Jiřík Kolínský: Poněvadž jest podán do Plaňas, že žádá, aby ráčili mu raditi, kterak tam má dosednúti. — Dictum: Že tak paměť se snáší, že jest mu oznamováno, že bude dán tu, kde by ho žádali, a poněvadž jest tam blíž od Plaňas, aneb kdežkoli, neb na to nemají štěstí, kde jest podán, aby tu byl; kdo by zaň žádal, že jemu tu příti bytu chtějí. A kdyby zachoval obedientiam a v Týně tu pobyl a nechal těkání, že by se pánům nezošklivil, a v Praze krátce že míti nechtějí, že vždycky co Antoniovo prase veze. Podán mu pan Mírek, aby pod ním byl, a p. arcibiskup že by také tomu byl rád, neb ne v každém kútě jest tak vzácen, jak tam rád bývá.

---

134. Císař Ferdinand I. posílá arcibiskupovi Pražskému breve apoštolské, kterým papež povoluje přijímání vel. svátosti pod obojí způsobou, a ukládá mu, aby povolení to nejenom v Čechách, nýbrž i na Moravě a v zemích přivtělených a jeho právomoci podřízených, uvedl ve skutek.

Ve Vídni, 4. července 1564.

(Latinská listina tištěná jako příloha 16. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter K. Ferdinand I." v Abhandl. d. k. böhm. Gesellsch. d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

---

135. Vyslaní z Hradce nad Labem žádají konsistoř pod obojí, aby městu tomu potvrdila za nového arciděkana kněze Jana, faráře od sv. Mikuláše.

1564, 5. července. — Die f. 4. ante B. Husii. — (P), fol. 40, b.

Vyslaní z Hradce nad Labem, pan Václav Jiskra, primas, a pan Jan Kotoul, podle listu věřícího oznámili od p. p. a p. a vší obce pozdravení a žádost všeho dobrého. Dále k paměti podle téhož připsání přivozují i psaní, které jim v postě posláno, že bude povoleno p. archiděkanovi, aby se pohnul od nich. Nyní pak z hodných příčin že jest odpuštění vzal a toho že moc má, aby odstoupil. A pan purkmistr a páni povolali starších obecních a hejtmanův a s nimi na místě obce na tom se snesli. Podle podání úřadu jednali sobě správcí a útraty proto vedli, až s jednání Božího že sú sobě objednali správce kn. Jana, faráře od sv. Mikuláše. A poněvadž z mnohých příčin ku. Jan se jejich pánům líbí a v tom vůle jeho jest, žádali podle přípovědi, aby jim podán a potvrzen byl; neb nejsú jiné naděje, než že všickni při této stolici lásku a přívětivost v obci ráčí míti. A cožkoli tu ráčí učiniti, že oni i páni jejich i všecka obec chtějí této stolici i jednomu každému se odsluhovati a žádati od Pána Boha hojnú všechněm odplatu. A tak že sú té naděje, že laskavú odpověď dáti jim ráčí. Pakli by se toho nestalo, čehož se nenadějí, že podle instrukcí v tom se zachovati míní, vždy žádajíce za láskavú odpověď. — Dictum: P. p. a p. a starší obecní i hejtmané skrze nějakým křesťanským vinšováním je navštěvují, že sú toho vděčni a že všeho dobrého žádají tomu městu; na tom že se nemejlí a tento úřad tomu městu vždycky, co mohl postačiti, že jsú dobrým slúžili. Která pak promluvení sú se stala od nich, že sú je k sobě přijali a v uvážení svém měli, ale poněvadž z poručení JMti některé práce před rukama jsú, že na tento čas nenalezají, jakú by jim dáti měli odpověď; než na ten čas aby oznámili p. p. a p. a vší obci žádost všeho dobrého, též i to oznámili, že odpověď psanú úřad jim odeslati míní z plného

svého uvážení. — Na to: Že sú byli té naděje, že při této vyjíždce ta věc strany kn. archiděkana vyřídí se, ale že oznámeno, že pro některé poručení a práce JMti to býti nemůž, proti tomu že nechtějí na překážku býti a takovú vůli JMti že p. p. a p. oznámiti chtějí a že podle instrukcí takové, poněvadž tato věc jest na odkladu, spolu chtějí rozmluviti, jakby se dále v tom chovati měli.

---

136. Martin, kněz řehole sv. Augustina u sv. Tomáše v Praze, dosvědčuje, že Jana a Mandalenu, služebníky Beneše pastuchy v Zadním Ovenci, k stavu manželskému oddal.

1564, 6. července. — (P.), fol. 43. (vložený list).

Já kněz Martin Živej ze Svítav, bratr řehole sv. Augustina a na ten čas v klášteře sv. Tomáše v Menším městě Pražském, známo činím tímto listem, kdež čten anebo čtoucí slyšán bude a zvláště kdež by toho potřeba kázala, že jsou se mne dožádali Jan a Mandalena, oba služebníci Beneše pastuchy toho času v Zadním Ovenci, abych je v stavu sv. manželském potvrdil, a já vidouce jejich snažnou žádost a majíce jistou zprávu toho, že jsou oba svobodni a také na kázání podle ustanovení církve sv. provoláni, tomu jsem spravedlivě odepříti nemohl, nýbrž je v tom sv. stavu manželském jsem potvrdil a to na nové léto leta 1559. při přítomnosti Beneše pastuchy, Valentina z Slízska, na ten čas skotáka u pana Muchky, a Gregora Pfeiffera a jiných mnoho dobrých lidí. A pro lepší toho jistotu a svědomí přitiskl jsem svůj sekryt, kteréhož na ten čas užívám, k tomuto mému svědomí. Dán ve čtvrtek na den památný mistra Jana Husi z Husince leta Páně 1564.

---

137. Chrudímští žádají u konsistoře pod obojí o nového děkana; konsistoř kárá je, že ceremonie nezachovávají a konsistoře poslouchati nechtějí.

1564, 7. července — Die f. 6. post Beati Husii. — (P), fol. 41, a. b.

Vyslaní z Chrudimě oznámili, že p. děkan jejich odpuštění od nich vzal; žádali, aby jiným správcem opatřeni byli, a pan ofrychtýř za ně se přimlúval. – Dictum: Že žádost pana ofrychtýře a přímluva byla v uvážení a toto že za odpověd dávají, že jemu připsání žádné nebylo, aby on se hnul z svého místa, než toliko před panem administrátorem, žeby měl příčinu, proč by tam nerad byl, a tak rozuměti, že jest vzal odpuštění, lečby úřad ho tam zdržal mocí svú. Oznámeno jim, že by tam úřad jim nemohl správcův podávati proto: předně, že páni Chrudimští úřadem konsistoře Pražské se zpravovati nechtějí a kněžím neřády

jejich přehlídají, a ceremonií podle poručení JMCské dokavadž jiné ustanovení nebude. A páni Chrudimští také že dali odpověď křesťanskú, ale toho [se] nestalo, a kněz děkan že oznámil, žeby on to rád tam vykonával, než že úřad ty věci k sobě a monstranci na rathúz vzali. Jestliže jest tak, že zde se v to podvolují a tam tomu odporují. A protož aby p. ofrychtýř toho povážil, poněvadž sú v tyto úřady posazeni, aby tak religion řídili; žeby tomu rádi vyrozuměli, poněvadž i sám ofrychtýř nad tím pozor má, jak by to mohlo býti. Přitom že nějaká žena pohoršení tam činí a na faře též něco přihodili. A protož aby oni tam na potupu strany naší takových pohoršení nedopouštěli, ale chtěli-li by se srovnati s námi v religionu, to buď; pakli nic, aby oznámili nám, žeby věděli, jak to spraviti.

Na to: Že se poraditi a o to rozmluviti chtějí. Když zase vstúpili, oznámili předložení, které úřad učinil, že tomu vyrozuměli, že s volí úřadu děkan vyzdvižen není. Kdež pak doloženo, chtěli-li by se konsistoří spravovati, k tomu odpovídají, že nikda od toho nebyli, jakž jejich psaní svědčí, ale se konsistoří spravují; a strany ceremonií, že na díle panem děkanem schází, kdyby tu sám přítomen byl, a na díle strany procesí že sú tam nevole skrze to bývaly a p. podkomoří že je mířiti musil. A toho něčeho se obávají, a také jiná města královská toho nedrží; avšak jakýkolivěk v tom pořádek nařídí, že to držeti chtí. A pan děkan také že proti tomu jest mluvil, a obávají se, aby obec proti sobě skrze to zkyselení nějakého nevzala. A neřádům těm, kteří se zběhli, že jim sú neradi. Žádali, aby ale kaplanem na ten čas opatřeni mohli býti. A to že na pána purkmistra a pány chtějí vznésti.

---

138. Osadní od Matky Boží na Louži žádají konsistoř pod obojí za povolení k vyjednávání s knězem Janem u sv. Vojtěcha, aby byl u nich správcem duchovním.

1564, 12. července. — Die fer. 4. ante Margarethae. — (P), fol. 44, a.

Páni osadní od Matky Boží v Laku oznámili, že žádají, jakž od dávného času žádali, poněvadž mají místo, aby čest a chvála Boží se rozmáhala, a neradi by, aby jimi co tu scházelo, a protož že žádají správce míti; a nyní že mají zprávu, že by kn. Jan, který jest u sv. Vojtěcha, u nich chtěl býti. Žádali, aby jim bylo dopříno, aby s ním mohli rozmluviti. — Dictum: Že žádost jejich, která jest, poněvadž pro nedostatek kněžstva prelátem nemohli opatřeni býti, a nyní že by bylo snešení s kn. Janem, aby jim toho přáli, aby s ním snesti se o to mohli, aby u nich byl, oznámeno jim, že druhého ucha zanechávají jemu a s ním o to rozmluviti chtějí.

---

139. Vyslaní z Čáslavi stěžují si u konsistoře pod obojí, že jejich děkan nechce u nich zůstati, a žádají za hodného, stálého správce duchovního.

1564, 12. července. — Die fer. ante Margarethae. — (P), fol. 44, b.

Páni vyslaní z Čáslavě *) oznámili žádost všeho dobrého od pana purkmistra a pánův, aby ke cti a chvále jejich povolání bylo, a při tom jiného všeho dobrého. Dále co se dotýče kněze děkana, že hned, když ho vítali, oznámil, že dále mimo čas sv. Havla tu déle býti nemíní, pravě, že tam podán toliko na půl léta, a tu že žádost na něj vzložena, aby tak kvapně odpuštění nebral, a když to změněno býti nemohlo, že k němu vyslali a žádali, a nic obdržeti nemohli, že pracovati nemůže a jiným mladým aby se opatřili; a jest-li bychom se neopatřili jiným, že by on se opatřiti chtěl. A jest tomu rozuměti, že konečně u nich déle býti nemíní. A protož že žádají, aby správcem hodným ta obec opatřena byla. Při tom oznámili, že ve čtvrtek a v pondělí a někdy tři dni že prázen kostel bývá a přespolní lidé i JMti arciknížecí služebníci tam přicházejí, a na ujmu služby boží že se to zameškává, a to se jim k posměchu děje. A takové oznámení že činí z nuzné potřeby, neb kněz děkan od nich ani toho ujíti nechtěl, co sú jiným tu dávali, pravě, že za tu některú neděli hladem neumře. To že jako poslové oznamují z poručení pánův svých a žádají, aby lítost měli nad tú obcí. — Dictum: Pan purkmistr a páni za jakú potřebú sú jejich osoby vyslali, že tomu porozumíno, kterak by kn. děkan k tomu okázal se nemíti žádné libosti, žádné chuti a žádného srdce, nad čímž úřad má také těžkost, že tak nesnadně do jejich města kněží dostávají, an i to že předloženo, že žádné dobrodiní, žádná přívětivost ho k tomu nakloniti nemohla. A protož že porozumíno tomu, že by on živnosti nacházeti nemohl. A strany kn. Simeona, že tomu povoliti nemohú, a oni chtějíce sobě polehčiti outrat a práce, že by nějakého zaneprázdnění většího počili, čemuž úřad rozumí. A při tom aby pozdravení oznámil pánům svým a v tom, zač žádají, že opuštěni nebudú, a kn. děkan že tam není na půl léta podán; a že jest vzal odpuštění bez povolení úřadu, to že bude v uvážení. Strany posměchu, který se děje, že se chvály Boží zanedbávají a on že praví se nebýti kaplanem, a sám to zameškává, to také že bude opatřeno. — Na to: Že vděčně přijímají to od úřadu a chtějí oznámiti pánům; a aby ráčili rozuměti, co se tkne úterka a čtvrtka a pondělka, že proto někteří tam do kostela vejdú a tam zpívají; a kn. Jiřík že bude na gruntech jejich, a tak že by u nich posluhovati mohl, poněvadž nic stálého míti nemohú. — Dictum: Aby se v tom Pánu Bohu důvěřili.

*) In margine: Šimon bakalář.

140. Kněz Jan Turek, farář u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, žádá konsistoř pod obojí za svolení, aby mohl přijmouti k sobě jistého kněze. Konsistoř svoluje s výminkou, aby nehaněl řeholí a kněží pod jednou.

1564, 12. července. — Die fer. 4. ante Margarethae. — (P), fol. 45, b.

Kn. Jan Turek, farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském oznámil, že pan administrátor z Malé Strany oznámil mu, že by kněz jeden byl před rukama, který by žádal místem opatřen býti, a byla-li by vůle úřadu, že by ho chtěl přijíti. — Dictum: Kdež jest oznámil, že by p. administrátor dohodil jemu tohoto kněze, že by se hoditi mohl, tomu že páni mistři a páni konsistoriáni nic neříkají, ale aby se v pátek dal najíti, že jemu artikule, na které přijímají kněží, přečteny budú, a že rozuměti, aby se v hanění a dotýkání nevydával o provazcích a přepásání, aby k těžkosti nepřišel, a tu že bude přijat; aby hleděl také se chovati jako na dobrého náleží. A tomu že povolují, aby při něm u sv. Mikuláše byl.

141. Konsistoř pod obojí nařizuje rychtářovi Starého města Pražského, aby kněze Václava Šmohela pro neposlušenství vzal do vězení.

1564, 12. července. — Die f. 4. ante Margarethae. — (P), fol. 45, b.

P. rychtář Starého města Pražského. Dictum: Že jsú vděčni, že se dal najíti na žádost a poručení, a že toho jest ta příčina, že kn. Václav Šmohel se některého neposlušenství proti úřadu dopustil, a protož že jemu poroučejí, aby ho do trestání vzal. Pakli bude chtíti sám jíti, aby mu toho přál. Na to: Že tak se zachovati chce podle povinnosti své, ale že jest služebníkem p. purkmistra a pánův a této obce a rychtář JMCské, a že jim to v známost uvésti chce; pakli by od nich jiné poručení bylo, aby jemu v tom za zlé míti neráčili. A ptal se, kde ho má jíti; že se toho nedotýkal, že na faru nikdy nechodil, aby skrze to posmíšku neměl od osadních aneb od jiných.

Dictum rursus: Promluvení jeho, jak a pokud by jemu bylo poručeno, kterak by se chovati měl k poručení od tohoto úřadu učiněného, k tomu že nic neříkají, než že poroučejí, poněvadž po poslu úřadu nechce se zachovati poslušně, aby on byl vzat kdekoli krom oltáře božího, kdyby sám nechtěl jíti. Kdyby se co tu dotýkalo kolleje, školy, fary, to že by při tom mohlo býti, ale poněvadž toto právo spravuje duchovenství a též že i to místo na faře. Na to: Že chce sám osobně jemu o tomto poručení oznámiti.

142. Kněz Jan Misenus, farář v Žaboklikách, stěžuje si u konsistoře pod obojí, že pán jeho nechce mu vydávati desátek z dvorů skoupených, a žádá za poučení, kdo jest kollatorem, poněvadž také pan Krajíř tu faru sobě přivlastňuje.

1564, 14. července. — Die fer. 6. post Margarethae. — (P), fol. 45, b.

K. Jan Misenus, farář v Žaboklicích, oznámil, že jest práci vážil sem, jakož jest podán za faráře do Žaboklik, a pan Zdeněk a pan Krajíř sobě tu faru přivlastňují, a zprávu má, že by JMCské byla, a to že by přezvěděl za tú příčinú, že některé dvory pán sobě skoupil a z nich by platiti nechtěl, a díl luk a nějaký rybníček, který kněz Počátek sobě udělal. A on že by tu nic nechtěl zmenšiti u té fary, a za to že žádá, jestli kollatura JMCské, a též také že za kněze Počátka sami sobě tu farářové těžili; a v tom že žádá za naučení, jak při tom by měl se zachovati, aby zouplna desátkové vycházeli. — Dictum: Že potřebu, kterú oznámil a žádá za opatření, jsú slyšeli, a kdo by kollatorem byl, též že by jemu scházelo z duchovenství, a pán ze dvorů, které skúpil, vydati nechce, v tom aby jemu spomohli, že by uvážiti chtěli. A protož aby to uved ve spis a toho zanechal, že panu děkanovi připsání o tom bude, a co tu porozumějí, kdo jest kollatorem, a nebude-li chtíti pán napraviti, že na JMt to vznesú. — Na to: Že tak chce učiniti; a k tomu i potok že sobě osobil a tři lány dědin, a toho že by nerad chtěl zmeškati, neb i fary neopatrují a neopravují.

---

143. Konsistoř pod obojí nařizuje knězi Jiříkovi, faráři ve Zvoleněvsi, kterýž proti přípovědi své chová u sebe kuchařku s dětmi, aby ženy té prázden byl.

1564, 14. července. — V pátek post Margarethae. — (P), fol. 46, a.

K. Jiřík, farář z Voliňovsi: Žádost všeho dobrého oznámil zde i v tomto světě a v této slavné konsistoři, při tom, kdež jest citací přišla, jako poslušný že se staví. — Dictum: Za kterú příčinú jedno i druhé obeslání, první v mizinu přišlo, tato jest příčina, kterak prve se podvolil na mnohá předložení, aby ženy té prázen byl, s kterú dítek naplodil, a on připověděl, že po ten čas pod střechú jednú bydleti nebudete, a jí prázdni budete. Pak zpráva jest, že by tak se nestalo, a v Slaným u něho že by bývala a u něho že jest těhotna, a on k ní že by se přiznával, že jest s ní oddán a že také na té jedné přestává; a ona, též připovídala, že jeho prázdna býti chce. A protož že zavolán proč se to děje od nich proti připovědění a přirčení. — Na to: Co se dotýče osoby, pro kterú byl v těžkosti, že ráčili lásku

a milost učiniti, že z toho děkuje, a taková osoba aby s ním obcovati měla pod jednú střechú, toho že není; a jednú že k němu přišla, aby na chování těch dítek měla pomoc, a šatky mé aby mi okázala, že sem nevěděl, které sú moji, a od té chvíle že u něho nebyla. A protož jaký by on byl kněz, aby se proti poručení v něco toho dávati měl. Žádal, aby těm zprávám věřeno nebylo. — Rursus dictum: Jakú dává odpověď na promluvení, že by rádi jemu přáli toho, a aby se na jeho osobu měli nutkati, toho že není. A poněvadž tomu odpírá, co tomu mají říkati, než těm oznámiti, kteří takové zprávy dávají, aby o něm toho jako o bratru nezpravovali. Pakli se co toho nejde, že by nebylo jemu šenkováno. — Na to: Že tu pán jest, a kdyby pán něco toho věděl, maje fraucimur, že by jemu toho trpěti nechtěl. Za to prosil: Poněvadž na onen čas ráčili slyšeti, jak paní Schodecká tu byla a to bylo mluveno, že by on jí od živého muže odvedl a on upadl v nemoc, toho že není, tomu místo aby neráčili dávati; než nyníčko že jest jistá věc, že jest umřel. Žádal, poněvadž jest svobodna, pro vejstrahu hříchu aby jí mohl přijíti, poněvadž těch dítek jináč opatřiti nemůže, a však byla-li by v tom vůle úřadu. K tomu také že zapomněl oznámiti, že není s ní oddávaný onoho času, jakž oznámil. — Dictum: Jakú jsú dali jemu odpověď na promluvení, že jí mohl porozuměti; dále pak, kdež praví, že by té kuchařky muž konečně umřel a dítky její že by opatřiti chtěl, takové řeči a tak veliké [se] nenadáli: a protož že toho do jiného času odkládají, a jakž mu poručeno, aby ji nechoval u sebe ani jejích dítek. Na to: Že chce rozkazu a poručení dosti učiniti.

---

144. *Konsistoř pod obojí napomíná faráře z Chržína, aby to opatřil, by kuchařka jeho laní a hanění nechala.*

1564, 14. července. — Die f. 6. post Margarethae. — (P), fol. 46, a.

Kněz Martin, farář z Chržína. Dictum: Že obeslán za tú příčinú, jakž za prvního úřadu mu poručeno i za úřadu tohoto, aby té kuchařky pohoršitedlné nechoval a jí odbyl, poněvadž jest ožralá, zlolejná a pohoršitedlná a dělá nemalá pohoršení. Proč to činí, aby se toho spravil. Na to: Že neporozumívá, aby při jeho služebnici jaká pohoršitedlná věc [se] nalezala, a rozumí, že toto více z nenávisti se působí a v té věci že se může odvolati na pana administratora a pány Velvarské, a tu že dotázku učinil p. administrator a oni oznámili, že nic toho uznati nemohú, že se obadva chovají náležitě.*) Dictum: Že mu oznámeno, za

*) In margine: P. administrátor dal zprávu, že jest letitá, a páni Velvarští že mu dali dobré slovo.

kterú příčinú obeslán, a zprávu od pana administratora, kterú slyšel od kollátora, že jí místo dávají, ale že vždy jest to vědomé, že jest zlolejná a hanění činí a svádí, a protož aby opatřil, aby ústa na uzdě měla a hanění nechala i lání, aby pokoj mohl míti. Na to: Že tak chce učiniti.

---

145. Osadníci od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském omlouvají se před konsistoří podobojí v příčině faráře svého, vystavování svátosti a pomlouvání konsistoře.

1564, 14. července. — Die fer. 6. post Margarethae. — (P). fol. 46, b.

Páni osadní od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském.*) Dne onehdejšího jakž ráčili poslati pro úředníky a tu co jest bylo promluveno, že jest na větší počet vznešeno, a tu že skrze ně nic není obmeškáno; ale jakž oznámili, že některých osob není doma, ale proto nic méně že sú se sešli páni starší a o tom rozjímání své měli. A co o těch artikulích sú snesli páni starší a osadní, že to oznámí, žádaje, aby mu za zlé neměli. Strany artikulův:

1. Ten, že množstvíkráte pana faráře jejich před sebú mívali, napomínajíce ho, aby mírnosť choval na kázání a bouřlivých kázání zanechal, a jsa napomenut, žeby raději nechtěl v těchto městech býti, měl-li by na takových kárách býti. K tomu odpovídají: že jsú od něho nic scestného neslýchali a neslýchají, co by se ke krve prolití chýliti mohlo; neb mu tak bylo promluveno. A tak že oni od něho sú nepustili, nýbrž jak jest jim připověděl, za to drží, že u nich déle bude. A protož že žádají, aby jemu myslí a jimi také vrtkati neráčili, že sotva důchodové ti jim postačují na vychování faráře a žákovstva, a poněvadž jim připověděl, aby v tom jemu překážka nebyla a aby vrtkán nebyl.

2. Strany vystavování, že páni osadní o tom tak daleko nevědí, ale jaký jest nedostatek strany monstrancí, že by se spatřiti mohlo. Přitom že i p. administrátor kněz Jan Mistopol, když u nich byl, mluvil per apostrophum, „že svátostí oltářní jest večeře Páně.“ První způsoby vystavování na oltář nebylo a oni také, pokud písma svatá čtú a jim rozumějí, že takové vystavování večeře Páně k spasení jim náležité, mimo užívání, není.

3. Strany kázání, že od něho nic scestného ani bouřlivého neslýchají, a v tom aby ráčili jeho vyslechnúti a rozsúditi a napraviti a, káže-li dobře, schváliti.

4. Strany zvošklivení konsistoře, páni osadní že vyhražují konsistoř, že sú na vrchnost svú nic nevznášeli, co by bylo na

*) In margine: P. Jan Orinus.

ublížení konsistoře jakožto vrchnosti své; než na osobu pana administrátora Mistopola že pánu sudímu oznámili, že by se slyšeti dal, že když nebude u sv. Mikuláše, že často faráře v půllétě mívati budú. Což sú za spravování jeho počili, a teď po panu mistru Kolinským že by kněz Jiřík od nich byl vyzdvižen. A potom tomuto bylo porazeno a naučení dáváno, aby se odtud bral z Prahy, že jeho zde bytu není. A v tom když mu byla rada dána, kterak má pro osoby sobě posílati a odpuštění bráti, to že sú toliko JMti panu sudímu oznámili, ale aby konsistoř měli omluviti, to že není, než toliko strany osoby p. administrátora a jeho jím ublížení; neb kdyby také osadním jaké se déle takové ublížení dálo, že netoliko k panu sudímu, ale i k JMti vrchnosti vyšší by se utéci chtěli. To že poručeno jim oznámiti.

Dictum: Na některé předložení, které sme vám učinili, povolavše čtyři osoby, ale kolika jich koli spatřili, potřebí-li jich bylo, to bude při uvážení; a odpověď jejich že sú pořádně vyslyšeli a na takové stížné promluvení že jest potřebí rozmýšlení, ano i na osobu pana administrátora, že jeho odmísili, že jim toho nepřeje, že k ním tak stížně promlouvají. A protož že sobě odkládá do jiného času a časem svým že budú moci z odpovědi rozuměti, že to činí a s tím k němu vysílají, což sú nikoli učiniti neměli. Na to: Pokuď jim bylo poručeno, že sú oznámili.

---

146. Konsistoř pod obojí oznámila osadním od Matky Boží na Louži, že kněz Jan u sv. Vojtěcha k nim nepůjde, poněvadž ho vlastní osadníci žádali, aby u nich zůstal.

1564, 19. července. — Die fer. ante Magdalenae. — (P), fol. 47, a.

Páni osadní od Matky Boží z Laku. Dictum: Žádost, která by byla, aby kněz Jan u sv. Vojtěcha u nich byl podle nějaké námluvy, že s ním o to dostatečně bylo promluveno, ale že osadní ti na něj nastúpili, poněvadž mnoho let u nich, aby ještě odtud se nehýbal; pak že jest té vůle tu zůstati. A protož aby oni také o tom vědúce jiným se správcí opatřili, a jestli se nahodí který, že jim toho rádi příti chtějí.

---

147. Kněz Jan, farář v Bakově, vznesl na konsistoř pod obojí, že kněz Vavřinec mu na cti utrhal.

1564, 19. července. — Die fer. 4. ante Magdalenae. — (P), fol. 47, a.

Kněz Jan, farář v Bakově, vznesl, že kněz Vavřinec mu na kázání nadal buřičů a lhářů a in die apostolorum také že ho

plundroval a když bylo evangelium: „non occides", že ho utrhal a že mluví, že toho dočká, že odtud bude vyzdvižen a že jemu Pikharti dají dobrý koláč, kdyby ho do vězení vsadil. Žádal v tom za opatření. — Dictum: Že chtějí nad ním míti lítost, aby před těmi kněžími pokoj míti mohl, a protož aby to sepsal. Na to: Kněz Vavřinec že mluvil, že bude pokutován a že páni administratorové na svůj groš ho vsadí a vezmú.

---

148. Konsistoř pod obojí napomíná osadníky u sv. Vojtěcha, aby kněze svého Jana, kterýž u nich dále zůstane, chránili před pomluvami všetečných žen.

1564, 19. července. — Die fer. 4. ante Magdalenae. — (P), fol. 47, b.

Páni osadní od sv. Vojtěcha z Smradař. Dictum: Že osadním od Matky Boží*) mluvili a jim oznámili, že tu chce zůstati, a oni od něho pustili. A protož, poněvadž u nich býti má a již dlouhý čas jest, aby ho opatrovali proti ženám, které ho plundrovaly. Na to: Že to vděčně přijímají a žádné protimyslnosti od žen těch všetečných že jemu býti již více nemá. Dictum: Že když na neřády mluví, že ho pomlúvají a jemu lají; aby toho nebylo. Na to: Že se tak má státi a že p. Šlik**) nad tím pozor míti bude.

---

149. Peníze od kněze Václava Ledečského konsistoři odkázané obráceny jsou na obecní potřeby.

1564, 19. července. — Die fer. 4. ante Magdalenae. — (P), fol. 48, b.

Memoriale: Summa peněz odkázaná úřadu duchovnímu a složená od poručníkův kšaftu nebožtíka ctihodného kn. Václava Ledečského obrácena jest na užitky a potřeby obecní s povolením všech pánův prelátův, a páni poručníci ani žádný jiný na ně se potom nikdy více nemá potahovati.

---

150. Kněz Jan, farář v Černilově, žádal konsistoř pod obojí, aby byl podán do Únětic. Žádosti jeho vyhověno, poněvadž zachovává pořádky starobylé.

1564, 21. července. — Die fer. 6. ante Magdalenae. — (P), fol. 48, b.

K Jan farář v Černinově, u Hradce žádal opatřen býti místem, a v Únoticích že jest prázdné místo. Dictum: Zachovává-li a drží-li pořádky, a kým podán na tu faru, kde jest? Na to: Že úřadem jest podán a pořádky že zachovává. Dictum:

---

*) Na Louži. — **) In margine: „P. Šlik Václav".

Že porozuměli z jeho promluvení, že se drží při pořádcích starobylých, a protož že jemu toho místa přejí, však aby k úřadu bylo připsání od pánův prelátův.

---

151. Kněz Petr, farář v Hostivicích, hájí se u konsistoře pod obojí proti stížnosti svého kollatora, že by pořádky církevní měnil.

1564, 21. července. — Die fer. 6. ante Magdalenae. — (P), fol. 48, b.

K. Petr, farář v Hostivicích. Dictum: Jak byl oznámil svú těžkost a kollator ho míti déle nechtěl, a protož že udělal o to připsání. To jest jemu přečteno. Na to: Že tomu odpírá, co píše, že faru i jednu i druhú s jejich povolením sobě zajednal, a jiným zprávám že odpírá. Že pán měl správu, a k tomu že ho měl obeslati, aby to slyšel od toho, kdo mu donáší, že by mu dal odpověď. Dictum: Co tam změnil? Na to: Že všecky pořádky, které tam prvé byly, zachovával, a páni tu že sú mnozí a on kollator nejchaternější, a tak sedláci oznámí pánu, co chtějí, a žádný tak kněz před nimi práv býti nebude moci.

---

152. Vyslaní z Králové Hradce jednají při konsistoři pod obojí o dosazení správce duchovního tamtéž.

1564, 21. července. — Die fer. 6. ante Magdalenae. (P), fol. 49, a.

Páni vyslaní z Králové Hradce.*) Oznámili, z které příčiny byli by vysláni, že oznámí; žádali za vyslyšení. I že v dobré paměti zůstává, čeho jsú žádali a připsání podali před 2 nedělmi, a což bylo jim dáno za odpověď, že sú v známost to většímu počtu uvedli a připsání, které potom od úřadu jim bylo učiněné, že jsú uvážili a zase připsání od pánův svých přinesli, žádajíce podle něho zůstaveni býti. — Dictum: Že psaní od pana sudího a od pánův jejich města jest přečteno a tázáni jsú, jestli jim mimo to, co jest napsáno, více poručeno promluviti. — Na to: Že předešle jest promluveno, co bylo zapotřebí, a aby se vysokého mluvení nedopustili, žádali při tom zůstaveni býti, co jest připsáno, a na to laskavé odpovědi. — Dictum rursus: Páni Hradečtí milí! [Připsání] od p. purkmistra a pánův, kterého dodali, a přímluvy od JMti pana sudího, pána a pána naší strany dobrého, to sme ve všecko nahlédli a bedlivě vážili a uvážili; neb psaní, které jest od pánův Hradeckých, jakž jim naše bylo divné, tak také jejich nám jest divné, a kdyby měli odpověď na ně dáti, že by jistě práce byla. Ale strany

*) In margine: P. Adam Kropáč, p. Ondřej z Velhartic, J. Kotúl, písař.

připsání JMti, že to by učiniti rádi chtěli, ale že na tak krátký čas toho vykonati nemohú; a poněvadž oni také mají jiné práce zde, že to se odkládá do jiného času. A tuto odpověď že pánům Hradeckým dávají: Ze podle přímluvy JMti pana sudího o to mysliti, hledati, opatrovati chtí, aby přímluvy JMti mohli užiti. — Na to: Že za žádnú jinú příčinú sem nejsú vysláni, jako za tú, aby strany správce jednali. A protož, poněvadž outraty mnohé skrze to vedú a několikerá připsání a žádosti jsú prošly, žádali, aby to uvažovali a jim jistú odpověď dali a správcí jim oznámili, aby s jistú věcí ku pánům svým navrátiti se mohli jako poslové, a ne jako oslové, aby na ně se nedomlúvali, že toho při úřadu nehledali a při tom nedbanliví byli. — Poručeno, aby vystúpili.

Páni Hradečtí zase. Dictum: Že porozuměli z posledního promluvení, že jim se odpověď úřadu zdá nepříjemnou, a kolikrát o tuto věc se mluví, že se vždycky předstírá o útratách; a vidí se úřadu, když by je déle slyšeli, že by v tom žádného zmenšení nebylo. I aby znali, že žádných útrat pro ně nevedú, než pro své hlavy, a jak bylo poručeno, aby osobu ptali a uptajíce, kdyby úřadu oznámili, že by jim oznámili, co by tu při té osobě bylo. Dále, že připsání jim bylo učiněno, že v tom jednání jsú mnoho pominuli, a že oni na svém stojí a že se diví, oni-li z úřadu posměch mají, čili oboji i ten kněz z nich své žerty má. A protož že potřebuje bedlivého uvážení oboje to psaní i pana sudího i jejich, a nepotřebí v houfích jezditi za úřadem ani takových outrat vésti. — Na to: Kdež se jim toho podává, že by posmíšků nějakých úřadu tomuto a nějakú neuctivost činili, žádali, aby neráčili za to je bráti; že podle povolení, aby sobě správcí obrali; a poněvadž jeho jest vůle a sobě jeho oblíbili, aby jim ho dáti ráčili. — Dictum: Že jiné jim odpovědi na ten čas dáti nemohú. Tehdáž také bylo jim oznámeno, že připsání pana sudího jest rozumné a veliké vážnosti, než pana purkmistra a pánů Hradeckých připsání jaké by bylo, že jistě potřebuje uvážení.

---

153. Mikuláš Kapira odpovídá před konsistoří pod obojí na žalobu kněze Matouše z Lysé.

1564, 21. července. — Die fer. 6. ante Magdalenae. — (P), fol. 50, a.

Mikuláš Kapira. Přečteno psaní kněze Matúše z Lysé. Od něho: Že nedává tomu místa, aby v Lysé při právě s ním o jakú flaši činiti měl, ale že na rukojemství jest vzat, jakž žalobu kn. farář na něho učinil u pánů Pražan, a tu že jest s vejhradú vyššího práva vejpovědí podělen a od pánův napomenut, aby před sebe toho nic nebral při právě světském; neb práva duchovní

sú, že žádný kněz bez vrchnosti své k světskému právu přistúpiti nemá. A teď on opět jeho k škodám vede, o čemž má pod pečetí úřadu tam připsání. A protož, poněvadž se zná k flaši, žádal, aby mu bylo poručeno, aby ji zase navrátil. Co se tkne dluhu, že jemu odporuje, neb též obilí jemu dal od haltýře. — Dictum: Poněvadž prvé ku právu s ním zašel, že mu bude poručeno, aby do šesti neděl tu věc, jestliže jest možné, spravil strany té flaše. Pakli by se toho nestalo, že práva jemu dopříti chtějí.

---

154. Arcibiskup Pražský podává zprávu císaři, že dne 23. července 1564 prohlásil v chrámě metropolitním v Praze papežské povolení přijímání pod obojí způsobou, že se odebéře do krajů Žateckého a Litoměřického, aby kněžstvo svolal a přijímání pod obojí způsobou zavedl; také k biskupovi olomouckému že vypraví posly v té příčině.

V Praze, 25. července 1564.

(Latinská listina tištěná jako 18. příloha v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter K. Ferdinand I." v Abhandl. d. k. böhm. Gesellsch. d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

---

155. Kněz Jan, farář Zlatnický, s poručníky kšaftu kněze Duchka žádají konsistoř pod obojí za dopomožení, aby od poddaných kostela sv. Štěpána dluh po knězi Duchkovi byl zaplacen.

1564, 28. července. — Die fer. 6. post Jacobi. — (P), fol. 50, a.

Kn. Jan farář v Zlatnicích s poručníky kšaftu kn. Duchka vznesli, co se dluhu dotýče po kn. Duchkovi, že od sv. Štěpána poddaní nechtějí dluhu vyplniti, a od pánův Kosteleckejch že připsání jest o to, co mají vydati, a že nemají co. Žádali za dopomožení. — Dictum: Že k potřebě jejich psaní učiní k úředníkům a suplikací aby sepsali o ty samé poddané jejich; a komuž by koli jinému psaní potřebovali, že jim bude vydáno.

---

156. Knihař Matouš napomenut, aby neprodával písničky na potupu a posměch strany pod obojí.

1564, 28. července. — Die fer. 6. post Jacobi. — (P), fol. 50, a.

Pan Matúš knihař. Dictum: Že za tú příčinú povolán, že prodává písničky na potupu a posměch strany pod obojí; kde jest je bral. — Na to: Že jest na Moravě od Alexandra kúpil některú, ale neprodával jich, než na krámě tu ležely. — Dictum: Že jemu nepřejí toho, že na něj taková věc se valí, a ví, jak

těžká pokuta jest, kdo by listy zrádné a falešné a cedule metal, a on že by trestání neušel. Má-li více toho, aby položil před úřadem a to opatřil, aby složeny byly a prodávány nebyly. — Na to: Že již dávno asi 12 jich měl, a že se tak zachová.

---

157. Kněz Jakub, farář z Bořislavě, dán k potrestání na radnici, že s kuchařkou se nepostavil a konsistoře neposlechl.

1564, 28. července. — Die fer. 6. post Jacobi. — (P), fol. 51, a.

Kněz Jakub, farář z Bořislavě. Dictum: Že proto obeslán jest, že svými staršími tak točí a škartú povrhl, jsa od té paní obeslán a že ani se nepodepsal a nestál s ní, s tú kuchařkú. Na to: Že ona šla raději pryč, než by jemu těžkost činila. Dictum: Že toho již učiniti neměl. Na to: Že rozumem toho dostihnúti nemohl, a že neví, kde ona jest, a že má přátely v Němcích a v Litoměřicích. Dictum: Poněvadž se toho dopustil a podle psaní se nezachoval, co mu o té mladici poručeno bylo, a protož že na trestání ho berú na rathúz, a več to jemu bude obráceno, že bude mu oznámeno. Na to: Že jest z všetečnosti toho neučinil, než z potřeby. Dictum: Že paní o ní psaní učinila a při něm zastížena. Na to: Že po několika nedělích po odjití k němu přišla. Dictum: Že jest ráno, když brány otvírali, že jest s ní ušel pryč. Na to: Že k pánu chodíval podle známosti a že se toho nebojí, aby naň bylo ukázáno, aby ji ulúditi měl. Dictum, aby šel. Dal na to ruku, že půjde a žádal za milost.

---

158. Paměť o smrti císaře Ferdinanda I. a o nařízení arciknížete Ferdinanda, aby v kostelích byly zvoněny hrany a slouženy mše svaté smutečné.

1564, 28. července. — Die fer. 6. post Jacobi. — (P), fol. 52, b.

Hora 15. eodem die significatum est, imperatorem Ferdinandum, regem Boëmiae, vitam cum morte commutasse in die s. Jacobi et esse mandatum archiducis, ut pulsent funebria ad singula templa. Sic mors vicit invictissimum imperatorem, sub quo inclytum Boëmiae regnum pace tranquilla, justis legibus administratum est. Solitus enim est dicere usitato more: Fiat justitia et pereat mundus. Mortuus est die Jacobi Apostoli.

---

159. Konsistoř pod obojí projevuje knězi Matěji od sv. Anny v Hradci Králové svou spokojenost, že přijme na sebe arciděkanství Hradecké.

1564, 4. srpna. — Die fer. 6. ante Transfigurationis. — (P), fol. 52, b.

Kn. Matěj od sv. Anny z Hradce oznámil, že jako poslušný podle připsání učiněného jemu a svůj úmysl v suplikaci podal, že archiděkanství Hradecké přijímá k sobě. — Dictum: Co jest v své suplikaci položil, to že jest tak, že z společného uvážení, majíce péči o ten lid, aby se nepřevracel a z pobožnosti aby nebyl vyveden, a Pán Bůh aby krve jich z rukův [sic] jejich nepožádal, a v tomto čase že zřídka se nacházejí muži strany naší, ač snad sú, ale že jich neznáme, a protož pánové Hradečtí že sobě vyvolili, aneb jako tety aneb jako dítě aby s ním hráli a jím vládli, tomu že povoliti nemohli; a mezi jinými mnohými nemohli žádného vyvoliti k správě té obce, krom jeho, poněvadž nikdá obžalován a vinen nebyl. A protož že jeho za to požádali a že jsú toho od něho vděčni, a připověď že mu jest, že jemu chtějí nápomocni býti ve všech věcech, které jsú v rukú jejich, což spravedlivého, náležitého a pobožného bude, v tom aby se úřadu důvěřil. — Na to: Že jest hotov na žádost úřadu a na poručení to učiniti a podle možnosti pro vzdělání té obce s pomocí Boží popracovati.

---

160. Kněz Urban, děkan Boleslavský, žaluje u konsistoře pod obojí na kněze Jakuba z Bakova pro nenáležité chování.

1564, 4. srpna. — Die fer. 6. ante Transfigurationis. — (P), fol. 55, b.

Kněz Urban, děkan Boleslavský, vznesl, že nepokoj činí kněz Jakub v Bakově; když pro něho poslal strany jeho věcí, že pověděl, že jemu tak blízko k němu jíti. Dále že mu mluvil slova nenáležitá, když ho trestal, že mluvil kuchařce „taková a taková“, a žádal, aby mu poručeno bylo, aby ho tak nesužoval, a že tam o něm mluví, že jest omluven u pana administrátora, a nač tomu knězi přijde a co s těmi pikharty JMCská naložiti ráčí. — Dictum: Že připsání jemu, tomu knězi, bude, aby pokoj choval, a co komu jest povinovat, aby zaplatil. Poděkoval z toho a z takového opatření a žádost všeho dobrého oznámil.

---

161. Čáslavští žalují u konsistoře pod obojí na děkana, že oficiály školní nestravuje, veliké poplatky žádá, v kázáních, že kněží se ženiti mají, mluví; žádají o jiného děkana.

1564, 11. srpna. — Die f. 6. ante Assumptionem B. Virginis. — (P), fol. 56, b.

Vyslaní z Čáslavě*) od pana purkmistra a pánův. Oznámeno,

*) In margine: Šimon bakalář s pánem.

tak jakž oznámili z poručení starších svých, že pan děkan nepřestává jim protimyslnosti činiti a že odpuštění od nich jest vzal, a není na to podán, aby takové posměšné odpuštění od nich bral, čehož se nikda nestalo; a to že vznášejí, aby jemu to přetrženo bylo, že bez toho by mohl býti. A teď že vypověděl officiálům stravu, a že povinen není, aby jim aucnechta [sic] choval. A pan purkmistr a páni vyslali k němu, aby choval officiály jako prvé, a tu jemu předloženo to, a on dal odpověď, že nemá, nač chovati jich, že sám nemá co jísti. A tak officiály opatřili. Potom po druhé k němu chodili, a on odpověděl, že sobě více váží Srba, jmenujíc bakaláře, nežli jeho, a tak že často musejí mívati faráře. A co se tkne kvartálu, že bylo obmeškáno skrze kostelníka, a páni hned kázali jemu dáti, a on ho vzíti nechtěl, a něco žita, čeho ještě nepřijal strany desátku a nechtěl ho prodati, když bylo draho, a nyní chtěl by, aby páni jemu je za dvoje peníze prodali, ježto prvé páni s tím nic činívati neměli. A potom páni kázali po 17 gr. č. to obilí dáti pekařům, aby je zpeněžili. On praví, že ho vzíti nechce a že darmo chce slúžiti do sv. Havla.

A potom také že ženám zapovídá kostel a svátosti: že nějaká žena bába přinesla toliko sedm peněz zvoníkovi a zvoník pravil, že jest bába sobě vzala, a on zapověděl, které dítě přinese, že ho křtíti nechce, a podruhům nechce křtíti, že jim tím povinen není. A též že zapověděl kostel, že podruhyně nějaká sobě oblíbila k stavu manželskému, a že neuměl modlitby Páně aneb něco, a oni se dali oddati do kláštera. A proto že té sousedce, která o tom nevěděla nic a má výmluvu, u které byli podruzi, že jí zapověděl kostel.

A nějakému podruhovi chudému, že od něho chtěl zvoník více o polovici míti, a když zvoník nechtěl vzíti, co uloženo, že nějaký soused k tomu se přimluvil, aby vzal, a tomu sousedu že nechtěl ku pohřbu syna jíti.

Na kázání také že k pohoršení pannám i paním i čistým srdcím mluví tak: že by měli méně kurev, kdyby se kněží ženili, a že by jejich manželek i dcer méně bylo kurev. A takovými řečmi, ačkoli horších neudělá jejich manželek, však pohoršlivé takové mluvení že není náležité. A že pravil, ještě u sv. Štěpána jsa, že bezděčného služebníka míti budú, a mohú věděti, jak bezděčného služebníka užiti budú moci.

A o Uriášovi pravil na kázání v neděli, že David Uriášovu manželku v prvním sjítí obtěžkal, a to před pannami jest mluvil tak neslušně. A protož že žádají, aby byli opatřeni jiným, že mají dosti práce, aby je umířili s bakalářem, s kuchařkou, s zvoníkem.

Dictum: Že připomíná se, že nějaký holomčí kousek na

sv. Ducha udělal. — Od nich: Že jest tak na půbědním kázání mluvil, že sedláci nažrali se česneku, žeby dýcháním čerta z pekla vyhnali, ale že nešel s kazatelnice. — Dictum: Že neradi to slyší o knězi svém, a nadáli se, poněvadž se tam podává, a léta má, a že se tam bude chovati náležitě. Ale Pán Bůh někdy obcem takovým správce dává a je pokutuje, že mimo slovo boží něco jiného káží. A protož že je, poněvadž toho žádostivi jsú, jiným kaplanem opatřiti chtí a s nim o to, dosáhnúce ho sem, porozprávěti, a kdy se sem pro potřeby vypraví, aby se zastavili, že budú míti odpověď.

---

162. Naučení a pravidla, která vydal Antonín arcibiskup Pražský arciděkanovi Bechyňskému a ostatnímu kněžstvu katolickému v království Českém v příčině podávání vel. svátosti pod obojí způsobou.

1564, 12. srpna.

(Listiny latinské tištěné jako příl. 19., 20. a 21. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über d. Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter K. Ferdinand I.“ v Abhandl. d. k. böhm. Gesellsch. d. Wissensch., VI. Folge, 6. Band.)

---

163. Konsistoř pod obojí slibuje knězi Janu, faráři Zlatnickému a poručníkům kšaftu neb. kněze Duchka, že v příčině zaplacení dluhů téhož zemřelého kněze od poddaných záduší sv. Štěpána připsání učiněno bude k radě Nového města Pražského.

1564, 16. srpna. — Die f. 4. post Assumptionem B. Mariae Virginis. — (P), f. 57, b.

Kn. Jan farář Zlatnický s poručníky kšaftu kn. Duchka: Vznesl, že úředníci Svatoštěpánští nedávají odpovědi na připsání o dluhu jeho nebožtíka, a na ně že nastupují, jimž jest odkázáno, žádajíce za opatření. — Dictum: Že jiné rady jim ku pomoci nevědí než té, poněvadž nedávají úředníci odpovědi, že připsání učiněno bude o tuž věc panu purkmistru a pánům Nového města Pražského.

---

164. Konsistoř pod obojí odpovídá úředníkům osady sv. Petra na Poříčí na žádost jejich, v příčině podání jim kaplana na místě faráře, který od nich odpuštění vzal.

1564, 16. srpna. — Die fer. 4. post Assumpt. B. Mariae Virg. — (P), fol. 57. b.

Páni úředníci od sv. Petra z Poříčí poděkovali za předstúpení a poněvadž pan farář vzal od nich odpuštění, žádali za kaplana, aby byl u nich za správce podán. — Dictum: Že na tento čas nevědí jaké jim na žádost jejich dáti odpověď, než

že oznámeno některým z jejich osady, aby ptali osoby, která by se hodila do těchto měst, aby dali věděti; pakli úřad sám kterého přezví, že jim dá znáti.

---

165. Konsistoř pod obojí odkládá odpověď na žádost osadních od sv. Michala v Novém městě Pražském za povolení, aby kněz Matěj Hruška dle slibu svého mohl býti u nich správcem duchovním.

1564, 18. srpna. — Die f. 6. post Assumpt. B. Mariae Virginis. — (P), fol. 57, b.

Páni osadní od sv. Michala v Novém městě Pražském:*) Poděkovali z předstoupení skrze Jiříka Škopka. Při tom, poněvadž vědomé jest, že správce církevního při té osadě není, a majíce přípověď od kněze Matěje Hrušky, který jest připověděl, byla-li by vůle úřadu tohoto a povolení, že by u nich byl, a protož že žádají, aby k tomu své povolení dáti ráčili a připsání učiniti, aby o sv. Havle tomto na tuž faru dosedl, žádajíce, aby jim byla přátelská odpověď dána. — Dictum: Páni milí! Přátelé vaši žádost kterú učinili, aby úřad tomu povolil a psaní učinil knězi Matějovi Hruškovi, aby u nich farářem byl podle některého mezi nimi vznešení, pak že takového houfu lidu na nás sbírání nebylo potřebí, a nynníčko že pro zaneprádnění odpověď se jim jistá dáti nemůže, než že se jim toho odkládá do 2 neděl, a tu že jim dána bude odpověď podle možnosti, co by tu mohli aneb nemohli učiniti.

---

166. Konsistoř pod obojí nařizuje knězi Michalovi od sv. Michala, který jest podán do Stodůlek, aby se nikam jinam nezamlouval, leč by se nechtěl konsistoři spravovati.

1564, 18. srpna. — Die fer. 6. post Assumpt. B. Mariae Virg. — (P), fol. 59, b.

Kn. Michal od sv. Michala kaplan. Dictum: Že jest proto povolán, aby se bez povolení úřadu nikam nezamluvil, leč by se nechtěl konsistoří spravovati. — Od něho: Že se spravovati chce. — [Dictum:] A panu purkrabí že bude připsání učiněno, a aby se nezamluvil žádnému. — Od něho: Že panu otci připověděl, aby při něm trval, za to žádá, aby tu pobyl. Dictum: Poněvadž jest ho pan otec jeho podal do Stodůlek a jeho zbavil, a tak jest v moc konsistoře zase přišel; a protož aby se spravil, aby tu byl před a trval. Zachová-li se tak čili nezachová? Od něho: Že žádá, aby tam byl propuštěn. — Dictum: Zachová-li se tak, poněvadž obedientiam sliboval, aby oznámil. — Od něho:

*) In margine: Byli páni starší p. Šturm a p. Franc.

Že to panu otci oznámí. Poněvadž jemu jest připověděl, že neví, jak dobře učiniti, a jeho nerad [by] rozhněval; a že ráčí věděti, že vstupovali při něm, aby byl přijat a při něm byl. — Dictum: Kdyby v Praze byl a potřeboval kaplana, ale poněvadž nepotřebuje, aby tu předce byl, zachová-li se tak a spraví-li se konsistoří. Od [něho]: Že se spraví. Dictum: Aby se úřadem spravil, a ne osobú.

---

167. Arcibiskup Pražský oznamuje císaři Maximilianu II., že poslal administrátorům konsistoře pod obojí povolení a breve papežské v záležitosti přijímání z kalicha, aby je vzali na vědomí, že oni však, ze strachu prý před svými světskými patrony, oboje neotevřené jemu vrátili; pročež také, když žádali za vysvěcení svých kněží, jim nevyhověl, nýbrž žádá císaře za rozhodnutí v té záležitosti a doporučuje, aby administrátoři pod obojí přímo císaři podřízeni byli nebo někomu z duchovenstva, komuž by je císař přikázal.

V Praze, 18. srpna 1564.

(Listina německá tištěná jako příloha 23. v pojednání Ant. Frinda „Urkunden über die Bewilligung des Laienkelches in Böhmen unter K. Ferdinand I." v Abhandl. d. k. böhm. Gesellsch. d. Wissenschaften, VI. Folge, 6. Band.)

---

168. Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, pro některé bludné články kárán od konsistoře pod obojí a od arcibiskupa.

1564, 17. srpna — Die fer. 6. post Bartholomaei. — (P), fol. 60, a.

Kn. Jan Turek, farář od sv. Mikuláše ve Starém městě Pražském. Podány mu artikule, které kázal, podané od p. arcibiskupa k přečtení. Dictum po přečtení: Zná-li se k nim. Odpověď: Že jsú některé, k kterým se zná a k některým se nezná. Čteny mu artikule: 1. Že dominica XI. opera (bona), peregrinationem, jejunia parvi pendebat, cantilenas boëmicas magnifice commendabat; quod antecessores nostri solum Christum in orationibus invocabant, non Mariam, Petrum, Franciscum etc. Addebat in fine, quod possumus ad Christum dicere „adorare", secundum divinitatem „Christe miserere nobis", quoad humanitatem: „Christe ora pro nobis", et alias blasphemias multas effutivit. Jiní artikulové jsú poznamenáni. — Dictum: Že jest prvé četl, co jest podáno úřadu, ale aby jemu to vydávati měli, že to se nenachází; ale poněvadž jest tak slavný a velikomocný prelát pánův Mikulášských, že má hotov býti, aby dal odpověď na ně. Od něho: Že pro Boha prosí, aby jemu to bylo příno, co se jiným stávalo. — Dictum: Aby dal odpověď. On: Že neví co odpovídati, a že právo každý toho přeje a konsistoří se spravuje a od ní se nestrhoval. — Po vystúpení dictum:

Že by neradi jeho osobě ublížili, ani komu, aby nerozuměl, že jest od lehkých lidí to mané, ale že jest od pana arcibiskupa; protož aby tam dal se najíti a zprávu o tom učinil. Od něho: Že tak chce učiniti, a že z toho děkuje a tam u něho dá se najíti. Připověděl, že okolo nešporův dnes tam půjde.

---

169. Konsistoř pod obojí napomíná kněze Petra, faráře v Hostivicích, aby tam pokojně dále zůstal.

1564, 25. srpna. — Die fer. 6. post Bartholomaei. — (P), fol. 60, b.

K. Petr farář v Hostivici. Dictum: Aby se v tom spokojil a tu trval. Od něho: Že kněz Mikuláš jim psal, že tam bude. Dictum: Že s toho sešlo a sedláci že v tom mušejí kollatorovi poddáni býti, a pokojně aby se zachoval, a s kollatorem skrze pana Jana promluví. On: Že prosí, aby byl vyzdvižen. Dictum: Že pro řád a právo to býti nemůže, než do sv. Jiří aby tu trval a pokoj sobě dal a upokojil se.

---

170. Kněz Václav, kaplan z Hradce Králové, obžalován, že u oltáře jest němý; dán do Prahy za kaplana k sv. Štěpánu.

1564, 25. srpna. — Die fer. 6. post Bartholomaei. — (P), fol. 60, b.

K. Václav, kaplan z Hradce Kralové. Dictum: Poněvadž k tomu přišlo podle připsání k pánům Hradeckým, že se postavil a maje se postaviti při sv. Jiří, že tak poslušně až posavad se nezachoval, aby se toho spravil. Od něho: Že jest byl nemocen, o tom páni Hradečtí že vědí a že připsání učinil a žádal, aby mu to bylo prominuto, a nyní jsa poněkud zdráv, ač nezcela, že se postavil a žádal, aby opatřen býti mohl, aby k svému zdraví přijíti mohl. Dictum: Že žádá toho, aby opatřen byl, aby k zdraví svému přijíti mohl; pak že zdraví každému přejí, ale děkan že na něho vznášel, že při oltáři byl němý a kněz aby byl při oltáři němý, že jest to cos nového, a proto že ho děkan déle nechtěl při sobě míti. A potom že dal se slyšeti, že se v konsistoři stavěti nebude, ani postaviv se, chtěl-li by poslušnost zachovati, že by ve městech Pražských byl opatřen místem, kde jest líkařů dostatek učených i neučených. On: Že když počne zpívati, že na něj přijde, že ani viděti nemůže ani státi, a že se rád chce spravovati, kdekoli podán bude. Dictum: Že k panu faráři Štěpánskému pošlí jednoho z počtu svého, aby tam zatím pobyl.

---

171. Mládenci (bohoslovci), kteříž od arcibiskupa chtějí býti svěceni na kněžství, mají zachování své okázati.

1564, 25. srpna. — Die fer. 6. post Bartholomaei. — (P), fol. 60, b.

Mládenci postavili se, kteří žádají úřadu svatého kněžství. Dictum: Jakož přátelé jejich žádali, aby byli přijati a připuštěni k úřadu sv. kněžství; pak že pan arcibiskup té jest vůle, aby oni straně naší posluhovali: a protož aby v pondělí se dali najíti a zachování své okázali. Jmena jejich: Venceslaus Hostivarenus, studiosus, Jeronymus Rotarii Pragenus, Mathaeus Kostelecenus, Ambrosius Žiželi[cenus].

---

172. Jeroným Rotarii, kterýž žádá býti posvěcen na kněžství; dotvrzuje svědky, že jest synem manželským.

1564, 28. srpna. — Die fer. 2. ante Decollationis S. Joannis. — (P), fol. 60, b.

Jeronymus Rotarii s otcem svým postavil se a promluvil, otec jeho že postavuje sousedy, kteří jsú povědomi jeho zachování a snětí s manželkú, v kterém splodil Jeronyma, syna svého. A tu oni stoje přijali jsú to k své duši, a na ty závazky, které učinili panu purkmistru a pánům Nového města Pražského svým povoláním desátnickým: pan Matěj Nejedlý, pan Adam Zych kotlář, pan Petr kolář, měšťané Nového města Pražského.

---

173. Jména mládenců pod obojí, kteří před svěcením na kněžství byli zkoušeni.

1564, 28. srpna. — Die fer. 2. ante Decollationis S. Joannis. — (P), fol. 61, a.

Mládenci níže poznamenaní žádajíce úřadu svatého kněžství jsú examinováni od p. doktora Jiříka, od p. doktora Tomáše, a kněze Jana, faráře od sv. Jiljí, bakaláře: Joannes Sezamenus, baccalaureus, Adamus Melsius, baccalaureus, Venceslaus Hostivarenus, Nicolaus Lunaeus, Jeronymus Pragenus, Venceslaus Mienicenus, Stephanus Kostelecenus, Gregorius Pilatus Taborský, Ambrosius Zizielicenus, Joannes Mirovicenus, Mathaeus Kostelecenus, Georgius Brandesenus, Thomas Glatovinus, Georgius Krpinus*), Jacobus Taborita, baccalaureus.

---

*) In margine: Ze vsi Krpy.

---

174. Konsistoř pod obojí napomenutí dává mládencům, kteří se přihlásili k svěcení na kněžství.

1564, 29. srpna. — Die f. 3. post Augustini. — (P), fol. 61. b.

Dictum k mládencům svrchu jmenovaným: Že proti tomu nejsú, poněvadž těmi prostředky v úřad svatého kněžství chtějí vstúpiti, jako i oni, a jim toho přejí, a Pán Bůh aby jim ráčil dáti v tom prospěch a Ducha svatého; a že jest jim oznámeno, že zachování své a rodičův svých jsú ukázali, a strany některých, kteří sú bakaláři, že jich při tom, poněvadž sú examinováni, zanechávají. A strany jiných mladších, že sú ukázali, že vždy sú žáci, a jiní více, jiní míně se učili podle své pilnosti, a budú-li pilni modliteb a čítání, že Pán Bůh je obdaří uměním. A o tom také aby věděli, že každé povolání má svú vrchnost, a teď oni budú propuštěni ze vší světské obedienci a budú zavázáni jinému poslušenství a jiným povahám. A protož chtějí-li se chovati, bez hříchu že býti nemohú, a z toho jich nevynímají, ale čistotu že Pánu Bohu slíbiti mají a ji zachovati. A to: 1. Chtějí-li se spravovati svatú vírú křesťanskú obecnú a spravovati se konsistoří pražskú. 2. Chtějí-li se v domu božím chovati pokorně, poctivě a vážně; aby poctivost chovali [k] slovu Božímu a tělu Páně a v něm se chovali bez dotýkání, a v kacířských bludích arianských a cvinglianských netápali, řády křesťanské aby zachovávali a svými staršími v tom se spravili. A v domě Božím poklonu vážnú aby činili, a tělu Pána Krista poklonu aby činili a tak se chovali při všech pořádcích křesťanských. Chtějí-li se tak chovati?

Item. Strany domu, kterého faráře který sobě zjednal, aby se choval pokojně, poctivě a k němu jako staršímu se poctivě choval; žádných svárů a žádných [sic] a bez vědomí preláta nikam nechodili, a to aby všecko k svému svědomí přijali.

Item. Poslušenstvím že budú zavázáni, když dojdú potvrzení, této konsistoři Pražské a povinni poslušností, a tu podle věku jednoho každého že bude vyměřeno, jak dlúho budú při svém starším míti býti. To chtějí-li ujíti, vyjdúce ven aby o to promluvili spolu a všech předešlých zbytečností aby nechali. A to když ujmú, že k JMti arcibiskupu budú dovedeni skrze písaře a nebude jim potřebí daleko na sto mil práce vážiti a zdraví svého sobě zachovati.

Vystúpili ven. Od nich na to: Že pravda se pověditi může, že sú mdlí a k povolání takovému že učenějších potřebí. I připověděli, že nedostatek ten chtějí napraviti čítáním, že ta cesta jim pozůstává. A strany chování že tomu všemu dávají místo a k tomu přivolují a za prácí při examinování že děkují a chtějí se za to rádi odsluhovati.

Dictum rursus. Odpověď jejich: Že znají býti takové napomenutí spasitedlné, náležité, hodné a užitečné proto, že mají správcové býti církevní. Tazáni jsú, přijímají-li to k svému svědomí. Všickni odpověděli, že k svému svědomí přijímají. Dictum: Že je přijímají v počet kněžstva svého.

---

175. Paměť o tom, že někteří konsistoriáni pod obojí byvše povoláni k arcibiskupovi jsou od něho pokáráni; arcibiskup pravil, že od papeže nemá žádného poručení o straně pod obojí.

1564, 29. srpna. — Feria III. post Augustini. — (P), fol. 210.

Pan administrátor kněz Martin z Malé Strany v plné konsistoři in die Augustini oznámil, že JMt pan arcibiskup ráčil poslati pro něho dvě osoby z fary Mikulášské a k němu promluvil takto: 1. Nejprvé ptal se: Co jest bylo onehdá promluveno skrze pana administrátora kněze Jana Mistopola, bylo-li jest z poručení a uvážení vší konsistoře promluveno? Že odpověděl jemu, že nebylo. A že hned pan arcibiskup rozuměl, že jest to tak proto, že sme na odporu sobě byli před ním na mazhúze. A hned prej se toho mé srdce leklo. 2. Že znamenitú JMt p. arcibiskup měl domluvu od JMti arciknížecí pro vsazení kněze Jana Turka bez slyšení, a že se sami donášíme a kazíme. 3. Že se přimlúvati nemůže k artikulům proto:

1. Že pan arcibiskup dal kněze Jana Turka ne do žaláře, kde jiné kněží dává, než několik láter pod zemí; 2. že p. arcibiskup pověděl, že od velebnosti papežské nemá poručení o straně naší; 3. že o nás nestál, nestojí a s námi že nic nechce míti činiti a že na svých může přestati.

A ty věci nechtěje před samým mluviti, že povolal faráře Mikulášského a kněze Václava Šmohele k tomu. A potom, že se přiznal před p. Jindřichem z Valdštejna v kostele zakřištán ke všemu tomu, že o nás nemá žádného poručení od Jeho Veleb. papežské ɔc ut supra. Též že jest řekl Šmohelovi: Kn. Václave, ublížili ste mi, a mluvili ste mi: Co ste, prej, náš superintendens? a že JMt odpověděl: Nejsem, než jsem arcibiskupem Pražským; chtěl sem, prej, na vás Jeho arciknížecí Mti žalovati. A že před ním mluvil, které osoby o něm, knězi Václavovi, co mluvili a jeho donášejí; a těm zprávám o něm že místa nedává, a že jemu ruky JMt podal a řekl: Mám s vámi pokoj. A strany Mikulášského: že jemu na těžkosť nestál a nestojí, a že tvoji tebe donášejí a že jemu také všecko odpustil. Pamět tato snešena od JMtí pánův konsistoriánův f. III. post Augustini 1564.

---

176. Jednání konsistoře pod obojí s vyslanými města Králové Hradce v příčině ustanovení kněze Jiříka, faráře u sv. Haštala, za arciděkana Hradeckého.

1564, 1. září. — Die fer. 6. ipso die Aegidii. — (P), fol. 62, b.

Páni vyslaní z Kralové Hradce*) s přátely skrze p. Velíka oznámili: Za jakú příčinú pan Velík předstúpil s nimi, že vědomé jest, ale že oznámí, že strany správce duchovního, a že sú dvakráte sem vysílali a odpověď že jim dána, aby osobu sobě volili a oblíbili. A potom že sú toho při radách JMCské hledali a podle poznamenání osobu optali kn. Jiříka, faráře u sv. Haštala, a podle přímluvy JMti pana sudího že žádají, aby jim za archiděkana, jakž sú ho sobě oblíbili a von k tomu vůli svú dal, podati ráčili, a p. podkomoří také podle rad JMtí některého s úřadem tímto rozmluvení připsání že jest učinil: to aby ráčili vážiti. Podal od p. Dubanského, pana podkomořího. připsání. — Dictum: JMt pan sudí Českého království, které přímluvné psaní ráčil odeslati, též také přímluvě a žádosti pana podkomořího Její Mti královké [vyrozuměli], že sú sobě kněze Jiříka, faráře od sv. Haštala, bakaláře, objednali, aby archidiakonat a správu církve u nich přijal, žádajíc, aby úřad tento k tomu své povolení dal. I nechtějíce na odpor tomu nic říkati a takovým přímluvám na odpor vstupovati, že k tomu povolují, ale tak, chce-li [se] v řádích a v cerimoniích konsistoří a předním prelátem kostela Tejnského srovnati. A poněvadž jest s pány Haštalskými se srovnal a u nich býti připověděl, neb sú někteří do měst i panského stavu toho žádali, aby jim podán byl; že jim oznámeno, že jest těžko jednomu vzíti a druhému dáti. A tak, aby mohl porozuměti, na jaký konec tomu povolují, že na ten, aby on tu jsa, choval se jako jeho předkové, v řádích a ceremoniích se srovnal. A tomu že povolují, chce-li on v tom je ubezpečiti, že tím bezpečni budú, že tak se tam držeti bude a konsistoří se spraviti a ne jednú hlavú, aby potom s ním práce neměli a nějaké těžkosti nepočili.

Na to od nich: Že tu jest před rukama aby ráčili jemu poručiti o tom, a že jsú té naděje, že on se bude a chce konsistoří spraviti, poněvadž se podává k tomu, byla-li by vůle konsistoře, že u nich býti chce.

Kněz Jiřík, farář od sv. Haštala. Dictum: Že za tú příčinú povolán, tak jakž o tom ví, že sú páni Hradečtí za jeho příčinú zde se postavili, že jest jim v tom povolení dal, že chce u nich správu archidiakonátu ujíti a k tomu že přistúpila

---

*) In margine: Pan Jiskra, primas, s písařem; p. Jiřík Velik, p. Adam Šturm, p. Jan doktor Pražák podle nich vstúpili.

přímluva pana sudího a pana podkomořího, pana Dubanského, a žádost snažná pánův Hradeckých. Proti čemuž jsú páni konsistoriani nic nemluvili, než povolili; však dvě příčiny sobě vzali v úmysl: jestli že by se on nejprvé spraviti chtěl konsistoří, v řádích a ceremoniích se chovati jako přední prelát v království Českém, jako v Tejnském kostele se chovají, toho že by jemu přáli a příti chtěli a přejí. Pakli by tam nové ceremonie chtěl uvésti, že by to jemu nemohlo slúžiti a tato konsistoř že by jemu toho snášeti nemohla, a on bez ní že by tam nic toho konati nemohl. Druhé, poněvadž sú páni Haštalští před rukama a od nich ještě odpuštění nevzal, chce-li s nimi o tom se snesti přátelsky a spokojiti, aby oni těžkosti nad tím nenesli, a pokoj k tomuto úřadu chovati, k tomu aby dal odpověď.

Na to: Že zná to, že žádná věc na světě bez řádu se spravovati nemůže, a on jakž v školách i v úřadu svatého kněžství vrchností svú se spravoval, též také i nyní konsistoří se spravoval podle možnosti a spravuje ve všem, co by bylo ke cti a chvále Boží. A tu v té obci že chce se chovati řádně a k lásce, svornosti podle slova Božího vésti lidí a s pány Haštalskými že se v lásce také srovnati chce, tak jak v lásce od nich přijat jest, a tam také, přijde-li k tomu, že se chce poslušně chovati, a k lásce, svornosti vésti a od slova Božího nikam neodstupovati, a cti a slávy Boží vyhledávati chce a jakž připověděl obedienci, že chovati ji chce.

Dictum: Strany pánův Haštalských že tomu místo dávají, že se s nimi o to srovná; než strany chování řádův, dobře-li sú tomu vyrozuměli, že se tak tam chovati chce, jako v Tejnským kostele se chovají, a poručení mají od JMCské pána dobré a svaté paměti, aby kostelem Tejnským při řádích se spravovali. — Od něho: Že tak se chovati chce, jako i v Brodě i zde se choval, a tam jací sú pořádkové, nevěda, co jest tam a není, že něco se drží jako zde a něco nic; že chce v tom ve všem k svornosti a k lásce vésti, pokud bude moci býti nejmírněji, a tak tam se chovati chce, že nad tím oblíbení míti ráčí.

Od pana Jiříka: Že pokud by mohl se srovnati, když sú festa mobilia, s pány aneb s jinými kněžími okolními, panu archiděkanovi náležitými, aby jemu toho také ráčili příti, a kaplanem aby opatřen byl. Dictum: Že žádost jejich v paměti míti budú.

---

177. Konsistoř pod obojí odbyla osadní sv. Michala v Opatovicích v příčině dřívější žádosti za dosazení faráře, poněvadž zatím ke konsistoři katolické se obrátili.

1564, 1. září. — Die fer. 6. ipso die Aegidii. — (P), fol. 63, b.

Vyslaní od vosady sv. Michala v Vopatovicích oznámili: Jakož předešle v větším počtu žádali za faráře za kněze Matěje Hrušku a odloženo jim k dnešnímu dni, žádají za odpověď. — Dictum: Že žádost, která byla většího počtu, a odpovědi že jim bylo odloženo k dnešku; pak v tom čase páni osadní poněvadž sú se s konsistoře strhli a jinam se utekli, co jim dáno za odpověď, že se tím budú věděti jak spraviti.

---

178. Kněz Václav, farář v Cetorazi, ženatý, stěžuje si u konsistoře pod obojí na křivdy, jež mu kollátor učinil.

1564, 6. září. — Die fer. 4. ante Nativitatem. B. Virginis. — (P), fol. 63, b.

K. Václav, farář v Cetorazi, oznámil: Že příchod jeho jest za příčinú pana kollatora, jakž pánům administrátorům oznámil, a jakž mu poručeno, že toho podává poznamenáno. Podal spisu, že mu pán všecky jeho věci zapečetil a vydati jich nechce proto, že odpuštění vzal. Dictum: Nedal-li jest příčiny skrze své zlé chování, aneb nějaké náboženství, aneb hanění, chová-li jakú kuchařku? Na to: Že se k němu pokojně choval, po dvě létě, a kdyby se nechoval, že by tu ho netrpěl, a že bezděky o něho stál, a kdyby se nechoval, že by o něho nestál. A prvé že příčiny pánu položil, i tu také, že nemá opatření. A na sv. Ducha pán na něj vkročil s sedláky s sekerkami a tu ho k závazku nutil, aby tu byl bezděky, a on že připověděl, kdyby připsání od úřadu o tom jemu učiněno bylo. A pán k němu nelibost vzal, že v Hořepníce matka jeho byla a tu umřela, i kuchařka jeho; a při něm také jiná byla, a že ještě při něm trvá, a on jí slíbil do smrti neopouštěti, neb jaký jest náš život, kdybychom vždycky měli jiné kuchařky míti. Tázán, jestli s ní oddán. Odpověděl, že jest, a že ho oddával kněz Václav Domínek Táborský, který tak chodí a nemá místa.

Dictum: Že té příhody, která se mu od kollatora [stala], nepřejeme a že se vidí, že pán toho učiniti neměl, a jeho statečku se dotýkati. A proto že psaní pánu bude učiněno, a co dá za odpověď pán, že tomu se vyrozumí; že v tom bude opatřen, a že, co bude psáno, že bude k jeho lepšímu, a že se spraviti chce, kdekoli bude podán.

---

179. Konsistoř pod obojí podává městu Strašecímu, na místě žádaného kněze Bartoloměje, rodiče Slánského, kněze Mikuláše z Týna, neboť té obci jest potřebí kněze pobožného a pokojného, poněvadž tam arcikníže Ferdinand s dvorem bývá.

1564, 6. září. — Die fer. 4. ante Nativitatem B. Virginis. — (P), fol. 64, a.

Vyslaní od p. purkmistra a pánův a obce z Strašecího.*) Poděkovali z předstúpení a [přednesli] vinšování všeho dobrého od p. purkmistra a pánův a vší obce. Při tom podali připsání o pana faráře kn. Bartoloměje, rodiče Slánského, a jakž doložil p. administrátor, že té obci jest potřebí člověka pobožného a pokojného, poněvadž JMt arcikníže tu ráčí s dvorem bývati, žádali opatřeni v tom býti správcí dobrým. — Dictum: Psaní od p. purkmistra a pánův s promluvením jejich že se srovnává, že žádají za kn. Bartoloměje. Pak příhoda, která se stala tomuto střízlivému, dobropověstnému a ode všech schválenému, že se obávají, aby tomuto něco se nepřihodilo, který jest nejpokojnější; a že vidí se úřadu, že by kaplana kn. Mikuláše z Tejna mohli přijíti, pokojného a pilného čitání. — Na to: Že ten primátor jest střestán od JMti na Křivoklátu a doma od úřadu a potom i na měšci. A podání kn. Mikuláše že ujímají, aby p. purkmistru a pánům odpověď byla dána, a toto podání že oni také oznámí. Dictum: Že připsání bude jim dáno.

---

180. Konsistoř pod obojí podává kněze Pavla Piku, faráře v Strašecím, k žádosti jeho do Slavětína, aby odpočina sobě tam, potom v městech královských působil.

1564, 6. září. — Die fer. 4. ante Nativitatem B. Virginis. — (P), fol. 64, b.

K. Pavel Pika, farář v Strašecím, žádal podán býti do Slavětína pod p. Jiříkem Sokolem. Dictum: Že za žádnú jinú příčinú není poručeno, aby se zde postavil, poněvadž jest farář v městě královském a místa že jemu podávána byla v královských městech, a to mu podáno; že odtad z toho městečka, kde sobě zvolil být, odtad farářové co [o]pět mohú vycházejí. A bez pochyby že sobě to uvážil, co sobě zvolil. Poněvadž jiných příčin není, proč by jemu toho bránili, a protož že jemu toho místa přejí, odpočina sobě tu, aby potom práce v městech královských pomohl nésti. Poděkoval z opatření.

In margine: P. Jan Pekař, p. Fridrych Koza.

---

181. Konsistoř pod obojí v kázeň svou vzala kněze Václava, děkana Čáslavského, že dal bez důvodné příčiny Čáslavským výpověď, na kázání neslušně mluvil, sebe za sprostého a neumělého vyhlašoval. Děkan to popíral.

1564, 6. září. — Die fer. 4. ante Nativitatem B. Virginis. — (P), fol. 65, a

Kněz Václav zase.*) Dictum: Že mají zprávu, že v Čáslavi nebude než do sv. Havla. Na to: Že jest tak; kdy páni Čáslavští u něho byli, že oznámil, že již scházeti bude a schází, a zde práce jest; mohú-li sobě správce objednati, že jim toho přeje. A když se ptali tu okolní farářové, kteří tu okolo jsú, že oznámili, že by děkan náš do vsi se hodil, že jest prostý, a sem měl by dán býti muž rozumný, poněvadž město jest na silnici. To také že jemu mluvil pan Sixt. A to potom že oznámil jemu a jiným, aby sobě jednali jiného učeného, a jeli do Hory a nějaký purk. [sic] Nedvídek řekl zvoníkovi: Nevíme, bude-li u nás, a jednal sobě, aby propuštěn byl. I tak sem učinil a od nich sem odpuštění vzal. A že teď od sv. Jakuba na své tráví, a oni oddělili na bakaláře 15 grošů a na kantora 15 gr. a sám že nic od nich nevzal. A in vigilia S. Bartholomei, když žádal, aby k němu přišli, že zkázali, že nemají proč k němu jíti; chce-li on k nim, že má cestu. A on řekl: Poněvadž sú k vůli bakaláře školního ke mně přišli, že také ke mně přijíti mohli, nevědúce, co chci s nimi mluviti. A tak sem od nich odpuštění vzal, a oni mne propustili dobrovolně a jiných sobě hledají kněží. A protož že žádá, aby ho také propustiti ráčili.

Strany interdictu dictum, aby oznámil, proč jest se jeho dočinil. Na to: Že tomu odpor činí, a že té paní dobré nezná; než když šel do Ronova, že kn. Jan oznámil jemu, čeho se dočinila a s ním na tom zůstala, aby jejím dítky křtil poddaným. A zatím že sobě nějakého písaře objednala a písaři tomu udělala kaftan až k zemi a jemu do kostela jíti kázala a z něho sobě kněze udělala a kázala mu z postilly čísti čtení a pod pokutú 2 gr. č. uložila poddaným, kdo by po zvonění nepřišel. A tu že jest on poručil kn. Janovi, aby psal té paní, aby ona toho před sebe nebrala. A tu k. Jan potom křtíti jejím poddaným nechtěl, řka, aby ten písař posluhoval svátostmi, poněvadž slovem Božím posluhuje. A tu kněz Jan, když ty pokřtil dítky, vzkázal, aby jemu více dítek nenosili, že jim posluhovati nechce. A tak on že jest nezapovídal, a ona jeho dala v ošklivost a zprávu jináč, nežli jest, dala; o tom že také i k. Jan i k. Mikuláš takovú zprávu dadí.

---

*) Předcházelo téhož dne jednání mezi kn. Václavem, děkanem Čáslavským a Kateřinou Šilhavou, „čeledínem" jeho, v příčině požadavku jejího po třináctileté službě.

Kněz Václav zase. Dictum: Že oznámil strany úmyslu svého, že tam v Čáslavi nemíní býti, a oni že dali jemu příčinu pro jeho nedokonalost a neumělosti. I že toto za odpověď poručeno jemu dáti: Když ho podali do Čáslavě, a prvé ho snášeli u sv. Štěpána i v kázání i jinak, a hned že odpuštění bral od nich, čeho nikdá nebývalo, a v tom se konsistoří spraviti mohl. A podán sa do Čáslavě, že též také posmíšek učinil konsistoři: když ho přijímali a přátelsky s ním o to mluvili a jeho vítali, že hned odpuštění od nich vzal, a příčin hledal, bakaláři stravy nedal a kostel lidem zapověděl a na kázání špinavě a oplzle mluvil, a tak ho mohlí za neumělého souditi s těmi takovými řečmi: Já sem prostý, děte tam k bakalářům, k mistrům. A protož, poněvadž takový posměch učinil tomuto úřadu, že ho v své trestání berú, aby na rathúz hned šel, a že jemu to dobře v hlavu mušejí vložiti, aby se konsistoří spravoval, a ne svú hlavú, a tu že jemu bude oznámeno, jak by se dále chovati měl. — Na to: Že by o tom zprávu učinil, jak sú jemu příčiny dávali i officiales jeho. Že jemu kvartálu nedali, a tak řekl officialům, nedají-li mu kvartálu, že nebude je nač míti chovati. A když na ně vznesl bakalář, že vyvstali z stolic a k němu přišli, a on že jim odpověděl, aby se optali, má-li také on poživení a stravu. A zeptali se kostelníků, dali-[li] sú mi kvartál: A oni řekli, že nedali I tu řekli, že to opatří. A potom že mu poslali 5 kop gr. a on že jich přijíti nechce, aby neubyla 1 kopa gr A to také že jim oznámil panu purkmistru a pánům, když přišli; a žito také že není prodáno, které oni mají v své moci. A tak že sami sú za příčinu, že officiales stravy nemají. A tak peníze ty za sebú měli a officialům až posavad vydávají. Strany kázání, že nestydatě a sodomsky nic nemluvil, a tak zůstáno, kdyby co mluvil toho, že by oni k němu přišli. Žádal, aby tomu místa nedávali, že by chtěl to všecko sepsané podati; a že se nenadál, aby ho tak omluviti měli. Žádal také, aby toho vězení prázen býti mohl.

Dictum: Vejmluvy, které pokládá, že se tomu rozumí, aby měla býti taková lehkomyslnost preláta, když mu hned quartalu nedadí, aby hned šel pryč a odpuštění bral, když přistúpí: to jistě jest velmi selská věc. A také že jest mluvil, že by lépe bylo, aby kněží se ženili, než by za jejich dcerami a ženami chodili. Na to: Že [se] podává, jestli jest co učinil, a úřadem že se spravoval. A žádal, aby jemu laskavě vážili, a že p. Sixt, který jest královským rychtářem, že má kněží v nenávisti. Dictum: Že jest vždycky s úřadem okolo chodil, a protož aby se tak zachoval, jak jest jemu povědíno. — Kněz Jan, farář od sv. Vojtěcha přimlúval se, aby jemu to laskavě bylo váženo, že se přimlúvá jako za syna. Dictum: Že na přímluvu jeho úřad pamět míti bude, aby přímluvy této užiti mohl.

182. Konsistoř pod obojí stvrzuje kšaft kněze Řehoře, faráře Vrbenského.

1564, 15. září. — Die fer. 6. post Exaltationem Sctae Crucis — (P), fol. 66, a.

Od pana purkmistra a pánův Mělnických podán jest kšaft k přečtení a k stvrzení nebožtíka kněze Řehoře, faráře Vrbenského a jest hned tu publikován.

---

183. Osadní sv. Michala v Starém městě Pražském jednají s konsistoří pod obojí o dosazení faráře na místě odstouplého.

1564, 15. září. — Die fer. 6. post Exalt. Stae. Crucis. — (P), fol. 66, a.

Pan kanclíř Starého města Pražského*) s osadními sv. Michala. Oznámili od p. primasa a osadních služby, a při tom oznámiti že poručili: jakž to vědomé jest, že pan farář jejich odpuštění vzal a s p. administrátorem Malé Strany jest mluveno i s některými pány preláty, s Tejnským i s p. farářem sv. Martina, a protož že sú té naděje, že budú opatřeni farářem. Ačkoli pak jest již čas krátký, však poněvadž to bylo prvé uvážováno, že jest nemínil při záduší tom býti, že jest již uvážena osoba, která by mohla se jim hoditi a ku poctivosti konsistoři a tomuto úřadu býti. Za to že p. primas i páni osadní žádají, aby byli opatřeni. — Dictum: S tú žádostí že sú vysláni, aby byli opatřeni mužem, který by se jim a konsistoři hoditi mohl, poněvadž by farář jejich od nich odpuštění vzal. Pak v takovém nedostatku že nevědí, který by se jim hoditi měl, než mají-li námluvu s kterým, aby oznámili. — Na to: Že nemají, ani vědomosti, a zvláštně p. kanclíř že nemá; ale že důvěří úřadu. Žádali, aby na ty cesty pomyslili, aby opuštěni nebyli. Pak-li by nemohlo býti, ale kaplanem, který by sebe spravovati mohl, aby opatřeni byli. — Dictum: Že o nějakém slyší, který jest ve vsi, a toho že chtějí obeslati, trefil-li by se do Prahy. A pan administrátor: Že jest s panem primatorem, slúží-li mu paměť a dobře-li pamatuje se, na tom bylo postaveno, aby ten kaplan tu pobyl do dalšího opatření a vyptání ctného a dobrého člověka. — Na to: Že při tom toho zůstavují, nemohl-li by jiný optán býti, a tu že připovídají, kdyby dosáhli muže, který by je vyučoval a obcování byl poctivého, že by ho tak opatrovati chtěli, aby u nich dýleji trvati mohl. A nyní že obtěžováni byli tím i na kázání i také obzvláštně, že rektorovi, co mělo býti, se nestávalo strany stravy, což jim náleží z povinností, neb pro ně také se to vydává; tím aby stěžováni nebyli. A v tom se důvěřují JMtem, že opatřeni budú, ale strany kaplana že se obávají, aby k zhoršení nějakému [nepřišlo], jakž se to stávalo.

*) In margine: M. Nicodemus a Paumberg.

184. Kněz Jiřík, farář od sv. Haštala, a kněz Jiřík od sv. Petra přimlouvají se u konsistoře pod obojí, aby některé mládence přijala k úřadu kněžskému.

1564, 15. září. — Die fer. 6. post Exaltationem Sctae Crucis. — (P), fol. 66. a.

Kněz Jiřík, farář od sv. Haštala, a kněz Jiřík od sv. Petra*). Žádal úřadu požehnání a prospěchu. A poněvadž znajíce, že potřebí, aby bludům v cestu vkročeno bylo, a prácím nemohúce postačiti, že potřebují pomocníků, aby v povolání svém pracovati mohli, a protož že žádají, aby mládenci tito níže psaní byli k úřadu svatého kněžství přijati, jsúce té naděje, že jich zkusiti a k úřadu sv. kněžství připustiti ráčí.

---

185. Preláti pod obojí přijímají mládence k úřadu kněžskému, kteříž v suché dny budou svěceni; stěžují si na nedostatek kněžstva.

1564, 15. září. — Die fer. 6. post Exaltationem Sctae Crucis. — (P), fol. 66, b.

Páni preláti kněz Jiřík a druhý kněz Jiřík, pan kanclíř M. Nykodem, pan Jan Sturm a pan Ambrož farář zase. Dictum: Předstúpení s mládenci, žádajíce požehnání a prospěchu tomuto úřadu, že učinili, a jakž to nařízeno jest v této zemi, aby ti mládenci aneb muži, žádaje úřadu sv. kněžslví, že toho při této stolici žádati mají, což oni také hledají při úřadu, a žádají všeho dobrého. To že od nich přijímají a jim také žádají od Pána Boha požehnání a všeho dobrého. A protož jak sú se předkové v tom zachovávali, když oni se postaví v jistý den, a zachování svého jistotu přinesú a ohledáni budú, čemu sú se učili Poněvadž termin k tomu jest položen od JMti p. biskupa při tomto suchém dni, že je přijíti chtějí, aby k úřadu sv. kněžství připuštěni byli. Neb jest nedostatek veliký v kněžstvu a žeň jest hojná, jakž od padesáti let nebyl takový nedostatek, jakž jest p. administrátor register konsistoře dobře povědom. A protož aby se Pánu Bohu modliti pomohli, aby částku církve v této naší vlasti aby rukú svú držeti ráčil. Při tom žádali, aby ústní vysvědčení přijali o mládenci z Chotěboře, poněvadž pro přísnost pánův nemůže listu dojíti. — Dictum: Že toho se jiným dostávalo, když pro přísnost pána nemohli dojíti listu zachovacího, ale potom že list okazovávali, když se zase navracovali s dojitím úřadu kněžského.

P. Mistr Nikodem z Pamberku a p. Ambrož farář, vysvědčení učinili o Janovi Chotěbořským, že jsú toho dobře povědomi, že jest dobrých a dobře zachovalých rodičův, od sestry pana

---

*) In margine: Pan Jan Šturm při nich vstúpil s přáteli.

Ambrože, a otec jeho že bývá na úřadě a jest soukeníkem. — Dictum: Že se od nich to přijímá vysvědčení.

---

186. Konsistoř pod obojí usnesla se vydati list Pavlovi ze Záhoří, aby nedoptav se manželky své, jinou pojmouti mohl.

1564, 15. září. — Die fer. 6. post Exaltationem Sctae Crucis. — (P), fol. 67, b.

Jan Hodinář s Pavlem z Záhoří. Dictum: Poněvadž svědky ukázal, že se o manželce své Markytě nemůže doptati, že jemu bude list vydán, aby se mohl oženiti a s manželkou býti, dokud by se prvnější nenašla. Poděkoval z toho.*)

---

187. Konsistoř pod obojí napomíná kněze Pavla, faráře ve Viticích, aby hospodyni Martě „od Kos“ dluh za pivo zaplatil, a kárá ho, že ožíráním se v městech Pražských úřad kněžský zlehčuje.

1564, 15. září. — Die fer. 6. post Exaltat. S. Crucis. — (P), fol. 67, b.

(Marta „od Kos“ pohnala kněze Pavla, faráře Vitického, aby jí zaplatil za pivo, které mu posílala po kuchařce na rathouz a které u ní píjel; on jí odpíral, že toho nežádal a že není povinen za někoho platiti).

K. Pavel sám. Napomenut, že vchází do měst Pražských a se užírá a po blátě kálí jako svině, a proto že ho chtějí trestati, aby nezlehčoval úřadu svatého kněžství; a neumí-li piva píti a jeho platiti, aby pil vodu. — Od něho: Že jest pravila, abych bral sobě, a že jemu se přihodilo, že mu spadl plášť, a kdyby byl opilý, že domu nemohl jeti. A pivo brali k jakémusi kožišníkovi, a že dal 1 kopu kuchařce a domníval se, že jest zaplaceno; a ono nic nebylo.

K. Pavel s Martú zase. Dictum: Aby se s tú hospodyní smluvil ve 2 nedělích pořad sběhlých, jakž na kněze záleží. — Od něho: Že se nemá oč smlúvati. Od ní: Poněvadž odporuje, že naň to chce vésti a škody že ohražuje. S tím odešli.

---

188. Mládenci žádající při konsistoři pod obojí za svěcení na kněžství.

1564, 15. září. — Die fer. 6. post Exaltat. S. Crucis. — (P), fol. 68, a.

Jména mládencův, kteří přijati v počet těch, kteří žádají úřadu svatého kněžství: Bartolomaeus Przasnicensis, Laurentius Veronensis, Adamus Sobieslavinus, Martinus Taborita, Joannes

*) In margine: K. Rafael, K. Jiřík Brodský, K. Lukáš Pelřimovský, K. Václav, farář Tejnský.

Chotieborenus, Nicolaus Turnovinus, Marcus Bystrzcenus,*) Paulus Czaslavinus, Alexander Dubenus, Valentinus Landschranensis, Adamus Pragensis, Joannes Groff et Voytlandia. Poručeno jim, aby v pondělí listy svého zachování okázali a přišli k zkúšení.

Adamus Gregorii Ledecenus ukázal zachování svého list. Nicolaus Jeronymi Mielnicenus ukázal list zachování svého. Joannes Lapicida ex Minori civitate Pragensi. Henricus Blasii Curius ukázal list svého zachování.

---

189. Konsistoř pod obojí napomíná kněžstvo Pražské obou měst, aby statuta zachovávali, kázání pokojná činili a zemřelé na ránu morovou purkmistru oznamovali.

1564, 22. září. — Die fer. 6. post Mathaei. — (P), fol. 68, a.

Páni preláti a farářové Pražští obojích měst. Promluveno k nim skrze pana administrátora kněze Martina: Páni farářové Pražští a kněžstvo mladší! Proto sme se sešli, abyšte slyšeli statuta a pořádky, které sú předkové naši vypsali a vyměřili. Čtena jsú. Po přečtení skrze kněze Martina pana administrátora promluveno: Že jsú slyšeli, kterak se vespolek chovati máme v lásce a v svornosti a zvláště při kostele v kázání slova Božího čistého, v kterém se všickni náležitě chovati mají, jakž sú slyšeli z přečtení a každé suché dni to slýchají, a při tom, poněvadž dosti jest dominik, o posvícení aby drželi dominiku na ranném kázání. — Na to od nich: Že sú slyšeli statuta a jim porozuměli i z vejkladu pana administrátora, kterak předkové milujíce všecko dobré a spasitedlné strany naší pod obojí, aby se v čistotě kázalo slovo Boží, o to že sú péči a starost měli; a dále, jak by se chovati měli při čeládce své a mladší kněžstvo k farářům svým, tomu že jsú vyrozuměli a tak [se] chovati chtějí. Strany chrámu Páně při posvícení a potom strany rány morní aby oznamováno bylo podle rozkazu JMti arciknížecí panu purkmistru, to že vykonati chtějí. Při tom vznesl kněz Jan z Opatovic a kněz Jindřich od sv. Štěpána, že od nich pan purkmistr cedulky nechtěl přijíti. Oznámeno jim, aby za sebú to měli a potom že podadí, když bude poručení učiněno, a že budú míti vejmluvu.

---

190. Konsistoř pod obojí přijímá od mládenců přijatých k svěcení na kněžství slib, že se chtějí chovati poslušně, poctivě a ctnostně.

1564, 22. září. — Die fer. 6. post Mathaei. — (P), fol. 68, b.

Relací od pana doktora Tomáše a pana faráře Jilského kn. Jana učiněna o mládencích svrchu poznamenaných, že jsú

*) In margine: Bystrzcenus při zámku Pernstejnu.

examinováni podle poručení, a porozumívá se, že jsú žáci a při tom že sú zachování svého listy okázali. Povoláni jsú ti mládenci a předloženo jim od p. administrátora, že již sú připuštěni v počet kněžstva v naději, však chtějí-li se poslušně k tomuto úřadu chovati a poddaně jako kněží, a budú-li kde podáni, aby tu byli a poctivě a ctnostně chovali se bez pohoršení a úrazův, že to jejich povolání jest; chtějí-li pak to ujíti a tak se chovati již a zachovati čistotu? — Od nich: Že připovídají se tak zachovati.

---

191. Konsistoř pod obojí podává osadním záduší sv. Haštala a sv. Kříže Velikého, kteří žádají býti opatřeni správcem duchovním v čas moru, kněze Štěpána, arciděkana v Králové Hradci, na jehož místo jest připovědín jejich farář.

1564, 22. září. — Die fer. 6. post Mathaei. — (P), fol. 68, b.

Páni osadní záduší sv. Haštala a záduší sv. Kříže Velikého.*) Poděkovali z předstúpení, a poněvadž mimo jejich naději pan farář nenadále a bez dané jemu příčiny jest vyzdvižen, a jakž pan farář zpravuje, že by vyzdvižen byl od pánů defensorův, a čas již krátký jest, za to že žádají, možné-li jest, aby týž pan farář při nich zůstaven byl; pakli nic, že žádají, aby jiným opatřeni býti mohli v tuto ránu morní, aby správcí duchovním opuštěni nebyli. Žádali za laskavú odpověď. — Dictum: Páni osadní! Obojí promluvení vaše jest vyslyšeno a toto poručeno oznámiti, že jest v paměti, že na přímluvu pana sudího a pana podkomoří do Hradce jest připovědín, a to se snad měniti nebude, a nadáli se, že jest jim to vědomé, že také o osady jejich péče úřadu jest, že jest jim podán K. Štěpán, archiděkan Králové Hradce, a páni Hradečtí se podvolili jeho sem přistěhovati. A mají za to, že se to měniti nebude, však aby se zastavili potom u pana administrátora. — Od nich: Že sú nebyli o tom zpraveni, až teď teprva o tom slyší. A o to s počtem věčím že chtějí rozmluvení míti, jakž jest mezi nimi snešení obojí osady při vychování pana faráře; a tu uvážíce, že úřadu dáti chtějí odpověď a u pana administrátora se zastaviti.

---

192. Kněz Jindřich, farář u sv. Štěpána v Novém městě Pražském, napomenut od konsistoře pod obojí pro nenáležité kázání.

1564, 22. září. — Die fer. 6. post Mathaei. — (P), fol. 70, a.

K. Jindřich, farář od sv. Štěpána v Novém městě Pražském. Podáno mu jeho kázání učiněné v některých artikulích Dominica

*) In margine: Skrze pana Zikmunda Kapra promluveno.

13. a 14., na které dával odpověď a se vymlúval vykládaje, jak by a v který rozum; že vážena jeho odpověď na podání do úřadu tohoto od p. administrátora Betlemského, nemaje naděje, aby to kdo bral k těžkosti nějaké. Pak těchto časův jmenování mší svatých a těchto aneb jiných věcí, a kterak by to rovnáno býti mělo, před lidem obecním to oznamovati, že jim se vidí, že bez toho mohlo býti; a strany zvláště odrhání ceremonií, jakož i prve die Corporis Christi bylo od něho mluveno. A protož aby toho zanechal, co by bylo více k postrku nějakému a roztržitosti nežli ku pokoji.

---

193. Konsistoř pod obojí oznamuje mládencům, kteří chtějí býti svěceni na kněžství, že z poručení arciknížete budou teprv po několika týdnech ordinováni; bohoslovci naříkají, že nemohou tak velké útraty v městě činiti a tak dlouho čekati.

1564, 22. září. — Die fer. 6. post Mathaei. — (P), fol. 70, a.

Adolescentes ordinandi. Dictum eis per d. abbatem: Že vzali zprávu od pánů farářů, na čem by jejich věc byla, jakž sú se nadáli, že to se konati bude; ale z toho že na ten čas schází, ne tak za příčinú JMti p. arcibiskupa jako JMti arciknížecí, a to za příčinú, že obávají se, nakažení aby za tú příčinú nebylo. A tak že JMt arciknížecí poručiti ráčil, aby takového ordinování zanechal na tento čas i strany svých žákův. A protož rozumějí a hádají, že to postojí asi za dvě neb tři neděle, aby strpení měli a rozuměli, že se to děje bezelstně, a zatím tu byli bez útrat, kde kdo má býti. A by pak kdo co před sebe bral, jakž tomu rozumějí, že by jinde také nebylo propůjčeno pro mor bez listův. Poněvadž sú i tak dlúho čekali, a také z toho že budú míti poctivost, že od p. arcibiskupa budú ordinováni, nežli od jiných biskupův. — Od nich: Kdež ráčí to opatrovati, aby byli ordinováni, a jakž oznámeno, že by pro mor nemohli ordinováni býti, že mají zprávu, že včera i dnes ordinováni jsú, a oni že z svých míst vykročili a jiní na ně nastúpili, a oni útraty vedú a patrimonia svá utratili na díle. Žáda-li, aby v tom lítost nad nimi držaná byla; a správu mají, že dnes pan arcibiskup na Strahově ordinoval, a proč by je potupoval, poněvadž svú stranu světí? — Dictum: Že o tom vědomosti nemají, ale že pan arcibiskup oznámil, aby malé strpení měli. — Od nich: Poněvadž sú se poddali v ochranu a zachovací listy dali, že žádají, poněvadž sú řemesla jiná poctivá, aby jemu, žádal-li by který, list jeho zachovací vydán byl. — Dictum rursus per dominum abbatem: Že porozuměno, že by těžkost nemalú měli strany útrat, a že by jiní na jich již místa nastúpili, a že by jiní ordinováni byli; pak, jak sú slyšeli, že o tom

nevědí, ordinují-li se či nic. Pak že za to žádají páni konsistoriáni, aby strpení malé měli, poněvadž žádají úřadu svatého kněžství, a mládencům že je náležitá věc, nésti strpení, a Pán Bůh že jich zkusiti chce. A protož aby věřili, že jsú to jednali obzvláštně, majíce známost s JMtí panem arcibiskupem, a jednají, a počátkové že vždycky bývají nesnadní, a Pán Bůh dá, že potom skončení bude dobré. A protož [aby] sobě toho stížně nebrali; ale však při tom, byla-li by potřeba toho slušná a panu administrátorovi ji oznámili, že takový list jemu vydán bude. A rozuměti, že to nesešlo tak panem arcibiskupem jako že sú byli vyvoláni a ještě nic jistého nebylo; ale teď již jest naděje, že se státi bude moci. A v tom aby se Pánu Bohu modlili, aby průchod dáti ráčil. — Od nich: Že by chtěli k JMti suplikací podati i některý dar podle možnosti, vidělo-li by se úřadu. — Dictum: Že se vidí, aby se to jednalo skrze úřad, a však aby posečkali ještě, bude-li se co moci zjednati. Do pondělka chtějí počkati.

---

194. Osada sv. Michala v Novém městě Pražském žádá konsistoř pod obojí za dosazení správce duchovního neb kaplana pro udílení křtu svatého slabým dětem.

1564, 22. září. — Die fer. 6. post Mathaei. — (P), fol. 70, b.

Úředníci a kostelníci osady sv. Michala v Novém městě Pražském. Od nich: Jakž sú žádali jednú i druhé, aby byli správcem opatřeni, že mají na sebe domluvy strany křtu svatého, že jsú častokráte mdlý dětátka, a protož že žádají, aby byli správcím opatřeni; a pak-li to nemůž býti, aby byli kaplanem opatřeni přes zimu. — Dictum: Že by rádi je správcem opatřili, ale že jimi to schází; že jim časně bylo oznámeno, že kněz Matěj Hruška u nich býti nemůže, a snad Pán Bůh to dopouští, že majíce smlúvu s knězem Janem, že jeho pominuli. Pak-li budú moci optati, že jim dají znáti a je opatřiti; aby se zastavili u p. administrátora.

---

195. Kněz Václav, kaplan od sv. Štěpána, žádá konsistoř pod obojí, aby byl opatřen místem. Odkázán k administrátorovi.

1564, 22. září. — Die fer. 6. post Mathaei. — (P), fol. 70, b.

---

196. Kněz Vít, farář v Starém Bydžově, odpovídá před konsistoří pod obojí na list paní Lidmily Maternové, v kterém udala příčiny, proč jej déle nemůže trpěti na té faře.

1564, 27. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 71, a.

K. Vít, farář z Starého Bydžova. Dictum: Že proto zavolán,

strany dluhu jednoho nějakému sousedu. Lidmila Maternova také že píše, proč by ho tu déle trpěti na té faře nemohla. Dán mu list ten k přečtení. — Na to: Na ty artikule oznámil jest toto, kterak on jsa podán na žádost pana Kapouna a pana Zachaře a jsa podán řídil se jimi, a oni žádali paní, aby jemu obilí na kněžských dědinách pustila, a ona podala jemu, chce-li dáti 90 kop; a on to vznesl na pana půlkrabí, a potom syn její to obilí pobral. A potom že o to obviněna byla před soudem a ještě jest na soudu a slyšáno má býti. A což tuto ona píše paní Ludmila, že to všemi poddanými ukáže, že scestně zpravuje. A strany krčemního sedání, také že to odvésti chce. Žádal za opatření, což jemu od synův paní Maternové pobráno, aby zase napraveno bylo. A že nestál o to, aby tu byl, než že jest jemu poručeno od soudu, aby se odtud nehýbal do té pře skonání. — Dictum: Že přečetl, co sú oni napsali, a protož svú také rukú aby dal odpověď a napsal.

---

197. Rozsudek konsistoře pod obojí ve při Kateřiny Víchové z Chrudimi s knězem Mikulášem, který jako kaplan Chrudimský ji o poctivost připravil.

1564, 27. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 72, b.

Kateřina, dcera Anny Víchové z Chrudimě s knězem Mikulášem. Od ní:*) Ačkoli na onen čas byl termín položen, aby tato Kateřina sama se zde postavila, a suplikací Anny matky její že jest v paměti a sem byla podána, a tak podle termínu ona se staví, jaká by byla toho příčina, toho že k uvážení podává. — Dictum: Proto sme kázali zde státi, proč si tak nectně živa byla na faře. Na to od ní: Že nerada tomu a nerozuměla sem tomu. Quaestio: Bude-li ho prázna? Odpověď: Že bude. Dictum panu Janovi: Že nevědí, takli jest prosta, že neodpovídá. On: Že prosí, poněvadž chce ho prázdna býti, co by tu více mělo býti. Dictum: Aby ztrestána byla, poněvadž on jest trestán. Na to: Jak se úřadu líbí. Dictum: Že by podle práv duchovních měla trestána býti, ale aby s toho sešlo; mohlo-li by z té smlúvy sjíti něco, aby ona za ním neběhala. Na to od pana Jana: Poslední peníze aby sraženy byly, že to bude moci býti.

Kněz Mikuláš. Dictum: Jakž jest tuto ženu snížil, že jest vědomé, i jak se o to umluvil, toho při tom zůstavují, a z toho že se slevuje; ale on aby jí prázen byl, poněvadž ona jeho prázdna bude. — Od něho kněze: Že také chce do své smrti prázen býti a to smlúvú aby bylo stvrzeno. A v Chrudimi, jakž jest psaní bylo jemu učiněno, že jemu na lehkost mluví. — Od ní:

*) In margine: Pan Jan na místě jejím.

Že lidem se ústa zavázati nemohú. A poněvadž ji o poctivost připravil a má dítě, jistě nech ji opatří, a poněvadž nechce smlúvě dosti kněz Mikuláš učiniti, že by toho sirotka chtěl opatřiti tak, ačkoli není ještě jemu nic ublíženo, dictum: Kněže Mikuláši, my jednáme dobré věci, a ty chceš, aby jednak vonělo, jednak smrdělo. A podle práv duchovních že by s kněžství svatého jeho chtěli složiti a s tú kurvú nechati, aby pás svině, ale že tak sú učinili, že těch 20 kop má dáti k vychování dítěte a 10 kop že se propouští. A ta smlúva se změniti nemůže. Napomenut, aby pokání činil z takového vejstupku.*)

---

198. Konsistoř pod obojí nařizuje vedle poručení arciknížete Ferdinanda a arcibiskupa všem farářům pražským, aby podávali purkmistru seznamy zemřelých s udáním pohlaví, zámožnosti, zaměstnání a nemoci.

1564, 6. října. — Die fer. 6. ante Dionysii. — (P), fol. 72, b.

Páni farářové Pražští ode všech far. Dictum: Že za tú příčinú povoláni, co se dotýče poručení JMti arciknížecí, že jest oznámeno a od JMti p. arcibiskupa JMti jménem jest podáno strany pochovávání mrtvých. A protož u své fary každý aby do dalšího času, když přijdú o pohřeb, se vyptal, kdo jest a nač zemřel, muž-li či žena, bohatý-li či chudý, a to p. purkmistru aby poznamenáno podávali, co jich zemře v sobotu, aby v neděli oznámili. Na to: Že se tak zachovají do dalšího poručení.

---

199. Nařízení zvonníkům všech far Pražských, aby nikomu z jiné fary nezvonili a seznamy zemřelých purkmistrům podávali.

1564, 6. října. — Die fer. 6. ante Dionysii. — (P), fol. 72, b.

Zvoníci ode všech far. Dictum: Že poručení Jeho arciknížecí Mti, aby žádnému z jiné fary nezvonili, a co jich umře v sobotu, aby v neděli panu purkmistru, Novoměští novoměstskému a Staroměští staroměstskému oznámili a poznamenáno dali, žena-li čili muž, chudý-li či bohatý, a p. purkmistru aby oznámili, že do dalšího poručení, dokudž s radami JMti o to promluvení míti nebudú. Na to: Že se tak zachovají.

*) Kněz Mikuláš, již farář v Strašecím, zaplatil dle přiznání Kateřiny Víchové ze dne 13. prosince 1564 (fol. 91, b.) téže 17 kop míš. a měl jí doplatiti o příštích hromnicích ještě 3 kopy.

200. Konsistoř pod obojí podává osadním u sv. Michala v Novém městě Pražském k žádosti jejich kněze Jana, kazatele a kaplana nebožky kněžny z Rozmberka, za faráře.

1564, 6. října. — Die fer. 6. ante Dionysii. — (P), fol. 73, a.

Páni osadní od sv. Michala v Novém městě Pražském: Že páni radní i starší osadní služby své vzkazují, a poněvadž za dlúhý dosti čas bez faráře a správce duchovního jsú a rozumějí tomu, že z dopuštění Božího jest to pro hříchy, a nyní že oznamují, že kněz Jan, kazatel a kaplan nebožky kněžny z Rozumberka, sem se přibral a s nimi námluvu má, že by u nich za faráře býti chtěl, kdyby povolení úřadu bylo: a protož že žádají, jak prvé tak i nyní, aby jim ho příti ráčili, a oni že se úřadu chtějí odsluhovati. — Dictum: Tak jakž sú k tomu přivedeni potřebú, aby mohli správce a faráře míti, a že jsú oznámili, kterak došli kněze Jana, kaplana nebožky kněžny z Rozmberka, žádajíce, aby jim podán byl; i že to bylo uvažováno, mohl-li by sem se do měst Pražských hoditi: a protož že jim ho podávají za faráře, ale tak, kdyby sem se přibral, aby čtyři úředníci spolu s nimi se do konsistoře vypravili, že jemu předloženo bude, kterak by se tu zde držeti měl bez ublížení jiných a své osoby. — Na to: Poděkovali z odpovědi a že chtěl zde dnes státi, ale od JMti pána že jest zdržán, a když sem se přibéře, že spolu s úředníky téhož záduší jeho zde postaviti chtějí, aby oni slyšeti mohli, co od úřadu jemu poroučeti se bude.

---

201. Kněz Jiří, farář u sv. Petra před odchodem svým na jiné místo, napomenut konsistoří pod obojí, aby vousův nenosil, nýbrž ústa měl oholená a v životě bez pohoršení se choval.

1564, 11. října. — Die fer. 4. post Dionysii. — (P), fol. 75, a.

(Eva, vinopalka Starého města Pražského, žádala konsistoř pod obojí, aby kněz Jiřík, farář od sv. Petra, byl přidržen zaplatiti dlužných 10 kop míš. za pálené, dodávané Martě kuchařce jeho, kteráž při smrti své odkázala jemu statek svůj. Farář odpíral, že jí není ničím povinen, neboť za nebožku nepřipovídal a od ní žádného poručení o tom nemá. Pře odložena do čtyř neděl).

Kněz Jiřík sám. Požádal za vyslyšení a poděkoval, poněvadž se jinam na kondyci sobě podanú odebrati má, že na něj laskavi ráčili býti, a jestli že jest podle povolání svého co přečinil a provinil, aby jemu to laskavě ráčili vážiti, že v poslušenství, jakž vždycky jest byl poslušen, poslušně se chovati chce. Dictum: Že vážili řeč, kterú promluvil, žádostivú, jakž jemu se jest vidělo

Počátek řeči jest poslušenství, v kterém byl a býti chce, a jest-li by co bylo, že by napraviti chtěl. Na tom pak že sú se pozastavili, poněvadž sú žádali, napomínali, prosili, aby fousův nenosil, a to práva duchovní i také pořádek kněžství svatého brání, a z toho jaká by naděje býti měla, že porozumívají. A protož aby tam jináče se při tom choval a ústa, která mají slovo Boží mluviti a svátosti užívati, byla obholena pro vážnost, aby to se nevytíralo ani nevysrkovalo. Dále že ho podávají tam na řády křesťanské a tam že pro poctivost se formovati tam bude ku poctivosti svatého kněžství, a život svůj také aby tak choval, aby tam žádného zhoršení neučinil. A tak bude-li se chovati, že ochranu od úřadu míti bude. Na to: Jakž jest před p. farařem Jilským oznámil, že se tak chovati chce.

---

202. *Kněz Adam Jordan, katolický farář v Lomnici, přijat jest k žádosti své k straně pod obojí a dán k faráři Týnskému.*

1564, 11. října. — Die fer. 4. post Dionisii. — (P), fol. 75, b.

Sacerdos Adamus Jordan, plebanus in villa Lomnic, žádal v počet kněžstva strany naší přijat býti, ukázal listy dva svého kněžství, že jest ordinován od Balthasara, biskupa Vratislavského. Testimonium datum in festo scti Jacobi anno 1564. Dictum: Že z listův porozuměno, že jest pořádně stvrzen na úřad svatého kněžství, ale jak vyšel odtud, kde jest slíbil obedientiam, toho že neví; ale poněvadž se na faru dostal k knězi Matějovi, chtěl-li by obedientiam slíbiti úřadu a spravovati konsistoří, a s upřímností k straně naší přistúpiti? Ab eo: In omnibus piis ac honestis obedientiam promitto consistorio ac administratoribus data ac stipulata manu. Dictum: Ut Pragae aliquandiu maneat et exhibeat specimen religionis ac honestae vitae. Ab eo: Quia promittit se ita facturum. Dictum: Ut maneat apud parochum Laetae curiae. Ab eo: Quia post quatuor hebdomadas veniet et habeat greges in comitatu Glacensi. Gratias egit ac valedixit.

---

203. *Pan Miřkovský oznámil konsistoři pod obojí nařízení arcikníže Ferdinanda z příčiny příjezdu císaře do Prahy, aby ze všech far odevzdány byly seznamy zemřelých za dvě neb tři neděle.*

1564, 11. října. — Die fer. 4. post Dionysii. — (P), fol. 76, b.

Urozený p. Miřkovský: JMt arciknížecí, pán můj nejmilostivější ráčil mne vyslati a toto oznámiti, že ráčí uznávati důležitú potřebu, aby farářům a kaplanům poručeno bylo, aby to všecko od každé fary sepsáno bylo, co jest jich kde od které v tento

čas, v který JMt zde ráčí býti, umřelo; že JMt toho za potřebu uznává, aby to vykonáno od úřadu bylo, od dvú aneb tří neděl co jich zemřelo. — Na to dictum: Poručení JMti že jest dobře vyrozumíno z oznámení, a jiné vůle nebyli, než JMti vůle vždycky a na každém místě vyplniti, a aby dali JMti poznamenáno, co jich od dvú aneb tří neděl na bolesti zemřelo. I oznamují, aby JMt neráčil za zle úřadu míti, že jest to nemožné učiniti; že podávají každého dne cedulky pánům purkmistrům, kdo na takové bolesti umírají, a tam by se to nalezlo, žádajíce aby JMt neráčil za zlé v tom míti. — Od něho: Aby bylo od nich skrze zvoníky a kuréřem oznámeno, že JMt ráčí toho důležitú potřebu míti teď k příjezdu JMCské; a [z] každé fary aby byli zvláště poznamenáni. Dictum: Že to vykonati chtějí, a od p. administrátora z Malé Strany že pánu podáno bude.

---

204. Konsistoř pod obojí dala knězi Adamovi Jordánovi list, že přijat jest ke straně této.

1564, 11. října. — Die fer. 4. post Dionisii. — (P), fol. 77, a.

Sacerdos Adamus Jordan žádal, aby mu list byl vydán, že jest od konsistoře přijat, aby mohl tam na panství, kde má své věci, stateček opatřiti. Dictum: Že bude mu list vydán takový s tím doložením, že se při sv. Jiří má s svými věcmi zde dáti nadjíti, a v tom že mu se folk činí, že jest měl hned po čtyrech nedělích sem se přibrati, aby to bylo do sv. Jiří. Vydán mu list o jeho přijetí s tím doložením, že má se postaviti při sv. Jiří s svými věcmi.

---

205. Konsistoř pod obojí ve při Marty „od tří kos“ z příkopů v Praze s knězem Pavlem, farářem Vitickým rozhodla, aby jí zaplatil dluh, a vzala ho v trestání pro nenáležité chování.

1564, 13. října. — Die fer. 6. ante Galli. — (P), fol. 77, b.

Martha od tří kos z Příkopův s knězem Pavlem farářem z Litic*). (Konsistoř rozhodla, aby kněz Pavel zaplatil Martě dluhu 2 kopy 25 gr. č. a škody 26 gr. č.). Při tom potrestán řečí, že se chová nenáležitě po hospodách a lidi k přísaze že jest vedl, a protož že ho ráčí bráti v své trestání na rathouz. Žádal za milost. Dictum: Aby se zachoval tak a na žádost jeho že budú pamatovati; ale prominúti mu pro vážnost jména Božího toho nemohú.

*) Správně: z Vitic. Srovn. zápis ze dne 15. září 1564, fol. 67, b téhož rukopisu.

206. Konsistoř pod obojí odpovídá k žádosti pana Gryspeka, že do Kralovic nemůže podati kněze strany své, poněvadž tam kněží pod jednou sloužívali.

1564, 13. října. — Die fer. 6. ante Galli. — (P), fol. 77, b.

Jan Zabonius, bakalář od pana mistra Kollina na místě pana Gryspeka o podání kněze do Královic. Dictum: Že opatrují se v tom páni administrátorové a p. mistr, poněvadž prvé tam kněz pod obojí podán nebyl, ale kněži pod jednú tam sloužívali, a protož že tam podati kněze nemohú: to aby pánu oznámili.

---

207. Konsistoř pod obojí napomíná kněžstvo Pražské, aby misály neměnili a řády církevní zachovávali. Knězi Janu Sobolínovi, faráři u sv. Vojtěcha, nařízeno, aby křtil děti nemanželské.

1564, 20. října. — Die fer. 6. ante Severini. — (P), fol. 77, b.

Páni farářové Pražští z Nového i Starého města. Dictum: Za tú příčinú v tento čas že zavoláni, že zprávy a domluvy jdú, kterak by páni farářové někteří mšály měnili v kolektách, v kanoně, a hned menší canon že se neříká, a teď, když žalmy se zpívávají a po žalmích Requiem aeternam, a páni farářové někteří mluvili, že to sú nálezkové lidští a ustanovení papežské, a někteří že nechtějí nemluvňátek křtíti, pravě, že sú pankcharti. A protož, poněvadž konsistoř Pražská ještě se v tom nezměnila a oni jí obedientiam připověděli a k mšálu tomu se světili, aby tak se podle toho řídili a toho neměnili. Pak-li kdo bude to valchovati, co na jeho hlavu přijde, to že sobě míti bude. Strany pak pro defunctis, aby sobě z jiných divadla nečinili, ale při tom se tak řídili, jak strana naše pod obojí, a při canonem také se drželi; neb i to se donáší, že se to trefilo v kostele našem, když mu se nedostalo, že zvoník podal mu vína a on neřekl slova, ješto víme, jak se při tom chovati, abychom neludračili dušemi lidskými. A to sú veliké věci a jest rozuměti, že půjdú v dílo a v trestání. A co se shovívá, shovívá se pro pokoj, neb pána svého doma nemáme. A orací pro defunctis aby říkali, a kdo nebude říkati, že trestání neujde. A pan farář od sv. Vojtěcha, k. Jan Sobolín, tázán jest, proč nekřtí pankhartův. Od něho: Že nikdá nekřtil jich, než toliko pořádné. Dictum: Že mu poroučejí, aby křtil, a jestli neřád, aby vznesl na úřad k trestání, a své vůle aby nad nemluvňátky neprovozoval, jakoby byl velmi svatý a dobrý. Protož aby toho se nedopouštěl a oznámil, bude-li chtíti křtíti. Od něho: Poněvadž tomu chtějí, že bude křtíti. Dictum: Že sú té naděje, že to napomenutí přijímá přátelsky, a že ty věci se popisují a že tak nevejdú, jak se někomu zdá.

208. Konsistoř pod obojí napomíná kněze Václava, děkana Čáslavského, kterého osadní od sv. Václava na Zderaze v Novém městě Pražském žádají za faráře, aby zachovával řády a lidi z kostela nehonil.

1564, 20. října. — Die fer. 6. ante Severini. — (P), fol. 78 a 79, a.

Páni osadní od sv. Václava na Zderazu z Nového města Pražského: Žádali, poněvadž sú se snesli s knězem Václavem, děkanem Čáslavským, aby jim ho dopřáli, aby farářem u nich při času sv. Havla nejprve příštího byl.

Kněz Václav děkan Čáslavský. Dictum: Že žádají za něj Zderazští, a proti tomu že by nebyli, kdyby chtěl v řádu státi a podání; aby lidi z kostela nehonil a v řádu stál, a kde podán bude, tu aby byl; a nyní žádá zde býti. — Na to: Že na onen čas, když to mu bylo podáno, že se tam uvolil býti, a žádného že z kostela nehonil, aby je zejména měl jmenovati. — Dictum: Aby se srovnal v řádích. Na to: Že se také choval u sv. Štěpána. Dictum: Zachovej Pán Bůh, aby se tak měl nepokojně chovati. — Od p. administrátora: Strany suplikací, kterú na něho podal panu sudímu a uháněl p. administrátora. Na to: Že na tento čas toliko povolán o Svatováclavské.

Páni osadní Zderazští. Dictum: Jakž sú žádali za kněze Václava, aby za faráře u nich byl, že tomu své povolení dávají s tú nadějí, že on se tu pokojně a náležitě chovati bude, spravujíc se konsistoří. Na to: Že sú té naděje, že se tak podle slova Božího chovati bude. Poděkovali od pánů úřadníků i jiných osadních z toho.

---

209. Kněz Jan, farář u sv. Michala, napomenut od konsistoře pod obojí, aby s ní srovnával se v ceremoniích, a řádů církevních neměnil.

1564, 20. října. — Die fer. 6. ante Severini. — (P), fol. 79, a.

Páni osadní od sv. Michala s knězem Janem, farářem svým. Dictum: Jakž sú toho dosáhli od úřadu, aby u nich farářem byl, toho sú jim podali, aby jisti tím byli, když bude v těchto městech, aby jemu promluvili, aby se s konsistoří v ceremoniích srovnával a řádu neměnil. Pak že zprávy sú, že se dal slyšeti před kněžími, že by mše slúžiti podle řádu nemohl a commemorací sepulturae Domini spolu s nimi činiti. To že jemu předložiti chtěli, aby on skrze to a osadní těžkostí nějakých nenesli.

Od něho: Že porozuměl řeči, že ho napomínají, poněvadž sú o něho páni osadní stáli, aby jim byl podán za kazatele a správcí duchovního. V pravdě že o to velice nestál, ale co se

tkne poslušenství, že se chce poslušně a poctivě a řádně chovati, a poněvadž jest řádný kněz a podáván byl od úřadu na fary a na něho nikdá nebylo žalováno, a teď nyní také že připíká, že se chce řádně chovati, jako řádný kněz slovem Božím a svátostmi posluhovati. — Dictum: Aby specialiter oznámil, chce-li v ceremoniích se srovnati s jinými kněžími. — Na to: Že jest byl v těch místech, kde se nezachovávají ceremonie ty, a protož že se chce chovati, co by jeho svědomí mohlo snésti podle slova Božího jako řádný kněz. — Dictum: Nerad jsem tomu pane faráři, že jest o něm zde mluvil před úřadem, jak jemu prvé mluvil, že zde bytu jeho není, leč aby se srovnal s nimi v ceremoniích a zvláště de sepultura Domini; a tu že oznámil, že se chce konsistoři spraviti, a teď cos jiného oznamuje. A protož aby oznámil, chce-li se v ceremoniích, které strana naše drží a od nich neodstúpila, se držeti a spravovati; nechce-li, že budú věděti, co k tomu říkati. — Na to od něho: Že správy ty jemu omylně dávají, a chce se říditi v poslušenství a ceremonie chovati, a co by bylo proti dobrému řádu, že toho se nedopouštěl. — Dictum: Aby se choval, jako v Tejně se drží a chovají, poněvadž býval zde kaplanem. — Od něho: Že jest se choval a spravoval se konsistoří a tu držel se, jak jiní farářové před ním, a co by nebylo proti svědomí jeho, že zachovati chce. — Dictum: Co by to bylo proti svědomí? — Na to: Že na tento čas toho nemluví. — Dictum: Že pracují, aby pokoj byl, a on chce svědomí své zachovati, a obávají se těžkostí nějakých. A protož chce-li držeti ceremonie: expositionem, kdy jest toho čas, pro defunctis a feria sexta magna. A toho, co by bylo proti slovu Božímu a proti jeho svědomí, nechce specificirovati. A protož, chce-li se srovnati s nimi, aby oznámil, že ho tu snésti by nemohli. — Na to: Že se chce chovati poslušně a pokojně a řádně a nic před sebe bráti nebude, co by bylo k neposlušnosti, a předse bráti nechce nic, co by neřádného bylo, a to učiti toliko, co by prokázati mohl slovem Božím, a poslušenství zachovati a chovati se, jako na řádného kněze záleží. — Dictum: Bude-li ceremonií pro defunctis? — Na to: Že bude, že jest pobožná věc. — Dictum: In commemoratione passionis Domini ac resurrectionis? — Na to: Že se srovná podle slova Božího. — Dictum: Proč toho nemá vejslovně oznámiti, jak jiní tu farářové? Že tu nic ještě žádný nepřešil [sic]. Na to: Že se tak chce chovati, jako jiní tu farářové, a vedle řádu církve svaté, aby ji vzdělával a nekazil, jakož jest i prve oznámil. — Dictum: Že tak rozumí, že se v ceremoniích s nimi srovná in processione in resurrectione Domini cum corpore Domini. — Na to: Že tak se chce chovati, jako jiní farářové se tu chovali, a ve všem poslušenství zachovati. — Dictum: Poněvadž na tom zakládá se,

že se chce konsistoří Pražskú spraviti a s jinými faráři se v ceremoniích řádných držeti, a tak bude-li se chovati, že jako bratra chtějí mezi sebú trpěti a jeho přijíti; ale kdyby chtěl exposicí in monstrancia nedržeti, že by pokřik lidí byl, a tak sú to zastali a vědí, co jest to. A in die Resurrectionis také to aby zachoval, aby skrze to těžkosti nějaké nenesl: aby to oznámil. — Na to: Že se poslušně chovati chce. — Dictum: Beře-li to k svému kněžství? — Na to: Že chce, co by nebylo proti slovu Božímu. — Od pana vopata: Co my pak nejsme podle slova Božího? — Na to: Že on drží, že se chová podle svého povolání náležitě a podle slova Božího, ale tradiciones humanae že nejsú podle slova Božího takové. — Dictum: Že tam prve byl, kde toho a takových ceremoniích není, ale že my nemůžeme toho učiniti, než že ceremonie zachovati mušejí a na to závazek mají od JMti Císařské, a tak zase jemu tento úřad navrátiti míní až do JMti příjezdu. A že o to i s filosofy i s jinými rozmluviti mohli a se svázati. — Na to: Že se chce rád chovati. — Dictum: Že přilepuje to tu, co by bylo proti svědomí, že ho proti svědomí jako kněze nemíní nutiti; než chce-li se jimi spraviti? Připověděl pod kněžstvím obedientiam in honestis et licitis a že se úřadem spravovati chce.

---

210. Konsistoř pod obojí nepřijala kněze Mikuláše Bahenského, „rodem z Polské země", který „žádal přijat býti v počet kněžstva pod obojí", ačkoli ukázal list kněze Valentina, scholastika, a kněze Jana Puchovského, kostela Pražského kanovníka, z r. 1546, že se poctivě choval, a druhý list Jana Hadia, kanovníka a faráře u sv. Mauricia v Olomouci, z r. 1561, kterým jemu na rok svěřena správa kostela sv. Jiljí ve Zvoli.

1564, 20. října. — Die fer. 6. ante Severini. — (P), fol. 80, a.

---

211. Mládenci očekávající posvěcení na kněžství, když rána morová ulevila, hlásí se opět u konsistoře pod obojí, která vysílá dva faráře a dva z mládenců v té příčině k arcibiskupu Pražskému.

1564, 25. října. — Die fer. 4. ante Simonis et Judae. — (P), fol. 80, b.

Mládenci, kteří žádají úřadu svatého kněžství, předstúpili a oznámili: podle času uloženého že sú čekali až do Suchých dní a potom za pět neděl, až by rána morní se poukrotila, a protož že se jim vidělo předstúpiti, aby od úřadu jim bylo něco ku potěšení oznámeno. — Dictum: Za kterú sú příčinú předstúpili, že vyrozuměli a v paměti jest, že bylo oznámeno, kteří byli

u p. administrátora, že JMt pan arcibiskup oznámil, když bude po soudu, že dá znáti, na čem ta věc. Avšak aby jejich práce daremná nebyla, že s nimi páni faráři půjdú k JMti a žádost úřadu jemu oznámí; aby dva volili z sebe. Mají s nimi jíti pan farář Tejnský kněz Jan a p. farář Jindřišský kněz Jan.

---

212. Kněz Jan, děkan v Jičíně, stěžuje si u konsistoře pod obojí, že pán z fary dvůr udělal a že v Oubyslavicích německý kněz lidem posluhuje.

1564, 25. října. — Die fer. 4. ante Simonis Judae. — (P), fol. 80, b.

Kněz Jan děkan v Jičíně: Poděkoval z předstúpení a že pán dvůr udělal z fary, odkud jest jemu bylo poživení, to že oznamuje, a kdyby to jemu bylo odňato, že nějaký kněz, JMti kaplan, posluhuje řádným i neřádným lidem a jest Němec. Dictum: Těžkost, kterú má, že také nad tím má úřad těžkost, a pánu že připsání bude, aby [od] pán[a] toho, co tu kněžím náleží, odjímáno nebylo, a strany toho kněze v Oubyslavicích že také připsání bude.

---

213. Konsistoriáni vyslaní k arcibiskupovi podali zprávu, že dostali zápornou odpověď na žádost jejich v příčině ordinování bohoslovců pod obojí.

1564, 27. října. — Die fer. 6. vigilia Simonis et Judae. — (P), fol. 81, b.

Relací učiněna od pánův farářův,*) kteří posláni byli k arcibiskupu, že sú nemohli míti toho dne přístupu pro hosti, a potom ve čtvrtek že do kostela přišli, a potom puštěni do kapitoly. A tu když žádost oznámili, aby asi do 10 osob osvětil pro potřeby, a tu že stížně oznámil: Proč na mne nastúpáte o to? A že jest oznámil, že toho učiniti nemůže, a že prvé p. administrátorovi a knězi Janovi oznámil příčin mnoho, proč toho učiniti nemůže. A pan probošt doktor Henricus že oznámil, že to býti nemůže, aby ordinováni byli; a pan arcibiskup že oznámil: Když to bude moci udělati, že dá znáti pánům administrátorům.

---

214. Kněz Jan Turek, farář u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, kárán od konsistoře pod obojí, že hanlivě mluvil proti arcibiskupu.

1564, 27. října. — Die fer. 6. vigilia Simonis et Judae. — (P), fol. 81, b.

Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše v Starém městě

*) In margine: K. Jan, farář od sv. Jindřicha, k. Jan, f. v Tejně.

Pražském. Dictum: Když chodili k p. arcibiskupu, aby světil žáky, že jest oznámeno, že by měl mluviti o p. arcibiskupu, kdyby k němu nešel, že by proň poslal vrchnosť světskú; tak-li jest? — Na to od něho: Že jest k němu mluvil, snad kdyby ke mně nešel, kdybych pro tě poslal, že bych pro tě světské právo poslal; neb posílají pro vás administrátorové, že nepřijdete. A já řekl, že sem vždycky stál, nebyl li sem první, sa obeslán, poslední sem nebyl. — Dictum: Že v pátek to mluvil. — Oznámil, že byl u něho Václav, služebník p. arcibiskupa, pro nějakú pranostiku a pravil, že máš u pána státi. A já o tom sem pravil. A potom když sem šel nahoru, potkal sem ho, Václava, a on řekl: „Kde jdeš?“ Já řekl: „Nahoru“, a on řekl: „Že tě není nic potřebí.“ A to že jest řekl. — Dictum: Chce-li co mluviti, aby mluvil, a co mu poručeno strany přisluhování, aby vykonával. Přitom žádal, aby v ochraně ho ráčili míti a trestati pro vejstupky a neposílati jinam. Neb kdy přišel k p. arcibiskupu, že se nadál, maje zprávu, že pravdu zná, že od něho bude naučen a napraven; a on hned že mu kázal do žaláře pravě, že jest jemu k trestání podán. A potom když byl puštěn, že jest mluvil, že s naší stranú nic nemá činiti.

---

215. Konsistoř pod obojí, odpovídajíc děkanovi Kutnohorskému, že pro velký nedostatek kněžstva nemůže jemu vedle žádosti jeho kaplana dáti, domlouvá mu, aby řády církevní zachovával a stavu svému přiměřenější roucho nosil. Když proto chtěl se vzdáti místa toho, napomenut, aby zůstal.

1564, 3. listopadu. — Die fer. 6. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 82, a.

Kněz Jan, děkan od Hory Gutny, oznámil, kterak velikú práci vede na Horách Gutnách, které sám zadost učiniti nemůže. Žádal, aby jemu kaplan byl podán podle předešlé připovědi, a že má při sobě nějakého kněze Václava, ale že se obává, aby mu pryč neušel. — Dictum: Že na svú připověď pamatují a rádi by ho opatřili, ale pro veliký nedostatek že toho vykonati nemohú. Při tom bylo mu domluveno, kterak zprávy k úřadu docházejí, že by tam na Horách měl religion měniti: protož že mu se poroučí, aby on řády církevní s kněžími svými řídil a konal a roucho jinačejší, jakž na preláta předního takového města náleží, nosil, a protož aby i to napravil.

Od něho na to: Poněvadž vidí, že by mu někdo na paty šlapati chtěl a zoumyslnú těžkost činiti, že on od Hory Gutny odpuštění bere, aby tu někým jiným hodnějším to místo opatřili. Strany pak roucha, že na cestu nemohl lepšího a příhodnějšího

sobě obrati. — Dictum rursus: Že sme se tak plaché odpovědi nenadáli, ale nadáli sme se, že to všecko od nás jako od starších svých bratrsky a synovsky přijme, bylo-li by co, aby napravil; pak-li by nebylo, že se to v radě mluví, a ne na potupu, protož aby potom jináče se k úřadu choval. A to aby k sobě přijal a odpuštění nebral a lejků na nás neštval, ale do dalšího nějakého všech věcí na jiné míře postavení aby strpení měl. — Připověděl se tak zachovati.

---

216. Vyslaní z Bydžova omlouvají se před konsistoří pod obojí, že podaný k nim kněz Mikuláš nikoliv vinou jejich tam nedosedl, nýbrž příčinou pána jejich, kterýž ho nechce míti, pravě o něm, že jest pleticha.

1564, 3. listop. — Die fer. 6. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 82, a.

Z Bydžova vyslaní připomenuli, jakož jim předešle kněz Mikuláš byl podán, že k tomu nepřišlo za příčinú pána jejich, který o něm praví, že jest pleticha a že ho míti nechce; ale oni že sú té vůle byli, aby k nim dosedl, a to jimi že jest nesešlo, že pro něho jeti chtěli, ale že pán jim zbájil. Protož že, nevědouce, kterak se pánu na odpor postaviti, žádali, aby to místo správcím opatřeno bylo. — Dictum: Že kněz Mikuláš k nim nedosedl, že toho sami nejsú vděčni. A poněvadž to pánem sešlo, že pánu psaní učinili prve o té věci, ale úřadu žádné odpovědi nedal. Ještě že se mu psaní učiní, aby v úřadní věci se nedával a neupletl. Pak co dá za odpověď, že chceme pracovati, aby úřad tento posměchu netrpěl, ale že se obáváme, aby pán snad nějaké těžkosti pocítíc, vyslaným nějaké těžkosti nečinil. — Na to: Že z tak přátelské odpovědi děkují; žádali, aby před pánem v té věci ochráněni byli. — Dictum: Aby pánům svejm oznámili, že toho na žádném místě nepostavujeme, než že po poslu svém oznámíme, a jemu od chůze aby zaplatili.

---

217. Knězi Václavu Šmohelovi od konsistoře pod obojí domluva učiněna, že se z Prahy odebral a kaplana bez jejího povolení s sebou vzal. Týž nechtěl před konsistoří na žalobu dělníků odpovídati, nýbrž před právem Nového města Pražského, jehož jest měšťanem. Když pohroženo mu vězením, poddal se; však prohlásil, že dokud bude Jan Mystopol administrátorem, nechce úřadu konsistoře poddán býti.

1564, 3. listop. — Die f. 6. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 82, b. a fol 89, a.

K. Václav Šmohel s zedníky. Dictum: poněvadž těch není

kteří na vás žalovali a supplikovali, že musíte počkati. Snad šli nějakého přítele sobě jednati. Než toto se nám oznamuje, že na potupu úřadu bez vůle naší ste se z měst Pražských odebrali a kaplana s sebou vzali, toho nemajíce činiti, ani ten kněz. Dnes tejden knězi tomu bylo ode mne oznámeno a poručeno, aby k sv. Michalu šel a tam byl, a nadáli jsme se, že mu k tomu raditi budete. I toho se nestalo, než sem tam se po Praze túláte. — Od něho: Strany těch dělníkův že to k úřadu tomuto nenáleží, že sú ty věci světské. Protož jsem-li mu co dlužen, poněvadž sem osedlej, chce-li mne z čeho viniti [sic]. A že sem se z měst Pražských hnul, poněvadž ste mne vypověděli a že se mnú nic nechcete míti činiti, a administrátor Malostranský že mu to oznámil, aby se pod pana sudího hnul, že jest vůle všeho úřadu. Strany kněze že ho vzal, že jest to kněz jeho, jemu dán od úřadu; a žádal, aby p. administrátor Mystopolus vyvstal, že on o tom ví, jak mu ten kněz dán, jakž jest toho skrze něho od předešlého úřadu žádal.

Kněz Václav zase s zedníky. Oni žalovali, že s nimi dílo zjednal na 16 kop míšenských a toho mistra že sobě zavázal, aby mu dílo to dělal, že mu nad to chce přidati 15 gr. č. I že připověděl tak učiniti. On pak k. Václav na domu že mu napsal, aby dělati nechodil. A když našedši ho, an dříví rovnal, zeptal se, co prý nemám dělati? Že mu odpověděl, že má veliké zaneprázdnění. A pak v tom ten fortel obmyslil, že sobě jiného zjednal z pěti kop. Potom když se ptal, proč jest tu smlúvu zrušil, že pověděl, že sme ho voškrábali. A tak se to důčkami [sic] k. Václava sešlo.

Na to od k. Václava: Chtějí-li mne z čeho před světským právem viniti, že sem tam na Novém městě měšťanem a tam mám právo. Zde jim nechci žádné odpovědi dáti.

Dictum: Poněvadž oni kněze obsílají a kněze viní, že kněz jest jim povinen odpovídati, a aby odpověď dal. — Na to od něho: Že přítele nemá. — Dictum: Že přítel neví co mluviti, a tito chudí že mají práci a žádají spravedlnosti užiti. Dnes tejden k. Václav že obmeškal, nevíme, za jakú příčinú, a tato odpověď jeho že jest daremní, poněvadž žádný neví, čím jest on povinen. Protož maje s to rozumu dosti, aby jim odpověď dal. — Na to od něho: Že jest nejednú oznámil, že on zde o takovú věc nechce míti činiti.

Dictum*) cum rediisset, soli: Promluvení strany kněze Michala, které si učinil a mě z místa vysazuješ, jest-li to rozum, někoho se jiného ptej, oznámí tobě, že si tu scesten; neměl by toho činiti, ale to že bývá, že se na pamět soudcův

*) In margine: Per administratorem sacerdotem Joannem.

tahnú. Strany pak kněze, poněvadž ste konsistoř potupili tím svejm neposlušenstvím, již si tu milost potratil. Není povinna konsistoř té milosti tobě udělovati, poněvadž na svém stojíš až do této hodiny. Druhé, neuznáváme, aby jaká potřeba tohoto kněze tobě byla, než pro své lakomství a nenasycení to si učinil. Třetí, poněvadž jest nedostatek veliký kněžstva a jemu bylo oznámeno vejslovně, chce-li to učiniti, dobře; pakli, taky víme se jak k němu chovati.

Na to od něho: Že má městské právo po rodičích svých a konsistoře že nekazí, než někdo jiný, kdo to naň cpá, že ten kazí; a kdyby vně bylo, že by na to dal odpověď. A strany kněze, že jest to kněz jeho a jemu daný a že se na knihy táhne, a kdyby nebyl, že by mu nechtěl toho dobrodiní činiti, neb mu dům zapsal. A ty kněže Jene Mistopole, dokud tu budeš, já nechci tobě poddán býti, a vidím, že mi se to všecko ze zlosti děje.

Zedníci s k. Václavem. Dictum: Aby těm lidem odpověď dal; pakli nechce, aby hned do vězení šel. Na to: Že neví proč do vězení jíti; že by to byla moc a násilnost. Dictum: Že tito lidé budú věděti, jak se k úřadu chováš. A poněvadž nechce odpovídati, aby šel do vězení, že my moci právní požíváme. — Na to: Poněvadž jest soused, že tam chtějí-li ho viniti, že mají tu vůli. — Dictum: Aby šel do vězení. — Na to: Aby ho měl ledakomus k vůli vězeti, že žádá, aby tím nebyl sužován.

Od p. bakaláře Bartoloměje: Že se toho na něm k. Václav dožádal, aby od něho promluvení učinil, a zprávu že mu dal, že by sem byl právem přitažen, aby těm lidem odpovídal. Pak poněvadž jest v sousedství od p. purkmistra přijat, prosí, aby tam viněn byl, že tam chce odpovídati.

Dictum: Pane bakaláři, co ste promluvili, tomu sme vyrozuměli. Že se při právě stalo, že sou kněze tito lidé do konsistoře obeslali a jeho vinili, to sám slyšel. Že se hlásá k městskému právu, k měšťanství Novoméstskému, uměli bychom co dáti za odpověď, ale toho nyní zanecháváme; než poněvadž neodpovídá, ještě pravíme, aby šel do trestání, neb druhá strana žádá za opatření. Chce-li sám jíti, dobře; pakli nechce, že by mušel právem opatřen býti, jakž toho způsob jest.

Na to od něho: Že v trestání byl, a neví proč. — Dictum: Že toho osoby nečiní, než úřad. — Na to: Žádal, aby mu toho bylo příno, že přes tejden jim chce odpovídati. — Dictum: Že toho pro zlehčení práva nemůžeme učiniti, než aby do vězení šel. Bude-li čeho hledati a svú rukú to napsati, co od sebe dal mluviti, může toho požiti. — Na to od něho: Poněvadž právu hlavy pokloniti nemůže, že tak učiní. Knéz Václav ještě pověděl: Pokudž ste kněže Jene Mistopole administrátorem, ž nechci tomuto úřadu poddán býti.

Dictum knězi Michalovi: A ty kněže Michale taky aby šel do vězení, poněvadž si se tak nezachoval, jakž bylo poručeno. — Na to: Připověděl, že chce k sv. Michalu dosednúti, a žádal, aby tu byl ochráněn.

Tu knězi Václavovi Šmohelovi milost jest učiněna, aby do vězení nechodil v té věci, co jest se tu strany dělníkův dopustil, že jim chce odpovídati a práva dostáti ve 2 nedělích pořád zběhlých. A kněz Michal že k sv. Michalu dosedne a tu že bude.

(Fol. 89, a. — 1. prosince 1564.) K. Václav Šmohel s zedníky. Dictum: Poněvadž nestojí kněz Václav, že bude mu připsáno, aby přes týden stál pod té pře stracením. Voláno bylo třikrát na kněze Václava.

---

218. Lazebníci Pražští žádají konsistoř pod obojí za přímluvu u arcibiskupa a arciknížete, aby pro morní nemoci jim živnost jejich déle zastavována nebyla.

1564, 10. listop. — Die fer. 6. pridie s. Martini. — (P), fol. 83, b.

Starší z cechu lazebnického s lazebníky promluvili takto: Ctihodní p. administrátorové a páni farářové! Poděkovali z předstúpení a žádost všeho dobrého žádali. A poněvadž v vědomosti má úřad, že jim živnost jest zastavena od vrchnosti, jako by morní nemoci pocházely z mytí lázní; pak že toho se při nich nic nenachází: a protož že žádají, aby se ráčili přimluviti k JMti p. arcibiskupu, k JMti arciknížecí, aby jim živnost propuštěna byla; že za dříví sú dlužni mnozí, a sú chudí. Přitom oznámili, že sú sami pracovali při JMti i páni Staroměstští, a odtud že mají to vnuknutí, aby za přímluvu žádali úřadu duchovního. Oznámili při tom, že jejich služebníci chudí dluží se a nač živnosti míti nemají a jiní tovaryši vandrovní od mistrů svých vandrují a u nich dělati nechtějí za tú příčinú, že pohodlí v zmytí v lázni nemají. — Dictum: Přátelé nám v Pánu Bohu milí! Páni mistři a páni konsistoriáni slyšeli vaši poníženou žádost, že jest vaše živnost vám stavena. Známe to, že jest skrze to těžkost chudým a o tom jsme slyšeli. Toho hledáte, abychom k JMti pánu arcibiskupu se přimluvili, aby to vám propuštěno bylo. I to jsme v svém uvážení měli, abychom v tom vám pohodlí učinili. A protož abyšte stížnost vaši v supplikací uvedli, co jest vám za stížnost, a sem do konsistoře podali, že také přímluva úřadu bude k JMti odeslána. Poděkovali z laskavé odpovědi.

219. Konsistoř pod obojí zaplatila za kněze Pavla, faráře Vitického, dluh Martě od „kos černých“.

1564, 10. listopadu. — Die fer. 6. pridie s. Martini. — (P), fol. 84, a.

Marta od Kos černých vznesla strany k. Pavla,*) že jí nedal podle uložení a vejpovědi dluhu jí povinného, a po přímluvě učiněné od úřadu, že jest chudý a nemá odkud dáti, oznámila, že mu škody promíjí. Dictum: Aby se stavila u p. administrátora na Malé Straně, že jí bude dáno, totiž tři kopy.

---

220. Pražané slibují konsistoři pod obojí, že oni i stavové budou s císařem o to jednati, aby žáci pod jednou i pod obojí mohli v Praze svěceni býti.

1564, 24. listop. — Die fer. 6. pridie Catharinae. — (P), fol. 87, a.

Páni farářové, kněz Martin p. administrátor z Malé Strany, kn. Jan od sv. Jiljí farář a kn. Havel od sv. Martina a kn. Jan farář Tejnský, relací učinili od pánův Pražanův, že mimo sněm, který byl léta 1549, že nemohou se na nic dáti, ale že bude jednáno JMCskú, když ráčí zde teď brzo býti, od nich i od stavův, aby [arcibiskup] oboje žáky jak pod jednou tak také pod obojí [mohl] ordinovati a světiti. A nyní aby jako prvé odsíláni jinam byli.

---

221. Knězi Michalovi od sv. Michala domluveno, že obřady mění a bakaláři stravu řádnou nedává.

1564, 24. listop. — Die fer. 6. pridie Catharinae. — (P), fol. 87, a.

Kněz Michal od sv. Michala. Dictum: Že povolán za tú příčinú, že by zprávy byly, že by vypouštěl strany pořádkův při mši sv. a bakaláři že by stravy nedával, ale baba že by omastila nějakým olejem, že by na ulici řititi jej mohl. A protož aby v tom šetřil se, aby trestán nebyl. A též že o konsistoři něco mluví a pronáší, čeho by neprokázal. A protož aby toho nechal, aby se ne neuškřínal [sic]. — Na to: Že se chová při kostele a řádích jako i pan otec jeho, a strany bakaláře, že dává jemu jak sám jídá; ale on pravil, že na té expensí přestávati nemůž, a že to vznesl, kde jest věděl. Připověděl, že rád chce jemu podle možnosti dávati.

*) Srovn. zápis ze dne 13. října 1564.

222. Kněz Martin, farář v Chříně, odpovídá před konsistoří pod obojí na stížnost děkana Velvarského, že ho pomlouvá a má kuchařku pohoršlivou.

1564, 1. prosince. — Die feř. 6. post Andreae. — (P), fol. 87, a.

Kněz Martin, farář v Chříně. Dictum: Že pan děkan Velvarský na něho píše svú stížnost. Čtla mu se, že ho pomlúvá, jemu laje a kuchařku má pohoršitedlnú na zhoršení církve. — Od něho na to: Že se k panu děkanovi chová pokojně, sa s ním znám z mladosti, ale že neví, za jakú příčinú toto na něho píše; že k tomu příčiny žádné nedává a nedával, aby jeho měl před vrchností v ošklivosti dávati. A to že p. děkan jemu v uši mluvil, že ho odtad vyhledí, že tu nebude, a s ním že by rád pokoj měl. A též pravil jemu, že ho připravil o kaplana, a toho že není. A protož že žádá, aby opatřen v tom byl, že útraty proto vede nemalé a meškání i nebezpečenství, a s panem děkanem rád že by měl pokoj, i k nému došel a jeho žádal, kdyby mu vinen co byl, aby ho prosil, aby mu to odpustil, co by při něm za nedostatek bylo.

Dictum rursus: Co se dotýče kněze děkana a jeho osoby, na to že dal odpověď, ale strany kuchařky nic. — Na to: Že tomu odpírá, aby jaké zhoršení činil skrze kuchařku, aneb aby ji na kůň jakoživ sázeti měl.

---

223. Albrecht Kapaun, purkrabě menší, oznámil konsistoři pod obojí od pána Jindřicha z Valdštejna, že tento nepřijal kněze Mikuláše, kterého konsistoř dle žádosti poddaných jeho ustanovila.

1564, 1. prosince. — Die fer. 6. post Andreae. — (P), fol. 89, a.

Urozený p. Albrecht Kapaun, pan purkhrabě menší, oznámil, že včerejšího dne od pana švagra svého, pána Jindřicha z Valdštejna, odesláno připsání, v kterém pán žádá, aby ho dodal sem; a protož že ho podává a při tom chce oznámiti něco. Dictum: Po přečtení chce-li co oznámiti. Že nic jiného, než že pán žádá, aby ho před tímto úřadem oznámil a omluvil, že z hodných příčin nemůže přijíti kněze Mikuláše, že poddaní jeho pod způsobem, chtějíce svú šíst [sic] provésti, jednali s úřadem o jiného kněze, nežli pán jednal a s nimi na tom zůstal, že jednati bude. Protož že žádá, aby jejich taková zpoura tvrzena nebyla, a v tom městě mohla svornost zachována [býti] a čest a sláva Boží se rozmáhala. A pro takovú nepoddanost poddaných a ne pro jeho ctného preláta, kterého nezná, nějaké věci, jiného správcí duchovního tam podati [žádá], aby čest a sláva Boží se rozmáhala a poddaní páně aby v tom svém předsevzetí stvrzeni nebyli. — Dictum: To co sme z psaní pána z Valdštejna, to také jsme od

vás slyšeli, a rozumíme tomu, že by pán své vrchnosti a rafiky že by své, což mu propůjčeno, jinému dáti nechtěl. A potom pána prosili, aby ho ráčil přijíti a tomu podání povoliti. Nemohli sme toho vyžádati. Což proti vůli kollatora máme činiti? Kdež pak žádá pán jiným správcem opatřen býti a pán také se přimlúvá, že nyní nevédí, kde vzíti pro nedostatek, ale budú-li moci, že rádi opatřiti chtějí.

---

224. Osadní od sv. Michala v Starém městě Pražském žádali konsistoř pod obojí, aby jim podala za faráře kněze Jiříka, na ten čas děkana Benešovského. Konsistoř odložila odpověď svou, poněvadž také osadníci Matky Boží na Louži žádají si míti za faráře téhož děkana.

1564, 13. prosince. — Die fer. 4. die Luciae. — (P), fol. 89, b.

Vyslaní osadní od sv. Michala v Starém městě Pražském.*) Předně z předstoupení poděkovali a při tom, že jest věc vědomá, že na ten čas bez faráře jsú a toliko kaplan že jest; a protož že žádají, aby farářem při času sv. Jiří opatřeni byli. A poněvadž kněž Jiřík, děkan na ten čas Benešovský, k tomu se svolil, aby u nich za faráře při času sv. Jiří nejprv příštího byl, kdyby úřadu tohoto k tomu dovolení bylo: a protož že žádají páni osadní tito přítomní na místě vší osady, aby jim ho ráčili za správcí duchovního dáti a podati, jsúce té naděje, že jim laskavú odpověď dáti ráčí.

Páni osadní Míchalští zase. Dictum: Páni osadní, páni a přátelé! Tak jak ste od vší osady náležející k sv. [Michalu] archandělu odesláni s tú žádostí, poněvadž na tento čas nemají faráře, než kaplana a ještě s těžkostí obdrženého, žádajíce, aby farářem při času sv. Jiří byli opatřeni skrze některého, hledavše toho při knězi Jiříkovi, Benešovském děkanu, a on k tomu že své povolení dal, kdyby od úřadu k tomu povolení dáno bylo, jakž v obšírných slovích toho žádali: i tajiti před nimi že nemůže[me], že včera pan Šlik, pan hejtman, za osadní Matky Boží v Laku se přimlúval a žádal, a tak jakoby to chtíti měl, aby on tu byl a svolil se býti za dlúhý čas. I věděti můžete, že vám dáti nyní odpovědi nemůžeme, poněvadž obojí toho žádají a nevědí, jak on tam jest. K tomu také, že on vešel do Benešova skrze připsání JMti arciknížecí, které JMti učinil na žádost pana Jana Šternberka, a že jest těžká věc, jednomu dáti a druhému vzíti, poněvadž nevědí, jak se jest on s pánem srovnal. A k tomuto i to přistúpilo, že bylo poručení, aby o to s ním jednali, že on ká-

*) In margine: P. Volf od Voslův mluvil od nich, p. Matúš Téchynský.

zání některá činil proti smlúvám a proti zřízení zemskému, a to když s ním jednali, že se to trefilo, že tam jest podán. A tak to při tom jest. A úřad že by jim konečnú dal odpověď, kdyby věděli, na čem jest s nimi postaveno, aneb také s jinými druhými osadními, a s pánem na čem jest. A když tomu vyrozumějí, že jim odpověď dáti chtějí. — Na to: Kdy by to bylo? — Dictum: Po ochtábích Tří králův v pátek.

---

225. Konsistoř pod obojí odkládá odpověď svou na žádost osadníků od Matky Boží na Louži, kteří rovněž jako osadníci od sv. Michala žádají, aby jim byl dosazen za faráře děkan Benešovský.

1564, 13. prosince. — Die fer. 4. die Luciae. — (P), fol. 89, b. a 90, a.

Vyslaní osadní od Matky Boží v Laku v Starém městě oznámili, že již za tři léta nemají správcí duchovního, a protož podle přímluvy JMti pana Šlika, pana hraběte [prosí], aby jim kněz Jiřík, děkan Benešovský, za správcí duchovního podán byl, aby bez faráře nebyli.

Páni osadní Lakovští. Dictum: Jakož žádají za k. Jiříka, děkana Benešovského: i že tajna jich nečiní toho, že páni Michalští také za něho žádají, ale nevědí, kdy a jak s ním námluvu mají, prvé-li či poslíz; a též že podán tam není úřadem, než na přímluvu Jeho arciknížecí Mti. A protož že konečné odpovědi jim dáti nemohú, ale jim toho odkládají do pátku po ochtábích Tří králův.

---

226. V konsistoři pod obojí vyhlášen kšaft kněze Jana Spomillara, faráře Hrušovanského.

1564, 13. prosince. — Die fer. 4. die Luciae. — (P), fol. 90.

Kn. Jan farář od sv. Vojtěcha a kn. Jiřík farář od sv. Štěpána v Novém městě Pražském s kn. Mikulášem a urozený pán z Dlažova podali kšaftu nebožtíka kn. Jana Špomillara faráře Hrušovského a na žádost jejich jest týž kšaft publikován a čten. Při tom oznámil p. Jan z Dlažova, že nebožtík kn. Jan povolal k sobě dvú konšelův v Hrušovanských, Mikuláše Urbanovic a Petr[a] Děcko, a jim o tomto kšaftu oznámil. Žádali také, aby připsání o ten kšaft bylo panu kollatorovi panu [. . . .] Šimfeldovi.

---

227. Kněžstvo Pražské pod obojí svoláno a napomenuto od konsistoře, aby řádů církevních zachovávali a kázaní bez důtek a příkoří činili. Kněz Jan, farář od sv. Michala v Novém městě Pražském kárán jest pro nenáležité kázání proti smlouvám Svato-Václavským a narovnání mezi stranou pod jednou a pod obojí.

1564, 13. prosince. — Die fer. 4. die Luciae. — (P), fol. 90, b.

Páni farářové Pražští. Dictum: Že proto se scházejí spolu a snášejí, aby se srovnali při chvále Narození Božího spolu s církví, se všemi svatými a s anděly božími, a zvonění aby bylo v 8 hodin, a rubricam, aby se držela tři officia ve všech kostelích, bez nějakých důtek [aby] drželi. A oni také že držeti je budú bez důtek a kantilen opravování tak, jakž strana naše to držela. A strany kázání, aby slovo Boží mluveno bylo bez důtek a příkoří nějakého; neb bychom neušli trestům od Pána našeho, kdyby proti smlúvám a zřízení zemskému pokoje straně nedali. A to bylo, že lidé se napomínali k pokoji, a měl-li jest kdo proti komu co, že to k pokoji uvedeno a přivedeno bylo. A artikule, jak se říditi mají, že jim přečteny budú. Lecta sunt statuta. Po přečtení dictum, že někteří po křtu dítkám podávati nechtějí a proti tomu jsú, čeho při konsistoři této nebývalo; chtějí-li o tom něco promluviti pokojně.

Post lectionem ab eis dictum: Že sú slyšeli statuta, co by v sobě zavíraly, porozuměli; ač pak všech není a zvláště kněze Václava faráře Zderazského, že jest žádal jeho kněze Jana faráře v Smradařích, aby ho výmluvna měli, že přes pole jest jel a tak z potřeby a ne z potupy že musí doma nebýti. A strany ceremonií při křtu, komu by se tu co nelíbilo, aby se ozval, že oznamuje, že on i p. farář od sv. Štěpána se chová při těch ceremoniích a při jiném. Strany lectiones a pořádcích že se chovati chtějí.

Kněz Jan farář od sv. Michala v Novém městě Pražském. Dictum: Když byla dominica de abominatione, že oznámeno, kterak toho něco měl učiniti a mluviti proti smlúvám Svatováclavským a narovnání strany naší s podjednou, a tak aby to, co jest tu ohledáno býti mohlo, že jest po služebníku vzkázáno, aby to sepsáno podal panu administrátorovi jako úředníku sem k úřadu, aby potom mohlo to opatřeno býti; a že běhal po měšťanech a po pánich a něco vzkázal p. administrátorovi a po poslu dal nějakú odpověď, a tak se nezachoval. A protož, aby věděli, čas že přináší hrušky, aby o tom věděl. Proč jest pak toho podati nechtěl, aby oznámil, poněvadž ta věc pokoje nenese. — Na to: Co se tkne kázání toho, že toho nic nemluvil, co by bylo na ublížení slova Božího; také pro naučení lidí že mluvil z výkladův ne tak nových, jako z starých doktorův a zvláště

sv. Augustina, a Bernardinum že jest mluvil a svého tu nic nepřimísil. Ale podati toho, že jest nemohl z těchto příčin: 1. Že neměl sepsaného sám; ale co jest četl autores, nepraví o nových, ale veteres, to co Pán Bůh jest propůjčil, že to mluvil a smysl že by oznámiti mohl a obsáhnutí, ale slovo že nepamatuje. 2. Že ten obyčej nebyl, aby farářové podávali kázání, a on nechtěl nic nového začíti. 3. Že o žalobníku žádném nevědí, kdo by na ně žaloval. A kdyby byl žalobník a napraveni byli, že by poenitentiam chtěli činiti. Dále že není žádná potřeba toho, ale když bude potřeba, že i zde i jinde chtějí svého učení počet vydati, že sú k tomu hotovi.

Dále jestliže ráčí o tom věděti, co sú kázali, aby se tázali od těch, kteří poslúchali, že ti o tom zprávu dáti lepší budú moci, nežli ti, kteří jim utrhají. A při tom že sú také po zámcích neběhali, aby měli komu tím škoditi, než že jsú přátely sobě hledali, kteří by je ochránili proti takovým lidem a těžkostem, kteří by jim uškoditi chtěli. A proto že žádají, aby při tomto čase k Božím hodům pokoj mohli míti a o to aby pokoj jim dáti ráčili.

[Dictum:] Promluvení, které sú učinili, že sú uvážili s tím doložením, že by tomu rádi chtěli, aby mohli pokoj míti k uvažování písem svatých, a toho že jim žádají a přejí. Ale tyto věci že sú rozdraštěny [sic], že to jimi zašlo; a že jeden, který v soudu sedá, že oznámil panu administratorovi, že se potil, když to slyšel, a že jest proti zřízení zemskému. A to slyše od něho, že mu nic neřekl, ale k němu poslal, aby o tom zprávu učinili, a kdo dal jemu zprávu, že toho nebylo prvé, že jim dal zprávu zlú; že to bývalo, když jest kdo na kterého co žaloval aneb o něm pověst byla, že sú podávali kázání. Potom že přinesli kázání Zderazského a Mikulášského, a co to jest, že proto je lidé chválí, a rozumnější mají z toho mluvení těžkost. Ale oni že to učiniti měli a přinesti takové kázání před úřad, aby taky proti calumniím odporné strany věděli co promluviti, a to podání jim těžkosti nemělo žádné učiniti ani jim na těžkost býti. A protož aby pokojná kázání činili a ceremonie zachovali, a papeže že hanějí a že od něho kněžství mají. A strany ceremonií teď aby zachovali, a poněvadž ještě reformací žádné není, aby strpení měli.

Na to: Že jest nebyl takový, aby měl co on kněz Jan proti úřadu mluviti pana administrátora, a že toho není.

Přimluveno pedellovi, že jináče zpravoval. Pedellus: Že mluvil, že neví, podá-li ho, a než by podal, že by raději se navrátil, kde jest prvé byl. Na to od kněze Jana: Že jest řekl, že neví, bude-li tak brzo moci to napsati, a neví, bude-li zde dlúho, a že sú se druhému panu administrátorovi opověděli, a on k. Jan že šel na zámek, když poslal pro něho pan Kryspek

a pan Jindřich z Valdštejna. A při tom že se chtějí pokojně na kázání chovati, a žádali, aby jim za zlé neráčili míti.

---

228. *Dvanáct mládenců pod obojí, kteří od arcibiskupa Pražského byli ordinováni, napomenuti jsou od konsistoře k poslušnosti; formáta jejich budou u úřadu duchovního schována; na rukojmí dáni jsou za kaplany do měst níže jmenovaných; každý má dáti kancléři arcibiskupskému tři kopy.*

1565, 15. ledna. — Die lunae post octavas Epiphaniae. — (P), fol. 92, b.

Pan administrátor kněz Jan Mistopolus ráčil učiniti relací: že JMt p. arcibiskup k žádosti jeho snažné ordinoval 12 mládencův a práce tu své nelitoval a přitom za práci náležitú kancléři že dáti má jeden každý 3 kopy; též že jest sobě JMt stěžoval, že ho někteří haněli a antikristují, toho aby nebývalo, aby začátkové takoví dále průchod svůj míti mohli, neb i tak rozumí, že skrze to nějaké těžkosti se obává. A protož aby napomenutí se stalo, aby od toho přestali ti kněží, kteří se vytrhují. Oznámil také, že sú od něho communikováni všickni v našem kostele a pan arcibiskup že to učinil pro zachování pokoje mezi stranú obojí a k ničemuž nepotahoval těchto mládencův, než aby řády strany naší se spravovali.

Mládenci ordinovaní od JMti pana arcibiskupa: Joanes Sezamenus bacc., Adamus Melsius Hradecenus bacc., Jacobus Taborita bacc., Bartholomaeus Prasnensis, Joanes Chotěborenus, Nicolaus Turnovinus, Hieronymus Prahenus, Stephanus Kostelecenus, Joanes Groff Attoffensis, Mathaeus Kostelecenus, Ambrosius Žižielicenus, Joanes Mirovicenus.

Dictum: Synové nám v Pánu Bohu milí, promluvil k nim, že všecka konsistoř z toho veliké má potěšení, že Pán Bůh se na nás a na národ náš ráčil ohlednúti, tak jakž jest od mnoha let nebylo, aby tato země svého arcibiskupa měla, jako tohoto času, též také že i z toho mají potěšení, že jsú k úřadu svatého kněžství přijati a ordinováni sú; ano i to že, co sú zde slibovali i též panu arcibiskupovi, že sú to všecko stvrdili přijímáním těla a krve Syna Božího dne včerejšího. Toho že jim všem přejí a žádají, aby Pán Bůh ráčil je spravovati a to dáti, aby se žádného rúhání ani čeho scestného proti Pánu Bohu a svému povolání nedopustili, ale všudy na každém místě, kdež podáni budú, aby se chovali, tak aby nebyli uhašené a smradlavé svíce, ale dobrým příkladem jiným tak jako učením prospívali. A protož že je podávají na místa, kde který býti má a oni aby p. kancléři po třech kopách položili, že jemu skrze ruce úřadu dodáni

budú a formátové jejich také úřadu tomuto vydáni budú a zde při úřadě chováni. A přitom že srdce cítí, že mnozí sú, že honorem sacramenti nezachovávají; a protož aby pamatovali, in nomine Jesu omne genu se flectat, aby přitom se tak chovali, jako při straně naší bylo, aby zhoršení [nebylo]. Také jest jim poručeno, prve nežli k oltáři svatému přistúpí, aby rukojmě postavili podle pořádku starobylého a panu kancléři peníze mají složiti o nešpořích. — Dictum rursus: Že napomenutí takové k sobě příjmú, že sú té naděje, a ač rozumějí, že někteří hlavy sú dosti [....] ale však to přijímají od nich, že závazku svému dosti činiti budú a na něj pamatovati. A protož, kde který [býti] má, že slyšeti budú. A sú pronunciováni a přijati sú ad 3 consueta: Joanes Sezaminus baccalaureus do Hory k sv. panně Barboře kn. Janovi Příbramovi; Adamus Hradecenus baccal. do Loun kn. Václavovi; Jacobus Taborita baccal. do Litoměřic kn. Janovi; Bartholomaeus Prasnensis do Král. Hradce sacerdoti Georgio Agricola; Johanes Chotěborenus do Tejna v Praze kn. Janovi; Nicolaus Turnovinus u sv. Havla v Praze kn. Jiříkovi; Hieronymus Prahenus u sv. Jindřicha v Novém městě Pražském kn. Janovi Kostrovi; Stephanus Kostelecenus v Chrudimi kn. [...]; Joanes Groff Attoffensis v Klatovech kn. Valentinovi Thobiae; Mathaeus Kostelecenus do Hory u vysokého kostela kn. kn. Janovi Habartovi, 6 let má býti; Ambrosius Žižielicenus do Žatče kn. Mathúšovi; Joanes Mirovicenus na Písek kn. Václavovi.

Od nich: Že děkují Pánu Bohu, že jim k tomu ráčil dopomoci, aby k úřadu svatého kněžství mohli dojíti. Poděkovali také i pánům konsistoriánům za práci tak velikú a připověděli, že podle napomenutí takového se chovati chtějí všickni. — Dictum rursus ad eos: Aby sami peníze panu kancléři donesli a pergamén, a panu arcibiskupu sami poděkovali skrze suplikací. Mají se jim listové vydati k děkanům od úřadu.

---

229. Konsistoř pod obojí vzala v trestání kněze Jana Turka, faráře u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, že nevystavoval Svátost, chválil tanec a odvolával se na Luthera a Melanchtona.

1565, 15. ledna. — Die lunae post octavas Epiphaniae. — (P), fol. 93, b.

Kněz Jan Turek, farář u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském. Dictum: Za tú příčinú že povolán, aby mu oznámili a že v dobré paměti jest, že byl zavolán, aby důtek a hanění zanechal na kazání, a on že připověděl tak se chovati, a nyní že lidé oznamují tu, kteří rozumějí, co taková hanění přinášely v těchto městech Pražských. A teď Nativitatis že se nesrovnal

s jinými a Trium regum antikristování a hanění mnoho že mluvil, to jestli že jest tak, že by mú neměli z čeho děkovati. — Od něho: Že slyší příčinu, proč jest zavolán a že odpovídá: Předně co se tkne vystavení Sacramentum v monstrancí, že toho v svých rukú nemá a neví, mají-li oni to; a sami osadní že sú to oznámili při úřadu a on nadál se, že se o to s úřadem spokojili a toho že tak nechal. Dále že slúžil tři mše doma a p. farář že Tejnský prve udělal po mši nežli on. A u sv. Valentína že de officio boni pastoris mluvil, a mluvil de gallina. A kdo dal takovú zprávu, že chce jemu v tomto svatém místě odpovídati. — Dictum: Včera že mluvil, že tanec má býti a bubny, a to jest proti Pánu Bohu a našim starým i mistru Janovi Husi.*) Od něho: Že o něm střídmě mluvil a Lutherus i Philippus a doktor Maier že o něm píší. — Dictum: Z vlastního přiznání tvého tomu rozuměti, že se konsistoří Pražskou nespravuješ než leiky, a konsistoř naše toho ještě nesložila, co se vystavování dotýče. A že jest tanec osvobozoval na kázání a proto aby šel do trestání na rathúz a odtud neodcházel bez dovolení konsistoře. — Na to: Žádal, aby ráčili raději nad nim ochrannú ruku držeti a co jest mluvil, že toho ze sebe nemá a že jest mluvil, ne aby k tanci vedl lid, než že od toho je odvozoval a to že v příčině té chce slyšán býti, poněvadž žalobníka nemá. A to že nemá býti, aby sami žalovali, a soudili a ortelovali, a že příčiny oznámil, proč jest toho nevykonal, že monstrancí v jeho rukú není.

Dictum: Že mu oznamují, aby se tak zachoval, co jest mu oznámeno a tak aby se zachoval jako kněz. — Na to: Nu, staň se po čertově vůli; půjdu. Quaestiones: Co sme my čerti? — Na to: Já toho nepravím o VMtech.

---

230. Kněz Mikuláš, farář u sv. Antonína v Hradci Králové, oznamuje konsistoři pod obojí, že nemůže do té chvíle dosednouti do Bydžova, kam byl podán, i žádá, aby byl opatřen jinde, kde by ho chtěli míti. Konsistoř slíbila dopřáti jemu místa v městech Pražských neb na některé vsi. Má se zdržeti asi tři dni a zastaviti se u administrátora.

1565, 15. ledna. — Die lunae post octavas Epiphaniae. — (P), fol. 94, a.

---

*) In margine: Husius: Tanec že jest circulus, jehožto jest centrum diabolus.

231. Purkmistr a rada Starého města Pražského žádají u konsistoře pod obojí, aby farář od sv. Mikuláše z vězení byl propuštěn, kněz Havel, který byl někdy v Benešově, aby dán byl na Prosík neb k sv. Michalu.

1565, 19. ledna. — V pátek před sv. Fabiánem a Šebestianem. — (P), fol. 94, a.

Vyslaní od p. purkmistra a pánův Starého města Pražského, M. Matěj písař, p. Jan Hošek, p. Jan Had, předstúpivše oznámili, že p. purkmistr a páni radní tyto pány vyslavše vinšují úřadu všecko dobré, služby své oznámili a vzkázali. Dále tito páni příčinu jednu i druhú i třetí chtějí oznámiti před úřadem, aby je vyslyšeli, žádajíce. I oznámili nejprvé, že nějaká Kačena Rúbíčkovic, vdova, na ten čas jsúc u Pecky, řezníka, dopustila se dětátka a neřádu s Jakubem Halárem, oznamuje, že pod pěknými řečmi ji podvésti jest měl, přiříkaje, že ji pojme. A to žádají pan purkmistr a páni, poněvadž to přináleží k právu duchovnímu, aby to ráčili přijíti a to vyhledati, co jest na odporu.

Druhé: Že páni osadní sv. Mikuláše též i od sv. Linharta že sú předstúpili před pány, že by kn. Jan farář jejich do vězení vzat a dán [byl] za tú příčinú, jakž jest on to podal sepsáno, že by lejky se více spravovati měl nežli panem administrátorem; a druhé, že by maje příčinu sobě danú, že něco na kázání o tanci promluvil v tuto neděli nyní pominulú. Ačkoli pak pan purkmistr a páni jeho v ničemž nevymlúvajíce, však že to jinak pro takové příčiny mělo dosti malé jemu váženo býti. A protož nemohúce oslyšeti osadních žádosti, že to jemu laskavě a milostivě váženo bude. A včerejšího dne že to v uvážení měli, že v tyto časy dosti nebezpečné nebyl kdo posluhovati při pohřbu, jakž včera jeden starý člověk umřel a též že dítky mdlé a nemocné ke křtu sv. nepřicházejí, poněvadž jimiž do cizé fary jíti a posluhovati nesmějí. A protož žádají, aby takového vězení prázen býti mohl ke dni nedělnímu a jím stěžován nebyl.

Třetí příčina, že jest něco s panem administrátorem kn. Janem Mistopolem mluveno a jednáno o to, aby kn. Havel, který někdy byl v Benešové, aby na žádost pánův úředníkův špitálských na Prosik podán byl. Za to že žádají, aby jim přátelská odpověď dána byla.

Dictum: Pan purkmistr a páni tak, jakž sú ráčili vyslati osoby vaše s jistými artikulemi k úřadu tomuto, na to takovú odpověď poručili páni mistři a páni farářové dáti: Nejprve strany manželstva, toho že učiniti chtějí, toliko aby ku právu sem podáni byli. Druhé strany kněze Havla, jestliže není tam ničímž těm lidem zavázán smlúvami a cedulemi, poněvadž sú jemu vystavěli faru, a těžko jednomu vzíti a druhému dáti, že to chtějí

přezvěděti. Při tom že s panem kanclířem mluvil p. administrátor na rathúze, že ten kněz Havel hodil by se k sv. Michalu a že jest dobře se choval bez úhony. A tu snesli-li by se od sv. Michala, že by jim ho přáli. Pakli také tam ho chtíti budú míti na Prosik. Že dále strany faráře sv. Mikuláše, kdež jest byl do vězení vzat, tak že jest, že na přímluvu p. arcibiskupa jest toho vězení prázen. Strany pak příčin jeho vězení, že tanec chválí proti písmu svatému. A kdybychom mohli s pány některými, kdyžby ráčili vyvoliti osoby Starého města a též z Nového, chtěli bychom jim toho příčiny těžší oznámiti a o ně rozmlúviti. A zprávám takovým o osobách aby neráčili dávati místa, jakoby úřad tento něco chtěl v těchto městech Pražských zdvihnúti těžkého, ale tu sejdúce se na rathúz aneb do kolleje, o to že by rozmluvili a na něčem jistým zůstali, co by k dobrému řádu bylo a k pokoji. Jako včera Mikulášští sebrali se v húfích k panu administrátorovi a lidi pozdvihali, a někdy Petrským taková věc byla zle vážená a někteří z nich zde se byli přiznali, že sú oni s knězem svým se snesli, kterak má říditi náboženství. A nám to jest nesnesitelné. A pan arcibiskup taková hanění a plundrování dosti těžce nese a při něm s těžkostí že jest objednáno, aby kněze ordinoval. A protož aby pan purkmistr a páni napomenuli jich, aby oni osadní, chtěje něco na posměch osobám úřadu tohoto ublížiti, aby sami k těžkosti nějaké nepřišli. To aby jejich pánům oznámili. — Na to: Že ty osoby sú tu vně a před rukama, aby ráčili je vyslyšeti.

Strany kněze Havla není-li překážky žádné, že toho ráčí příti aby na Prosik dosedl aneb chtěli-li by ho míti páni osadní Michalští. I že p. primas včera oznámil, že sú se snesli s pány úředníky špitalskými, že jim překážky v tom činiti nechtějí, ale takovú láskavú odpověď že jejich pánům oznámiti chtějí.

Strany kněze faráře sv. Mikuláše, kdež oznamují, že toho jiné příčiny jsú, pro které byl ve vězení, ale nyní na přímluvu pana arcibiskupa že propuštěn; a žádosti strany rozmluvení s pány že chtějí oznámiti, ale dnes že není rady doma celé, že s těžkem to v uvážení bude moci býti. Než to JMstem že všecko bedlivě oznámiti chtějí.

---

232. Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše, propuštěn k přímluvě arcibiskupově z vězení; farář Michalský kárán, že se s konsistoří pod obojí a s preláty Pražskými nesrovnával.

1565, 19. ledna. — V pátek před sv. Fabiánem a Šebestianem. — (P), fol. 95, a.

Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše, a kněz Jan, farář od sv. Michala na Novém městě Pražském. Jakož jest dán do

vězení, že kdyby viny nebylo, trestání by nebylo. Strany faráře Michalského, že byl obeslán do konsistoře, ale že p. primátor s pány některými byl u pána administrátora, a k tomu přikročilo, že p. arcibiskup přimlúvá, aby on kněz farář od Mikuláše vězení prázen byl a též kněz farář Michalský, přišlo-li by k tomu, aby k témuž nepřišel, aby to k jinému času odloženo bylo, a kněz farář Michalský že se s preláty Pražskými a s konsistoří nesrovnává. Též také i farář Mikulášský nezachovává, jako připovídal, a kněz farář Michalský že pravil, že by třebas pomyjemi křtil, a přec že by také jako sv. Filip křtil. A protož aby rozuměli, že jim toho přehlídati nemohú, a mše svaté slúží-li jako konsistoř slúží, a ne bez ministrantů. A tak aby se chovali a byli vděčni přímluvy p. arcibiskupa a u něho se zastavili, že on také jim něco toho předloží, jak by se chovati měli a pokoj aby mezi nimi a konsistoří zachován byl.

Od nich: Že slyšeli ovací a promluvení, a co se tkne jeho kněze Jana, Michalského faráře, že on bez ministrantův neslúží, než že zvoník s ním říkává, když není ministranta a křest že vykonává s vodú, která v křtitelnici jest, a má zprávu, že jest svěcená, a na kázání že nemluví nic než co jest k vzdělání a co by pokázati mohl slovem božím a že žádného dotýkání nečiní, a aby se o to ráčili tázat na posluchačích. — Dictum: Že povolán strany hanění. — Na to: Že nehaní. — Dictum: Strany Canonu. — Na to: Strany toho že chce dáti odpověď ve dvú nedělích, aby na to pomyslil. Že chce dáti odpověď.

Od kněze faráře Mikulášského: Strany vězení že vděčně přijímá a vrchnosti že poddán jest podle řečí sv. Petra a Pavla, a z toho že děkuje. A co jest byl promluvil předešle žádá, že ráčí jemu dále nepřipomínati ničím zlým; a dále žádal, aby ráčili ho míti ve své ochraně a v nic neráčili potahovati proti jeho i jiných bratří svědomí. — Dictum: Co jest to „proti svědomí?“ Že má confessio býti zjevná. — Na to od kněze faráře Mikulášského: Že strany monstrancí ráčí věděti, že přes celý rok užívati nemohl; a při mši jak kněz řádný se zachovati má, že se chová i ministranta požívá i co kněz tu zachovati má, že zachovává.

Dictum: Čeho žádáte kněže faráři Michalský, že jemu toho povolují a co kněz farář Mikulášský oznamuje, že toho vděčen, aby došel k panu arcibiskupovi a jemu poděkoval a od něho že toho něco více uslyší. — Na to od kněze faráře Mikulášského: Že jest syt pana arcibiskupa, že tam nepůjde; že přestává na úřadu tomto.

---

233. Konsistoř pod obojí chce podati kněze Mikuláše na faru u Matky Boží na Louži.

1565, 19. ledna. — V pátek před sv. Fabiánem a Šebestianem. — (P), fol. 96, a.

K. Mikuláš podal suplikací, že nemá fary čtvrt léta, a kdež mu podáno, chce-li býti na podacím pana arcibiskupa aneb u Matky Boží na Lúži, že chce býti, kde ho podají. — Dictum: Že toho od něho [jsou] vděčni a že p. administrátor pošle pro úředníky zádušní na Lúži.

---

234. Konsistoř pod obojí oznámila osadním sv. Michala v Starém městě Pražském, že jim za faráře nemůže podati kněze Jiříka, faráře Benešovského, poněvadž ho pán jeho nechce propustiti; aby se dle způsobu starodávního optali po někom jiném.

1565, 19. ledna. — V pátek před sv. Fabiánem a Šebestianem. — (P), fol. 96, b.

Páni osadní od sv. Michala v Starém městě Pražském. Dvojí poctivosti páni administrátorové a páni mistři a páni farářové! Kdež předešle žádali za faráře kněze Jiříka, faráře Benešovského. Dictum: Že ten býti nemůže, a pán jeho propustiti nechce. Na to: Že žádají, aby jiným opatřeni byli, poněvadž tento býti nemůže. Dictum: Poněvadž se nemůže trefiti, aby ten z Benešova jim podán býti mohl, aby zachovali ten způsob starodávní a ptali se, co by se jim hoditi mohlo, a pakli se toho důvěří úřadu, že je opatřiti chtějí. Na to: Že JMtem to poroučejí, aby ráčili je opatřiti. Odloženo, aby sečkání měli do Hromnic.

---

235. Konsistoř pod obojí nařizuje knězi Krištofovi, faráři v Kostelci n. L., aby ženu, s kterou se dal oddati a má dítky, od sebe odbyl, poněvadž není a nemůže býti jeho řádnou manželkou.

1565, 19. ledna. — V pátek před sv. Fabiánem a Šebestianem. — (P), fol. 96, a-b.

P. Jiřík bakalář Hradecký s knězem Krištofem. Obvinil ho z summy 6 kop 45 gr. míš. na místě jeho p. Vít Drdal. (Tento uvedl dále, že k. Krištof jemu zaprodal 20 strychů ovsa a na to od něho vzal „prostici soli, plátna dítkám a sud piva", a „onehda ve vsi že ho rval a nepamatoval na dobrodiní, která učinil jemu, i manželce i dítkám jeho". Kněz Krištof znal se k dluhu, za který chtěl dáti seno; co se týče ovsa, tvrdil, že žalující nechtěl oves vzíti za to, „po čem jest v Praze, ani sena také".) Dictum: K kterým dluhům se zná, aby je vyplnil, a co jest na odporu, aby se o to smluvili. Tázán k. Kryštof, má-li manželku, poněvadž ho tak jmenuje? Na to od k. Kryštofa: Že jest tak, že má ženu. Dictum: Kdy jest se ženil? Na to: Že

asi jest 6 let, a k. Jan Crispus že je oddával a k. Jiljí že je křtíval, a druhý jako v Pacově. A oznámil, že má 4 dítek, a že oznamoval, že pravil těm kněžím, že jsú jeho.

K. Krištof farář v Kostelci. Dictum: Poněvadž k tomu se zná, že jest ženatý, že jemu mocí úřadu poroučejí, aby té ženy hned prázen byl všemi obyčeji, neb manželka jeho pořádná není a býti nemůže. A při tom aby se choval, rvaní nechal a obcování hanebného. A jakož o něm zpráva, že se chlubil, že JMt. jest klec pro takové neřády vystavěl, a protož aby se toho vystříhal a takových hanebných věcí před sebe nebral. Na to: Aby neráčili tomu věřiti, že by na sto svědkův postavil.

---

236. Kněz Jeroným Prahenus před primicí svou postavil u konsistoře pod obojí dva měšťany Nového města Pražského jako rukojmě.

1565, 26. ledna. — Die fer. 6. post Conversionem b. Pauli. — (P), fol. 96, b.

K. Jeroným Prahenus postavil rukojmě za sebe, maje míti primitias u sv. Jindřicha, a tria consueta tyto osoby: p. Řehoře Zárubu, p. Michala Koláře, měšťany a sousedy Nového města Pražského, pod 50 kop míš. Pan otec jeho Jan Malej Kolář podpůrce se postavil za to.

---

237. Konsistoř pod obojí potvrzuje kšaft Jana Spomillara, faráře Hrušovanského.

1565, 26. ledna. — Die f. 6. post Conversionem b. Pauli. — (P), fol. 97, a.

Kněz Pavel farář v Chotětově a kněz Mikuláš farář v Štětí a pan Jan Dlažovský z Dlažova. Poděkovali z předstúpení a žádali zdraví dobrého; při tom, že za tú příčinú předstúpili, poněvadž žádný odpor se nenachází proti kšaftu kněze Jana Spomillara, faráře Hrušovanského, žádali, aby tvrzen byl, nyní i na budúcí časy aby svůj průchod měl. Dictum: Tak jakž sú skrze prostředky kšaftu učiněného od kněze Jana sem podali a jest publikován, též i pánu jest kollatorovi podán, a on jemu místo dává, ani žádný z přátel proti němu se nepostavil: protož že p. administrátoři a p. mistři a konsistoriáni také jemu místo dávají a jej tvrdí a jím pod pečetí vydán bude. Mají se zastaviti.

---

238. Konsistoř pod obojí nepovolila k žádosti osadních u sv. Petra v Novém městě Pražském, aby kněz Duchek, který tam místo faráře zastával, na dále byl ponechán, poněvadž to není vůle jeho.

1565, 26. ledna. — Die fer. 6. post Conversionem b. Pauli. — (P), fol. 98, a.

Páni osadní od sv. Petra v Novém městě Pražském oznámili,

že předně předstúpení příti ráčili. Příčina pak jeho že jest tato: Že na místě pánův a toho záduší žádost vzkládají, aby kněz Duchek, který jest tu nyní místo faráře, aby tu za další čas jim zůstaven byl, poněvadž sobě ho páni i lid obecní oblibují. Žádali za milostivú a laskavú odpověď. — Dictum: Páni osadní milí, osoby vaše sú k úřadu tomuto podali, aby kněz, který místo faráře podán k osadě vaší, aby za faráře byl stvrzen; pak že on byl před p. administrátorem a oznámil, že tu déle býti nemůže. A protož poněvadž sú od něho vůle jeho nedosáhli, že tomu povoliti nemohú, to aby pánům osadním bylo oznámeno. — Od nich: Že sú předně páni osadní poslali je k úřadu, aby tu předně toho hledali. — Dictum: Ale on k tomu vůle nedal? Od nich: Že nedal. — Dictum: Že k tomu bez vůle jeho povoliti nemohú.

---

239. Jan Sobolynus kárán jest od konsistoře pod obojí, že svátost nechal až se zkazila a na kázání že nadává laikům lotrů.

1565, 26. ledna. — Die f. 6. post Conversionem b. Pauli. — (P), fol. 98, a.

Kněz Jan Sobolynus. Dictum: Že žádá, aby byl propuštěn z Prahy a jiným místem opatřen. I že o sobě pěkně píše, ale chová se velmi nesnesitedlně v církvi a směl se toho dopustiti, co jest contra canones velice, že nechal Sacramentum ad corruptionem, jako on se dopustil u sv. Trojice. Že zpráva jest, když mušel jíti k sv. Trojici s procesí, že jest to podle pořádku neudělal a že kus hostie vložil toliko a neošetřil, a kam to děl, nevědí. — Na to: Že jest při tom byl kněz Jan Moravus a že šetřil Sacramentum. — Dictum: Že zůstalo v monstranci a potom když chtěli vyčistiti, co tam bylo zůstalo, kam se to dělo? — Od něho: Že byla malá sklenice a Sacrament veliký a on že jest nahnul a spravil, aby se trefilo. — Dictum: Že to dělávají prve, nežli jest consecratum. Item že dává na kázání lotry lejkům. — Na to: Že by to rád slyšel, kdo to o něm praví, že to není. — Dictum: Že to bude vyhledáno, ale aby přezvěděl, kde by ho chtěli míti, a jestli to kněžská prosba: nechcete-li pro Boha, ale pro čerta účiňte. — Na to: Že nechtěli mu dáti, a kněz Václav Subule také tak řekl. — Dictum: Že toho o svém otci nesmýšlejí. A toho, co se neváženosti dopustil při Sacramentích, a že lotrů nadával lejkům, to že vyhledávati se bude. A strany fary že nevědí leč v Stodolkách. A kde chce býti, kde by ho chtěli míti; chtěl by vysoko, a nízko býti nechce. Aby sobě poptal, kdo ho bude chtíti, že ho podají.

---

240. Purkmistři a čelné osoby z rad Starého i Nového města Pražského, jakož i císařští rychtářové radili se s konsistoří pod obojí o pohřbu císaře Ferdinanda I. a o některých neposlušných a konsistoř v ošklivost uvozujících kněžích.

1565, 31. led. — Die Mercurii ante Purificationis Mariae Virginis. — (P), f. 99, b.

Páni Pražané, purkmistrové a z rady obojí Nového i Starého města Pražského přední osoby i rychtářové JMCské předstúpili jsú do konsistoře in stuba facultatis, a posadivše se rozmlouvali a rozjímali společně o níže položených artikulích. A nejpředněji o dvou kněžích, kněze Jana Mesticia, faráře kostela sv. Michala v Opatovicích, a kněze Jana Turka, faráře Mikulášského. I tu pan administrátor Bethlímský k nim promluvil takto: Páni senátorové a páni Pražané! Vaším Mtem děkujeme, že ste ráčili se skloniti k tomu k žádosti naší, abyste ráčili den sobě obrati a sem se sjíti na promluvení některé. Jsme toho vděční.

Rozmlúváno: 1. O pohřbu JMCské císaře Ferdinanda, kterak by a kdy vyřízen měl býti. 2. O kněžích některých a o ceremoniích i řádích, že lidé o nich dosti s potupou mluví a proti ceremoniím a pořádkům na odpor se postavují, a praví, že by pan administrátor vytiskl faráře Mikulášského do Benešova, a teď tohoto že dal do vězení. 3. Že ti dva kněží, Jan Mesticius a kněz Jan Turek, běhají k lidem a ku pánům a konsistoř voškliví. A jest písmo: „Ejice derisorem et cessabit derisio. Protož že od nich v tom rady žádají.

Na to páni Pražané: 1. O pohřbu JMCské, že o tom bude poručeno od JMti arciknížecí. 2. Strany kněží, poněvadž lidé rádi jich poslouchají kázání slova Božího, aby měli strpení a jejich vejstupky doma pokojně, jsú-li jací, napravovali. 3. Strany písaře pana pergmejstra, že s nimi o tom chtějí rozmluviti; a kdyby co chtělo býti proti lásce a pokoji a proti slovu Božímu, že rádi chtějí nápomocní býti a zlému překaziti, aby čest a sláva Boží růsti mohla.

---

241. Novosvěcený kněz Jan Chotěborenus přivedl do konsistoře pod obojí rukojmě, kteří se za něho pod 50 kop míšenských zaručili, že se bude pořádně chovati.

1565, 9. února. — Die Veneris die Apolloniae. — (P), fol. 100, a.

Kněz Jan Chotěborenus s panem Sixtem a s p. Ambrožem, farářem. Oznámil skrze pana Sixta z Otterdorfu: Že se na žádost kněze Jana postavili za tú příčinú, aby dobrého pořádku nepominul on kněz Jan, jakž toho pořádek od starodávna káže. A protož že žádal, aby za něho se rukojmové postavili; a oni že proti tomu nejsú, však aby ráčili oznámiti, na které věci

a příčiny mají takové rukojemství na se přijíti. I tu jim od úřadu oznámeny tria consueta, a oni připověděli na ten způsob, že on jim připovídá tak, aby pan Ambrož byl podpůrný. Slíbili pod 50 kop míšeňských. A jemu také napomenutí se stalo, kterak se chovati má.

---

242. Děkan z Hor Kuten od konsistoře pod obojí pokárán jest, že bludně kázal o Marii Panně, že křtí a spolu při tom kmotrem bývá, prstenů nosí; slíbil, že se bude poslušně chovati.

1565, 9. února. — Die Veneris die Apolloniae. — (P), fol. 100, a.-101, b.

Kněz Jan Habart, děkan na Horách Kutnách. Oznámeno: Že za příčinami jest sem obeslán, kterak on na Horách Kutnách se zachovává. Čteno připsání kněze Bartoloměje. Po přečtení oznámeno, že cedulku dal čísti na kazatedlnici contra parvulorum communionem, jakož o tom i pamět přivedl pan administrátor: před lety, když JMt císař oznamoval, že jest to [jako] za mistra Jana Husi a za Jakobella; i oznámili sme mu, že to není tak, na čemž JMt jest přestal. A protož toho jemu nemohú přehlídati, dokudž nebude nějaká reformací od JMti. Též také že to jest contra canones, že i kmotrem bývá i křtí; to že býti nemá. A potom že nastrkaje prstenů na zhoršení se prochází mezi lidmi, ježto předešle oznamoval, když jest předešle tázan byl, kterak se tam chová, a tu že oznámil, že se tak chová, jako u pátera svého u sv. Jiljí zde se choval.

Na to od kněze děkana: Co jest pak strany připsání faráře u sv. Barbory, že předně k tomu tak odpovídá: že jest jemu kázání činíval, když jest s ním dobře byl, ale strany kommunií že ji nevyprázdňoval, ale k tomu vedl, aby dítkami dosazováno nebylo a staří lidé kdyby nepřijímali. A strany kaplana, že on jemu nadýmá ucho a více jest u něho nežli na faře. Strany té škarty, že jest to byla dávní škarta, která před půl létem byla odeslána a v té jemu kázání sebrané odeslal, a on z mýlky že jest je přečetl. Strany pak kmotrovství, že tomu odpírá, a kdy jest byl kmotrem, že jest sám nekřtil, než jednú, když jest bylo děťátko mdlé, on že sám kmotrem byl. Strany dvoru, že užívá toho, jako i předešlí děkanové toho užívali, i také těch far že užívali, a on také pamatuje na dobrodiní, která od něho, jsa na Mělníce kantorem, přijímal, že jemu chtěl té fary pustiti, ale že jemu toho objednati nemohl při kollátořích, tak jakž jemu jest knězi Bartošovi připověděl. Strany prstenů a túlání, že doma bývá víceji nežli někdo se nadíti může, a více na knihy nakládá než na prsteny. Podal listu od p. Jana Salavy, že žádá, aby sám děkan jemu kaplana vysílal k posluhování.

Kněz děkan od Hory zase. Dictum: Že do úřadu donešeno to také, že in die Conceptionis B. Mariae aneb in Nativitate kdykoli [kázal]: že Pán Kristus nevzal člověčenství de Beata Virgine, a kdyby přijal, že by byl hříšný. Čehož by jemu trpěti ani žádnému nemohli. — Na to: kdyby byl žalobník, že by jemu také dal odpověď, a ví že ten šíp jest od jeho nepřátel. A protož že jest tak mluvil de divinitate: že Ježíš tento jest „filius Mariae" a „Hic est vere filius et Dominus Mariae." Neb jest to Augustini: „Hic est creator, hic Dominus Mariae." A teď praví, že tak mluví a tak věří a že tak svých kněh užívá a tak vyznává: Conceptus a Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine.

Kněz děkan zase. Dictum: Že tento artikul není poslední, ale že na něm mnoho záleží, a o něm střídmě se má mluviti, a protož mohlo by jináče v něm zblouzeno býti. A teď slyší od něho sententiae Augustini i Symboli slova. Ale aby věděli, že není kacíř, a protož aby oznámil, nemluvil-li jest toho, že jest syn Boží nevzal přirození lidského z krve čisté Panny Marie. Na to aby dal odpověď patrně. — Na to: Že mluvil, že jest počat Duchem Svatým, toho že hloubati nechce; ale že jest mluvil, že jest Syn Boží, syn Marie bez otce, a že jest se počal Duchem Svatým, jakž víra naše ukazuje: „a Duch Svatý zastíní tobě" jakž dí písmo. — Dictum: Aby oznámil patrně, přijal-li jest Syn Boží přirození lidské z čisté krve Panny Marie? — Na to: Co neráčíte rozuměti? Jiná definitio není seminis, než Syn Boží že se z panny narodil, a Eutychiáni sentiunt, že lapsus est de coelo. Sed nobis sentiendum, quia conceptus est de Spiritu Sancto, et natus ex Maria Virgine. A tak doktores že píší, kteří dobře smejšlejí, a tak také on že věří. — Dictum: Kněže děkane Hor Kuten, za kterú příčinú byl by sem povolán, a co by za stížné bylo do něho úřadu, že jest jemu oznámeno, a co by dal na to za odpověď, že také slyšeli. A tomu že rozumějí, co by tu leželo a bylo. Strany dítek což odpírá, že toho odkládají a toho pohledají, mluvil-li jest co toho na kázání, a najdú-li co, že jeho trestati budú; neb není slušná věc, aby to vrchní prelát před sebe bráti měl. Strany pak kmotrovství a křtu, že jest [se] nezachoval podle způsobu strany naší, k tomu že příkladu nemají, a tak že se neměl zachovati ani in necessitate a se svátostmi že tak hráti nemá: a protož od toho způsobu aby přestal a v ten blud se nevydával. Co se pak tkne prstenů, že ví, jak se chovati má jako kněz; má-li jaké zbytky, aby s jinými se sdělil a na zhoršení toho aby před sebe nebral. Co se pak tkne kázání de Filio Dei, že slyšeli jeho víru, ale na kázání, co jest mluvil, že o to s ním mají činiti, a Sententií Augustini že recituje, ale k tomu své přidává; a protož že na to se ptáti chtějí, poněvadž tomu odpírá, že jest toho na kázání

nemluvil, aby Syn Boží neměl z čisté krve Panny Marie přijíti člověčenství. Při tom mu připomenuto, že někdo u Hory jest s učením špičatým, který jest zmotal knězi Mathúšovi hlavu a z něho udělal Ariána. Protož aby se v tom tak spravil, aby toho zase tam napravovati nemušel, kdyby se toho co vyhledalo A strany far, aby se také sdělil s knězem farářem, aby on požívení mohl míti s knězem mladým a přátelsky se s ním o ty fary sdělil. — Na to zase: Že ke knězi faráři Barborskému uctivě mluvil, ale že v domě jeho neuctivě [se] zachoval a že nadal mu zchlapilých lotrův, a on že jest to přátelsky odbyl pro zachování pokoje. A aby se měl vyhejbati všední dni kostelu, toho že není, a že káže třikráte do týhodne na žalm 130. „Benedic anima ɔc." a že devátý verš již na rok vykládá. Co se pak tkne vsí, že v tom má čisté svědomí, že jest za něho se přimlúval, ale nic mu zjednati nemohl, a že všelijak přátelsky k němu se choval. Co se pak jinejch menších příčin tkne, aby neráčili těch příčin přijímati a zaneprázdnění sobě činiti. Strany pak křtu dítek, že kněz Václav u sv. Jiljí křtil, když jest ještě bylo v životě, a on sám že jest na žádost jejich byl kmotrem. Strany pak kázání, že káže, když jeho žádají na funus, a sám že se netře, a někdy i darmo káže, a to že jest jemu proti mysli, že nemá více auditorů, nežli on, a on za to že jich neprosí, aby k němu chodili na kázání.

Kněz děkan zase. Dictum: Kterú dal odpověď na pokorné a přátelské promluvení, že sú slyšeli, a jest dosti štípavá. Strany communionem parvulorum, aby to držel, co strana naše drží, a toho zbavena není. Nezachová-li se tak, že uslyší od úřadu rád to, co oni od něho slyší. Strany pak křtu, že jest se toho dopustil, čeho učiniti neměl, a toho jemu schváliti nemohú. Co se tkne kázání, jestli že jest to mluvil, že Pán Kristus nepřijal lidského přirození z čisté krve Panny Marie, že to také odvolání učiniti musí podle vypsání.

Co se tkne kněze faráře Barborského, bude-li ho chtíti vypíchati, že tomu v cestu vkročí a fary aby jemu také pustil a s nimi se o ně sdělil, a v kostele jeho bez jeho vůle aby nekázal, jakž také jest zde to, a s ním se sdělil a chleba jeho jemu nebral. A protož tak aby se zachoval, co jest jemu poručeno.

Kněz Jan Masník s knězem děkanem Horským. Dictum: Strany jeho desátkův, aby mu dopomohl. Na to: Že by ho rád opatřil, že se nechová jako kněz a opíjí se, a že jím postrkají a nechtějí ho přijíti.

Tázan také kněz děkan strany umrlého dítěte narozeného, šli-li sú žáci a kněží a zvonili-li sú. Na to: Že doma nebyl, a že sú mu nezvonili a ani žáci ani kněží nešli.

---

243. Kněz Jakub Vinořský žádal konsistoř pod obojí za připsání k pánu Hržánovi o desátky zadržalé. Řečeno jemu, aby to ve spis uvedl, že bude přípis vydán a jmenovanému pánu zaslán.

1565, 9. března. — Die fer. 6. ante Invocavit. — (P), fol. 107, a.

---

244. Konsistoř pod obojí osadníkům u sv. Petra na Poříčí podala k žádosti jejich za faráře kněze Jana, faráře u sv. Jiljí.

1565, 9. března. — Die fer. 6. ante Invocavit. — (P), fol. 107, a.

Vyslaní z vosady sv. Petra na Poříčí. Od nich:*) Jakož jsú žádali, aby p. farář od sv. Jiljí u nich za faráře byl, a odloženo jim k laskavé odpovědi; protož že žádají za laskavú odpověď. — Dictum: Kdež na místě jiných p. osadních při úřadu hledají, aby při času sv. Jiří kněz Jan farář od sv. Jiljí u nich správu církevní přijal; i ačkoli neradi tomu sú, aby ho tam tak od sebe daleko podali pro pilné potřeby konsistoře, ale poněvadž jeho jest ta vůle a jejich také, že tomu povolují a jim ho přejí. A protož aby všem p. osadním menším i vyšším oznámili, že to pro lásku k nim obzvláštní činí, že jim ho podávají, a že on k žádné nevoli příčinu ani vyšším ani nižším nedá, jakž jest se choval v těchto městech několik let, a oni také k němu jako k otci svému duchovnímu že se chovati budú, aby k nim raději se kněži táhli, nežli od nich. — Na to: Že děkují z takové laskavé odpovědi a to všecko že oznámiti všem osadním chtějí, i zkazání modlitby chtějí donésti.

---

245. Justina, dcera Zikmunda z Velechova z Podskalí, obvinila u konsistoře pod obojí Jiříka Kuthena, rektora školy u sv. Vojtěcha v Podskalí, ze slibu manželského. Když žalovaný tomu odpíral a strany srovnati se nemohly, vyzvány jsou konsistoří, aby postavily rukojmě pod 50 kop grošů a za týden opět aby stály, „že jim přísaha bude dána na jejich hlavu a jejich krev“. „Rukojmové“ za Kuthena byli: M. Pavel Kristián z Koldina a Adam Sosnovec v Týně v Starém městě Pražském; rukojmě panny Justiny: Jan Kozka a Jakub Berounský, měštěníné Nového města Pražského.

1565, 9. března. — Die fer. 6. ante Invocavit. — (P), fol. 107, a.

---

*) In margine: Mluvil p. Bartoloměj bakalář.

---

až o tom JMt arciknížecí pánům Pražanům poručil. A jakž zprávy sú, že pravili před nimi, že se srovnávají ve všem, než bylo-li by co proti slovu Božímu, že toho učiniti nemohú: a tato stolice není proto, aby s nimi se disputirovala, než, aby rozkazovala, jaké řády mají zachovávati. A protož vidělo se úřadu i těmto prelátům jim předložiti, vidělo-li by se jim srovnati s tímto úřadem a s jinými preláty v těchto věcech:

1. Učení bez důtek a smarherování (?), aby kázání svá pokojně činívali a srovnávali se s jinými p. preláty.

2. Ceremonie aby zachovávali jako jiní páni preláti Pražští zachovávají.

3. Aby mši svatú slúžili tak, jakož toho káže pořádek, a říkali to, co říkati mají, canonem minorem a maiorem.

Ješto vědomo jest, že některý z nich někde posluhoval beze všeho všudy, ani ornatu, ani světla, ani komže, Bůh milý ví, jak jest posluhoval. A protož že by jim přáli a svému národu, mohli-li by se srovnati s jinými v kázáních, v ceremoniích a v řádích, aby oznámili; pak-li by nemohli, že by jim chtěli oznámiti, jak by se spraviti mohli. — Žádali za potaz.

Páni farářové zase vstúpili a při tom oznámili, že není potřebí opakovati, co jest bylo tuto promluveno široce; ale kdež jest dotázka učiněna, chtějí-li obedientiam zachovati konsistoři této slavné: i že oznamují, že se chovati chtějí a chovají poslušně a obedientiam ordinariam*) že zachovávají. A jakž zachovávali poslušenství, když kde podáváni byli, tak také že zachovati chtějí ve všem, což jest podle slova Božího. Též že, co k JMCské poslušnosti náleží, že lidem v tom příkladem slúží, aby vrchnosti své poddáni byli, a sami také že poddáni sú úřadu tomuto. A protož že chtějí úřadu tomuto poslušnost zachovati tak, jakž slovo Boží káže. Druhé, kdež byli tázáni strany kázání, chtějí-li se s jinými srovnati, že jistě káží slovo Boží, a kdež praví, že by ex petulantia měli osoby některé haněti, toho že není, jakž byli předešle napomenuti, a toho nic že nemluví, co by bylo k zhoršení a zbouření lidí. A protož těch zpráv aby o nich neráčili přijímati. Dále strany p. arcibiskupa, že by za jejich příčinú nechtěl ordinovati, i že mají zprávu od JMti arciknížecí rad, že z jiných některých příčin toho učiniti nemůže, což JMtem jest vědomé. Dále strany řádův a slúžení mše a ceremonií, co jest podle slova Božího, že se v tom chtějí rádi podle slova Božího zachovati. A protož že žádají, aby při tom zůstaveni byli.

Dictum: Odpověď jejich na stížnost úřadu žalostivú a smutnú a těžkú jednostejně že dávají jako pánům Pražanům na rathúze,

---

*) Původní slovo „generalem“ jest přetrženo.

ješto, kdo by chtěl na to oble spolehnúti, že by řekl někdo, že se jim ubližuje, a kdyby nebyli v těchto povinnostech, že by tomu dali pokoj. A protož, aby nezblúdili v těch oblých odpověděch, aby oznámili, co to mají proti slovu Božímu, že nechtějí s jinými kněžími Canonu říkati, a co to mají proti slovu Božímu, že exposicí Sacramenti nečiní. A protož aby světle oznámili, chtějí-li mši svatú se všemi circumstancími slúžiti a expositionem Sacramenti teď při času Resurrectionis zachovati.

A co to mají proti slovu Božímu, že orare pro defunctis jest rovně, jako by umrlému hříběti voves opálal, to že některý z nich mluvil. A co mluvil de intercessione Sanctorum farář Michalský, že toho jemu jest podáno, co jest p. arcibiskup odeslal, a na to že odpovědi nedal.

Od p. farářův: Kdež se toho na nich dotazovati ráčí: 1. Chtějí-li mši svatú slúžiti se všemi těmi circumstancími, na to že dávají odpověď takovú: Co přináleží ad substantialem Sacramenti constitutionem, že to říkají a chtějí říkati a zachovávati se podle ustanovení Pána Krista. Než on kněz Jan že nemůže říkati toho de Sanctorum intercessione, a že říká verba essentialia „Dominus noster" etc., orationem dominicam a pias preces ex maiori a minori canone; neb jest těžko říkati to, co jest proti slovu Božímu, a toho že učiniti nemohú. 2. Druhé, strany exposicí, že jest lidské ustanovení a vydáno jest k jedení a ku pití, a jest proti slovu Božímu a proti ustanovení Pána Krista a jinde toho v církvi in ecclesia universali že nečiní. Protož toho že učiniti nemohú proti slovu Božímu a církvi, a poněvadž osadní o to nestojí a slovem Božím od toho vyvedeni jsú a vyučeni. 3. Třetí, co se tkne památky mrtvých, a že by měl mluviti, že by to modlení za mrtvé bylo tak platné, co by koni umrlému voves opálal, toho že není, ale o tom že jest tak učil, že kteří sú časný život u víře P. Krista vedli a tak sešli v pokání, že sú spaseni; a kteří bez víry a bez pokání scházejí s světa, že sú prázdni P. Boha, jakž praví P. Kristus: Kdo věří ve mne má život věčný. Item kdo by se pokřtil s... [sic].

Dictum: Tehdy říci: „Oremus pro defunctis" jest hřích? Na to: Že to podle slova Božího není. Dictum: Co pak Machabeorum liber? Na to: Že jest inter apocrypha, jakož Origenes píše, a důvod ten nedostatečný proti slovu Božímu. 4. Čtvrté: Kdež poslána byla mu cedule o svatých, že jest mluvil: že svatí z hodných příčin přímluvcové nejsú a že k nim volati nemáme, a že jest jeden prostředník a orodovník (1. Joann. 2. Et unus mediator ɔc. 1. Tim. 2.), a že svaté ctíme jakožto následovníky P. Krista a jich že následovati máme v ctnostech svatých a v vyznávání víry a v trpělivosti. A jiného že nic nemluvil, než co by písmy svatými prokázati mohl a starými učiteli.

Dictum: Že tak také oni mluviti umějí a znají to, a protož se s církví svatú srovnávají.

Dotázán také p. farář Mikulášský, smejšlí-li také tak? Na to od něho: Že také tak smejšlí. — Dictum: Kterak se pak chovati chtějí feria VI. magna? Na to: Že slibují, že se pokojně chovati míní a chtějí jak při ceremonii tak při kázání slova Božího. — Dictum per S. Mystopolum: Páni preláti milí! Poněvadž sme v tom škodlivém rozdílu my s vámi a vy s námi, a tomu rozuměti, jako by chtěli tuto konsistoř na hlavu svú přešívati a převrátiti, jistě že vám toho nepřejeme. A protož že v brzském čase bude jim dáno znáti, kterak by se zachovati měli, tak-li aneb jinak.

Vzati sú obadva rozkazem arciknížecím do vězení ku pánu arcibiskupu a tam dosti těžce sedí a nedají k nim žádnému.

---

247. *Kněžstvu Pražskému pod obojí od konsistoře přečtena instrukcí, jak by se měli zachovati; spolu oznámeno, že arcibiskup bude žáky pod obojí světiti.*

1565, 15. března. — Die Jovis ante Reminiscere. — (P), fol. 110, b.

Páni farářové Pražští všickni povoláni byli. Dictum: Že neradi jich vyvolali, ale poněvadž taková jest potřeba, že to býti musilo, poněvadž jest poručení JMti arciknížecí. Neb sú toho povědomi, kterak sú ti kněži odpověď dali, když s nimi o tom bylo rozmlúváno, aby se v řádích církevních s konsistoří a s jinými preláty srovnávali, že to, co sú dali za odpověď a jaký tomu výklad dávali, že v paměti mají. A teď povoláni proto, aby paměť svú snesli s nimi a potom JMti společně oznámili. A jaké poručení bylo by učiněno tomuto úřadu, že tomu vyrozumějí z instrukcí. Čtena instrukcí. Po přečtení dictum: Že sú slyšeli jaká jest instrukcí JMti, které sú připověděli zadost učiniti, a v čem by se nesrovnávali ti kněži, že také bude přečteno.

Od p. farářův: Že sú slyšeli, jaká instrukcí úřadu dána od dobré paměti císařské Velebnosti, a oni že to vidí, že to skutečně zachovávati ráčí, a v lásce aby kněži spravovali a od sekt odvozovali, a Bratří, kdež sú koli, že súce povoláni, když mluvili, něco sú slyšeli toho. A některé věci že sú v suplikací, čeho sú oni neslyšeli. I čtení jim zase artikulové a tu opraveno. A potom tázáni, tak-li se srovnávají, aby to JMti arciknížecí podali. — Na to: Že se zachovají. Tázáni, tak-li podle instrukcí chtějí-li se chovati? Na to od jednoho každého z nich: Že se srovnati chtějí a srovnávají. Také oznámeno jim, že p. arcibiskup bude žáky světiti, a protož aby oznámili, kde které vědí.

A tu také poručeno pánům farářům Petrskému knězi Duchkovi a Štěpánskému knězi Jindřichovi, aby suplikací tu a spis podali p. arcibiskupu, poněvadž k JMti arciknížecí přístupu není.

---

248. Kněz Simeon, farář v Třebenicích, napomenut od konsistoře pod obojí, aby vedle dřívějšího zákazu přestal vydávati minucí. Na výtku strany kuchařky odpovídá, že s ní neměl a nemá dětí.

1565, 16. břena. — Die fer. 6. ante Reminiscere. — (P), fol. 111, a.

Kněz Simeon farář v Třebenicích. Dictum: Že za tú příčinú povolán, že přechovává nějakú osobu, která prve za pannu chodila a nyní chodí za ženu. A strany minucí že mu od úřadu vzkázáno, aby nevydával minucí, poněvadž proto předešle od úřadu trestán byl. — Na to od něho: Že jest okazoval panu arcibiskupu, když měl vydati, a toliko že vydává kalendář, což knězi náleží. A s kuchařkú že žádných dětí neměl a nemá, a že z mladosti se choval dobře a nyní že na stará kolena již také že by nerad se čeho dopustil. Žádal, aby o něm takových zpráv přijímati neráčili. — Dictum: Že odpověď jeho byla v uvažování a poněvadž ku paměti jest přivedeno, že předešle od úřadu bylo poručeno, aby minucí nevydával, a protož aby hleděl zákona Páně a od vydávání minucí přestal. A strany kuchařky, poněvadž tomu odporuje . . . [sic].

---

249. Výslech Justiny z Velechova z Podskalí a Jiříka Kuthena, rektora školy u sv. Vojtěcha v Podskalí, v rozepři o slib manželský.

1565, 16. března. — Die fer. 6. ante Reminiscere. — (P), fol. 111, b.

Panna Justina z Podskalí s Jiříkem rektorem od sv. Vojtěcha z Podskalí. Dictum: Jakož jest panna jeho mládence obvinila z pravého slibu manželského a k dnešku že jim k přísaze odloženo a napomenutí se stalo, jaká jest veliká věc přísaha: a protož aby oznámili, sú-li té ještě vůle. — Od ní: Že jest ona se k tomu přistrojila, poněvadž to v sobě samo tak jest, a byla by ráda tomu, aby on se rozpomenul a své duše nezavozoval. Od něho: Poněvadž ona panna na svém stojí a od toho odstúpiti nechce, že jest hotov podle práva tak se zachovati, a strany žaloby její, že jest tam nedoloženo jeho pravého jména. A tak že by ráčili moci jeho od práva upustiti; avšak se v tom právu k opatření poroučí, a že se Boha dokládá, že takového slibu s ní jak živ neměl a nemá. — Od ní: Že jest ničehož nepochybila, což náleželo, jakž to poznají, když v to nahlednú.

Dictum: Že jednomu z nich běží o duši a dobré svědomí,

a jakž ona jeho obvinila z slibu manželského, a že žádný při tom nebyl, než Pán Bůh: a na to přísahu že mají učiniti, že pravdu praviti budú. Učiněno napomenutí také jemu, aby se rozpomenul a pozdvihl duše své ku Pánu Bohu a mysli své zhůru, aby se sjednočiti mohli; a budú-li přísahou na lži, že dokud živi, nebudú moci míti svědomí, a že by jim přáli toho, mohlo-li by z toho sjíti. — Od něho: Že jest [ne]měl [za to], že to slib: „Chcete-li mi," a ona pověděla: „A já chci," a tu potom ona sama jest se zavazovala. A než bude přísahu činiti, že raději u vězení [by] umřel. — Od ní: Že rozumějí tomu, že jest trošíčku na cestě, poněvadž prve odpor učinil, a nyní že se přiznává, že jest se jí ptal, chce-li jeho manželkú býti.

Panna Justina sama. Po napomenutí řekla: Nepomnim, který den bylo k večeru, a on nabádajíc mne k tomu, že na tatíka a matku sem odkládala, a takto mi sliboval: že tě beru za pravú a věrnú manželku, a tebe do smrti neopustím; a já jemu též říkala: Béřu sobě tebe, Jiříku, za pravého a věrného manžela a slibuji tebe neopouštěti. Nebyl při tom žádný nežli Pán Bůh. A to že bylo před sv. Mikulášem někdy. A otec jemu její že mluvil, že jest chuda. A potom že chodil do Hory a potom přišel zase a pro ní posílal a před záselky že jest se přiznal, před p. Jiříkem strejčkem a p. .... [sic], že má s ní veliký závazek, a k slibu se přiznával. De arris: že nedal jí žádného prstenu, než pas, ale ne tehdáž, a že přiznal, že má s ní ne jeden slib, ale více dvakrát.

P. Jiřík sám. Po napomenutí: Že není to pravda, aby s ní takový slib měl ve čtvrtek ve 22 hodin a v takových slovích, a že s ní takového slibu nemá; než že jest řekl: Chcete-li mi? a já řekl [sic]:*) A já chci. — Dictum: Zasílal jest o ni? — Na to: Že jest zasílal, a ona sama pro toho zaselka chodila: a tak dal sem se jí navesti. A strany pasu, že jí jej prvé koupil, ale ne na to. A ona něco toho říkala, ale já sem o to nestál. A před žádným toho že tak nemluvil, a o tom tak neslýchal, jak co jest k čemu de praesenti. — Dictum: Že podle práva to, co jest zapotřebí bylo, vykonáno, ale ještě potřeba, aby strany svědky sobě vedly. Stání ve 2 nedělích.

---

250. Kněz Jan Besyus, děkan v Načeradci, stěžuje si u konsistoře pod obojí, že pán jeho zabral pozemky farní a nechce mu z nich nic dáti. Konsistoř slíbila, že se ho ujme.

1565, 16. března. — Die fer. 6. ante Reminiscere. — (P), fol. 112, b.

Kněz Jan Besyus, děkan v Načeradci. Oznámil: Jakož pře-

*) Má správně býti: „a ona řekla".

dešlého času do Načeradce podán, že v tom vůli a rozkaz úřadu jest konal až posavad. Jaké pak těžkosti tam jest nesl a nese až posavad, aby zprávu jeho od něho, ačkoli nevelmi skvostnými slovy sepsanú, přijíti ráčili. Čtena jest, v které své těžkosti i do pána i do měšťanův i kostelníků, které jest snášel, [vypsal], žádaje jiným místem opatřen býti. A ukázal knihy, na kterých poznamenáno, co pán drží farářského, a že odtad pán nic nechce dáti, co drží. — Dictum: Jaké tuto nese těžkosti, že srdce jich bolí a mají nad tím žalost a v tom že jemu chtějí pomáhati. A protož potřebí, aby to, co jest v mšálu, dal vypsati, a co pán zadržal a poddaní jeho jemu knězi, aby poznamenal, a pánu že připsání učiní o to; a neučiní-li zadost tomu, že suplikovati budú Jeho arciknížecí Mti. A pánu připsání že bude učiněno, že tam dále bytu jeho není. — Na to: Že jemu se ten prostředek líbí a že to přepíše při přítomnosti kněží jiných, kterým má oznámiti o přenešení svátku Incarnationis.

---

251. *Konsistoř pod obojí svoluje k tomu, aby kněz Petr, farář Vlašímský, šel do Krut, ale aby pensí sobě zjednati nezamýšlel.*

1565, 16. března. — Die fer. 6. ante Reminiscere. — (P), fol. 113, a.

Kněz Petr, farář z Vlašími vznesl, že tam ve Vlašími má veliké nebezpečenství od zemanův; a poněvadž v Krutě mluvil s ním kollator, že žádá, aby tam jemu dopříno bylo toho místa, že by tam býti chtěl. Dictum: Ač nevíme, co ten pan kollator říká, poněvadž nepíše nic, ale že jemu toho místa přejí, však aby tam žádných pensí nezamejšlel. — Na to: Že děkuje, a že v žádné pensí nechce se vydávati, ale úřadu o nich, bude-li co pán podávati, oznámiti.

---

252. *Kněz Petr, farář ve Vranově, žádá konsistoř pod obojí, aby byl opatřen jiným místem.*

1565, 16. března. — Die fer. 6. ante Reminiscere. — (P), fol. 113.

Kněz Petr, farář z Vranova. Oznámil: Jakož jest byl z Berúna podán panu sudímu, že jest tak učinil a tam jakžkoli přetrval. A poněvadž již čas sv. Jiří jest před rukama a tam odpuštění vzal, žádal, aby místem opatřen býti mohl. A žádný s ním že jest nemluvil a on sám také při žádném toho nehledal; neb lépe jest, když krávy za jeslemi chodí, a ne jesle za kravami. V tom že se úřadu poroučí. — Dictum: Aby tak učinil, poněvadž ten pán není jako jiný, a jest soudce zemský, aby se ptal příčiny, proč tu zůstati nemůže. Na to: Když se hostil

u pána, že jest řekl, když tu nechci býti, že o mne nestojí. A že radší chce i kaplanem býti, než by tam zůstal, a podnikne to a nebude se starati.

---

253. Jména mládenců zkoušených u konsistoře pod obojí.

1565, 19. března. — Die fer. 2. post Reminiscere. — (P), fol. 113, a.

Examinováni jsú mládenci níže podepsaní zejména tito: Georgius Cyrillus Piscenus, Joannes Altomythenus, Job Nepomucenus, Georgius Horzicenus, Joannes Zuzenus, Paulus Montanus, Joannes Sedleczanus, Andreas Brunczuik Prahenus

Examinatores: D. Thomas, Sac. Joannes, pastor Aegidiensis baccal.

---

254. M. Pavel Kristian z Koldína, stěžuje si u konsistoře pod obojí na děkana Klatovského, že švakra jeho, který sestru Koldínovu zavraždil a prchaje z vězení skokem se zdi městské se zabil, přes odpor přátel na místě posvátném pohřbiti dal.

1565, 23. března. — Die fer. 6. ante Oculi dominicam. — (P), fol. 113, b.

Pan mistr Pavel Christian z Koldina předstúpil a oznámil, že vznáší svú těžkost a žalost velikú, že švakr jeho jest sestru jeho vlastní Annu zamordoval a po tom zamordování, jsa u vězení a maje trestán býti mečem podle poručení Jeho arciknížecí Mti, že přes zdi městské skočil dolů a zlámav hnáty umřel; a tu potom že pan děkan Klatovský proti canonům že jeho pohřbiti dopustil tu, kde jeho manželka a přátelé jiní se kladú, kteřížto také žádali ho, aby toho nečinil a toho vraha tu nepohřboval. A protož že žádá na něho za citací, že před právem o to s ním chce rozeznán býti, poněvadž toho učiniti neměl. Dictum: Že zámutku takového věrně nepřejí. Tu dotázán, jestli tak v pravdě tu ten vrah pochován, kde přátelé jeho pochovávají. Na to: Že jest to tak a že chodil jeho ujec i bratr, k tomu napomínal a žádal, aby toho nečinil; ale jest tomu rozuměti, že na žádost jeho přátel to pan děkan učinil, pana rychtáře císařského a jiných. To že poručení bylo od JMti arciknížecí, jakž toho má vejtah, aby byl trestán ten vrah; a práva městská takové trestati velejí jináč. A protož že žádá za opatření v té věci. — Dictum zase: Že na žádost jeho připsání bude vydáno.

---

255. *Kněz Krištof, farář v Kostelci nad Labem, žalován, aby vedle nálezu konsistoře pod obojí zaplatil dluh.*

1565, 23. března. — Die fer. 6. ante Oculi dominicam. — (P), fol. 113, b.

P. Vít Drdal na místě p. Jiříka Hradeckého z Kosmačova vznesl, že kněz Krištof neklade peněz podle přiznání svého a nálezu tohoto úřadu; a protož že žádají, aby k tomu přidržán byl, aby takový dluh jim položil.

---

256. *Kněz Tomáš, farář v Miletíně, obeslán od Jakuba Salsáta, písaře z Volyně, před konsistoř pod obojí, aby vydal pozůstalý majetek po matce jeho, která témuž knězi po 23 leta sloužila, a mzdu za tu dobu jí náležitou aby zaplatil.*

1565, 23. břez. — Die fer. 6. ante Oculi dominicam. — (P), fol. 113, b. a 114, a.

P. Jakub Salsát, písař z Volyně, s knězem Tomášem, farářem v Miletíně. Od p. Jakuba: Že předešle dožádal se obeslání na kn. Tomáše strany statečku nějakého matky jeho, který po ní pozůstal, i co za službu jí za 23 let povinen; a již po druhé že zde stojí a útraty vede. Pak že nestojí, že neví, jaká jest toho příčina. — Čteno připsání od kn. Tomáše. Na to od p. Jakuba: Že příčiny a rozprávky to sú jalové a k posměchu, a podává toliko jemu 3 kopy. Tomu místa nedává. Kdež pak dokládá, že jest byla podruží, toho že není; neb jest měla dům svůj a ten prodala a k němu se přibrala, a potom 23 léta jemu slúžila a za službu že povinen jí byl dáti; a on že k škodám přiveden jest. Strany pak připsání, že sám sobě čas ukládá, co podle práva není, aby kdo čas sám sobě měl ukládati. A protož žádá v tom podle práva za opatření. — On sám p. Jakub: Že syn jeho u něho se stlúkl na ruku a tak chřad až do smrti.

P. Jakub Salsát, písař z Volyně zase. Dictum: Na obeslání úřadu jaké jest dal kněz Tomáš odpověď, to že jest přečteno; a poněvadž mu p. Jakub místa nedává, tak že učiniti chtějí podle práva duchovního pořádku, že důhon bude mu vydán peremtorie, aby stál v ten pátek po Svátosti. — Na to: Žádal, aby mohl poručníka dáti sobě zapsati p. Jana Fišle. Dictum: Že jemu toho povolují, aby zapsán byl.

---

257. *Urban Křemeský zapsán mezi mládence, kteří žádají býti posvěceni na kněze.*

1565, 23. března. — Die fer. 6. ante Oculi. — (P), fol. 114, a.

Urban Křemeský, vyslaný od kněze děkana Domažlického,

žádal přijat býti v počet mládencův, kteří žádají úřadu svatého kněžství. Dictum: Že ho přijímají, aby zapsán byl.

---

258. *Konsistoři pod obojí předložen kšaft kněze Václava, kterýž byl dříve v Brandýse a toho času jest v Holešovicích.*

1565, 30. března. — Die fer. 6. post Salus populi. — (P), fol. 114, a.

Kněz Jan, farář v .... [sic] předstúpiv před úřad oznámil, že jest kněz Václav, který byl předešle v Brandejse a nyní jest v Holešovicích, že jest v trestání Božím a kšaft učinil a na něm se dožádal, aby ho dodal sem k úřadu a vysvědčil, že jest to jeho celá vůle v tom kšaftu.

---

259. *Jednání před konsistoří pod obojí o dluh kněze Krištofa, faráře v Kostelci n. L.*

1565, 30. března. — Die fer. 6. post Salus populi. — (P), fol. 114, a.

Kněz Krištof a p. Jiřík Hradecký s panem Vítem. Od p. Víta: Prosil za to na místě p. Jiříka, že jest listu jeho manželka, když jest doma nebyl, přijíti nechtěla a dosti lehce sobě vážila to psaní a haněla před poslem pana Víta, a že se nesmluvil za opatření. — Od kn. Krištofa: Že jest posluhoval slovem Božím a že žádá p. Víta, aby mu měl strpení do dvú neděl, že jemu chce dáti polovici a potom druhú polovici že dá při Svátosti, i p. Jiříkovi též. — Dictum: Že nemohú tím zvládnúti, poněvadž jest se neumluvil, a protož že jim ho dávají v moc. To aby oznámili p. Jiříkovi.

Item kn. Krištof týž, farář v Kostelci, přiznal se, že smlúvu učinil s Mikulášem Černým [z] Nového města Pražského o sedm kop, že při hodech nastávajících má dáti mu 3 kopy míš. a o Svátosti též ostatek pod trestáním úřadu. Strana druhá tomu povolila.

---

260. *Kněz Jan Klechendrych, farář v Černovicích, potvrzen konsistoří pod obojí za faráře do Líbeznic.*

1565, 30. března. — Die fer. 6. post Salus populi. — (P), fol. 114, b.

Kněz Jan Klechendrych, farář v Černovicích, žádal potvrzen býti do Líbeznic na podací p. Duchka z Semechova. — Dictum: Že sú se o to pilně starali, majíce k němu obzvláštní líbosti mimo jiné preláty, aby tu mohl dosednúti, a protož že tu za faráře jeho potvrzují a podávají.

---

261. Konsistoř pod obojí slibuje knězi Zikmundovi Jehňátkovi, faráři na Budči, že ho podá na jinou faru, jest-li se bude vystříhati opilství a kuchařku s dětmi od sebe vypoví.

1565, 30. března. — Die fer. 6. post Salus populi. — (P), fol. 115, b.

Kněz Zikmund Jehňátko farář na Buči. Dictum: Že o tom přemejšlejí, aby farním místem mohl opatřen býti. Pak že jest o něm ta pověst, že by se opíjel a byl vožralcem a z toho potom veliký blázen, a též že by chtěl s kolíbkami se stěhovati a s nějakú kuchařkú, a tak že by ho podati jinam někam nemohli. — Na to: Že se vystříhá vožralství a nikam nechodí, a strany kuchařky, že není jeho žena a že není s ní oddaný; než že jich, těch pankhartův, nemá před rukama, a že to rád přijímá trestání a že od toho přestane.

---

262. Osadě u Matky Boží na Louži v Starém městě Pražském podala konsistoř za faráře kněze Zikmunda s případným napomenutím.

1565, 30. března. — Die fer. 6. post Salus populi. — (P), fol. 115, b.

Páni osadní od Matky Boží na Lúži v Starém městě Pražském.*) Poděkovali z předstúpení, a jakož jest JMtem v paměti, jakž sú žádali za faráře, a protož že žádají,ráčí-li co míti před rukama, aby ráčili jim ho podati, že toho chtějí vděčni býti.

Páni osadní Lákovští zase. Dictum: Jakož sú toho hledali, aby farářem byli opatřeni, a toho hledají, pak že to učiniti rádi chtějí, ale že jim to také jest za těžkost a k srdci přistupuje, že sú kněze Mikuláše nepřijali, když jim byl podán. — Na to: Že z té příčiny sešlo, že p. faráře Jilského měli zajednaného; a jestli tu jaký nerozum jejich, aby jim to bylo prominuto.

Zavolán kněz Zikmund. Dictum: Že předstúpili tito páni osadní a žádají opatřeni býti farářem; a poněvadž jest on tu předešle byl a jména dobrého neztratil, a oni jeho přijíti chtějí, že jeho tu za faráře podávají, však tak, aby tu poctivě, střídmě a střízlivě [se] choval a příčin k různicem mezi kněžstvem aby nedával a strany řádův církevních aby křesťansky spolu s jinými preláty Pražskými se srovnal. A tak bude-li se chovati, že opatřen bude moci býti od osadních laskavě a přívětivě. — Od něho: Že tak se chce chovati. — Od osadních: Poděkovali z tak laskavého opatření a takové oznámení že chtějí jiným také osadním oznámiti. Napomenuti sú také páni osadní, aby se s ním snesli o stěhování.

---

*) In margine: P. Jan Korbel promluvil.

263. Další jednání o žalobě Justiny, dcery Zikmunda z Velechova z Podskalí, kteráž viní před konsistoří pod obojí Jiříka Kuthena, rektora školy u sv. Vojtěcha tamtéž, ze slibu manželského. Žalovaný v odpovědi své odvolává se na sněm Tridentský a Corpus juris canonici.

1565, 30. března. — Die fer. 6. post Salus populi. — (P), fol. 116, a.

Panna Justina z Podskalí s Jiříkem, rektorem a bakalářem školy též. Od ní: Tak jakž předešle panna podle obeslání jest obvinila z slibu manželského a on tomu odepřel, i jest ukázáno stranám k průvodům, a protož ona žádá za přečtení jich. — Od něho: Že potřebuje kněh decretů a nálezův některých. Čteni sú průvodové: že Žofia stává na roku s pannú Justinú. — Od ní: Že o tom neví. — Od něho: Že jest byla při juramentum a neodporuje. — Po přečtení od ní: Že se přiznával před nimi, nad čež většího nic býti nemůže, a pro ni zasílal Matěje Tkadlce a Jiříka, a že dal se slyšeti, že takové přísahy nebude činiti, a než by ji učinil, že by raději . . . [sic] a tu se přiznal, za ruku vzal a ptal, chce-li jeho manželkú býti, a svědkové na tom se srovnávají, že jest ji sobě za manželku vzal: a protož takovému slibu aby zadosti činil. — Od něho: Že obvinění její jest vlastními ústy se stalo a takového obvinění aby měla prokázati těmito svědky, toho že sú neslyšeli, a v záselcích i v svědcích že toho není, aby takový slib měl tam obsažen býti podstatný a pravý: „beru sobě tebe". A protož že žádá proti panně opatřen býti; a strany přiznání před záselky, že není patrný žádný; táhli se na nálezy, že se nepřiznává k podstatnému slibu: mezi Adamem kantorem a Annou od Vodhajů, že znal se k slibu. A jiní svědkové krom dvú, že sú ženského pohlaví, táhli se na právo duchovní. Item že sama pravila, že jest při tom slibu žádný nebyl krom oni sami dva a Pán Bůh třetí. Žádal za přečtení práva tvrzeného na Tridentu sessione 8: Qui aliter quam praesente parocho vel alio sacerdote de ipsius parochi seu ordinarii licentia et duobus vel tribus matrimonium contrahere attentabunt, eos sancta synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit, et hujusmodi contractus irritos et nullos esse decernit, prout eos praesenti decreto irritos declarat et annullat. A manželství že záleží 1. na osobách svobodných dvou, 2. na slibu v slovích podstatných, 3. na potvrzení. Item táhl se na nález mezi Albrechtem kantorem od Hory a Annou Srnovic, od též apellací napravena, poněvadž slibu nebylo a byly již smlúvy svatební. Item: Táhl se na decret lib. 4. titul 1. cap. 17: Cum libera debeant esse matrimonia, monenda sunt potius quam cogenda. — Od ní na to: Že záselky učinil a že neodvozuje proti přiznání vlastnímu. — Od něho: Že žádný nesvědčí, aby se k slibu

pravému manželskému v podstatných věcech co stahovati mělo; že žádá o tom za opatření. — Od prokurátora: Že mluví od strany pan mistr a mluví proti němu. — Od pana mistra: Že neví přítel, co jest manželství a na čem záleží. — Dictum: Že ty věci na místě postaviti na ten čas nemohou a uvažovati, a protož že se toho odkládá do týhodne.

---

264. Konsistoř pod obojí knězi Matoušovi, faráři v Nové Lysé, jehož obec ta déle trpěti nechce pro některé příčiny, nabídla faru u sv. Michala v Starém městě Pražském.

1565, 30. března. — Die fer. 6. post Salus populi. — (P), fol. 116, b. a 117, a.

K Matouš, farář v Nové Lysé. Dictum: Že byli p. primas i jiní z úřadu v Lysé a tam že ho déle trpěti nemohú, a protož že jest podán sem a místem opatřen, a jsú-li mu co dlužni, aby poznamenal, že mu dáno bude. — Od něho: Že tomu odporuje, aby co toho měl učiniti, a žádal s nimi slyšán býti, a že má od nich psaní, jak ho přijímali. — Od p. administrátora: Že jest neřád nějaký dopustil na faře a kuběnářství. — Od něho: Že by to bylo k jeho posměchu, kdyby bez příčiny odtud měl vyzdvihován býti.

Čteny příčiny, proč by ho Lysští trpěti nechtěli, čtena také rozepře k. Matouše s Horákem nějakým, poddaným p. z Donína.

Že nevypovídali fary k. Matúšovi. Potom žádal za opatření v tom proti nim, poněvadž příčiny a zprávy omylné dávají a s nimi že slyšán býti chce. A na panství pod p. Vilímem se choval. A oni že měli příčiny na něho vznesti prve, a kdyby nenapravil, že by teprva měli něco před sebe vzíti, a ne tak jako nějakú kočku vybejvati. A vesňané že jeho trpěti tu chtějí. A předešle mu také, když kázal, rozuměli, a nyní také by mu mohli rozuměti. A pan hejtman předešle toho se nedotýkal, až teprva nyní; a že se ptal obce, vesňan i poddaných pana z Donína, že ho rádi chtějí míti. Podal odpovědi na ty příčiny, že jim odporuje.

K. Matouš zase. Dictum: Že tomu všemu vyrozuměli, jaká by tu věc byla. I tak jest, kdyby podle starobylého způsobu to váženo býti mohlo, že by oni některé příčiny před sebe brali, které bráti by neměli. Ale aby na druhú stranu povážil s svými přáteli, že by tam očekávati měl svého mnoho zlého, kdyby s těmi lejky zacházel, snad i s svým nebezpečenstvím. A včera že jsú byli u pana administrátora a oznámili. A protož že jemu radí, aby se od nich odebral, aby potom o to nesnází neměli z komory aneb od úředníků, a aby práci zde pomohl nésti v městech Pražských, poněvadž jest nemladý; a oni také že by

zde stáli aneb nechali. — Proti tomu: Že jiným kněžím také i kostel zavírali, a kdyby mu dali do sv. Jiří, a kdyby nedali, že by od nich s těžkostí mohl co obdržeti jako jiní. Oznámil, že mu dlužni sú na $1^1/_2$ kopy stříbrných. Žádal opatřen býti v tom. Strany děkana Limburského,*) jakž mu psaní ukázáno, že toho není a nebylo jeho pomýšlení, a maje kněží zastávati, že takové psaní učinil, a že toho na sobě nemíní nechati. Psal děkan, že na 16 osob sub una specie communicoval. — Dictum: Že tak chtějí učiniti a psáti tam, aby oni vyplnili ty desátky a dali, a že nebudú jiným prve, leč vyplní, opatřeni. A strany bytu, aby ujal to místo v Starém městě u sv. Michala, a tu že bude v srdci, a potom bude moci užíti své svobody. — Na to: Že strany stěhování, aby se měl stěhovati na své, pověděl, že asi tři vozy mušejí býti. Ujal to místo. Otázal se strany děkana. — Dictum: Že se to od něho přijímá. Že toho není. Čten list pana děkana, že od té zprávy pouští. — Dictum: Že s tú nadějí ho přijímají, že se v řádích a ceremoniích s pány preláty srovná. — Na to: Že se srovná, a předešle že v městech Pražských byl.

---

265. Členové konsistoře pod obojí vyslaní k arcibiskupovi podali zprávu, že arcibiskup na ten čas nechce mládence pod obojí na kněze vysvětiti, poněvadž jest na administrátora podána žaloba v příčině zlehčení zpovědi a že by je musel zkoušeti.

1565, 30. března. — Die fer. 6. poste Salus populi. — (P), fol. 116, b.

Kněz Jiřík, farář od sv. Havla a kněz Štěpán, farář od sv. Haštala, učinili relací: Jakož sú posláni byli k JMti pánu panu arcibiskupu, aby poslúžil mládencům našim a je aby k úřadu sv. kněžství potvrdil; i že JMt pan arcibiskup dal to za odpověď, že na tento čas, jakož jest panu administrátorovi oznámil, toho učiniti nemůže, poněvadž jest žaloba na něho k Jeho arciknížecí Mti prošla, a zvláště, že jest zpověď zlehčena, a že by je musel examinovati. A tu že jest jemu od nich oznámeno, že dávno čekají, mnozí již na rok. Od pana arcibiskupa: Že předešle mohli je poslati, ale nyní že toho učiniti nemůže, jakž i artikule na to podal panu administrátorovi. Strany kněze Václava že s Jeho arciknížecí Mtí dostatečně mluvil, ale nic neobjednal; a hned kdy bude puštěn, aby tam nebyl, ale také aby hned tam pro své věci nejezdil.**)

---

*) Nymburského.
**) Tištěno v díle dra. Klem. Borového „Antonín Brus z Mohelnice“ jako příl. 12.

266. Maximilian II. nařizuje arcibiskupovi Pražskému, aby kněze pod obojí, které již započal světiti, dosvětil, poněvadž jest jich veliký nedostatek, i slibuje, že jemu u papeže vymůže povolení, aby mohl světiti kněží pod obojí jako pod jednou.

1565, na začátku [cc. 1.] dubna. — Konc. v arch. čes. míst. v Praze. R. 109 (1-9.)

Maximilian ꝛc. Duostojný a věrný náš milý. Mnohé a veliké žádosti jsou se staly od kněžstva i také od osob světských pod obojí strany svěcení kněží jejich, tak jakž při tom mohl dobře od nejjasnějšího knížete pána Ferdinanda, arciknížete Rakouského, bratra našeho nejmilejšího, Jeho Lásky, i také . . . [sic] [vyrozuměti]. I sami to uznáváme, že v týchž kněžích veliký nedostatek jest a lidé že v slovu a v svátostech velebných a službách Božích velmi obmeškáni sou. A poněvadž pak toho zprávu jmíti ráčíme, že jsi těchto časův některé kněží pod obojí počal světiti, a protož jest milostivá vuole a poručení naše, že ty kněží, kteréž si již počel tak světiti a kteřížby se k tomu hoditi mohli, předce dosvětíš, tak aby mohli na fary rozdáni bejti a v nich aby takový veliký nedostatek nebyl, kněžstvo a strana pod obojí aby mohla na ten čas upokojena bejti. A my toho také pominúti neráčíme, než skrze oratora našeho v Římě při Svatosti papežské dáti zjednati, aby jeho Svatost papežská potomně tobě dokonce povolení dal, aby mohl tak dobře pod obojí jako pod jednou kněží světiti; však nyní, jakož svrchu dotčeno bylo, dosvětiti budeš moci. Toho my tebe milostivě tejna učiniti neráčili. Datum 1565.*)

---

267. Osadní u sv. Jiljí v Starém městě Pražském žádali konsistoř pod obojí, aby jim sama vyhledala a dosadila některého kněze za faráře, ukazujíce na děkana Lounského a kněze Silvestra, kteří jsou bez místa. Konsistoř to odepřela jako věc nezvyklou a poněvadž bývalému faráři svému posměch učinili.

1565, 6. dubna. — Die fer. 6. post Laetare. — (P), fol. 117, b.

Páni osadní od sv. Jiljí v Starém městě Pražském: Poděkovali z předstúpení a při tom žádali, aby jim ráčili dáti sami od sebe faráře a správcí duchovního. A majíce zprávu, že kněz Václav, děkan Lounský, místa nemá, aby ráčili s ním o to rozmluviti. Pakli by to býti nemohlo, ale že kněz Silvester také nemá místa, aby ale s ním rozmluvili, za to že žádají, a také že žádají za laskavú odpověď. — Dictum: Že jest vyrozumíno,

*) Tištěno ve spisu dra. Klem. Borového „Antonín Brus z Mohelnice“ jako příloha 13.

kterú a jakú sú žádost vznesli na úřad, aby kostel a záduší jejich bylo opatřeno správcem, a že ukázali osoby, které by jim dojednávati mohli. A to majíce v uvažování, že na tom se snesli, že žádné paměti není, aby kteří osadní žádali, aby jim faráře jednali, objednali a dosadili. A podávají k. Václava; pak, dobře-li sú se uptali čili nic, toho při tom zůstavují. Druhé podali k . . . [sic] a faráře: Že nevědí, čeho podávají k posměchu-li čili jináč; a rozumějí, že více posměšně nežli potřebně. A by pak chtěli jim podati, že toho učiniti nemohú, a že jim podali muže bez žaloby, který od JMti sám byl podán k tomuto úřadu; a zač ho oni sobě postavili? Za voslíčka korunovaného, a jak jeho vybyli? A protož toho tak že mlčením nepominú. A toho že se dopustil jeden z nich, úředník: a p. Matyáš toho se dopustil. A že má tento úřad [v] paměti, předešle jakú mívali odplatu od pánů Pražan, kdy kdo se koho čeho dopustil, a snad také z toho voslíčka něco může většího zrůsti. Při tom také že, když chtěl s nimi promluviti p. farář, že svú vůli s ním provesti chtěl a s ním nemluvil. A protož aby jedna osoba těžkost osadě činila a posměch faráři svému, a tak p. Matyáš shledá, že jemu toho tak mlčením pominuto nebude. A protož tím aby se spravili, že nevědí, kde vzíti jim faráře, a pánův starších aby pozdravili, ačkoli od nich pozdravení neoznámili.

Od nich: Že sú na žádný posměch nepřišli sem a že sú noví tito páni úředníci; a jestli že jest p. Mathiáš čeho se dopustil, že to jiným osadním by k překážce býti nemohlo. — Z úředníkův jeden: Že jsú příteli svému poručili pozdravení oznámiti, ale že on toho zanedbal; toho že nevědí proč jest se dopustil. A strany pana Matyáše, že jest ukázal na ženicha, když byly oddavky, když mu nevěsta dala věnec: „že jest asinus coronatus“, ale na pana faráře toho že jest nemínil. A poněvadž jest soused, že z toho může vinen býti, ale on že ho zastávati nechce. — Na to dictum: Že by chtěli, aby s nimi se rathúzovali, toho že se nedopustí; a protož aby se tím spravili, co jest oznámeno jim.

---

268. Rozsudek konsistoře pod obojí ve při mezi pannou Justinou z Velechova a Jiříkem Kuthenem, rektorem školy u sv. Vojtěcha v Podskalí, o slib manželský. Rektor odsouzen do vězení.

1565, 6. dubna. — Die fer. 6. post Lazari. — (P), fol. 118, b.

Panna Justina z Podskalí s Jiříkem Guthenem. Od ní: Že zprávu dává, že se nějakých svědkův pouptala; protož žádá, aby proti Jiříkovi rektorovi jich užíti mohla a je zavesti. — Od něho: Že jest s podivením, že strana to před sebe béře proti právu, a mimo to nač jest odloženo. A proto žádá, aby toho

nebylo propůjčeno. — Dictum: Které by svědky chtěla vésti? — Od ní: Že sestry své vlastní, která, když sú sobě se zavazovali, že jest takového slibu poslúchala, stoje na místě tejném; též i pana tatíka svého, když k němu posláno bylo, že jest jemu ji za manželku dal. — Na to od něho: Že práva nedopouštějí, aby sestra aneb otec svědčiti měli, a protož žádá, aby zaneprázdňovati nedopouštěli. — Od ní: Že sú právní nálezové, když se manželstva dotýče, že matka dceři, otec, sestra může vydati svědomí, a v té takové příčině, poněvadž se tu duše dotýká, žádá, že jí dají toho užíti. — Od něho: Že proti sobě praví, že při tom slibu nebylo žádného, krom Pán Bůh, jakž při juramentu bylo oznámeno od pana administrátora. — Od ní: Že jest ona tehdáž o tom nevěděla, když sú sobě slibovali, až teprva. — Dictum: Byla-li jest sestra ta tehdáž doma? — Od ní: Že jest byla doma, že tak dává zprávu.

Justina zase s Jiříkem. Dictum: Jaká má léta a stála-li jest kdy zde? — Od ní: Že na 18 let má a že s ní nestála. — Od něho: Že stála dnes týden s ní a že žádá podle práva zůstaven býti, a kdyby bylo dopuštěno k svědkům, že by nikdá nebyl konec. Přivedl tři, že Johanka stála zde a že jest stávala s ní; že ji viděli Adam Bříško a dvě ženy. — Od ní: Že jest ji za to neprosila, aby s ní vstupovala. — Od něho: Kdo s kým na roku stává, že nemá svědčiti. — Dictum: Že jest vyrozumíno, kterak by panna Justina měla obrátiti, věda, k čemu bylo odloženo, že k vejpovědi, a dala od sebe promluviti, že by sestry své ještě chtěla užiti k svědomí, která ten slib slyšela, též i svého otce, žádajíc za odložení, dokládaje toho, že se svědkové i po publikování i post sententiam právo duchovní povolávalo v příčinách; ale nyní aby tomu mělo povoleno býti, že tomu . . . [sic].

1. Že panna pod závazkem a přísahú pověděla, že žádný při tom nebyl, než oni sami dva a Pán Bůh, a taková přísaha nemůže se navracovati. 2. Že někdy se připouštělo, ale zřídka, aby svědkové vedeni bývali, a příčiny k tomu důležité a právní mušejí býti. Ale ta příčina teď postačiti nemůže, neb sestra i otec byli sú doma, a taková věc dává podezřelost právní: proč by nemohli povoliti tomu. 3. Poněvadž jest tu dopuštěno, že ta jistá sestra byla při tom i při publikování svědkův, a protož že právu hlavy zlomiti nemohú, a protož se hledí na Pána Boha v té věci a na právo. A protož sú té vůle, aby od nich slyšeli, aby oznámili, chtějí-li takový nález slyšeti. Item, že není za právo, aby krevní přátelé otec a sestra měli při právě svědomí vydávati, toho že bylo poupuštěno. — Od něho: Že žádá za přečtení. — Od ní: Že by tomu ráda byla, aby byl odklad učiněn, a za to že žádá. — Od něho: Že strana [se] zaručila, že zadosti právu činiti bude, a tak jest povi . . . [sic, povinna?]

Čtena vejpověď. On poděkoval. Potom dictum: Poněvadž jest on zasílal za pannú a z svátosti stavu manželského posměch měl: protož že jeho v trestání své bráti ráčí, aby na rathúz šel. — Od ní: Že nepřestává na vejpovědi, ale že apellovati chce před JMt pana arcibiskupa. — Od něho: Že jest uručení stalo se na jisté artikule. Čteni jsú, a žádali rukojmové propuštěni býti. — Od ní: Že žádá, aby rukojmové propuštěni nebyli. A že předešle apellací nebývalo, že to proto bývalo, že arcibiskupa v zemi nebylo; poněvadž pak jest p. arcibiskup v zemi, že před něho odvolání béře. — Od něho: Že chce zadosti učiniti vejpovědi, a dále co strana od sebe mluviti dala, že ráčí se věděti v tom jak spraviti.

Panna Justina zase. Dictum: Že dala od sebe promluviti, že vejpovědi nepřijímá, a strana odporná promluvila, že ji ujímá. A protož že dávají jí za odpověď to, že propadla summu zaručenú. Když rukojmové její sumu propadenú položí zde na právě tuto, že rukojmové jeho se propouští, ale když se zadosti stane vejpovědi, že bude rukojmům jeho také dána odpověď. — Od ní: Že to chce otci svému oznámiti. — Dictum: Ve dvú nedělích aby dala odpověď.

Při tom p. Mistr Pavel s p. Adamem přimlúvali se za Jiříka, aby byl z vězení brzy propuštěn.

---

269. Konsistoři oznámeno, že kněz Krištof, farář v Kostelci nad Labem, který pro neplacení dluhu měl jíti „na rathouz“, pryč odešel, neučiniv připovědi své zadost.

1565, 6. dubna. — Die fer. 6. post Lazari. — (P), fol. 119, b.

Pan Vít Drdal oznámil, že kněz Krištof maje na rathúz jíti, ušel pryč a své připovědi zadosti neučinil. Dictum: Že jest byl jim vydán, ale oni jak sú ho upustili, že to úřadem tímto nesešlo; ale že jemu vydati list chtějí, že jest od práva vydán.

---

270. Kněz Jan Městecký, farář v Pšově za Žatcem z nařízení arciknížete Ferdinanda napomenut od konsistoře pod obojí, aby hejtmanu Krištofovi Progovi na Poděbradech „pokoj dal slovem i skutkem.“

1565, 6. dubna. — Die f. 6. Laetare. — (P), fol. 119, b. — 120, a.

Kněz Jan Městecenus, farář v Pšově za Žatcí. Od něho: Že podle obeslání učiněného staví se. — Dictum: Že jest připsání shůry a poručení od JMti podáno; a protož aby sobě to přečetl, podáno mu, a dal odpověď.

Kněz Jan Městecký, farář v Pšově za Žatci, promluvil: Že jest porozuměl, proč jest obeslán sem do konsistoře podle připsání, kterak by p. Krištof, hejtman na Poděbradech, učiniti připsání měl do komory k radám JMti v mnohých artikulích, kterýmžto artikulům místa dáti nemůže, ale žádá, že chce v spis pořádně uvesti, aby takový spis JMtem radám zřízeným podati a tak svú nevinu před JMtmi radami, aneb kdežby potřebí bylo, odvesti [mohl], za to žádá. (Poručení napsané na listu p. hejtmana Krištofa Proga od JMti, aby pokoj dal p. hejtmanu všelikterak řečí i skutkem, k tomu od úřadu aby byl přidržán. Actum 29. Martii). — Dictum: Že jiného nic nevědí na ten čas mluviti, než co jest bylo z poručení JMti arciknížecí, a že sú té naděje, že na napomenutí úřadu dá řečený skutkem pokoj, aby snad, kdyby zapomenul něco aneb přestoupil, aby od JMti k tomu počténi nebyli, jako by takového poručení pominuli; a zvláště tohoto času aby tam nejezdil. — Na to od něho: Že pokoj jemu dal a dávati chce řečí i skutkem, a tam že tehdáž jezdil tudy pro spravedlnost matky své ku panu Andělovi; ale že již tam nemá proč jezditi. Žádal za přepsání listu páně hejtmanova. Jest jemu propůjčen.

---

271. Další jednání u konsistoře pod obojí o stížnosti M. Pavla Kristiana z Koldína proti děkanu Klatovskému, že pochovati dal na hřbitově k příbuzným svaka jeho, jenž sestru Koldínovu zavraždil a, nežli trest na něm vykonán byl, zemřel.

1565, 6. dubna. — Die f. 6. post Laetare. — (P), fol. 119, b.

P. Mistr Pavel Kristian z Koldína. Dictum: Proč jest ten list od děkana Klatovského tak dlúho nedodán? Od něho: Že jest poslem sešlo to, ačkoli praví, že jest nemocen byl v Přešticích. A v tom připsání svém že neodporuje tomu, aby neměl ho pochovávati na krchově, toho mordýře, ačkoli dává vejklad připsání Jeho arciknížecí Mti, že jest nebyl ještě sententiatus, ale on že má listu Jeho arciknížecí Mti vejpis, jímžto poroučí, aby ztrestán byl. A protož že žádá opatřen býti v tom, aby to tělo takového mordýře tu na krchově při přátelích jeho pochován[o] nebyl[o]. — Dictum: Že neodporuje tomu, a také že nepraví, zachoval-li jest se tak a jeho jinde pochoval, a volá se k slyšení. A protož že toho se odkládá. — Od něho: Že jest poručení JMti, aby podle práva trestán byl, a jakž jest poručení to přišlo, že jest on hned umřel: a protož že chce na to pomysliti, má-li o to dále s děkanem míti činiti, neb jest suspicio, že jest veneno sublatus.

---

272. *Konsistoř pod obojí oznamuje mládencům, kteří chtějí býti vysvěceni na kněze, že arcibiskup k žádosti stavův království Českého svolil, že je bude ordinovati, když slíbí, že se budou konsistoří pod obojí spravovati a ceremonií i řádův držeti a mše svaté sloužiti; mají se opatřiti příslušným oděvem a vínky.**)

1565, 6. dubna. — Die fer. 6. post Laetare. — (P), fol. 120, a.

Mládenci, kteří žádají úřadu svatého kněžství. Dictum: Že za tú příčinú povoláni, že p. arcibiskup k žádosti stavův tohoto království dal k tomu své povolení, že je ordinovati chce. Ale však onehdejšího dne dosti těžké od JMti slyšeli zprávy, že některý z nich, při konvičkách když byli, řekl: „Zvystydnem, (?)**) že tak dlúho nás nešpikuje,“ a taková rouhavá slova že předeň se přednáší, a kterak on jemu bude moci poslúžiti, že nevědí. Dále že o mši a řádích že mnozí nedrží a těmi novými učiteli cvinglianskými a jinejmi že své smysly převrátili, a tak tomu že sú se od svých praeceptorův naučili, kdežto orace naše a responsoria i jiné řády konsistoře vyvrátiti chtějí. A protož aby věděli, že JMt p. arcibiskup, kdoby se konsistoří spraviti nechtěl a ceremonií a řádův držeti a mší svatých slúžení ve všem, jak strana naše v tom se srovnává a chová, že by chtěl [k] tako[vým] potom trestáním přistúpiti. A poněvadž někteří chtějí tam při těch farářích býti, kteří se nespravují konsistoří, pak potom aby se tím nevymlúvali, že by k vůli svým farářům činil něco a konsistoří se nespravoval a v tom úřad potom že by ho v tom zastati nemohl, ale oznámiti že by chtěl, že jest jim to všecko předloženo. A protož ještě že se mohú rozmysliti, aby něco před sebe toho nebrali, čeho by potom litovati mohli, ale že se ještě mohú rozmysliti. Dále strany let, že také mušejí v letech náležitých býti, a nějaký že jest tu mladý. Co pak tomu říkají strany chování, chtějí-li se tak chovati, co budú připovídati a nač budou závazek činiti Pánu Bohu a p. biskupu? — Od nich: Že některý jest tu, který by chtěl kaziti jiným, jestli že by sám nebyl ordinován, aby se tuto ozval. — Na to Georgius Balbus z Brandejsa: Že jest neřekl tak, a že neřekl nic jiného než: „z těžka nebude druhý examen,“ a že nic jiného neřekl. — Dictum: Že oděvu skůro žádný nemá žákovského a kněžského, a protož aby se tím opatřili, a za zlé neměli, že tak se na to domlúvají, poněvadž na své svědomí je vzíti mají.

Ad Thomam Cornicem Glatovinum dictum: Že jest doneseno k úřadu, že jest se nezachoval, a šejd před svým praece-

*) Vytištěno ve spisu dra Klem. Borového: „Antonín Brus z Mohelnice“ na str. 255.

**) V originálu slovo zkomolené, které vlastně čte se: „zvysnědem“ neb „zvystnědem“.

ptorem že provedl a že jemu ušel; a protož že jemu radí, aby on pozanechal tohoto úřadu, že s těmi obyčeji jeho přijíti nemohú a o něm vysvědčiti, že jest hodným úřadu svatého kněžství. — Na to: Že na ten čas toho zanechá tak. — Dictum: Aby pobyl při některém praeceptorovi; a co se dotýče jiných některých mladých, že to bude při vůli JMti pana arcibiskupa, bude-li je chtíti přijíti. A protož aby zejtra bohdá post pulsum Ave dali se najíti před domem p. arcibiskupa, že přijmú acolytatum, a potom některý den diaconatum, aby mohli posluhovati svátostmi. A také od úřadu že tam vyšlí, kteří by je presentovali. A potom při úřadu že rukojmě postaví, do kterých let mají trvati v kaplanství. A Georgio dictum: Že nedobře to před sebe vzal, co jest promluvil. Na to: Že žádá, aby mu to milostivě ráčili vážiti.

Také jsú napomenuti, aby sobě vínky sjednali a neodkládali jich, leč kněz složí je a smyje. A někteří že je skládali, bojíce se, aby ho frejířka neuhlídala. — Od nich: Že se tak chtějí rádi zachovati a spraviti.

Nomina adolescentum ordinandorum:

1. Venceslaus Hostivarenus.
2. Alexander Dubenus.
3. Adamus Prahenus.
4. Stephanus Brzezianus.
5. Georgius Pilatus Taborita.
6. Adamus Sobieslavinus.
7. Martinus Taborita.
8. Petrus Caplicensis.
9. Adamus Policenus.
10. Joannes Facilis Boleslavinus.
11. Clemens Mielnicenus.
12. Marcus Cirquicenus.
13. Paulus Cziaslavinus.
14. Valentinus Lantscraunensis.
15. Adamus Ledecenus.
16. Nicolaus Mielnicenus.
17. Venceslaus Mielnicenus.
18. Georgius Balbus Brandeyský.
19. Georgius Krpinus.
20. Nicolaus Lunaeus.
21. Laurinus Berka Beronensis.
22. Henricus Curius.
23. Urbanus Domažlicenus.
24. Joannes Altomýtenus.
25. Job Nepomucenus.
26. Georgius Horicenus.
27. Joannes Zuzenus, recepit literans cons.
28. Paulus Montanus.
29. Joannes Sedlečanus.
30. Georgius Cyrillus Piscenus.
31. Thomas Austinus.
32. Andreas Brunczlik Prahenus.

---

273. *Dva svědkové stvrzují, že mládenec Ondřej Brunclík, jenž přihlášen k svěcení na kněze pod obojí, z řádného manželství jest zplozen.*

1565, 6. dubna. — Die fer. 6. post Laetare. — (P), fol. 121, a.

Pan Martin Šašek a pan Matúš Kusec za Pořickú branú

na žádost Jana Brunclíka, rychtáře mezi rybáři, vysvědčili při úřadu, že Vondřej, syn jeho, jest řádně na tento svět splozen, když jest on Jan s Annú manželkú svú řádné podle svaté církve křesťanské v stav manželský vstúpil, v kterémžto stavu řádně se chovaje spolu s manželkou svú Ondřejc sú splodili. A on také dobrý mládenec že jest se řádně a poctivě choval, že o něm zlého nic nevědí.

---

274. Arcibiskup Pražský oznamuje administrátorům pod obojí, že vedle nařízení arciknížete Ferdinanda, kněz Jan, farář od sv. Mikuláše, a kněz Jan, farář od sv. Michala v Opatovicích, na hody velkonoční mají býti z vězení propuštěni, a nařizuje konsistoři, aby obě ty fary kněžími jinými opatřila, poněvadž tito propuštění služeb božích vykonávati nesmí.

1565, 13. dubna. — Konc. v arch. arcib. Pražského. Emanata 1563-68.

Od JMti pana arcibiskupa Pražského ɔc. administrátorům Pražským pod obojí přijímajícím se oznamuje, že na milostivé poručení JMti arciknížecí a přímluvu dobrých pánuov kněz Jan, farář od sv. Mikuláše a též kněz Jan, farář od sv. Míchala v Opatovicích, pro tyto nastávající hody z vězení mají na tento zpuosob propuštěni býti, aby hned jeden každý do domu svého na faru šel a odtud nikam nevycházel, rad všelijakejch a všech schůzí, též i kázání i také posluhování všelijakého církevního aby prázdni byli; a kdyžkoli po hodech bude jim dáno znáti, tehdy zase do vězení, kdež jim ukázáno bude, postaviti se jsou slíbili. A protož se jim administrátoruom o tom poroučí, aby ty obě fary kněžími jinými opatřeny byli, aby se služba boží a církevní posluhování dostatečně dálo, aby lid obecný neměl sobě spravedlivě co do nich stěžovati. Stalo se v pátek po smrtedlné neděli léta 1565.

---

275. Kněz Jan, farář u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, a kněz Jan, farář u sv. Michala v Opatovicích na Novém městě Pražském, slibují, že se chtějí do vězení navrátiti, z něhož pro nastávající hody slavné propuštěni byli, kdykoli jim bude nařízeno.

1565, 13. dubna — Orig. v arch. arcib. Pražského. Recepta ab a. 1565.

Já kněz Jan, farář kostela sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, oznamuji všem vůbec a zvláště kdež náleží a připovídám tímto listem mú vlastní rukú psaným, jakož jest nejjasnější kníže a pán pan Ferdinand arcikníže Rakouský ɔc. mne z vězení do času pro tyto nastávající slavné hody na přímluvu dobrých pánuov milostivě propustiti ráčil, že jakž tohoto vězení

prázden budu, hned do domu na svú faru k sv. Mikuláši jíti mám a odtud nikam nevycházeti, rad všelijakých a všech schůzí též i kázání i také posluhování všelikého církevního prázden býti mám, a kdyžby mi koli po hodech těch to dáno bylo znáti, tehdy se zase do vězení kdež mi ukázáno bude, postaviti mám a slibuji. Stalo se v domu JMti pana arcibiskupa Pražského v pátek po smrtelné neděli léta 1565.

(Slib stejného znění jest téhož dne vydán od „kněze Jana, na ten čas faráře kostela sv. Michala v Opatovicích na Novém městě Pražském.“)

---

276. Zápis o nařízení, které dáno bylo od arcibiskupa Pražského administrátorům konsistoře pod obojí, aby fary u sv. Mikuláše v Starém městě a sv. Michala v Novém městě Pražském kněžími opatřeny byly. Uvěznění farářové týchž far propuštěni na svobodu a ponecháni na svých místech.

1565, 17. dubna. — Die fer. 3. post Palmas. — (P), fol. 121, b.

JMt pan arcibiskup Pražský administrátorům poručiti ráčil, aby fary obě u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském a u sv. Michala v Novém městě Pražském kněžími opatřeny byly, aby se služba Boží a církevní posluhování v nich dostatečně dálo, aby obecní lid neměl sobě spravedlivě co do nich stěžovati. Stalo se v pátek po smrtedlné neděli [13. dubna] léta 1565 — s podpisem pana arcibiskupa, že poručení jeho arciknížecí Mti oznamuje. A kněží z vězení JMti pana arcibiskupa propuštěni jsú na fary své s jistou instrukcí, kterak se chovati mají a dokud tu býti, nikam nevycházejíce.

Potom páni Pražané v to jsú se vložili z poručení JMti arciknížete Ferdinanda a vstúpivše do konsistoře několikráte i také na rathúz povolavše pánův administrátorův a konsistoriánův spokojili ty dva kněží s konsistoří Pražskú, předloživše, jaké zlé věci skrze to mohly by v lidu zrůsti, poněvadž k těm dvěma kněžím lid téměř všechen zření má. I tu hned předstúpili k. Jan Mesticius, farář Michalský, k. Jan Turek, farář Mikulášský, propuštěni jsúce a přijati zase jsú od konsistoře pod ochranu a připověděli se říditi svou vrchností ve všem slušném; a zůstaveni jsú na svých farách obadva a jest jim oznámeno, že úřad tento jim nepřeje toho a nepřál, co se jim přihodilo. Protož, poněvadž jsú kněží naší strany a přímluvy se za ně dějí, že je ochraňovati budeme, a oni aby v poslušenství stáli. A s tím se rozešli.

---

277. *Václav Oulička z Oulic, hejtman panství arciknížete Ferdinanda, tomuto zprávu dává o kněžích pod obojí v Borku (Jirkově) a v Přečaplech, k nimž z Chomutova lid o svátcích k bohoslužbě chodí.*

V Chomutově, 25. dubna 1565. — Orig. v místodrž. arch. v Inšpruku. Ferd. 195—201.

Durchleuchtigister Erzherzog, gnädigister Fürst und Herr! - - - Zum andern kann E. Fürstl. Dt. ich hierneben unterthänigist nicht bergen, nachdem im Stadtlin Görkau, einhalb Meil Wegs von Komutau unter dem von Karlowicz, dergleichen zu Prziczíapl ein Priester unter beider Gestalt enthalten wird, und aber fast des mehren Theils in der Stadt Komutau, sonderlich aber das frembde Handwerksvolk und Gesinde derselben Religion verwandt; so hat sich gleichwohl diese osterliche Feiertage viel Volks von Komutau daselbst hin gen Görkau und Prziczíapl zur Kirchen zu laufen unterstanden, also dass man dero von Komutau, sonderlich an Mannespersonen, wenig allhie in der Kirchen gefunden. Und im Fall, da Gott für sei, auf den Summer irgend ein Feuer aufkäme oder sonsten was Schädliches fürstünde, wusste ich mich bei so wenig Volks, das in der Stadt und Vorstädten an Feiertagen daheim verbleibet, nicht zu verwahren. Derowegen E. Fürstl. Dt. unterthänigst bittend, die wöllen mich gnädigist bescheiden, wess ich mich in dem Fall - - - verhalten solle, und thue mich derselben zu Gnaden gehorsamist entfehlen. Geben Komutau den 25. Aprilis im 1565. — E. Fürstl. Dt. unterthänigster gehorsamister Diener

W. Aulička von Aulic.

---

278. *Konsistoř odpovídá hofrychtýři králové, Jiříkovi Velíkovi z Šonova, v příčině ustanovení děkana v Bydžově.*

1565, 30. dubna. — Die fer. 2. post Conductum Paschae. — (P), fol. 121, b.

Pan Jiřík Velík z Šonova, ofrychtýř králové Její Mti, poděkoval z předstúpení, a příčina jaká by byla, že oznamuje: že připsání přišlo mu od pánův Bydžovských od rady, aby zvěděl, na čem ta věc jest jejich strany podání děkana. Dictum: Že na ten čas nevědí co dáti jiného za odpověď a že pán nedává nic za odpověď; a poněvadž nemohú tomu zvládnúti sami, že [na] Jeho arciknížecí Mt. vznésti chtějí, a ten kněz že jest ještě před rukama.

---

279. *Kněz Václav, kaplan od sv. Havla, kterýž podán jest do Hostivic, má zatím zastávati nemocného faráře v Týně v Praze.*

1565, 30. dubna. — Die fer. 2. post Conductum Paschae. — (P), fol. 121, b.

Kněz Václav, kaplan od sv. Havla. Dictum: Že by měl nějaké

věci mluviti o panu soudním. Na to od něho: Že nic na ublížení páně nemluvil; než co jest mluvil, že toho v spisu podává. Dictum: Kdež pak měl býti v Hostivici, že ta fara jemu se neodjímá; ale pro nedostatek, poněvadž farář Tejnský stůně a jest nemocen, aby tu pracovati pomohl v Tejně a některú neděli tam přisluhoval sám.

---

280. *Konsistoř pod obojí odsoudila kněze Jana Misena, faráře v Žaboklikách, jenž stěhuje se na Moravu, pobral tam v zástavu za pohledávky u jmenované obce kalichy, ornáty a jiné věci zádušní, aby věci ty, které k žádosti sedláků Žaboklických v Praze obstaveny byly, zase navrátil.*

1565, 30. dubna. — Die fer. 2. post Conduct. Paschae. — (P), fol. 122 a, 124 a, b

Kněz Jan Misenus, farář z Žaboklik stěhující se. Jan písař Litochleb oznámil: Bez pochyby že pan administrátor o tom zprávu učinil, kterak sedláci nějací k němu utekli se, že kněz Jan jim kalichy a vornáty pobral, dávajíce na něho právo. I tu že jim oznámil, že on na kněží sahati nesmí a práva nemá; ale aby šli k panu administrátorovi. Potom pak, když pan administrátor poručil, aby téhož kněze k panu administrátorovi přivedl, a podle poručení pana administrátora že jeho do vězení vzal. A tak že jest učinil, a nyní že jeho staví a s tím dále že nic více nechce míti; a ten vůz, koně a vozy jeho aby opatřili, aby od pánův svých domluvy neměl. — Dictum od pana administrátora: Že jest to tak, že jest o tom jemu poručil, a z toho že jemu děkuje. Oznámil také pan Jan, že do rady vstúpil, a pan purkmistr a páni při přítomnosti rychtáře JMCské že toho k sobě nepřijímají, ale kdo jest jeho dal do vězení, aby to opatřil. A protož že jest on teď ho postavil. — Dictum ad sacerdotem: Že má v paměti, proč jest dán do vězení, jak pán Krajíř připsání učinil, že vornáty a kalichy a jiné klenoty pobral a s sebú odvézti chtěl do Moravy. — Od něho: Že nevidí se jemu odpovídati dotud, dokud jest tu pan administrátor kněz Jan Mistopolus, pro jeho ukrutnost, že na něj dal sedlákům prejs, že pravil, že sú předobří, že sú ho nerozsekali; a že jeho také do vězení dal bez povolení a vědomí jiných pánův konsistoriánův, a když ho žádal za opatření, že o něm psal, že mu kněz ten po něm, který na faře v Žaboklicích, ničímž povinen nebude. A tak nemoha míti od vrchnosti opatření, že těch věcí nebral krádežně, ale maje to na faře za sebú, že s sebú odnesl a sem zajel naschvále, aby to složil před vrchností a před panem arcibiskupem, a proto sem zajel, moha s kupci jinudy blížeji jeti. A tyranství jeho pana administrátora že trpěti nemůže a sná-

šeti, a takového jemu že se nestalo nikdy, aby takový prejs na něho dáván byl, že jest hoden oběšení a že ho mohli sedláci rozsekati. A protož že se odvolává k JMCské, pánu svému nejmilostivějšímu, a žádá jako pánův otcův, aby o to s nimi slyšán byl, a že také o to suplikací k Jeho arciknížecí Mti odeslal.

Pan Jan písař, tázán strany těch věcí, oznámil, že sú složeny do sklepu a zapečetěny sú sekrýtem jeho, kněze Jana, a sedláci že sú při tom byli a přiznali se k tomu, že sú ty věci jejich a od sklepu že kněz má klíč. Oznámil také, že jest včerejšího dne pan hejtman sjel dolů a k němu mluvil: Co jest to učinil? I že oznámil, poněvadž pan administrátor poručil, aby ho opatřil jako škůdcí a zloděje jejich, jakž zpravují. A protož že žádá, aby připsání bylo učiněno k pánům o něho, o pana písaře, že jest toho neučinil o své ujmě. — Dictum: Že se toho dopustil proti řádu, a tak sám sobě [chce] platiti. A p. administrátor že na něho z poručení všech otázku učinil; a on se dal v hanění a v toužení proti panu administrátorovi. Čeho se nenadáli, aby kněz poddaný konsistoři měl tak proti vrchnosti mluviti, a takové věci že jim byly divné, aby tak sobě do pana administrátora měl stěžovati. A při tom že [ne]mohú toho při sobě najíti, aby mimo pořádek dobrej co měli před sebe bráti. A kdež mezi jiným nařikáním dotekl toho, že by ho poroučel bráti jako lotra a jináč: i o tom že sú p. administrátoři slyšeli a jakž zprávu toho dával, že také s tím se srovnává pan písař; a to že šlo za původy, kteří po něm šli a na silnici ho nalezli a na něho právo jako na zloděje a loupežníka svého dali, a takto na pana administrátora vznesli. A tak slyše on věc neslýchanú a nevědomú, že jest práva přál, a jináče nemohl se zachovati, což jemu za zlé míti nemohú. A tak že nerozumějí, aby jemu co tu původem práva ublížiti se mělo. A poněvadž tuto nedává odpovědi, proč jest to před sebe bral, a praví, že za tú příčinú to má při sobě, a že to chtěl před arcibiskupem složiti, kterak pak to mělo býti, poněvadž jest již byl blízko u brány a strojil se do cizí země. A tak že má toho vděčen od Pána Boha býti, že se něco horšího nestalo. A jakžkoli, jestli že jest pan administrátor jemu co ublížil, ačkoli jemu se nevidí, aby tu co učiniti měl proti své povinnosti, že [může] na toto právo aneb na vrchnost JMCskú vznésti. A poněvadž ku právu jest to přišlo, že toto právo toho upustiti nemůže. A protož nemůže než při právu držán býti a od práva také svú osobú a s těmi věcmi upuštěn býti nemůže, ale že písař bude s ním odeslán, ty jejich věci zde aby složeny byly a své věci aby opatřil, a dále aby rukojmě postavil zde; chtěli-li by ho dále oni z čeho viniti, že jim musí práv býti. A podle připovědi jejich že do vězení na rathúz v Starém městě půjde. A poněvadž jest to také vznesl

na Jeho arciknížecí Mt, též i úřad tento vznesl. — Od něho na to: Že jest pan administrator jeho naříkal, že vydá na něho list, aby byl oběšen aneb rozsekán; a dále z práva onoho, kdež jest u vězení, aby strhován a trmácen sem i tam nebyl a stateček také jeho aby hindrován nebyl. A takový posměch, který se jemu stal v těchto městech i škody, že jest té naděje, že jemu od vrchnosti k nápravě přivedeny budú. A poněvadž k svému, což mu tam jako faráři náleželo, přijíti nemohl tam, že jest to před sebe vzal, jsa od vrchnosti podán tam k panu sudímu Moravskému; a na kázání že se jim ohlásil i pánům, že jim toho nevydá potud, pokud mi mého oni nevydají, a chtěl sem do Žatče s nimi jíti a oni počali jíti a potom nechali. A toho že neloupal, než že jest měl to v své moci a s sebú vzal, aby to složil zde při úřadu, a ty věci že chtěl zde složiti, a u brány že jest nebylo, než u sv. Jindřicha že to bylo a že naschvál se sem vypravil. Co se tkne složení těch věcí, aby k škodám nepřišel, že tam při právě to složiti chce, dokud jemu zaplaceno nebude a to obstaviti.

Dictum: Že by jemu přáli toho, aby dále nezacházel, aby rukojmě postavil, což od pana administratora jemu bude oznámeno, a ty věci aby zde složil, a to z práva že nebude vydáno, dokud ta věc nebude vyslyšána, a ty sedláky kdyby mohl míti, aby oni to viděli.

Dictum ad utrumque: Že knězi Janovi to propuštěno, aby sobě své věci kladl na vůz, a ty věci selské složil zde. A panu písaři: Že ho žádají, aby ty věci záduší spolu s ním sem dopravil a jeho věci jemu propustil; a tak aby rukojmě postavil pod 300 kop grošův.

Od kněze Jana: Že žádá, aby také druhú stranu uručili pod túž summu. — Dictum: Když pán a strana bude před rukama, že jim to bude předloženo. — Od p. písaře: Budeli ho chtíti z čeho viniti, že má právo, že právo jest každému volné a že páni chtějí, aby jeho věci byly uprázdněny. Poručeno panu písaři, aby nevydával žádnému toho, co jest zádušního tam na rathúze, leč poručeno bude.

Kněz Jan Misenus zase: Dictum: Poněvadž k sobě to přijal, co se tkne zádušních věcí, aby zde je položil na právě. Co se pak tkne rozepře s pánem a s sedláky, chceli rukou dáním slíbiti až do západu slunce, že sousedy postaví rukojmí k dostání práva. — Od něho: Že ten pán Henrich jest jinde a jeho poddaní nejsú, a sedláci že jeho chtěli bíti a kdyby ho syn byl nebránil, žeby ho byli zabili snad. A že žádá, aby ty věci jim vydávány nebyly. Slíbil čest, víru, že rukojmě do západu slunce postaví, a ty věci sem zádušní dopraví. Vyslání sú s ním páni preláti k. Jiřík farář od sv. Havla a k. Štěpán farář od sv. Haštala.

K. Jan Misenus složil zádušní věci vsi Žaboklické, dva kalichy stříbrné, jeden větší s počtem 1474 s patýnú, a druhý menší s počtem 1496 též s patýnú a třetí cejnový též s patýnú cejnovú; a dvě pixides communicatoriae, jedna stříbrná a druhá tak prostá; pytlíček k kalichu většímu a šátek; tři vornáty s albami s voměraly [sic], jeden zelený vetchý, druhý červený aksamitový a třetí damaškový bez alby, která jest doma; a korporal jeden s korporalnicí a jednu lžičku stříbrnú a druhá vypadla, jakž praví k. Jan, když o ty věci se drali a je vybírali sedláci a písař.*)

---

281. Konsistoř pod obojí dala oznámiti kanceláři české, že spisy o jednání proti knězi Benediktovi nemůže vydati, poněvadž ta věc nebyla projednávána u ní, nýbrž u soudu komorního. Kněz Václav, farář Zderazský kárán, že konsistoriany pomlouval z nepravého svědectví proti kněžím, Janovi Mesticiovi a Janu Turkovi, a že na Veliký pátek nesl do hrobu Božího kalich místo monstrance.

1565, 30. dubna. — Die f. 2. post Conductum Paschae. — (P), fol. 123, b

Páni farářové kněz Jan, farář od sv. Vojtěcha, a kněz Jindřich, farář od sv. Štěpána, a kněz Štěpán od sv. Haštala a kněz Václav, farář od sv. Václava [se] Zderazu. Dictum: Že JMt ráčil poručiti, aby úřad JMti vydal vejpovědi o kn. Benedikta a ta akta, a protož aby do kanceláře odešli a oznámili, že ani na mále ani na mnoze ty věci sú v konsistoři se nedály, ale to všecko že jest se dálo při soudu komorním, že tam se toho všeho i vejpovědi budú moci doptati.**) A strany p. faráře Zderazského, že co jest mluvil, že jest na potupu jejich [a] jinejch kněží Pražských mluvil, že jsú na ublížení jejich, kn. Jana Mesticia a kn. Jana Turka, podpisovali se, a v potupu že úřad a v posměch dává. A potom že se nesrovnal při slavnosti této velikonoční, a mají zprávu, že jest ad sepulturam nesl calicem; kdo ví, co jest tam nesl! A na Velikú noc že jest nesl malú monstranci. A tak on to provozuje na potupu jejich a na posměch. Toho že jim touží. A ty kněže Václave! Proč to před sebe béřeš na potupu naši, že jsme toho nezaslúžili, aby oznámil. — Od něho na to: Že jest mluvil, nic zlého nemyslíce; řekl sem prej, když sem od lidí o té suplikaci slyšel, která podána Jeho arciknížecí Mti o knězi Janovi Maesticio a knězi Janovi Turkovi: Co ste svědčili, vy víte, já sem při tom nebyl, vy vizte! To že jest řekl. Dále, že u Veliký Pátek nesl calicem

---

*) In margine: Složil také klíče od kostela.
**) Srovn. čísla 27, 30 a 282.

v jedné ruce a v druhé monstranci malú, a zpívali tu poctivě a šli okolo ti, kteří toho žádostivi byli. Potom na Velikú noc že říkal orací a páni literati zpívali: „Laudem dicite“, a potom šli po kostele, neb pršalo, a corporal přistrojit. Strany veliké monstrancí, že jest jabko veliké a hejbá se, že jest uražena, obávaje se nebezpečenství řekl: „Poněvadž jest tato monstrancí nestatečná, schovejte ji;“ a že při tom se choval uctivě, neb zná, že tu jsú darové Boží. A kdo ho obžaloval, že by rád věděl o tom; a žádal, aby tomu neráčili místa dávati.

Dictum: Strany prvního, že jeho zvoník po sousedích mluvil, že sú svědčili na ty kněží. — Od něho na to: Že dosti toho od lidí vytrpěl; že praví, že chodí v vlčí koži, a že ty kněží až k městu doprovodil, a že žádného proti úřadu nebouřil.

Kněz Jan: Že praví lidé, že jest jeden z úřadu pravil, že toto jako o M. Husovi náš kněz farář také svědčil, jako onen farář z Smradař, a že zvoník Michalský po sousedích to mluvil, že sú na ně, na ty kněží, svědčili.

K. Václav, farář Zderazský, zase. Dictum: Aby se choval pokojně, že jest toho jistě potřebí; a vždy že jest to vejtržek, že jest calicem nesl do hrobu, že k tomu povolení neměl od konsistoře.

---

282. *Zpráva konsistoře pod obojí, že na poručení císaře Ferdinanda I. jednala s knězem Benediktem, někdy děkanem na Horách Kutných, aby bludy, z nichž byl usvědčen odvolal, však marně.*
1565, 30. dubna. — Souč. opis v archivu místodrž. král. Čes. R. 109. 15.

Jakož se jest poručení stalo administrátorům a konsistoři Pražské od J. M. arciknížecí, pána nás všech milostivého, abychom J. Mti oznámili o kněze Benedikta, někdy děkana Hor Kuten, při konsistoři Pražské, jakáby o něm vědomost byla strany jeho bludů a jeho trestání: i toto, což v pravdě jest, J. Mti oznamujem, že při právě našem v konsistoři Pražské nic o tom nikdyž nenalézáme poznamenáno, než tuto paměť mezi sebou snášíme, což v pravdě jest. Dobré a svaté paměti císař Ferdinand ráčil jest učiniti poručení předešlým administrátorům a konsistoři Pražské, [poněvadž] před radami Jeho Velebnosti Císařské na téhož kněze Benedikta výpověď skrze svědky padla jest, že jest v bludích a v kacířství nalezen, jakého by trestání hoden byl. K takovému poručení všickni páni farářové Pražští byli obesláni a mezi sebou všickni našli, aby tomu knězi, jakožto padlému [bylo předloženo], chtěl-li by od bludův a od kacířství pustiti a odvolání, jak jsou mnozí bludní činili, aby on též učinil. I když to bylo od konsistoře Pražské i ode všeho kněžstva tomu knězi Benediktovi, kterýž na ten čas byl v trestání Jeho Veleb-

nosti Císařské, oznámeno, chtěl-li by těch bludův a toho kacířství zůstati, věrným býti a odvolání učiniti, tehdy bychom se chtěli zaň Jeho Velebnosti Císařské přimluviti, nechtěl toho od ouřadu ani od kněžstva k sobě přijíti, ničememuž místa nedával. I bylo to Jeho Velebnosti Císařské oznámeno. Dále my pak nic nevíme, kterak jest Jeho Velebnost Císařská ráčil z toho trestání a vězení jeho propustiti; mimo toto jiného nic nevíme, poněvadž v našich knihách o tom na mále ani na mnoze není nic psáno.

---

283. Konsistoř pod obojí požaduje rukojemství na Janu faráři v Žaboklikách, nežli se odstěhuje na Moravu; dříve však má zkoušen býti, umí-li konati ceremonie. Týž žádá, aby náčiní kostelní, jež s sebou vzal a které v Praze jest složeno, nebylo navráceno, dokud jemu odtamtud nebude vydáno, co mu náleží.

1565, 2. května. — Die fer. 4. post Philippi Jacobi. — (P), fol. 124, b.

Kněz Jan, farář v Žaboklikách. Dictum: Že za jeho příčinú povolán jest, aby oznámil, čeho potřebuje. — Od něho: Jakož mu poručeno, aby rukojmě postavil, pak že na tom jest a přátely má, ale že daleko má býti ven z země, že tím súce rozpačeni obávají se, kdyby pod takovú summú slíbili za něho, aby k škodě nepřišli. A protož poněvadž má zde 4 koně a útraty vede, žádal, aby takovým rukojemstvím obtěžován nebyl, poněvadž zde v tomto království statek má v Sušici; a žádal, aby ráčili nad ním lítost míti, aby mohl tam odebrati se, kde jest podán, jako poslušnost [sic], a připověděl, že se zde vždycky jako poslušný, kdo kdežkoli ho viniti chce, že státi bude. — Tázán, máli jakú odpověď? — Na to: Že nemá žádné odpovědi, a že na ni, poněvadž z vězení jest propuštěn, neočekává. — Dictum: Že žádost[i] jeho, a hledě na některé příčiny, že by folk jemu učinili, ale že toho očekávali, jakož onehdá přestrašil je, že od JMti vezme odpověď, ale že toho až dosavad očekávají. Poněvadž pak přátelé sobě stěžují tak velikú summu, že mu ji upilují, a pod 100 kop míšenských aby rukojmě postavil. — Na to: Že má stateček svůj za sto i za dvě, protož že žádá, aby obtěžován nebyl, že svůj statek zavaditi chce. — Dictum: Že jináč to býti nemůže; protož aby to ujal a přátelům statek zapsal.

Dictum: Druhé, jakož jest jemu povoleno, aby tam k panu sudímu Moravskému podán byl, a ten kněz tam již umřel; pak že podán jest tam, aby podlé vůle JMCské ceremonie strany naší choval, a že se p. administrator spálil na kommunikantích. A dále rádi by tomu vyrozuměli, jak by se tam držeti chtěl, ne po kadaňsku, ale podlé konsistoře naší; protož aby zprávu o tom dal. — Na to: Že se choval vždycky podle řeči Pána

Krista, a při mši svaté i ceremoniích že se tak chovati chce, jak se zde ráčí páni prelati chovati a jak se zde choval, že na něho žádný nežaloval. — Dictum: Že neumí se tak chovati, poněvadž kaplanem nebyl a mšálu nepožíval tam v Kadani. — Na to: Že užíval. — Dictum: Že tak latině mnoho neumí, a tázán, říká-li canonem? — Na to: Že říká majorem i minorem. — Dictum: Strany pixidem co jest toho? — Na to: Že tam vsypal, kdy se strojil, a že držel absolucí v sobotu, a tak tam potom že jest non consecratos communicantes vsypal. — Dictum: Že již skůro dávají tomu místo, aby zapíše rukojmě zde, aby tam dosedl. Dále, kdež k řádům se hlásá, protož aby šel do kostela sv. Havla, aby šel k voltáři a tu že bude ohledán, kterak se chová, i ty gestus: to když učiní, že bude tam propuštěn. Dále strany oblatů, praví-li, že ta oblata nebyla posvěcena, pod svým svědomím? — Na to: Že má před sebou jízdu a že prve také v tom ohledán byl. — Dictum: Aby se tak zachoval a to vykonal. — Od kněze Jana: kdež ty věci složil zde, že žádá, aby ty věci tam vydávány nebyly, dokudž jemu oni toho, což mu tam náleží, nevydají, poněvadž tu mu náleží, a tu k holé faře přistúpil a na své živ byl a faru tam udělal a přes zimu na svůj groš živ byl a rolí na třetinu že dal, a také aby jiný kněz na tuž faru nebyl pouštěn. A teď také že klíče od kostela klade 3 veliké a jeden malý. — Dictum: Aby to sepsal, co jest jeho tam pozůstalo, a též že tam bude psáno, kde má býti, jak se tam má chovati a držeti, a v hodinu nešporní u sv. Martina [aby se] dal najíti. — Na to: Že žehná se s JMtmi a dále to připsání aby ráčili učiniti. — Dictum: Že připsání potom učiní.

---

284. Kněz Jan Besyus, děkan v Načeradci, byv vypovězen od pána, žádá konsistoř pod obojí o jiné místo.

1565, 2. května. — Die f. 4. post Philippi Jacobi. — (P), fol. 125, b.

K. Jan Besyus, děkan v Načeradci. Oznámil, že by rád krátce vykonal svú věc, ale co potřebí, že musí oznámiti: Že nikdá se netrhal od Jich Mtí, ale s jejich dovolením na fary vždycky podán byl, a do Benešova že se dal, a tu že jemu slíbeno od p. administratora, že bude místem slušným opatřen. A tu když mu se stejskalo, že podán do Načeradce, ex Scylla ad Charybdim; neb ví, jak sú se k jiným kněžím chovali a jim posměchy činili, a tak že tam předce mušel se dopraviti. Potom že žádal za opatření p. administratora, a tu že mu dána odpověď, že bude míti laskavú odpověď; a post Invocavit že vstupoval, a tu že jest jemu oznámeno, že bude opatřen, a toho že jest čekal. A potom že mu oznámeno skrze p. doktora, že má

býti v Mnichovicích, a to že jest ujímal a tu býti chtěl. Potom pak teď nedávno že mu připsáno od p. doktora, aby to připsání páně sobě přečetl. Ješto to páně připsání jest nedůvodné, že píše, že mu platí, a když k němu posílal, že jest mu dal konšel jeden odpověď: „Tvrdá skála“, a druhý: že pán to vyhledati chce. A tak ráčí rozuměti, že křivdu píše. Dále praví, že mi více platí; já položil sobě 13 kop č., a on mi dal 7 kop míš. A děkování učinil jim a oni potom osada k němu přišli a dali mi 7 kop, a já, aby víc také položili; oni, abych to pánu dal na Novosedli. A potom pán oznámil, že on o mne nestojí, že má jiného kněze. Protož že žádá, má-li on jiného kněze čili má jinú svú konsistoř. — Dictum: Že nepsal pán nic. — Na to: Že hle, již jsem opprobrium plebis, nevím prej se kam díti; a pravil pán, že mne vyházejí, a já prosil, abych tu do pondělka mohl býti. Protož že žádá, poněvadž jest se poslušně choval, aby ráčili nad ním lítost míti. — Dictum: Ví-li kde o kterém místě? — Na to: že neví, ani se neptal, než že jest tu Postupice.

---

285. Konsistoř podobojí posílá Jana kaplana Kolínského do vězení, že se toulal po krčmách a vsech; na jeho stížnost, že dostává jen třetinu desátku od děkana, praví konsistoř, že dvěma kaplanům se dává polovice, a ne jednomu. Týž kaplan stěžuje si na příkoří, které jest mu snášeti od kuchařky nebo manželky děkanovy.

1565, 2. května. — Die fer. 4. post Philippi Jacobi. — (P), fol. 126, a.

Kněz Jan, kaplan z Kolína, oznámil, že podlé poručení se teď postavil: — Dictum: Že za tú příčinú poručeno děkanu, aby ho postavil, že připsání učinili pan purkmistr a páni, že ho s jeho vášněmi a obyčeji strpěti nemůže [sic]; a děkan že píše, že ho zase vrací, proto, že toulání po šenkovních domích přestati nemůže, a na faře že se vzteká, na děkana potrhá, a protož že ho jiným místem opatřiti chtí. — Na to: Že žádné příčiny pánům nedává, aby ho tam chovati nechtěli; než pana děkana že snésti nemohl pro jeho kuchařku aneb manželku, a několikrát že ho na rathúz obsílali, též i děkana, a posměchy jemu činili, a kuchařka jeho soužení mu činívala, že ho od stolu odehnala a proti němu děkana postavovala. A expensí jakou dával, že o tom vědí rektores; a že ho hleděl oškliviti při panu purkmistru a pánich, a že ho s řezanými cedulemi posílal po domích šenkovních k jeho posměchu. — Dictum iterum: že nemohli se zachovati než podlé povinnosti své, a co sou pan purkmistr a páni pod pečetí psali i pan děkan, že tomu místo dávají; a bylo-li jest jemu co protivného, že měl sem psaní učiniti. A poněvadž o své ujmě z fary odcházel a tam toulal se za den,

za dva, protož že ho berou do trestání. — Na to: Že bez vědomí jeho nechodil, toho že říci nemůže, a že se domlúval na pana děkana, že mu společných peněz desátku nedal, než tertiam partem, a ostatek že musel naložiti na svú manželku a jí koupil šaty. — Dictum: Má-li toho důvod, že jest jeho manželka? — Na to: Že všickni praví v Kolíně. — Dictum: Že dvěma kaplanům polovice se dává a ne jednomu. A též že maje s pány jeti, že se toulal po krčmách a po vsech. — Na to: Že žádá za milost. — Dictum iterum: Že té noviny nejsú potěšeni, že přinesl to, že děkan Kolínský má manželku: to že musí naň vésti, bude-li na svém státi. A vždy že chce svú vysokomyslnost provésti, a děkanu že chtěl rovnati se ve všem, ještoto toho býti nemůže. Protož jakž jest jemu pověděno, aby se tak zachoval. — Na to: Že se zachovati chce. Slíbil rukou dáním a šel na rathúz.

---

286. Rukojmě za kněze Jana Misena, faráře z Žaboklik, kterýž se stěhoval do Litovle na Moravu, postavili se dle poručení konsistoře pod obojí Jiřík Konvář od Anděla na Kohoutě, měštěnín Starého města Pražského, a Jiřík Hurt, měštěnín Nového města Pražského, po jednom stu kop míšenských.

1565, 2. května. — Die fer. 4. post Philippi Jacobi. — (P), fol. 126, b.

---

287. Vilém Trčka vznesl na konsistoř pod obojí skrze Tomáše z Proseče a v Roztylech, úředníka desk zemských, že v Mýtě obstavili věci kněze Ondřeje, kterýž se odebral odtud na pozemky jeho do Dobrušky.

1565, 9. května. — Die f. 4. post Misericordias. — (P), fol. 126, b.

Pan Tomáš z Proseče a v Roztylech, úředník desk zemských, oznámil vzkázání od JMti pána pana Viléma Trčky a při tom podal listu od JMti o kněze Vondřeje, který z Mejta na grunty jeho do Dobrušky se odebral, a oni jeho věci tu obstavili, tu v Mejtě. — Dictum: Psaní JMti pána i žádost že sú pilně vážili i psaní kněze Ondřeje přečísti dali; ale jakú by odpověď JMti dáti měli, že toho nenacházejí v tak rychlosti, poněvadž bylo pánu povoleno, [aby] při času sv Havla ten kněz [byl] propuštěn; a protož aby pán ráčil míti strpení, že dána bude odpověď v brzkém čase. — Na to: Že se snáší u něho, u p. Tomáše, že některého času o masopustě byl u p. administratora a tu že pan administrator oznámil, že tomu chce vyrozuměti, kterak tam se v Mejtě snáší, nebude-li moci býti o sv. Jiří, ale že o sv. Havle tam bude moci býti. A to že pánu oznámil, a v tom že se toto přihodilo. Při tom vznesl, že nějaký kněz

blízko od Jihlavy v Bosoudově*) byl a pořádně odtad nevzal odpuštění a pryč se odebrati chtěl; protož aby jemu bylo poručeno, aby tu ještě do půl leta trval. — Dictum: Že také odpověď dána bude; aby se zastavil u p.... (sic).**)

---

288. Konsistoř pod obojí domlouvá Mikuláši, děkanu v Litoměřicích, že ceremonie mění a zavrhuje.

1565, 9. května. — Die fer. 4. post Misericordias. — (P), fol. 127.

Kněz Mikuláš, děkan v Litoměřicích, oznámil vinšování a žádost všeho dobrého za dlouhá leta, a za příčinú touto že jest předstoupil, kdež jest postního času byla na něho citací vydána, a byl by se tak zachoval, ale bezelstně že nemohl; a teď jsa drobet zdravější, že se staví. Žádal, aby příčina byla jemu oznámena. — Dictum: Čeho dobrého vinšuje a žádá jako bratr, že to od něho přijímají jako od bratra. Že tato příčina byla, proč sú s ním chtěli rozmluviti, že toto se oznamuje, že donešeno k úřadu tomuto, kterak on jsa podán za děkana do Litoměřic a přikročiv tam k ceremoniím a pořádkům křesťanským a tam toho něco měl zavrhci a zlehčiti, jako Corporis Christi, mše svaté a feria VI., pro defunctis, a to že skrze něho změněno a v jiné obráceno, a ceremonie, které za slavnější se drží, jako commemoratio sepulturae feria VI. magna, že v jiný spůsob proměněny a in die Paschae že se něco spívá a něco v jiný spůsob změněno. O tom že zpráva přišla od některých lidí i kněží. A kdež kněze mladého odeslal a na něho žaloval některé vejstupky, že jim odpírá, krom toho že se vejvratku u oltáře dopustil, a to že se mu trefilo z rozhněvání, že žádného ministranta neměl, a od kuchařky že také mnohá příkoří že snášeti musí, že sobě stěžoval.

---

289. Kněz Simeon, farář v Třebenicích, hájí se před konsistoří pod obojí proti domluvě, že má u sebe mladou kuchařku. Děkan Litoměřický chování její chválí.

1565, 9. května. — Die f. 4. post Misericordias. — (P), fol. 127 a, b.

Kněz Simeon, farář v Třebenicích. Dictum: Že donáší se úřadu, kterak by měl nějakú kuchařku mladú, což jest zapověděno kněžím; aby takových kuchařek mladých odbývali.

Od kněze Simeona: Kdež o něm zprávy docházejí, kterak by podezřelú osobu měl a choval kuchařku, že toho není, že má

*) Bohusudové?
**) Nejspíše vynechána slova „pana administratora“.

osobu známú a zjednanú od mateře jeho. Až pak nepřátelé jeho předešle to zpravovali, že list od úřadu městečka zjednal; žádal, aby tomu místa nedávali. A že i pan děkan Litoměřický u něho bývá; že není žádná podezřelá osoba a že s ní žádných dětí nemá.

Od kněze děkana:*) Že o tom nic neví ani neslyší, než že se tam ona dobře chová a snáší v tom městečku.

---

290. Kněz Mikuláš, děkan v Litoměřicích, hájí se před konsistoří pod obojí proti výtce, že opomíjel obřady a procesí.

1565, 9. května. — Die fer. 4. post Misericordias. — (P), fol. 127 b, 128 a.

Od kněze Mikuláše: Jaké zprávy o něm sú, že slyšel. Nejprve strany ceremonie Corporis Christi, že toho tu nezastihl a před 40 lety, když tu kaplanem byl, že toho nezastihl, a u Veliký pátek, jak stojí v misálu, že to všecko vykonáno jest, a k hrobu s monstrancí že šel, a tu zpívali a exhortací udělal. A na Velikú noc že šli pěkně se svícemi a zpívali a orací česky říkal, a okolo kostela tu šli třikrát a literáti zpívali své věci a pacholátka své a laici také své. A tak že nic toho nevypustil. — Dictum: Strany procesí Corporis Christi co říká? — Na to: Že toho s dvojí příčiny nezachovává; že sobě toho neváží, neví proč, jakž i kněz Jindřich ví o tom, že žádný téměř nechodí a jiní z domů se dívají a smějí se. A tak tu větší posměch než uctění. A když pana purkmistra a pánův se ptal, že chce s procesí jíti, aby ráčili se přistrojiti, že dali mu za odpověď, abych dělal, jak mi se vidí, a kteří budú chtíti jíti aby šli, a tak skůro žádný nešel. A takto rok že pršelo, když chtěli jíti a Svatoštěpánští zmokli a jejich práporce také že zmokly. A strany jiných ceremonií že neví, aby kde co změnil, že všecko všudy zachovávají a tak jich mnoho mají až do té chřechtačky. A některého času když Štěpánští šli s procesí, že rychtář královský jednoho bil, a tak jiní k tomu přišli, že skoro se tu vražda stala; a tak ti rybníkáři jemu odpovéděli. Strany kněze mladého, že třikrát prve calicem pozdvihoval než primam speciem, a že trhal perly z vornátu a pannám dělal prsténky, a pan purkmistr a páni kostelníky o to a zvoníka obeslali.

---

291. Konsistoř pod obojí přijímá omluvu kněze Mikuláše, děkana v Litoměřicích, a kněze Simeona, faráře v Třebenicích.

1565, 9. května. — Die fer. 4. post Misericordias. — (P), fol. 128, a.

Dictum k panu děkanovi Litoměřickému: Kterú dal odpověď

*) Litoměřického.

strany ceremonií a pořádkův církevních, že se chová, jak se v městech Pražských chováme, že tomu místa dávají a tak za to mají, že o tom zprávu dává pravú. — Dictum knězi Simeonovi: Té zprávě, kterú dává, že také dávají místo, poněvadž ta osoba podezřelá není. Pakli se co jiného najde, že jeho tejna nebude.

---

292. Konsistoř pod obojí vzala kněze Matouše, kaplana z Litoměřic, do trestání proto, že se ožíral, v kostele a u oltáře se nedůstojně choval, perle z ornátů loupal a z nich „prstýnky pannám dělal.“

1565, 9. května. — Die f. 4. post Misericordias. — (P), fol. 128, a.

Kněz Matouš, kaplan z Litoměřic. Dictum: Že vzat do trestání pro vejstupky, kterých se dopustil v kaplanství, a tu všecko že zapíral a toliko jednú čehosi se dopustil; a protož aby věděl, že se proto tresce, že se vždycky ožíral, ven vycházel z domu a střízlivý se nenavracíval, s čeládkú se vadil, v kostele jedouchal a hromoval, a to lidé museli slyšeti od něho s těžkostí svého svědomí, že [se] to v kostele a od kněze děje. Potom že ornáty loupal a prstýnky dělal pannám. — Na to: Že tomu odpírá, aby je loupati měl, pod hrdlem, a že je od pacholat má, kteří je sbírali. — Od děkana: Že panna ta na rathúze přiznala se, že jí dal dva prstýnky a že ještě má jich tam drahně: a páni dali ji do šatlavy tu pannu. — Dictum: Kolikrát to zmotání udělal při elevací? — Na to: Dvakrát. — Pan děkan: Že třikrat a po čtvrté že ho ministranti pamatovali. — Na to: Že pro Pána Boha dává se na milost. — Dictum: Kterak má při oltáři se chovati, poněvadž se tak chová, laje, ožírá se a loupá vornáty, a kdyby světský člověk vejvrat u oltáře udělal, že by na hrdle byl trestán. — Od pana děkana: Že z kaply v kostele jda křičel na žáky: „Co to zpíváte? bohdej zbiti byli.“ A žáky chtěl bíti na kruchtě a kněze mladého klíči že bil, a když mu co řekl, že jest se nepoddal v ničemž a trestání nepřijal. Vzat ten kněz mladý zase do trestání.

---

293. Lounští žádají konsistoř pod obojí o děkana.

1565, 9. května. — Die f. 4. post Misericordias. — (P) fol. 128, a.

Páni Lounští vyslaní, p. primas, M. Mathias. Pozdravení oznámili a žádali za podání děkana, poněvadž za příčinú tento jest vyzdvižen. Dictum: Pozdravení takového že sú vděčni a zase jim všeho dobrého vinšují. Kdež toho při úřadu tomto hledají, aby správcí duchovním opatřeni byli, poněvadž nynější, který při nich byl, jest vyzdvižen vrchností od JMti, že tomu

rádi nejsou. Protož aby měli strpení, že toho mezi sebú pohledají, aby opatřeni býti mohli v tomto nedostatku. A také sami aby na osobu se ptali, která by se jim hodila a dobře trefiti mohla. — Na to: Že panu purkmistru a pánům to oznámiti chtějí a také sami se ptáti po osobě chtějí i očekávati od úřadu laskavé odpovědi.

---

294. Kněz Urban, děkan Boleslavský, přimlouvá se u konsistoře pod obojí za příbuzného svého mládence Jana, aby byl přijat do počtu těch, kteří příště mají býti ordinováni.

1565, 25. května. — Die f. 6. post Cantate. — (P), fol. 131, a.

Kněz Urban, děkan Boleslavský, od Pána Boha vinšoval šťastných věcí, zdraví a požehnání, a příčinu oznámil předstúpení, že Joannes, přítel jeho, umínil úřad svatého kněžství přijíti, a protož přátelé jeho i on také žádají, aby k tomu připuštěn byl, když mládenci ordinováni budú; a on že připovídá, že se chovati chce, jak na dobrého náleží, a kněz děkan za to se přimluvil. — Dictum: Žádost toho mládence a přímluva p. děkana že jest byla vážena a že ji nehanějí, ale když jiní mládenci k ordinování budú se strojiti, aby se postavil, že také jemu jako jiným toho příti budú. — K tomu od děkana: Že obává se, aby mohl nyní k zachování přijíti pro pána svého, ale když k tomu přijde, že chce hodnověrné postaviti lidi, kteří by to vysvědčili. — Dictum: Že to při tomto úřadu bývá, že postavují takové lidi, sousedy hodnověrné, ale když potom docházejí úřadu svatého kněžství, že zachování své ukazují. Také jemu toho že příno bude. Z toho poděkoval.

[In margine:] Mládenec Joannes přijat.

---

295. Kněz Urban, děkan Boleslavský, stěžuje si u konsistoře pod obojí na nepokojné chování kněze Jana v Bakově, který prý se oženil.

1565, 25. května. — Die f. 6. post Canttae. — (P), fol. 131, a.

Kněz Urban, děkan, vznesl, že kněz Jan v Bakově nepokojně se chová proti hejtmanu a jiným. Žádal, aby odtud vyzdvižen byl a jinam byl podán pro uvarování zhoršení a těžkostí budúcích, jakož naděje se, že o tom hejtman psáti bude. A že by ho k sobě obeslal, ale že pán jemu grunty zapověděl. — Dictum: Že tak učiniti chtějí, aby ten kněz nezbedný mohl v jiný způsob uveden býti. A protož že list k němu vezme a dodá ho. A zpráva jest, že by se měl oženiti; tak-li jest? — Na to: Že tak lidé praví, ale on že o tom neví.

---

296. Obývatelé Zámostí v Králové Hradci nechtějí míti kazatele u sv. Antonína, jsouce pro něho vězněni.

1565, 25. května. — Die f. 6. post Cantate. — (P), fol. 131, a.

Matěj Starý, podruh v Zámostí z Králové Hradce, předstúpiv, žádal opatřen býti, a toho kazatele u sv. Antonína že nechtějí míti, že pro něho je sázejí a s pláčem že toho trpěti nemohú; a žadal v tom zachován býti a podal nějakého spisu.

---

297. Kněz Jan Michlenus, farář v Dubé, žádá konsistoř pod obojí za ochranu proti pánu svému, který se s ním o úrodu na polích farních děliti chce a jeho vypověděl.

1565, 25. května. — Die f. 6. post Cantate. — (P), fol. 131, b.

Kněz Jan Michlenus, farář v městečku Dubé, vznesl, že se utíká k této konsistoři jako k matce, jsa připuštěn k úřadu kněžskému, že pán mu dal odpuštění, a podal spisu páně a své odpovědi. To čteno jest. Potom žádal opatřen býti; a poněvadž obilíčko tu vsil a úroda jest, že pán s ním chce se o ně děliti. Pak aby toho nedopouštěli, ale ráčili poručiti děkanu, aby mu to obilí propuštěno bylo jako jeho spravedlnost a práce, poněvadž pán mu také zkázal, aby dluhy zaplatil a pryč se odebral. — Dictum: Že bude připsání učiněno pánu, aby ho pokojně propustil, i což mu tu náleží spravedlivě.

---

298. Osadní sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, kteří pro nemoc faráře svého, žádali býti opatřeni kaplanem, odkázáni jsou konsistoří pod obojí na kněze v Kojeticích, jejich to podacím.

1565, 1. června. — Die f. 6. post Rogationum Dominicam. — (P), fol. 132, a.

Vyslaní osadní od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském oznámili, že starší osadní vzkázali dobrej a šťastný den a při tom žádali, poněvadž nastává slavnost sv. Ducha a pan farář jejich posluhovati nemůže, aby kaplanem byli opatřeni, aby kostel jejich zavřín nebyl; a v tuto neděli pro peticí také aby sloužil. — Dictum per d. administratorem sacerdotem Martinum: Jaká jest žádost od nich vzložena na úřad tento, že sú ji měli v uvažování, a k paměti sobě přivozují, že sú kaplana jim opatřili na Boží vzkříšení, a tu mu se posmíšek stal; však nicméně, poněvadž mají na poddacím svým v Kojeticích kněze, aby s ním o to jednali, aby u nich slúžil, že jim toho přejí. — Poděkovali z toho, a strany mladého kněze že o tom nic nevědí, než že ho opatrovali podle poručení.

---

299. Knězi Šmohelovi domlouvá konsistoř pod obojí pro neposlušnost jeho a má za to, že by lépe bylo pro pokoj, aby mimo Prahu místem byl opatřen.

1565, 1. června. — Die f. 6. post Rogationum Dominicam. — (P), fol. 132, a.

Kněz Václav Šmohel. Dictum: Kněže Václave, páni doktores a páni konsistoriáni všickni spolu s námi vás povolali za tú příčinú, poněvadž odešel pryč dolů onehda a nedočkal, že jest s podivením tomuto úřadu, že jest z fary sešel bez vědomí úřadu a v městech Pražských se, kde mu se vidělo, posadil a vzavši odpuštění od konsistoře, že se v posluhování tře a posluhuje; aby příčiny toho oznámil. — Na to: Že před 2 nedělmi v kolleji byl, ale čekati nemohl pro pohodlí svého zdraví. Že pak z fary jest se odebral, že jest to učinil; a poněvadž se dává příčina, že jest se strhl konsistoře, a protož že se dotazuje pana administrátora kněze Martina a pánů konsistorianův, jestli to s povolením jejich k němu mluveno od pana administratora kněze Jana Mistopola, že s ním konsistoř Pražská nic nechce míti činiti. Toho že očekávati bude, co dají za odpověď. — Dictum: Že poručili všickni jednomyslně to dáti za odpověď na jeho nepořádnú, nečasnú, neobyčejnú otázku, aby on dal odpověď, má-li dáti na to, co k němu jest promluveno. — Od něho: Co má dáti za odpověď? Že jest jemu mluvil to pan administrator Mistopolus, že s ním nechce konsistoř nic míti činiti, a že jeho vypověděl a táhl se na pamět všech a tu také že jest oznámil, že nechce se spravovati konsistoří dotud, dokud kněz Jan Mistopolus tu sedětí bude, než potom se neodpovídá. A protož pane administratore, kněže Jene, mne z Prahy nevypovídajte a mým králem se nedělajte. A tu také promluvil, že se volá k pánu svému, k JMti Královské. — Dictum: Aby odpověď dal. — Na to: Že má odpovídati, že se s fary hnul, že jest to tak, aby jím starým knězem nepostrkali. — Vystúpil.

Kněz Václav zase: Kdež sem vypovědín od kněze Jana Mistopola, že toto ještě praví, že by nebyl povinen sem vstúpiti. — Dictum: Že páni administratorové vzdalují se k němu promluviti, a pan opat také že nerad promlouvá; ale však z poručení všech že k němu promluví. Poněvadž pak obeslán proto a tázán, proč v posluhování se dává jsa v domě, že toho nebývalo a pořádně býti nemůže; a maje dáti odpověď, že se dal v hanění pana administratora. I tomu že sú neradi, že se v to vydává. I toto za odpověď že mu dává: kdež sobě to béře za obranu předešlú výpověď, jako by byl vypovědín z měst Pražských, pak že sú sobě k paměti přivedli, když bylo rozjímáno, že by lépe bylo, aby jinde někde opatřen byl krom měst Pražských pro pokoj, když se dával v některé příčiny proti tomu

úřadu. A to tento úřad vždycky v své moci měl opatřiti místa osobami, a vyzdvihovati osoby z měst z Žatče, z Hradce i odjinud; a tak že to vypovědění není, na tom aby se nemejlil. Druhé také, když se k němu zde něco promlúvá, aby sobě toho nebral, jakoby pan administrator sám mluvil, ale to se má přičítati všem, kdožbykoli mluvil třebas nejposlednější. Strany pak posluhování u sv. Jakuba aby se v ně nedával; pakliby se vydal v tom, že by trestání neušel. Dále strany osoby pana administratora, co jest proti němu promluvil, i také co jest předešle proti tomuto úřadu provinil a přečinil, že mu toho k jinému času odkládají. A pakli by se v tomto poučení choval, že by to předešlé jemu také přátelsky a laskavě váženo mohlo býti. — Na to od něho: Že se táhne na pamět všech, že jest k němu bylo promluveno, že tento úřad s ním nechce nic míti činiti, a strany syna jeho, kněze Michala, když mu odnímán byl, že jest řekl: Dokud tu seděti bude kněz Jan Mistopolus, že se túto konsistoři spravovati nebude. Strany pak přisluhování že jest je přijal, aby sám za příčinu sobě zbavování úřadu sv. kněžství nebyl, že jest je ujal. A k paměti také vedl, když do Čelakovic podáván byl, že také ho tam podal, aby se odtud nehejbal pod propadením statečku jeho konsistoři; také teď že se toho obával. Dále jestliže jest co zapsáno, co jest promluvil aneb není, že to Pánu Bohu poroučí, než že jest proti tomuto úřadu nic neprovinil. Co se pak tkne přisluhování u sv. Jakuba, že od toho pouští.

---

300. Kněz Matouš, farář u sv. Michala v Starém městě Pražském, žádá konsistoř pod obojí za dopomožení, aby od města Lysé dostal, co mu zůstali tam dlužni; napomenut, aby užíval oděvu kněžského.

1565, 1. června. — Die f. 6. post Rogationum. — (P), fol. 133, b.

K. Matouš, farář od sv. Michala v Starém městě Pražském, oznámil: Kdež jest předešle vznášel těžkost, jsa potažen sem do měst Pražských, co mu tam v Lysé sú dlužni, že připsání od úřadu tohoto učiněnému nic zadost učiněno není; žádal za opatření a za dopomožení a odpověď na jeho připsání. — Dictum: Jakú jest podal suplikací, že byla v uvážení a že chtějí připsání učiniti do Lysé k úřadu, aby se s ním podle jeho vůle urovnali a jemu zapravili a on také aby s nimi se přátelsky urovnal. Dále také napomenut, aby oděvu užíval kněžského. — Na to: Že nemá peněz, zač sobě koupiti, poněvadž sú mu nedali. A předešlí kněží také že sobě stěžovali, že jim dáno není, a že praví, že tak mnoho dlužni nejsú, že strany pána z Donína nepočítají. Stížil také, že velikú škodu vzal s stěhováním, že jiný kněz na něho se přistěhoval a jemu jeho věci rozházeli. — Dictum

a domino administratore: Kdyby se poslušně byl zachoval, že by i do komory pan administrator s ním vstúpiti chtěl JMCské, a že jeho spincoval [sic] a noby mu podrážel a za to nechtěl míti, zač jeho jiní mají. — Na to: Že ho chtějí k voškliyosti dáti, a toho že není, a že na vinici svým vědomím nic neublížil.

---

301. Kněžstvo Pražské jest od konsistoře napomenuto, aby pamatujíc na nebezpečí od Turků, modlitby konalo, mravně a střídmě žilo, v kostele a u oltáře slušně se chovalo a procesí Božího Těla aby slavilo. Čteny jsou stanovy.

1565, 13. června. — Die f. 4. post Pentecostes. — (P), fol. 134, a.

Páni farářové Pražští s mladými kněžími. Dictum: Páni preláti a páni farářové a poctivé kněžstvo měst Pražských že sú sem povoláni, aby pořádky dobré slyšeli, zvláště kteří o nich neslýchali, a aby o nich vědúce tak se řídili, aby pokoj mezi sebú chovali. A poněvadž meč pohanský se blíží, že jest povinnost kněžstva, které jako v čele stojí, jiným modlitbami svatými a dobrým příkladem k pokoji slúžiti, a protož v bázni boží a v poctivém chování aby stáli a kněžstvo mladé k témuž přidrželi. A v domu božím aby se chovali pobožně, a košile aby nosili ne kovářské, a ne ty ohavné a rufianské, a že nikda v takových košilích nechodili. A kdyby pan administrátor mohl, že by vizitoval kostely sám, neb kněží v kostele se vrtí, ohlídají a s pacholaty rozprávějí a orací nerozumějí. A tak že by bylo lépe, aby postilly křesťanské čtli doma a v kostele se modlili a oracím křesťanským se učili. A kteří tomu nerozumějí, co čtú, že za jednoho oslíka v kostele odbudú. A protož páni farářové, aby je od toho vedli a napomínali, aby se v kostele chovali pobožně a hleděli modliteb svatých. Dále také, že o mnohých slyší těžké věci rufiánské a ožralé, a za to se mnozí nestydí; neb z některých vsí a z některých měst se roznášejí takové věci na úřad, což úřadu nemůže než těžkost přinésti. A protož že žádají, aby Pán Bůh ráčil napraviti všecky, aby oprava se ukázala při nich, kteří takoví sú, aby raději bázeň boží a všecko dobré se rozmahalo. A tak sú té naděje, že toto napomenutí přátelské k sobě přívětivě příjmú, poněvadž toho sú potřeby veliké. Při tom oznámeno jim, že procesí budú dvě, jedno na Novém městě, a druhé v Starém městě. A protož aby kázání o velebné svátosti náležité učinili bez pohoršení a Novoměstští aby se s panem vopatem snesli.

Čtena sú statuta*.) — Po přečtení od nich: Předložení uči-

*) In margine: Per sacerdotem Joannem, pastorem ecclesiae divi Alberti in Calabria Majori.

něné a napomenutí že sú přeslyšeli, kterak by se ku Pánu Bohu chovati a v chrámě Páně měli, poněvadž nebezpečenství nastávají, životy své aby napravili a poctivě se chovali. Při tom i trestáni že slyšeli strany některých vejstupkův. V pravdě, kteří pobožni sú a dobré oblibují, že se tak chovati chtí, kteří by se pak nechovali, že ráčí míti autoritatem trestati takové, aby s horšení církve Boží sjíti mohlo. Co se tkne procesí a kázání v kaple Božího Těla, to že chce oznámiti, že kněz Václav, farář Zderazský, jemu toho podával; ale on že toho přijíti k sobě nechtěl, proto že jest nedůležitý [sic]*) na zdraví a paměti jemu ubývá. Tázán tu také kněz Michal, poručil-li jest jemu co pan farář oznámiti? — Od něho: Že nic neporučil. — Dictum: Že to také opatřeno bude, proč ti páni farářové sú nepostavili se zde před úřadem podle obeslání učiněného.

---

302. Konsistoř pod obojí slibuje knězi Janu Michlenovi, faráři v Dubé, že o sporu jeho s pánem předloží zprávu arciknížeti. Svoluje k tomu, aby do rozhodnutí záležitosti té setrval na „farce“, kterou si oblíbil.

1565, 13. června. — Die f. 4. post. Pentecostes. — (P), fol. 135, a.

Kněz Jan Michlenus.**) Dictum: Že slyšeli, co jest jemu se od toho pána přihodilo, ale že jemu toho nepřejí, než to k opatření dalšímu na JMti. arciknížecí vznesti [chtějí]. — Na to od něho: Že odtud se na nějakú farku odebral před hody Božími, a tu že by chtěl do dalšího opatření trvati a oni chtějí sobě ho přistěhovati

Kněz Jan Michlenus. Dictum: Těžkosti a příhody že jemu nepřejí a kdež zprávu činí, že by tu farku sobě oblíbil a žádá, jemu ji přáli: a protož že jemu té farky přejí do dalšího opatření. — Na to: Že děkuje z toho Jich Mtem. A při tom že louku nějakú prodal, kterú držel, a již toho zaslúžil od sv. Jiří, a rozuměti, že pán jemu bude chtíti překážku učiniti. — Dictum: Že tomu rozuměli, že louka k létu přináleží a tou lúkou že by mohl překaziti jiným platným věcem a vznešení při JMti.

---

303. Kněz Jan, farář v Solnici, kterýž delší dobu byl vězněn, propuštěn od administrátora konsistoře pod obojí, aby konal služby Boží o slavnosti Božího Těla.

1565, 13. června. — Die f. 4. post Pentecostes. — (P), fol. 135, a.

Kněz Jan farář v Solnici oznámil žádost úřadu všeho dobrého

*) Má patrně býti: nedužívý.
**) Viz č. 297.

při spravování a řízení církve, a při tom, že se staví dle poručení úřadu a žádá za radu a opatření v té své příhodě, a aby místkem nějakým opatřen býti mohl, poněvadž již dosti dlúhý čas jest u vězení byl.

Kněz Jan farář z Solnice. Dictum: Jakož jest poslal ku panu administratorovi žádaje, aby propuštěn byl pro náboženství k Hodu slavnému. Protož že tak učinil a jeho propustil. A tázán, slúžil-li jest kde o Hodech svatú mši? — Na to: Že neslúžil nikdež. — Dictum: Aby se pod týmž rukojemstvím, odkud jest vyšel, navrátil, že odpověď bude mu dána. Žádal, aby ráčili na něho pamět míti.

---

304. Nařízení arcibiskupa Pražského, Antonína, pro farní osadu Chomutovskou a pro fary v hrabství Kladském o přijímání svátosti oltářní pod obojí způsobou.

V Chomutově, 13. června 1565. — Konc. v arch. arcib. Pražského. Acta relig. III. sub E.

Von Gottes Gnaden Antonius, Erzbischof zu Prag, des heiligen apostolischen Stuhls Legat, Röm. Kais. Mt. ɔc Rath. Nachdem die Röm. Kais. Mt. ɔc Kaiser Ferdinand, hochlöblichster und heiliger Gedächtnus, nach viel gehabter väterlicher Vorbetrachtunge, wie doch die schädlichen Spaltungen der Kirchen in der Kron zu Böheimb, aufgehoben, Friede, Ruhe und Einigkeit gepflanzt werden mochten, keinen Kosten, keine Mühe noch Arbeit gesparet, bis sie endlich bei dem heiligen apostolischen Stuhl und Tridentischen Concilio den Gebrauch des hochheiligen Sacraments des Altars unter beider Gestalt Ihrer Kais. Mt. Unterthanen in Böheimb erhalten und erlangt haben, dero ungezweifelten Hoffnung, alldieweil es sich bis anhero daran gestossen, es wurde diejenigen, so sich derhalben, abgetrennet, zu dem heilsamen Gehorsamb der heiligen apostolischen Kirchen wieder bringen: als wollen wir auch in keinen Zweifel setzen, alle und jede, was Würden oder Stands die sein, in der Grafschaft Glatz, welche unser geistlichen Jurisdiction unterworfen*) werden solche Ihrer Kais. Mt. ihnen erzeigte letzte Gnade und Wolthat unterthänigst erkennen und umb ihrer selbst Seelenheils willen den schuldigen Gehorsamb, den sie der heiligen apostolischen Kirchen und allerhöchstgedachter Röm. Kais. Mt. zu beweisen pflichtig, nicht ausschlagen, sondern demselbigen

*) Pro farní osadu Chomútovskou platila slova: „Irer Fürstl. D. des durchleuchtigisten Fürsten und Herren, Herren Ferdinanden Erzherzogen zu Osterreich, Herzogen zu Burgundi und Krain, zu Tirol ɔc in diesem Königreich Böheimb getreue Unterthane und Pfarrkinder dieses Kirchenspiels Komuthau.“

sich, in unterthänigster Demut, die der Allmächtige von Unterthanen erfordert, gehorsamist submittieren und unterwerfen.

Demnach und dieweil dann höchsternennte Kais. Mt. sich in Erlangung angeregter Zulassung beider Gestalt so hart bemühet, dieselbe auch als das Mittel der Einigkeit und des Gahorsambs, Gott sei Lob, glücklich erhalten hat, und also das hochheilige Sacrament des Altars unter beider Gestalt allen und jeden, so es begehren, nach furgehender Bekenntnusbeicht fur dem Priester, welcher daraus erfahren und wissen soll, weme das hochwürdige Sacrament würdiglich gereicht und welichen Unwürdigen es vorgehalten werden soll, damit es niemand ihme selbst zum Gerichte und Verdamnus, sonder zum Heil empfahe, und also den Absolvierten und von Sünden Entbundenen unwegerlich gereicht und gegeben wird: so wollen wir aus Kraft unsers ertzbischoflichen Ampts alle und jede Pfarrkinder, wie die in eine jede Pfarr zu der Grafschaft Glatz eingepfarret sein,*) an dieselbigen ihre ordentlichen Pfarrherr und Priester, und also zu dem Gehorsamb der Kirchen hiemit geweiset und ganz väterlich vermahnet haben, dass sie sich für den vielfältigen Rottengeistern, welche die Kirche Gottes zu trennen sich unterstehen, hüten und ihrer selbst wahrnemen.**) Daran werden sie dem Allmächtigen und Seiner heiligen Kirchen ein annehmlichs, der itzigen Röm. Kais. Mt., unserm allergnädigisten Herren, ein gefälliges und ihnen selbst am zeitlichen und ewigen Gute ein nützliches Werk thun. Datum Commuthau unter unserm Handzeichen und Insigill den 13. Junii anno 65ten.

Antonius.

---

305. Krištof z Karlovic na Červeném Hrádku omlouvá se arcibiskupu Pražskému Antonínovi, meškajícímu toho času v Chomutově, proti výtce, že by na statcích svých choval nekatolické kazatele, kdežto přijal s povolením administratorů konsistoře pod obojí, do Borku (Jirkova) pro lid hornický řádného kněze s kterým obyvatelstvo jest spokojeno. Propustil ho sice z nařízení arciknížete, žádá však arcibiskupa, aby věrouku a chování kněze toho zkoušce podrobil, a dokáže-li se nevina jeho, jakož o tom přesvědčen jest, aby jej v městě tom na dále ponechal.

Na Červeném Hrádku, 13. června 1565. — Orig. v arcibisk. arch. v Praze. (Correspondentiae Antonii archiep. Fasc. II).

Hochwürdigister in Gott Fürst! Euer Fürstlichen Gnaden seind mein gehorsame Dienste in hohem Fleiss allezeit zuvorn.

---

*) Pro farní osadu Chomutovskou platila slova: „dieses Kirchenspiels Komuthau.“

**) V nařízení pro farní osadu Chomutovskou byla ještě tato slova:

Gnädigister Herr! Dieweil ich erfahren, dass E. F. G. itzo zu Kommetau sein sollen, so hab ich nit unterlassen können, E. F. G. mit diesem meinem unterthänigsten Schreiben zu ersuchen, und stelle in keinen Zweifel, E. F. G. sei bewusst, wie ernstlich die Fürst. Durchlt, mein genädigister Herr, mir kurz verschiener Tage schreiben hat lassen, mit Vormeldung, sie hätte mir hievorn zum ofternmal befohlen, die unordentlichen Priester von meinen Gründen wegzuschaffen, das aber, wie sie glaubwürdig berichtet, bisher nit beschehn wäre, sondern ich sollte noch bis auf Dato zu Jeirkau [sic] auf meinen Gründen nit allein einen unordentlichen Prädikanten, sondern auch einen solchen, der sich sonst allerlei ungebührlichen und einem Prädikanten nicht zuständigen Sachen und das Volk widerwärtig zu machen unterstehen sollte, gedulden und halten, darob sie dann nit unbillich Befrembdung und Missfallen trügen. Dieweil dann solch mein Furnehmen und Vorstatten den Compactaten ausgegangenen Mandaten und vielfältigen Befehlen stracks zuwider, so wollten sie mir mit Ernst auferlegt haben, solchen unordentlichen Prädikanten auf meinen Gründen weiter nicht gedulden, sondern alspaldt und ohn allen Vorzug von dannen hinweg und abzuschaffen.

Wiewohl es nun, gnädigster Herr, gewisslich an dem, dass Ihr Frstl. Gden diesfalls, als sollte ich ihren vorigen Befehlen, die mir etlicher Prädikanten halber, so darin allemal mit Namen genennet wurden, beschehen, nit jederzeit unterthänigist gehorsamet haben, viel zu milde und ohn Grund berichtet wurden (dann es die Wahrheit, dass ich Ihrer F. G. zu Gehorsam alle die Pfarrherren oder Prädikanten, so viel mir Ihre F. G. wegzuschaffen befohlen, allemal unweigerlich weggeschaffet hab, und mir aber des itzo zu Jürkau gewesenen Pfarrherrs M. Thomae Bachs halben weder von Ihrer F. G. noch von E. F. G., der ich doch bald im Anfang, do er hieher gekommen, solchs zuegeschrieben, bis auf Entpfahung des obberührten Ihrer F. G. Schreiben gar kein Befehlich zugekommen, ich auch ihnen, weil er durch die Herren Administratores sub utraque anher vorschrieben und bis auf weitere Reformation zugelassen, vor keinen unordentlichen Pfarrherr achten können, vielweniger vor einen solchen, wie er gegen Ihre F. G. angegeben, der sich sonst allerlei ungebührlicher und einem Prädikanten nicht zuständigen Sachen und das Volk widerwärtig zu machen unterstehen sollte, sondern vielmer vor denen erkennt, der, so lang

„Inmassen wir uns auch derhalben eigener Person anhero begeben haben und sie alle zu ermeltem Gehorsamb zum treulichsten vermahnet, auch dem Dechant und Pfarrherr allhin sonderliche Instruction gegeben, wessen er sich hierinnen der Ordnung und christlichen Einigkeit gemäss gegen jederman verhalten soll.“

er unter mir gewest, sich umb nichts anders als umb sein Pfarrambt angenommen und das Volk zu Gottesforcht und der Obrigkeit Gehorsam treulich vormahnet und angetrieben hat; so hab ich ihnen doch zu weiteren Erzeugung meines hievor allezeit unweigerlich geleisteten Gehorsambs auf obberührten Ihrer F. G. Befehlich alsbald sich des Predigens und Administrierung der Sacramente auf meinen Gründen allhier bis auf Ihrer F. G. oder der Kaiserl. Mt weitere Bescheid gänzlich zu enthalten und von meinen Gründen wegzuziehen auferlegt, dem er dann auch, als ich nicht anders weiss, gehorsamblich also nachgekommen ist. Weil er aber gehört, dass E. F. G. itzo in diesem Kreis und gen Komotau gekommen, so hat er sich eigenes Bewegnus gestern wieder herbei gemacht, ob er vielleicht von E. F. G. seiner Vocation, Lehre oder Wandels halben Bericht und Rechenschaft zu geben erfordert würde, dass er dazu alsbald bei Handen sein möchte. Da nun E. F. G. ihnen gnädiglich bescheiden und obberührter seiner Vocation, Lehre oder Wandels, und sonderlich auch der Auflage halber, als ob er sich sonst allerlei ungebührlichen und einem Prädikanten nicht zuständigen Sachen und das Volk widerwärtig zu machen unterstehen sollte, Bericht und Rechenschaft von ihme begehren werden, so soll er sich vor E. F. G, sofern ihme sicher zu- und abzuziehen vergonnet mag werden, heut oder morgen gehorsamblich gestellen und auf alle Ding, so ihme vorgehalten, seinen Bericht und Vorantwortung thun.

Und sofern er nach gnugsamen Verhöre ein solcher, wie er gegen die F. G. angegeben, beständiglich zu sein uberfunden wird, so wollte ich selbst ihnen künftig vor mich und meine arme Leute weiter nit zu einem Pfarrherr begehren; do er aber darin, wie ich gänzlich hoffe, unschuldig befunden und dass ihme diese Auflage vielleicht allein aus Neid und Hass (weil ihme das Predigen etwas besser als etlichen andern seinen Nachbarn von Statten gegangen, derhalben er auch mehr als etliche andere zuweilen Zuhörer gehabt und sonderlich die Kommetauer sehr zu seiner Predigt herausgelaufen und ihren Pfarrherr dadurch gleich als hintangesetzt haben) herkombt, so bitt ich unterthänigst vor mich und meine Unterthanen mit hohen Fleiss, E. F. G. wolle die hochstgedachte F. G. solcher seiner befundenen Unschuld und Gelegenheit forderlich berichten und daneben, wo nicht ihme, doch meinen armen Unterthanen, die nun seiner Lehre und Administrierung der hochwürdigen Sacrament gewohnet und, do sie so plötzlich einen andern annehmen sollten, leichtlich gar in Irrthumb und Zweifel oder Abwege geführt werden möchten, zu besonderen Gnaden treulich bitten und erbitten helfen, dass er bis zu weiterer Reformation

lauts der Herren Administratoren sub utraque Schreibens und Zulassung an diesem Grenitzort und da so viel Bergleute seind, welchen dann, wie E. F. G. wissen, diesfalls etwas mehr als andern zugelassen pfleget zu werden, länger geduldet möchte werden, wie dann viel andere, die dazu ihrer Lehre und Wandels weit nicht so tauglich, an viel andern Ortern, so doch weit von den Grenitzen und den Bergwerken gelegen und zum Theil Gnutzpfarren seind, geduldet werden.

Ab aber E. F. G. vielleicht gegen seiner Person darin ein Missfallen trüge, dass E. F. G. hievorn in Annehmung dieser Pfarr nicht ersucht und also mit derselbigen Bewusst und Zulassung nicht eingesessen, welchs vielleicht nicht so sehr aus seinem selbst Vorsatz als auf anderer Leute, die do vermeint, es wäre an der obgedachten Herren Administratoren Zulassung genug, Bericht verblieben, so will ich mich vorsehen, er werde es hinfüro daran auch nicht mangeln lassen, sondern sich vielmehr in allem dem, was er mit gutem Gewissen und unvorletzt göttlicher Ehre und wahrer geistlicher Lehre oder sonst ohn Ärgernus thun kann, E. F. G. erzbischoflicher Authorität gehorsamlich summittiren. Bitt derhalben nochmals vor mich und obgedacht meine Unterthanen hochstes Fleisses, dieweil E. F. G. wissen, was es vor ein Jammer ist, wann das arme Volk ohn Predigt, ohn Beicht, ohn geistlichen Unterricht, ohn Absolution und ohn Sacrament des Leibes und Bluts Christi sein, und dann die armen Kinder ohn Tauf und die Alten ohn Sacrament dahin sterben, auch die, so in den Ehestand treten wollen, dasselbige ohn ordentliche Zusammengebung thun müssen, E. F. G. wolle sich desselbigen aus geistlichem, fürstlichem hochmildem Gemüth erbarmen lassen und von Ihres tragenden erzbischoflichen Ambts wegen der armen Leute Seelenheil und Gewissen hierin genädigst bedenken helfen. Dann wann gleich ein ander, der vielleicht mit der Lehre und Administrierung der Sacrament mit diesem nit ubereintrifft, in solche Pfarr gesetzt, so würde doch das arme Volk dadurch mehr verirret und verwirret als gebessert werden, welchs je gegen Gott ganz schwer zu verantworten sein wollte.

Bin derhalben dieser tröstlichen Zuvorsicht, dieweil der Fürstl. G. anstatt der Kais. Mt. an ihrem schuldigen Gehorsam und E. F. G. an Ihrer gebührenden erzbischoflichen Authorität hiedurch nichts entzogen, sondern dieselbigen beiderseits vielmehr gebührlich erhalten und gestärkt, auch daneben die Gewissen vor Gefahr und Ärgernus behütet können werden, E. F. G. werden in Erwägung solchs alles sich hierauf mit erzbischöflichen Gnaden und christlicher Milde und Güte erzeigen. Das sollen meine Unterthanen umb die F. G. und auch umb E. F. G.

langes Leben und glückliche christliche Regierung gegen dem Allmächtigen Gott stetiges zu vorbitten treulich angehalten werden. So will ich es vor meine Person umb dieselbigen auch unterthänigst und gehorsamblich zu vordienen allzeit zum höchsten willig und beflissen sein. Datum Rotenhaus den 13. Juni anno ɔc 65.

E. Fürstl. Gnd. gehorsamer Diener

Christof von Karlowicz,
aufm Rotenhaus.

---

306. Katolický kněz Pavel Vimbergensis přijat opět k straně pod obojí.

1565, 22. června. — Die f. 6. post Corporis Domini. — (P), fol. 135, b.

Kněz Pavel Vimbergensis sub una žádal přijat býti k straně naší, pravě, že jest ordinován ve Žďáru.*) A formáty že jest mu vzal kněz Tomáš, nebožtík na Krumlově archidékan; než že má listy a toho že sú povědomi mnozí, že jest při oltáři Páně sloužil. Oznámil také, že jest pravdu Páně poznal a toho od několika let žádostiv byl, aby od strany pod jednú k naší přistúpiti mohl, a tři leta že tam farářem byl. — Dictum: Že vyrozuměli, jakého by byl úmyslu, aby přijat byl k straně naší, a jeho svědomí jak jeho nutilo, aby zase k tomu přišel, odkuď jest odešel, jakž to se dnes ukazuje. A poněvadž jest pořádně od biskupa ordinován a při oltáři Páně byl, toto že pozůstává, prve nežby přijat byl, pro opatření jeho, aby domluvy neměli, a on také nějaké těžkosti, kdyby při straně odporné něčeho se dopustil, pročby kárán a trestán býti měl, protož aby pod svým svědomím oznámil, že nic toho se nedopustil, co by trestání zasloužilo. — Na to: Že se dokládá svého svědomí, že nic toho se nedopustil, a již že dosloužil do času svatého Jiří. — Dictum: Že toho úmyslu jemu přejí s tú nadějí, že se pokojně chovati bude a v řádu státi bez pohoršení tak jak připovídá.**) Protož aby strpení měl, že p. administrátor zýtra jemu oznámí, na čem by jeho věc byla a kdeby byt svůj míti měl. Poděkoval z toho.

---

307. Kněz Jan, farář v Solnici, propuštěn z vězení na rukojemství.

1565, 22. června. — Die f. 6. post Corporis Domini. — (P), fol. 135, b a 136, b.

Rukojmové za kněze Jana faráře Solnického žádali za kněze

*) In margine: Vstúpil s ním kněz Zikmund, farář od Matky Boží v Laku.

**) In margine: „Jako farář u sv. Mikuláše a kněz Damián, který jest zase sub una."

Jana, aby propuštěn byl z toho vězení, že se poddává podlé supplikací, že při sv. Havle dá se najíti zde s svými věcmi. Dictum: aby mu oznámili, že hned jakž bude puštěn, sem dá se nadjíti. A stran supplikací, že jest se zmejlil, že bylo k němu mluveno z poručení úřadu.

Rukojmové postavili sú se za kn. Jana faráře Solnického pod 50 kop gr. č. Vít, syn pana Jiříka Dusíka z Dlúhé střídy, Pavel, rukavičník v Kaprovic ulici, Jan Jelínek, rukavičník v Dlúhé střídě rukou nerozdílnou, že on kn. Jan ve 4 nedělích pořád sběhlých s svými věcmi dá se zde při úřadu najíti, a kde mu bude místo ukázáno, tu že bude.

---

308. Kněz Vít, farář v Dublovicích, žalován u konsistoře pod obojí od zetě svého, že dceři nedoplatil věna smluveného.

1565, 27. června. — Die fer. 4. post Joannis. — (P), fol. 136, b.

Kněz Vít, farář v Dublovicích, s Matesem Truhlářem. Od Matesa: že jest pohnal ho z té příčiny, kdež jest dceru jeho sobě za manželku vzal, že podle smluv svatebních a cedule řezané jemu zadost nečiní, žádaje v tom za opatření. — Od kněze Víta: Že ho viní z věna, maje za sebú více nežli to věno, a tak tomu že odporuje; a na to od něho že má kvitanci psanú v Sedlci, že od něho přijal 30 kop a potom 13 kop. Potom že mu to udělal, když mu k živnosti pomáhal, že mu 5 kop zmrzlíkův půjčil, aby zastavil; on že jemu zase jich nevrátil. A služebnice jeho o tom ví, že jemu půjčili 32 kopy a on kn. Vít že mušel oplatiti. A tak proti jemu synu marnotratnému pokoj aby mu učiněn byl, a on jeho jako syna neposlušného a dcery neposlušné [mohl] prázen býti. — Od Matesa: Kdež připomíná kvitanci na 40 kop, to že odpírá, to že se nenajde; ale věna 50 kop, které postaveno v ceduli, nezapírá. A protož že to Mates pokázati chce. — Od kn. Víta: Pokáže-li, že chce vinen býti. — Dictum: Že tato pře na tom jest, poněvadž sú ku právu přistúpili, aby ukazovali, mají-li co. Odklad do pátku po s. Bartoloměji, a mohú-li se pokojně jako s otcem smluviti. — Od něho: Že lépe jest, aby cestú šli a při něm toho hledali, a ne skrze suplikaci.

---

309. Kněz Jan Popel, farář v Bakově, odpovídá před konsistoří pod obojí na žalobu kuchařky Marty, že jí lál a štval na ni psy, pak vyslýchán, je-li se svou kuchařkou oddán; on to popírá, tvrdě, že jest to jeho sestřenice.

1565, 27. června. — Die f. 4. post Joannis. — (P) fol. 137, a.

Martha kuchařka s knězem Janem Popelem, farářem Ba-

kovským. Martha za příčinú tú půhony vzala na kn. Jana: Jakož jest kněz Jan učinil půhon podle toho, že každému od provodu pánům farářům dal po 2 zlatejch, a tomuto knězi Janovi poslala 4 a z nich 2 měl poslati knězi Jiříkovi za Slaný. A když kněze Jana napomenula, aby ty zlaté jemu poslal, a on ji ulál, že nic nedá, a škaredě lál a štváti na ni psy velel, ješto toho na něm nezaslúžila. A když sobě chtěla kúpiti v Bakově, tehdy o ní tento kněz Jan pravil, že jest mrskaná a hurva; a protož aby to na ni ukázal. A při úřadu ji vošklivil, aby byla vypovědína. — Od kněze Jana na to: Ačkoli by nebyl povinen na citací její státi proto, že ona ho prve upeskovala, a že stojí jako poslušný. A co se tkne žaloby nedůvodné její v některých řečech, že na to není povinen odpovídati, a že mu lála a nadala lotrů a že ho odtud vyženú jako zrádcí z toho městečka; a to že mluvila před úřadnými, když jim dávala nějaké písničky. A protož že žádá před ní pokoj míti, poněvadž klevety na něho vede, aby domů pokojně mohl se navrátiti. — Od ní zase: Že to jest směl psáti panu hejtmanu. — Dictum: Poněvadž jest tato hospodyně po právě šla a z čeho ho vinila, že to slyšel, a čím by se on bránil, že to slyšáno: a protož že jest povinen dáti jí odpověď.

Od něho: Že jí tím odplatil, co jemu půjčovala. A strany zlatých, že týž kněz jinú věc za to vzal. — Na to: Že podle kšaftu jemu odeslala, a on tak se měl zachovati a odeslati. — A strany zmrskání, že jest zmrskána; a to že jí mluvil tak, poněvadž jemu lotrů a zrádců nadala. — Od ní: Že také i v pašiji jí dotýkal. — Od něho: Že neví, co jest psal. — Dictum: Že podle práva té věci odkládají na ten způsob, aby ukazovali, mají-li co, a té věci že se odkládá do pátku po s. Bartoloměji. — Od něho: Že tu jeho bytu není, a potom že chce sobě dáti vymlátiti, aby bylo odlo[ženo]. — Dictum: Že to býti nemůže.

Tázán strany kuchařky. Na to: že jest nestatečna, že nemohla postačiti podle poručení zde státi, a plátno že bílí doma; že lotrovstva jest plno a v Boleslavi že jich několik mnoho jali. Strany žaloby pána, že úředníka zhaněl, že odporuje tomu; a že tak mluvil, když zprávu dávali úředníku, že přechovává jeho poddané; a že na hejtmana chodil s ručnicí, i tu že před pánem i hejtmanem pověděl, řekl: kdo to na něj pravil, že klamá.

Od kněze Jana Michlena:*) Že rod toho hejtmana nevážný jest k kněžím; že bratr hejtmana toho žbánkem udeřil kněze Jana Poláčka, a jeho manželka toho hejtmana že pozadu potom po oddavcích zalepila ústa knězi Janovi. A potom že pána

*) Má patrně býti: Popela.

proti ní bouřil. — Dictum: že bylo poručeno, aby kuchařku postavil zde; pak že ji nepostavil, to zadosti ta výmluva není. A že jest tu osoba 1. mladá, 2. že pravil, že jeho jest manželka, 3. že se za fěrtouškem s ní po drahách prochází, a tak že jinde praví, že jest jednak sestra, jednak přítelkyně a že s ním oddávána. — Na to: Že jest od sestry jeho vlastního otce*) a že vdovu vzal k sobě a že jest jí na 35 let a že starší nežli on. A strany oddávání, kdo to o něm mluvil, že by tomu člověku na to dal odpověď. Strany protulování, že chodí v kabátku a má k tomu fěrtoušky, a spaciatum že chodil s otcem a macechú a s úřadnými osobami asi čtyřmi; a že nikdá nikam nechodí, že vždycky doma, že by ho palicemi nevypral. — Dictum: Strany čeledína, že ji jako přítelkyni k sobě vzal, a protož aby oznámil vejslovně, má-li ji za manželku čili nic? — Na to: Že ho žádný neoddával, a Pán Bůh aby zachoval, aby se krve dotýkati měl. A zprávy že sú, že znají: když se na koho valí tězskost, tehdy jde. — Dictum: Poněvadž tam byt jeho není, aby sem s svými věcmi se dal najíti, bude-li ho chtíti úředník viniti. Slíbil rukou dáním pod knězstvím, že se postaví a bude, kdekoli podán bude, a poděkoval z ochrany.

---

*310. Úředníci osady sv. Martina ohlásili u konsistoře pod obojí odpor proti kšaftu kněze Václava Hartmana, [který jako farář ve Lstiboři u sv. Štěpána na Novém městě Pražském zemřel].****)*

1565, 27. června. — Die f. 4. post Joannis. — (P) fol. 138, a.

Úředníci osady sv. Martina předstúpili a oznámili, že zpráva jich došla, že by kněz Václav na Novém městě učinil kšaft nějaký na ublížení téhož záduší. A protož že se ohlašují, že chtějí odpor témuž kšaftu klásti. — Dictum: Že právo žádnému se nehájí ani nezastěňuje (sic); a protož, poněvadž v pátek čas tomu kšaftu vejde, že se toho odkládá od dneška přes tejden.

Přátelé nebožtíka kněze Václava Hartmana žádali za stvrzení téhož kšaftu. Dictum: Aby jich tejno nebylo, že úředníci záduší sv. Martina chtějí odpor klásti témuž kšaftu; protož aby příčiny slyšeli podle práva přes tejden.

---

311. Soudní řízení při konsistoři pod obojí proti Matěji Praskalovi z Žatce, obviněného z dvojženství, kterýž se vymlouval, že více takových případů v Žatci od úřadu se trpí.

1565, 27. června. — Die f. 4. post Joannis. — (P), fol. 138.

Matyáš Praskal z Žatce s Kateřinú druhú oddavanú man-

---

*) In margine: Dcera od tety jeho. ***) Viz níže.

želkú.*) Od něho žádal přítel, aby bylo čteno připsání, za jakú příčinú, jakž má zprávu, od úřadu sem podán. — Dictum: Aby tomu Matěj rozuměl, aby ho obsílati měl, o tom nevědí. A páni Žatečtí aby jaké připsaní učinili, o tom nevědí; ale že ta příčina, že páni Žatečtí jemu to podali, aby on jistotu přinesl, jakž pravil, že má od toho úřadu k tomu povolení. — Od něho: Poněvadž žalobníka žádného a původa není, že neví, komu odpovídati, a že jest vědomá věc, jak a na čem s první ženú pozůstaven. A protož žádal, aby pokojně s svú manželkú živ byl pořádně sňatú. — Od ní: Že jest sobě vzala za manžela Matyáše, že to učinila na nabádání jeho přátel, a teď že jest ji podvedl. Tázána, věděla-li jest, že má ženu? — Od ní: Že jí přiříkali přátele jeho na své statky i na své hrdlo, že jest jemu první manželka mrtva a že to učiniti může, a svým rozumem aby se nespravovala. A tak, že to učinila, aby jí bylo milostivě váženo.

Dictum: Co jest promluveno od přítele jeho, že tomu vyrozumíno, i co ona promluvila žena oddaná s ním; a protož aby to oznámili také zde, poněvadž jest některým z úřadu tohoto bylo na svědomí mluveno, že by v Žatci bylo jich sousedů několik, kteří více než jednu manželku mají, a k tomuto že přikročili za jinú příčinú, to aby oznámili zde také. — Od něho skrze přítele: Že mají jistú zprávu, že by nejeden pár, ale více manželstva se scházelo, a těm že nic se neříká, než na tohoto pana Matyáše. A to že jest tam, že mnozí sú, že když mu žena šla pryč, on se oženil, a když jí šel muž pryč, že jiného sobě pojala, a to zejmena mezi těmito: Jan Zrníčko, když od od něho žena šla pryč, jinú sobě vzal a to přebývala zde až posavád; Anna Sklenářka, když šel muž její pryč, ona jiného sobě vzala. A tomu neříkali páni Žatečtí nic. Poněvadž tam se to dopouštělo, a on pro ochranu že tuto vzal, a tomu, když

*) Matyáš Praskal z Žatce, obžalovaný z dvojženství a pohnán před konsistoř pod obojí dne 25. května 1565, žádal tuto „pro milosrdenství boží, aby mu toho přáli“. Konsistoř však prohlásila, že jemu v tom povoliti „a toho cizoložství přehlídati nemůže“, vytýkajíc mu, že v Žatci předstíral povolení její. Měl postaviti rukojmě pod 100 kop gr. č., že se dostaví v určitý den se svou druhou ženou ke konsistoři; nemá-li rukojmí, aby šel do vězení. Za rukojmí se postavili Jan Čech soukenník, a Jan Kapr, měštěnín Nového města Pražského. Když pak obžalovaný měl s druhou manželkou se dostaviti, oznámili rukojmě, že oba jsou nemocni, a k nařízení konsistoře to vyšetřili a dosvědčili. Pak manželka tato předstoupivši s „přáteli“ (zástupci) Matyáše Praskala, vypověděla, že si ho vzala k domluvě svých příbuzných, kteří jí tvrdili, že jest svobodný; když však podvod jeho poznala, že od něho odešla. Konsistoř jí nařídila, aby „ona jeho prázdna byla a pod jednou střechou s ním nebyla“, a odkládajíc další jednání na jiný den, až Praskal sám přítomen bude prohlásila, že za nemocného se pokládá, „který jíti, ani nešen ani vežen býti nemůže.“ (P, fol. 131, 133, 135.)

ji tam přinesl, nic neříkali, až teprva teď; a poněvadž ona první za tu jistú jest odsúzena, a jest zde, a vejpověď ta zde jest: v to aby nahlédnúti ráčili. — Dictum: Zpráva, která jest učiněna o obci a pánich Žateckých, to že neradi slyšeli; že tu se velikých věcí dotýče. A protož že ku pánům Žateckým připsání učiní, kterak sú snesli takovú věc a přehlídli, aby tomu vyrozuměti mohli. A té věci že se odkládá do pátku po svatém Jakubě. — Od něho: Že pomohli mu veseli býti, když ji tam přinesl, a k tomu po nejprve hned nic neříkali.

---

312. Kněz Václav farář Zderazský od konsistoře pod obojí jest kárán pro neposlušnost svou, pro kázání nepokojná a rušení ceremonií; žádal za průtah.

1565, 27. června. — Die fer. 4. post Joannis. — (P), fol. 138, b.

Kněz Václav, farář Zderazský. Dictum: Že tú příčinú a potřebú povolán, že diví se v tomto úřadu, že s konsistoří Pražskou a s preláty pražskými se v ceremoniích a řádích starobylých sjednotiti nechce. Jedno u Veliký pátek památky sepultury cum sacramento, jakž předkové toho pozůstavili a konsistoř toho nikda neměnila, a on to změnil i v neděli. A tak když mu se dotýkati dostane Sacramentum in monstranciam, že jináč se v tom chová než jiní. Druhé, když byla procesí generalis, a bylo mu dáno znáti skrze služebníka, aby s pány preláty zde dal se najíti, toho že neučinil, a oni preláti se o to domlouvali, že se jim potupa děje. Také i to, že na potupu úřadu kněze Václava Šmohele na svém místě staví, poněvadž jest jemu užívání úřadu tímto úřadem zastaveno. Naposledy, což jest panu administratorovi v uši v tejném místě mluveno, že na kázání mluví, že by rád slovo Boží mluvil, ale pohleďte, co se dobrým jiným děje; a protož toho aby povážil, koho tu míní, administratora-li čili konsistoř, aneb kdo by jiný bránil mu čisté slovo Boží kázati, poněvadž konsistoř jemu ani žádnému nebrání čistého slova Božího kázati. To aby oznámil, kdo mu ty dělá překážky, pro koho nemůž slova Božího čistého mluviti; o to že s ním rozmluviti chtěli, neb takových posmíškův od něho snášeti nemohú a nemíní. — Na to: Poněvadž se tu artikulův tří i čtvrtého dotýče, aby na to pomyslil a mohl dáti odpověď; a jsú velicí ti a přední artikulové. Žádal, aby čas mu byl dán, aby na to pomyslil a odpověď mohl dáti. — Dictum: Že stížnost do osoby jeho v pěti artikulích že jemu oznámili v tichosti jako knězi, a on béře sobě protahy, aby mohl s přátely o to promluviti; ale že nenalezají, proč by s tím odtahovati měli, a jeho samého osoby se tu dotýká, a ví na který řád a které ceremonie tu jest stvrzen, proč jest se s jinými prelaty nezachoval? —

Od něho na to: Kdež dokládají toho, aby měl s obecnými lidmi se raditi, na tom že není, že k nim to nenáleží, ale že ještě žádá, aby mu ráčili dáti užiti rozmyšlení, poněvadž sou artikulové ti těžcí, že chce se dáti najíti sám a dáti odpověď, že to proti tomuto úřadu nic nebude. — Dictum rursus: Aby mu nezdálo za obtížné žádaje, aby mu tím prodlíno bylo, a protož že mu poroučejí, aby psanou odpověď dal dnes a zítra aby pomyslil. — Na to: Že jest mdel na voči, ale poněvadž zde ústně jest promluveno, že zde ústní chce odpověď dáti, aby spravedlnost se zachovala. — Dictum iterum: Čeho žádá, že jest dorozumíno, a co chce úřad, také že ví, a protož z toho dvího aby udělal co chce, aby aneb hned dal odpověď, a k soudu že není povolán, aneb zítra bohdá do západu slunce, toho že sou pilné potřeby, aby to v známosti bylo. — Na to: Že není jemu to možná věc, že jest člověk a zítra že bude nešpor a jitřní; že k tomu postačiti nebude moci. Protož že žádá pro Pána Boha, aby té nemožné věci jemu nebylo podáváno, že chce zde dáti odpověď ústní. — Dictum: Aby čas jmenoval. — Na to: Že žádá od pátku do dvú neděl. — Dictum iterum: Na takovú žádost jeho, že toto promluviti poručeno, aby se nedomníval jiného, než toto aby slyšel: Poněvadž hned odpovědi dáti nemíní, protož že jemu poroučejí pod poslušenstvím a zbavením úřadu sv. kněžství, aby zejtra dal odpověď. — Na to: Že toho učiniti nemůže; že se tu dotýče svátostí a nařízení Páně, a v psaní aby se měl dávati, toho že učiniti nemůže, a v kněžství že to od něho nikda žádáno nebylo. — Dictum: Že mu jest oznámeno. — Na to: Že toho učiniti nemůže, a proti tomu se nepostavuje, ale poněvadž se tu víry a Pána Boha dotýče a svátostí, že toho učiniti nemůže ani psáti a takových artikulův se nenadál. — Dictum: Že v tom něco jiného obmýšlí, že nechce oznámiti, tak-li jest či není. — Na to: Že není kněz tak zdětinilý, že zde lidé sú, že kázání jak jemu tak jiným převrátí a jeho donášejí Jich Mstem a Jich Mstí kázání také jemu. — Dictum: Aby se tak zachoval. S tím odešel pryč.

---

313. Purkmistr a rada města Plzně Antonínu arcibiskupu Pražskému zprávu dávají, že v privilejích městských není ustanovení, aby přijímání velebné svátosti pod jednou způsobou nesmělo býti změněno na přijímání pod obojí.

V Plzni 1565, 27. června. — Orig. v arch. arcib. Pražském.

Vysoce důstojný v Bohu otče a osvícený kníže, pane, pane arcibiskupe pražský, pane nám milostivě a laskavě příznivý. Na Pánu Bohu všemohoucím V. kníž. Mti žádajíce za mnohá

leta dobrého zdraví a při tom ve všem šťastného prospěšenství služby své po vše časy volné vzkazujeme. Osvícené kníže! Z hodných příčin toho pominouti nemohouce, v paměti majíc milostivé V. kníž. Mti, když ste minulého času šťastným příjezdem svým u nás v Plzni býti ráčili, s některými spoluradními našimi promluvení o přijímání velebné svátosti těla a krve pána Ježíše Krista, spasitele našeho pod obojí spůsobou, pokudž na svatém concilium o tom pro svornost a vzdělání lásky v církvi křesťanské uznáno a svoleno jest, jakž to obšírněji předložiti ste ráčili s připomenutím poněkud privilegií a obdarování našich, což vše v bedlivou paměť svú složivše, o tom v větším počtu nejedno rozjímání sme mívali, a potom i tomu z daleka od některých osob povyrozuměli, že byste V. kníž. Mt v tom tak zpraveni býti ráčili, jakoby táž privilegia naše na tom gruntě postavena byla, aby též přijímání velebné svátosti pod jednou spůsobou nikterakž u nás změněno býti nemohlo. Ač z daru Pána Boha všemohoucího, pokudž po předcích našich pořádkuov křesťanských a pobožných i bohdá Pánu Bohu líbezných sme došli, aby kdo z nich k jaké proměně se potahoval, neporozumíváme, ale kdožby V. kníž. Mti tak zpravoval, že by privilegia naše obecní na to se vztahovati měla, jistě v pravdě na tom se ovšem mejlí, a za to s ponížeností prosíme, že takovým správám u sebe místa dávati neráčíte. Nebo privilegia a svobody města a obce Plzeňské za vysokými a znamenitými příčinami od křesťanské vrchnosti slavných a svatých pamětí císařuov a králuov předkům našim pro jich nenabyté záhuby a hrozné krve ucezení i věrné a poddané zásluhy, tudíž po nich nám a potomkuom našim na věčnost vydána jsou, že ta chudá obec vždycky od začátku předkem Pánu Bohu a stálé víře křesťanské a vrchnosti světské v věrné a poslušné poddanosti zůstala a setrvala, jakož bohdá i my sprostní v tom do nejvyššího přemožení našeho do skonání bohdá setrvati chceme. A poněvadž na svatém concilium o té velebné svátosti vnuknutím Ducha a milostí Pána Boha všemohoucího pro vzdělání svornosti a lásky křesťanské i pokoje zevnitřního mezi křesťany s velikými pracemi a šťastným usilováním vrchnosti naší snešení a svolení se jest stalo, my také na jiném nejsme, nežli bohdá v témž poslušenství svatém církve křesťanské a věrné poddanosti vrchnosti naší setrvati v té pobožnosti tak, pokud sme zastíženi aneb jak V. kníž. Mt s uvážením vrchnosti naší za dobré a spasitedlné uznati ráčí. V tom se poníženě ve všelijakém poslušenství zpraviti rádi dáti chceme, V. kníž. Mti v milostivou ochranu se poručena činíme. Dán v Plzni v středu po svatém Janu Křtiteli božím léta ɔc lxv.º

Purkmistr a rada města Plzně.

Vysoce důstojnému v Bohu otci osvícenému knížeti pánu, panu Antonínovi, z boží milosti arcibiskupu Pražskému, JMCské raddě a svaté apoštolské stolice legatu, J. kníž. Mti pánu nám milostivě a laskavě přiznivému.

---

314. Úředníci osady sv. Martina hájí u konsistoře pod obojí nárok svého záduší na darovanou stříbrnou konvičku v pozůstalosti kněze Václava Hartmana, faráře Lstibořského u sv. Štěpána zemřelého, která mu byla svěřena, aby z ní dal udělati kalich a ten odevzdal tomu kostelu, při kterém dárkyně bude pochována.

1565, 4. července. — Die fer. 4. die Procopii. — (P), fol. 139, b.

Úředníci záduší sv. Martina s přáteli kněze Václava Hartmana. Oznámili: Kdež jsú odpor učinili kšaftu kněze Václava, někdy kaplana Svatoštěpánského a nyní faráře ve Lstiboři, který u sv. Štěpána umřel, že na místě záduší toho vznášejí, že on majíc sobě věc svěřenú od paní Doroty Březovské, nádobku aneb konvičku stříbrnú, aby z ní kalich udělati dal a toho požíval, kde by se jemu vidělo, a po její smrti aby takový kalich tu obrátil, kde tělo její ležeti bude. Pak kněz Václav, nevědí, zoumyslně-li či svývolně aneb za jakú jinú příčinú toho v svém kšaftu nedoložil; a protož z té příčiny, že tomu kšaftu místa nedávají. A poněvadž ta konvička mezi jeho věcmi složena jest, žádali, aby ta nádobka aneb konvička při právě složena byla, že chtějí hodnověrné lidi postaviti, kteří to vyznají, že jsú od ní slyšeli i od něho o takovém svěření, a tu konvičku aneb nádobku že poznají a poznati budú moci.

Od otce Klimenta: Že žádného soudu s pány osadními nechce míti činiti, než toho užiti žádá, co jim syn jejich odkázal. Strany konvičky, že o to on nestojí, než komu to náleží. — Dictum: Že vyrozumíno z obojích promluvení, proč sú předstúpili, že páni osadní sv. Martina kšaftu místa nedávají za příčinú odporu, který položili. Druhá strana také žádá, při svém zůstavena býti odkázání. A tak při obojí straně nedostatek nalézají. A protož do dvú neděl se toho odkládá; neb odpor kladen býti bez poručníkův nemůž a kšaft tvrzen nemůž býti, poněvadž toho poručníci nežádají a odpor jemu položen.

---

315. Za kněze Petra, ženatého faráře v Maršovicích, přimlouvá se kollátor jeho Vilím Malovec-Kosohorský na Maršovicích, aby od konsistoře pod obojí trestán nebyl, nýbrž aby směl podržeti manželku. Konsistoř to odpírá a posílá kněze toho do vězení.

1565, 4. července. — Die f. 4. die Procopii. — (P), fol. 140, a, 141, b.

Kněz Petr, farář v Maršovicích, s pány kollátorem*) a s přátely jeho. Oni promluvili, že se s ním postavil jako kollátor, neb k němu lásku má a jeho opustiti nechce. — Dictum: Že tento úřad podává kněží na fary tak, aby sobě moci nad nimi pozůstavil, tak aby žádný proti úřadu jeho nepostavoval, a protož že sú té naděje, že jeho pozůstaví pán při moci úřadu. A za příčinú túto ho obeslali, jakž sú podali ho na faru a nadáli [se], že on se říditi bude poctivě a podle instrukcí JMCské chovati bude; a teď že on více spravuje ženskú roušku a fěrtuch více spravuje nežli bibli, a včera zpravil o své kuchařce, že jest sobě manželku pojal: a tak povinen jest toho se spraviti. — Od pána: Že kněze Petra nechce proti úřadu zastávati a z moci vynímati jeho tohoto úřadu, že toho u sebe nemíní. A tak jest, že k. Petr má manželku. Že vědí, jaká jest čeládka, že okrádá a mnohá i o zdraví by mohla připraviti; a že jemu se zdá, že lépe jest manželku míti a s ní řádně býti a slova Páně hleděti, nežli jinak. A protož že žádá, aby jemu to příti ráčili pro jeho zase odsloužení; a v tom že při něm stojí pro jeho opatření. — Iterum dictum: Páni milí! Promluvení, které se stalo z vůle konsistoře a jakú odpověď dali, že za zlé nemají, že jako pán křesťanský dal se najíti s knězem a jeho opatřiti. A toho, kdež dokládá, več jest kněz vkročil, aby jemu toho přáli, pak na jiném nejsú, v čem by mohli, že by rádi se dali volně každému dobrému člověku ukázati; ale toto žádati, aby kněz tento manželku měl, čehož vykládati nemíní. Neb ví pán, na jaký způsob stav manželský Pán Bůh vyvolil, a kněz Petr ví, jakými způsoby úřad sv. kněžství vyžádal, a předkové naši jeho na žádost přátel přijali a jemu to všecko bylo předloženo, kterak se chovati má, jak pořádek v tomto království jest, že v úřadu kněžském se chovati mají ani smilně, ani chlípně; a tento úřad žádnému toho nepovoloval, aby se který kněz ženiti měl. A protož tomu povoliti nemohú, že by museli Pána Boha rozhněvati a úřad tento zlehčiti a vrchnost svú rozhněvati. A tak že tomuto místo dá pán; že s knězem o to rozmluviti chtějí. — Žádal pán, aby spokojen tu byl na gruntech páně, a což tu učiní na žádost jeho, že se chce pán jednomu každému toho odplatiti. — Dictum: Že, by chtěli, toho že učiniti nemohú, že musejí se podle instrukcí,

*) In margine: Pan Vilém Malovec Kosohorský na Maršovicích.

JMCské a jeho jistého poručení zachovati. — Pán žádal, aby jemu toho poodloženo bylo, poněvadž nyní obilíčko jest a na lukách klízení. S tím pán odešel a knězi Petrovi oznámeno, aby neodcházel nikam a počkal.

(Fol. 141, b.) Kněz Petr farář z Maršovic. Dictum: Pro takový vejstupek aby šel do vězení na rathúz. — Od něho: Žádal, že nemá žádných peněz a na lukách seno leží, aby mu bylo odloženo, a že jest poctivá ta žena. — Dictum: Aby šel do vězení a potom že mu bude dána odpověď na jeho žádost. Šel hned s pedellem na rathúz.

---

316. Konsistoř pod obojí předložila duchovenstvu svému k uvážení nařízení arcibiskupa Pražského, aby konány byly modlitby za vítězství nad Turky. Kněžstvo pod obojí odpovědělo, že neslíbilo poslušnost arcibiskupu a také to nemíní učiniti. Konsistoř nařídila, aby se zpívaly české litanie.

1565, 4. července. — Die fer. 4. die Procopii. — (P), fol. 140, b.

Páni farářové pražští všickni i s kaplany svými. Dictum: Že ne darmo, ale z pilné potřeby povoláni za túto příčinú. Poněvadž jest tomu rozuměti, že Pán Bůh z svého rozhněvání natáhl střelu a vyňal meč krvavý a vylévá se krev křesťanská, a pán náš JMCská jaké práce a těžkosti nese proto a nelituje pokladův svých a potřebuje pomoci poddaných, a nyní že není tejno jich, že sněm se drží na hradě Pražském, aby nemohli pomoci odpírati podle jiných křesťanův; a tak rozuměti, že Pán Bůh popudil srdce pohanského proti křesťanům pro hříchy: za tú příčinú vidělo se panu arcibiskupu Pražskému, aby také kněžstvo pomáhali žádostmi a modlitbami svatými, neb písma jsú, že někdy lidé více modlitbami a žádostmi svatými provozovali nežli mocí; a jak by on s kněžstvem svým to nařídil a kterých oni v tom ceremonií užívají a kterých pořádkův, to že jest odeslal sem, a to že jim přečteno bude, aby na to pomyslili.

Lecta est copia. Dictum ad eos: Aby to mezi sebú rozjímali a potom své zdání o tom oznámili, že úřad také to uváží a zdání své jim v známost uvede.. — Na to od nich: Že uvažovali promluvení i přečtení učiněné, aby napomocni byli modlitbami svými k vítězství pánům svým proti nepříteli Turku. Proti ničemuž nejsú, to učiniti chtějí. A strany pana arcibiskupa, poněvadž se řídí tímto úřadem a ne panem arcibiskupem, aby ráčili oznámiti, kterak se při tom mají říditi, poněvadž sú obedientiam slíbili úřadu, že rádi chtějí slyšeti a tak se říditi.

Dictum: Na promluvení a přečtení že slyšeli jejich odpověď,

a že sú té vůle, tak se spraviti, jak jim poručí; a jiní také preláti v městech královských že se zachovají. Protož aby příčiny žádnému k ničememu nedávali, že sú umínili tak se zachovati, jak jest to podáno od pana arcibiskupa. A tak aby se také zachovali. V neděli, v pondělí, v středu a v pátek a na kázání lidem aby hejbal a mluvil, aby se Pánu Bohu modlili za pokoj, a třikrát jako ad Ave že budú zvoniti, a každý den Nona ferialní aby zpívali, a fer. VI. a f. IIII. letanii s svými žáky aby zpívali. Co se letanií tkne, že ta letani v mšálích a v viaticích žádnému bráněna nebyla, a tak že se držeti budú a chovati; a na Noně že kázání nebývá. Také, kde sú dotkli, že sú arcibiskupu obedientiam neslibovali, bez pochyby, že sú prve kněžími nežli p. arcibiskup v Čechách byl, protož v tom střídmost aby chovali; a že JMCská na onen čas povolal konsistoř a kněžstva a jim předložil pana arcibiskupa. A to že sú přijali od JMti a JMti poděkovali. A tak podle toho, což jim od něho posláno, že přečísti dali a jim v známost uvedli, bez pochyby že se tak zachovají.

Od nich: Kdež to ráčí oznamovati, že na onen [čas] císařská velebnost povolal kněžstva a to předložil, že na papežské velebnosti objednal, aby v Čechách arcibiskup byl, který by pod jednú i pod obojí světil kněží, a tu skrze pana Mistra Kolínského poděkováno JMsti Cské; a JMt. tu toho doložil, že to na tom bude, na čem stavové se snesú, ale že jemu neslibovali obedientiam, a poněvadž stavové ještě se nesnesli, že by toho, co by on poručil kázati aneb zpívati, zachovati nemohli a jemu slíbiti nemíní obedientiam. A kdyby tak zpívali, jak jest v viatiku, že by lidé je z kostela vyhnali. — Dictum: Že žádnému toho nebylo bráněno. Mají zpívati českú letanii.

---

317. Konsistoř pod obojí domlouvá „mládencům ordinandům“, že se po hospodách toulají, opíjejí a klevety roznášejí o arcibiskupu; napomíná jich, aby sečkali a se modlili, že brzy budou vysvěceni.

1565, 4. července. — Die f. 4. die Procopii. — (P), fol. 141.

Mládenci ordinandi povoláni byli. — Dictum: Že povoláni za příčinú túto, aby s nimi rozmluvili, proč se to děje úřadu od osob jejich; neb jim bylo oznámeno v příbytku pana administratora, aby trvali u svých prelátův a v svých příbytcích, dokud by jim nebylo znáti dáno. Ale oni proti té zápovědi že se toulají a chodí po hospodách na zhoršení úřadu. Dále že po hospodách po pánich i po prelátích roznášejí, jakby je těžce pan arcibiskup zavazoval, což jest on před p. administratora a některé preláty těžce vznesl, a nevěděli tomu říci. Ale také

i těžkost na tom že úřad má, že někteří po hospodách s kobzami chodíce se opíjejí. Třetí, že někteří po vsech a jinde na kazatedlnici a při kázání bez dopuštění se trou, to také že na těžkost mají. A čtvrté strany mluvení toho o panu arcibiskupu, že jim poručeno bylo, aby to sepsali a v pondělí aneb v úterý podali; toho že neučinili, a tak nyní své neposlušenství okazují a nehodnost úřadu sv. kněžství. A tak, proč se tak chovají proti úřadu a proti němu nastupují a mimo poručení proti úřadu tomuto činí nemajíce činiti, aby oznámili. Ačkoli pak v sobotu chtěli podati toho, však že přijíti toho pan administrator nechtěl, aby věděli, že svévolnosti v tom užívati neměli a nemají. — Oni žádali, poněvadž sú se nenadáli stížnosti takové, aby mohli spolu rozmluviti. Potom dali odpověď: Že rozjímali stížnost a předkem strany poručení, aby odešli, že sú tak učinili, a jejich paterové kázali jim, aby zde očekávali na to. A tak sú učinili, aby obmeškáni nebyli. A strany klevet, že o žádných nevědí, ani o úřadu ani o panu arcibiskupu;*) dále strany přístupův k oltáři, že toho není. A strany toulání po pití, že se na farách drží a v kolejích a v školách; a o sepsání, že nebylo některých v Praze, ale že nyní toho podávají. Žádali, aby ráčili se k tomu přičiniti, aby v této zahálce nebyli, ale aby mohli k úřadu svatému kněžství přijíti. Na Mělníce kázal jednú a u sv. Mikuláše nikda nekázal. Domluveno jim, že tím učinili velikú těžkost sobě tím mluvením a maličko, že by se jich nestrhli. Ale že podle poručení J. Mti arciknížecí čekají, až se teď císařské věci vykonají, že nebudú s tím prodlívati. Napomenuti sú, aby se Pánu Bohu modlili.

---

318. Farář Vlašimský, Jan Klechendrych, podal konsistoři pod obojí zprávu o kněžích, kteří neposlušni byli a sv. olejů nevzali.

1565, 11. července. — Die f. 4. post Hussii. — (P), fol. 141, b.

Kněz Jan Klechendrych, farář v Vlašimi, vznesl strany sacros liquores, kteří byli k němu odesláni, že obsílal kněží, a někteří nepřišli, a kteří přišli, že dáti nechtěli pomoci a toliko že tři pomoc učinili. Podal jmen jejich poznamenaných, kteří tak neposlušni byli a někteří nevzali sacros liquores. — Dictum: Že dobře to učinil, a kteří se tak nezachovali, že povoláni sem budú.

---

*) In margine: Secundus pravil, kněz Petr officialis že mluvil, že prodávají sacros liquores.

319. Mistr Pavel Kristian z Koldína propuštěn z rukojemství za Jiříka Kuthena, rektora školy u sv. Vojtěcha v Podskalí, ve sporu jeho s Justinou z Velechova o slib manželský.

1565, 11. července. — Die f. 4. post Hussii. — (P), fol. 142, b.

P. Mistr Pavel Christianus z Koldína žádal propuštěn býti z rukojemství, v kterémž se postavil za mládence, který s Justinú se soudil. — Dictum: Poněvadž sú se upokojili, že se propouští.

---

320. Kněz Jan, kaplan v Slaném, obviněn od děkana svého u konsistoře pod obojí, že přistížen byl noční dobou s osobou ženskou, s kterou prý jest oddán. Kaplan to popírá. Ustanoveno jemu stání s děkanem.

1565, 18. července. — Die f. 4. post Divisionem apostolorum. — (P), fol. 142, b.

Kněz Jan, kaplan z Slaného. Čten byl před ním list kněze děkana jeho, v kterém své stížnosti oznamuje, že by postížen byl v komoře s osobú a odtad dosti vysoko vyskočil ɔc. — Na to od něho: Že tomu odpírá, co děkan píše; že o tom neví, ani o žádné osobě, aby s ní oddáván býti měl, a kněze Simeona, o kterém píše že ho oddával, že ho nedobře zná. — Dictum: Že slyšeli psaní kněze děkana, čeho by se měl nočního času dopustiti a jaké zhoršení učiniti, a že stateček svůj zpečetil; a on že tomu místa nedal a nedává. Ale že nemohú děkana tak v tom upustiti; protož aby uručil ku právu, a v tom že to v známost bude uvedeno knězi děkanovi a také opatřeno, jestli že jest nevinen, aby své neviny užiti mohl. A když měl sem jíti, že teprva písaře přivedl a je spečetil, aby mu se nic neztratilo.

Rukojmě za něj postavil se kněz Zikmund na postavení dotad, dokad by jiných zde při právě rukojmův nepostavil. Stání jemu v ten pátek před Proměněním Pána Krista s knězem děkanem.

---

321. Konsistoř pod obojí nemůže k tomu svoliti, aby Ondřej Slováček z Král. Hradce si mohl vzíti dceru bratra své manželky.

1565, 18. července. — Die f. 4. post Divisionem apostolorum. — (P), fol. 143.

Václav Kopitlandský z Králové Hradce žádal na místě Vondřeje Slováčka, aby mohl sobě dceru bratra své manželky nebožky [vzíti]. Čten mu list poslaný děkanu. On žádal, aby mu bylo příno milostivě toho. Dictum: Kdyby co bylo možného, že by učinili, ale toho nemohú, jak sú jednú napsali, že to býti nemůže.

---

322. *Další jednání s úředníky záduší sv. Martina na Starém městě Pražském o odporu jejich proti potvrzení kšaftu kněze Václava Hartmana, faráře Lstibořského.*

1565, 18. července. — Die f. 4. post Divisionem apostolorum. — (P) fol. 143, a.

Úředníci záduší sv. Martina v Starém městě s přátely kněze Jana*) Hartmana nebožtíka. Úředníci oznámili, že předních osob, jako pana Kropáčka, přítomného není pro sklizení obilí a hospodářství a tak ani poručníci kšaftu nejsú obesláni; žádali, aby tím bylo poodloženo. — Od kněze Havla: Že jemu se vidí jako poručníku, že nebude moci ta příčina postačiti, poněvadž jest on přední poručník, z té příčiny, že na právě kšaft jest již 6 neděl a v tom čase pořádně po právě strana nešla. A tak kdo nejde po právě, že tratí své právo, poněvadž pak nejdú po svém právě a odporu nekladli. Čten čas publikování a odporu, a z poznamenání nachází se, že odpor klásti chtějí a ještě nekladli. A protož že žádá, aby ten kšaft tvrzen byl.

Od Klimenta otce: Že žádá, aby potvrzen byl kšaft, aby šaty vysušeny byly, a odporu že nekládá (sic). — Od úředníků: Že žádají, aby odloženo bylo do jiného času, a strany odporu, že jináč se nejde. — Dictum: Co jest od stran promluveno, že tomu vyrozuměli; a pokavad práva sú v těch vyměřena, to bylo stranám ukázáno, aby se věděli jak spraviti. Odpor že jest čten i průvod; a práva jsú bdícím, ne spícím. A potřeboval-li jest kdo čeho, že měl nedati času projíti. A tak by viděli, co s tím učiniti. Ale že tuto se dotýká záduší a právo toto milostivosti své propůjčuje, a protož do pátku nejprvé příštího a nikam dál se neodkládá toho. Ujaly to strany.

---

323. *Paměť o tom, že kněz Jan, farář u sv. Mikuláše v Starém, a Jan, farář u sv. Michala v Novém městě pražském, kteří obžalováni byli u arciknížete Ferdinanda a uvězněni u arcibiskupa, že konsistoře dolejší v řádích církevních podle kompaktát poslušni nebyli, odpověděli na jisté artikule a propuštěni jsou na závazek.*

1565 — [18. července]. — Koncept v archivu arcibisk. Pražského. Recepta ab a. 1565.

Leta 65. v pondělí po sv. panně Markýtě. Jakož jsou z poručení JMti arciknížecí kněz Jan, farář u sv. Mikuláše v Starém, a kněz Jan u sv. Michala v Novém městě Pražském, před JMt pana arcibiskupa Pražského obesláni, i oznámeno jest jim tak, jak jsou na obžalování a supplikování vrchnosti jich a konsistoře

*) V ostatních zápisech jmenuje se Václav.

dolejší, kterouž jsou proti jim v jistých artikulích nejjasnějšímu arciknížeti JMti podali, do vězení podáni a potom na závazek, z farch [sic] svejch aby nevycházeli, vzati byli; a co by dáleji myslili, chtěli-li by vrchností svou, kteréž náležejí, a konsistoří dolejší se spravovati, v řádích církevních vedle kompaktát ve všem s nimi se srovnati a jim poddáni bejti, aby odpověď dali, že potom z jistého poručení JMti nejjasnějšího a nepřemoženějšího císaře, pána našeho všech nejmilostivějšího, na čem by jejich věc dáleji postavena měla bejti a čím by se spraviti mohli, jim oznámeno bude. Stojíce dotčení kněži před JMtí panem arcibiskupem přítomní, toto sou za odpověď dali: Nejprvé že vědí, kterak sou od pánů administrátorů svých a některejch z konsistoře neprávě před JMtí arciknížecí obžalováni byli, a že o tom vědí, kterak by někteří JMt pana arcibiskupa v tom domnění měli, jakoby jimi on vinen byl, ale že oni toho nepraví, ale jestli že by kdo o nich to pravil, že by se měli o něm toho domnívati, aby JMt tomu místa neráčil dáti.

Při tom jmenovaní farářové panu arcibiskupu poděkování, že jest je v náležitém místě v světnici míti ráčil, slušně poručiti chovati; stravou opatrovati otcovsky [ráčil], jsou učinili s tím doložením, že by na svejch farách doma jsouce, jakožto chudí kněží sotva tak opatřeni mohli bejti.

Což se pak toho podání, jakby se chovati měli k vrchnosti a konsistoři, v řádích církevních vedle compaktat státi, dotýče, žádali jsou, aby se jim toho protah učinil, zdravě na to pomyslíce, aby mohli kruntovní odpověď dáti. Tak se stalo, a s tím sou odešli.

V středu potom po svaté panně Markýtě navrátivše se již jmenovaní farářové a stojíce osobně před JMtí panem arcibiskupem, toto jsou za odpověď dali: Že ve všem dobrém, jako i jiní kněží administrátory svejmy a konsistoří se spravovati chtějí, a proti tomu že sou nebyli, ale aby jim administrátorové, v čem scestní jsou, oznámili, že rádi slyšeti i taky, pokudžby scestní [byli], napraviti chtějí, při tom JMti pana arcibiskupa žádajíce za přímluvu, aby těžkosti mohli prázdni bejti, že se chtějí tak poslušně chovati, jak dobrejm kněžím náleží.

---

324. Farář od sv. Havla a Duchek Dvorský podali konsistoři pod obojí k potvrzení kšaft kněze Jana Říčanského, faráře u Matky Boží před Týnem.

1565, 20. července. — Die f. 6. post Divisionis apostolorum. — (P), fol. 143, b.

Ctihodný kněz Jiřík, farář od sv. Havla, a pan Duchek Dvorský podali kšaftu kněze Jana Říčanského, faráře u Matky

Boží před Tejnem, a oznámili, že jest ta celá vůle jeho a poslední. Zapečetěný jeho sekrýtem a sám ho podal panu faráři.

---

325. Další jednání při konsistoři pod obojí mezi osadníky sv. Martina a poručníky kšaftu faráře Lstibořského v příčině stříbrné konvičky jemu svěřené, na kterou jmenovaní osadníci pro svůj kostel nárok činí.

1565, 20. července. — Die f. 6. post Divisionis apostolorum. — (P), fol. 143, b.

Úředníci záduší sv. Martina, poručníci kšaftu a přátelé nebožtíka kněze Václava Hartmana. Oni oznámili, že nedávají místa kšaftu kněze Václava podle odporu vloženého z příčin techto: 1° že měl sobě svěrenú nějakú konvičku stříbrnú od Doroty z vosady sv. Havla, a z toho kalich aby udělati dal a posluhoval z toho svátostí velebnú. On toho zanedbal, a ona když se ptala, vykonal-li jest, odpověděl jí, že toho neudělal, ale že dal z té konvičky koflík udělati. A to že pronáší při kšaftu svém a poroučí, aby z koflíku kalich udělán byl, ale nedokládá, kdeby podán býti měl; ale ona jemu svěřila, aby ten kalich byl tu podán, kde její tělo lehne. I že leží na krchově u sv. Martina při kostele, žádali, aby ten kalich tu byl podán, aby se zadosti stalo jejímu svěření a jeho kšaftu. — Od poručníkův: Že nejsú povinni na žalobu tu odpovídati: 1. že kněz Václav jest pořádný kšaft učinil a ten pořádně ku právu přišel, a páni starší pořad práva zachovavše odpor vložili, ale příčiny právní nepoložili a dvěma nedělím, neobsílavše jich ani nápadníkův, projíti dali; a nálezové sú, že ve 2 nedělích mají klásti příčiny po odporu vloženém. 2. Že sú neobeslali nápadníkův. A tak na tuto žalobu jako umrtvenú odpovídati povinni nejsú, a to že chtějí prokázati. — Na to: Že nevidí se jim zaneprázdňovati, že to se z akt vybledá, že sú nepromlčeli času, a předešle jeden poručník takové obrany užiti nemohl. A tak žádají, aby strana to slyšela, jak jest jí odloženo. — Proti tomu: Jak sú předešle žádali, aby kšaft tvrzen byl, a pořad práva že jest, aby obsílali poručníky; ale dobře-li kdo čeho při právě vyžádá, dobře toho užive. Ale poněvadž sú promlčeli páni úředníci svůj odpor, žádají, aby kšaft tvrzen byl. A budú-li chtíti páni úředníci k poručníkům hleděti oč, že budú moci to učiniti.

Dictum: Jakž jest z milostivosti práva odklad se stal, aby poručníci slyšeli odporu toho příčiny, protož na tu žalobu aby odpověď dali. — Na to od poručníkův: Že příčina rušení kšaftu pánů úředníkův pořádná a právní není při činění, vyhlášení a vysvědčení jeho a nenachází se; a tak není naděje, aby ukázati mohli pořádnú příčinu k zrušení toho kšaftu. — Proti tomu:

Že jest kněz Václav nedostavil strany toho kalichu, a oni poručníci, kdyby sami od sebe chtěli učiniti, že by k tomu kšaftu nebylo říkáno. — Na to od poručníkův: Že jest tuto o kšaftu a kšaftu se dotýče, a ne svěřené věci a protož nechtějí strany učiniti, kterak se zachovati mají. — Proti tomu: Že oni s nimi o nic činiti míti nechtějí, neb jim není svěřeno, ale jemu nebožtíkovi. — Na to od úředníků: Že strana zle slyší a hůře rozumí; že od práva odstúpiti nechtějí, ale žádají při právě zachováni býti. — Dictum rursus: Poněvadž nemohú jinému vyrozuměti z těchto řečí, než že kšaft na právě ležel svůj čas a čas právní již pominul, a protož že kšaft ten podle práva tvrdí se, kromě toho artikule strany toho koflíčku aneb té konvičky. Co jest toho, to aby složeno bylo do neděle zde při právě, a komu naležité to bude, že spravedlivě rozeznáno bude.

Strany obě poděkovali z vejpovědi a poručníci připověděli, že to na právě položí do neděle.

---

326. Další jednání s Matyášem Praskalem ze Žatce, obviněným z dvojženství.

1565, 20. července. — Die f. 6. post Divisionis apostolorum. — (P) fol. 144, a.

Matyáš Praskal z Žatče. Dictum: Že za tú příčinú sem povolán, jakož nějakú zprávu učinil o páních Žateckých strany některých věcí, aby slyšel, jakú oni odpověď dávají, že zprávu nepravdomluvnú dává. Čteny z registr jejich rokovních a z akt výpisové: že pravil, že mu jest dovoleno od konsistoře, aby se zase za druhú manželku oženil. A toho že jistotu přinesti měl. — On žádal za vejpisy toho. — Dictum: Že není u práva ten pořádek, aby co vydati měli, než že jemu bude, kolikrát potřeba káže, přečteno. Státi má zase v pátek.

---

327. Markéta Zlomkova vdova, obvinila u konsistoře pod obojí pana Adama Vršovského ze slibu manželského, že jí totiž sliboval slovy: „Beru sobě tebe Markýto za pravú a věrnú manželku," a ona tolikéž jemu slibovala: „Beru sobě tebe Adame za pravého a věrného manžela, a k tomu děťátku se znal, které s ním má." Obviněný tomu všemu odpíral. Konsistoř rozhodla, aby se uručili „ku právu na tři věci" každý po 50 kopách gr. miš. A napomenutí jim dáno, mohou-li se smluviti. „Rukojmově za Markýtu: Matyáš Mládek a Jiřík Škopek, rukojmové za pana Adama: Jiřík Hurt, měšténín Nového města Pražského, a Šimon Písařík, kovář z Koňského trhu. Státi mají v pátek po neděli."

1565, 20. července. — Die f. 6. post Divisionis apostolorum. — (P), fol. 144, a.

328. Kněz Jan, farář od sv. Michala v Novém městě Pražském a kněz Jan Turek, farář u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, kteří pro neposlušnost a scestné učení k nařízení arciknížete Ferdinanda arcibiskupu do vězení byli dáni a po čase opět propuštěni, žádají konsistoř pod obojí, aby opět k vykonávání úřadu kněžského připuštěni byli, slibujíce poslušnost a povolnost.

1565, 21. července. — Die Sabbato post Divis. apost. — (P), fol. 144, b.

Kněz Jan, farář od sv. Michala v Novém městě Pražském. Dictum: Které poručení stalo se od JMti arciknížecí skrze JMt pana arcibiskupa, že jim přečteno bude. Čteno jest. — Dictum: Co jest přečteno, že sú bezpochyby tomu vyrozuměli, a bylo-li by co na omylu, že také rozumějí. Ale k tomuto podání potřebí, aby tomu vyrozuměti mohli, aby zprávu o tom sami dali. — Na to: Kdež ste nám ráčili předložiti, co sú dali panu arcibiskupovi za odpověď, že sú toto dali, že se ve všem dobrém konsistoří spravovati chtějí; a poněvadž sú řádní kněží a řádně podáváni byli na fary a tak se drželi, že žádný na ně nežaloval, a že se s Jich Mtí srovnati chtějí. A poněvadž tu zprávu mají před rukama, žádali, aby při ní zůstaveni byli, že připovídají poslušnost; a zprávám scestným o nich aby místa nedávali, že rádi chtějí napraviti.

Dictum: Prve nežli bychom odpověď dali promluvení vašemu, jest nám potřebí věděti, jestli vám propůjčeno svatého kněžství úřadu užívati zde v městech Pražských aneb jinde. — Na to: Kdež se ptáti ráčí o tom, že jest jim dopuštěno, aby úřadu svatého kněžství a kázání slova Božího užívali v těchto městech, že na suplikaci jejich osadních jest jim toho od JMti arciknížecí dopuštěno, aby kázání slova Božího i úřadu svatého kněžství v těchto městech užívali. A toho že sú svědomi osadní jejich, a jsú té naděje, že se k tomu přiznají. — Dictum: Tak-li sme tomu dobře vyrozuměli, že jest jim samým užívání úřadu svatého kněžství propůjčeno od Jeho arciknížecí Mti, čili toliko osadním jejich. — Na to kněz Jan Turek: Že jsú osadní jeho suplikaci podali panu arcibiskupovi a on ji ráčil vážiti a dal jim tu odpověď: že měl před sebú faráře dva, a artikulové podaní od JCské Mti jim předloženi sú a oni na ně dali odpověď jistú, a tu odpověď jejich že pan arcibiskup Jeho arciknížecí Mti podal, a potom že ta odpověď jejich podána bude do konsistoře. A tu na žádost osadních že pan arcibiskup jim ústně dal odpověď tu, aby jim farář jejich posluhoval. A vysláni byli k JMti panu arcibiskupovi pan Rolf a pan Žižka konvář. A pan arcibiskup sám že jim včerejšího dne oznámil, že sem jest podáno to, jak by se spraviti měli. Protož že žádají, aby k užívání úřadu svatého kněžství připuštěni byli, že rádi chtějí poslušnost

zachovati. — Od kněze Jana sv. Michala: Že také osadní jeho byli u p. arcibiskupa a jemu tak také mluvili, a protož žádal také, aby jemu toho dopřáno bylo, aby úřadu svatého kněžství užíval. Kněz Jan Turek také se přiznal, že jest včera slúžil, a kněz Jan, farář od sv. Michala, oznámil, že jest ještě neužíval úřadu svého. Vystúpili.

Dictum iterum: Poručení arciknížecí Mti že dobře vyrozuměli a z jejich promluvení že také porozuměli, že jim k oltáři přijíti dopuštěno a k užívání úřadu svatého kněžství. A tak, jestli to jim odpuštěno, aby oznámili. — Na to od nich: Že o tom ráčí vědomost míti, ale oni že o tom vědomosti nemají. A když žádali JMt pana arcibiskupa, že jim oznámil, že jest poručeno od JMti arciknížecí o tom; a tak nadáli se, že to tak jest, že to již jim prominuto jest a že o to konec o všecko mají. — Dictum: Že zase nahoru o tom oznámí, a na čem to bude potom zůstaveno, že jim bude dáno věděti. — Na to: Žádali, aby jinam podáváni nebyli, že se rádi chtějí spravovati a poslušnost a povolnost chovati k úřadu a při konsistoři státi, a jí že se spouštěti nemíní, a to potomně že skutečně shledati ráčí. — Dictum: Že jiného jim nic nemohú oznámiti, než co sú oznámili, a že nahoru zpráva o tom dána bude, a co bude poručeno, že bude dáno znáti jim a žádost jejich že v paměti bude.

---

329. Pavel Šturm z Firštenfeldu posílá konsistoři pod obojí list, v němž prohlašuje, že mu na cti ublížila důhonem proti němu vydaným v příčině porušení slibu manželského s Markétou, dcerou mistra Jiříka Řezáče, kterou nazývá zjevnou nevěstkou.

1565, 2. srpna. — Die fer. V. ante Transfigurationis. — (P), fol. 148, a.

Důstojní, ctihodní a vysoce učení páni administratorové, mistři a farářové konsistoře Pražské pod obojí přijímajících! Já Pavel Šturm z Firštenfeldu posýlám k vám podle práva a zřízení zemského s tímto poselstvím: Jakož jste urozenému a statečnému rytíři panu Florianovi Griespekovi z Griespachu a na Kačeřově a Rožmitále, Jeho Velebnosti Císařské raddě, psaní, kteréž důhonem jmenujete, učinili, a tomu datum jest v Praze v outerej po neděli Kantate leta Páně tisícého pětistého šedesátého pátého, v kterémž dokládáte, že by nějaká Markýta, dcera někdy Jiříka Řezáče, se mnou o manželství před právem duchovním činiti míti chtěla; a potom doleji též i tohoto v týmž psaní svým dostavujete, že jsem dosti nespůsobný k pravdě poznání podstaty práva duchovního málo ho sobě vážíc, i toho oumyslu že bych byl, pokoutně s nějakou

pannou Starého města Pražského v jiném městě k stavu manželskému se oddati; též i titule mého mi, jakž náleží, v témž psaní nedávajíc (jsouce nás více toho přijmí) v tom mi předsevzatě ubližujete oc, jakž též dotčené psaní vaše, jež důhonem jmenujete, s plným podpisem vaším a pod pečetí konsistořskú, to vše v sobě obšírněji svědčí, ukazuje a zavírá. K čemuž toto pravím, že v těch svrchu dotčených artikulích hanlivých mne na poctivosti mé a vždycky dobrém chování mém nedůvodně a neuáležitě nemálo ale velice dotejkáte, a odpírajíce já tomu světle, toho bohdá vy ani žádný z vás nikda za pravé neučiníte. Čehož jsem se tak nikoli do vás nenadál, ani k tomu žádnou příčinou nebyl, abyste vy pro vznešení té zle pověstné a lehkomyslné svrchu psané ženy Markýty, dcery někdy Jiříka Řezáče, kteráž zjevnou a ne s jedním světlou a zřejmou kurvou jest (ješto jakého práva takoví lidé proti dobrým užívají, sami toho dobře povědomi jste), maje vy soudcími a právo pokojné v tom býti, proti mně se, jakoby stranou odpornou ukazovati, mne hned na správu a pro touž zjevnou kurvu tak haněti a na poctivosti mé mne dotejkati měli; toho vy tak proti řádu a právu a na ublížení poctivosti mé učiniti nemaje, jsouce já bohdá podle spravedlivosti své té nepochybné naděje, že mi to vše v těch místech náležitých, tu kdež tím povinni budete, od vás k slušné nápravě přivedeno bude. Protož se vás toho podle jmenovaného práva a zřízení zemského tuto dotazuji, s volí a vědomím-li vás všech jest takové nenáležité svrchu dotčené psaní od vás, kteréž důhonem jmenujete, se na mne stalo a vyšlo, čili kterej z vás o své ujmě se sám o to pokusiti směl a učinil. A na to od vás všechněch podle dotčeného práva a zřízení zemského světlé a neukryté odpovědi, kterúž bych se spraviti věděl, po těchto poslích svých žádám. Dána cedule řezaná pod pečetí mou vlastní léta Páně tisícého pětistého šedesátého pátého ve čtvrtek před památkú Proměnění Pána Krista na hoře Tábor.

---

330. Konsistoř pod obojí podala osadě sv. Jiljí v Starém městě Pražském za správce církevního faráře od sv. Haštala.

1565, 3. srpna. — Die fer. 6. post Vincula Petri. — (P), fol. 146, a.

Páni osadníci sv. Jiljí v Starém městě Pražském. Dictum: Tak jak sú předešle žádali v počtu větším, aby jim podle jejich snešení a pana faráře od sv. Haštala dovolení za faráře podán byl: i vážíce jejich žádost, poněvadž sobě pan farář jest volný a svobodný a oni s ním na tom se snesli, že jim jeho za faráře a správce církevního podávají. — Oni z toho poděkovali jmenem pana purkmistra a pánův a svejm také. Tu napomenut pan

farář, aby v religionu a v pořádcích církevních choval jako jiní předešlí před ním farářové a konsistoří se spravil, aby pokoj zachován býti mohl. A oni osadní aby také toto předložení jim pánům oznámili. Což sú oni učiniti připověděli.

---

331. Václav Kindule obviněn manželkou svou Markétou před konsistoří pod obojí, že s ní nemanželsky, přísně a ukrutně nakládá. Konsistoř chce jim povoliti rozloučení jenom na čas, a nikoli „věčné“, jak manžel žádá.

1565, 3. srpna. — Die fer. 6. post Vincula Petri. — (P), fol. 146, a.

Paní Markýta s Václavem Kyndulí, manželem svým. Ona vznesla, že z nuzné potřeby jeho obeslala, a to vznáší, že s ní manžel její nemanželsky nakládá a nakládal, a pro přísné a ukrutné nakládání že s ním dýle býti nemůže; ale toho že bez povolení a původu práva před sebe vzíti nechtěla, a protož to na právo vznáší. A jak předešle s ní nakládal, jakž relací od p. purkmistra a pánův jest sem strany nějakého těžkého nakládání, zsekání a probodení šatův ku právu jest učiněno, a to že bylo spokojeno mezi nimi. Ač pak několikrát jest vykračoval z takového porovnání, však že jest to snášela; ale nyní před čtyřmi neděli že k ní trestáním přistúpil, že k člověku podobná nebyla, a tu že jest ji nohama šlapal, škrtil a snad o hrdlo byl by ji připravil, kdyby kuchařka ji neretovala. A protož že žádá jeho prázdna býti, aby neočekávala takového svého nebezpečenství. — Proti tomu od něho: Že slyše tak stížnú žalobu na sebe, že k paměti přivozuje, jaká jest se relací byla stala. A tu kdyby byla paní Markýta přátelsky nehledala, rozumějíc, že by toho, co jest prožalovala, neprovedla, byla by přátelsky p. Václava nehledala k spokojení. A ona že jím se spravovati nechtěla; ale když ji pro neposlušenství poliček dal, že k panu purkmistru žalovala na něho, a on proto [v] vězení byl za 12 dní. A v tom že ona z domu vynesla jeho věci. A strany počtů a vrubů pivních, že žádných neměla a v dluhy se vydala, a o ty že má sama práva býti a potom panu Václavovi počet učiniti, že jest tak k sobě páně Václavova přijímala. A tak maje počet činiti a jemu panu Václavovi práva býti, že jest tehdáž supplikací sepsala, že by p. Václav někoho z jejích přátel zamordovati chtěl. A páni takovú suplikaci jemu předložili, aby na ni odpověď dal; a to manželka jeho že svú duší potvrzovala. A jakž teď žádá s ním rozvedena býti, však že také toho ona žádala v suplikaci. Ač pak koli chtěl před p. arcibiskupa p. Václav se o tuž věc utéci; však aby své duši neublížil,

a protož že ku právu také se podává a jakž ona toho žádá, aby jeho prázdna byla, že on také téhož žádá, aby jí prázen byl.

Na to zase: Kdež dokládají, že by ona předešle žádala s manželem svým býti, že to jest k její ctnosti a ne jináč vykládáno býti má. A teď že slyší, že neodpírá tomu, ale že by mu poslušna nebyla, a že by otce svého a přátel měla poslúchati. A toho že vyhledávali na rathúze a toho nic není nalezeno. A pan Fišel, když k panu Václavovi přišel, že s jeho povolením přicházel a při tom že jemu živnosti postúpil a nádob k živnosti piva vaření dal a snad i 20 kopami k živnosti pomohl. A tak by měl jeho k sobě jináč přijíti, kdyby přišel k němu. Strany nějakého nálezu o dluhy, o tom že neví nic, a ona že se podvolila, že dluhy za pšenice, kteří jsú, zaplatiti chce. A tak není potřebí panu Václavovi ani o vruby ani o dluhy co se starati, žena to spraviti chce. Ale o statky, poněvadž zde nesoudí, že toho zanechává. Strany pohrůžek a suplikací že přítel její nic neví a známostí nemá. A poněvadž p. Václav k tomu povoluje a toho žádostiv jest, čeho paní Markýta žádá, a že pokoj k přátelům jejím zachovati chce, že žádá v tom za opatření. — Proti tomu od p. Václava: Aby se měl znáti k tomu, co se tkne, aby koho on p. Václav zamordovati chtěl, k tomu že se nepřiznává a tomu že místa nedává; ale poněvadž má před sebú službu při JMCské, že prodaje statek, tam odebrati se míní, a protož žádá, aby brzy o to vejpověď a konec míti měli. Strany pak suplikací, kdež p. Bartoloměj praví, že by o ní nevěděl, že tomu p. Václav místo dává, neb není té naděje, aby p. Bartoloměj k takové suplikaci raditi měl.

Dictum: Tak, jakž paní Markýta obeslala svého manžela a jeho obvinila z nemanželského nakládání, a on že dnes nemohši prve postavil se a žalobu slyšel proti sobě s tú zavírkú, poněvadž životem svým a zdravím nebezpečna byla, že žádá rozlúčení; a pan Václav jiné odpovědi nedal, než strany nějakého mordu, ale také žádá rozveden býti s ní. Ale majíce přáteli své při sobě, že rozumějí, že ty věci podle práva se řídí a říditi mají. Ale nyní že tak na mysli své se snesli a podvolili, a páni mistři a úřad toho jejich podvolení neruší, neb právo na jistú věc říká vejpověď. A protož takovú smlúvu dobrovolnú aby sepsali, však tak, aby jednakaždá strana ctně a chvalitebně se chovala. A to třebas aby hned vykonali.

Od ní: Že tak chce učiniti, ale nerozumí, aby v tak krátkém čase to vykonati se mohlo, a protož že dá to ona sepsati a manžela svého že toho tejna neučiní. — Od něho: Že porozuměl, co jest původu nalezeno z práva, a protož že žádá, aby v pondělí to ona podala, aby jemu také to podáno bylo, aby on na to odpověď dáti mohl; a to aby v uvážení úřadu býti mohlo. —

Dictum rursum: Že toto snešení jejich nemá na to býti, aby byli rozvedeni, ale toliko do času, dokudž by Pán Bůh jim jinačejšího úmyslu k sobě míti dáti neráčil. — Od něho: Poněvadž jest neposlušenství věčné, aby také rozvedení bylo věčné. — Dictum: Ne tak, že toho býti nemůže. — Od něho: Že právu jest podán a býti chce, a na tom že přestává.

---

332. Konsistoř pod obojí rozpakuje se rozhodovati o jisté záležitosti Jana Bohemického, hofrychtýře měst královských, kterýž, ač jest poddán této konsistoři, potahován jest k arcibiskupu.

1565, 3. srpna. — Die fer. 6. post Vincula Petri. — (P), fol. 147, b.

Urozený pan Jan Bohomický, ofrychtýř království Českého měst JMti Královské. Vstoupil s M. Pavlem Christianem. — Dictum: K novým věcem že potřebí nových rad, a jemu pánu co se trefilo, že jest nová věc; a poněvadž hlava jeho poddána byla této konsistoři a pán jest potahován ku panu arcibiskupu, protož podle podání předešlého, že připsání bude jemu vydáno. — On žádal za vejpis nálezu podaného k úřadu od soudu komorního mezi panem Vilímem Beřkovským a paní Evú a toho poznamenání, nač při právě tomto urukují ke třem věcem. A strany majestatu toho, který JMti p. arcibiskupu jest předložen a vystaven, jestli že jest před rukama. — Dictum: Kdež žádá pán vydání vejpisů těch jednoho, druhého i třetího, že se zdá jim, že by to brzy bylo a že se nadějí, že p. arcibiskup pospíchati nebude. Protož aby s tím strpení měli.

---

333. Další jednání o slib manželský mezi Markétou Zlomkovou a Adamem Vršovským.

1565, 3. srpna. — Die fer. 6. post Vincula Petri. — (P), fol. 147, b.

Markýta Zlomkova s panem Adamem Vršovským. Ona vznesla, co se jí přihodilo, když zde při právě svědkové přijímáni byli, že jí z oust v uši hurvy nadával a nedajíc pokoje mrtvému tělu, že pravil, že její manžel od ní, račte odpustiti, na France ležel, a tak, sa napomenut jednú k pokoji, že se nezachoval. — On proti tomu: Že tomu světle a zjevně odpírá, aby jí to v uši mluviti měl, a že jiní tu byli, a že o jiné to mínil, a Zlomková na Jílovém mlynářkú nebyla. Ale ona sama na potkání že jemu věnce chce kupovati, a tak on nemoha se nyní oženiti, že také o její věnce, maje zármutek, nestojí. — Od ní: Že sú při tom sousedé byli a jeho napomínali, aby pokojně se choval, a to že prokázati chce. Strany pak věnce, že

psal Matyášovi, kdyby mi jej koupila, že by jej přijal od něho. — Dictum: Že slyšána a považena jest stížnost Markýty, že by pokoje před Adamem užiti nemohla; a poněvadž tomu Adam odporuje, protož aby ona to prokázala, že se budú věděti, jak v té věci k němu se zachovati. Odloženo jim k pátku post Assumptionis B. M. Virginis k průvodům. A jestli Adam do ní věděl by, že se nechovala, že sobě to vesti bude moci.

---

334. Konsistoř pod obojí prohlašuje za věc neslýchanou, že Pavel Šturm z Firštenfeldu poslal jí ceduli řezanou, v které ji viní z nářku poctivosti, proto že v důhonu proti němu vydaném vytýká se mu nedodržení slibu manželského s osobou nemravnou.

1565, 3. srpna. — Die fer. 6. post Vincula Petri. — (P), fol. 147, b.

Pan Ondřej Měřič a pan Pavel Korbář z Oxendorfu oznámili,*) že mají nějakú ceduli od p. Pavla Šturma z Firštenfeldu, jestli že ráčí ji přijíti a slyšeti, že oni chtějí rádi také tomuto úřadu sloužiti, kdyby jich potřebovati ráčili. — Dictum: Ač jest neslýchaná a nebývalá věc, aby do tohoto místa lidé s řezanými cedulemi vstoupili; a protož uvážili-li sú oni to, a kde sú předstúpili, do kterého místa, že potom se budú věděti, jak v té věci spraviti. — Od nich: Že cedule i do rady i do soudu a sněmův posýlají a dávají na ně odpověď, jestliže se jim vidí. — Čtena od nich ta cedule. V ní sobě stěžují, že ho v listu, který důhonem při právě duchovním jmenují, jehož datum post Cantate, že jeho naříkají na jeho poctivosti, a jemu ublížují a tytule nedávají a hanlivými slovy dotýkají; strany Markéty, že by ne s jedním, ale s mnohými zle živa byla, a dotazujíc se, s vědomím-li jejich, jakož podpis jest, všech takové psaní na něj vyšlo, čili kdo sám takové připsání ukrytě učinil?

Dictum: Že od dodání ve dvú nedělích bude odpověď, aby se zastavili.

---

335. Matyáš Praskal ze Žatce žádal konsistoř pod obojí, aby rozhodnutí v trestní záležitosti jeho v příčině pojetí druhé manželky za života první odloženo bylo, až by statek svůj v Žatci prodal. Konsistoř odložila věc do středy před sv. Václavem [26. září] pravíc, že „není paměti, aby kdo v takové příčině takového folku užiti měl“, a domluvila jemu, aby nejmenoval Kateřinu, kterou pojal, manželkou svou, poněvadž toho úřad duchovní neuznal a uznati nemůže.

1565, 3. srpna. — Die fer. 6. post Vincula Petri. — (P), fol. 149, a.

---

*) In margine: Petr „od oděnce“ v Starém městě Pražském od nich mluvil.

336. Faráři Neveklovskému od konsistoře pod obojí domluveno v příčině kuchařky, kterou u sebe chová.

1565, 3. srpna — Die fer. 6. post Vincula Petri. — (P), fol. 149.

Kněz Jan, farář v Neveklově. Domluvení mu se stalo od úřadu strany kuchařky, že ji při sobě chová, a připomenuto mu, jak se neřádně choval předešle v Tejně jsa kaplanem. Má se s tú svú kuchařkú postaviti před úřadem ve 2 nedělích. Což jest učiniti připověděl.

---

337. Konsistoř pod obojí nabízí osadním kostela Matky Boží před Týnem za správce duchovního faráře od sv. Haštala; ostatně mají se ještě zeptati faráře Roudnického, Kosteleckého a Brandýsského.

1565, 8. srpna. — Die fer. 4. post Transfigurationis. — (P), fol. 149, a.

Páni osadní kostela Matky Boží před Tejnem.*) Oznámili, že za tú příčinú předstúpili, nemajíce správce duchovního, který by práci vedl v kostele, a jakž žádali, aby správce některý přihlídal k mladým kněžím, že jim ráčili dáti odpověď, aby s osobú některú promluvili, která by k sobě to přijala, že by dáti chtěli jim odpověď laskavú. I že sú tak učinili a s knězem Štěpánem o to mluvili, který k tomu povolil, kdyby úřadu v tom dovolení bylo. A protož že žádají, aby pro něj posláno bylo a jemu toho dopříno. Při tom také žádali farářem při času sv. Havla opatřeni býti, a oni sami, poněvadž neznají osob, že by nemohli ptáti se o nich; ale poněvadž sami ráčí znáti způsob, který se tu chová, aby ráčili obrati osobu aneb osoby a jim dáti znáti je, aby s nimi časné rozmluvili, aby to záduší správcím opatřeno býti mohlo. — Dictum: Tak jako opatrovníci záduší toho v tomto nedostatku opatrujíce to, aby dostatečnost byla v chrámu Božím, že sú to obdrželi při faráři svato-Haštalském, aby to k sobě přijal a do sv. Havla ten dům Boží opatroval. To že jemu předložiti a to stvrditi míní. Druhý artikul jejich, že žádají, aby osoba, která by byla ke cti a slávě Boží, aby to místo zachováno bylo v svém spůsobu, to že sú uvažovali a uznávají veliký nedostatek a těch mužův, kteří by se tu hoditi mohli, že jich neznají, kde sú; než tyto osoby podle zdání úřadu že by zde v Praze známy byly v těchto obcech, šetříce pokoje v těchto městech Pražských, mohli-li by se jim líbiti a oni něco optati se: Kněz Jeroným, farář Roudnický, kněz Šimon, děkan v Kostelci, kněz Mikuláš, farář v Brandýse; a oni sami také mohli-li by jinou osobu optati, aby o to pracovali a oznámili,

*) In margine: Pan Sixt od nich mluvil.

že jim toho rádi budú příti, bude-li se to moci trefiti. — Oni strany prvního a žádosti své děkovali s tú nadějí, že ráčí jemu poručiti mladé kněží, aby sub disciplina byli. Co se dotýče oznámení osob na jistý způsob, že o nich nebylo uvažováno než o jednu osobu, která dala odpověď, že to býti nemůže, že tomu pokoj dali. Z těch osob s některú že o to jednati chtějí, která by osoba mohla dobře [se] hoditi, o čemž tejna neučiní úřadu. Strany kaplana většího žádali pro pokoj, aby směna se nějaká stala. — Dictum: Že o to pečují, aby je opatřili jiným.

---

338. Vyslaní z Nového Bydžova žádali konsistoř pod obojí, aby město opatřeno bylo správcem církevním, neboť osada těžce nese nedostatek hlásání slova Božího a křtu dítek. Konsistoř slíbila o to se postarati, bude-li míti jistotu, že pán přijme kněze, kterého ona tam podá.

1565, 8. srpna. — Die f. 4. Post Transfigurationis. — (P), fol. 149, b.

Vyslaní z Bydžova Nového od p. purkmistra a vší obce vzkázání a službu oznámili, a jakž předešle tak i nyní že žádají správcí církevním opatřeni býti, neb nad tím těžkost nesú strany slova Božího a křtu dítek. — Dictum: Že tomu vyrozuměli, že súce zbaveni správce duchovního, žádají opatřeni býti spravcí. I že žádají slušné věci, a spravcím předešle že je opatřil[i], ale pán jejich tomu že místa nedal, nýbrž jiného sobě optal, a tomu že povoliti nemohli, lečby se prve týž kněz před úřadem postavil. I že se ten kněz nepostavil, a pan administrator že toho při pánu hledal, aby na tom přestal, kterého spravcí jemu podají, aby jeho přijal, a pán na odpor nevstupoval. A tak, že by přáli jim, aby opatřeni býti mohli. Nýbrž i suplikovali jeho arciknížecí Mt a pánu suplikací dodána jest, a není vědomo, aby dal odpověď. A kdyby nyní podali jim kněze, že by mu se jako předešle překážka a potupa stala. I mohli[-li] by to opatřiti a tím úřad aby jist byl, že by tam dosedl, že by je opatřiti chtěli. — Na to od nich: Že předešlí páni jim toho přáli a v to jim saháno nebylo, a koho zjednali sobě správcí, toho užívali. — Dictum: Kdyby se pak to přitrefilo, že by ho přijíti nechtěl, i dána jim rada, aby posečkali do příjezdu JMti, tu že pánu bude připsání učiněno, aby opatřeni býti mohli. A tu toho že pohledají.

---

339. „Osadním sv. Martina ukázána konvička, složená od poručníkův kněze Václava Hartmana kšaftu, a odklad se jim stal do pátku post Assumtionis B. Virginis.“

1565, 8. srpna. — Die f. 4. post Transfigurationis. — (P), fol. 150, a.

---

340. Kněz Štěpán, farář od sv. Haštala v Starém městě Pražském, oznámil konsitoři pod obojí, že chce se ujati správy kostela Týnského.

1565, 8. srpna. — Die fer. 4. post Transfigurationis. — (P), fol. 150, a.

Pan farář od sv. Haštala, kněz Štěpán. Předloženo mu strany správy kostela Tejnského, jakž to jest k sobě přijal, aby to k sobě přijal, a což náležitého při témž kostele, aby to opatroval. — Od něho: Že to učiniti chce, ale aby s osadními jeho rozmluvili, a osoby že poznamená, aby prostředek nějaký v tom byl zachován, a z prostředku svého aby také poslali s ním do Tejna.

---

341. Václav z Vojenic pohnal před konsistoř pod obojí paní Alžbětu Zubovou z Holohlav pro slib manželský. Paní napomenuta, aby do skonání té pře stavu svého neměnila.

1565, 8. srpna. — Die fer. 4. post Transfigurationis. — (P), fol. 150, a.

Urozená paní paní Alžběta Zubova z Holohlav žádala od práva propuštěna býti, poněvadž důhon na ni, jakž praví, jest vyžádán, že jí dodán není a původ nestojí. — Dictum: Urozená paní! Pan Hlaváč vyžádal půhon, že ji viniti chce z toho, že by slíbila k stavu mažeelskému, a den jmenován a na ten den že on stál, ale před tím dnem že připsání od kněze děkana Kolínského že přišlo, že s paní o to rozmluvení měl a že paní dala odpověď, že s ním nemá nic. A to připsání panu Hlaváčovi že přečteno, a on mu místa nedával; a on že žádal za stanné právo. A tu mu dána odpověď, že paní po půhonu má vůli státi neb nestáti; a tu že jest žádal za důhon, ale ještě ho že nevyzdvihl. A protož, kdyžby jí dodán byl, aby paní se postavila. — Na to od ní: Že doma nebyla a zpráva že přišla, že jest důhon vyžádal; a poněvadž jí dodán nebyl, že se postavila, aby tím obmeškána nebyla. A to že při úřadu přezvěděti chtěla, aby se věděla čím spraviti. — Dictum: Tak jakž jest jí připsáno, aby stavu svého do té pře skonání neměnila. — Od ní: Že to učiniti nemůže, aby se zavazovala v tom. — Dictum: Že od úřadu to také slyší, a úřad že jest té naděje, že paní v tom své poctivosti šetřiti bude a toho před sebe bráti nebude.

---

342. Konsistoř pod obojí nabízí narovnání mezi Markétou Kyndulovou a manželem jejím Václavem, a odpovídá, že může manžele jenom odděliti na čas, a nikoli rozvésti „na věčnost", jakož manžel by zamýšlel, podotýkajíc, že by snad on „paňátko časté svatby držeti chtěl".

1565, 8. srpna. — Die f. 4. post Transfigurationis. — (P), fol. 150, b.

Paní Markýta Kyndulova s p. Václavem Kyndulí, manželem svým. Ona oznámila: Jakž jest jim poručeno, aby v spis bylo uvedeno, na jaký způsob prázdni sebe [býti] mají, a protož že ona se tak zachovala a toho podává. — Od něho: Aby čten byl ten spis. Po přečtení od něho: Že proti jejímu takovému spisu na odpor co mohl nastupovati, že nenastupuje, ale jemu povolení dává, a žádá, aby na věčnost třebas byli rozvedeni. Co se pak tkne, že pokoj chce k ní chovati a k jejím přátelům, ale kdyby mu příčina dána byla, že by v to se neuvoloval, aby se neměl brániti. A poněvadž práva to ukazují duchovní, jestli že by po rozvedení s manželkú zase potom manželé byli spolu, že ten [skutek] k většímu cizoložstvu bývá přirovnán. Protož žádá s ní rozveden a od ní oddělen býti a doložil potom „na věčnost třebas". — Ona: Že podle téhož spisu zachována žádá býti, a kdež dokládá strany cizoložstva nějakého, že o tom nic se neví, aby tak práva šla a že se v tom nedoučil. — Dictum: Tak jakž jest paní Markýta ku právu přikročila a což ji obtěžovalo, to prostřela a žádala za opatření, aby prázdna byla svého manžela. Manžel její neodpírajíc žalobě, žádal také s ní nebýti a doložil toto „na věčnost". A od práva bylo jim promluveno, aby se přátelsky o to porovnali a v spis uvedli to porovnání, jakž to mezi přáteli bývá; a to proti právu není. Tuto pak že toho jest pominuto, neb sú o tom žádného promluvení neměli jako lidé dobrých rodičův a lidé křesťanští. A poněvadž s toho sešlo, že nemají čeho vážiti. Ale strana původní že podala spisu, a odpověď na něj jaká dána, že slyšáno, ano i práva se dokládají, aby na věčný časy byli rozvedeni, a potom kdyby zase byli spolu, že to jest cizoložstvo. I aby mohli tomu rozuměti, nechť jest jaké chce právo, o kterém však nevědí, a nechť ona klesne jak chce, po rozvedení zase ji přijíti že může; a exempla jsú a města Pražská na to se dívají. Protož aby nových práv sobě nečinili. A tuto rozvodu že žádného není: než toliko uznávajíce rozkyselení jejich, že oddělení aby bylo pro zachování života. A poněvadž toho neslyšeli a neuznali, aby rozvedení se státi mohlo, že by této paní bylo ublíženo, jakoby ona za takovú rozvedena byla, a ona že dokládá, jak se chovati chce, a on snad paňátko, že by časté svadby držeti chtěl. A protož toto že není rozvedení, aby toho žádný nekřtil,

než že se oddělení stane do času. A úřad sám že jim sepsati formu toho chce, a to že strany budú slyšeti a jim že bude přečteno. — Od ní: Že k tomu přistupuje a žádá opatřena býti, a toho že očekává. — Od něho: Kdež dokládá toho strany chování jeho, že se chce chovati poctivě, nedadúc v tom žádnému ani jí napřed; ale prve toho že neoznámil proto, aby v tom se nechlubil. A právu že chce poddán býti. Odklad se jim stal od pátku za tejden.

---

343. Maximilian II. odkazuje administratory konsistoře pod obojí v příčině stížností jejich na svůj reces, který vydal osobám ze stavů českých na přednesení jejich v záležitosti obnovení konsistoře a svěcení kněžstva, a napomíná je k svornosti a k zachovávání instrukce od Ferdinanda I. jim dané.

Ve Vídni 1565, 10. srpna. — Concept v archivu místodrž. v Praze. R. 109. sub nr. 1—9.

Maxmilian ꝛc Velební a poctiví, věrní naši milí. Jakož ste Jeho Lásce arciknížeti Ferdinandovi ꝛc panu bratru našemu nejmilejšímu, supplikací poddali, a v též Jeho Lásky k nám strany některých stížností svých za přímluvu prosili i také, jestližeby nyní při tomto zjezdu o konsistoř co takového při nás jednáno bylo, abyste také v té věci slyšáni byli: taková suplikací vaše nás došla, v kterauž sme nahlédnúti a jí porozuměti ráčili. I věděti vám dáváme, že sou nás osoby stavu panského a rytířského, Pražanův i jiní vyslaní z měst z království našeho Českého, byvše nyní zde, supplikací z strany obnovení dotčené konsistoře a administratorův, též také svěcení kněžstva pod obojí podali, na kterauž sme jim skrze reces náš císařský odpověď dáti poručili, kteréž vám pro vyrozumění vejpis posíláme; a poněvadž to i z jiných zpráv srozumíváme, kterakbyste vy sami mezi sebou roztržití a nesvorní byli, nad čímž bychom my (pokudž by tak bylo) žádného oblíbení nésti neráčili, protož vám poraučíme, abyste se podle instrukcí, kteráž Vám od JMCské, slavné paměti pána a otce našeho nejmilejšího, dána jest, řídili a spravovali, služby boží pilni byli, v lásce a svornosti přebejvali a lidu obecnímu dobrej příklad na sobě dávali. A my na to, což nejdříve možné, pomysliti, to což potřebného bude, v dobrý řád uvésti a což ke cti a chvále boží náleží, rozšířiti a zvelebiti i také takovým stížnostem, pokudž možné (vyslyšaje vás v tom) spomoci ráčíme. Toho sme Vás na tento čas pro správu tejna učiniti neráčili. Dán v městě našem Vídni v pátek den sv. Vavřince letha 1565.

---

344. Osadní záduší sv. Havla v Starém městě Pražském oznamují konsistoři pod obojí, že nemohou pustiti faráře svého, podaného do Loun, poněvadž bez příčiny a mimo čas od nich odpuštění vzal.

1565, 17. srpna. — Die f. 6. post Assumptionis B. Virginis. — (P), fol. 151, a.

Páni osadní záduší sv. Havla v Starém městě Pražském, oznámivše pozdravení od p. rychtáře JMCské a vší osady, vznesli, že pan farář jejich od nich odpuštění vzal. Pak aby bez správce duchovního nebyli, který by jim svátostmi posluhoval, že tomu povoliti nemohú, poněvadž příčiny žádné hodné jim neoznámil svého nebytí, a že odpuštění časně od nich nevzal. Že bylo, když tu přijímán byl, v smlúvě postaveno, kdyby při též vosadě býti nemínil, aby před půl létem časně věděti dal a odpuštění vzal. A protož že žádají, aby v tom opatřeni byli, poněvadž od něho nepouštějí. — Dictum: Že před úřadem oznámil, když mu [dáno] povolení, aby v Lúnech byl a tam se odebral, že jsú osadní tomu povolili, a od nich že odpuštění vzal, a oni sobě jiného ptali. — Na to: Že sú jiného neptali a s žádným nemluvili, než s panem rektorem Universitatis. A když od nich bral odpuštění a oni žádali jeho, aby při nich trval, že žádal sobě toho za odklad, ale že nečasně vzal odpuštění, že od něho pustiti nemohú. Odloženo jim do středy.

---

345. Rozvadění manželé Kyndulovi přijali smlouvu na oddělení od sebe, jak jim konsistoří pod obojí byla předložena.

1565, 17. srpna. — Die f. 6. post Assumptionis B. Virg. — (P), fol. 151, a.

Markéta Kyndulova s p. Václavem Kyndulí, manželem svým. Dictum: Jakož paní Markýta obvinila pana Václava, a on jakú dal odpověď, že v paměti jest; a podáni súce na smlúvu, že žádali podle práva oddělení a p. Václav dokládal „na časy věčné“. A poněvadž tomu povoliti nemohli, že úřad to vzal k uvážení, a protož tázáni sú, jsú-li té vůle, že přestanú na úřadu, že jim přečteno bude. — Od ní: Že jest té vůle. — Od něho: Že jest u něho ta pamět, že úřad k sobě takovú věc přijíti chce, a na ten spůsob po přečtení, jestli která strana bude chtíti povoliti tomu, že bude moci; a protož aby prve čteno bylo, a potom že vůli svú oznámí. — Čtena jest smlúva. Po přečtení ona poděkovala z takového opatření. On také se přiznal, že tu smlúvu ujímá a tak podle ní že se chovati chce.

---

346. Na stížnost Pavla Šturma z Firštenfeldu, že administrator vydal na něho půhon bez vědomí ostatních konsistoriánů, odpovídá konsistoř pod obojí, že půhony vydávají se od úřadu konsistorního pod pečetí s podpisem všech členů, byť i o tom vědomost neměli.

1565, 17. srpna. — Die f. 6. post Assumptionis B. Virg. — (P), fol. 151, b.

Vyslaní od pana Pavla Šturma z Firštenfeldu přinesli ceduli řezanou ke všemu úřadu, že pan administrator psal půhon a jiní konsistoriáni o tom nevědí, a jsú v něm podepsaní ꝯc, a to že by na stížnost jeho státi se nemělo. — Dictum:*) Že jest zpráva učinéna od p. administrátora, že jest psal, co jest psal na zprávu Markéty té. A tak k sobě toho nepřijímají a že té notule neviděli; ale že on p. administrátor napsal důhon a půhon, jakž náleží; že bude-li kdo chtíti k němu oč se domlúvati, že mu bude z toho práv, a že půhonové se od práva vydávají pod pečetí s podpisem všech, by pak všichni vědomost o tom neměli.

---

347. Další jednání při konsistoři pod obojí o sporu mezi osadou sv. Martina v Starém městě Pražském a poručníky kšaftu někdy faráře Lstibořského v příčině stříbrné konvičky, nebožtíku svěřené na udělání kalichu, který po smrti dárkyně měl odevzdán býti tomu kostelu, kde bude pochována; což stalo se při kostele sv. Martina.

1565, 17. srpna. — Die f. 6. post Assumptionis B. Virg. — (P), fol. 151, b.

Páni osadní záduší sv. Martina s poručníky kšaftu kněze Václava. Od nich: Že slyšel žalobu na sebe, kterak Dorota Březovská poručila konvičku knězi Václavovi, aby z ní dal kalich dělati, a po její smrti aby ten kalich dal tu, kde tělo její bude ležeti; a tu při témž kostele že leží i manžel její. Žádají v tom za opatření.

Od kněze Havla na to: Že není povinen na tuto žalobu odpovídati: 1. že páni úředníci toliko od osob svých a ne na místě té osady a toho záduší viní; 2. že páni starší učinivše odpor kšaftu po svém odporu nešli, a v času právním kšaft tvrzen jest krom jednoho artikule. A právo jest: Kdo 2 neděl kšaftu nedá projíti, obsylej k příčinám. A tak oni sú promlčeli to. 3. Že týž kněz Václav dosti dlúho při tomto městě nemocen ležel, a tomu nic neříkali při něm, než teprv knězi Havlovi, ježto vidí se, že on nebožtík měl z toho viněn býti. A tento aby umrlého žalobu na sebe měl bráti, že vidí mu se, že povinen

*) In margine: Per reverendum d. abbatem.

není; neb žalobu vésti proti umrlému jest malo nomine et omine. 4. Poněvadž ona Dorota kšaft pořádný ucinila o svém statku. a o této konvičce aby jakú zmínku činila, toho se nenalézá, A tak vidí mu se, že páni osadní o cizí věc jeho viniti nemají; než o jeho věc budú-li chtíti k němu hleděti a jeho viniti, že jim práv chce býti.

Proti tomu: Že ty příčiny postačiti nebudú moci, neb prve než ten kšaft tvrzen byl, že byla vejpověď, aby ta konvička položena byla na právě, a bude-li kdo k ní právo míti, že to rozeznáno bude. — Na to: Že sami páni úředníci viní a těch příčin právních ničímž neporážejí. A tak že se poroučejí k spravedlivému uvážení. — Dictum: Obžalování úředníkův na místě vší osady i jeho kněze Havla odpověď, že se brání odpovídání, že to v uvážení měli, a protož pro jiné zaneprázdnění že toho před sebe vzíti na ten čas nemohú, ale toho odkládají ode dneška do 2 nedél. A kněz Havel napomenut, mohl-li by se snesti a srovnati a umluviti s pány Martinskými skrze nějaké prostředky, že by toho vděčni byli.

---

348. Další jednání před konsistoří pod obojí ve při mezi Markétou Zlomkovvu a Adamem Vršovským o slib manželský. Vršovský vede svědky, že Markéta „prve šla k lůži, nežli k štůle.“

1565, 17. srpna. — Die f. 6. post Assumptionis B. Virg. — (P), fol. 152, a.

Markýta Zlomkova s Adamem Vršovským. Od ní: Jakož jest jí odloženo k tomu, co se tkne rukojmův za Adama, že se jest nezachoval k ní pod·určením; i žádala za přečtení svědkův. Čteni svědkové. Po přečtení: Jakož sú zaručili ku právu na tři věci, a on Adam poněvadž se v tom tak nezachoval, a protož žádala za dopomožení pokuty. — Od něho proti tomu: Že obvinění stalo se, že by jí Markýtě po sv. Anně na její poctivosti ublížil, na to co jí dal za odpověď, že jest v paměti. A teď že nic toho neukazuje, co jest prožalovala. A Jan Hladký že to béře na tu přísahu, kterú učinil panu purkmistru, ale zde že neučinil přísahy podle práva. A tak postačiti ten svědek nebude moci. A co jest mluvil, že jest to mluvil jemu Janovi samému, a by pak ne on toliko Hladký, ale kdo škaredný jeho ptal se, že dal by mu odpověď takovú, jako jemu Hladkému. A druhý svědek že se nesrovnává. A jakž jest sám také odpor učinil takové žalobě, žádal, aby svědkové na to také jeho čteni byli. — Na to od ní: Že svědkové zde při právě vedeni nejsú; a tak, poněvadž jinde sú přijímání a jsú zdejší lidé, že jich zde užiti nemá. — Proti: Poněvadž vědí, že sú zdejší, a tak vědí snad, co svědčí. A tito svědkové její že sú ku při jiné a ne k hlavní,

a poručení jemu Adamovi že se nestalo o jiném, než co se tkne hlavní pře. A strany toho, co ona mluví a jak se tu k sobě zachovali, táhl se na zprávu pedella, který tu přítomen byl. — Na to: Že chtěl-li jest užiti zprávy jeho pedella, že jeho jest měl obsýlati, aby taková zpráva byla sepsána. Kdež pak toho dokládal předešle, že na jinú Zlomkovu rozuměl, aby oznámil, na kterú to rozuměl. — Od něho: Že rozuměl mlynářku u Jílového, a ne Zlomkovu tuto; a kdyby ona měla po své hlavě spravovati služebníky úřadu tohoto, že by to dobře býti nemohlo. — Od ní: Jestli kdo v čem se u práva obmešká, sám vinen bude.

Markýta Zlomkova s Adamem zase. Dictum: Ačkoliv svědkové Adamovi vedeni sú při jiném právě a dáno není straně znáti, však že dopouštějí, aby čteni byli, a potom že budou váženi. Po přečtení: Že on sám pokoje před ní užiti nemohl, a Jana Hladkýho jak svědomí se srovnává, že tito svědkové oznamují. A tak sama že dávala k tomu příčiny, a protož on takovú pokutu že povinen není.

Potom přišlo ku při hlavní. A tu čteni jsú svědkové její. Po přečtení: Že z svědkův to se nachází, slib jest mezi nimi a po slibu že on Adam s ní byl a k ní se přiznával, a táhl se na vejpověď mezi Markýtú Drahenickú a Pavlem Drahenickým. Při tom od práva žádala za opatření.

Od něho: Strany svědka Anny, že se s jinými nesrovnává a potkává se s nimi, a tak při právě postačiti nemůž, poněvadž jest svodnicí byla. A jiní svědkové že strany slibu nesvědčí, než že se k ní přiznal, a o tom že není žaloba. A Mandalena ta že pochlúbala se, když svoji budú, že z toho kunšty míti chce; a také že leta 65., kdež o slibu praví, že ještě sv. Bartoloměje nebylo. A dále z toho, že jest s ním se dopustila a k ní že jest se přiznával, že z toho obviněn nebyl. Strany pak nálezu toho mezi Markétú a Pavlem Drahenickým, že on Pavel za jejího panenství s ní byl a o křest chodil, toho tuto že ukázáno není. A tak průvod její se trefiti nemůže, poněvadž prve šla k lůžinežli k štůle. A čteni sú nálezové. Dále potom: Jakož jest jemu podáno toho, jest-li by co toho ukázati mohl, že ona se nechovala, i že na to svědky nyní již chce vésti, ačkoli prokurátor jeho by rád tomu, aby čteni nebyli, než toliko k uvážení aby přišli; však že on toho žádostiv jest. Žádal, aby čteni byli, a toho že zůstavuje při uvážení. — Od ní: Aby čteni nebyli. Jak sebe zmaže sám, že sám to také omejvati bude. S tím vystúpili.

Adam sám. Dictum s dotázáním, kterých svědkův podal, jsú-li toliko na neřád, či jak jináče. Aby někdo sám na sebe svědčiti měl, aby toho nečinil; a nějaké nestydaté věci aby zde

měly čteny býti, toho že nedopustí. — Žádal, aby s přátely o to promluviti mohl. Potom, když zase vstúpil, poděkoval z napomenutí. A poněvadž jest právo duchovní, kdyby i co toho prošlo, že by jeden k druhému byli zavázáni, a potom i když sú oddáni, že pro cizoložstvo bývají rozlúčeni; a protož že téhož žádá užiti. A jaká jest ta Anna svodnice, že to prokázati chce i to, že úplatek za to brala. A proti tomu také že vesti chce, že jeden svědek praví o slibu v půstě a druhý při sv. Bartoloměji, a tak ten průvod že jest proti němu smyšlený. A to že provozovati chce, jak jest se cizoložně chovala. Čteni svědkové jeho. Po přečtení: Že to za odvod má, a to poroučí k uvážení, poněvadž ona neprovozuje slibu manželského, žádaje v tom za opatření, poněvadž jest chodila prve k lůži, nežli k štůle. — Od ní: Kdež praví, že by se cizoložně chovala, že by kšaftem svého manžela to prokázala, že ji opatřil jako věrnú manželku; a tak že poroučí se právu k opatření spravedlivému a za to žádá, aby byli potvrzeni knězem. — Od něho: Že nález jest zde při právě mezi Annú Zahrádkovú a panem Šemperkarem, již bylo nalezeno, poněvadž jest ona prve šla k lůži, nežli k štůle, že jeho od práva upustili. — Dictum: Tak li pak tomu rozuměti má úřad, že to všecko již jest vedeno, s čím sú ku právu přistúpili, a dotázáni sú, s tím-li se ku právu připouštějí. — Od nich obou: Že s tím ku právu přistúpili a s tím se připouštějí k uvážení a opatření. Odklad jim stal se do 2 nedél.

---

349. Kněz Ondřej, děkan Slanský, stěžuje si u konsistoře podobojí na kaplana svého, že v noci se toulá a s ženštinami obcuje; o faráři Kvílickém slyšel, že jest ženatý.

1565, 17. srpna. — Die f. 6. post Assumptionis B. Virginis. — (P), fol. 153.

Kněz Ondřej, děkan v Slaném. Dictum: Jakož jest zprávu učinil o mladém knězi svém a jiných farářích, že tomu odporují; tázán, pravdu-li jest psal? — Na to: Že kaplana svého snášel, a [on] napomenutí jeho nevážil, chodil po kostele s trúbou a na děvečky střílel a po zdech chodil a na ženské pohlaví volal a nočně chodil; a přiznal se, spiav ruce klekl, a já to mu odpustil, aby se toho nedopouštěl. Teď pak v jednom domě nočního času postížen a tam sukně i kordu nechal, a to že má za sebú. A tázán sa, že neví kde se tam vzal v té komoře, že musel opilý býti, a když hospodář tloukl, že skočil z vokna. Potom že snesli se s sebou, aby jeden druhého ničímž neurážel a také chodě pozdě i na krchově, že s tú děvečkú návěští dávali. A tu že ho napomínal. A rád že by ho v hrsti schoval, aby lidé o tom nevěděli. A tak poněvadž jest slíbil obedien-

tiam, že on jemu sám oznámil, že s tú šenkýřkú jeho kaplan jest oddávaný, a chlubil se, že děkan o tom ví. A tak že to vznáší. A o kněži Václavovi v Kvílicích slyšeti, že jest se oženil a že některé manželky ženy při tom byly. A strany jiných že neví, aby co zpravoval. A toho že nepravil, aby to v skutku bylo, než že tak jest slyšeti, a že neví a žeby dal o tom zprávu, kdyby věděl. — Dictum: Že sú té vůle, toho kněze od něho vyzdvihnúti, a co spravedlivého, aby mu vydali, že ho tu na zhoršení a jeho těžkost nechati nemíní.

---

350. Nařízení kněžstvu pod obojí v příčině pořádku o pohřbu císaře Ferdinanda I.

1565, 17. srpna. — V pátek post Assumtionis B. Mariae semper Virginis — (P), fol. 209.

Připsání přišlo z komory od J. M. arciknížecí strany pochovávání císaře Ferdinanda dobré paměti a slavné, aby v neděli nejprve příští v jedenácte hodin na půl orloje v kostele Tejně v obyčejném oděvu, krom toho, kterého v kostele užívají, nadjíti [se] dali, že tu jim bude oznámeno, kde by na procesí a pohřbu v kterém pořadu jíti měli, že také tak jiného řádu kněžstvo jíti má. Actum anno 1565.

---

351. Konsistoř pod obojí tresce kněze Jana, kaplana v Týně, pro neposlušnost a noční toulání.

1565, 22. srpna. — Die f. 4. post Bernhardi, ante Barthol. — (P), fol. 153, b.

P. farář od sv. Haštala vznesl, jakož mu poručeno, aby v Tejně pracoval, že kněz mladý jím se spravovati a doma bývati nechce, někdy i přes noc.

Kněz Jan, kaplan Tejnský: Kdež jest obžalován od p. faráře, že dá o tom zprávu, strany kázání, že se přihotoviti tak brzo nemohl, a strany toulání, že měl povolení od p. faráře a že mu odpustil s přáteli býti, a jednou toliko že doma neležel; že ležel s kn. Václavem, který byl kaplanem v Lounech, a že nezameškal své práce. — Dictum: Že nad tím těžkost [mají] i páni osadní také, a toho při něm strpěti nemohú, aby tu nějakého zohavení se nestalo. Protož že jeho v své trestání berú, a pod týmž rukojemstvím aby se tak zachoval. — On: Že tu není žalobníka a prve že se on p. farář vodil s knězem Janem, a že nemůže dvú officií zastávati; a peněz že nemá co dáti od vězení a nač tam tráviti. — Dictum: Proto že bude trestán že se poslušně nezachoval, když mu poroučel, kde má jíti, a že se toulá a v noci doma nelíhá; a potravú slušně že bude opatřen, i od vězení že ho opatří p. administrátor.

---

352. Václav Hlaváč z Vojenic odporuje tvrzení paní Alžběty Zubovy z Holohlav, že by se byl vzdal půhonu neb jí, a žaluje konsistoři, že se proti nařízení dříve provdala, nežli pře o slib manželský byla rozhodnuta.

1565, 22. srpna. — Die f. 4. post Bernhardi, ante Barth. — (P), fol. 154, a.

Urozený pán Václav Hlaváč z Svojenic [sic] a urozená paní paní Alžběta Zubova z Holohlav. — Od něho: Že z té příčiny dohnal paní Alžbětu, aby ji vinil z slibu manželského, a sám ústy svými že ji viniti chce. — Od ní: Po půhonu že jest pustil od půhonu i od ní, a to že ona prokázati chce, prve než by k čemu přišlo, — On: Že ji obviniti chce. — Ona žádala, aby k tomu nucena nebyla, poněvadž prve to předešlo, že od toho půhonu pustil.

Paní sama s přítelem. Dictum: Že za tú příčinú povolána, poněvadž na právo nastúpá, aby zvěděli, od čeho jest pustil. — Od ní: Že od půhonu. Od ní: že pánů a přátel chce paní požádati, aby s ní stáli. — Dictum: Že on sám žalobu učiní, a ona paní sama že dá odpověď. — Od paní: Že on od půhonu pustil a pověděl, že od toho pouští. Žádala, aby to odloženo bylo, aby mohla přáteli sobě opatřiti.

Pan Václav s přátely. Dictum: Jaké to puštění, jak praví, že pustil od půhonu. — On: Že pravila, že dosti tomu chce činiti, co jest připověděla. A já řekl, co jest po tom půhonu? a jiného nic. A oznámil, že jest se vdala a odtud jede, kde jest přinešena; a že jí bylo poručeno, aby stavu svého neměnila.

Pan Václav s paní Alžbětú zase oba. Dictum: Že věděti potřebí právu, že žádá od práva toho, že p. Václav od půhonu pustil i od její osoby, a to že sobě ku paměti přivedli, když nestála. A potom vstúpila sem po promluvení, poněvadž p. Václav pořádně ku právu přistúpil a jí viniti chce z pravého slibu manželského a z jiných řečí, kterými mu slibovala; a to od práva že jí oznámeno, že jest jemu k důhonu povolení se stalo. A na tom že byla zůstavena, aby stavu neměnila do té pře skonání. A nyní že zpráva jest, že jest paní stav svůj proměnila: to aby oznámila, jest-li to tak? Od paní: Že z oust v uši ji z toho propustil před dobrými lidmi. — Od něho: Že tomu světle odpírá. — Tázána, proměnila-li jest stav svůj. — Ona: Že včerejšího dne proměnila stav svůj. — Dictum: Tak jakž jest pan Václav paní Alžbětu pohnal a paní dopustiti nechtěla na sebe žaloby, doloživši toho, že jest pan Václav od půhonu i od osoby její pustil, a tomu že on odporuje; a protož, poněvadž právo každému volné jest, že to k průvodům odloženo musí býti. A že toto do paní úřadu jest stížné, jakž s ní na tom zůstaveno, že ona stavu svého měniti nebude, dokudž by tato věc nebyla na místě postavena, a to bylo jí doloženo, že paní se tak zachová, pamatujíc

na svú ctnost a šlechetnost a poctivost. A kdyby v tom nešetřili prostředkův, že by věděli tu potupu, kterú paní směla právu tomuto učiniti, jak k místu svému přivésti; ale že jest JMt. předložena právu tomuto, že to na JMt. vznésti míní. A protož že se toho odkládá od pátku do týhodne.

---

353. Konsistoř pod obojí podává osadním Matky Boží před Týnem kněze Mikuláše, faráře Brandýsského, napomínajíc jich, aby se k němu jak náleží měli a literáti čeští aby při zpěvu mírnost a vážnost zachovali.

1565, 29. srpna. — Die f. 4. in ipso die Decollationis Baptistae. — (P), fol. 155, a.

Páni osadní od Matky Boží před Tejnem žádali za stvrzení faráře kněze Mikuláše, který jest farářem v Brandejse, poněvadž by s ním námluvu měli. — Dictum: Tak jakž jest jejich péče, aby mohli opatřeni býti správcem duchovním, a o to brali radu s úřadem jakž prve, tak i nyní, a jakž jim ukázány byly dvě osoby, že sú sobě optali kněze Mikuláše v Brandejse; a protož že tomu povolení dávají. A kdyby vohejbání úřadu nebylo, že by on na to nedosedl pro zprávy lidské, a proto že jest řidký a mladý, a že jest s pláčem odpíral tomu, ale skrze mnohá napomínání k tomu jest přiveden. Jest jim také promluveno strany úředníkův, aby k němu se také chovali jak náleží, neb sobě nebožtík farář stejskal; a literáti čeští aby mírnost chovali při spívání českém a vážnost, aby on tu byt sobě oblíbil; a osadním aby bedlivost úřadu oznámili. Na to poděkovali z odpovědi přátelské, že se chtějí Jich Mtem odsluhovati a že bedlivú práci úřadu uznávají a k tomu se přičiniti chtějí, aby ten člověk jim podaný raději mohl vzdělán nežli zkažen býti. A oni, kteří rozumní jsú, že se nevkládají v povolání pana faráře; a strany zpívání co by bylo na ublížení, že s úřadem bude moci rozmluviti o to, aby řádně se tu držel. A že nic před sebe neberú, než co jest s radou úřadu a co by bylo k pokoji a svornosti.

---

354. Kněz Pavel, kaplan Kutnohorský, pro rozmíšky s děkanem v příčině růzností v ceremoniích a proto, „že dobytek má roznajatý“, žádá konsistoř pod obojí za jiné místo. Odpověděno jemu, aby si více vážil duší lidských, nežli dobytka, a že jest potřebí kněží pro lidi a nikoli pro dobytek.

1565, 29. srpna. — Die f. 4. ipso die Decollationis Baptistae. — (P), fol. 155, a.

Kněz Pavel, kaplan z Hory Kutny od Vysokého, vznesl: Jakož jest podán do Hory, že při tom nikda nebýval, a že není

povědom strany naší; ale děkan že zlehčuje při jídle jeho, a mše že neslúží, aby kanon říkali a Sanctus, a že se neobracejí při oltáři a děkan že neslúží leč v neděli, a že česky kancí zpívají a v neděli že žáci toliko introit zpívají; než u svaté Barbory a u Náměti že zpívají, a canon že mají commentovaný, a že o tom děkan ví. Žádal, jakž mu odloženo, aby toho místa prázen byl a jiným opatřen, že má dobytek roznajatý. — Dictum: Že musí předložiti sobě duše lidské a více vážiti než dobytku, a že kněží potřebují pro lidi a ne pro dobytky.

---

355. Pavel Šturm z Firštenfeldu oznamuje konsistoři pod obojí, že proto nepostavil se, jsa pohnán pro slib manželský, poněvadž neuznával povinnost, odpovídati jako muž dobře zachovalý osobě zlopověstné.

1565, 31. srpna. — Die fer. 6. post Decollationis Bapt. — (P), fol. 155, b.

Pan Pavel Šturm z Firštenfeldu od pana Floriana Gryspeka oznámil, že jest jemu půhon a důhon vydán, aby jako dnes stál; a jakož předešle také panu Florianovi Gryspekovi půhon i důhon byl vydán pod pečetí. A byl by stál zde i státi chtěl a na tomto úřadu přestati chtěl, by mu vo hrdlo šlo; a že jest nestál, toho že jest neučinil, aby toto právo potupovati měl a jeho sobě málo vážil. A kdyby ta Markýta byla tak hodná, že by jí povinen byl odpovídati, že by ji proti sobě trpěl; ale že nestojí ona, a také že jí zlopověstné, jsa dobře zachovalý, proti sobě snésti nemohl.

A kdež poselství učinil k úřadu, že jemu jináče jest vykládáno, a nadál se, že ona lehkomyslná vosoba od svého přestane. Ale že půhon i důhon jest pod tím vyšel, ač neví, jestli pod týmiž pečetmi. A tu, poněvadž by se jeho poctivosti dotýkati mělo, že jest to na Jeho arciknížecí Mt. vznesl, a JMt. že jest připsání učinil k úřadu; a tak že jest té naděje, že JMt neráčí dopustiti na něho, co by proti jeho poctivosti bylo. Za to žádal, aby při témž poručení zůstaven byl, a s ním s chudým aby dále sobě [nevedli] rozepře. — Dictum: Poněvadž není většího počtu, že to připsání v uvážení míti svém chtějí a JMti arciknížecí dáti odpověď. — On: Že na tom přestává a také o tom že JMti zprávu učiní.

---

356. Konsistoř pod obojí podala osadním záduší sv. Haštala za faráře kněze Jana Teleckého.

1565, 31. srpna. — Die fer. 6. post Decollationis Bapt. — (P), fol. 155, b.

Páni osadní záduší sv. Haštala oznámili: Kdež žádali za

faráře a podán jim kněz Jan Telecký, že sú k němu práci vážili, a on to k sobě přijal; žádali, aby jim stvrzeno bylo, aby tu dosedl. — Dictum: Poněvadž jim podáno na něj bylo od úřadu, a on tomu povolil, že jim toho přejí. A kdež s pány Křížskými se spolčují, že strany nějakých vořechů bylo rozkyselení; protož že by rádi s nimi pokoj měli. Promluveno jim, aby s nimi o to se srovnali, aby o to rozdvojení nebylo. — Od nich: Že tak se chtějí zachovati.

---

357. Další projednávání pře mezi Václavem Hlaváčem z Vojenic a Alžbětou Zubovou z Hololhlav o slib manželský a konečný rozsudek konsistoře pod obojí, kterým jmenovaná paní, mezi tím za Jindřicha Vojíře provdaná, propuštěna od soudu, poněvadž slib její neuznán závazným.

1565, 31. srpna. — Die fer. 6. post Decollationis Bapt. — (P), fol. 155, b.

Pan Václav Hlaváč sám: Že za tú příčinú předstúpil, aby to mohl vznesti, čeho žádá při její přítomnosti.

Pan Václav Hlaváč z Vojenic s paní Alžbětú Zubovú z Hololhlav. — Dictum: Nač odloženo, jestli paní na hotově? — Od něho: Že v paměti jest vznešení jeho učiněné v středu post Assumtionis, kterak paní jsúci pohnána i dohnána, aby žalobu o slib manželský slyšela; a maje oznámení sobě od děkana, a když stála a dotazovala se o důhonu, co by s tím činiti měla, tu že jí oznámeno, že důhon vyžádán a poručeno z práva a přikázáno, aby paní Alžběta do té pře skonání svého stavu vdovského neměnila. Ale ona že tak se nezachovala poslušně a vážně ku právu, ale před tím dnem panu Jindřichovi Vojířovi se dala. A protož že se to k uvážení podává, měla-li jest to učiniti. A poněvadž tento soud také jest JKMti a stavův a Pražan, a JMti náleží ruku ochrannú držeti nad úřadem, a tuto poněvadž se posměch stal tomuto právu: protož že žádá s ní rozeznán býti o to, měla-li jest ona to učiniti. — Na to od ní: Že předešle to váženo bylo a nalezeno, jakými příčinami paní k tomu přikročila, a že jest p. Václav od paní Alžběty pustil; a na tom že jest to, a ne na výkladu přátel. A to že jest dala za odpověď: že jest ji p. Václav z toho propustil i od osoby její i od půhonu. — Od něho: Že jest neměl sobě žádného oznámení, a neví, s jakými svědky se paní přihotovila; a protož, poněvadž o tom nic nevěděl, mají-li svědky čteni býti, ze to k uvážení připouští. — Od ní: Že žádá při tom odkladu zůstavena býti. — Od něho: Že má s ní nyní o ten posměch činiti, a o nic jiného.

Strany zase vstúpily. Dictum: Že jest v paměti, že jest paní Alžbětě ukázáno od práva, aby ukázala, že pustil p. Václav od

půhonu i od osoby její. Kdež pak p. Václav na to nastúpil, co jest se od paní právu tomuto ublížilo, že paní stav změnila, a pro ten artikul není puštěna od práva toho. A p. Václav aby měl se o to spokojiti, že právo rozumí, že jest tu proti Pánu Bohu [se] stalo a proti JMtiCské, a to že vznésti chtějí na pána svého, jak jest paní tu pobloudila. A strany svědkův p. Václava že právo nerozumí, aby jemu potřebí bylo jakých svědkův.

Čteni svědkové paní. — Od odporu: Že nemá užiti paní svědka toho, že jemu není dáno znáti, jakž dekret a právo ukazuje; a táhli se na nález strany svědků Markýty Zlomkovy. — Od původa: Že sú těch svědkův užili, a paní Alžbětě že krátký čas byl položen. — Proti tomu: Že se dotýká stavu manželského, a právo jest, že má dáno býti věděti strany svědkův stranú straně.

Po přečtení od ní: Že slyší, že jí z toho, z čeho ji viniti chce, propustil; a poněvadž ji propustil, že ji více potahovati v nic nebude. A jakož předešle oznámila, že nic zoumyslně a všetečně před sebe nebrala, a tak že jí dáti pokoj povinen bude. — Od něho: Že svědky slyšeli, a Mandelína že se potýká v svém svědomí, a že času ani místa neklade; a druhý svědek že praví, že řekl „pustiti od půhonu", a panny že o jednostejná [slova] beze vší proměny že jsú. A při všech soudích že taková svědomí nepostačují a bývají v podezření. A tak že poručil p. Václav oznámiti, že v sobotu přijel na připsání paní a paní že svú chytrostí toho dovedla, že tam přijel. A panna Ludmila, poněvadž jest služebnice, a právo jest: Servorum testimonium improbatur. Strany pak panny [. . . .], že jest sestra nedílná a nachlební a neodbytá. A taková svědomí u práva nemají postačiti, zvláště, poněvadž jináč svědčí nežli jest, že jest v sobotu, a ne v pátek tam přijel. A tak nebudú moci postačiti. A paní u práva neprovozuje, aby ji z slibu manželského propustiti měl; neb osoby jinde, když ku právu přistúpí, od stavu manželského propouštěti se nemohú. A paní nebylo by potřeba sem vstupovati před týmdnem, kdyby od důhonu a od ní p. Václav pustil; a tu toho nic neoznámila, když od úřadu jí bylo oznámeno strany důhonu. A tak tomu rozuměti, že tito svědkové jsú zformováni, a to se ukáže.

Čteni listové paní a jeho. Po přečtení od něho: Že paní psala, aby k ní přijel, že s ním to na místě všecko postaví, na čem sú zůstali, aby p. Hlaváč dal se v neděli před sv. Bartolomějem v Kolíně najíti, že tu knězem oddáni budú; a datum v listu že paní řídko dokládala opatrně. A klevetám aby nevěřil, že jináč mu neučiní. A kdyby jeho na tom nedržela, že jeho bude, že by takového psaní jemu činiti neměla. A tak mimo slib manželský paní, kterému neodpírá, neměla se s jiným oddávati, a tak paní že s panem Jiříkem Vojířem by býti neměla do té

u pře rozeznání, poněvadž slibu neodpírá. — Od ní: Strany svědků štrafování, že to bude při práva uvážení a že svědomí Mandaleny postačí. A svědkové že by byli sformováni, protož chtějí-li je navésti zřejmě (X, 12), že můž učiniti, jakž jest pan Hlaváč v soudu zemském učinil, a že nic neukazuje toho, aby nachlební býti měli, a p. [. . . .] že by nedílná s paní byla. Strany pak listův, že jest jeho v některých službách paní potřebovala, že měl paní pohnati, aby takové psaní paní proti sobě položila. Kdež pak připomíná o slib manželský, kdyby k tomu přišlo, že by odpověď nalezl, a tomu že odpírá. A co jest učinila, že jest za jeho příčinú učinila, a ne na zlehčení tohoto práva. A že neukazuje toho, aby v pátek tam k paní přijeti neměl; a protož že jest paní ustrnula na tom jeho propuštění z toho důhonu. — Od něho: Kdež tu se dotýká pan Václav strany nějaké chytrosti, že se tak dobře chová, nedadouc panu Vojířovi tomu napřed, jako na dobrého rytířského člověka náleží, a že by byl paní také o položení psaní půhon vyžádal, kdyby mu bylo dáno znáti, že paní se s průvody strojí. A ačkoli paní dosti opatrně psaní svá činila, však toho dokládala, že při tom, co sú sobě řekli, stojí. A strany panny Ludmily oc, že neodpírá tomu, aby její služebnice nebyla, a paní Kateřina že jest nedílná a nachlební paní. A že by mohl nařknúti svědky, kdyby chtěl, že jest do Kolína v sobotu a ne v pátek přijel. A jakž oznámil, že jinde nemohl pouštěti od slibu, poněvadž půhon prošel, než při tomto právě, jako i strany peněz při jiném soudu bývá; a kdyby od půhonu pustil, že by za důhon nežádal, jsa zde při právě, poněvadž tak lehkomyslný není. A tak že právu poroučí k uvážení to spravedlivému, poněvadž jest se voddati dala krom povolení práva tohoto a poněvadž z slibu jinde než při právě nepropouštějí.

Potom čten list k panu Haugvicovi. A potom kdež toho dotýkají, že by on sám měl pan Hlaváč to psaní činiti, že jest paní prve propověděla, že jí na škodu ta psaní nejsou, a jest jedna ruka a jeden sekrýt. — Paní žádala tu, aby jí ukázáni byli listové. I ukázáni jsú a ona odpírala, že její to sekrýt není. — Na to: Poněvadž není její sekrýt, že jest toho on nepečetil, a paní mohla užívati sekrýtu cizího.

Urozený pán Václav Hlaváč z Svojenic s paní Alžbětú Zubovú z Holohlav zase. Dictum: Jakž jest pan Václav ku právu přistúpil a důhon vyžádal na paní, že ji viniti chce z slibu manželského, a toho dožádal, maje zprávy, že paní k jinému vedena byla, aby připsání bylo k děkanovi Kolínskému, aby paní nebyla potvrzována k stavu manželskému. Potom paní sama nejsúc povolána vstúpila, a tu paní oznámeno bylo, aby paní na svú poctivost pamatujíc, stavu neměnila; zahradivši sobě

ústa, že nevědí, co paní odpověděla, a kdyby věděli, že paní právu poddána nebude, že by to opatřili, aby paní právu poddána byla. A potom paní stav svůj změnila, neohlídajíc se na právo, prve nežli jest obviněna byla od p. Hlaváče. A když paní podáno bylo, aby to prokázala, že ji z slibu propustil. A teď že to slyšeli, a toho se nenachází, aby ji p. Václav z slibu propustiti měl. A dáleji, by pak to učiniti chtěl pokoutně a po straně, že toho učiniti nemohl, aby o slib manželský měl tarmarčiti. A toto není nová věc, že právo vždy musí porozuměti, jest-li slib manželský, čili není. A protož poněvadž pan Václav vyžádal sobě půhon i důhon od práva toho na paní, a paní stojí, chce-li ji obviniti podle práva, že slyšeti budú.

Pan Václav sám svými ústy: Tak jakž sem pohnal i dohnal paní Alžbětu Zubovú z Holohlav, že ji viniti chci před právem z slibu manželského, který jest mi před Pánem Bohem slíbila, a na to sem jí dal prsten s diamantem, a na to ona mi připověděla a dala se mi za manželku, a já na to dal sem jí prsten zlatý s diamantem. — Proti tomu paní Alžběta sama svými ústy vlastními: Že tomu odpírá světle a že jemu nic neslibovala. Potom od ní skrz přítele: Poněvadž jemu neslíbila pravým slibem: Já Alžběta beru sobě tebe za pravého a věrného manžela, a nevinı́ ji z pravého slibu v slovích, žádala v tom za opatření. — Od něho na to: Že to ukazovati chce. — Dictum et sententia: Poněvadž k tomu přišlo, že pan Václav měl sobě to propůjčeno, aby podle práva paní obvinil svými ústy z pravého slibu manželského a paní zase svými ústy odpověď jest dala; i nevyrozumělo jest tomu právo toto, aby pan Václav podle práva z slibu manželského paní obvinil, jakž paní také jemu odpověď dala. I poněvadž pak právo toto nesoudí, než na takový slib: „Beru sobě tebe za pravú a věrnú manželku ɔc“, a tuto se toho nenachází obvinění slovy vížícími stav manželský, a protož se paní Alžběta z Holohlav od práva upouští a se zdvihá. Tu poděkovala paní z nálezu spravedlivého i upuštěna jest od práva.

---

358. Adam Vršovský ve při vedené u konsistoře pod obojí s Markétou Zlomkovou o slib manželský chce dokázati, že svědkové Markétini z ouplatku svědčili.

1565, 31. srpna. — Die fer. 6. post Decollationis Bapt. — (P), fol. 158, a.

Pan Adam Vršovský s Markýtú Zlomkovú. Od něho: Že se toho uptává, že jí svědkové z ouplatku svědčili, a to ukázati chce i jiného něco, a to že jest učinila proti přísaze své. Žádal za to, že jemu toho příti budú a vejpovědi činiti neráčí. — Od ní: Že jest s podivením, co před sebe béře s nabádáním

svého přítele, který také vedl hanebné svědky. A toho, aby naříkal svědky, že dopustiti nemůže, poněvadž jest toho při publikování nenaříkal. Vedla na to zřízení zemské X, 12, S, 9, E, 10. A tak že toho nyní užiti nemá. A ku paměti táhla se, že žádal Adam, aby brzy poděleni byli vejpovědí, a ohlásil se, že s tím ku právu přistupuje; a poněvadž pře zavřena, žádala, aby při tom zůstavena byla. — Od něho: Že nerad jest tomu, nač jest nastúpeno, že jest tu on p. Petr Bílský z Valáškova dotýkán od Jiříka Škopka. A tak snad, poněvadž praví „hanebné svědky", tehdy že úřad jemu je ukázal; a pravil tu, že jest vedl tak dobré svědky jako on, a ještě lepší. A kdež původ i odpor ku právu přísahy činí a strana proti juramentum že by sobě na svědcích zlepšiti chtěla, že jim toho, aby o tom svědky vedli, bývá propůjčeno. A to že on Adam ukáže, že sú Markýtě Zlomkové z ouplatku a z peněz svědčili, a v té příčině že se bude úřad věděti jak zachovati strany zřízení. Zřízení zemské na soudy zemské se ztahuje a tam strany obě že přísahy nečiní ku právu, jako zde; a protož toho že užiti žádá. — Dictum: Pan Adam teď skrze přítele oznámil, což při tomto právě nechvalno a registry není poznamenáno, a protož do středy toho že se odkládá. — Od ní p. Škopek: Že jí ani jemu pokoje pan Adam nedá, a potom ji prosí, aby jemu pro Pána Boha pokoj dala. — On: Že se tak chová podle zaručení, ale od ní že pokoje míti nemůže. — Dictum: Aby pokoj choval podle zaručení svého.

---

359. Konsistoř pod obojí radí k mírnému dohodnutí mezi osadními záduší sv. Martina a poručníky kšaftu kněze Václava Hartmana, faráře Lstibořského, v příčině stříbrné konvičky jemu svěřené, z kteréž dle vůle dárkyně měl býti udělán kalich a týž dodán tomu kostelu, při kterém ona bude pochována.

1565, 31. srpna. — Die fer. 6. post Decollationis Bapt. — (P), fol. 158, a.

Páni osadní záduší sv. Martina s poručníky kšaftu kněze Václava. Oni žádali, aby k průvodům byli připuštěni, že jest ona nebožka tu odkázala konvičku k zaduší, kde lehne. — Od poručníků proti tomu: Že příčiny sú položeny, že kněz Havel jim není povinen odpovídati, avšak pod tím k smlúvě že podáni jsú, a knězi Havlovi jako přespolnímu že není dáno věděti, kde by smlúva měla býti. Žádal zůstaven býti při vejpovědi, jest-li pohotově. — Dictum: Aby dnes někde se koštovali, poněvadž jest o duchovní věci, třeba u pana primasa. — Na to: Že tak učiní.

---

360. Konsistoř pod obojí k žádosti poručníků kšaftu kněze Jana, faráře od Matky Boží před Tejnem, potvrdila tento kšaft.

1565, 5. září. — Die fer. 4. ante Nativitatis B. Virg. M. — (P), fol. 158, b.

---

361. Konsistoř pod obojí kárá Jana, děkana „od Hory Kutné od Vysokého“, pro rušení ceremonií, nekněžský oděv a nezachovávání postu.

1565, 5. září. — Die f. 4. ante Nativitatem B. Virg. Mariae — (P), fol. 158, b.

Kněz Jan děkan od Hory Kutny od Vysokého. Dictum: Že proto povolán, že zpráva, jak při oltáři Páně velmi prázdný, nevážný jest a neuctivý a canonu že nepožívají, rovně jako odřezanci Cvingliáni a Valdenští. Dále že velmi zřídka mše svaté, do roka asi dvakráte jen, zpívají, a tu nevěděti, kdo je skládá a koho tu slaví. Též že s nemalú potupú a s pohoršením šatův kněžských neužívá, ale v krátkých šatech s prsteny chodí a postův že nezachovává při své čeládce, a to všecko že lehčí a sám že mší svatých neslouží. A jestli to tak, že on kněz této konsistoře není; a to že činí na zlehčení svého úřadu a potupu a posmíšek, a kdyby kněz který tak jak náleží slúžil, že posmíšky z něho má, aby ho od toho odsmáti mohl. O tom aby správu učinil, jest-li to tak, čili co jiného. — Na to: Že tohoto půl leta na větším díle nemocen byl a mezi tím že neslúžil, až in die Trinitatis za městem a kázal tam v nějaké zahradě, kde jest kazatedlnice. A tak že, když neslúžil, páni farářové za něho zastávali, a teď když slúžil, že elevací dělal a pomáhal sobě druhú rukú. A kdež zprávy sú, že by nové nějaké náboženství bylo, toho že není, že Introity zpívají a mají je a pořádně je zpívají i prosí, a u oltáře že neposmíval se knězi, a Pán Bůh ví, že o tom neví. Strany vigilií, že farářové u něho bývají; když nemocen byl, že doktor jemu kázal jíchu jísti z slepice. A v šatech že chodí v poctivých, a kdyby toho co bylo, že by sám oznámil a ústa aby mu krví se zalila, kdyby jinú zprávu dával, a podruhé řekl, kdyby jináč zprávu měl dávati, že by se bál, aby jemu se ústa krví nezalila. — Dictum iterum: Aby mu mohli vyrozuměti a on úřadu zase, že na to nedal odpovědi, že neříká canonu žádného. — Na to: Kdo jest stál při něm, aby ho neříkal, a podle dobrého svědomí praví, že jej říká jeden i druhý; ven že neumí, ale z kněh že říká, a jiného že nemá. — Tázán, že dával čeledi maso pečené a vařené, tak-li jest? Na to: Že neví, došli-li sú jeho kdo z čeledi, že neví, že ležel, jak jest to kuchařka opatřila. — Tázán, že přes půst několik snědl telat a dva hrnce sádla vymastil. — Na to: Že toho není, že to sú omylné zprávy, a že má sádlo to ještě, které kúpil. A že se tak chová, jako u pana otce svého, děkana

Píseckého se naučil, a jináč že se chovati nemíní. — Rursus dictum: Že jest mohl porozuměti, že jest obeslán z pilné potřeby, nepokládaje sobě lehce, co jest jemu předstříno, a že bylo hotové a jisté, kterak se k němu zachovati mají. A poněvadž se Boha při té své odpovědi a svého svědomí dokládá, a prohlídajíce k tomu, že jest tu děkan Hory Kutny, že toho odkládají, aby naň neuspíšili. Ale však té zprávy že nepřijali za báseň, ale horlivě že to přijali, že lehčí posty a mše svaté, tomu že odpírá. A protož aby nebral tak úřadu, že by to jedení bylo pokoutné, ale že zjevné to bylo, když v sobotské dni měšťané přišlí s čeládkú jedli. A protož že toho lehčiti nemohú, ale jeho berú na závazek cti a pod zbavením úřadu sv. kněžství rukou dáním, že se tak zachová, kdy mu se dá znáti. — Na to rukou dáním slíbil a oznámil, že rád chce to učiniti a že ví, kdo to praví: „Hic niger est, hunc tu Romane caveto,“ a ten že jest jeho po dvakráte chtěl bíti a lotrů a zrádců mu nadal a za dosti lehkého pacholka sobě jeho postavil, a on že v krátkých šatech chodil o jarmarce.

---

362. Konsistoř pod obojí slibuje učiniti připsání do Kutné Hory, aby urážka učiněná faráři na Kaňku byla napravena.

1565, 5. září. — Die f. 4. ante Nativitatem B. Virginis Mariae — (P), fol. 159, a.

Kněz Jakub, farář s Kaňku, podal suplikací, v které žádá opatření, že jest pan Tomáš Hašek, primas, naň s sekerou přišel a jeho haněl in die Decollationis Baptistae. Žádal za připsání k úřadu, aby děkan Horský to, přivolaje k sobě z úřadu osob, vyslyšel a porovnal pro outraty, poněvadž jest chudý. — Dictum: Že připsání vydati chtějí k úřadu, aby to opatřili jakožto při svém, kteří jím vládnú, páni šefmistři.

---

363. Další obrana Adama Vršovského proti Markétě Zlomkové, která ho vinila před konsistoří podobojí z daného slibu manželského.

1565, 5. září. — Die fer. 4. ante Nativit. B. Virginis M. — (P), fol. 159, b.

Adam Vršovský s Markýtú Zlomkovú. Dictum: Jakž jest pan Adam ozvání učinil, chtěje k některým svědkům přistúpiti, a k tomu dni jemu odloženo, a protož jest potřebí, aby Adam oznámil, koho naříká a z čeho a proč? — Od něho: Že šenkýřku od Palečků, která k tomu se přiznala, že jest záplatu vzala od Markýty, aby jí o slibu svědčila. Druhé proti p. Matyášovi Mládkovi, že toho na něm žádal, aby mu to vysvědčil, že jest Markýta Zlomkova s Maryškú slib k stavu manželskému měla a má; a o tom že p. Matyáš Mládek vědomost maje, toho nevysvědčil. Item Voršilu, švadlí z „Andělské zahrady“, že

jest jiné svědčila, než na ní žádal. A potom že jest s Maryškú měla slib prvé, nežli on ji znal, a zapovídala, aby jeho Maryšky neoddávali. A tak ona se nemohla propouštěti s ním sama, ani s jiným zavazovati. — Od ní: Kdyby se nedostatek nacházel o slibu jako původu, a on potom se doptal jiného svědka, opravíce se, že může ku právu zas přistúpiti; ale tyto jeho obrany postačiti že nemohú. Žádala při průvodích zůstavena býti. A by pak toho svědka, kterého naříká, ne[na]byla, že na jiných bude dosti míti. A strany pana Matyáše, co k němu promlúvá, že při právě světském bude k němu věděti, jako zachovalý člověk, jak zachovati se. — Na to: On táhl se na vejpověď mezi panem Hlaváčem a paní Alžbětú Zubovú, že sú se nemohli z slibu propouštěti. A tak ona Markýta také nemohla Maryšky propouštěti. — Dictum: Že promluvení toto jeho pana Adama bylo v vážení bedlivém, a toto že mu dávají za odpověď: Po takovém pozdním jeho ozvání že mají spravedlivé toho příčiny, proč jeho ozvání místa míti nemůže; ale jakž jest jim odloženo ku podělení právem o hlavní příčinu, v pátek nejprvé příští poděleni budú.

---

364. Kněz Šimon Golthmann z Krosna, Přemyslské diecése, přijat jest k straně pod obojí.

1565, 5. září. — Die f. 4. ante Nativitatem B. Virg. Mariae. — (P), fol. 159, b.

Sacerdos Simon Golthman Bartholomaei de Crosno, diocesis Praemysliensis, žádal přijat býti v počet svatého kněžstva strany naší; ukázal zachovací a formáty od pana biskupa Valentina Herbuta, biskupa Přemyslského. Léta 1564 sabbato ante Trinitatis datum toho jeho formatu. — Dictum: Že místo tomu dávají, že jest pořádný kněz, ale kdo jest jemu radil, aby tam prve byl, nežli byl přijat, že jest jemu nedobře radil. A předloženo mu, jak při oděvu se chovati má při straně naší. A tázán, umí-li mši svatú slúžiti a má-li manželku, odpověděl, že nemá a že umí slúžiti. — Dictum: Že jeho přijmou při času sv. Havla, když sem do Prahy se přistěhuje, ale že ještě jeho nepřijímají. Zanechal formátu a listu a má se přistěhovati s věcmi svými o sv. Havle do Prahy.

---

365. Osadníci u sv. Michala v Starém městě Pražském žádají konsistoř pod obojí, aby jim ponechala kaplana, který podán byl kancléři království Českého. Konsistoř odpověděla, že to již nelze změniti.

1565, 7. září. — Die f. 6. in vigilia Nativitatis B. Virg. — (P), fol. 160, a.

Páni osadní od sv. Michala v Starém městě Pražském.*)

*) In margine: P. kancléř; M. Nikodým mluvil.

Oznámili od svých pánův pozdravení, a že zprávu učinil kaplan, že podle úřadu snešení jinam podán býti má při sv. Havle. Pak že proti snešení takovému nic nemluví, než že žádají, aby při té osadě zanechán byl tak, jakž jest připověděl a chce tu zůstati, a že tu chová se náležitě. Též že oni tu kaplana chovati musejí povinně, a kdyby to bylo obmeškáno od nich, že by mohli k sobě domluvu míti. Žádali za odpověď přátelskú. — Dictum: Že jest podán panu kancléři království Českého a jemu o to již jest psáno; a kdyby byli se ohlásili, že jest jim připověděl, že by se v tom jináč spraviti mohli. A protož aby se v tom spokojili, že to se měniti nemůže. — Od nich: Že vědomosti neměli, aby JMti podán byl, a proti tomu že nic říkati nemohú, a že by rádi kaplanem byli opatřeni. Žádali, aby za zlé jim neměli, že v tom pana kancléře šetřiti s panem primasem musejí.

---

366. Kněz Jan, farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, odpovídá před konsistoří podobojí, že v jistých artikulích jemu předložených věří jako církev obecná; i podal o tom spis. Konsistoř žádá od něho světlé odpovědi.

1565, 7. září. — Die fer. 6. in vigilia Nativitatis B. Virg. — (P), fol. 160.

Kněz Jan, farář od sv. Mikuláše v Starém městě pražském, oznámil: Jakož mu bylo před týhodnem podáno tří artikulův, aby na ně dal odpověď; i že v paměti má ty artikule: 1. strany Pána Krista přímluvčí; 2. strany na nebe vzetí Panny Marie, že jest vzata s tělem i s duší do nebe; 3. źe by Panna Maria měla počíti jako jiná žena a blahoslavenství došla skrze víru v Krista. I že tuto dává odpověď: že o těch artikulích věří jako písma svatá a svatá církev obecná křesťanská, a teď že podává spisu o tom, a bloudil-li by v čem, aby ráčili jeho napraviti.

Kněz Jan farář Mikulášský zase. Dictum: Že jest dnes týden jemu oznámeno, které artikule mezi jinou řečí promluvil a vystřelil, a to přátelsky jako kněží knězi v známost uvedli; kterého pak spisu podal, že jeho neváži1i, ale tomu vyrozuměli, že jest odpovědi na ty artikule nedal. A tak že dává odpověď, jakoby úřad to slyšel, ješto žádný z nich tu nebyl, než že od jiných tu zprávu mají. — Na to: Že jinému odpovědi dáti nemohl, než úřadu, od kterého to k sobě mluviti slyšel. A tak co tu mluvil z písem svatých, že se k tomu zná, a jiného nic sám z sebe nemluvil, než z písem svatých. A strany na nebe vzetí Panny Marie, že srovnávají se doktorové na tom, že jest umřela, a na tom domnění že se nesrovnávají, aby byla vzata. A potupně nic že nemluvil, leč calumniatores někteří jemu to jináč vyložili. A též

také že nemluvil toho, aby Panna Maria některým jiným spůsobem počíti měla, než Duchem svatým. — Dictum: Že pominul toho; ad interrogata responde, mluvil-li jest kdo věří, že Panna Maria vzata do nebe s tělem i s duší, že hřeší? — Na to: Že vzali jináč, že vedl učitele, kteří to praví, a svého tu ani z sebe nepravil zdání. — Dictum: Druhý artikul, že v nebi není žádného jiného přímluvčí, než sám jediný Kristus. — Na to: Že tak věří a písma svatá k tomu má. — Quaestio: Není-li jiného? Na to: Že není, a že o jiném neví: — Dictum: Třetí že u sv. Linharta mluvil, že Panna Maria není blahoslavená skrze čistotu a pokoru, než skrze samu víru, a protož též počala jako jiná žena. — Na to: Že mluvil, že skrze samu víru v Pána Krista blahoslavená jest učiněna Panna Maria; ale aby počíti měla jako jiná žena, toho že nemluvil. — Dictum rursus: Že na třetí artikul nemohú rozuměti, tak-li jest mluvil. — Na to: Quia fides justificans sicut arbor sola non manet, a že prvé dal odpověď: quia fides justificans jako strom habet bona opera a jako principalis causa justificans jest. — Questio: Mluvil-li jest tak? — Na to: Že mluvil, že skrze samu víru v Krista jest blahoslavená, a cnosti její nenepotupil, a ví, že jest jiná víra historialis a jiná justificans; a toho že nemluvil, aby počala jako jiná žena.

Kněz Jan, farář Mikulášský zase. Dictum: Že k uvažování čas nepostačuje. A tázán, kdo jest to psal: že ten hřeší, kdo věří, že Panna Maria vzata do nebe i s tělem i s duší. — Na to: Že chce oznámiti. — Questio: Žádného-li jiného není v nebi přímluvčí? — Na to: Že není. — Quaestio: Excluditne creaturas? Na to: Že Zachariáš píše, že anděl Boží se přimlúvá a že žádají nám svatí dobrého, ale že jest jiná přímluva služebníka a jiná pána, a tak rozdíl jest mezi svatých a Pána Krista přímluvú. A svým časem že toho dokládá, a svatí že se s námi láskú spojují a dobrého nám vinšují. — Dictum: Kde jest promluvil, že blahoslavená Panna samú vírú jest spasena. A to přidal „samú". — Na to: Že fides nunquam est sola, a že jiná jest principalis causa: Deus a potom fides. A jiným časem že to bude v uvážení, a dáno mu znáti, čím by se spraviti měl.

---

367. „Ctihodný kněz Štěpán od sv. Haštala rukojmí se postavil za kněze Jana, kaplana Tejnského, který na rathúze seděl, pod 40 kop míš."

1565, 7. září. — Die fer. 6. in vigilia Nativit. B. Virg. — (P), fol. 160, a.

---

368. Konsistoř podobojí napomíná Jana, kaplana Týnského, aby se poslušně choval, že bude pak podán za faráře.

1565, 7. září. — Die f. 6. in vigilia Nativitatis B. Virginis. — (P), fol. 161.

Kněz Jan, kaplan Tejnský. Dictum: Že nemohlo k tomu přijíti, aby napraven býti mohl, než skrze trestání. A teď že nalezl přítele, který se jemu podal a s těžkem jiného nalezl. I hledíc na jeho zápis, že se nezapomene na Pána Boha a svou poctivost, že tak se chovati bude, aby neurazil svých starších, a kde bude podán; bude-li se chovati jako na křesťanského kněze záleží, že bude potom moci podán býti tu, kde by mohl sám farářem býti. Napomenut, aby drzosti a pyšnosti poustoupil a choval se, jak náleží. — Na to: Že se tak chce chovati; žádal odpuštěn býti do patrie. — Dictum: Pod týmž rukojemstvím aby šel.

---

369. Pře mezi knězem Felixem, kaplanem pana Bořity Smečenského, a farářem Mikulášem z Strašecího, u něhož kněz Felix byl poraněn. Zároveň žaluje kněz Jan, farář u sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, na kněze Felixa pro nepokojné chování.

1565, 7. září. — Die f. 6. in vigilia Nativitatis B. Virginis. — (P), fol. 161, a.

Kněz Felix, kaplan pana Bořity Smečenského, s knězem Mikulášem, farářem v Strašecím. Kněz Felix kaplan vinil ho z toho, že ho k sobě zval, a Jelička hrnčíř že jemu připíjel, a pes jeho že skousal toho hrnčíře, a on vzal sekeru, uťal jeho kněze, a on k tesáku utekl se a udeřil toho hrnčíře v rameno, a kněz Mikuláš že držel mu tesák, a ten jistý jeho sekerú uťal v hlavu. Potom když na rychtáře to jest vznesl, rychtář pověděl, aby se s pánem o to radil. A když zase na faru přišel, že jemu kněz Mikuláš řekl: Co mi hrozíš? a pánu na něho že potupně psal. — Na to od něho: Že není povinen jemu dávati odpovědi, že jest omylná zpráva, a jináč se dálo to než on spravuje; žádal, aby k škodám uručil, poněvadž on útraty vede stávaje zde.

Kněz Jan farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, vznesl na kněze Felixa, že jest na faře u něho se nepokojně choval a na krchově kamením házel a v škole mendiky házel a pacholata mrskal, a když mu o to domluvil, že jest lál a potom na farní dům házel a napravši se na dvíře, šel pryč. — Na to od kněze Felixa: Že byl u M. Havelky a potom šel do školy, a že dává omylnú zprávu a že kamením neházel.

Dictum sacerdoti Felici et sacerdoti Nicolao: Že jest žaloba slyšána i odpověď, a kdež kněz Mikuláš strany uručení se domlúvá, aby dal odpověď podle práva. — Odpověď: Kdež praví,

aby ho zval k sobě, že ho nezval, a za příčinú kázání nějakých že k němu přišel. A potom soused ten seděl, a já s jinými ven šel. A tu potom před hrnčířem, jakž zpravuje, že kněz Felix potupně jest mluvil o národu Českém. A potom vzal kord, a když mu chtěli jej vydříti, že jest toho hrnčíře udeřil, a pes jeho toho hrnčíře uhryz; a on vzal sekeru a ufal kněze Felixa. Potom pak do města běžel a pohoršení učinil a zase přiběhl a s písařem se bíti chtěl, abych mu dal kord; a on že nechtěl, a kněz Felix dal mu knězi Mikulášovi pohlavek a jeho okrvavil. Chce-li pak viniti toho souseda, že mu nebrání, než aby on jemu čím povinen [byl], co mu se na faře přihodilo, že mu se nevidí. Strany psaní, že jeho má přípis, a ten ukázati chce. — Dictum: Poněvadž kněz Felix ku právu připravil kněze Mikuláše, aby ku právu uručil. A mohú-li se smluviti, že toho jim přejí. — Od kněze Felixa: Že se chce poraditi s svú vrchností. — Též také oznámeno knězi Janovi, mohú-li se smluviti, aby se o to koštovali. Rukojmě má postaviti zde.

---

370. Konsistoř pod obojí odkládá při Markéty Zlomkové proti Adamovi Vršovskému pro slib manželský.

1565, 12. září. — Die fer. 4. post Nativit. B. Virg. M. — (P), fol. 161, b.

Markýta Zlomkova. Dictum: Maje státi dnes Adam, že odeslal připsání. Čteno jest jim: žádal za odklad. Po přečtení ona: Že již pozdě on toto před sebe béře, a protož že se poroučí k spravedlivému opatření. A tomu že odporuje, jakž on praví, aby se měla cizoložně chovati. Oznámila také, že on se projíždí na koni, a nerozuměti, aby jaká mu potřeba byla. A protož jestli zde tak jako při právě světském, když nestojí strana, že dává se právo stanné, že téhož také žádá užiti, aby k rukojmím posláno bylo. — Tázána také, má-li slib s p. Martinem Maryškú? — Na to ona: Že nemá. — Dictum rursus: Že jest jim v známost uvedeno to, jak žádá za odklad Adam Vršovský, též i co jiného píše. Protož, poněvadž nestojí, že se té pře odkládá do týhodne od dneška pod té pře ztracením. A to také že jemu Adamovi bude dáno znáti skrze služebníka pedella.

---

371. Kněz Sixt, farář v Kamenici na Moravě, stěžuje si u konsistoře pod obojí, že mu pan Jan z Malovar na Chrustěnicích nemalý díl desátku odnímá.

1565, 12. září. — Die fer. 4. post Nativit. B. Virg. M. — (P), fol. 161, b.

Kněz Sixt, farář v Kamenici na Moravě vznesl: Jakož jest podán tam, že pán Chrustinský, pan Jan z Malovar a z Chrustěnic,

jemu odnímá nemalý díl desátku, a když o to jemu připsání učinil, že mu pohrůžlivú zase odpověd dal. Žádal v tom za opatření. — Dictum: Že před panem administrátorem knězem Martinem pravil, že má od Jeho arciknížecí Mti připsání k témuž pánu. — Na to: že jemu pohrůžku činí. — Dictum: Poněvadž má připověď od Jeho arciknížecí Mti, že proti JMti nic raditi nemohú, a protož aby počkal rady JMti. Strany připsání pána, aby se poradil o ně.

---

372. Arcibiskup Pražský žádá arciknížete Ferdinanda, aby na fary panství Křivoklatského místo kněží pod obojí dosazováni byli kněži katoličtí.

1565, 14. září. — Rukopis v arch. arcib. Pražsk. Missivae lat. boh. et german. ad imper. et principes ab an. 1565—1570, fol. 1.

Durchlauchtigster! 2c Auf E. F. D. gnädigsten Befelch hab ich von dem Amtmann Girzik aufm Birglos jüngst nicht allein diesen hie beigelegten schriftlichen Bericht der umliegenden Pfarrere halber genommen, sondern mich auch allhie in den alten actis bei den Kirchen Prags zum fleissigsten erkundigt, in denen ich befunden, dass dieselben Pfarren wie auch andere alle für anderthalb Hundert Jahren sub una gewest sein, allein dass bei König Wladislai hochlöblicher Gedächtnis Zeiten die Verträge zwischen den Ständen, dass kein Theil dem anderen Eingriff thuen solle in den Pfarren, wie sie dazumal betreten worden, aufgerichtet seind. Und in der Verzeichnis befinde ich, dass die sub utraque die besten Pfarren, zu Pirglos gehörig, innehaben. Weil aber die Communion unter beider Gestalt jetzt freigestellt, so steht es bei dem Collator, dass er seines Gefallens allein catholische Priester daselbst hineinlasse. Was mir aber und E. F. D. hierinnen gnädigst befelchen werden, dem will ich gehorsamst nachleben, sonsten auch darauf bedacht sein, dass auf nächst S. Galli ein tauglicher Priester gegen Augezd geordnet werde. Thue mich E. F. D. unterthänigst zu Gnaden befelchen, Prag den 14ten Septembris anno 1565.

---

373. Konsistoř podobojí obeslala kněze Václava, faráře na Zderaze, a předložila mu artikule, z nichž jest obviněn, aby dal na ně písemnou odpověď; i kárala ho pro neposlušnost.

1565, 17. září. Die f. 2. post Exaltationem s. Crucis. — (P), fol. 162—163.

Kněz Václav, farář od sv. Václava z Zderazu. Dictum: Že obsílán byl nejednou z příčin důležitých, ale služebník že pravil

že nebyl k němu pouštěn, a když psal na dveřích aneb oustně s ním mluvil, aby se postavil, pak že nestál ani na psaní ani na oustní rozmluvení. A jak jest k úřadu přistúpil a jak obedientiam sliboval, že ví o tom. A protož, proč se to od něho děje, aby oznámil nyní. — Na to: Že pokud pamatuje a ví, pokudž jesl na Zderaze a pedellus mu pověděl, že jest vždycky stál, 1. při času sv. Jiří, 2. i potom, když sněm byl. Potom 3. když na artikule měl dáti odpověď, že jest potom u pana administrátora na Malú stranu šel a tam že od něho pan administrator přijat tu odpověď: a kdyby seděli páni, že by zde v kolleji se postavil. A 4. potom že jemu od pedella nebylo oznámeno nikdy, a o tom, že děvečce poručil, aby nepouštěla žádného, když on doma není, jak nyní mnozí škodní okolo chodí. 5. A když p tom zvěděl, že pedellus u něho byl, že jest se postavil u p. administrátora na Malé straně, že pro nedostatek zdraví státi nemůže; avšak že by postavil se, ale že křtíti měl děťátko a čekal na ně do 15 hodin, nemohl se a neměl potom vymluviti. 6. A onehdy na den Panny Marie, jakž mu pedellus oznámil, že se postavil. Táhl se na na pamět pana doktora Jiříka. A teď také že se hned postavil: a protož že žádá, aby správám nedávali místa, a pakli jest co v nedostatku jemu se přihodilo, aby ráčili mu toho milostivě vážiti, že toho z neposlušnosti neučinil, že ví, že by takovú neposlušností Pána Boha urazil. Oznámil také, že zvoník jeho napsání to smazal, neví proč. — Dictum rursus: Že uvažována jeho odpověď, a to že jest za stížnost úřadu, že maje dáti odpověď psanú na jisté artikule, že oustně mluvil s panem administrátorem na Malé straně, ale on že k sobě toho nepřijal, aby to zadosti bylo za odpověď. A jakž některý čas do p. administrátora kněze Jana sobě stěžoval, že jináč, nepomíjejíc tohoto úřadu, na místě postaviti mohl a jeho úřadu tím pobíhati neměl. A protož aby odpověď dal na ně. Strany pak děvečky, že vždy o tom jemu oznámila, že jest služebník tohoto úřadu tu byl, a strany smazání písma na dveří, že jest jeho služebník, aby na něm sobě toho hleděl, a zachovati se měl podle povinnosti náležitě k úřadu. A potom že zkázal úřadu, že jsa obsílán pro takové klevety stávati nebude. A tak takovým výmluvám dáti místa nemohú. A ten artikul že jest nejstížnější, že vzkázal, že pro klevety stávati zde nebude. — Na to: Strany takového vzkázání, že služebník jináč mluvil, nežli jest, a toho že nevzkázal, a nikda tak lehkomyslný z mládí nebyl, a ještě k starosti toho že se nedopustí. A kdyby co do osoby měl, že by se zde postavil a oznámil; a o panu administratorovi že nic nemluvil, a mluvil-li jest co, že by se přiznal podle řeči Spasitele Pána: Jestli vaše řeč, jest [sic]. Žádal, jestliže jest jemu [se] co přihodilo, že by proti úřadu a jich Mti skutkem aneb

řečí přečinil, aby ráčili jemu to prominúti a v tichosti ducha potrestati. A strany smazání písma toho, že řečí zvoníka potrestal. A strany počátku kněžství táhl se na pamět pana administrátora, za kněze mistra Martina že jest přijat, a vždycky se poslušně úřadu choval, již jsa na 25 let knězem. — Potom zavolán pedellus a tázán, co by dal p. farář za odpověď. On oznámil: Že takto dal za odpověď: Pedelle, aby uměl oznámiti, oznámíš, že nejsem povinen státi konsistoři, a že dosti jest klevet tam; když bude potřebná věc, s jinými kněžími že státi budu. — Na to od kněze: Že tomu odpírá, aby tak mluviti měl, že není povinen státi, a to že sobě smyslil a něco také o něm psáti směl; a protož že žádá podle práva duchovního, aby o tom opatřen býti mohl, že jest to veliká věc. — Proti tomu pedellus: Že jest tak vzkázal a to na svědomí že smí vzíti. — Dictum rursus tertio: Že věci nejsou malé, které sobě stěžují do něho; ale on odpíraje tomu i pedellovi, jakoby on to sobě smysliti měl aneb od někoho naveden býti. A poněvadž sú takové ty věci, že jemu příčina není dána, aby on tak lehce tento ouřad měl sobě položiti, protož že se toho do pátku po sv. Václavě odkládá, aby stál a sepsal odpověď na artikule.

Tu mu také oznámeno strany Lounských, že píší, že by jim povolil, aby u nich správu církve ujal. — Na to: Že pan mistr primas jejich byl u něho s druhým, že jest jim povolil, bude-li povolení úřadu a bude-li vůle Boží v tom, ačkoli ví, jak oni tam sú těžcí kazatelům, však do dalšího opatření, bude-li podán tam, že by to ujal. — Dictum iterum: Že vznášejí na p. administrátora od osadních, jak jest jim těžek strany posluhování křtem svatým, a jedno že by dítě umřelo a druhé sotva pokřtili na Vyšehradě, a třetí že p. administrátor sám musel pokřtíti. Dále že zahnal manžely, starého slepého jakéhos, tak že p. administrátor je oddati musel. A protož i o tom také aby dal při témž čase odpověď. — Na to: Že vyhražuje úřad a uctivosti zachovává, poněvadž ráčí oznámiti pan administrátor osoby, že by ty artikule na něho vznesly. A protož když budú ty osoby obeslány, že jim odpověď dáti chce, kterú se budou ti lidé spraviti moci. Strany artikulův, že tak to vykonal, poněvadž prve nebývalo toho, aby na oznámené artikule dávána byla psaná odpověď; protož že jiné odpovědi na ně dáti nemůže, než tu, kterou dal p. administrátorovi, a ta jest v paměti. Žádal, aby v tom potahován nebyl; a poněvadž práva jsú, kdo koho viní, aby stál, a také tu všickni žalobníci aby obesláni byli, že jim všem odpověď dáti chce. — Dictum: Že kdo sobě s pokojem stejská, že nejde příčiny k nepokoji, a že pro svú pejchu a zpouru byl trestán, nezachovav se podlé poručení úřadu. A strany Zderazských, že mají lidé k p. administrátoru jíti a svú těžkost

a bídnost vznésti, a tito osadní budú-li zde míti státi, že to bude ne na jeho, ale na úřadu uvážení. A protož, přizná-li se k tomu aneb odepře-li tomu, že potom bude v uvážení, budú-li míti obesláni býti.

Na to: Že neví o tom dítěti. Potom že z dobytčího trhu nesl k Subunáčům dítě, to že zvoník oznámil. Strany druhého, že nějakého podruha, když přišel o křest, ptal se, kde jest oddáván; on pravil, že u Matky Boží v klášteře zbořeném. A ptal se ho, kde jest tehdáž byl, že pověděl, že byl v Zderazské osadě. I že mu řekl, že nějaký musí nepořádný býti, a ukázal, jestli s ní oddán, a potom že zalál a šel pryč. Strany starého, že toho nežádal on a nebyl u něho, než ženy jakési, a že jim řekl, kdy se ženy starají o vdávání, že tu něco jest nepořádného. A protož že žádá, aby neráčili tomu věřiti, poněvadž svědomí má Pánu Bohu zachovati, a že by jináč nepravil, kdo jest ho koli omluvil z osadních. — Dictum zase: Co jest jemu oznámeno z snešení všech pánův konsistoriánův, aby se tím spravil a odpověď dal. A potom že také oustní chce dáti odpověď zde v úřadu. Žádal za těch artikulův poznamenání. Oznámeno, že jeho věc není; aby se tím spravil, co oznámeno předešle. S tím odešel.

---

374. Konsistoř pod obojí odbývá posměšně vyslané osady sv. Michala v Novém městě Pražském na žádost jejich za jiného faráře na místě kněze Jana, který fary té se vzdal, připomínajíc nepřátelské chování osadníků proti konsistoři, když faráře toho trestala.

1565, 26. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 163, a.

Vyslaní osady sv. Michala v Novém městě Pražském žádali na místě pánův a osadních, poněvadž kněz Jan, farář jejich, od nich odpuštění jest vzal, aby opatřeno býti mohlo to záduší chudé správcí církevním. — Dictum: Tak jakž sú od pánův starších vysláni, aby žádali úřadu za opatření jiným správcem, že by ten kostel bez faráře býti nemohl, což tomu říci, kdo sedě za stolem zmešká oběd a po trhu jde na ryby? Že nevědí tak brzy na rychlost jeho vzíti. A tu také jim domluveno, když jim podán byl tento farář, že potom, když byl v trestání, proti konsistoři běhali s suplikacími a nedotázali se úřadu a neozvali a mluvili, co se jim líbilo, dráždíc lidí a šálíc, když ten kněz pro své přečinění trestán byl. A tak že sú se toho dopustili, čeho se jest od 40 let nestalo. Protož kterak jim kněze podati? A tu že sú osob neplundrovali v svých suplikacích, než Jeho arciknížecí Mt, a tak ta věc veliká může někdy některým z nich

přesedne [sic]. — Na to: Že jim nedal časně znáti. — Dictum: Že jest řád v tom, kdyby se jím spravili; ale že ho pomíjejí, aby zdrávi požili.

---

375. Rozsudek konsistoře podobojí v trestním řízení proti Matyáši Praskalovi ze Žatce pro dvojženství. Týž rozveden od druhé manželky a vzat do vězení.

1565, 26. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 163, b.

Matyáš Praskal s Kateřinú, manželkú svú druhú. Dictum: Tak jakž jest se ta věc dlúho protáhla, že jest on sobě manželku jinú krom té, kterú prve měl, vzal, o čemž právo toto žádné vědomosti nemělo, a tak právo toto tomu povoliti nemohlo a nemůže. — Tázána ona od úřadu, věděla-li jest o tom, že on má první manželku, a věděla-li jest, že on nemá povolení od úřadu k tomu, aby se ženil. — Od ní: Že jí pravili, že on na 7 let o manželce předešlé neví a že má povolení, aby sobě jinú pojal, a že na tom ona žádné škody nésti nebude, a takovú zprávu že by i jiní přátelé její dali, kteří při tom byli. A poněvadž jest podvedena, že se dává na milost. Promluvila potom pak sama, že sú ji podvedli jako sirú a přiříkali, že na tom nebude míti škody, čeho jest se sirá žena nenadála, a že žádala přátel jeho, aby ji k tomu nepotahovali, jestliže nemá od úřadu tohoto povolení; ale oni že jí přiříkali na své statky a na své hlavy. — Od něho: Že žádá, poněvadž jest právo toto milostivé, za milostivé opatření a za odpověď laskavú i o ochranu jakž jí tak také sebe. — Dictum: Že právo toto duchovní s takovými lidmi a s nimi jiného učiniti nemůže, než co jest za právo, ponévadž ona jeho manželkou býti ani on jejím manželem býti nemohl a nemůže, a také on že to před sebe vzal, čeho jest učiniti neměl: protož že budú podle práva od sebe odděleni. I tu hned jest dáno jim juramentum separationis. Tu jest také jemu domluvení se stalo a napomenutí, co jest slíbil, aby tomu zadosti činil, a jí též také, že jest hodna trestání proto, že jest se oddati s ním dala u mnichů, a hned že by mušela do vězení, kdyby v tom podvedena nebyla. Ale poněvadž Matyaš toho se dopustiti směl proti právu tomuto a sobě druhú manželku pojíti, z té příčiny že jeho do trestání svého berú. Ona poděkovala z milosti. On připověděl tak se zachovati a žádal za milost. I vzat jest do vězení na rathouz.

---

376. Kněz Bartoloměj, farář u sv. Barbory v Kutné Hoře, přednesl žalobu na děkana, že mnohé obřady mění a vynechává a že v postní dny čeládce maso dával.

1565, 26. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 163, b a 165, b.

Kněz Bartoloměj, farář od sv. Barbory z Hory Gutny. Dictum: Že kaplan vznesl na děkana, že neříká „orate fratres" a canonu jednoho i druhého neříká, a někdy že bez ornátu slouží a že by maso dával čeládce v postní dny. A on kněz Bartoloměj že by psal, co ten kněz praví, že jest to tak. A když jeho k děkanu obeslali, že zapřel všecko. A poněvadž nyní on jest přítomen, aby oznámil a vysvětlil, co jest tu samo v sobě, aby věděli, jak to opatřiti, aby on rozuměl, že ještě jest řád a býti má. — Na to: Že připsání žádného nepřijal, ale že ten kaplan stěžoval u něho, že děkan jemu nedá, aby zpíval „Dominus vobiscum" neobraceje se, a „orate fratres" aby neříkal a canonu, aby nestál dlúho a neříkal, to sobě že jest stěžoval. Strany jedení masa, že jest ten jistý kaplan čeledín jeho, ale on kněz Bartoš nebývá u něho. A též když jednú sloužil, že kněz děkan neobracel se a neklekal při oltáři a „sancti" že pacholata u Vysokého neumějí, a on jich při oltáři nepotřebuje a canonu také že kněz děkan neříká, než verba consecrationis, a v mšále že jest v canonu „tu lžeš etc." připsáno. A v postě že dal tele zabíti, které od šafáře koupil, tu na faře. Při tom oznámil, že míní odpuštění vzíti podle připsání předešle od úřadu k němu učiněného, a protož že žádá za laskavé opatření.

Kněz Bartoloměj zase: Dictum: Jakú dal zprávu, že tomu věří, že jest to tak, ale mohli by požiti koho aneb kněze, že by to seznal. — Na to: Co píší páni, že jest to tak, ale co nového pan děkan zamýšlí, to jest v pravdě tak, a že zpíval in vigilia Bartholomaei: „Stal se svár mezi pěstúny Kristovými". A protož aby byl obeslán, že jemu to mluviti bude, co k tomu dí. Oznámil také, že jedna mše bývá všední dni i v neděli, a jeden kněz káže a druhý slúží. Ráno že kněz udělá konsecrací a potom zpívají a potom kázaní a potom communií, potom zase kázaní veliké, a pak lidé jdú z kostela. Strany letanií, že neoznámil, a convocací nedělal ani de sacris liquoribus. — Dictum: Co se tkne žádosti jeho, že v paměti jeho mají a jemu toho přejí, aby vzal odpuštění, že bude opatřen. Potom zase vznesl, že ho děkan chtěl s šramem do konsistoře poslati a kaplana že zahnal. Strany mšálu, že před Benešem ještě to psáno tam bylo; a oznámil, že do konsistoře tam choditi nechce, že pan děkan s nějakú osobú, kterou soudili, měl činiti, a že dítě umřelo zde u Kordův, jakž jest zpráva. S tím odešel.

———

377. Kněz Jiřík Agricola, archidĕkan v Hradci Králové a kněz Simeon, farář od sv. Antonína tamtéž, kárání jsou od konsistoře, že nezachovávají řádův církevních; farář Simeon ženatý dán do vězení.

1565, 26. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 164, a.

Kněz Jiřík Agrikola, archiděkan Hradecký, s knězem Simeonem, farářem od sv. Antonína odtudž. Od kněze děkana vinšování dobrého oznámeno a která by byla příčina obeslání, že slyšeti chce. Dictum: Že musili osobú jeho sem hnúti i s druhým knězem Simeonem, aby s ním promluvili o to: 1. Že má v paměti, když ho do Hradce propouštěli, že připověděl, že se chce konsistoří spravovati a v řádích církevních státi a je vykonávati; tomu úřad že jest věřil, ale že zmejleni sú a lidsky mluvě oklamalo, a on tam vzal před sebe, co mu se líbilo a v obedienci se zepřel a vytáhl v tom, když mu od úřadu připsání které bylo, že odpovědi nedával a podlé pořádku poslům neplatil. A když zaslechli, co se děje na předměstí od kněze Simeona, že přikázali, aby jemu zastavil kázání a to opatřil, aby zde stál a se spravil těch řečí, kterých tam v prostém lidu užívá. A ten kněz od toho nepřestal a nepřestává, a tu nic není toho učiněno od něho, a protož ten artikul jest stížný do jeho osoby a zdá se úřadu, že ani jemu, ani tomu městu toho snésti nemají. Kdo jest on, aby proti tomuto úřadu takovú hlavu nesl? 2. Když se toho dověděli, když ten jistý kněz nějakú dívku či manželku, tu snad vyležela [sic]; jak to ten lid nese, kdyby nesl uši, že by uslyšel. Item strany suplikací, která od prostého lidu vyšla, jak se dotýkají a hanějí, a o mši co se hlásá; a ta snad vešla jemu do rukou a psáno mu, aby jí přípis sem poslal, maje dati odpověď, která snad jest v rukou JMCské, a on dal odpověď, že ji dal na rathúz. Kdo jest tam v Hradci, aby oni tam konsistoř napravovali? A tu že mu bylo připsáno, aby tu suplikací sem poslal. 3. Že slúží tam kdy chce, a lektury každého dne že tam nejsú, a mše že slúží tam ne podle mšálu, který se neměnil; a on to tam velmi divně a s posmíšky činí. A to na Hradci není, aby oni se o religion urovnávali a o tom nic neříkali bez vůle úřadu. A když měl nésti sacramentum při umučení Krista Pána, že kněz ten Polák nesl na ramenú a tam vhodil, až se pes lekl a štěkal: a tak profanatio tu sacramenti. 4. Sacros liquores že jemu odeslali poroučejíce, kterak se při tom chovati má. A při tom, poněvadž pan arcibiskup ordinovati nechce, že byly té vůle do Vídně poslati, a to bývalo, že preláti k tomu pomoc činívali, a oni po 1 tolaru aby dali. A on vzavše takové psaní, že s ním chodil, a jak jest to vážil a šacoval, že žádné odpovědi nedal, učinil-li jest čili nic, a více k posměchu nežli k povinnosti odeslal 5 kop, a nepsal, kdo a kde jest a sú-li

jací tu neřádové. Protož aby toho povážil, nemělo-li jest hnísti tohoto úřadu to, aby jemu toho déleji netrpěli, aby od Pána Boha a od JMCské trestáni nebyli. A toho kněze že by sobě pod rukú na předměstí postavil. Čteni jsú artikulové stížní od kněze Simeona. A tu jemu že poručeno, aby to sepsal, a když nesepsal, že museli pro něho poslati, poněvadž se toho tam neumenšuje.

Na to od kněze archiděkana: 1. Strany chování v chrámě oc že dává odpověď, aby ráčili jemu postaviti toho člověka, kdo ty noviny jemu donáší. A pod svědomím svým že tak se tam drží, jakž mu jest poručeno, kterak se v Tejně drží. A strany kněze Simeona co jest mu psáno, že prve vždy tam to zvěděl, co psáno někdy o deset dní, nežli list tam došel, a strany odpovědi, že má přípisy pohotově, co jest dával za odpověď. A co se poslů tkne, že jest předešle platil do 2 tolarů, a potom pak že není tak dostatečný, aby měl jim platiti; že jest tam nedostatek. A strany sacros liquores, že mnozí dlúho dáti nechtěli, a někteří dali a někteří nic a že mluvili tak, že toho na těžkost jejich mluviti nechce. Strany suplikací, že jest spokojeno, a mnozí z roty Havlovi že sú tam, a tak toho sú příčina, a jeden že tam má cizí manželku a ženu neřádnú. A tam bylo suplikováno něco nedůvodného, a nic nebylo proti tomuto úřadu; a to že jest jeho bolelo. Strany některého připsání a strany památky do hrobu, že jest se choval i při sacros liquores náležitě, aby se zeptali tovaryše mistra Havla. A strany kázání, uznají-li co stranného, že se podává k trestání jejich. Tázán strany suplikací oznámil, že ti lidé, kteří suplikací psali, nevěděli o tom a neumějí Pater noster, a že byla z hlavy mistra Havla.

Tázán kněz Simeon. Odpověděl: Že těm zprávám odporuje. Strany té suplikací, že ti sami, kteří suplikovali, vyznali, že jsú křivdu nepravě suplikovali, a jeho odprošovali. A ti artikulové že sú nepraví krom jednoho, že veliký pátek, když primam speciem podal a potom ženy některé přiklekly, a potom když přistrojil z velikého kalichu, a to že jest před tváří Boží tak, že jest to z omylu se stalo, že těm ženám podal, a potom když mlčely, ptal se, podal-li jest jim primam speciem, a když pověděly že ne, tu že jim vážně podal z kalichu Páně. Strany pak toho řebříku, že dosti toho, kdyby nebyl schován mezi křesťany, ale mezi Turky vychován, aby tak měl mluviti, a že mistr Havel to vedl na kněze děkana Chrudimského. Strany pak manželky když byl tázán, že předešle jest proto jemu zastaveno kněžství, a potom zase od JMti kněžství že mu propůjčeno a dáno deset zlatých. Protož že žádá, aby jeho při tom jako otcové zachovati a toho také jemu příti ráčili.

Archiděkan sám. Dictum: Že praví, že tam se chová jako v Tejně, a že nevystavuje sacramentum a dítkám nepodává. —

Na to: Že nějaká děvečka nesla dítě, a jí že podávati nechtěl, než aby sama matka nesla. A strany exposicí že bývá v svátky výroční, než nyní nebývá. A že má mnoho svědkův na to, že podává dítkám, aby tomu ráčili věřiti. A vznesl také na kněze Víta a kněze Martina v Třebechovicích, že v řádu státi nechtí, a kněze Aquilina v Telči. A strany kněze Simeona, že jeho trestal, by pak zde od Jich Mtí trestán býti měl, a že sobě posílal pro consules, že pravili, že Boha se dokládali, že toho neslyšeli od něho, co ta žena stěžovala, která odpovídala. — Dictum knězi děkanovi: Že z obšírného promluvení a z těžkosti oznámené porozuměli, proč sou obadva povoláni, a jakú odpověď dali, té že místa dáti nemohú. Neb na ten artikul strany poslů dává mdlú odpověď, poněvadž nic neměli a nevěděli se čím spraviti, poněvadž jest potupoval psaní úřadu. Dále strany sacros liquores, že se nezachoval jak jemu poručeno, ale jak jest a co chtěl, a jiní poznamenali, kdo dal a kde stál; ale on nic toho neučinil a neoznámil, kterak se řídí tu kněží v kostele aneb doma, to že pominul a škartu nějakú toliko poslal. Protož tak lehce ty věci vážiti nemohú. 3. Strany pohnutí lidu a suplikací sepsané, s kterú lidé chtěli jíti aneb k Jeho Mti aneb sem k úřadu, že okříkli ty chudé lidi a činili tam, co jest se zdálo. A teď co mluví, dotýkajíc mistra Havla, aby v paměti měl, jakého má on a oni pokoje užiti, a tak že mluví, že by skrze ně nějaká bouře tu v městě chtěla býti, a sami tím že by vinni býti nechtěli, a snad, jakž praví, že by se skrze to mord tam stal, ježto oni tam vědí, jak svú věc spravovati a ne konsistoř a religion. A na to že dal odpověď, na které přestati nemohú. A 4. oznámil, že ceremonií více drží tam nežli zde v Tejně, to našli, že jest jinač, a v Tejně se drží každý den dvě officia a expositio v neděli. A tak tam to zavrhl i communií parvulorum, a od toho byli odvozováni předešle konsistoř a toho že sú hájili před císařem, že to bylo prve před Joannem Hus, a on s úřadem že se o to neujímal. A kdež chce to přivésti, aby rodičové s dítkami chodili a požívali, že bude míti divnú hlavu, než k tomu přijde. A tak že rozuměti může, že se tu velikých věcí dopustil, a kdyby nevážili přímluvy pánův Hradeckých, že by ho věděli jak trestati; ale že to jemu odkládají, když mu bude znáti dáno, že se bude věděti jak spraviti.

Dictum sacerdoti Simeonovi: Že [se] vymluvil na panu administrátorovi, že by mu tu ujma byla; pak že jiná jest správa. Dále kdež jest byl na závazku, že to jinak oblíkl, že cesty byly zlé a věda, že jest vzat na závazek, aby stál v konsistoři, a na to že propuštěn, aby psanou dal odpověď. A ten artikul že jest těžký artikul. Dále poněvadž mají přikázání strany správy kněží, kterak chce užívati kněžství, maje manželku, a správu činí, že

by JMt. mu k tomu povoliti ráčil. A protož že jeho do svého trestání berú.

Pan Václav Satranský, vyslaný z Hradce, vzkázal služby od p. purkmistra a pánů a poděkoval, že neráčí obtěžovati jejich kněze děkana a co slyší tuto strany kněze Simeona, že pánům svým oznámiti chce.

---

378. Kněz Jan, kaplan v Týně, přijat od arcibiskupa mezi kněžstvo katolické.

1565, 26. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 165, b.

Kněz Štěpán, farář od sv. Haštala oznámil, že jest kněz Jan, kaplan Tejnský veliký, rodem z Roudnice, na zámku přijat od p. arcibiskupa, a kněz Samuel, který na Moravu utekl.*)

---

379. Konsistoř pod obojí odkládá rozhodnutí sporu mezi osadníky Žaboklickými a bývalým farářem jejich knězem Janem, již farářem v Litovli na Moravě, do 31. října téhož roku.

1565, 26. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 165, b.

Vyslaní osady Žaboklické s knězem Janem, farářem v Litovli na Moravě. Dictum: Že připsání přišlo od pana sudího Moravského, v kterém žádá, aby takové stání bylo odloženo do středy přede Všemi Svatými, čehož i on také žádá. — Na to: Že jim pobral jejich věci a je obstavil zde, a teď majíce sílí, že trmáceti se musejí. Žádali, aby ty věci byly jim vydány, a bude-li je chtíti kněz Jan z čeho viniti, že je pán postaviti chce zde, aby rozeznáni byli. — Dictum: Že tomu bez pochyby rozumějí, poněvadž ty věci zde na právě složil a žádá za odklad, že toho odkládají do středy před Všemi Svatými [31. října] pod té pře ztracením.

---

380. Konsistoř pod obojí oznamuje knězi Václavu, faráři Chotětovskému, že nemůže býti podán do Nového Bydžova, poněvadž tam již jiný farář dosedl.

1565, 26. září. — Die fer. 4. ante Venceslai. — (P), fol. 166, a.

Kněz Václav, Chotěšovský farář, oznámil, že ráčí v paměti míti, kterak v středu před památkú Narození Panny Marie připsání vyšlo, že jeho podávají do Nového Bydžova; pak že mu

---

*) Při tom poznamenáno: Resipuit is et non fecit.

oznámili, že druhé psaní vyšlo, že jim jiného podávají. Žádal, aby při tom zachován byl. — Dictum: Že v plné konsistoři nebylo připovídáno jemu, a on tam byl již rok a jim posluhoval a již tam dosedl, že s tím se o to ujímati nemůže, a prve bylo k tomu povoleno. A protož že bude, ví-li kde jiné místo, opatřen; že to se měniti nemůže.

---

381. Arcibiskup Pražský prosí císaře, aby kněz pod obojí Mistr Havel Gelastus, který již po dvě léta a pět měsíců ve svém domě jest vězněn, propuštěn byl na svobodu.

V Praze, 26. září 1565. — Rukp. Miss. lat. boh. germ. ad imp. et principes ab a. 1565—1570 fol. 2. v knihovně arcibisk. v Praze.

Allerdurchleuchtigster, allergnädigster Herr! E. R. Kais. Mt. werden sich ohne Zweifel zu errinern geruhen, wie ich E. Kais. Mt. auch der F. Dt. allhie etzlichmal unterthänigst suppliciert, welches E. Kais. Mt. alles zugeschickt worden, wegen des armen gefangenen Priesters unter beider Gestalt, Magistri Galli Gelasti, der nun 2 Jahre nnd 5 Monat in seinem Haus werstrickt liegt, hiergegen aber sein Gegentheil auch wider der Kais. Mt. heiligster Gedächtnis Befehl hin und wider jetzt auf diesen bald auf andern Pfarren frei seind; auch wessen ich mich erboten, selbst darauf Achtung zu geben, dass er, wie er sich auch erbeut, friedlich und priesterlich gegen jederman halten soll und allein seines Amtes auswarten. Über das übersende ich E. Kais. Mt. allergehorsamst hie vorwärts seine Supplication, darinnen er sich aller Billigkeit und Gehorsams erbeut, und ich gänzlich glaube, er werde sich wohl verhalten, und bitte nochmals allerdemüthigst, E. Kais. Mt. wolle sich über den Armen allergnädigst erbarmen und werschaffen, dass er ledig gelassen werde. Solches würdet der allmächtige Gott E. Kais. Mt. reichlich verlohnen, und ich will um derselben Wohlfahrt seine Allmacht treulich bitten. Prag den 26. Septembris anno 1565.

---

382. Arcibiskup Pražský žádá arciknížete Ferdinanda za průvodní list pro administratory konsistoře pod obojí, aby bez překážky mohli v Hradci Králové urovnati spory náboženské a opatřiti archidiakonat způsobilým kněžstvem.

V Praze, 26. září 1565. — Rukp. Miss. lat. boh. germ. ad imp. et princ. an. 1565—1570 fol. 2, b v knihovně arcib. v Praze.

Durchlauchtigster ɔc Gnädigster Herr! Die Administratores und Consistorium unter beider Gestalt zeigen an, dass zu Kö-

nigin-Grätz der Religion halber grose Meuterei sei, welche ein ungehorsamer Priester der Orten erregt; wären derhalber gesonnen dahin zu reisen und gebührlich Einsehen zu haben. Damit Sie nun in dem Furhaben keines Eintrags sich zu befürchten hätten, bitten sie unterthänigst, E. F. Dt. geruhen ihnen gnädigst ein Schreiben zustellen lassen, damit sie ungehindert, was billig und zur christlichen Einigkeit dienstlich, verrichten und daselbst die Priesterschaft und Archidiaconat der Gebühr nach mit tauglichen Priestern bestellen mögen. Thue mich E. F. Dt. unterthänigst zu Gnaden befehlen. Prag den 26. Septembris anno 1565.

---

383. Výpověď konsistoře pod obojí v rozepři mezi Markétou Zlomkovou a Adamem Vršovským o slib manželský. Pro neřádné a výtržné chování vzat jest Adam Vršovský do vězení na radnici.

1565, 3. října. — Die fer. 4. post Jeronymi. — (P), fol. 166, a.

Markýta Zlomkova s Adamem Vršovským. Dictum: Tak jakž jest jim k vejpovědi odloženo, že jim přečtena bude. Čtena jest jim vejpověď.*) Po vejpovědi ona poděkovala. Dictum jim: Poněvadž sú neřádně se chovali a v tom shledáni sú, že je berú do svého trestání. — Od něho: Že nepřestává na vejpovědi této, ale že se odvolává k JMti arcibiskupu, žádaje, aby jemu toho dopříno bylo, že se, nedada času prominúti, v tom podle práva zachovati chce. — Dictum: Po přečtení vejpovědi že jest dal Adam odpověď, že nepřestává na té vejpovědi, o tom potomně že jemu bude oznámeno, ale že neřádův, které se sběhly mezi ním a jí Markýtú v těchto městech Pražských, a nepokojův, které se zde od něho v tomto domu staly, dopustil; a protož jeho do svého vězení na rathouz že berú. O tom tu rychtáři hned jest poručeno. A panu Adamovi že na žádost jeho dána bude mu odpověď potomně. — Ona žádala, aby na žádost přátel její, když za ni žádati budú, dáti ráčili laskavú odpověď. Dictum: Že v paměti to bude, než ona aby jemu pokoj dala.

---

384. Vyslaní od rady města Nimburka podali konsistoři pod obojí kšaft zemřelého děkana svého kněze Matěje, aby byl prohlášen, a děkujíce za to, že do ustanovení nového děkana má u nich trvati kaplan kněz Ondřej, slibují, že se chtějí zachovati, jak od nebožtíka děkana byli vyučováni.

1565, 5. října. — Die fer. 6. post Francisci. — (P), fol. 166, a.

Páni Limburští vyslaní od p. purkmistra a pánův oznámili

*) In margine: Sententia inter eos lecta ad copulam.

vzkázání od nich a žádost všeho dobrého, a při tom že jim poručeno, poněvadž Pán Bůh ráčil pojíti z světa kněze děkana jejich, kněze Matěje, a kšaft od nebožtíka k nim do rady podán jest učiněný podle instrukcí JMCské, a ten že sem podávají. Ale že kšaft rukú jeho byl sepsaný dávního času a některé osoby, jimž bylo odkázáno, že sú z světa sešly, že on nebožtík jiného podal do rady spisu a v tom oznámil, co by z prvnějšího kšaftu měnil, a takové přidání že slove codicillus; a protož toho všeho že sem ku právu podávají žádajíce, aby ten kšaft jeho nebožtíka čten a publikován byl. — Dictum: Že pozdravení od nich přijímají a zase všeho dobrého vinšování oznamují a ten kšaft že přijímají; i to také že učiniti chtějí a podle žádosti jejich povolují, aby kněz Vondřej, kaplan jejich, při nich trval, dokudž se neporadili o jiného děkana. — Čten jest a publikován. Po publikování promluvili, že při právu toho pozůstavují. Kdež pak odpověď strany kaplana dána, že jeho tu zůstavovati ráčí, že z toho děkovali a za to žádali, aby nad tú obcí ráčili ruku držeti, neb na jiném nejsú, než jak sú vyučováni byli od kněze Matěje, že podle toho se řiditi chtějí. Oznámeno jim, že na to paměť míti budú.

---

385. *V konsistoři pod obojí prohlášen kšaft kněze Matěje Hrušky, faráře v Býčkovicích.*

1565, 5. října. — Die fer. 6. post Francisci. — (P), fol. 166, b.

Pan Pavel Silvestr Žipanský z Dražice a pan Jaroslav Zlatník z Mutětína od Mostu: Poděkovali z předstúpení, a poněvadž Pán Bůh prostředkem smrti kněze Matěje Hrušku, faráře v Býčkovicích, z toho světa pojíti ráčil, a ten že jest kšaft svú rukú učinil a sepsal a jich žádal, aby jeho sem podali, když by toho potřeba kázala, a protož že toho sem podávají, aby k žádosti přátel čten byl a publikován. I vstúpili sú přátelé jeho nebožtíka a jest ten kšaft čten a publikován.

---

386. *Kateřina „od Maryjů“ z Nového města Pražského, která od manžela Jiříka Bendy, mlynáře, pro zlé nakládání odloučena žije, žádá konsistoř pod obojí za ochranu před manželem, jenž ji opět hrdloval a chce, aby jemu vydána byla.*

1565, 5. října. — Die fer. 6. post Francisci. — (P), fol. 166, b.

Kateřina od Maryjů z Nového města Pražského s Bendú, manželem svým. Ona oznámila, jakž předešle před lety asi pěti obsýlala manžela svého z těžkého nakládání a že o bezhrdlí připraviti chtěl rodiče její. A tu po žalobě že jim odloženo

k průvodům; a tu on že ho svědomí hryzlo, že jest od práva ušel jako contumax iuris, a potom že do vězení byl dán, když ho dostali rukojmové, a tu na jaký konec jest propuštěn, že to jest v manuale. A poručeno jemu, aby jí pokoj dal na časy budúcí a na to že čest svú zavázal; ale on onehdy že se s ní hrdloval, pláštěk s ní strhl a jakž předešle pohrůžky jí činil, snad chtěl to tu vykonati, a ji loupil, že jí klobouk vzal, a to že ukazovati chce, tu kdež náležeti bude. A protož že žádá, aby podle úřadu svého ráčili při tom ji zachovati a ji opatřiti, aby před ní, jakož mu poručeno, choval pokoj řečí i skutkem. — Na to: Že toho nic neučinil, co jest oznámeno; ale předešle že bit byl velmi a snad byl by zabit, a manželka jeho že jiného a ne jeho bránila. A onehdy že ji nelúpil, než chytil se jí a řekl: Jsi ty manželka má, milá manželko? Ale oni dali na něho právo. A jakž byl prve u vězení, poněvadž ho žádný nevinil, že byl propuštěn, a teď zdráv sa že přišel, chtěje s ní býti, ale ona při mateři sa, že by chtěla rozpustilosti požiti. A protož že žádá, aby ona jemu dána byla. — Proti tomu: Že ona žádá při předešlém při právě zůstání zůstavena býti. A do vězení že jest dán, že ona tím vinna není, přihodilo-li jest se co jemu od práva, když snad byl odporen, jako předešle tomuto právu byl. — Dictum: Že tato hospodyně, obeslavši manžela svého, žádá podle zápisů u práva učiněných zůstavena býti; a on žádá, aby ona jemu jako manželka vydána byla. A protož potřebí, aby toho v knihách pohledali i v to nahledli, a tak že se toho odkládá do 2 neděl, tu že budú míti odpověď.

---

387. Jiřík Krejší z Mýta Vysokého, jehož manželka před osmi lety opustila a jest kuchařkou u kněze Jakuba, jenž byl v Pardubicích, žádá konsistoř pod obojí za svolení, aby mohl jinou ženu pojmouti.

1565, 5. října. — Die fer. 6. post Francisci. — (P), fol. 167. a.

Jiřík Krejší z Mýta Vysokého*) vznesl, že manželka jeho při něm již není na 8 let a že jest kuchařkú u nějakého kněze Jakuba, který byl v Pardubicích. I poněvadž ona má plod s jinými a jemu vystúpila, žádal za list, aby jinú mohl sobě svobodně pojíti, že páni v Mejtě jemu poroučejí, aby se oženil. — Dictum: Že té těžkosti, že jemu žena se zehrala a snad zmařila, jemu nepřejí. A tak podle něčí hlavy chtěl by jinú sobě pojíti, že na tento čas tomu nevědí co říkati; ale poněvadž jest ona před rukama, že by měla zde státi, aby tomu bylo vyrozumíno, a on

*) In margine: Syn Nádherů z Mejta.

aby měl odpověď míti. Tázán, kde jest, pravil, že neví u kterého jest kněze. I poručeno mu, aby se uptal, kde jest a že tam zplodila čtvero dětí.

---

388. Spor mezi Janem Pasířem a knězem Václavem Neveklovským, farářem v Hostivici, o dědictví urovnán u konsistoře pod obojí smlouvou přátelskou.

1565, 5. října. — Die fer. 6. post Francisci. — (P), fol. 167, a, b, 168, a.

Jan Pasíř Markhrabě [sic] s knězem Václavem Neveklovským, farářem v Hostivici. On Jan sám vinil ho, že vzal stateček jeho a jeho manželky a jemu nic vydati nechce, s postel šatův, harasový plášť, blány a jiné věci, o kterých on ví, žádaje, aby mu jej navrátil. — Na to: Že té žalobě v těch slovích učiněné odpírá, a kdyby tak co toho bylo, že tak praví, že k tomu by po své tetě měl lepší právo nežli on. — Proti tomu: Že on jako manžel má lepší právo k tomu, a položil příčiny.

Jan Pasíř s knězem Václavem zase. On kněz Václav odporoval tomu spisu i obvinění. A tak co jest tu bylo, že před smrtí pro něho, kněze Václava, poslala a jemu to před lidmi hodnověrnými poručila, a on již to drží pokojně netoliko rok, ale již skůro dvě létě; a chce-li právem o to on zas činiti, aby k škodám podle práva uručil. — Proti tomu: ukáže-li, jaký to jest kšaft, že na tom přestane. — Na to: Že také kšaftové bývají oustní. — Předloženo Janovi strany škod a útrat a podáni sú na přátelskú smlúvu, poněvadž o mnoho není, a dáni jim prostředkové.

Jan Pasíř s knězem Václavem oznámili: Jakož sú podáni na smlúvu, že smlúva se mezi nimi stala, že jemu za to, buď mnoho neb málo, kněz Václav dáti má dnes aneb zítra 1 kopu a na vánoce 3 kopy míš. On Jan se k tomu svými ústy přiznal, že povoluje té smlúvě a ji ujímá.

---

389. Konsistoř pod obojí odkládá spor o nějaké požadavky, jež Dorota, dcera Hrobinčina, činí po své matce na faráře Neveklovského, Jana.

1565, 5. října. — Die fer. 6. post Francisci. — (P), fol. 167, a.

Dorota, dcera Hrobinčina, s knězem Janem, farářem v Neveklově. Ona podala spisu nějakého a ten dodán od pana arcibiskupa ku právu. On na to: Že žádné odpovědi nedává jí a s ní nic činiti míti nechce, poněvadž jest smlúva o to mezi nimi učiněna. Podal jí spečetěné od pana Jeronýma Hrobčického a žádal, aby před ní pokoj před tú osobú mohl míti. — Proti tomu:

Že se nenachází toho, aby tato měla býti při té smlúvě, a protož, poněvadž se to nenachází a on s matkú nějakú smlúvu učinil, že matka toho zaslúžila. Ale čeho se on tu dopustil, toho že nevykládá, a tak že toho, co jí sliboval pod svú kněžskú věrú, že ji opustiti nechce, a ji že by opustiti chtěl. Dále, co by se dopustiti měl, což ona praví, že by s osobú nějakú byl a ta že by s ním oddána byla. A protož že žádá, což jest suplikoval, co jest jí slíbil pod svú věrú kněžskú, aby jí tomu za dost činil, a při tom suplikací pánu arcibiskupu aby opatřena byla. — On odporoval takovému závazku, že o tom žádný neví. — Ona: Že by pamatovati měl na svú víru. — On vždy žádal podle smlúvy zůstaven býti.

Dictum: Že sú uvažovali nastúpení této ženy na kněze Jana, že by jí povinovat měl býti něčím, čemu odpírá i přiříkání nějakému, že toho nebylo, a čeho jest při něm hledala, že se trefilo najíti. Dále že k paměti přivedli, že sú smlúvu učinili, a pánu práva, když to vznesl, nezavírala, a pán to v smlúvu uvedl a ona jest tu smlúvu ujala a peníze v své ruce přijímala. A protož že tu smlúvu tím tvrdila, a pokoj jemu aby dala. A jestli že co kněz jemu [sic] připovídal, čeho připovídati neměl, že by kněz spolu i s ní byl trestán, že by se jiní jimi trestali. — Proti tomu: Ona že nepřijímala té smlúvy, a peníze když brala, že jich nechtěla přijíti, než matce své k ruce, a že vzala je, aby je dala mateři. Pan farář od sv. Havla pravil, že nepamatuje, aby dávaje jí peníze měl říci, když ona je brala, aby je mateři dala. — On zase: Že poslala po poslu psaní panu administrátorovi. Děkuje, že ji ráčili opatřiti takovú smlúvú. Ona odporovala tomu psaní.

Dorota sama. Dictum: Že s té smlúvy sjíti nemůže, poněvadž jest pod sekretem páně, a že majíce lítost nad ní, aby neupadla v těžkost. — Ona tu odporovala, že není jeho kmetična a že při smlúvě nebyla. — Dictum utrique: Že z pilného uvážení toho mušejí odložiti. Co ona mluví a vyznává, poněvadž se pána Hrobčického a jeho pečetí dotýče, že jest co vážiti. Protož že toho se odkládá do 3 neděl. — On odporoval, že manželky nemá a o to s ní že činiti míti chce, co jest suplikovala na něho, když o to konec míti bude.

---

390. Kněz Václav, farář od sv. Václava na Zderaze, pro neposlušnost a měnění ceremonií dán od konsistoře pod obojí do vězení.

1565, 5. října. — Die f. 6. post Francisci. — (P), fol. 168, a.

Kněz Václav, farář od sv. Václava z Zderazu. Oznámil, že v paměti má, že mu poručeno, aby na artikule dal psanú od-

pověď, a jakož prve oznámil, že toho učiniti nemůže, aby psanú dáti měl odpověď, též také že nyní tu dává odpověď a psané že dáti nemůže pro příčiny: 1. Aby důstojenství neurazil úřadu a nezhřešil, též že těch artikulův v paměti zdržeti nemůž a nepamatuje jich, že by slova mušel promluvená položiti. A nemaje jich v paměti, žádal, aby mu za zlé míti neráčili. 2. Aby za klamače nebyl počten, dal-li by jinú odpověď, nežli dal panu administrátorovi na Malé Straně; a tu že dal odpověď podle uložení a pan administrátor že jest to poznamenal a bez pochyby sem i podal, a tak nadál se, že to již jest spokojeno, a protož z paměti to vypustil. Žádal, aby neráčili jemu toho stížně bráti, ale při první odpovědi jeho zůstaviti, a že jiné dáti nemůže.

Dictum: Že nejsú rádi tomu, že k úřadu takovú inobedientiam ukazoval. Strany ceremonií, proč je tam mění? A maje dáti odpověď předešle do západu slunce, toho že neučinil a ku panu administrátorovi do Bethléma nepřišel. Protož že ho do svého trestání na rathúz bráti ráčí. — Na to: Že jiné odpovědi dáti nemůž, nežli jako prve. Žádal, aby do takových těžkostí jeho dávati neráčili, že také prve tam smradu nabyl, a že slov nepamatuje, které k němu byli mluveni, by hned chtěl psáti na ně odpověď. — Dictum iterum: Co mu oznámeno, aby se tak zachoval. Bude-li čeho potom žádati aneb artikule sepsati chtíti, že bude moci. — Žádal, aby jemu v jeho starosti takový posměch [se] nedál, aby mu to prominuto bylo; a nemůže-li, že chce na lektoři zde zůstati v vězení a nikam choditi nechce, aby tam jedno posměchu od těch lidí a smradu ujíti mohl. — Dictum iterum: Čeho žádá, nový štrych, aby zde u vězení byl, že pan rektor a facultas toho předešle pro příčiny dopustiti nemohli. Protož aby se tak zachoval, a že jináče jemu lásku chtějí ukázati, nežli on se chová. Žádal, aby mohl jedny domů dojíti a opatřiti komoru. Dopuštěno mu do nešporu, aby sobě to spravil a potom se postavil. S tím odešel.

---

391. Vyslaní z konsistoře pod obojí zprávu dávají, jaké odpovědi se jim dostalo od arciknížete Ferdinanda na vznešení jejich v příčině svěcení žákův, záležitosti pana Pavla Šturma, ženatých kněží a roztržky církevní v Hradci Králové.

1565, 5. října. — Feria 6. post Francisci actum. — (P) fol. 208, b.

Relací p. administrátora kn. Jana a p. M. Jindřicha ɔc a p. faráře Jindřišského, kněze Jana, jakož sú vysláni byli k Jeho arciknížecí Mti.

1. Strany ordinování žákův že ráčil dáti odpověď JMt arciknížecí, že JMt. ráčil široké psaní odeslati císaři pánu, proč toho učiniti na ten čas nemůže, aby sčekáni měli.

2. Strany pana Pavla Šturma, že to bude na uvážení, že ona také podala nějakého spisu.

3. Strany ženatých kněží, aby je obeslali a jim oznámili, aby od těch žen pustili; pustí-li od nich, aneb co k tomu říkati budú.

4. Strany Hradce, že tam těžké věci se dějí, aby tam jeli a to napravili tam a opatřili dostatečně, aby se v tom městě dáli řádové, kteří tam předešle byli.

---

392. Arcibiskup Pražský kardinálu Gabrieli Paleotovi, jemuž přeje k povýšení jeho, zprávu dává, že indifferentním přijímáním pod obojí způsobou v Čechách mysli čím dále více se sjednocují a mnozí do církve katolické se navracují.

1565, 7. Octobris. — Mis. lat. boh. germ. ad imp. et princ. ab a. 1565–1570, fol. 5, a.

Reverendissimo et illustrissimo domino d. Gabrieli Palaeoto cardinali.

Illustrissime et reverendissime domine domine observandissime! — De rebus hujus regni Boemiae non dubito, quin multi multa referant, praesertim de fidei et religionis negotio, quod, ut nunc sunt hominum ingenia praeter cetera magis disputationibus et sententiarum varietatibus expositum est. Apud nos vero ita se res habet. Usus sacrae communionis indifferens in dies magis ac magis dissentientes animos consociat, dubios aliquando in officio unitatis retinet, lapsos erigit, errantes reducit ita, ut status videantur vivere ad concordiam proniores; non paucos ad ecclesiam integre recepimus tam ecclesiasticos quam saeculares, et quanto longius a novitate recedit illa concessio, tanto videtur operari efficatius. Spes est, fore ut tandem melius quoque sapiant nimium delicati, haereticorum duras cervices Deus aliquando flectere dignetur et dare illis cor carneum, ut aures nobis dent faciliores, quod faxit divina et omnipotens bonitas. A Dominatione tua illustrissima nihil aliud peto, quam ut me pristina benevolentia et bonitate sua amplectatur et me sibi habeat addictissimum. Datae ex Pragis 7. Octobris 1565.

---

393. Do Loun podán za děkana kněz Václav, farář Zderazský, jenž slibuje, že v řádech církevních ničeho nechce měniti a pokojně se bude chovati.

1565, 10. října. — Die fer. 4. post Dionysii. — (P), fol. 168, b.

Páni vyslaní*) z Loun vstoupivše oznámili pozdravení od pana rychtáře císařského a pana purkmistra a pánův, a kdež

*) In margine: P. Viktorin Kříž a p. Jan Rosák.

jest jim podán knéz Václav, farář Zderazský, za děkana, že sú s ním o to rozmlúvali a pro něho přijeli, a on že od toho není, aby s nimi k nim jeti neměl; ale že to v konsistoři jemu dovoleno nebylo, protož že žádají, aby mu to předloženo bylo. — Dictum: Že pozdravení od pana purkmistra a pánův a pana rychtáře císařského přijímají a zase jim žádají všeho dobrého. Kdež pak toho žádají, aby knězi Václavovi bylo oznámeno, že jest jim podán za správcí duchovního, a protož že tak činí a jemu to oznamují, jakž předešle jest úřadem tímto jim podán a připsání z společného vznešení [sic] pánům Lounským jest učiněno, že jeho tam za správcí duchovního podávají a jemu poroučejí to, aby se tam podle starobylého pořádku a způsobu tam držel a choval a nic tam neměnil toho při kostele a službách Božích, ale tam se choval pokojně a poctivě, aby láska a svornost mezi obcí tú zachována býti mohla. — Na to od něho: Že tam se chce chovati podle toho, jakž předešle tam sú se od starodávna chovali, a nic toho tam neměniti, a pokojně se chovati tam chce ve všem, což jest ke cti a chvále Boží a k vzdělání té obce. Tázán také, jest-li od osadních svých propuštěn? — Na to: Že pokojně se s nimi urovnal a propuštěn jest, i stříbrné klinoty že jim vyčteny sú.

---

394. Arcibiskup Pražský žádá konsistoř pod obojí, aby odvolání, Adamem Vršovským konsistoři katolické podané v příčině pře jeho s Markétou Zlomkovou o slib manželský, schválila a spisy jednací o tom předložila.

1565, 18. října. — Rkp. Miss. lat. boh. germ. ad imp. et princ. an. 1565—1570, fol. 9, b et 10.

Venerabilibus nobis dilectis administratoribus et consistorianis partis sub utraque specie communicantium.

Antonius ɔc Venerabiles nobis dilecti! Retulit nobis supplicando providus Adamus Wrssowský, quamodo superioribus diebus a sententia per vos inter ipsum et quandam Margaretam Zlomková in negotio matrimonii lata ad nos tamquam ordinarium et metropolitanum et consistorium nostrum tempestive et legitime appelaverit, quae appelatio a vobis, ut dicitur, rata non habetur, nisi prius ipse appelans et gravatus apud vos triginta sexagenas misnenses deponat. Quod si ita est, contra juris ecclesiastici ordinem, constitutiones et laudabiles consuetudines haud dubie petitum a vobis esset. Paterne itaque a vobis requirimus, ut appelanti legitimo modo secundum juris ordinem apostolos decernatis, acta actitata sigillo vestro signata ad nos destinetis, id quod jurris est. Datae ex aedibus nostrae archiepiscopalis residentiae in festo Sti. Lucae evangelistae die 18. mensis Octobris anno 1565.

---

395. Kněz Mikuláš, farář Týnský, jest od konsistoře kárán, že bludné věci kázal, což však popřel. Napomenut, aby i v domě svém řádně se choval.

1565, 19. října. — Die f. 6. post Lucae. — (P), fol. 168. b.

Kněz Mikuláš, farář Tejnský, s kaplanem svým knězem Janem. Dictum ei soli: Že za hodnú příčinú zavolán, aby na omylu s ním nebyli. Na které místo podán za faráře do Prahy, že jest přední, do Tejna, a ten kostel jest se v řádích a ceremoniích neměnil a nemění až dosavad. A o něm že ta naděje byla, že on ten muž bude, který z řádu nevystupuje a nevystúpil, a tu že také se bude chovati bez posmívání, bez rymlování a vyměřování. I že sú se lekli toho, že on o blahoslavené Panně Marii, rodičce Pána Ježíše Krista, a že jest mluvil v Turnově in die Assumptionis Beatae Mariae Virginis, že památka bude opatrování Panny Marie. — Na to: Že jest také mluvil na ten den, že bude Nanebevzetí Panny Marie a blahoslavené Matky Pána Ježíše Krista a ochránění jejího. Tázán, co jest to ochránění, odpověděl, že ji Pán ochránil jako matku svou a jako Mojžíše. Tázán, tak-li smýšlí o těle jejím jako o Mojžišově? Na to: Že smýšlí, že jest povejšena, a to promluvení jestli bludem, že žádá napraven býti. Dále dictum: Že když jest měl od onud odjíti, že revokací dělal, že sú se stěnám klaněli, a snad dotýkal exposicí a smýšlel jako Cvingliání aneb kdo tak smejšlí, že extra usum sacramenta non sunt sacramenta, což ještě dostatečně prokázáno není. — Na to: Že toho se nerad by dopustil, co by bylo na ublížení cti a chvály Boží, a poněvadž jest prelátská věc sacramentum nésti, že také tak se zachovati chce.

Třetí, že slyšeti, že by učil, že žádného pekla není. — Na to: Že toho nemluvil a tak nesmejšlí, a peklo že jest. A protož, aby jemu toho vystavili, kdo jest to o něm pravil. Tu také jest napomenut, aby se choval tu v domě bez úhony, aby tam chodil, kde má choditi, a kázání aby tu činil pokojná, jakž náleží. A kdyby se tu jináč choval při kázání a sacramentích, že by jemu toho tu v předním místě trpěti nemohli. — Na to: Strany domu Božího a domu farního i čeládky že sám z sebe nic, ale s pomocí Boží že říditi a spravovati chce podle vůle Boží a slova Božího, i také dům svůj podle rozumu svého. Žádal také, aby takových zpráv o něm nepřijímali, že by kacíř měl býti, ješto neví, co jest kacíř, a jestli že by o něm jináč smejšleti chtěli, že žádá raději odtad propuštěn býti. — Dictum utrique cum sacellano: Že sú té naděje, že se tu ke cti a chvále Boží a zvelebení jména Božího, jakž rubrica ukazuje, držeti bude; by to pak v jiném kostele nebylo, že tu býti má. A knězi mladému též, že bude nápomocen panu faráři svému a mšálu že přešívati

a měniti nebude. A tak aby řádně se ve všem chovali a v řádu stáli k vzdělání lidu Božího.*)

---

396. Kšaft nebožtíka kněze Lukáše, faráře Vilémovského, prohlášen.

1565, 19. října. — Die f. 6. post Lucae. — (P), fol. 169, a.

Kněz Jan Turek od sv. Mikuláše a pan M. Tomáš z Limuzi a pan Michal Harer a pan Jiřík Konvář, měšťané Starého města Pražského, předstúpili a podali kšaftu nebožtíka kněze Lukáše, faráře Vilímovského, a oznámili ti dva, Jiřík a Michal, že jest to celá jeho a poslední vůle. Jiní přátelé tu hned žádali za přečtení téhož kšaftu a za publikování. I jest čten a publikován, a oznámeno jim, že připsání bude učiněno panu hejtmanu Přerovskému, bude-li chtíti k tomu co říkati. Protož aby právo vyčkali.

---

397. Další jednání v rozepři mezi Adamem Vršovským a Markétou Zlomkovou o slib manželský odloženo k jiné lhůtě.

1565, 19. října. — Die fer. 6. post Lucae. — (P), fol. 169, a.

Adam Vršovský s Markýtú. Dictum: Jakož jest pan Adam ozval se a ohlásil, že odvolání béře, a ona Markýta tomu odporovala; ale poněvadž připsání o to přišlo od pana arcibiskupa, a protož že to na Jeho arciknížecí Mt. vznésti chtějí, a tu jakž odpověď dána bude, že jim v známost vejde. A toho že do 2 neděl se odkládá; pakli v tom čase bude co poručeno, že jich o tom tejna neučiní. — Ona žádala, aby čtena byla jeho suplikací, aby mohla na ni dáti odpověď, a poněvadž není před ním jista sebú, že na jeho čest a víru nemůže toho dáti. — Na to: Že on jí dávati odpovědi povinen není, a protož podle uručení svého že se staví a žádá propuštěn býti z závazku; neb mu jeho závazek že jest větší, nežli co jiného. — Dictum: Mimo to, co jest oznámeno, že se toho odkládá do 4 neděl a že jim nic jistého nemohú oznámiti, než až JMti arciknížecí zprávu dají, co tu chce býti anebo nic; pakli v tom čase bude dáno znáti od JMti, že jich tejno nebude. Strany pak p. Adama, že ho z toho závazku propustiti nemohú a zvláště podle toho, co jest k tomuto právu suplikoval, což také JMti arciknížecí v známost uvésti chtějí a s ním o to míti činiti. Co se pak Markýty žádosti dotýče, že rukojmové nejsú propuštěni a nepropouštějí se. A jináč že ji opatřiti nevědí kterak; než vidí-li ona jaké své nebezpečenství, že při světském právě při p. purkmistru a pánech múž sobě toho hledati.

---

*) In margine: Oddávání kněze Jiříka a kněze Jana odporoval.

398. *Další jednání o žalobě Kateřiny „od Maryjů" proti manželi jejímu Jiříku Bendovi, mlynáři, pro zlé nakládání. Ona žádá za rozvod.*

1565, 19, října. — Die fer. 6. post Lucae. — (P), fol. 169, b.

Kateřina od Maryjů s Jiříkem Bendú, mlynářem, manželem svým. Od ní: Jakož jí odloženo k postavení, to aby mohlo známější býti, že chce připomenúti předešlú žalobu. A protož: 1. Že ji zamordovati chtěl před přáteli a žedlíkem hodil a konví pětižedlíkovou a ji ranil a ji mordoval a mord provésti chtěl. 2. Že se dal slyšeti, poněvadž jest tu tou konví ji zamordovati nemohl, že o to se přičiní a sekeru nějakú širokú mlynářskú že do ní vhodí; a jakž práva duchovní to vysvědčují, „quia inter conjuges maleficio a mala voluntate omnia dijudicantur", a on že na ni hoditi chtěl, a tak tu vůli na ni vyhodil. A potom pohrůžky činil, že to vykoná, a to tím stvrdil, že ji zamordovati chtěl, že pravil, že k žádnému dobrému místu pro ni přijíti nemůže. 3. Že ji nařekl, jakoby se proti manželství svému chovati měla, a tudy chtěje se z manželství vytáhnúti. 4. Naposledy, nebude-li moci toho vykonati, že chce na konec u rychtáře pacholkem býti. Potom maje státi, že jest nestál k průvodům; a dále na čem jest postaveno, že podle stanného práva žádá zůstavena býti. A onehdy že se s ní hrdloval a s ní táhl pláštěk a něco toho vzal. A protož že žádá s ním rozlúčení. Táhla se na poznamenání.

Na to: Co se tuto mnoho mluví, že tomu odpírá, aby to ona měla prokázati. A toho, že by ji zamordovati chtěl a pacholkem u rychtáře měl chtíti býti, jsa řemeslníkem, že toho neprovede. A tu jsa ubit, že na tři léta ležel a ona potom že chtěla se vdáti. A protož že žádá, aby ona jemu vydána byla. Pakli to může býti, poněvadž ho žádá prázdna býti, aby jemu, co jest jeho a tu přinesl, vydáno bylo.

Jiřík Benda sám. Dictum: Že žádá, aby mu manželka byla vydána, a na právo nastupuje; a předešle maje o touž věc činiti při právě a maje státi ku právu, že od práva ušel pryč. A protož, poněvadž se zapomenul na[d] svú poctivostí a od práva ušel, kterak chce práva tohoto užiti? — Na to: Že neušel, než jsa nemocný, že šel a tam byl.

Kateřina Maryjova s Jiříkem Bendú zase. Dictum: Že Jiřík za tú příčinú ku právu přistúpil žádaje, aby manželka jeho Kateřina jemu dána byla; a ona žádá s ním rozlúčena býti. A on k tomu přivoluje, však aby sa svoboden mohl se oženiti. A tu strany že se táhly na akta předešlá, kterak on od práva ušel, a s ním o tom že rozmlúvali, proč jest právo potupil, a tak že by mu nebyli povinni uděliti práva. Na to že odpověděl, že jest

půl třetího léta nemoc[en] byl a proto státi nemohl. A protož, ač by mu povinni tím nebyli, však z milostivosti práva že jemu toho udělují, aby on to ve 4 nedělích pořád provedl, že toho času nemocen byl a kde. — On to ujal a že to chce prokázati. — Ona žádala za ujištění, že před ním sebú bezpečna není. — Dictum: Ponĕvadž nejsú ku právu přijati a ještě nevědí, příjmú-li to ku právu, že ji nemohú bezpečiti ničímž. A protož, vidí-li ona své jaké nebezpečenství tu, že může toho při právě světském sobě hleděti a hledati bezpečenství.

---

399. Administrátoři konsistoře pod obojí arciknížete Ferdinanda se dotazují, co by měli činiti v příčině odvolání, které Adam Vršovský ve sporu svém s Markétou Zlomkovou o slib manželský vznesl na arcibiskupa.

1565, 22. října. — Rkp. v arch. arcib. Pražs. Miss. lat. boh. germ. ad imp. et princ. an. 1565—1570. fol. 10 b et 11.

Suplikací J. Mti arciknížecí od administrátorův pod obojí způsobou přijímajících podaná v pondělí po sv. Uršule léta P. 1565.

Nejjasnější arcikníže, pane ɔc. K Vaší AKn. Mti se utíkáme jakožto nám vystavenému od Jeho Velebnosti Cís. k radě a ochraně, v čem bychom se k Vaší AKn. Mti utekli, a zvláště v věcech nových a v některých věcech nám nezvyklých, a to v tomto. Nějaký Adam Vršovský měl před právem duchovním v konsistoři Pražské pod obojí způsobou přijímajících o manželství s nějakou Markétou Zlomkovou činiti. I jest mu při právě našem podle práv duchovních za manželku přisouzena a on nechce na naší výpovědi přestati, než apeluje před pana arcibiskupa, a my nevíme v té věci co máme činiti. Ohlédajíce se z některých příčin na stavy strany naší pod obojí spůsobou přijímajících, aby nám to po straně k něčemu jinému nevykládali, nežli bychom my mínili, tak jak se nám to na tento čas přihází od mnohých rozličné vykládání, obouzení, omluvení, ani na Vaši AKn. Mt., abychom my o tom co věděti měli, nic nevznášejíc, ježto bychom AKn. Mtí rádi ve všem napraveni byli jakžkoli, jako pánem svým nejmilostivějším: i toto V. AKn. Mti můžeme oznámiti, že v předešlých letech od práva našeho duchovního apelací bývaly k nejvyššímu biskupu do Říma, když arcibiskupa v království Českém nebylo. Na tento čas již nevíme se čím spraviti a sami od sebe nesmíme se v nic dáti a již ne sami sebou ani kým jiným z světských lidí, neohledajíce se na žádné křiky ani utrhání i pomluvy, Vaší AKn. Mtí na místě Jeho Velebnosti Cís., pánem svým nejmilostivějším, jakž nám poručiti ráčíte, tak se míníme zachovati, buďto bez prodlévání vydati, nebo do některého času

zanechati. Za milostivé a laskavé naučení a poručení ponížené a pokorně prosíme, jsouce té jisté naděje, že Vaší AKn. Mtí v ničemž opuštěni nebudeme, neb jisté věrné rady a pomoci žádáme. A my za Vaši AKnMt ustavičně se Pánu Bohu modlíme, aby Pán Bůh všemohoucí ráčil Vaši AKnMti dáti své Božské milostivé laskavé požehnání na každém místě i všemu domu Rakouskému, aby Pán Bůh ráčil ostříhati V. AKnMt ode všeho zlého i od každé nešťastné příhody zlé, nyní i na věky. Amen, amen, amen.

---

400. Pavel Nožíř žaluje u konsistoře pod obojí na kněze Jiříka, faráře ve Vrbně pod Mělníkem, pro urážlivý výrok o řeznících.

1565, 26. října. — Die fer. 6. ante Simonis Judae. — (P), fol. 170. b.

Pavel Nožíř vznesl, že kněz Jiřík, farář v Vrbně pod Mělníkem, jemu nadal na faře u pana administrátora na Malé Straně, když tam byl, že řezníci jsú zvyjedení lháři, a když trestal ho jiný kněz, že to po druhé opětoval, že tak ještě praví, a že jim řezníkům nemá víra dána býti. A té půtky že se nenadál, a proto že žádá v tom za opatření. — Dictum: Že tomu nevědí co říci, co mu se přihodilo, ale že mu bude vydán půhon.

---

401. Sestra nebožtíka kněze Duchka (faráře v Jirčanech) a její vnučka Judyta přiznaly se před konsistoří pod obojí, že obdržely peníze a svršky jim odkázané. Mezi poručníky kšaftu jmenuje se také kněz Jan, farář Zlatnický.

1565, 26. října. — Die fer. 6. ante Simonis Judae. — (P), fol. 170, b.

Kateřina, sestra nebožtíka kněze Duchka*), a Judyt, vnučka její, přiznaly se svými ústy, stoje v konsistoři, že sú přijaly všecku sumu jim odkázanú od nebožtíka kněze Duchka, totižto 20 kop míš. a z svršků i nádobí i nábytkův, jakž v kšaftu jim svědčí to odkázání, a z toho poručníky téhož kšaftu kněze Jana, faráře Zlatnického, a pana Marka i pana Martina Střelce kvitují od sebe i od svých budúcích.

---

402. Kněz Jan, farář Neveklovský, trestán od konsistoře pod obojí, že dceru ženy, jež na faře právala, o poctivost připravil.

1565, 26. října. — Die fer. 6. ante Simonis Judae. — (P), fol. 170, b.

Dorota Hrobinčina dcera, s knězem Janem, farářem Neveklovským. Od ní: Jakož jest ho obvinila, co jest proti Pánu Bohu a proti svému povolání se dopustil, ji o poctivost připravil

---

*) Viz č. 155, 163, 481.

a s ní děťátko měl, žádala za opatření. — Na to od něho: Že to ráčili předešle slyšeti, a to že se tak stalo a o to s ní že smlúvu učinil, aby úřad pokoje užiti mohl. A té smlúvě že zadost činí, žádaje při té smlúvě zůstaven býti. A že směla suplikovati JMti panu arcibiskupovi, že by měl oddávanú manželku, že toho není; a kdež předešle pravila, že by jí něco slibovati měl, toho že není a toho neukáže. — Ona: Aby pamatoval na svú duši. A proti tomu že té smlúvě nedává místa a nedala; ale smlúvu činil-li jest s mateří její, že to mohl učiniti, že ona jí a dítěte hlídala, a že práva městská i zřízení zemské ukazuje to, že každý sám má při smlúvě býti. — Na to: Že v smlúvě stojí o Dorotě.

Kněz Jan sám. Tázán, kterak k tomu přišel, sama-li ona z dobré vůle čili z násilí nějakého? — Na to: Že běhávala na faru i za knězem Markem a sama tomu povolila dobrovolně, a žádných slibů nebylo a že na ni ani nemyslil, a prve že na faru běhala a právala.

Dorota sama. Tázána, kterak přišla k tomu snížení od kněze a k tomu dítěti? — Na to: Že chodila pro svú potřebu a matka že jim právala komže, a na půl leta že o to stál, ale ona dobrovolně že k tomu svolila; a potom když život měla, že se k němu znal a sliboval, že ji neopustí a chovati bude. — Dictum: Že vyslyšána žaloba i odpověď a s jednú každú osobú promluvení měli a z toho porozuměli, že k čemu Dorota přišla, že přišla s dobrú vůlí, za knězem chodila, s ním, maje leta, se dopustila neřádu, věda, že z něho muže míti nemůže. A on kněz na faře takového skutku [se] dopustil, a protož že je do trestání svého berú: on aby šel na rathúz a ona do šatlavy. — Ona žádala, aby šla na rathúz. I tu jí oznámeno, že úřad má nad ní lítost věčí nežli ona sama, a kdyby do šatlavy šla, že by ji obrali co lípu; protož že toho povolují, aby na rathúz šla a tam se pokojně chovala. Ona poděkovala z toho. Potom také kněz jest trestán a přimluveno mu, kterak se chová nečistotně a smilně a zhovadile a kterak tak chodí k oltáři Božímu, a že dal příčiny k tomu podle práv duchovních, aby byl umořen, a že asi do 5 pankhartův se dopustil, a poručeno mu, aby se na rathúze pokojně choval.

---

403. Kněz M. Havel Gelastus, probošt kolleje Všech Svatých, žádá od konsistoře pod obojí, aby opatřen byl farou v Praze a aby jemu byly dány peníze za práci, kterou v konsistoři vedl.

1565, 26. října. — Die fer. 6. ante Simonis Judae. — (P), fol. 171, a.

Pan mistr kněz Havel Gelastus, probošt kolleje Všech Svatých, oznámil, že porozuměti ráčí z spisu, kterého podává, jaká

by byla příčina jeho předstúpení. Čtena jest. Žádal v ní: 1. ačkoli obedientiam canonicam slíbil panu arcibiskupu a maje malé opatření, aby mu dopřána byla fara v Praze u sv. Linharta a u sv. Valentina; 2. aby peníze mu byly dány od pana administrátora kněze Jana za práci, kterú vedl v konsistoři předešle; 3. aby mu byl vydán výpis instrukcí dané konsistoři od J. MCské. Pan administrátor z Malé strany odepřel, že tomu místa nedává, co ho pan mistr dotýká v tom spisu. — Dictum: Která by kolivěk osada v těchto městech Pražských za něho žádala, že by se k němu tak jako k jiným prelátům zachovati chtěli. A poněvadž páni Pražané sú kollátorové, a mimo vůli kollátora že nikam nepodávají. Co se dotýká pana administrátora z Malé strany, že se v mnohých těch věcech nepamatuje. Strany pana administrátora Betlemského, že jest předešle o túž věc suplikoval císaři pánu dobré paměti několikrát; on dával na ni odpověď, a při tom až posavád zůstaven, že nedal nic schovati panu administrátorovi. Strany instrukcí, co se na jeho osobu vztahuje, že mu bude přečteno. — Na to: Že toliko to odpoví strany pana administrátora Malostranského, že jest to od něho slyšel i jiní před ním, ale že se nepamatuje. Protož že tomu všemu dává pokoj až do času.

---

404. K žádosti vyslaných ze Stříbra posílá tam konsistoř pod obojí Týnského kaplana, aby při starém děkanu Stříbrském za kaplana byl.

1565, 31. října. — Die fer. 4. in vigilia Omnium Sanctorum. — (P), fol. 171, b.

Páni vyslaní z Stříbra města oznámili pozdravení od pana purkmistra a pánův i starších a při tom že psaní od nich přinesli, z kterého porozumějí, čeho by žádali. A pan farář jejich že jest starý již a má na 80 let a posluhovati nemůže; protož že žádají, aby jiným farářem aneb kaplanem opatřeni býti mohli. Při tom také vznesli, že kaplan kněz Jiřík jejich odešel do Kolovsi pěšky a svévolně ušel, a tomu že nevědí co říci, ale za opatření žádají. — Dictum: Jakž skrze psaní tak také skrze ně že páni oznamují města svého potřebu, že nemohú než nad tím stížnost míti. A poněvadž děkan jest již lety stížný a kaplan odešel, a protož v tomto nedostatku aby je opatřiti mohli, že z Tejna kaplan jeden jim propuštěn jest. A tak to příjmúce přátelům svým aby to oznámili, že jim v potřebách jejich volně dávají se nadjíti a že ho podávají za kaplana, a ne za faráře. A poněvadž jejich děkan mnohá léta u nich dobře strávil, že k němu také se chovati budú a jeho opatrovati až do jeho vůle do sv. Jiří. — Poděkovali z předložení a z laskavé odpovědi,

a že sú té vůle jeho opatrovati a starším svým to oznámiti. Tu také knězi Janovi dictum: Že jeho podávají v této potřebě do Stříbra na žádost jejich a o něm té sú naděje, že on to k sobě přijme a s děkanem jejich se srovná a tam se mravně, poctivě a vážně všelijak chovati bude, aby skrze jeho toulání zhoršení tam nepřišlo, a bez hanění tam aby se držel do sv. Jiří a s těmito přátely tam se vypravil. A to když o něm uslyší, že se tam tak chovati bude, že naň chtějí laskavi býti jako otec na své dítě. — Na to: Ačkoli se nenadál toho, však v tom se poslušně chce chovati.

---

405. Ve při osadníků Žaboklických s bývalým farářem svým, knězem Janem, toho času farářem v Litovli na Moravě, v příčině zabraného náčiní kostelního, povolen k žádosti Zdeňka Krajíře odklad. Kněz Jan ohražuje se proti výtce, že by byl „loupežníkem kostela“.

1565, 31. října. — Die fer. 4. in vigilia Omnium Sanctorum. — (P), fol. 171, b.

Sedláci osadní žabokličtí s knězem Janem, farářem v Litovli na Moravě. Sedláci podali od pana Zdeňka ɔc*) listu. Žádá, aby do pátku odloženo bylo té pře do jeho přítomnosti. — On zase: Že pod té pře ztracením bylo mu poručeno, aby stál, a tak že stojí, a na jiném nebyl, než že to slyšáno bude; ale potkal se s jinú věcí. A co pan Krajíř píše, snad nerozumí tomu, že jest mladý, píše-li sám, aneb ouředník; a protož žádá, aby psaní to chováno bylo. A že ho loupežníkem kostela pán jmenuje, bude-li pán tak vysoké důtky chtíti mluviti, že jemu dá odpověď, že loupežníkem není a za to od úřadu držán není a nedrží se. A protož poněvadž pán žádá do pátku odložení, že dlúho není, že sčekání chce míti. — Dictum: Že povoluje kněz Jan takovému odkladu do pátku, jakž pán žádá toho.

---

406. Kněz Matouš, farář od sv. Michala v Starém městě Pražském, napomenut jest od konsistoře, aby oděv kněžský nosil.

1565, 31. října. — Die fer. 4. in vigilia Omnium Sanctorum. — (P), fol. 171, b.

Kněz Matúš, farář od sv. Michala v Starém městě. Předložili mu, aby šat a oděv nosil kněžský. Na to: Že jest chudý a nemá nač jednati. Dictum: Že vůkol chodí s úřadem tímto a poněvadž bere odpuštění, že toho jemu přejí, však aby se žádnému nezamlúval, a bude-li spatřen v tom plášti, že bude jemu ukázán rathúz.

---

*) In margine: Od pana Zdeňka Krajíře.

407. Další jednání před konsistoří pod obojí o žalobě pana Henrycha Krajíře a poddaných jeho Žaboklických proti knězi Janovi Misenovi, bývalému faráři jejich a již faráři v Litovli na Moravě, v příčině obstavení klenotů kostelních pro dlužné desátky.

1565, 2. listopadu. — Die fer. 6. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 172 a,—173, b.

Urozený pán pan Henrych Krajíř ɔc s poddanými Žaboklickými svými a kněz Jan Misenus, farář v Litovli na Moravě. Od pána: Že nevidí mu se co mluviti, ale poněvadž jest tu před úřadem kněz Jan a mešné rúcho pobral, chce-li co promluviti, že pán uslyší. — On kněz dal čísti jejich suplikací a listy. Potom od něho: Že rozuměl tomu, že pán a Žaboklíčtí jsú původové, a protož chtějí-li co mluviti, že jim kněz Jan dá odpověď. — Proti tomu od pána: Poněvadž se tu nedotýká jiného nic, než účinku kněze Jana, a s tím účinkem že jest postižen zde v zámku JMCské, a poněvadž jest to položiti musil a potom to obstavil, a tak náleží mu mluviti, proč jest to obstavil a proč to učinil. Poněvadž jest pán, když rozepře chtěla ta býti, chtěl slyšeti kněze Jana i osady, a kněz Jan k němu nepřišel a nazejtří ten skutek učinil, o kterém jest suplikací, že pán jeho věcí vyvazovati nemíní, a by mu na tisíce byli dlužni, že toho učiniti neměl. — Na to zase od kněze: Že neví tyto dlúhé řeči, neb ani žaloba není, neb jednak vysoce naříkán jest a potom strany obstavení věcí. A teď chtěli by s ním o poctivost míti činiti, jakož i páně list o tom jest. Neb kdo koho naříká, že sobě sám právo činí. A jest té naděje, že toto ctné právo za to nedrží, a tak, poněvadž byl pod tímto právem, že nebylo potřebí naříkati a do vězení strojiti. A tak jestliže jest kněz Jan kalichy jim obstavil, že to učinil, že mu desátku dáti nechtěli, a těch věcí že z kostela nebral, neb jest je za sebú měl svěřené, a tak jim vydati nechtěl jich. A zpráva jest, že pán jim dáti desátkův nedal, a když ty věci s sebú měl, že se v Praze u pana administrátora na Malé straně zastavil a stížil jako vrchnosti, že jemu dáti nechtějí. A tak ku právu se hlásal. A protož, chtějí-li sobě osadní usmysliti, chtějí-li potom správce duchovní míti, neměli ho tak naříkati, chtěli-li sú se [sic] právem viniti. Neb kdo chce koho z čeho viniti, nemá ho haněti. A kněžím se mešná rúcha svěřují, a potom, aby zase vrátil, bývá napomenut. A práva duchovní takové, když svěřené věci jsú, nenazývají kostelní loupeží, jako tito to činí. A tak že tak velikú věc nikda při tomto právě činiti žádný neměl: neb i nějaký D. Bartoloměj také svěřenú věc zadržuje, a nebyl tak za takového uznán při právě. A protož že žádá, aby jeho v tom opatřili, aby mu, co sú dlužni zůstali, dali.

Proti tomu: Že taková řeč jemu postačiti nemůže, že jest to jeho prym [sic]; neb kdež praví, že sú byli na faře u něho, to že pravda není, a kdyby u něho byli, že by nezapečetil kapli a fary. A když se pryč strojil, že ho napomenuli, aby počet učinil, že toho učiniti nechtěl; žádali, aby šel s nimi ku pánu, že dal políček sedláku a nechtěl jíti, a potom jeden ho chytil za sukni a on ji pustil a utek a jel do krčmy a potom nočně sem. Kdež praví, že to chtěl opatřiti zde, že toto jest, když přijel, jel sem, a poddaní páně měli list, že teprva přispěli, když [v] bráně jel a z brány ujeti chtěl, a tak rozuměti, že to dále vézti chtěl a toho že složiti nemínil. Z toho rozuměti, že nějaký obmysl jeho tu byl. A žádný práva sobě nemá činiti. A to také že se dokázati můž, že kněz Jan 16 kop od poddaných vzal a dlužen zůstal poddaným, a kdyby se před pánem dal najíti, že by pán [k] jeho spravedlnosti mu dopomohl. A ještě že to pán chce učiniti, aby oznámil, jestli kdo mu co dlužen, že poručí jemu dáti a dopomoci, a za to že žádá, co jest odnesl, aby jemu poručili to zase navrátiti těmto osadním a pánu.

Na to: Že tuto toliko důtky slyší a právem zřízení zemského jest vyměřeno, že bez důtky má před právem mluveno býti. Več mu to ráčí obrátiti, že to při tom zůstavuje. Kdež pak k slyšení a k průvodům se nutkají a knězi Janovi peremtorie čas uložen a on z Moravy sem vážil práci a skrze to útraty vede a další ještě útraty by mu nastávaly, kdyby to odkládáno déle bylo a teď peremtorie odloženo, že by měli provozovati a prokazovati, co mluví. A toho že jest neučinil, než dobrým úmyslem a o tom, jakž jest oznámil, že to proto učinil, jakž panu administrátorovi to jest vědomé, že jedné aby služba Boží jim zastavena byla a on k svému přišel. A protož, poněvadž strana k tomu se podvoluje, že jemu, co jest jeho, dáti chce, a kněz Jan toho žádá, jest té naděje, že ho ráčí opatřiti v tom i také na poctivosti.

Proti tomu: Že listy nějaké přitiskl kněz Jan. Žádali ho za přečtení. A kdež o zadržání desátku mluví, že bylo mu 16 kop [dáno] a něco z toho vydal, a má ještě 11 kop, a něco vejše chtěl míti, a že nevědí, jestli mu kdo co dlužen, a praví, že nemají vědomosti, aby o tom na kázání mluvil, o dluzích; a ví-li, kteří sú mu dlužni, že pán je k tomu přidrží, aby mu dali. A protož že žádá, aby mu poručili, aby kostelní věci vydal k službě Boží, aby služba Boží tam se dáti [sic] mohla. — Na to: Že i ten list to vyznává, že úkladem nic nečiní. A kdež se k tomu podvoluje, že mu dáti chtějí, jen aby jmenoval, kteří sú dlužni, a o tom že rejstra položil, že tomu vyrozuměti ráčí. A v tom že se poručí k spravedlivému opatření, že na Jich Mti přestane. Potom původ mluvil o škody a on také oznámil, že veliké útraty vede z Moravy.

Pan Krajíř s poddanými a přátely. Dictum: Dobře-li tomu vyrozumíno, že by pán chtěl dopomoci, aby knězi Janovi dáno bylo, co sú mu poddaní JMti dlužni. — Na to: Že na tom jest, když by kněz Jan zprávu dal, co sú jemu dlužni; a předešle že by to pán byl učinil, než že se pryč odebral. Než na jeho zprávu že toho učiniti nemůže, neb by mu víru malú da[li]. A tak aby dáno bylo mu, co jest spravedlivého a k čemu se přiznají, a on také aby dal, co jest jim dlužen. Než strany obilí svatojiřského, že tu mu nenáleží. Přistúpil o sv. Ondřeji po smrti kněze Jana, před dvěma lety z Kadaně přišel, a pověděli mu, aby na 11 kopách přestal a s panem děkanem se umluvil, a to s vůlí pana děkana, a že tu chce na svůj groš býti. A teď by chtěl půl míti, co tento kněz od sv. Jiří míti má; a 1 strych obilí že jim dlužen.

Kněz Jan s přátely svými. Dictum: Že z promluvení pána rozuměti, že zbytečně dělá zaneprázdnění a táhne se na desátky. Že na tom přestal, k čemu se uvolil, že by i na svůj groš tu býti chtěl. — Na to: Že ta zpráva jest omylná a tam že od děkana s povolením úřadu podán za faráře. A dvě neděle po sv. Havle panu děkanovi on kněz dvě kopě a sedláci 2 kopě dali, a což náleží faráři, že na to přijal. A že připsání bylo, aby obilí po knězi Janovi pozůstalého se nedotýkal, a když jim to oznámil, že oni předce zámek stlúkli. A tak vzal jeden desátek a žádné smlúvy s nimi nečinil, a žádá své mzdy spravedlivě. A na tu summu že nepřistúpil, na kterú s panem děkanem oni se smluvili, a co sú mu dali 11 kop, že měli vyraziti sobě potom z luk.

Pan Krajíř a kněz Jan. Dictum: Aby to, může-li býti, učteno bylo, co sú mu dlužni, aby vydali po jedné osobě, a tu co vyřknú, drželi sobě. Pán k tomu svolil, že chce držeti. A to aby bylo u pana Ursína.

Dictum rursus utrique: Poněvadž k tomu přišlo strany desátkův, aby učteno bylo, bylo-li by co toho, či nebylo a co. Když se to vykoná, to aby v pondělí úřadu dáno bylo znáti, a tu oznámí se stranám, kterak by se dále zachovati měli.

---

408. Osadní od sv. Václava na Zderaze žádají konsistoř pod obojí o jiného faráře a stěžují sobě, že předešlý farář odešel, neučiniv jim počtu a nevykázav věcí kostelních jemu svěřených, a že ani zvoník tak neučinil.

1565, 2. listopadu. — Die fer. 6. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 173.

Páni osadní od sv. Václava z Zderazu pozdravení oznámili, a při tom, že znaje dopuštění Boží, že faráře nemají, to že hříchům svým přičítají. A kdež pan farář od nich vzal odpuštění, to že

úřadu v známost uvedli a tu že připověď se jim stala, že budou jiným opatřeni; a protož za to že žádají, aby opatřeni byly jiným. A co se dotýče kněze Václava, že jim počtu neučinil, ani zvoník; že kostelních věcí nevykázal a mnohých svěřených jemu dočísti se nemohú ani na faře nádobí, krom že listu nějakého nechal v kaple. A když mu nosili peníze poslední, že pravil, že jim takovú šňupku udělá, že budú míti co zhrejzti, a jeho pana Jiříka že s osadú svadil. A protož že se vybral, než přezvěděli, a počtu neučinil, a že pravil, že pan Jiřík na něj šesti artikulův podal, a toho že není; táhl se na paměť pana administrátora. A tak že žádají jak v jednom, tak také v druhém za opatření. — Dictum: Že jest to tak, že sú pečovali o to, ale toho že učiniti nemohli, a bude-li co před rukama, že jim dají znáti. Co se pak kněze Václava dotýče, že toho neradi slyší, že se kněz Václav tak nepokojně odebral. A tu pan administrátor oznámil, že od něho žádného ani jednoho artikule neměl, a to také aby jiným osadním oznámili, aby se spokojili. A protož strany toho účtu že k němu psáti budú, aby toho zvoníka postavil, a k němu také, oč sobě stěžují, oznámiti.

---

409. Zikmund Jehňátko, farář u Matky Boží na Louži, vzat v trestání, poněvadž kněze Pavla, kaplana u sv. Jiljí, okrvavil a děvče bil.

1565, 2. listop. — Die fer. 6. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 173, b, 174, a.

Kněz Zikmund Jehňátko, farář u Matky Boží na Lúži, s knězem Pavlem, kaplanem u sv. Jiljí. Dictum: Poněvadž jest se dopustil okrvavení na faře kněze a bratra svého, nemaje toho ani proti právu ani proti Bohu, aby bratra mordoval svého, učiniti, protož jeho berú do svého trestání. — Od kněze Pavla: Že ho viní, že ho s svú kuchařkú zbil a pět ran mu učinil, a kdyby lidí tu nebylo, že by snad byl zabil. A k němu že se dal najíti s nějakým děvčátkem, chtěje je u lidí zjednati. A když mu uložil čas a přišel a pravil, že potvor nadal jeho děvčeti a sedl vedle pana opata Strahovského; že železem ho pral a kuchařka ho za vrch vzala, a potom ho sekal a kus prstu mu uťal a za uchem v hlavě rány mu učinil. — Proti tomu: že chce poslušnost zachovati, poněvadž mu trestání nalezeno, a že děvčátku jeho dal poliček, když přišla od mistryně, a v kanceláři když byl, že dal jemu pohlavek, když se o děvče k němu domlúval, a nohú ho bil, a tak že se brániti musel; a panu opatu také že dal pohlavek.

Kněz Zikmund s knězem Pavlem, kaplanem Jilským. Dictum:

Že mordování, jaké se stalo na faře, jest patrné; ale že zpráva, že by manželku měl kněz Zikmund. — Na to on: Že nemá. — Proti tomu: Že sú dítky, takéť musí býti. — Kněz Zikmund: Že on má sám manželku. — Na to: Že nemá, a viděl-li jest ji? — Na to on: Že ji neviděl a neví. A tu jest mu domluveno, má-li manželku, aby se opatřil, že by ho chovati nemohli, ale aby odešel, jak přišel. Pověděl, že nemá, a to děvče že jest poctivých rodičův.

---

410. Matěj Zalužanský, hejtman pana Berky, žaluje kněze Jana Popela, faráře v Bakově, u konsistoře pod obojí pro urážku na cti pomluvou, že by měl styky s nějakou kuchařkou a s Pikharty. Poněvadž kněz se nepostavil, žalující ustoupil od práva duchovního, aby čest svou před právem světským hájil.

1565, 2. listop. — Die fer. 6. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 173, b.

Pan Matěj Zalužanský, hejtman JMti pana Berky, s knězem Janem Popelem, farářem v Bakově. Dictum: Že nestojí kněz a nevědí, za jakú příčinú. — Na to: že jest v paměti připsání pana Berky, jakú stížnost sobě do kněze Jana Popela pokládá, a pan Matěj také že stížnost svú v spisu položil, a podle obeslání že nestojí, a úřad o tom vědomosti nemá, proč jest to. A kdyby pak i stál, že by pan Matěj tomu odpíral; že s tú nějakú kuchařkú a s nějakými Pikharty činiti měl, toho že on nikda neprokáže. Ale že při právě světském o tom by s ním činiti nemohl, a tak, poněvadž k tomuto právu náleží, že žádati chtěl, aby od něho jemu to zapraveno bylo. I poněvadž neposlušný jest tomuto právu a nestojí podle rozkazu, že déle již také, poněvadž se poctivosti dotýče, zde míti činiti nechce, ale za to žádal, aby psaní jeho kněze Jana, jímž haní na poctivosti pana Matěje, zachováno bylo, když jeho bude, stoje po své poctivosti, potřebovati, [aby ho] nadjíti mohl. — Dictum: Odpověď pana Matěje, že by již více nemínil viniti kněze Jana, poněvadž nestojí, jsa citován, pak co jest za příčinu, že toho k sobě přijíti nemůže, ale toho zůstavují podle vůle pana hejtmana. A vědí podle zřízení zemského, kde by o poctivost činiti měli. Ale že předešle paní i pán z Pernštejna i jiní, když bylo proti knězi, že o poctivost zde rovnáni bývali a jim to k nápravě přivedeno bylo; ale když od práva chtějí odstúpiti, že toho při tom zůstavují. — Na to žádali za poznamenání, že od práva pan Matěj jest upuštěn, aby toho užiti mohl proti němu.

---

411. Pan Adam z Roupova žádá konsistoř pod obojí za dopsání Stříbrským, aby knězi Jiříkovi, dříve kaplanu jejich, jenž jemu konsistoří propuštěn byl, věci jeho zadržované vydali.

1565, 2. listop. — Die fer. 6. post Omnium Sanctorum — (P), fol. 174, a.

Urozený pán pan Adam z Roupova předstúpiv poděkoval z předstúpení. A jakož jemu kněz Jiřík, kaplan Stříbrský, s volí úřadu propustěn, z toho poděkoval a žádal, poněvadž páni Stříbrští jeho věci některé zadržují, aby k nim připsání se stalo, aby jemu vydali, zvláště poněvadž, jakž zpráva, jiným kaplanem opatřeni jsú. — Dictum: Jakož jest často žádostiv byl, aby týž kněz tam jemu podán byl, a připsání o to se pánu sta'a, že toho při tom zůstavují a pánu jeho přejí; a psaní že bude pánům Stříbrským vydáno.

---

412. Arcikníže Ferdinand žádá císaře Maximiliana, bratra svého, za svolení, aby k spokojení stavů pod obojí způsobou přijímajících arcibiskup Pražský osoby pod obojí, které již první a druhé svěcení mají, zcela na kněze dosvětil.

V Praze, 2. listopadu 1565. — Konc. v arch. česk. místodrž. R. 109—1—9.

Allergnädigster Fürst, geliebter Herr und Bruder. E. Kais. Mt. und L. kann ich nicht umbegehen gehorsamblich und bruderlich zu berichten, dass sich die sub utraque bede, Geistliche und Weltliche, bei mir oft und dick über den Erzbischof, dass er ihre Priesterschaft nicht weihen wolle, dardurch würden sie an Priestern grossen Mangel leiden müssen, beschwert. Dagegen gleichwohl der Erzbischof, dass er die sub utraque ohne grosse Gefahr, so ihme daraus entstehen möchte, nicht weihen könnte, also erhebliche Ursachen forgewendt und insonderheit angezeiget, er hätte von E. Kais. Mt. und L. den Befelch, dass er mit solcher Weihung bis auf E. Kais. Mt. und L. glückliche Ankunft in die Kron Beheim stille halten sollte, deme er auch also gehorsamben wollte. Dawider dann, wie gemeldt, die Stände sub utraque sowohl auch ihre Geistliche bei mir also emsig verhandeln, auch allbereit etliche viel Personen vom Erzbischof die erste und andere Weihe empfangen. Und damit die sub utraque zu diesemmal gestillet und E. Kais. Mt. und L. von ihnen nicht möchten angelaufen werden, hätte ich gehorsamblich geachtet, E. Kais. Mt. und L. möchten gnädigist zulassen, dass der Erzbischof die Personen, so albereit die erste und andere Weihe empfangen, vollend zu Priestern weihen möchte. Mit diesen müssten sich alsdann die sub utraque bis auf weitere

Anordnung begnugen lassen. Doch stehet dieses in E. Kais. Mt. und L. gnädigistem Gefallen. Und thue 2c Geben Prag den 2. November Anno im 65ten.

---

413. Mezi osadními Žaboklickými a bývalým farářem jejich knězem Janem Misenem, již farářem v Litovli, uzavřena a v konsistoři čtena smlouva. Kněz Jan odprosil administrátora za učiněnou urážku.

1565, 5. listop. — Die fer. 2. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 174, b.

Osadní Žaboklečtí s knězem Janem Misenem, farářem v Litovli, s přátely svými.*) Od něho: Jakž onehdejšího dne ráčili vyhledávati těch cest, aby mezi urozeným pánem z Krejku na místě poddaných Žaboklických a knězem Janem, toho že jest v spis uvedeno s prací pana Jiříka Ursina a pánův přátel. A kdež při tom se přimísilo, že kněz Jan z horlivosti, když brán byl od rychtáře, tu něco učinil a jako pana otce pana administrátora zhoršil a nějaké promluvení učinil, nemaje toho proti svému staršímu učiniti: a protož žádá, aby ráčil pan administrátor jakožto otec laskavě jemu vážiti to, co jest proti němu provinil, a že on toho na potomní časy se uchovati chce a jako k svému staršímu uctivě se míti. — Čtena jejich smlúva. Po přečtení žádali, aby do kněh byla vepsána. I zůstaveno to při uvážení.

---

414. Jakub Kodicillus z Tulechova prosí konsistoř pod obojí, aby chránili kšaft kněze Crucigery. Kněz Jan Misenus pro neposlušnost a klenotů kostelních odcizení má jíti do vězení. Klenoty takové vráceny Žaboklickým.

1565, 5. listop. — Die fer. 2. post Omnium Sanctorum. — (P), fol. 175.

Pan mistr Jakub Kodicillus z Tulechova žádal, aby ráčili nad kšaftem kněze Jana Crucigery stvrzením ruku držeti. A jakož předešle připsání od úřadu svého ráčili učiniti, aby obilím tím hejbáno nebylo, že sú jím hejbali a prodávali je, a až dosavad přátelům těm to vydáno není. A on jako poručník že by nerad dopustil toho, aby pro něho k úřadu tomuto šly žaloby. Žádal, aby se pánem rozmluvení ráčili míti a pánu to předložiti, aby těch věcí jemu nebožtíkovi náležitých nezadržoval. Při tom přimlúval se za kněze Jana Misena k panu administrátorovi, aby jemu ráčil toho milostivě a laskavě jako otec vážiti, co jest

---

*) In margine: Jan jináč Janek, rychtář, a Šebestián Jakeš. Pan Ursín mluvil.

proti panu administrátorovi provinil. Kněz Jan sám také žádal pana administrátora, aby jemu ráčil odpustiti, co jest provinil proti němu, že se toho chce bohdá uchovati potomně a že jest té naděje, že ráčí to učiniti. — Dictum: že mají v paměti, kterak sú v pátek vyhledavše prostředek učinili a našli, aby se koštovali a to spolu smluvili a srovnali; a tu doloženo, že se tu dotýče netoliko desátku, ale jiných dvú artikulův, a tu že mu oznámí, a to strany odebrání jeho s klenoty mešními a strany úřadu administrátora uražení: o těch že jemu bude oznámeno. Co se pak tkne smlúvy, že sú jako větští lidé vyzdvihli, jak se jim vidělo, a to spokojili. To že jsú uvažovali. A tak poněkud tomu místo dávají a poněkud nic. Strany desátků a nářků, kteří se stali mezi, když se tak líbilo knězi Janovi a v ty nářky lehnúti, my tomu dáváme místo, a tak pán i ti lidé v tom státi povinni budú. Než co se tkne účinku proti řízení Božskému a proti právu země této, neb aby se služby Boží stavovati měly, že to býti nemělo. A do soudu předešle pan administrátor u soudu zemského byl, a tu mluveno, že ti interdiktové a zastavování jsú zapověděna. A strany kalichů odnešení z fary a ven z země, jak i pan arcibiskup jemu psal, to také že tak váženo býti lehce nemůže.*) neb mají strany toho příčiny jisté, právní a důležité. Co se pak tkne uhanění úřadu pana administrátora, jakž listové šli, že na jejich práci a úpění a ty listy to učinil. A tak kněz Jan že neučinil proti osobě jeho, ale proti úřadu. A jakž se přimlúvají přátelé, že tak v jeho to rukú není, ale při uvážení úřadu, kterýžto úřad jest vší země této a tohoto království a stavův království tohoto. A Žaboklickým že jejich budú věci vydány. I vydány jsú v přítomnosti úřadu. A že se nedostávalo lžičky jedny, poručeno knězi Janovi, aby jemu lžičku jim zjednal na to místo jinú, a jakž mu oznámeno, aby se do vězení postavil. Kněz Jan žádal za milost, a sedláci poděkovali z opatření i na místě vší osady a své věci pobrali. Potom mu oznámeno knězi Janovi, aby zachoval se a šel na rathúz, že také pamatovati chtějí na jeho přátel pana Ursína a pana mistra přímluvu. Připověděl tak se zachovati.

---

415. Kněz Jan Slánský, farář v Novém Rychnově, uvolil se zaplatiti své kuchařce peníze za službu zadržalé.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 175, b.

Kněz Jan Slánský, farář v Novém Rychnově, postavil se podle obeslání strany položení peněz za službu zadržalých ku-

---

*) V originále chybně: „nemohú“.

chařce své, i svolil se jí dáti 6 kop 16 gr. čes. ad Nativitatis a s tím propuštěn, aby tomu zadost učinil.

---

416. Dorota, Hrobinčina dcera, stěžuje si, že kněz Jan, farář Neveklovský, zlehčuje ji před vězni, čta jim list pro ni složený.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 175, b.

Dorota, Hrobinčina dcera, poděkovala z předstúpení a vznesla, že kněz Jan, farář v Neveklově, učinil jí list na zlehčení její a jej před vězni čte, i že pokoje nezachovává, a co před sebe béře, to aby bylo při uvážení úřadu. — Dictum: Že nahoru odeslati chtějí, aby to odesláno bylo sem, a v tom co toho jest, že jí opatřiti chtějí. Má se zastaviti u pana administrátora.

---

417. Konsistoř pod obojí domlouvá knězi Zikmundovi Jehňátkovi, faráři u Matky Boží na Louži, že zkrvavil preláta; on i kněz Pavel upírají, že by měli manželky.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 175, b.

Kněz Zikmund Jehňátko, farář od Matky Boží na Lúži, s knězem Pavlem. Dictum: Že toho na místě tak pojednú spokojiti a na místě postaviti nemohú strany toho okrvavení; a v tom to prošlo, že kněz Pavel pravil, že kněz Zikmund má manželku oddávanú. Na to kněz Pavel: Že nemá a že jest kněz pravdomluvný a že pravil ironice u sv. Jiljí, že má ženu. — Proti tomu kněz Zikmund: Že on sám pravil o sobě to, že má ženu, ale o osobě jeho již od 30 let mají známost, a že toho není, aby měl manželku oddávanú. — Dictum knězi Zikmundovi: Že proto trestán, že zkrvavil preláta v těchto městech na faře u sebe, a protož aby se s ním o to umluvil, co bude moci prokázati, že dal od hojení. Tu také dotázán kněz Pavel, může-li to na své svědomí, na svú duši, na své kněžství [vzíti], že manželky nemá? — Na to od něho: Že béře to na své svědomí, a to že jest tak, že pravdu praví. Potom také knězi Zikmundovi: Že zpráva jest i u pana arcibiskupa, že by se v Minicích přiznal, že má oddávanú manželku. — Na to: Že to béře na své svědomí, že nemá oddávané manželky.

---

418. Jednání před konsistoří pod obojí mezi Janem Loškem, měštěnínem Berounským, a manželkou jeho Kateřinou o rozvod pro „nemanželské nakládání". On chce se smířiti, ona žádá býti odloučena.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 175, b.

Jan Lošek z Berúna s Kateřinú manželkú svú. On: Oznámil, maje v paměti, jaké zaneprázdnění úřadu tomuto činí a jakž jest na onen čas oznámil svú příhodu, kterak skrze lidské obmysly mezi ním a manželkú řeči nějaké prošly, a skrze to že trestán byl od pana purkmistra a pánův, a tou příčinou že jeho manželka na přáteli své vznesla; a oni více toho byli žádostivi, aby nějakú pokutu nesl a dal, nežli by je v manželství porovnali. A potom manželka stížnosti sobě kladla, že s ním býti nemůže. A tak to rozlúčení že více původem přátel, nežli nějakými příčinami bylo. A obeslání že učinil za tú příčinú, poněvadž od přátel smluveni o to býti nemohli, a o tom zprávu že dává, že přátelé a matka tomu sú na odpor, aby oni spolu manželé tito býti mohli a ona, jakž jest připověděla, tomu zadosti činila. A protož že on žádá za to úřadu, aby mezi nimi to spokojeno bylo, aby tito manželé spolu býti a sebe opatrovati mohli; neb již k roku skůro jest, jakž rozlúčení to trvá, a útraty s obú stran vedú a škody nesú; a Pán Bůh jim již děťátko dáti ráčil. A pan mistr Jakub z Vácova oznámil, když byl v komisí, že pán její i tito přátelé k tomu dávali místo, i otec její i ona sama; než že matka proti tomu byla. A protož aby ráčili se v to vložiti, aby pro rozkaz Boží a jejich budúcí dobré, poněvadž žádná příčina právní není a bohdá se nenajde, aby rozlúčeni býti měli, jakž by snad strana toho žádala, že je v tom opatřiti ráčí.

Na to od ní: Že mnoho řečí se mluví, jedny stěžující, že rozlučují je lidé řečmi, a jedny, že žádají přátelé spokojení, a jedny, že pán Vratislav i manželka jeho v to se vkládali; ale ty řeči že nadarmo se mluví. A že pan mistr Bartoloměj se pánem jednal, aby spokojeni býti mohli, to aby tak býti mohlo, o tom se nic neví, a že by otec také nestál tuto proto, že by tomu rád byl, aby se smluvili, toho že není, že jest nemocen; ale že Kateřina s ním Janem Loškem pro jeho pohrůžky býti nemůže a smlúvě mezi nimi státi se nemohlo. A obeslání Jan Lošek sobě vyžádal. A protož chce-li ji z čeho viniti, poněvadž pán Vratislav ji tuto postavil, že ona slyše to, dá odpověď.

Dictum: Že sú pracovali při obojích i při přátelích a rodičích Jana Loška podle práv duchovních a řízení Božského, aby se Pánu Bohu důvěřila, že bude smlúvú tak opatřena be-

dlivě, že bude sebú a svým životem jista a bezpečna. A to že proto oznamuje, aby rozuměli, že takový[mi] práce[mi] její[mi] a útratami mají těžkost a nebezpečenství i to děťátko. A protož mohli-li by se smluviti a porovnati přátelsky, že by toho vděčni byli. — Od něho: Že toho nepobíhá a křesťanské šetře povinnosti v tom se dává volen najíti, ale strana že tomu odporuje. Ale strany pana mistra, že by se našlo, kdyby pan mistr Jakub měl list jeho páně před rukama, jak pán píše, že by tomu rád byl, aby se smluvili. Strany pak Jana Loška, že v soud by se rád nechtěl dáti, ale ku právu se utekl, aby strana napomenuta byla. A poněvadž se toho nenachází z oznámení strany, aby právní příčiny byly, proč by rozvedeni býti měli, než nějaké zprávy a klevety prošly, protož, poněvadž proto byl předešle trestán, co toho bylo-li jest, že by rád, aby přátelsky porovnáni byli. A teď také toho zprávu že podávají od pana purkmistra a pánův Berúnských. — Na to: Že list také má páně, kdyby před rukama [sic], že zprávu pravdivú činí, že pán tomu nepovoloval. A teď že ona sama mu pravila: Kdyby jí bylo voleno, že by raději na smrt šla, než by s ním býti měla. A protož kterak by jaké rovnání býti tu mělo?

Proti tomu: Že již to, bylo-li jest co prve, již pominulo, jakož i psaní Berúnských o tom ukazuje. A protož že tomu nevěří, aby ona proti Pánu Bohu a svému svědomí, co jest před Pánem Bohem a dobrými lidmi [slíbila], měla zapomenúti se nad tím; aby dotázána byla sama i matka její, a v tom aby opatřen byl. — Na to od ní: Že nikda ji od toho neodrazovali a neodrazují, a páni Berúnští, jestli co sú spokojili a jeho oč trestali, o tom oni vědí, co jim náleželo. A teď že jí se ptal, co chce učiniti? A ona pověděla, že sobě raději na smrt volí jíti. A protož poněvadž obeslání prošlo, chce-li Jan Lošek podle práva co vesti, že ona [. . . .] — Dictum: Že to vyhledávali, našli-li by příčinu, aby jí Kateřině něco toho předložili, aby ona s manželem svým byla; ale že předešle nechtěli k ničemuž přijíti a rozuměti, že by vodu darmo měřili, ale aby tomu mohli porozuměti, jak ku právu to zašlo a jak pán s sebe to složil.

Čteno obeslání i odpor. Potom od něho: Že vyrozumívá, jak předešle stížnost byla, že manželka jeho od něho pryč se odebrala, a přátelé také že toho při nich hledali; a on že ještě jest té vůle a k tomu směřuje, aby jakožto manželé se porovnali, a v tom že ona se ohledati dá přátelsky, neb je neviní z ničehehož, neb nepochybuje, že ona se chovala dobře. Ale kdyby věděl, že ona proti tomu nebude, byl by se opatřil k tomu jináč dostatečně. A také že, co jest mezi nimi vzniklo, jest ztrestáno. A poněvadž nenadál se, aby ona tak urputně na svém stála, že by žádal za prodlení, aby mohl podle práva to sobě vesti. —

Na to od ní: Poněvadž slyšáno obeslání i žaloba i odpor, i kterak bylo na přátelském to jednání, a teď že k odkladu mluví a mnoho jich již prošlo. Ač pak snad strana potáhnese k tomu, že nebylo pod té pře ztracením; ale vidí se, že to postačiti nebude moci a s těžkem jaké svědky najde. Ale ona, jak s ní nemanželsky nakládal, že to ukazovati chce. — Dictum: Že pořádek ten býval, že sú práce sobě nevážívali, ale raději přátelsky také to porovnáno bývalo, což jest bývalo mezi manžely. A protož ačkoli tuto jest pracováno, ale kdyby ona chtěla, že by ještě osoby dali od sebe, i sami také k tomu se přičinili a pracovali, aby mohli porovnáni přátelsky býti a přátelsky k sobě přikročiti. Potom ona sama tázána, co k tomu říká? Proč by nechtěla s manželem býti? — Ona sama: Že s ním býti neví jak pro těžké nakládání a že by raději sobě žádala na smrt jíti. — On sám: Že jest již šenkovní dům opustil, a co připovídá, že před Pánem Bohem chce zadosti činiti. A to aby tak bylo všecko, co vznáší, že není; ale že chce s ní nakládati a k ní laskavě se chovati, a dokudž živ na věky jí toho, co jest bylo, připomínati nechce. — Ona: Že jako večer, tak také ráno jí mluvíval. — On: Milá Kateřino, zpomeň na svú duši, že toho není, a bylo-li jest co, že již opilý té živnosti nebude, ale řemesla svého bude s čeládkú hleděti. — Tázány strany, přistupují-li.

Rukojmové za pana Jana Loška: Pan Havel Lošek, měštěnín města Berúna, a pan Jakub Berúnský, měštěnín Nového města Pražského, ad tria consueta, pod 50 kop m.

Rukojmové za Kateřinu: Jan Koruna, vostruník, měštěnín Starého města Pražského, a Bernart Pister, měštěnín Starého města Pražského, pod 50 kop m.

Potom dictum: Že již ku právu jsú přijati, a protož mají-li co vésti ku právu, aby vedli. A poněvadž ona nechce se navrátiti k manželu svému, aby příčinu toho kladla. I čtena její svědomí. K svědku jednomu: Že není jim dáno znáti k opatření svědkův, jakž zřízení zemské S. 1. Po přečtení od ní: Že příčiny se nachází, machinatio ad mortem, jak nožem měření k smrti. A tak 19 neděl že ji nebil, ale potom že vždycky každý den skúro sedmkráte že ji, krom toho, co jest u vězení byl, bil. A tak že najíti ráčí příčiny k nebytí jejich. A páni Berounští že vysvědčují, že trestán byl pro nenakládání, a oni sami od sebe že ho trestali. A po promluvení Havla Loška, když Jan, syn jeho, od ní pustil, že poslali do domu jeho, aby toho nepotratila, co nosila pod svým životem, a páni z úřadu že vyslali tam a ji od něho z domu vyvedli. A tak ne z nabádání od něho ani svévolně neodešla, a protož že žádá za opatření, aby s ním nebyla. — Od něho: Že mnoho zbytečně se mluví na stížnost

manželství. K prvnímu svědku, který o hrození smrtí svědčí, že nebylo dáno věděti, a usedlý není; a jiní v takových [.....] a Michálek že jest narčen v zlodějství [.....] a Tichá že poctivost potratila a v panenství se nechovala, a [....] kuchařka čeledínem jejím se jmenuje, že se umluvila o krádež. A právo jest, kdo se umlúvá o krádež, že za takového držána býti má. A Anna [.....] S, 10 v zřízení zemském, že jí svědčí přítel její krevní; a poněvadž tito svědkové na nic se nevztahují než na čas předešlý, a panem purkmistrem a pány to již vyzvedeno jest. A není divu, když mladí manželé se sejdú, že [se] něco mezi nimi nacházelo, ale když sú starší, že toho nebývá, a snad ona hospodyní býti nechtěla. Ale již že toho všeho dopouštěti se nechce, a tak že nenachází se žádných příčin právních rozvedení; decr. 4 a 20. rubrica, de divortiis, že na to se táhne, a poněvadž prve o to trestán byl, a na jednom vůli [sic] dvú není koží, et poena maior quam culpa esse non debet. Strany pak řeči a odříkání tkne, že z těžkosti u vězení něco toho mohl říci, ale před právem toho neučinil a jí se neodříkal.

Čtena jeho svědomí. Po přečtení: Že to svědčí, že jest v železe trestán byl pro ty své vejstupky a že nohy jí nepřerazil, jakž sobě stěžuje ona. A poněvadž se jí před právem nenaříkal*) a s ní se smířiti chce, a bylo-li jest co, co jest bylo více z nerozumu a z mladosti, nežli z jaké příčiny jiné, upamatovav se, že se odděliti od své manželky [nechce], poněvadž písmo jest: Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj; a protož žádá, aby s manželkú svú zase spojen byl, a tu za opatření že žádá. — Na to od ní: Poněvadž nenaříkají se ti svědkové, že nepravě a falešně svědčí, ale toliko se tuto mluví, a to dotýkání není na škodu. A strany sestry jeho, Jana, že dala svědomí, co jest vídávala. A z mladosti že jednú někdy se přihází, ale tuto často a svévolně, a ne z náruživosti. A páni Berúnští že trestali, že o manželství mezi nimi nebylo, ale teď nyní že před právem o to činiti má. Strany pak odříkání, že před právem to mluvil a odříkal se, a z jeho svědomí že to se nachází, jak s ní nakládal. — Na to: Že na ní není viděti žádné chromoty a žádný nesvědčí, že viděl. A strany svědků, že patrné jest, co sú a kdo sú, a místa a průchodu nemají míti.

Dictum utrisque: Poněvadž k tomu přišlo a nemohlo toho minúti, než aby právem děleno bylo to, co jest mezi Janem Loškem a manželkú jeho se sběhlo, a v tomto počtu to ohledáno a uvažováno býti nemůže; protož že se toho odkládá do pátku po sv. Mikuláši.

---

*) Má býti: neodříkal.

419. Kněz Matěj, děkan Berounský, na něhož udáno bylo konsistoři pod obojí, že v náboženství změny zavádí a mší svatých neslouží, popírá to. Konsistoř mu uvěřila.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 178, a.

Kněz Matěj, děkan Berúnský. Dictum: Že religion v Berúně, jakž zpráva od lidí a kněží jest, přešívá a mění a mší svatých neslúží, a mšálu že tak neužívá, jako jiní kněží, a kdy chce a jak chce že by slúžil. I poněvadž se spravuje konsistoří, bylo-li by tak, že by tomu rádi byli, bylo-li jest co, toho aby nebylo. — Na to: Že každého [dne] mši svatú slúží a káže, a že se vždycky vedle konsistoře choval a nic nevystupoval, a že by rád věděl, kdo by to o něm zpravoval. — Dictum: Poněvadž toho není, že jemu toho věří, a to že těm, kdo to vznášejí, oznámí, budú-li se s ním chtíti o to ujímati, že jim práv bude.

---

420. Kněz Havel, farář na Prosiku, žádá konsistoř, aby mu vydán byl koflík stříbrný (z pozůstalosti kněze Václava Hartmana, někdy faráře Lstibořského), poněvadž osadní sv. Martina v Starém městě Pražském, s nimiž o ten koflík byl spor, k přátelské smlouvě se nedostavili.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 178, a.

Kněz Havel, farář na Prosiku, vznesl, že u pana Zachariáše u „Rejskejch jablek" dal se nadjíti podle toho, jakož jest podán byl na přátelskú smlúvu, ale páni osadní sv. Martina že se nadjíti nedali. A poněvadž oni po právě svém nejdú a nestojí, žádal, aby ten koflík jemu z práva vydán byl, a budú-li z čeho chtíti viniti kněze Havla páni osadní, že jim chce práv býti. — Dictum: Aby nebylo žádnému nic ublíženo, že jim bude dáno znáti, co k tomu říkají, a [že] po právě svém nestáli. A protož do 2 neděl že toho odkládají.

---

421. Kněz Jan, farář někdy v Solnici, omluvil se, že vyupomínáním dluhů zdržen později dostavuje se do vězení, a přednesl žádost nemocného děkana Kosteleckého, aby ho konsistoř v ochranu vzala proti knězi Františkovi, faráři v Budyni, který mu pohrůžlivé psaní poslal.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 178, a.

Kněz Jan, farář někdy v Solnici, oznámil: Jakož byl dán do vězení a odtud na rukojmě, aby stál zde při sv. Havle; i žádal, aby toho mu těžce váženo nebylo, že tak dlúho tam meškal.

Ze za tú příčinú se zdržel, aby dluhy mohl vyupomínati, ač něco jich odpustil. A proto žádal, aby mu laskavá byla dána odpověď

A při tom oznámil, že kněz Matěj, děkan Kostelecký vznesl, že těchto dnův učinil mu pohrůžlivé psaní kněz František, a jemu odpověděl tak, že brzy ho navštíví s svými pomocníky. Pak předešle že také nestával zde u práva, a oni k útratám šli, a potom co se zběhlo, že ráčí v paměti míti. A tak obávaje se, jsa nedostatečen na zdraví, aby on udělaje na něj calouf [sic] s svými tovaryši, jemu škody neučinil. Protož žádal za opatření, poněvadž zřízení zemské jest, aby proti takovým odpovědníkům všickni sobě pomáhali v této pokojné zemi. — Dictum: Že to opatřiti chtějí při vrchnosti jeho, poněvadž jest v Budyni farářem.

Rukojmové za kněze Jana, faráře Solnického, žádali propuštěni býti; i propuštěni jsú. Poznamenáni jsú nahoře.

Kněz Jan sám. Dictum: Že by ho rádi opatřili, ale zprávy sú, že kaplanem nebyl a že mší svatých slúžiti neumí; ale u bratra svého byl. — Na to: Že umí i canon z paměti. — Dictum: Aby asi týden pobyl u pana faráře u sv. Petra, aby mohli o něm zprávu míti a jeho opatřiti.

---

422. Konsistoř pod obojí nařizuje knězi Janovi, faráři Netvořického, aby kuchařku, kterou nechal blízko fary s těžkým životem, odstranil, sice že bude rychtářem vyvedena. Slíbeno mu, že po sv. Jiří bude opatřen kaplanstvím.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 178, b.

Kněz Jan, farář v Netvořicích. Domluveno mu, aby se choval poctivě bez těch žen postranních, a kuchařky že nechal vedle fary s těžkým životem. A protož nekáže-li jí pryč, že poručí ji rychtářem vzíti; a při tom že nějaký list okazuje na její nepoctivost, a jaký to má list, aby jej položil. A po sv. Jiří potom že bude opatřen někde kaplanstvím pro takové výstupky, a na to aby zápis učinil. — Na to: Že kuchařky vybyl a nevěděl, aby ona sobě tu podružství objednala; a strany osoby té že neukazoval žádného psaní, než to, které od úřadu bylo mu propůjčeno, že četl kněz Zikmund, a žádného jiného. — Dictum: Bude-li naň to uznáno, že bude trestán, a ona že jemu pokoj dáti má, a nevybude-li kuchařky, že rychtář ji pryč vyvede. Připověděl, že ji vybude pryč. A má na to zápis učiniti na sebe, a bude-lï se chovati, že mu láska ukázána bude.

---

423. Konsistoř pod obojí domlouvá kněži Janovi [Mišenovi], faráři z Litovle na Moravě, že nenapravil posud, čím administrátorovi ublížil, a že obřady mění. Načež kněz Jan odprosil administrátora.

1565, 9. listop. — Die fer. 6. post Leonhardi. — (P), fol. 178, b.

Kněz Jan, farář z Litovle na Moravě. Dictum: Že ztrestán proto, co jest provinil proti úřadu tomuto a klinoty odnesl od Žaboklických, aby před lidmi o to pokoj míti mohl. Ale že tímto psaním panu administrátorovi nenapravuje toho, co jest jemu ublížil, a on na tom přestati nemůže, protož aby to neb spisem aneb řečí napravil. Dále že od pana arcibiskupa jest dvojí věc přišla, jedno, že kněze toho starého tam, který pana arcibiskupa snad křtil, sužuje, a druhé, že by tam řády měnil křesťanské a tam se tak nedržel, jakž jest podán. — Na to: Že žádá pana administrátora, aby mu ráčil, jestli že jest co provinil proti němu, odpustiti. Strany kněze toho starého, že se přátelsky rozešli, a jest před rukama, že by sám oznámil, i tehdáž že to oznámil, když pan bratr pana arcibiskupa pro něho přijel. Žádal, aby té zprávy o něm nepřijímali. Strany pak ceremonií a řádův, že se tam tak chová a mši svatú slúží, jako zde v Čechách slúžil. — Dictum: Že poznávají to, že by od pana administrátora přátelství poznal, a tázán, zná-li to, že jest ublížil jeho úřadu a této stolici. Na to: Co jest koli ublížil, že žádá, aby mu odpustil, v čemkoli pak jest ublížil. A takto promluvil ku panu administrátorovi: V čem sem koli ublížil Vaší Mti, že mi to ráčíte milostivě vážiti, vás žádám. Postea dictum: Že by pan administrátor jemu to uměl opepřiti, kdyby neměl litosti na něm, jako on nad sebú nemá, a mohl, že by se jím třetí země [sic] roznesla. A podle poručení že sú měli ho hned nahoru podati k rozeznání, ale že ho přistřeli. Strany pak úřadu pana administrátora ublížení, že jest s,lundroval tento úřad, že by pan administrátor také to způsobil, že by pro Pána Boha musel odprositi jeho před radami Jeho Mti; a protož, poněvadž toho žádá, že jemu pan administrátor to odpouští, aby mu Pán Bůh odpustil. Tu také poručeno mu, aby se tam choval podle poručení předešle jemu učiněného.

---

424. Konsistoři pod obojí učiněna zpráva, že arcibiskup Pražský stěžuje sobě na podání kněží pod obojí na katolické fary a že kněz Jan [Misenus] v Litovli na Moravě vypudil starého kněze z fary, jenž křtil arcibiskupa. Naproti tomu zase vedena stížnost, že do Žebráka a Jistebnice podáni byli kněží katoličtí.

1565, 9. listopadu. — Feria 6. post Leonhardi. — (P), fol. 208, b.

Relací od kněze Jana Nigera: Že pan arcibiskup stěžuje

sobě, 1. že kněz Jan pod pana Gryspeka podán na jeho faru; 2. že kněz Jiřík, kaplan a kněz mladý z Stříbra, podán na jeho faru, kde pod obojí nebývali; 3. že tam na Moravě v Litovli kněz Jan starého kněze, který tam byl a pana arcibiskupa křtil, z fary vystrčil a jemu těžkost činí a tam náboženství změnil. I tu stíženo, že jest podán kněz sub una do Žebráku a do Jistebnice; a item 4. relací strany M. Jakuba líkaře, aby zprávu dali, kterak to a na čem při právě zůstaveno, jestli degradatus [nedopsáno].

---

425. Arcibiskup Pražský žádá kněze Jana Mistopola, administrátora konsistoře pod obojí, aby nedopustil sňatek Kateřiny Šrámkové s jiným mužem, pokud nebude porovnána s Jiříkem z Lovče, který praví se míti s ní slib manželský.

1565, 12. listop. — Rkp. v arch. arcib. Pražsk. Liber missiv. boh. consist. 1564—1567, fol. 138, b.

Ctihodný kněže Jene, příteli nám milý. Vznesl jest na nás Jiřík z Lovče, listu tohoto ukazatel, kterak by Kateřina Šrámka, s kterouž se on slib k stavu manželskému dokonalý míti praví, s vědomím a povolením vaším na zprávu a slova její jalová, že by od nás z práva našeho propuštěna byla, za jiného se vdáti jměla, o čemž žádné vědomosti nemáme, ač prve od nás dostatečné poručení se o to stalo, aby ona v nic takového se nepodávala, lečby prve s týmž Jiříkem spokojena byla; ale jest tomu rozuměti, že jest nás v tom neuposlechla, na čemž my toho stížnost nemalou neseme, a nám to s nemalým podivením jest. Protož nechtějíce se dáleji takovým neřáduom dívati, vás za to přátelsky žádáme, že tomu vstříc vjíti a to přetrhnouc jim žáddného veselí svadebního až do dalšího té věci opatření jmíti nedopustíte, nepochybujíc, že se v tom podle náležitosti zachováte. Dán v Praze v pondělí po svatém Martinu léta 1565.

---

426. Arcibiskup Pražský k nařízení arciknížete Ferdinanda podává dobrozdání, že M. Jakub jest suspendovaným knězem pod obojí a dle ustanovení koncilu Tridentského a jiných sněmů církevních nemůže uzavříti platný sňatek manželský.

1565, 13. listopadu. — Rkp. v arch. arcib. Pražsk. Mis lat. boh. germ. ad imp. et princ. anno 1565—1570, fol. 13, b—15.

Herrn Erzbischofen zu Prag Gutbedunken belangend magistrum Jacobum, einen Priester. Praesentatum serenissimo archiduci 13. Novembris 1565.

Auf der F. Dt. unseres gnädigsten Herren Befelch hat sich der Herr Erzbischof zu Prag in diesen Acten, darinnen ein

Priester Mag. Jacobus für eine weltliche Person angezogen wird und seine Kinder, die doch dessen nach dem Land und Recht nicht fähig seind, eines Testamentes zuwider dem natürlichen Blutserben des Testators geniessen lassen, nicht allein ersehen, sondern auch den ältesten Administrator neben anderen alten Priestern unter beider Gestalt zu sich erfordert und Erkundigungen gehalten, woher das kommt, dass gedachter Priester der priesterlichen Ämter müssig steht und sich als ein Laie in weltliche Händel mischt, und der Welt, nicht der Kirche Hantierungen treibt, ob derselbige jemals degradieret oder allein ab administratione sacerdotalis officii suspendiert sei und aus was Ursachen. Darauf sich die ältesten Consistoriani unter beider Gestalt wohl errrinern, und für ihm Herrn Erzbischofen, Thumprobst und Thumbdechant allhie ausgesagt und bekannt, dass vor etzlichen Jahren genannter Priester Jacobus zu Saatz und anderswo mit Predigen wider die allgemeine christliche Kirche und derselben Ceremonien sich öffentlich eingelassen und davon nicht abstehen wollen, da er von ihnen Administratoren und Consistorio väterlich ermahnt und gestraft worden ist. Dadurch sie geursacht ihn ab officio zu suspendieren und so lange er sich nicht besserte, das Predigtamt und Seelsorge ihm zu verbieten, darinnen er nur härter und verstockter worden und aus Verachtung und ohne vorgehende Pönitenz in seiner contumacia nach Wittenberg gezogen, daselbst etwas in der Medicina studiert und hernach wieder nach Prag kommen und als ein Arzt practiciert, wie auch noch, also sich verheiratet. Mit welchem Weibnehmen wie es zugegangen, hat der andere Administrator, Pfarrer auf der Kleinseite, dem Herren Erzbischofen länger denn fur einem Jahr mit eigener Hand Relation zugeschrieben, dero Abschrift hieneben liegt und zu mehrer Nachrichtung verlesen soll werden.

So nun er Magister Jacobus einmal zu einem Priester ordentlich geweiht und ein Zeit lang mehr dann an einem Orte Pfarrer gewest, hat er durch gemelte Suspension den priesterlichen caracterem nicht verlieren, noch sich wieder zum Laien machen können, und wird seine vormeinte Ehe fur keine Ehe gehalten. Denn ein Priester, so er ordentlich consecriert wird, der bleibt ein Priester, weil sein ein Bissen ist, daruber das jüngst gehaltene heilige Concilium zu Trient also decerniert Sess. 7 can. 4to: „Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum Sanctum ac proinde frustra episcopos dicere: Accipe Spiritum Sanctum; per eam non imprimi caracterem vel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit." Und wiederum Sess. 8^{a} canone 9°: „Si quis dixerit, in sacris ordinibus constitutos vel regulares castitatem solenniter

professos posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege ecclesiastica vel voto, et oppositum nihil aliud esse, quam damnare matrimonium, posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis (etiamsi eam voverint) habere donum, anathema sit, cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur, nos supra id quod possumus tentari." Und dergleichen möchte aus den alten Concilien viel gezogen werden, das Kurz halber übergangen wird, als in rescriptis Nicolai papae 1. tit. 12. An clerico uxor ducenda; item concilium Aquisgranense sub Ludovico Pio imperatore ex concilio Chalcedonensi cap. 85: „Qui semel in clero deputati sunt; item Turonicae 2 synodus cap. 26 archipresbyteri; item 3. conc. Aurelianense cap. 7. Clerici vero" und dergleichen viel mehr. So sagt der heil. Augustinus contra epistolam Parmeniani liber 2., da er de baptismo et ordine disputiert: „Utrumque enim sacramentum est et quadam consecratione homini datur, illud, cum babtizatur, istud, cum ordinatur. Ideoque in catholica ecclesia utrumque non licet iterari" und bald hernach: „Quod si (abutens vel degener) non correxerit, manebit ad poenam usurpatoris, quod ei datum est, et non pro non dato habetur".

Also kann M. Jacobus allen Concilien, Rechten auch der christlichen Kirche Lauf und Übung nach nicht anders denn ein Priester bleiben. Datum den 13. Novembris 1565.

---

427. Maximilian II. oznamuje arciknížeti Ferdinandovi, že nařídil arcibiskupu Pražskému, aby dosvětil kněží pod obojí, které již počal světiti, a že chce zjednati od papeže povolení, aby arcibiskup na dále mohl světiti kněží pod jednou i pod obojí.

1565, 15. listop. Vídeň. — Koncept v arch. místodrž. v Praze. R 109, 1—9.

Maximilian ɔc.

Nejjasnější kníže, pane bratře náš nejmilejší. Psaní Vaší Lásky bratrskému, jak veliká žádost toho od duchovních i světských jest, aby arcibiskup Pražský kněží pod oběma světil, i také jaké jest Vaši Lásky zdání, všemu sme bratrsky porozuměli. I sami to uznáváme, že od lidí duchovních veliký nedostatek jest, tak že lidé svátostmi velebnými obmeškávání bejvají, i také slovo a služby Boží tím se velmi umenšují; a protož, jakž zdání Vaší Lásky jest, píšeme témuž arcibiskupu Pražskému, poroučejíc, aby kněží pod obojí, kteréž jest počal světiti, předce dosvětil, jakž tomu z přiležícího vejpisu Vaše Láska dáleji porozumí, a neopomineme i také toho oratorovi našemu do Říma psáti a poručiti, aby Svatost papežskú od nás žádal a o to jednal, aby témuž arcibiskupovi povoleno bylo, aby tak dobře

pod obojí jako pod jednou světiti potomně dáleji mohl. A co zase za odpověď jmíti budeme, nepomineme Vaši Lásce o tom oznámiti; než nyní tyto, kteréž jest počal, aby dosvědčil, tak aby kněžstvo z strany pod obojí mohlo na tento čas spokojeno bejti. A my sme Vaší Lásce každého času bratrskou láskou náchylni. Dán ve Vídni ve čtvrtek po sv. Martině léta 65.

---

428 Před konsistoří pod obojí jednáno o potvrzení kšaftu nebožtíka kněze Matěje, děkana Nymburského.

1565, 16. listopadu. — Die fer. 6. post Briccii. — (P), fol. 179.

Pan M. Matěj z Bílejova, primator Lounský, s přátely.* Oznámil, že dožádal se předstúpiti před úřad, jakož předešle toho žádostiv byl, aby mohl přeslyšeti kšaft kněze Matěje, nebožtíka děkana Nymburského. I čten jest. Po přečtení žádal za potaz s pány přátely. Potom zase promluvil, žádal hojemství do 2 neděl, aby s pány přátely o to promluviti mohl, a též žádal za vejpis jeho, poněvadž spisové ti dlouzí jsú a jich zpamatovati nemůže; však tak, není-li proti právu.

Páni poručníci**) kšaftu nebožtíka kněze Matěje, děkana Nymburského s přátely, a pan M. Matěj primas Lounský. Od poručníkův: Že již jest 6 nedělí od publikování kšaftu a ležel na právě až dosavad; jestliže jemu se žádný odpor nestal, žádali za potvrzení. — Dictum: Chce-li pan primas co proti tomu promluviti? — Na to: Že podle předešlé žádosti zůstaven býti žádá, a že teprva přečten jest mu, a poradě se s přátely, že dá odpověď, bude-li odpor klásti chtíti. — Proti tomu: Že v 6 nedělích jest pořádek starobylý, aby odpory kladeny byly, a nepoloží-li, že tvrzeni bývali kšaftové. — Na to: Že divide ac solvas, jest přespolní pan mistr, a není domácí. — Proti tomu: Že jest již divisio i solutio; a pan mistr nebyl ven z země, a předešle k publikování že měl dáti se nadjíti. — Na to: Že posel mu brzy se nevrátil, a ještě 6 neděl nevyšlo, a že toho při úřadu uvážení pozůstavují.

Poručníci kšaftu děkana Nymburského a pan mistr Matěj, primas Lounský, zase. Dictum: Že vyrozuměli, kterak přátelé Matěje žádají, aby k tvrzení svému a vykonání přišlo, poněvadž podle práva a času nic se neohlásilo, proč by tvrzen nebyl. A pan primator žádá, aby mu dán byl vypsán kšaft, že poradě se s přátely, chce dáti odpověď, mínil-li by dáti odpor a klásti.

---

*) In margine: S panem Janem Pamfilem a panem rectorem universitatis.

**) Taktéž: Vyslaní od pana purkmistra a pánů Nymburských a pan Sixt z Ottersdorfu.

Ale páni poručníci k tomu mluví, že by se pan mistr něco obmeškati měl. I že toto dává se za odpověď: Poněvadž předešle panu mistru volný čas oznámený jest strany publikování od pana purkmistra a pánův města Nymburka, a čím to sešlo, že nevědí. Potom také že pan primator několikero psaní od pana purkmistra a pánův vyžádal, aby takový jemu kšaft vypsán byl; i že toho nebývá při právě, ale dopuštěno mu, aby jej slyšel, kolikrátkoli bude chtíti. Což jest se stalo a jemu jest přečten i dnes také. A k tomu že žádá na rozmyšlení do 2 neděl; a kdyby k tomu přišlo, že by to šlo ad infinita, kdyžby teprva rozmýšleti se měl. A protož tímto že stran podělují, dokudž nevyvstanú, aby s pány přátely se poradil, příčiny odporu svého položil.

Pan mistr Matěj, primas Lounský, s poručníky kšaftu nebožtíka kněze Matěje, děkana Nymburského. Od pana mistra: Že nadál se, že mu bude dán čas, aby mohl s pány přátely o to [se] poraditi; ale že to nemohl míti. Protož ačkoli nyní mohl by odpor proti témuž kšaftu klásti, však že nenadál se toho, aby na dobrodiní jeho nebožtík zapomenúti měl: protož prohlídaje k tomu, že jest přespolní, a skrze to že by útraty nastávaly, že to mimo sebe pouští a místo tomu kšaftu dává. — Od poručníkův: Že by přáli panu mistru, aby mu bylo odkázáno třebas půl statku, ale poněvadž dává místo tomu kšaftu, žádali za potvrzení téhož kšaftu.

Poručníci kšaftu kněze Matěje, děkana Nymburského. — Dictum: Poněvadž to ušlo, co jest chtělo proti tomuto kšaftu [kladeno býti], protož že jemu vůli dávají ve všech punktích a klausulích, a kdož toho bude žádati, že mu bude vydán.

---

429. Konsistoř pod obojí vydá Jiříku, bakaláři z osady Zderazské od sv. Václava, důhon na kněze Václava, děkana Lounského, pro nářek na poctivosti.

1565, 16. listopadu. — Die fer. 6. post Briccii. — (P), fol. 179, a.

Pan Jiřík baccalaureus z Nového města Pražského na místě osady Zderazské od sv. Václava. Ukázán mu list od kněze Václava, děkana Lounského. Po přečtení: Že jest jeho velice nařekl na poctivosti a že jest se tu z mladosti dobře a poctivě choval. A na tom přestati nemůže, co on dává za odpověď. Dictum: Že bude jemu důhon vydán.

---

430. *Potvrzení kšaftu zemřelého kněze Pavla Šafránka, faráře v Dohaličkách, odloženo na šest neděl.*

1565, 16. listopadu. — Die fer. 6. post Briccii. — (P), fol. 179, b.

Martin Vodička z Žamberku, ukázav list mocný od sestry své Mandaleny, žádal i na místě sestry své Manda'ény, aby kšaft nebožtíka kněze Pavla Šafránka, starého Bydžovského faráře v Dohaličkách, čten a publikován byl. I čten jest a dictum: Do 6 neděl že pozůstavují ho při právě, a pánu že jest psaní učiněno, chtěl-li by k tomu co říkati. Odloženo k potvrzení do pátku post Trium regum. Poslal jej děkan z Králové Hradce.

---

431. *Konsistoř pod obojí radě města Hradce Králové, která skrze vyslané své žádá za opatření kněžími, vytýká, že chtějí svými kněžími vládnouti a o náboženství rozhodovati.*

1565, 16. listopadu. — Die fer. 6. post Briccii. — (P), fol. 179, b—180, b.

Pan Jiřík Velik z Šonova oc s pány vyslanými od pana purkmistra a pánův města Králové Hradce. Oznámili: Jakož předešle žádali za správcí na předměstí, aby jím opatřeni byli, též také žádají za opatření nyní, aby ta obec opuštěna nebyla, buďto k svatému Antonínu, buďto k svaté Anně; a bude-li kněz Ondřej podán k svaté Anně, čeho žádostivi sú, žádali, aby jiným kaplanem opatřeni byli. — Dictum: Žádosti, kterú sú vznesli, že jsú porozuměli, ano také i psaní pana děkana a je uvážili. I jakož podle poručení JMti arciknížecí s dobrým úmyslem, aby to město podle pořádku starobylého kněžími opatřeno bylo, že pan administrator kněz Jan tam práci vážil a o to rozmlúval; a jakú sú dali páni odpověď, že jest v paměti. A nyní na tento čas podle přímluvy pana Jiříka Velika že nemohú v tomto nedostatku k tomu přijíti, ale kdyby byli páni Hradečtí přijali ty osoby za faráře, kteří jim byli podáni, a toho mlčením pominuli. I že sú toho přijíti předešle nechtěli, že již ti, kteří na ně čekali, že sú pryč podáni; a nyní nevědí, kde a odkud kterého kaplana strhnúti. Dále strany kněze děkana, poněvadž tam déle trvati nemůže a nemíní a něco jinde sobě lepšího vidí, čeho úřad nevidí, a protož že mimo vůli jeho tam držeti nebudú. A tak že těžké bude pány Hradecké kněžími opatrovati, poněvadž oni jimi chtějí vládnúti. Neb aby oni tam měli religion spravovati, a kněží opravovati, že to býti nemůž. Protož chtějí-li kněží od konsistoře Pražské míti, aby jich nespravovali a v religionu jich nenapravovali. A že knězem měli se ujistiti, a toho sú neučinili na žádost úřadu. — Oni na to žádali rozmluvení společného.

Pan Jiřík Velik s vyslanými pány z Králové Hradce. Poděkovali z potazu a odpovědi strany děkana, že by neráčili potahovati k litu žádného, že oni také bezděčně žádného nežádají míti; ale že děkan jejich obává se, aby za příčinú jeho, jakž řeči sú, v nějaké těžkosti přivedeni nebyli, i z té příčiny, že by odtud se odebrati chtěl. Dále strany kněží podání, že, jakž úřad dokládal, nedali odpovědi, a protož, poněvadž qui tacet, consentire videtur; a k tomu přikročilo, že jest úřad byl proměněn. A tak sú sobě správy nad kněžími nevosobovali. A také že sú kněze Simeona nezavá[za]li; že to proto učinili, poněvadž tu přítomen byl pan administrátor, a jemu náležité bylo to učiniti a jeho zavazovati. A toho neučinil. Že také sú to s sebe složili, aby na sebe něco netáhli. Potom podali listu k přečtení.

Čten list od Jeho arciknížecí Mti jim poslaný do Hradce. Po přečtení žádali, jestli s povolením všech a úřadu tohoto takové připsání učiněno jim. A tu ohlásil se písař jejich, že sú tu v nic nevkračovali úřadu tomuto, když tam přítomen byl pan administrátor a vyslaní z konsistoře; ale dali odpověď. A toho že při poručení JMti zůstavují, a žádali, jestli jaký nepořád, aby napravovali, a že sú byli i v kostele i na slovu Božím. A když zmínku činili, že by se v sváteční dni služby Boží umenšovaly, a tu dána odpověď, že to schází nedostatkem kněží. Co se tkne strany kněze Adama, že bylo mluveno krom rady vně, a to že jest tehda před Pánem Bohem pravda. A tak tu byla jedné insinuatio a nic opravdového na ničemž zůstaveno nebylo. A tak tu s dobrú vůlí od nich odjeli a odjíti ráčili, a tu v hospodě zaplaceno a na cestu dáno.

Podáno také obeslání od Jeho arciknížecí Mti a čteno. A potom žádali, aby poznamenání takového obeslání a relací a vůle takové [vydáno bylo], aby jim v známost uvedeno mohlo býti, aby věděli, kdo takové o nich zprávy činí, a též také, že tímto úřadem a konsistoří spravovati se míní, a protož že žádají, aby jim podán byl kněz Adam na Vltavě [sic] a druhý kněz Ondřej, že by na tom přestali. A kněz děkan že by se proto trhal od nich, že by jim nastávalo a obci nebezpečenství a útraty veliké, a častá že by na něho mušela obsílání bývati; a v létě jsa sem obeslán, že na něho nic není shledáno. Žádali za odpověď přátelskú.

Páni Hradečtí zase. Promluvili, že dotázka se stala podle poručení pana podkomořího, jest-li z vůle úřadu tohoto, že takové obeslání na ně jest přišlo, čili není, a druhé, pamět relací jest-li poznamenána, aby ráčili jim dáti poznamenanú. A poněvadž rozuměti, že se tu dotýče kněze Jana Mistopola, že vidí se jim, že by při uvažování těchto věcí býti neměl, co se tkne panův Hradeckých; ale toho že zůstavují při uvážení.

Dictum: Že oznámili, čeho hledají při této stolici, až k tomu přišlo, jakoby pan administrátor tu seděti neměl, ješto nerozumí tomu, aby jeho osobu vysazovati měli, poněvadž rozepře s nimi žádné o nic nemá. A protož aby páni Hradečtí to s sebe složili a o úřad a jeho osobu se neotírali. Strany vyslání k nim, že jest se stalo z poručení všech a povolením, jakž poručení bylo Jeho arciknížecí Mti, a tomu že sú hlavy poklonili. A tam že pán administrátor byl, a relací která by byla, že o ní tento úřad věděl, a Jeho arciknížecí Mti že jest ta relací učiněna. A té naděje že sú, že pravdu mluvili, co sú tam viděli a slyšeli, a jiného nic. Kdež žádají, aby relací ta jim sepsaná vydána byla: i aby věděli, že ta relací nebyla psaná, ale ústní a také tak že sú ji JMti oznámili jako kněží, nejsúce žádostivi těžkostí ani útrat žádnému. A tento pán že jest byl při tom, když oč bylo jest domlúváno, a jak, že jest slyšel a dal odpověď. A tuto že dali odpověď JMti, že sú kněží podaných přijíti nechtěli. Když k tomu přijde, že Mistopolus bude věděti dáti co za odpověď. A tam když bylo, že sú žádali, aby ten kněz, který pravil, že má ženu sobě propůjčenú od JMCské, tu jakú dali odpověď, dobře-li či jinak, to budú jiní souditi. Co se pak tkne obsýlání děkana jejich, že sú to mohli učiniti, a ještě na čem to jest, že to k času jinému odloženo jest. A jak se on jest k připsání úřadu choval, že by JMCská v tom úřad tento opatřil, kdyby o tom JMt vědomí měl. — Na to: Že na tom přestávají, co tuto slyší, a budú věděti, jak o tom zprávu učiniti, od koho vysláni jsú.

---

432. Další jednání o slib manželský mezi Markétou Zlomkovou a Adamem Vršovským.

1565, 16. listopadu. — Die fer. 6. post Briccii. — (P), fol. 180, a, 181, a.

Markýta Zlomkova s Adamem Vršovským. Ona: Že k paměti přivozuje, poněvadž odložení do dneška se jim stalo, a žádá, aby vejpovědi zadosti se stalo. — On na to: Že jest jemu to s podivením, že ona se domlúvá na odpověď, poněvadž on nestojí k tomu, než podle svého závazku; a kdež odvolání jest žádal k osvícenému knížeti a pánu panu arcibiskupu Pražskému a připsání o tom k úřadu sem se stalo, protož že při tom stojí a žádá za vejpis akt těch před Jeho Mt. Při tom také že netají, že na zdraví svém škodu skrze osobu tu, Markýtu, nese. A jaké by připsání pro ochranu svú od JMti arcibiskupa přinesl, že jeho teď podává a žádá, aby z závazku toho byl propuštěn. — Proti tomu: Že mnoho na ni na Markýtu vznáší, a hluchému že jest snadno láti i na tento úřad též, kdež mu se vidí. Kdež pak na

odvolání se táhne, že toho užiti nemá pro příčiny, jakž jest ad tria consueta zaručil. A též také že tejna nečiní, že jest on Adam svědky před JMtí panem arcibiskupem naříkal, že sú falešně svědčili a neprávě. A poněvadž k tomuto dni jim odloženo, žádala, aby nad vejpovědí ráčili ruku držeti. — Na to zase: Že tomu odporuje, aby měl co neprávě suplikovati k JMti na tento úřad a na ni Markýtu, co teď praví Jiřík Škopek; a protož že sobě to před tímto právem osvědčuje, neb co jest suplikoval, že jest to pravda. Co se pak tkne kouzlení jeho a čar, které ona provozuje, že on chce, kdež náleží, s ní o to míti před právem činiti. — Napomenut Adam, aby jináč uctivěji mluvil před úřadem tímto, že soudcové jsú, a ne svědkové. — Na to on: Že těmito lidmi přítomnými to osvědčuje.

Markýta Zlomkova s Adamem Vršovským. Dictum: Že na tento čas žádná odpověď jemu dána býti nemůže; že na Jeho arciknížecí Mt. to jest již vzněšeno a rady JMti, a že úřad tento na odpověď čeká. Protož že se s tím odkládá do týhodne, když bude jim dáno znáti.

---

433. Jednání před konsistoří pod obojí v příčině potvrzení kšaftu kněze Matěje Hrušky, faráře v Býčkovicích, proti němuž ujec jeho odpor položil.

1565, 23. listopadu. — Die f. 6. ante Katarinae, die Clementis. — (P), fol. 181, b.—183, a.

Pan Pavel Žipanský s panem Jaroslavem Zlatníkem, poručníci kšaftu kněze Matěje Hrušky*), a Janem z Kostelce, který odpor klade témuž kšaftu. Oni přistúpivše, pozdravení učinili a potom oznámili: Jakž na ně jako na poručníky kšaftu nebožtíka kněze Matěje Hrušky, dobré paměti, zavoláno, že sú předstúpili sem; a jakož předešle jsúce od něho žádáni k sobě ten kšaft přijali a sem na právě jej položili, a poněvadž již dnes jest tomu sedm neděl, a žádný proti němu nic podle práva nenaříkal, ač naříkal-li jest, že jest jich pořádně neobsýlal ku právu. A protož žádali, aby tvrzen podle práva týž kšaft byl. — Na to od Václava**): Že nemá přítele svého; žádal za odklad, až přítel přijde. — Proti tomu: Že rozumějí, že by pan Jan Kostelecký chtěl odporovati něco proti kšaftu, ale že oni s ním nic nemají; neb služebník je obsýlal jmenem pana administrátora a konsistoře, a ne jménem pana Václava**) Kosteleckého, a protož jsú zde se postavili. A tak že nejsú povinni proti panu Janovi tomuto co v rozepři se dávati a s ním míti činiti a na jeho přítele čekati.

---

*) Viz č. 385.
**) Má býti: Jana.

Neb každý má časně v 6 nedělích odpory proti kšaftu klásti a polože je ve 2 nedělí[ch] pořád obsýlati poručníky a přátele k vyslyšení takových příčin. A teď již dvě neděle vyšly, jakž jest odpor položen, a on jich neobsýlal k vyslyšení odporu. A protož žádali, poněvadž jest jim týž kšaft svěřen a na právě čas právní byl, aby stvrzen byl.

Páni poručníci sami. Dictum: Že služebníkem sešlo, že jsú jménem toho přítele obesláni nebyli; ale poněvadž před týhodnem bylo oznámeno jim o tom odporu toho přítele, který to před sebe béře s radou svých přátel, a odpor ukázán, a některým z Jich Mtí bylo tu uvedeno v známost, že z Kostelce ten člověk odpírá kšaftu, a poněvadž týž člověk nedal času právnímu projíti a podal odporu a žádal za obeslání, aby to jinam potom nepřišlo, neb na přítele pana Kosteleckého. I že chtějí jeho zavolati a dotázati se, chce-li při svých příčinách státi, poněvadž od toho tak odstrčen býti nemůže. — Na to: Poněvadž to uznávají, že sú příčiny ty časně ku právu podány, a ten odpor za dostatečný uznávají a každý omyl se napravuje, že přeslyšeti chtějí jej.

Jan Kostelecký, hrnčíř, přítel kněze Matěje Hrušky, od sebe dal promluviti skrze Karbana: Že jako ujec a nejbližší přítel nebožtíka kněze Hrušky v času právním odpor kšaftu položil a odloženo mu k dnešku, aby pány poručníky obeslal, a protož, poněvadž odpor položený jest, aby čten byl, za to žádal. Čten jest. Potom zase: Poněvadž páni poručníci slyší ten odpor, chtějí-li co tomu říkati; a protož chtějí-li jej ten spis pod sekretem za kšaft míti, a jest-li podle mandatu JMCské, aby v to nahlídli. Podal spisu. — Na to: Prve než by se co proti příčinám mluvilo, že nerozumí, ráčí-li to k sobě přijíti, poněvadž dokládá o škartě, která podána k soudu nepořádnému. A protož, poněvadž naříká soud, že dále se s ním nechtějí dáti v odpor; neb se tu více dotýče tohoto soudu, nežli toho kšaftu. Čten odpor. A potom, poněvadž tato stolice soudní jest od JMCské vysazena a on tento soud drží za nepořádný, nevidí se jim co proti příčinám říkati prve, než by slyšeli, kterak soud tento i své osoby [chce] opatřiti. — Proti tomu: Že neslyší toho, aby tento soud v čem Jan naříkati měl, a z toho spisu se nenajde; ale strany příčin, že pořádně vésti chce. A také poručníci že sú toho neslyšeli, aby tento slavný soud v čem naříkal. A každý, že jak nejvejše může, svú věc píše a vede. A poněvadž on Jan proti spisu nepořádnému tomu podal příčiny, poněvadž není časně podán sem podle majestátu JMCské, tomu že porozumějí. A on Jan že proti tomu, kdež pan Pavel praví, že všickni sú na tomto soudu přestávali, že on také na něm přestati chce. Žádal za přečtení kšaftu a majestátu, že není pořádně podán sem, ani časně, jakž to jest v majestátu, kdy měl ku právu podán býti.

Na to: Když se co dotýče ublížení řečí, že řečí to může napraveno býti; ale že toto jest v spisu, a na ten se s přátely svými radil. A protož že to jináče má váženo býti, neb co jest psáno, že toho kočky nevylíží. — Tu Jan dotázán od úřadu, stojí-li při těch slovích, které položil, „že se podána k soudu nepořádnému?" — Od [něho]: Že nestojí. — Tázán, kdo jest psal, praví, že neví; jeden postřihač, a toho nic nenachází se v notuli. A tam toho slova nebylo. Potom mu oznámeno, aby oznámil toho, kdo jest to tak psal, že toho se nestalo od založení této konsistoře. A tak jest v podezření vždy, že praví, že neví, kdo jest to psal, a to že jest škaredý artikul. — Proti tomu od poručníkův: Že chtějí příčin užiti, a co se tkne soudu tohoto, toho by chtěli nevědomím pominúti. — Dictum: Jene Kostelecký, jest toho potřebí, kdo jest to psal, co jest za člověka a jaká osoba a jakého povolání, abychom mohli rozuměti, jestli jaká zoumyslnost čili jaký omyl. A protož [aby] toho jistého před úřadem postavil.

Dictum omnibus: Poněvadž tato věc není obyčejná a ten člověk při tom nestojí, a protož aby to uvážiti mohli, co by dále při tom činiti měli, aby vystúpili. -- Dictum pánům poručníkům: Že rozumějí, že tu není zúmyslnosti, ale z omylu písaře, a tomu že dává rozum exemplář druhý; avšak že toho nemíní nechati. A jak napravují to a napraviti chtí, že tomu potom vyrozumí se. A dále, poněvadž žádá ten člověk příčin svých užiti, že by pro ukrácení slyšeti chtěli, co za odpověď dávati chtějí. — Na to: Kdež toho podávají, aby příčiny slyšány byly, i že oznamují, že nejsú na hotově; a proto žádali, aby jim toho odloženo bylo do některého času. Potom před stranú: Že sú slyšeli příčiny, kterými by Jan Kostelecký kšaft kněze Matěje rušiti chtěl; a protož že oni poručníci k tomu praví, že on těmi příčinami ani jinými toho kšaftu ani jiného zrušiti a zkaziti nebude moci. A protož žádali za odklad, aby mohli příčinám těm odpory klásti. Odklad do 2 neděl.

---

434. Další jednání v příčině žaloby Kateřiny Maryjové na manžela jejího Jiříka Bendu, pro zlé nakládání. Benda vzat do vězení, poněvadž dle vůle své dostavuje se neb nedostavuje před konsistoř.

1565, 23. listop. — Die f. 6. ante Katarinae, die Clementis. — (P), fol. 183, a.

Kateřina Maryjova s Jiříkem Bendú, manželem svým. On tázán proč nestál. Na to: Že uřezal se v stehno a po písaři oznámil sem. — Od ní: Že jakž prve tak i onehda udělal právu posměch, a neuznává se těžkost jeho, a toho podle práva neukázal, že nemocen byl. — Dictum: Že to v uvážení míti budú,

co by s tím měli dále činiti. — Od ní: Že předešle nepostavil se ku právu a nestál, a tak ušel od práva, a co jest ona na něho prokázala, že jest to na něm podle práva ustála. A protož za opatření žádá, poněvadž jejím mordýřem a loupežníkem [byl] a tomu neodpíral. — Proti tomu: Že odpírá, aby ji loupiti měl a mordovati, a že ukázal, že byl nemocen. — Dictum ad eum: Učil-li jest? — Na to: Že nemá kejm učiti. — Dictum: Že jeho do vězení vezmú, poněvadž kdy chce, stojí ku právu, a kdy chce, nestojí. — On: Že půjde do vězení. — Ona: Že nevěří tomu, aby měl tomu zadost učiniti. I posláno pro pacholka.

---

435. Konsistoř pod obojí chce se přimluviti za Tomáše, souseda z Hořepníka, aby z pokuty, kterou propadl za to, že dceru svou za jiného provdal, nežli s kterým měla slib, bylo od úřadu a děkana Pelhřimovského sleveno.

1565, 23. listop. — Die f. 6. ante Katarinae, die Clementis. — (P), fol. 183, b.

Tomáš, soused z Hořepníka, předstúpil a vznesl, že má těžkost od děkana Pelřimovského strany dcerky své pro nějakú pokutu.*) Žádal, že nesmí domů a že jest pohořelý, aby mu z pokuty bylo promíněno [sic].

Tomáš z Hořepníka. Dictum: Že bylo jemu oznámeno předešle, aby šel domů, že bude míti připsání k úřadu, a neučinil toho. A teď že také k tomu přichází, a protož vezme připsání, aby s tú pokutú, kterú propadl, na čas měl pokoj, dokud se to nevyhledá, učinil-li jest to zoumyslně, čili jináče, že dcerku svú vyšikoval, a že psáno bude úřadu i knězi děkanovi.

---

436. Kněz Václav Šmohel odprosil administrátora i konsistoř pod obojí za to, čím se proti nim provinil, poslán však pro neposlušnost do vězení v radnici Staroměstské.

1565, 23. listop. — Die f. 6. ante Katarinae, die Clementis. — (P), fol. 183, b.

Kněz Václav Šmohel předstúpil před úřad a poděkoval, že byl před úřad zavolán. A poněvadž jednú nohú, jsa sešlého věku, stojí nad hrobem a druhú v hrobě, a teď bylo svaté čtení, abychom sobě ve spolek provinění odpúštěli: a protož, jestliže za příčinami [se] provinil proti úřadu tomuto a proti panu administratorovi jakžkoli, poněvadž jeho řeč Boží k tomu nutí,

*) In margine: Má dáti 50 kop pokuty, že dceru vdal za jiného, když nějaký jiný před právem ji z slibu vinil.

aby se smířil s blížními svými, a protož že žádá, jestli že jest co proti panu administratorovi a proti úřadu tomuto provinil jakkoli, aby jemu to odpuštěno a prominuto bylo pro Boha, pro milosrdenství Boží a pro slovo Boží. A dokudž zdráv jest, že toho prosí, neb potom sa smrtelný, že by snad Pán Bůh toho nedal, aby mohl dojíti toho a prositi za milost, a naděje se, že Pán Bůh milosrdenství svého od něho neodejme. — Dictum: Za jakú příčinú sem vkročil? — Na to: Že poví pravdu, že nějaký člověk oznámil mu, že ho páni administrátorové veleli bráti do vězení, a že chodil na rathúz; že lidé dotýkali, jak súce staří spolu se nesnadí. A protož že hledá toho, aby láska byla mezi nimi, a za to že se věrně stydí, že lidé praví, že se koušÍ sami, a o lásce kážÍ. — Dictum: Poněvadž tomu porozuměl, že snešení jest všech, aby trestán byl pro neposlušenství, a protož aby šel na rathúz Starého města Pražského. — Na to: *) Že nadál se, že obdrží svú žádost, a že upřímně toho žádá, aby mu bylo prominuto. I šel jest na rathúz Staroměstský.

---

437. Konsistoř pod obojí napomíná faráře a kaplany Pražské, aby služby Boží jednostejně vykonávali, oděvu kněžského užívali a hodování a pohoršení se vystříhali.

1565, 29. listopadu. — Pridie seu in vigilia s. Andreae. — (P), fol. 184, a.

Páni farářové Pražští s kaplany svými. Dictum: Páni preláti a bratří i jiné poctivé kněžstvo! Ačkoli mělo se vykonati to při Suchých dnech, však že předkové naši 2 neděle před Adventem se scházívali, aby služba Boží jednostejně se vykonávala. I to že v uvažováni měli, aby pohoršení se vystříhali a za příklad dobrý jiným byli. A že zprávy sú, že někde schůzky sú farářův a někde mladých kněží, a tu že mladé ženy a kuchařky přistrojené bývaly, a tu zpěvy a hudby i některá provýskování bývají a nějaká hesla i klobouky, a ty osoby otížené že vejda provýskují to a to pronášejí. A po takovém obtížení že kněží a kaplany mušejí buditi, a tak ještě nedošlý kněz k oltáři jak se strojí, že to lidé vídají. To že se donáší: v kostelích že bývaly dvě mše, a nyní sotva jedna, a vyhostí ji velmi brzy. Protož aby střídmost byla, v pondělí, středu, pátek a v sobotu jednú dne aby pokrmy byly, a večeře v neděli a v úterý a ve čtvrtek. A způsobové proti starobylé zvyklosti že rostú. A ráno aby ve 12 v neděli zvoněno bylo a všední den 13.

---

*) In margine: Cum lacrimis dicebat.

Item že dána zpráva od znamenitých lidí, kdy se jim dostává býti kmotrové, že se diví, že jiný způsob a jiná forma se zachovává. A protož bychom rádi věděli a slyšeli, proč starobylý způsob se tu nezachovává. A protož aby to při kaplaních opatřili, aby snad nehoršili se a neřekli, že nejsú dokřtěné dítky.

In Nativitate Domini aby in puncto Octava zvonili a tak aby v pokoji a lásce bydleli společně a zhoršení a hodování aby se vystříhali.

Item že se oznamuje, což jest za pořádek, že každý kněz in Nativitate Domini tři mše sloužívá, a kdo by se tak nechtěl s jinými srovnatí, že by s ním o to činiti chtěli míti. A pakli jiné jejich jest o to zdání, aby oznámili, že jako s bratry o to rozmluviti chtějí.

Kněží mladí také v domu Božím aby se chovali, a že vidí, že někteří kněží non adorant, a že pan administrator přišel do jednoho kostela a neví, jak Sancti kněz vyříkal, a což tomu má říkati, že s pláčem šel odtud pryč. Když jim toho Bůh nedá: že Christus adorandus in sacramentis et verbo suo. A to že od předků vzali.

A strany sukní a chození, ježto předkové tak jim prve nedali choditi, a nechtějí poslúchati; a protož aby chodili, jak choditi mají, a vždy o tom aby věděli, že jim přijde to, že mušejí poslúchati a kněžského oděvu užívati. A napomenuti jsú, aby krčem a šenkovních domů nechali, a že jest poručeno, neušetří-li se [kdo] v tom, že bude vzat do trestání.

Čteny jsú jim statuta.*) — Na to od nich: Že slyšeli, proč jsú sem povoláni, a napomenutí křesťanská, kterak se [každý] v chrámě Páně i doma i vně chovati má, ano i také v těchto slavnostech. A toho také že doložili; nelíbilo-li by se komu co tu, aby se ozval, chce-li kdo co, aby oznámil. I neříkal žádný nic. A tu dopověděl, že tak se chtí chovati, poněvadž žádný nic neříká.

---

438. Kněz Matouš, farář od sv. Michala v Starém městě Pražském, přes žádost osadních a přímluvu konsistoře chce faru opustiti pro namáhavou práci, nedostatečné příjmy a drahotu.

1565, 29. listopadu. — Pridie seu in vigilia s. Andreae. — (P), fol. 184, b.

Kněz Matúš, farář od sv. Michala v Starém městě Pražském. Dictum: Že sú žádostí obtíženi od pánův osadních, že sú sobě jeho osobu oblíbili, a kdyby co věděli, že by mu ubli-

*) In Margine: Per sacerdotem Joannem, parochum ad aedem divi Alberti.

žováno bylo, že by to napraviti chtěli. A protož, poněvadž jejich taková žádost jest, že se přimlouvají, aby ještě při nich trval a byl; a jestli co na nedostatku, že to napraveno bude, a o to s ním že rozmluví. — Na to: Že jest tu těžká práce jemu, jakoby sám byl druhý, a pro těžkosti někdy že sám při sobě není. A léta že rovná že nejsú a že sumoval, že 15 d. toliko na osobu přijde, a co prve bylo za 1 d., nyní jest za krejcar. — Dictum: Aby pomyslil na to, a toto také že jim předloží. Má dáti odpověď v pátek post Nicolai.

---

439. Konsistoř pod obojí napomíná Jiříka Bendu a manželku jeho Kateřinu, aby se smluvili, neboť on nemůže míti jiné manželky a ona jiného muže.

1565, 29. listopadu. — Pridie seu in vigilia s. Andreae. — (P), fol. 184, b.

Jiřík Benda, mlynář, manžel Kateřiny Maryjovy z Nového města. Dictum: Že předešle vejpověď o tom byla a mimo to že jinam se dáti nemohú. A tak jakž jest k tomu přikročeno, že by Benda chtěl ku právu přistúpiti s manželkú svú a s ní rozdělen býti, a jakž jinému, tak také jemu by toho dopříno bylo; ale že ona předešle proti němu stanné právo obdržela, a tak předkův v tom přestižovati nemohú. A protož aby on věděl, že jiné manželky a ona jiného míti manžela nemůže. Pakli se mohú skrze přátely smluviti, toho že jim přejí; ale právem je nutiti nemohú. — Na to: Že sestra a bratr její o tom soudu nevědí, a on také o tom soudu že neví, a pro nemoc že státi nemohl. — Dictum: Že toho odkládá se do týhodne, a ona také aby stála, a tu jim z knih přečteno bude, poněvadž mdlé jest paměti.

---

440. Konsistoř pod obojí slibuje dáti odpověď na přípis arciknížete Ferdinanda v příčině rozepře mezi Markétou Zlomkovou a Adamem, synem Jíry sedláka z Vršovic, o slib manželský.

1565, 29. listopadu. — Pridie seu in vigilia s. Andreae. — (P), fol. 184, b.

Matyáš Mládek s Markýtú Zlomkovú. Oznámil, jakož jest v rozepři s Adamem, synem Jíry sedláka z Vršovic, kterú ona měla vejpověď učiněnú, a toliko pozůstávalo, aby oddáni byli; pak že ona podala suplikací k Jeho arciknížecí Mti, protož že listu od JMti podává. Píše JMt., aby ji Markýtu při vejpovědi zůstavili a v tom se spravedlivě zachovali. — Dictum: Že přečtli sobě psaní JMti a úřadem tu nescházi, a protož že dají JMti odpověď.

---

441. Konsistoř pod obojí k žádosti osadníků u sv. Michala v Opatovicích propustila sice kněze Václava Šmohela z vězení, nesvolila však k tomu, aby jim posluhoval, nýbrž napomenula je, aby přijali kněze Jana Sobolína, k nim podaného. Kněz Václav Šmohel odkázán na faru u sv. Václava na Zderaze.

1565, 29. listopadu. — Pridie seu in vigilia s. Andreae. — (P), fol. 185, a.

Páni úředníci osady sv. Michala v Opatovicích oznámili pozdravení od pana purkmistra a pánův, pana Jana Šturma, a žádali, aby kněz Václav Šmohel vězení, v kterém jest, prázen byl a jim do sv. Jiří, dokudž by nebyli správcí opatřeni, posluhoval. Podali listu od pana purkmistra a pánův a suplikací kněze Václava. — Dictum: Že pozdravení od pana purkmistra a pana France že přijímají a z listu pana purkmistra a pánův přímluvě že porozuměli a ji nemálo, ale velice váží. A protož z trestání kněze Václava že propustili a toto jemu oznámeno, že na tento čas z trestání se propouští; ale pro velikost prostředkův pro trestání že se toho odkládá po hodech Božích. Když mu bude dáno znáti, aby stál, že uslyší, kterak by se spraviti mohl. A pánům úředníkům dictum: Jakož jim kněz Jan Sobolín podán, při tom že úřad tento stojí, a protož aby byl vpuštěn v posluhování, a úřad že mu předloží, kterak by se tu chovati měl. A proč by knězi Václavovi toho dopříti nemohl, aby kněz Václav jaké o své ujmě posluhování tu k sobě přijal, že sú toho příčiny, ale na tento čas že jich oznámiti potřebí není. A pana purkmistra aby pozdravili a na knězi Janovi se spokojili. — Na to: Že s knězem Václavem mají námluvu, a protož že žádají podle námluvy té, aby, možné-li jest, byli zůstaveni do sv. Jiří. — Dictum: Že uvažovali, kterak by žádosti jejich povoliti mohli; ale pro řád konsistoře Pražské že to býti nemůže. A protož aby to, co se jim podává, ujali.

A knězi Václavovi dictum: Aby se již spokojil do času, kdy mu bude dáno znáti; a strany místa, aby na Zderaz k sv. Václavu se obrátil, a tam práci vedl. — Od kněze Václava: Že vděčen, že jako šlechetní páni ráčí nad ním pamět míti, a to že jim vzkazuje po úřednících. Strany pak podání toho, aby u sv. Václava práci vedl, a pánům úředníkům sv. Michala poněvadž podáno jest, že jim podán jest jiný a oni také k tomu přistupují, protož že žádá toho užiti, poněvadž má s nimi námluvu na 10 kopách do sv. Jiří, a oni také aby jemu tím povinni byli. A žádal, aby mohl s přáteli svými sem vstúpiti. Strany pak bytu na Zderazu, že pan Jiřík jeho žádal, aby tu pracoval, a od té chvíle nic mu neříkali. A tu že jako s kněžími nenakládají, žádal, aby napomenuti byli, aby ho vzali a proň přijeli a [k] kněžím se chovali náležitě. A tak že to ujímá. — Dictum: Že tak učiní a jim

osadním to předloží; a ubližovalo-li by jemu se co, aby na úředníky aneb sem vznesl. — Úředníci osadní: Strany smlúvy kněze Václava, že na větší počet vznésti chtějí.

Dictum utrisque: Co se ozvání strany smlúvy dotýče s pány osadními, bez pochyby že jako rozumný muž vtípiti se může, že co se tu dálo, dálo se mimo dobrý řád a povolení úřadu; a co tu učinil, podle dobré své vůle budú-li chtíti přátelsky s ním smluviti to, a že tak veliké summy nezaslúžil. — Oni: Že přátelsky s ním smluviti se chtějí. — Ptal se kněz Václav: Dají-li mu celý kvartál od sv. Havla a má-li na faru dosednúti? — Dictum: Aby dosedl a podle pořádku, jako jiným farářům, že dávati budú také jemu.

---

442. Konsistoř nedala dovolení knězi Šmohelovi, faráři na Zderaze, aby dvakrát za den mši sv. sloužil.

1565, 29. listopadu. — Pridie seu in vigilia s. Andreae. — (P), fol. 185, b.

Kněz Václav Šmohel tázal se, mohl-li by, odslúže Rorate na Zderaze, také potom slúžiti u sv. Mikuláše za vodú, poněvadž s nimi má smlúvu? — Dictum: Že to býti nemůže; a protož aby tuto na Zderazi pilen byl a na té faře přestal, a co sú mu dlužni tam, co spravedlivého bude že rádi mu dopomohú.

---

443. Konsistoř pod obojí učinila konečnou výpověď v rozepři mezi Janem Loškem z Berouna a Kateřinou, manželkou jeho.

1565, 7. prosince. — Die fer. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 185, b.

Jan Lošek z Berúna s Kateřinú, manželkú svú. Dictum: Jsú-li té žádosti a vůle, aby byli právem duchovním poděleni a na místě to aby bylo postaveno? — Od něho: Ačkoli nebyl žádostiv toho, aby v rozepři stupoval [s] svú manželkú; ale poněvadž jináč býti nemohlo, že žádá od práva opatření a nálezu za přečtení. Ona také toho žádala. Čtena jest vejpověď. Ona poděkovala a strana druhá ujala. Žádali rukojmové za propuštění, i jsú propuštěni rukojmové.

---

444. Výpovědí konsistoře pod obojí odloučeni jsou manželé Jiřík Benda a Kateřina Maryjova na čas, dokud by „k sobě vůle neměli“, a napomenuti, aby v tom čase poctivě se chovali.

1565, 7. prosince. — Die fer. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 185, b.

Kateřina Maryjova s Jiříkem Bendú, manželem svým. Od ní: Že stojí jsa obeslána. I tu oznámeno jim, že proto stojí, aby slyšeli,

co jest v knihách poznamenáno, poněvadž předešle nestál, maje státi, že se nad svú poctivostí zapomenul.*) — On: Že nemohl státi pro nedostatek zdraví, a nemoc vymlúvá; a svědky na to že zavedl. Žádal za jich přečtení. — Ona: Žádala zachována při tom býti, co jest v knihách poznamenáno. — On: Že po své poctivosti stál a stojí a svědky zavedl, že státi nemohl pro nemoc. — Dictum: Proti předešlé vejpovědi že nevědí co mluviti a tím hejbati kam, než toho při tom nechati. Neb on Jan**) v tom času dlouhém ku právu se nepostavil, a potom mimo právo nemístně na ni se chopil a s ní nakládal, jak chtěl. A ona ku právu se utekla a žádá podle předešlé vejpovědi zůstavena býti. A protož poněvadž jest se ku právu předešle najíti nedal, protož že toho při té předešlé vejpovědi zůstavují, aby ona jeho a on jí prázen byl, dokavadž by vůle k sobě s obú stran neměli; a on aby jí pokoj dal. A v tom čase s obú stran aby se poctivě chovali. A pakli by se která strana čeho dopustila, že trestání neujde. Po vejpovědi žádal, aby z rukojemství propuštěn byl. I jest propuštěn.

---

445. Kněz Havel, farář na Prosiku, vydal dle smlouvy před konsistoří pod obojí úředníkům záduší sv. Martina v Starém městě Pražském koflík stříbrný po knězi Hartmanovi, faráři Lstibořském, aby dle vůle dárkyně z koflíku toho kalich byl udělán pro záduší, kde jest pochována.

1565, 7. prosince. — Die f. 6. post Nicolai, pridie Conceptionis B. Virginis. — (P), fol. 186, a.

Páni úředníci záduší sv. Martina v Starém městě Pražském s knězem Havlem, farářem na Prosiku, oznámili smlúvu, kterú sú mezi sebú učinili o koflík aneb konvičku, kterú kněz Václav Hartmon***) jemu knězi Havlovi odkázal, a na ni se páni úředníci téhož záduší připověděli, že by k jejich záduší náležela za tú příčinú, že jest jemu ji nebožka paní Dorota z N. svěřila, aby z ní kalich dal dělati a aby po své smrti on kněz Václav jej tu odkázal, kde tělo její bude pochováno, a to takovú, že páni úředníci oc mají dáti hotových 8 kop m. jemu knězi Havlovi, a kněz Havel ten koflík aneb tu konvičku jim vydati a z práva propustiti povinen jest, na ten způsob, aby z ní kalich, a ne z jiného stříbra, při přítomnosti jeho, kněze Havla, a kněze Havla druhého, pana faráře od sv. Martina, byl dán dělati. K tomu ku všemu se kněz Havel přiznal. A ta konvička s pěkným cimbuřím, bohatě po-

---

*) In margine: Annotata est dicta sententia 1561 fer. 6. post Catharinae in manuali M. Pauli. Ze se zapomenul nad svú poctivostí.
**) Má býti: Jiřík.
***) V. č. 314.

zlacená a po uhersku dělaná vydána jest tu hned pánům úředníkům v ruce pana Zikmunda Kropáčka z Krymlova.

---

446. Konsistoř pod obojí stvrdila kšaft kněze Lukáše, faráře Vilímovského.

1565, 7. prosince. — Die fer. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 186, a.

Poručníci kšaftu kněze Lukáše*) s přáteli jeho žádali za stvrzení kšaftu jeho, poněvadž žádný na odpor mu nenastúpil a čas právní již vyšel. — Dictum: Že se týž kšaft pod[le] milostivého obdarování JMCské od práva tvrdí ꝛc, poněvadž žádný mu neodporoval ani úředník Přerovský, kterému o to připsání se stalo. — Oni z toho poděkovali a žádali za připsání ku panu úředníku, že dal vymlátiti vobilí a koni dva, kteří na faře byli, že sú dáni pryč a jeden ochromen. — Dictum: Že jim bude vydáno.

---

447. V příčině stvrzení kšaftu kněze Matěje Hrušky, faráře v Býčkovicích, povolila konsistoř pod obojí k žádosti příbuzného jeho odklad do 18. ledna 1566.

1565, 7. prosince. — Die fer. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 186, b.

Jan Kostelecký s pány poručníky kšaftu kněze Matěje Hrušky.**) Oni připomínali strany příčin a odporu, který položil on Jan, a některého slova na potupu a zlehčení tohoto úřadu, že jest tomu Jindřich Karban odepřel, aby měl jemu tu notuli psáti, než někdo jiný. — Na to Jan: Že jest ji Karban psal, ale on že jemu toho psáti neporučil, vždy žádaje spravedlivé opatřen býti, poněvadž jest přítel jeho nebožtíka kněze Matěje a žádá za hojemství, poněvadž přítele nemůž nabyti. — Proti páni poručníci: Že by jemu toho podle práva a zřízení zemského příno býti nemělo, poněvadž jest původ, že jest měl se v té věci dostatečně opatřiti; a že jest v zřízení zemském, že řečník má k sobě toliko přijímati pří, aby lidem mohli býti volní [sic]. A poněvadž nic on nevede, žádali za tvrzení kšaftu. — Dictum: Aby vystúpili. A tu čteno, nač jest se odklad stal, že na to, aby oni proti odporu Jana příčiny kladli; a to jim čteno také, když zase vstúpili. — Potom na to od nich: Že slyšeli a porozuměli, co jest přečteno; a protož, aby se nezdálo Janovi nějakého zkrácení, že by se naň nutkali, že toho jemu přejí, jestli že odklad se stane do jiného času. Odklad do pátku po ochtábích po sv. Třech Králích, a tu Jan aby se všemi potřebami hotov i s průvody byl.

---

*) Viz č. 396. **) Viz č. 385.

448. *Kněz Jan Habart, děkan Kutnohorský, dal kšaft svůj uložiti u konsistoře pod obojí.*

1565, 7. prosince. — Die fer. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 186, b.

Pan farář Martinský kněz Havel s Janem Šatalem, měštěnínem Nového města Pražského, podali kšaftu kněze Jana Habarta, děkana od Hory Kutny, a žádali jeho jmenem, aby přijat byl ku právu. — Dictum: Tak-li tomu vyrozuměli, že poslední vůli svú děkan od Hory k nim odeslal? — Na to: Že tak, že jest to celá a dokonalá a poslední vůle, to že jim, poslav po ně, oznámil, a to oni vysvědčují, a že žádal, aby nad tím ruku držeti ráčili, kdyby ho Pán Bůh neuchoval. — Dictum: Že nechají toho při právě.

---

449. *Konsistoř pod obojí nařizuje knězi Petru, faráři v Maršovicích, aby ženu, kterou za manželku pojal, v pěti dnech od sebe odbyl.*

1565, 7. prosince. — Die f. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 186, b.

Kněz Petr, farář z Maršovic. Dictum: Z poručení JMti arciknížecí že obeslán, a protož aby oznámil, s čím původem přijal kněžství při konsistoři Pražské a čím původem manželku sobě pojal, poněvadž slíbil bez ženy býti. — Na to od něho: 1. Původem Pána Boha všemohoucího jako jiní mládenci. 2. Strany pak manželství svatého, proč vstúpil v stav manželský, že vida, jak se kuchařky chovají k kněžím, a když byl u pana mistra famulem, že viděl, jak se chovají. A když slyšel, že JMCská k tomu lásku a libost má a toho propůjčuje, když kněží manželky mají, že to proto učinil, a ne pro libost a chlípnost tělesnú, ale aby měl, kdo by ho opatroval, a když by odešel, kdo opatřiti by mohl jeho věci. A to že znají, že jest podle písma sv. A že ho oddával kněz Václav, který umřel a byl kaplanem u sv. Štěpána a farářem v Brandýse. — Dictum rursus: Že oznámil, jakým způsobem a na jaký konec manželku sobě vzal a s tú ženú se oddati dal; ale ještě na tom se zastavují, že nemaje propůjčení, aby kněžství i manželství užíval, že slavné křtinky dělal na zhoršení církve. — Na to: Že to béře k svému svědomí, že žádných křtinek nečinil, a pan kollátor sám toho žádostiv byl, že sám chce křtinky činiti, a povolal a pozval svých přátel, když z Prahy přijel; ale on sám o tom nevěděl, a že jim dal jedny z piva polívku a jednu slepici. A při tom že byl pan děkan Táborský a kněz Albrecht je křtil. — Dictum: Že na ten čas mu oznamují, aby ženy prázen byl a z fary vybyl

do dalšího Jeho arciknížecí Mti oznámení. To kdyby ujistiti mohl, že by toho poodložili, pakli nic, že to opatří. — Na to: Žádal za prodlení po hodech Božích, že přátel jejích chce žádati, aby ji přijali, anebo také k svým přátelům ji dáti; ale aby ji měl vystrčiti co psa hned, že by toho učiniti nemohl. — Rursus dictum: Aby nejméně v pěti dnech aneb do hod ji vybyl z domu farního a tělesně se jí nedotýkal, a když jiní budú státi v pátek ante Fabiani Sebestiani. Slíbil na své svědomí a svú poctivost rukú dáním, že tak učiní.

---

450. Markéta Zlomkova ve při s Adamem Vršovským, žádá konsistoř pod obojí za opatření, aby mohla před ním bezpečna býti, neboť ji hrozil zabitím. On tomu odporuje. Kárán od konsistoře, „že s úřadem chce kejklovati“, uvoluje se, že ve třech dnech položí „příčiny“.

1565, 7. prosince. — Die fer. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 187, a.

Markýta Zlomkova s Adamem Vršovským. Dictum: Za tú příčinú že oznámeno, aby se dali najíti. Co se dotýče apellací ku panu arcibiskupu, jako se pochloubá Adam, že jest způsobil to, čeho jiní stavové v tomto království nezpůsobili, protož aby věděl a se nepochloubal, že nezpůsobil nic, ale na poručení Jeho arciknížecí Mti, pána svého, že tak učiniti chtějí a akta vydati; a protož aby příčiny, připravě je, položil a základ 15 kop gr. č. — Ona žádala podle vejpovědi zachována býti, poněvadž čas již apellací minul. — On: Že to chce vznésti na pána svého, že má příčiny klásti a základ. — Ona potom vznesla, že nad ní chtěl mord provésti a jí zbraní probodnúti na místě vejsadním v bráně Svinské. — Na to od něho: Že zde nesoudí o vejtržnosti a o mordy, ale že on ví, jak se k ní zachovati. A tu sám vznesl, že pan Matyáš jemu nadával mordýřů v tomto místě vejsadním a pokoje jemu nedal. — Od Matyáše: Bude li ho viniti jinde, kdež ten soud náleží, že jest jemu usedlý. A jakož přede[m] tomuto Adamovi, sedláka Vršovského synu, oznámiti ráčili, že ráčí soudcové býti, a ne svědkové, a protož chce-li ho viniti, že jemu práv bude. — Ona žádala, aby mohla sebú bezpečna býti.

Dictum: Že nenadáli se toho, aby při tomto způsobu měl jaké důčky činiti, když má apellovati, i co v tom zavírá, a zprávy sú, že to vzal na svú hlavu, aby toto právo obracel sem tam a se pochloubal svú svémyslností. Protož aby tak selsky se nechoval. A také že zpráva jest, by se strojiti měl na cestu, a že by ji Markýtu zbraní bíti měl. — Na to: Že odporuje tomu bití, a na poručení JMti arciknížecí že s panem Davidem Střelú má

jeti pryč, a dlúho tam nebude, maje zde zaneprázdnění a soudy. — Od ní: Že jalové věci mluví, a že to dostatečně chce ukázati, že ji zamordovati chtěl a pravil, že ji potmě počká. — Na to: Že tomu odporuje a chce-li pořadem práva k němu hleděti, že jí chce práv býti.*) — Rursus dictum: Že nic jistého od Adama neslyšeti, kdy chce klásti příčiny, než podle svého způsobu že chce kejklovati úřadem. Protož aby oznámil, kdy klásti bude je. Dále pak, aby Markýta mohla opatřena býti bezpečností před Adamem, že to opatřeno bude. — Na to od něho: Že nemá přítele, s kejm by se poradil, a že bez pána svého nic učiniti nemůže. Dále strany pokoje, že ráčí praviti, že jí před ním pokoj učiní, a jemu nic neráčí praviti, ješto ona, jakož předešle z rathúzu vznášel, také vždy pokoje nedá, ani zde. — Od ní: Že strojí se pryč a na přítele se podává. — Dictum: Že ví Adam, nač jest uručil, a ví, co při právě slíbil; obmešká-li se v čem, že sám vinen bude. — On pověděl, že ve třech dnech příčiny složí. — Ona žádala při právě zůstavena býti. — Má ve třech dnech složiti příčiny na právě neb u pana administrátora, a podání to Adama jest ujato a uvolení.

---

451. Kněz Václav, farář v Česlicích, složil matce nebožtíka kněze Václava Hartmana, faráře Lstibořského, za odkázané sobě knihy 10 kop míš., tolikéž také Kříž, měštěnín Nového města Pražského.

1565, 7. prosince. — Die f. 6. post Nicolai, pridie Concept. B. Virginis. — (P), fol. 187, b.

Kněz Václav farář v Česlicích, s poručníky kšaftu kněze Václava Hartmona.**) Jakož jest mu odkázáno bylo od kněze Václava Hartmona opera divi Augustini, aby dal mateři jeho za né 10 kop míš.; i že ty jest jí složil. A též pan Kříž, měštěnín Nového města Pražského oznámil, že jest 10 [kop] položil a dal. A Lidmila Benešova, matka jeho nebožtíka, stoje přiznala se, že jest týž peníze 20 kop m. od nich přijala obú dvú a z těch je kvituje od sebe i od svých budúcích. A Pavel, od kterého má vinici táž Lidmila, ty peníze vyzdvihl od nich na místě jejím.

---

452. Kněz Jan, farář u sv. Haštala, napomenut jest od konsistoře pod obojí, aby obřady mešní zachovával a konsistoři se spravoval.

1566, 7. ledna. — Die fer. 2 post Epiphanias. — (P), fol. 188, a.

Kněz Jan, farář od sv. Haštala. Dictum: Že za tú příčinú povolán, že v paměti má, když sem přijímán byl, že jest při-

---

*) In margine: Ona jda ven popleskala ho a řekla: Mlč, milý manžele, mlč!
**) V. č. 314.

pověděl, že se chce podle viaticum chovati. A potom když zvědíno bylo, že expositionem Sacramenti neužívá, že s ním pan administátor sám z poručení konsistoře rozmlúval, a potom to připověděl učiniti in solennitate na Boží narození; a protož že to učinil na potupu konsistoře. I proč jest učinil, a učinil-li jest to? Na to: Že jest učinil exposicí a tři mše slúžil in die, a že se chová podle rubriky. Tázán, říká-li canon, pravil, že říká. Dictum: Aby mu nebylo proti mysli, že se neduh obnovuje, že by někomu v Žatci manželku měl vylúditi a v Vroutku s ní býti a potom u Slaného. — Na to: Že má kuchařku z Žatce, ale toho že není, a ona že nebyla v Vroutku. — Dictum: Jakú dal odpověď, že jest jí porozumíno; a protož, poněvadž jest kněz, aby se zachovával podle své povinnosti a konsistoří se spravoval. Žádal při tom za list o dluhy své. Má mu vydán býti.

---

453. Konsistoř pod obojí stvrzuje kšaft kněze Pavla, faráře v Dohaličkách.

1566, 11. ledna. — Die fer. 6. post trium Regum. — (P), fol. 188, a.

Martin Vodička z Žamberka s přátely žádal i na místě sestry své za stvrzení kšaftu kněze Pavla, faráře v Dohaličkách, poněvadž mu na odpor žádný nenastúpil. — Dictum: Poněvadž to opatřil kněz Pavel, aby sem ku právu týž kšaft přišel, poněvadž pak jemu žádný nic neříkal a panu úředníku bylo psáno a nic tomu neříkal žádný; protož jej, ten kšaft, tvrdí podle práva.

---

454. Konsistoř pod obojí oznamuje faráři u sv. Mikuláše knězi Janu Turkovi, že pro neposlušnost jeho a pro nevystavování monstrance jej u arciknížete Ferdinanda bude žalovati.

1566, 11. ledna. — Die fer. 6. post trium Regum. — (P), fol. 188, b.

Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském. Dictum: Kdy sem byl přijímán za faráře, že byl napomenut, jak se zde v městech Pražských držeti má. A před hody také byl napomenut strany ceremonií, a pan administrátor že ho napomenul přátelsky; a také měl nějaké příčiny a dáti odpověď měl, a nedal a panu arcibiskupu žaloval na pana administrátora. Pak co jest toho, že se tak nezachoval a nepamatuje na svůj závazek a zápis; a napomenut, aby dal odpověď ne panu administrátorovi, ale všem. — Na to: Že byl napomínán, aby se v exposicí té srovnal, a před hody také že dal odpověď tehdáž i předešle, a netoliko on, ale i osadní dali odpověď; a že dal

tu odpověď, že té monstrancí v své moci nemá a osadní ji dáti nechtí a na své odpovědi stojí. A panu arcibiskupu že nežaloval na pana administrátora, ale oznámil, na čem postaven byl. A pan arcibiskup že jest mu řekl, poněvadž jest za jinú příčinú nepřišel k němu, než strany monstrancí exposicí, že jemu slibuje, že skrze to žádné těžkosti míti nemá. Ale tím že ho pan arcibiskup neposazoval proti úřadu. A tak on že toho, poněvadž jest proti slovu Božímu, učiniti nemohl a nemůže, ale jiné pořádky že jest všecky zachoval a vrchností Jich Mtí že se rád spraviti míní a chce podle toho, co jest připověděl úřadu i JMCské. — Dictum: Že nemůž konsistoř než sobě stěžovati, jakú dal odpověď, ale vidí se spravedlivé, poněvadž jest připověděl, že se měl konsistoří spraviti, a rozuměti, že by se o to chtěl hádati s úřadem. I toto dává se jemu za odpověď, aby v pondělí v 17. dal se najíti před pokoj Jeho arciknížecí Mti, že úřad také tam se najíti dá.

---

455. Arcikníže Ferdinand na soudu komorním ve při mezi konsistoří pod obojí a purkmistrem a konšely města Hradce Králové v příčině ustanovení faráře vypovídá a poroučí, aby Králové-Hradečtí na příště do věcí duchovních se nevkládali, nýbrž konsistoří pod obojí se spravovali.

1566, 16. ledna. — Liber documentorum I. fol. 162, a. v knihovním úřadě v Hradci Králové.

Vejpověď o faráři od JMti arciknížete.

JMt arciknížecí pán náš nejmilostivější, na místě JMCské jakožto krále českého, ráčil jest zprávě kněze Jana Mistopola, administrátora pod obojí, a kněze Jana Černého, faráře u sv. Pangrácí, a kněze Jana, faráře u sv. Jindřicha v Novém Městě Pražském, kteréž sou JMti proti purkmistru a konšeluom města Hradce nad Labem podali, nicméň odpovědi jich Hradeckých JMti na tu zprávu dané milostivě porozuměli. A poněvadž on kněz Jan Mistopolus s dotčenými faráři, že se mimo tu zprávu svou JMti danou v žádnou další při s jmenovanými Hradeckými dáti nemíní, sou oznámili, z těch i z jiných příčin JMt arciknížecí toho při tom na ten čas zůstaviti a jim purkmistru a konšeluom Hradeckým přísně poroučeti [ráčí], aby se na potomní časy v věci duchovní nevkládali, než jestli že by se kdy co takového v městě jich přihodilo, toho na tu vrchnost, kdež náleží, podávali, a to pod skutečným JMti trestáním. Stalo se v středu den sv. Marcella, l. P. 1566.

Tento vejspis vydán jest z register královských soudu komorního království Českého s povolením urozeného pána pana

Jana nejstaršího z Lobkovic na Zbiroze a Točníce, nejvyššího hofmistra téhož království Českého, pod pečetí JMti K. ut supra.

Mikuláš Skalský z Dubu,
písař soudu komorního kr. Č.

---

456. Konsistoř pod obojí stvrdila kšaft nebožtíka kněze Matěje Hrušky, faráře v Býčkovicích, vymohši od poručníků kšaftu toho 10 kop míš. z pozůstalosti pro příbuzného farářova, který proti poslední vůli jeho odpor zdvihl.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 189, b.

Páni poručníci kšaftu kněze Matěje Hrušky,*) pan Pavel Žipanský ꝯc a pan Jaroslav Zlatník ꝯc s Janem Kosteleckým. Dictum: Že by tomu rádi byli, aby přátelsky o to promluvili, mohli-li by se snésti o ten odpor, prve nežli k čemu přijde. — Na to páni poručníci: Poděkovali z předstúpení a že předložení slyšeli, mohlo-li by srovnáno to býti přátelsky. I že toto poručili oznámiti, že neradi tomu, že Jan daremně zaneprázdnil úřad i je, však nic neobávajíce se odporu jeho, neb příčiny ukáží, že tento kšaft průchod svůj míti bude podle práva; nechtějí od toho býti, bude-li Jan hledati co přátelsky při nich, že proti tomu nejsú, neb i předešle, kdyby toho byl co hledal, že by se přátelsky v tom najíti dali. — K tomu od Jana: Že nic jiného nežádá, než poněvadž jest to podáno, aby to přátelsky bylo ohledáno, aby mu dopříno toho, aby na přátely své to vznésti mohl a s nimi se poraditi. — Proti tomu: Chce-li dnes o to přátelsky jednati, že to může býti, ale aby tím odtahováno bylo, že tomu povoliti nemohú, poněvadž sú se přihotovili s průvody a na to něco naložili. Protož že tím odtahováno býti nemůže, než aby slyšáni byli. — Potom Jan sám bez strany: Že proti ničemuž není. Když mu bylo domluveno, že přátely stará, aby přátelsky smluveni byli, a teď proti tomu jest. — Vydáni jsú přátelé stranám: kněz Martin, pan administrátor, a kněz Jan, farář od sv. Petra.

Pan administrátor z Malé strany s knězem Janem od sv. Petra oznámili: Jakož jsú jednali přátelství mezi stranami, že sú to objednali, že 5 kop gr. č. páni poručníci připověděli dáti Janu Kosteleckému, a on na tom že přestal. Jan se k tomu přiznal, že na tom přestává. Páni poručníci žádali, aby to bylo poznamenáno pro ty, komu odkázáno, když dorostú, aby proti tomu nebyli. — Jan potom dotázán od úřadu, co k tomu říká. Na to on: Že nemá se nač souditi a tomu že povoluje. — S pány poručníky promluveno, aby mu z těch peněz bylo učiněno, které mají za sebú, aby nečekal na pana Dubanského. Přijali to páni poručníci.

---

*) Viz č. 385.

Dictum ad utramque partem: Poněvadž jest Jan na tom přestal, že 10 kop míš. od poručníkův na žádost a přímluvu pánův konsistoriánův že přestává [sic]*, a poněvadž právní čas kšaft ten ku právu pořádně podaný jest na právě ležel a není naděje, aby již jaký jiný odpor proti němu byl, protož že jej podle práva stvrzují a jemu plnú moc dávají jako pravému kšaftu a pořádnému. A ačkoli za to nežádal, že přimluvili se k poručníkům, aby ty peníze jemu hned brzy vydány byly. Poděkovali páni poručníci a on Jan také, že se přimluviti ráčili. Páni poručníci k tomu: Že přes tejden peníze 10 kop míš. jemu složiti chtějí při úřadu zde, když se toliko to oznámí druhému panu poručníku, aby on Jan přes tejden se postavil.

---

457. Konsistoř slíbila vydati Sixtovi z Ottersdorfu výpis přípisu, který zaslala panu Hrzáňovi v příčině desátků, které poddaní jeho jsou dlužni knězi Jakubovi Starému, faráři Vinořskému.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 190, a.

Pan Sixt z Ottersdorfu žádal za vejspis přípisu učiněného od úřadu na žádost kněze Jakuba Starého**) panu Hrzáňovi pod pečetí, že té notule potřebuje k soudu budoucímu komornímu strany těch desátkův, které mu sú povinni jeho poddaní. Dictum: Že podle práva, což může býti, bude vydáno.

---

458. Konsistoř pod obojí kárá kněze Mikuláše, faráře v Strašecím, že se oženil; on se ohražuje příkladem jiných kněží ženatých, jichž jména uvádí.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 190, a.

Kněz Mikuláš, farář z Strašecího, s vyslanými. Vyslaní oznámili služby od pánův svých, a jakož farář jejich podán jim, a vědomost na onen čas nebyl[a], aby manželku oddávanú měl, ale za čeledína ji držali. A když s robátkem byla, což jest tu nebývalo předešle, a že tu Jeho arcíknížecí Mt. bývá svým dvorem, aby úřadu nebylo tu na stížnost, že proto sem to vznešeno. A kdyby nebylo to s nebezpečenstvím úřadu, že by jeho chtěli míti. A předešle před hody že na připsání učiněné jeho postavili, a potom že jim byl propuštěn k Božím hodům, a rukojmové za něho se postavili. Nyní pak podle téhož rukojemství že jeho stavějí a z rukojemství žádají propuštěni býti. A v tom že žádají,

---

*) Má dle smyslu býti: jemu bude dáno.
**) Viz. č. 243.

poněvadž sú pohořali a obec chudá a nákladu nemají nač činiti, opatřeni býti, aby bez správce nebyli. Kdež pak od pana administrátora strany monstrancí doloženo bylo, že to není vykonáno, poněvadž jest jim monstrancí stříbrná ukradena, a druhá, která jest nalezena, že jest porušena, a náklad na ni že nemalý se státi musí. I kterak je ráčí opatřiti, že toho při tom zůstavují, vždy žádajíce, aby opatříni byli. — Dictum: Poněvadž sú tak učinili a podle vyručení jeho postavili, že dobře poslúžili svému jménu a svým statečkům. Protož že je propouštějí a na ně pamatovati budú. — Tu také oni doložili, že založili kněze Mikuláše, když k nim přistúpil; i možné-li jest, žádali aby jim toho odsluhoval. — Dictum knězi Mikulášovi: Kde jest tu svobodu vzal, že se oženil v tomto království, poněvadž přijal zde kněžství? — Na to: Že učinil podle zřízení Božského, a poněvadž se to jiným propůjčuje, aby v stavu manželském stáli, že také pro uvarování hříchu manželku sobě pojal. — Dictum: Kteří sú? — Na to: Že kněz Šimon Kostelecký a děkan Chrudimský a kněz Adam ve Skuči, kněz Matěj v Jesenici. — Dictum: Kdo ho oddával? — Na to: Že kněz Ondřej, farář v Kněžovsi. — Dictum: Kdo Chrudimského oddával? — Na to: Že kněz Silvester, než že ho nezná.

---

459. Konsistoř pod obojí odsoudila k trestu kněze Jana Červenku, faráře v Líbeznici, a kuchařku jeho, s níž se dal oddati.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 190, b.

Kněz Jan Červenka, farář v Líbeznici. Dictum: Také-li se proto oženil, že se jiní také oženili? — Na to on: Také že jest tak, že jest slyšeti, že kněz Matúš, děkan Kolínský se oženil svobodně, a kněz [...] Semík že se oženil, že slyšeti v Pardubicích, a že jest v Svinčanech, a kněz Simeon Přáza. — Kněz Jan: Že když tu měl býti, že s ním ta jeho kuchařka nechtěla býti, než aby se s ní oddal; i oddal se v postě s ní, a že jeho oddával kněz Matěj u Naměti. Žádal, aby ho ráčili ochrániti, poněvadž ještě nevymlátil a neklidil tu na svůj náklad obilí. — Dictum: Podle poručení Jeho arcikníżecí Mti jich zastávati nechtí, a protož aby do trestání na rathúz šli. — Promluvili, že se tak zachovají.

Kněz Jan tázán o formáty. Na to: Že v Novém městě jest ordinován, a formáty ukázal panu administrátorovi knězi Janovi za předešlého úřadu s panem Velikem. — Dictum na konec, aby šli do trestání, a potom jim bude oznámeno, na čem by jejich věc byla. I šli sú do trestání.

---

460. Zvoníci z měst Pražských žalovali u konsistoře pod obojí na krejčího Václava Čeřena, že je nařknul, že prý mají s katy a biřiči jednu živnost a jeden cech; ukázalo se však, že to bylo ze žertu.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 190, b.

Zvoníci z měst Pražských všickni žádali za opatření, aby byli opatřeni v tom, aby za lehkomyslné nebyli držáni, jakož narčeni jsú, tak jakž suplikací podali na Václava Čeřena, krejčího, souseda u fortny v Starém městě. Nářek: že s katy, s biřiči mají jednu živnost a jeden cech. — Dictum:*) Že na to se zastavují, nebylo-li jest to promluveno z vožralství u večer aneb [z] žertu. A kdyby on (z) žertu to řekl, že jest to jiné, a kdyby opravdu řekl, že také jiné. Kterak to bylo? — Na to: Že před nešporem bylo, když mu dával hospodář poctu u Sixta Rybáře, že řekl: „Co mu máš dávati? Však zvoníci mají cech a jednu živnost s katem.“ A Václav, zvoník Tejnský, když sobě to osvědčoval, tehdy ten jistý propověděl: „Však musíte tomu rozuměti, že jest toho rozdíl, že kat provazem táhne nahoru, a zvoník dolův.“ A že ho neznal, než na zejtří se zeptal hospodáře.

---

461. Kněz Jan Turek, farář u sv. Mikuláše, dán od konsistoře pod obojí do vězení, protože velebnou Svátost nevystavoval a bludné mínění o přítomnosti Kristově v téže Svátosti tvrdošijně zastával.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 190, b.

Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše, tázán, co JMt ráčil mu poručiti. Na to: Že to, aby dnešního dne dal se najíti zde. — Dictum: Že bylo mu poručeno, aby před pokoji JMti se postavil, neb se nenadáli, aby s Hradeckými měl práci míti; i co mu tam oznámiti měli, že to mu oznámí, a to aby věděl, že jeho z uvážení všech pánů konsistoriánů do trestání svého berú, proto že se nezachoval o hodech vánočních spolu s jinými faráři podle zůstání společného a podle toho, jakž jest přijat sem. A za to také že jeho jest před hody prosil p. administrátor pro Boha, maje moc poručiti a rozkazovati, a on tu snad chtěl míti disputací, jaké jest tu Sacramentum in monstrancia; a že mu řekl: Nech, nehloubej! I že toho neučinil, že nemohú než za nevážnost toho položiti, a jináč toho žádný křtíti nemůže. A protož pro takovú nevážnost a takové neposlušenství v trestání berú. A maje tam na jistém místě se postaviti, že se jinde postavil, protož že to ztrestati při něm musejí. Třetí, že pro výtržnost, a tu rozšířeno, že vědí, jak jest a odkud se do kon-

*) In margine: per d. abbatem.

sistoře dostal. A že běhá po měšťanech a lidech, že ho chtějí vypovídati z měst Pražských. A protož poněvadž ho nemohú uvésti v vážnost, v poslušenství, v pokojnost, pro takovú nevážnost, pro takové neposlušenství a tu výtržnost jeho do trestání berú.

Na to od něho: Kdež mu ráčí oznamovati příčiny, pro které by zde měl se postaviti, a pro nevážnost a výtržnost že by ho do svého trestání ráčili bráti, že na to dává tuto odpověď: že neví o žádné nevážnosti, neb se hleděl vážně a poslušně k úřadu chovati; a protož že dává na to tu odpověď. Druhé strany neposlušnosti, že vždycky poslušně k této stolici se chovati hleděl, a veda jiné k poslušenství vrchnosti, že sám také dává jiným příklad k poslušenství. Co se pak toho vystavování dotýče, že praví, že ta ceremonie není z podstaty slova Božího a z podstaty spasení lidského. A o to že se s JMtí arciknížecí spokojil a s pány Pražany se smluvil. A oni jeho osadní a potom také jiní páni Pražané že praví, že by rádi, aby ta monstrancí také z jiných kostelův Pražských ven vyňata byla; a jakž jest předešle sám i také oznámil, že osadní jeho pravili, by on chtěl aneb někdo jiný, že jemu monstrancí nevydadí, a chtějí také sami oznámiti, co oni smýšlejí. Strany pak výtržnosti, že žádné roztržitosti nečiní a původem není, ale k pokoji že lid vede. A strany toho, že mluvil o vyhnání, že to předešle bylo, ale když potom to vejše bylo vzneśeno, že jest mluvil, že s toho sjíti může, poněvadž ta věc jest již na JMtCskú vznešena. Co se pak tkne vězení, že ráčí věděti, že na očích nedostatek trpí, protož že žádá, aby lítost nad ním míti chtěli a milost mu ukázali, že se z trestání úřadu tohoto nevyníma.

Dictum: Že, jakú dal odpověď, jest poznamenáno, protož že jemu bude přečteno, ačkoli jest k něčemu odpovědi nedal. Čtena. On se k ní přiznal. Potom promluveno, aby do trestání šel. — Na to: že se nevyníma z trestání, ale žádá, poněvadž má nedostatek očí, aby lítost nad ním ráčili míti, aby jemu to bylo odloženo, aby o zdraví nepřišel, že mu z nich teče a při světle že nic nevidí. — Dictum: Aby tomu věřil, že žádná věc jeho ani nemoc vděčna není; ale pro jeho nemoc aby měli tu těžkost nésti, že by to byla patientia asinina a ne patientia virtutis. Ale kdyby se chtěl nakloniti k tomu a zachovati poslušenství k úřadu skutkem, že by jemu toho přáli, aby toho vězení prázen býti mohl. — Na to: Že se vždycky s Jich Mtí podle slova Božího srovnal a srovnává. — Tázán od pana opata, má-li on se srovnati s jinými čili úřad s ním? — Na to: Že ceremonia ta není z podstaty slova Božího, a o tom že ví pan opat a pan administrátor. — Dictum od pana opata: Cožkoli svatá Církev činila a činí od mnoha set let, že to se naříkati

nemůže. Všeckna církev in die Corporis Christi vystavuje a za 8 dní, a protož kterak to má vyvésti, že jest hřích proti všem. A naše církev pod obojí že to má, aby každý den bylo vystavováno, a z toho sjíti může, ale aby in die Corporis Domini nevystavovali, z toho že sjíti nemůže. — Proti tomu: Že od mnoha set let nebylo, a měli se čemu klaněti, a to že jest idolum, a není z podstaty slova Božího, a toho že Římané nedělají a mají lepší řády. — Iterum dictum a domino abbate: Otázán, také-li tak jest kázal publice? A tomu jest neodepřel nic. Dictum per dominum administratorem: Že sv. Jeronymus klekl, když mělo jemu ministratum býti Sacramentum. — Na to: Že také to dělá, ale lid obecní, když se vystaví, má to za Boha a sám také že, když verba říká, že se klaní. — Od pana administrátora dictum: Že jest to cvinklianský smysl a že té věci zamlčeti nemůže; pak jeho přiřčení k čemu půjdou? A Paulus, když Romam přišel, že také se v něčem sehnul, a oni také že vědí, jak se chovati, a že za představování a nevystavování se nestydí jakž kněz Bechynka svaté paměti pravil: Kdo se stydí za to, že není křesťan. A ceremonie ta že není jedné osoby, ale vší strany naší. Protož aby sobě usmyslil, že přijde inquisitio de venerabili Sacramento, že jeho osadní v tom nezastanú. — Tázán, kterak chce míti praesentiam? Na to: Že in verbo ejus. Dictum: Že jeho poslouchají jako otcové syna a snášejí, ale lidé rozumní že by ho odsoudili za arcišvermera a kacíře, poněvadž on nevěří, Christum esse in venerabili Sacramento. A než ukáže, že jest to idolum, že pamatuje pan administrátor, že sú takové pálili u tohoto města. A pro samý pokoj že jemu ty kukrlinky snášejí. — Na to: Že zachovává poklonu, ale vystavovati nemůže pro své svědomí. — Dictum od pana opata: Že má tu latriam zachovati, jako Bohu. Podáno mu, může-li se ohrnúti a snésti jako bratr s bratry, aby pomyslil na to a srovnal se. — Na to: Že žádá, do středy aby mu bylo odloženo, poněvadž přátelsky toho jemu podávají, aby sám s sebú pomysliti mohl. — Dictum: Že na to závazku páni konsistorianové nemají, aby se o to disputovati měli. — Na to: Že nepovede k disputací žádné, ale blúdí-li v čem, aby ho napravili v tom. — Objectio o[d] kněze Jana bakaláře, faráře od sv. Petra: Že Nymburský zachovával vždycky in commemoratione coenae Domini vystavování a chtěl mnoho proti ceremoniím postavovati se. — Na to: Že také to zachovati chce. — Dictum in finem: Že se nevidí, aby měli s tím déle odtahovati, ale aby šel do trestání a tam se pokojně choval a spisu zanechal; pakli by se tak nezachoval, že by ho jinam podati museli. I tu připověděl, že chce jako poslušný jíti tam. A s tím odešel do vězení.

---

462. Konsistoř pod obojí slíbila vydati průvodní list Janu Koudelovi, pekaři v Jirchářích v Novém městě Pražském, který žádal za povolení k druhému sňatku, poněvadž první žena jeho jest již 8 let nezvěstná, aby se po ní poptal v rodišti jejím, a že to také oznámeno bude v kostelích.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 192, a.

Jan Koudele, pekař z Jirchář z Nového města Pražského. Oznámil, že Kateřina, manželka jeho již na 8 let s ním není a odešla pryč zoumyslně, a ta léta bez ní byl a bratr její o ní neví nic, aby byla živa.*) A míní v stav manželský vstúpiti, maje statček; proto žádal, aby mu toho dopříno bylo. Tázáni. Bratr její že o ní nic neví, a manžel oznámil, že jest u sv. Martina asi na 13 let oddáván. — Dictum: Smí-li to vzíti k svému svědomí a své duši, že o ní 8 let neví? — Na to: Že béře. — Dictum: Že bude jemu vydán list, aby tam šel, kde jest se rodila, a v Praze také že bude oznámeno po kostelích.

---

463. Kněz Mikuláš, farář v Strašecím, složil u konsistoře pod obojí pro Kateřinu Víchovou z Chrudimě, kterou k pádu přivedl, zbytek summy smluvené, celkem 40 kop míš., z kteréžto částky ona jeho kvituje a prázdna činí. Posledních 5 kop složil na jeho místě Jiřík Dunáček od „Halířův“.

1566, 18. ledna. — Feria 6. post Felicis. — (P), fol. 192, a.

---

464. Osadním u sv. Václava nad Zderazem dosazen za faráře místo kněze Václava Šmohela, na kterého si stěžují, kněz Václav, farář Čestický.

1566, 25. ledna.—Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli.—(P), fol. 192, a.

Páni vyslaní z osady sv. Václava nad Zderazem oznámili pozdravení od osadních a při tom žádost svú připomenuli strany faráře, jakož připověděli je opatřiti, jakož i kněz Václav Šmohel jim podán, že toho jsú vděčni, ale že nevědí, na jak dlúhý čas jim jest podán, do svatého-li Jiří čili nic, poněvadž jim oznámeno není. Ale že mají k němu příčiny, proč by ho snésti nemohli, proto, že jest nedostatečen, jakož s ním tuto středu o to mluvili, a on také svůj nedostatek že oznámil, že jest nedostatečen, leč by kaplan jemu kněz Michal přidán byl, že by tu práci snésti mohl. Ale že rozumějí, že týž kněz Michal tak brzo nemohl

---

*) V rukopise chybně stojí: žádá.

z svého místa se hnouti, protož že o to starati úřadu nechtí, ale oznamují, že mají srozumění s knězem Václavem, farářem v Česticích, který chce u nich býti farářem, kdyby úřadu povolení v tom bylo. A protož že žádají, aby jim toho ráčili příti, aby u nich týž kněz Václav byl, a odpovědi přátelské žádají. Též i to oznámili, že jim oznámil, když ho žádali, aby v neděli sloužil toliko a v pátek, že to udělá, bude-li moci.

Osadním Zderazským dictum: Že slyšeli jejich stížnosti strany fary a kostela svého, že faráře nemají, a tento že není jim podán, než toliko, jako říkají, v nedostatku, aby díra byla zahrazena; a ten že sloužiti nechce, pravě, že nemůže, a toulá se na zámek i pod valy a před úřadem stávati, jsa obsílán, nechce, a žákům že nedává stravy. A poněvadž s knězem Václavem námluvu jistú mají a ten u nich býti farářem chce, že jim toho přejí a jeho jim potvrzují, než toliko aby s ním o to se porovnali.

---

465. Kněz Václav, děkan Písecký, ohlásil u konsistoře pod obojí, že má za děkanem Kutnohorským, Janem Habartem, půjčené věci a peníze, o nichž v kšaftu jeho není zmínky. Konsistoř oznámila, že kšaft nebude stvrzen, dokud věc se neurovná.

1566, 25. ledna. — Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli. — (P), fol. 192, b.

Kněz Václav, děkan Písecký, vznesl, že kněz Jan Habart, děkan Horský, některé věci jeho sobě od něho půjčené za sebú má a jich nenavrátil a v kšaftu také že o nich žádné nečiní zmínky. A protož že se v tom ohlašuje, aby mu to zase bylo navráceno. Co jest pak jeho založil penězi, že nadál se, že jemu zase to bude nahraženo; ale od toho že pouští a nic k tomu neříká. — Dictum: Čeho žádá, aby toho v spisu podal a poznamenal. I podal jest. [Dictum:] Že kšaft tvrzen nebude, až se to urovná.

---

466. Kněz Štěpán, farář u sv. Jiljí, žádá konsistoř pod obojí za odvolání kaplana Pavla, kterýž však stěžuje si na nepřátelské chování farářovo a zkrácení v důchodech. Faráři nařízeno, aby kaplanovi dal co mu náleží, a tento napomenut, aby pokoj zachoval řečí i skutkem.

1566, 25. ledna. — Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli. — (P), fol. 192, b.

Kněz Štěpán, farář od sv. Jiljí, s knězem Pavlem kaplanem. Kněz Štěpán oznámil, že kněze Pavla staví, jakož jest jemu podán, a že ho déle strpěti nemůže, a že raději chce bez něho

býti. — Kněz Pavel zase: Že nemá k němu žádné příčiny a že ho ulál, upsoval před hody i potom na potkání, a že ani mu nedá obecních věcí užiti, a kuchařka také jeho že jest ulála, a že tyransky s ním nakládá a vyběhlých mnichů že mu nadával; a že není vyběhlý ani regularis, než secularis, a že dobrým úmyslem dal se k straně naší. A mřel u něho zimú a ani obecní konve mu ani ručníku užiti nedá a chce ho odehnati od toho, co chodil do vsí. — Proti tomu on: Že s čeledí [se] nesrovnává a kuchařku ulál a uhampesoval a hurev ji nadal, a chce užívati jeho věcí a čeládka aby mu slúžila. Že každý má kněz mladý pánvičku a svůj ručník, a smlúvě že dosti nečiní. — Dictum: Poněvadž nemůž ho kněz farář snésti a staví ho, což tomu říci, že ho zase přijímají. A což na kaplana záleží, zouplna aby mu dal, i to, což ze vsí má mu dáno býti, aby mu dal, poněvadž on dává mu odpuštění; neb to i při čeledínu, když nedá příčiny a dává mu se odpuštění, že dávají zouplna mzdu. — Na to on: Že mu „zrádců, šíbalů“ nadal a „tento poběhlý nějakého zlého svědomí“, a dal se slyšeti, že chce se nad ním mstíti. A protož že žádá za opatření, aby byl sebú bezpečen, že mu hrozil před jinými. — Dictum: Že nespravedlivé jest, a to aby rozvážil, jest-li to jeho officium, že kněze honí; protož aby mu zouplna zaplatil. A jemu že oznámí se, aby se choval; a dá-li se potom v čem slyšeti, že opatřeno to bude.

Kněz Pavel. Dictum: Že slyšeti, že pohrůžky činí panu faráři. — Na to: Že mu nic nehrozí, a do vězení ho připravil a tam zimu mřel. — Dictum: Aby pokoj zachoval řečí i skutkem. Na to: Že tak chce učiniti a pokoj chovati; a nebude-li, aby ho ráčili trestati. A že mu zouplna má dána býti jeho povinnost a plat od pana faráře.

---

467. Konsistoř pod obojí nařizuje farářům v Strašecím a v Líbeznici, aby do téhodne s manželkami svými se rozvedli a do smrti jich prázdni byli.

1566, 25. ledna. — Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli. — (P), fol. 193, a.

Kněz Mikuláš, farář v Strašecím, a kněz Martin,*) farář v Líbeznici, oznámili: Jakož sú do trestání byli dáni, že z toho děkují, kdež jim dána milost, aby rukojměmi se opatřili. Na to, že kuchařek svých aneb žen, jakož se k nim přiznali, prázni budú a jich z far vybudú a s nimi pod jednú střechú bydleti nebudú. A protož žádali, aby rukojemství od nich přijato bylo. —

*) Srov. č. 459, kdež uveden jako farář v Líbeznici kněz Jan Červenka.

Dictum: Poněvadž tomu vyrozuměti nemohú žádným způsobem, aby oni měli v stav manželský vstupovati, a práva duchovní toho zbraňují i JMCská i arciknížecí Mt. Protož aby oznámilli, chtějí-li od těch žen pustiti zcela. Vystúpili s tím ven.

Kněz Martin zase, i oznámil skrze přítele, že chce té ženy své prázen býti do své smrti, jen co ji od sebe, poněvadž má statček, odbyde.

Kněz Mikuláš také sám ústně oznámil, že chce své kuchařky odbyti a jí všemi obyčeji prázen býti až do smrti. — Dictum knězi Mikulášovi: Jakož pravil na děkana chrudimského a kněze Adama ve Skuči a kněze Šimona, pak má-li jim to prokázati, a o to že sú byli s ním na rathúze. — Na to: Že kuchařka jeho děkana Chrudimského sama pravila, že jest s ní skládán, a kněze Adama kuchařka že plod vydala. Strany kněze Šimona, že jest slyšená věc, od kaplana to že slyšel.

Dictum utrique sacerdoti: Že tato vůle jest konsistoře, že jim toho věřiti chtějí, že od manželek pouštějí ne na čas, než do smrti. Pak aby věděli, púště od manželství aby se neřádně chovati chtěli, toho že by jim nepřáli, že by těžkosti neušli; ale upřímně a věrně aby to učinili a s nimi se rozvedli a netoliko pod jednú střechú, ale všemi obyčeji prázdni byli, toho že jim do jednoho týhodne, aby jich vybyli, požiti ráčí. A rukojmě na to aby postavili a do času tak prázdni byli těch žen a k voltáři přistúpiti aby mohli, jim dopouštějí, a potom když jim bude dáno znáti, bude-li od JMti poručení jaké, že jich tejno nebude.

Rukojmové za kněze Martina: Pan Václav Hynek z Malejova a Jakub Filipů v Staré rychtě, měřič, pod 50 kop míš.; za kněze Mikuláše: Jiřík Duňáček z Nového města Pražského a Jiřík kněhař v Starém městě Pražském, pod 50 kop m. A oni připověděli, že jim za to podpůrcové býti svými statky chtějí.

---

468. Kněz Sylvestr, farář v Minicích, stěžuje si u konsistoře pod obojí, že mu poddaní arcibiskupovi ve vsi Kralupech zadržují desátek, rovněž i osadníci Miničtí, a žádá za přímluvu. Že by měl manželku oddávanou, popírá.

1566, 25. ledna. — Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli. — (P), fol. 193.

Kněz Silvester, farář v Minicích, oznámil, jakož žádal za přímluvu úřadu k JMti panu arcibiskupu, že poddaní jeho ve vsi Kralup půl desátku mu zadržali za posluhování; a předešle JMt pravil, že jim poručí dáti a dopomůže, a potom před sv. Kateřinú, když za to JMti žádal, že skrze rychtáře vzkázal, aby sobě pokoj dal. I že tu proti pořádku nic neučinil, poněvadž

mandát předešle byl JMCské, aby v nedostatku kněžstva jeden farář mohl dvě i víc fary držeti; a protož že tu proti pořádku nic neučinil. Žádal za přímluvu, aby takového půl desátku jemu dáno bylo, neb i poddaní pana Griespeka také půl desátku jemu dáti nechtí, poněvadž tito také nedávají. — Dictum: Že žádá spravedlivé věci, aby v tom opuštěn nebyl, co mu zadržali poddaní pana arcibiskupa; a jakž JMt připověděl, že poručí poddaným svým dáti, a nevědí, čím to tak schází, co jest na překážku. A že slyšeti, že má manželku oddávanú a že jest čeledín. — Na to: Že nemá čeledi tak mnoho, než svého švagra děti u sebe, a že manželky oddávané nemá, a že jest sám třetí toliko. — Dictum: Aby to dal poznamenáno, co mu povinni, a tázán na smlúvu. — Na to: Že nemá žádné smlúvy, než jakž jiné faráře tu přijímali, že také tak jeho přijali, a kteréž faře že náležejí Kralupy, kde jest farářem, a kollatorem jest pan Griespek, který mu dovolil, aby tu faru přidržel.

---

469. Kněz Martin, farář v Chržíně, trestán od konsistoře pod obojí vězením pro nemravný život. Poručeno jemu, aby nemíval příliš mladých kuchařek, nýbrž starou ženu poctivou.

1566, 25. ledna.—Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli.—(P), fol. 193, b.

Kněz Martin, farář na Chržíně, s Lidmilú, kuchařkú někdejší. Oznámili, že smlúva mezi nimi se stala dokonalá. Podali ji. Čtena před stranami. Po přečtení ona tázána, dává-li tomu místo? — Na to: Přiznala se ústy svými, že dává tomu všemu vůli na přímluvu přátel.

Kněz Martin sám. Jest mu domluveno, že takovú osobu s takovými šperky u sebe choval a měl pro nasycenú chlípnost, a teď do kněh takové věci že mají zapsány býti na zhoršení jiných; a teď že zprávy jsú, že tam má nějakú ženu, a není podobná věc, aby byl bez ní. A protož že ho do trestání svého berú na rathúz. — Na to: Že žádá za milost jako otcův svých a na posměch jeho aby nyní nebyl dáván do vězení, ale aby mu bylo odloženo trestání; a toho že není, aby s tú ženú měl co činiti, a že se podává k ztrestání. — Dictum: Co jest mu z uvážení poručeno, aby hned se dal na rathúze nadjíti, a toho měniti že nemohú. Žádal pro milosrdenství Boží, aby mu toho odloženo bylo, aby ona neměla v tom posilnění, a aby mu milostivě vážili. — Iterum dictum: Že veliká věc jest jméno Boží vzývati a všech hříšníkův jest ta povaha, toho se dovolávati, a Pán Bůh ukazuje své milosrdenství. A proto nyní vzývá jméno Boží, a proto, aby trestán nebyl, a nestyděl se lidí a tohoto úřadu a oltáře Božího. I že by raději viděli jeho vzdělání, aby

slúžil někde v městech, a ne hovadem ve vsi. A protož majíce vážnost jména Božího, že jemu ukládá se, aby v pondělí po Hromnicích dal se u p. administrátora nadjíti a potom na rathúze; a této kuchařky, kterú má, aby ji odbyl. — Na to: Že tato, kterú má, má zde přátely a měla dva muže. Dal ruku na tom, že se tak zachová, a poručeno mu, aby mladých velmi kuchařek nemíval, ale starú ženu poctivú. S tím odešel.

---

470. U konsistoře pod obojí jednáno o pozůstalosti po nebožtíku knězi Lukášovi, faráři Vilímovském, mezi poručníky kšaftu a dvěma dědičkami.

1566, 25. ledna. — Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli. — (P), fol. 194, a.

Žofka neb Žofie z Kladska s Markétú, sestrú kněze Lukáše,*) a kněz Jan Turek. Dictum: Co poroučeti ráčí Jeho arciknížecí Mt, že zprávu JMti dadí, kterak kšaft nebožtíka kněze Lukáše ku právu přišel a úředníku psaní se stalo, aby JMt ráčil nad tím ruku milostivú držeti, že ten kšaft jest tvrzen, a oni aby vyčkali čas.

Kněz Jan: Že pan purkhrabě, když s kšaftem přijeli k němu na Přerov, že jim pod svú duší připověděl, že ty věci, poněvadž kšaft jest pořádný, vydati chce a peníze vyčísti na faře u sv. Mikuláše, a že sestra jeho nebožtíka pravila jemu, hejtmanu, strany rukojemství, že jistec ukázal jemu, na statku svém ve vsi. — Dictum: aby to v spis uvedli a podali JMti. A poněvadž se spravedlivě v tom zachovali a tvrdili ten kšaft, že nepochybují, že JMt. v to nahlídna, ráčí toho při tom zůstaviti a nad tím ruku držeti. A tak že to bude v JMti uvážení, když ho za to žádati budú, aby ruku ráčil držeti nad právem. A poručníci také to že též učiní a JMti zprávu učiní o tom, a ona že bude moci poručiti někomu na svém místě, aneb jim se toho důvěřovati.

Kněz Jan s panem M. Tomášem.**) Dictum: Ze poručeno jim oznámiti toto: Kdež jest oznámil pan farář, že by mohl 10 kop najíti, kdyby na tom škody neměl; pak že ta žena jest z daleka a škody sobě chce počítati. A poněvadž on bral od ní po smrti jeho nebožtíka a ona půjčovala jemu, a protož aby neb jí dali aneb s ní se upokojili jakkoli; neb rozuměti, poněvadž od ní brali, že s těžkem na ně to nepřijde, aby dali. — Na to od nich: Že jim se nezdá, aby oni povinni byli těmi penězi, poněvadž kšaft jeho jest, aby sestra jeho nakládala na pohřeb. A oni, Žofie a pan Jakub že jest je žádal, aby k sobě

---

*) Faráře Vilímovského. V. č. 396.
**) Z Limuzi.

to vzali a ten pohřeb poctivě aby byl vykonán, a sám pan Jakub peníze ty jemu přinesl a z toho kněz Jan také že jemu počet před lidmi učinil, a sestra jeho tu vně že pověděla, že toho nežádá, abychom my tu hyndrováni byli. A za to že jeho kněz Jan neprosil a pro něho neposílal, když ty peníze k němu nosil. — Dictum: Aby to oznámili před ženami; a že jináč o tom zprávu měli a jináče že by volenti non fit inj ria. — Kněz Jan zprávu dal: Když byl poručnictví k sobě přijal, že pan Jakub za ním, knězem Janem, posílal, a neprosil ho, než on sám přinesl peníze na faru k němu, aby poctivě pohřeb byl vykonán; a tak že jemu kněz Jan nic povinen není. A tak ona že se na poručníky při právě nezbedně domlouvá. — Od ní: Že neví, komu se domluviti, poněvadž sú poručníci, a již mohli to vyříditi, aby oni k svému přišli. — Na to: Že nemohlo a že sú dosti bedlivě to konali, aby ten statek jim v ruce vešel. — Dictum: Že páni poručníci neobmeškávají, a protož aby hospodyně měly strpení a sečkaly, že to vyřízeno bude, když statek v ruce přijde pánům poručníkům. — Od nich: Že na peníze nenastupují, než na nedbanlivost poručníků. — Poručníci: Připověděli, že se starati chtějí o to, aby to vyřízeno bylo. Mají také od úřadu vzíti odpověď k Jeho arciknížecí Mti.

---

471. Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše, zastávaje před konsistoří pod obojí opět bludné učení své, dán zase do vězení.

1566, 25. ledna. — Die f. 6. qui fuit dies Conversionis s. Pauli. — (P), fol. 194, b.

Kněz Jan Turek sám, farář od sv. Mikuláše. Dictum: Připsání jeho že bylo v uvážení a trestání toho že jemu nepřejí, a rádi by tomu, aby se srovnal s úřadem. I toto že za odpověď dávají, že toho minúti a od sebe pustiti, přiď to jak přiď, nemohú, že jest on vysoce tělo Boží nařekl, a jinde aby toho nemluvil, neodepřel; neb oni nikda toho neučili a za to nedrželi, aby tělo Boží bylo modla, když se představuje. Druhé, že se srovnávati nechce s jinými faráři, a ukazuje osoby lejky, že tomu místa nedávají, a že tomu nevěří, aby kdo před úřadem se přiznati směl, aby tak smejšlel o těle Božím. A tak jemu že by toho trpěti nechtěli jakožto úředníci klenotu tohoto království Českého. A protož chce-li se srovnati s preláty jinými Pražskými a lejky se nezastírati, a oni chtějí-li co toho před se bráti, že vědí, kde kolleje a rathúz. A chce-li v tom nářku těla Božího státi, aby oznámil, že jest se mohl rozmysliti, aby v tom se ohledal a odpověď hnedky aby dal. — Na to: Že dvojí věc jemu podávají, aby na ni odpověď dal. I že dává tuto odpověď: 1. Jedno strany nářku, že by tělo Boží měl naříkati a je modlú praviti,

že tomu dělá odpor, a jak živ těla Božího modlú nepravil a mluvil: fugite idola; a v pravém smyslu o těle Božím že toho nepravil, než strany monstrancí představování že pravil, že lidé tu jináče mají a to jináč drží, a to že jest v Praze, že lidé když monstrancí nevidí, do kostela nejdú, že se nemají čemu klaněti a tam nejdú. 2. Druhé strany té ceremonie a monstrancí, chce-li se v tom srovnati s jinými preláty, že jest se v tom JMti panu arcibiskupu poručil a s ním o to má upokojení. — Dictum: Čím blížeji k němu přikročují, že vždycky dále jde a jeho odpověď že se nesrovnává s tím, co jest jemu promluveno, ani s tím, co předešle jemu promluveno; protož že jemu bude přečteno. Dále, jak jest se smluvil s panem arcibiskupem, že o tom vědomost nemají, ale když budú vědomost o tom míti, že budú se věděti, jak k němu zachovati. I čteno mu, co jest předešle, jsa tázán, odpovídal a dával za odpověď. Tázán, věří-li praesentiam Christi in venerabili Sacramento? — Na to: Že věří praesentiam in venerabili Sacramento býti. Tázán potom, jest-li Sacramentum, když se v monstranci vystavuje? — Na to: Že otázek potřebí není, že na ně odpovídati nemíní, a že de venerabili Sacramento drží a smýšlí křesťansky jako Církev svatá. A s tím odeslán do vězení zase odkud přišel.

---

472. Vyslaní od purkmistra a rady města Chrudimě žádají konsistoř pod obojí za povolení, aby na místě kněze Jana Stříbrského, jenž u nich déle býti nemíní, byl u nich děkanem Tobiáš, farář v Domašíně. Také stěžují si na kaplana pro nemravný život a žádají o jiného. Výtky konsistoře, že by úřad městský kněžím svým nadržoval a v náboženství a službách Božích změny zaváděl, odmítají a opak dokazují.

1566, 30. ledna. — Die fer. 4. post Conversionis b. Pauli. — (P), fol. 194, b.

Páni vyslaní Chrudimští*) oznámili pozdravení a služby od pana purkmistra a pánův i starších obecních a při tom že vznášejí, že kněz Jan Stříbrský odpuštění vzal od jejich obce a mimo čas sv. Havla příštího tohoto roku býti nemíní, a při něm že jsú žádostí svú nic nemohli prospěti. A poněvadž ta obec nemůže bez děkana a správcí duchovního býti, že jsú námluvu měli již před některými časy s knězem Tobiášem, farářem v Domašíně, majíce zprávu o něm, že jest člověk pokojný a ctnostný a poctivý; že jsú s ním o to mluvili, a on že od toho není, ale podle žádosti jejich že prohlídaje k té obce potřebě jim povolení k tomu dal, bylo-li by úřadu toho povolení, při času sv. Havla [že by] tam

*) In margine: Pan Petr Sokol, pan Voldřich.

byl u nich. Za to žádají na místě pana purkmistra a pánův, aby tomu své povolení dáti ráčili, aby u nich byl od času sv. Havla. A poněvadž děkan tam nemíní býti při času sv. Jiří a kaplan tam zhoršení činí taková, která tam nikda předešle nebyla strany cizoložstva na velké lidu zhoršení, a s nějakú osobú městskú, které díl veliký statku utratiti pomohl, jezdí svobodně a nic se za to nestydí, žádali, aby odtad vyzdvižen byl a tam jiný kaplan způsobnější aby podán byl. A lid že ho sobě zvošklivil, že ani na kázání jeho nejde. A na rathúz jeho, kaplana, že povolali a napomenuli s panem děkanem, a on připověděl toho přestati; a nic neprospěli při něm. Žádali za laskavú odpověď.

Dictum: Vzkázání že vděčně přijímají a panu purkmistru a pánům i té obci zase všeho dobrého žádají, a čím by mohli platně té obci poslúžiti, že nad tím leniví a lekaví*) [býti] nechtějí. Kdež o děkanu vznášejí, že u nich býti nemá, k tomu že nic neříkají, a že se u pana administrátora v tom ohlásil. Strany žádosti, aby ctnostným a mravným knězem a správcí duchovním opatřeni byli, a poněvadž by námluvu některú měli s knězem Tobiášem, který jest pod panem Skuhrovským: i že jest potřebí, aby s ním rozmluvili, jaký by to kněz byl a jakého učení, a o to rozmluvíce s ním že by věděli, jak by se do té obce mohl hoditi, a že by jim ctnostného a učeného kněze a správcí přáli. Co se pak tkne kaplana, že nad tím mají stížnost, že on mimo předkládání pana děkana a jejich cizoložstva hmotného a pouhého se chytil; bez pochyby že lid prostý že nad tím zhoršení má, že se ten skutek neztresce a nezkoriguje, a ta jistá že se neztresce, proč ona chodí, kde nemá choditi, a lehkost činí manželu, dítkám a zhoršení, a kdyby to ztrestali a o knězi napsali, že by také to opatřili a ztrestali. Ale aby oznámili, že vidí se úřadu, že pan purkmistr a páni tomu chtějí, poněvadž toho netrescí, neb i děkanu tomuto dopustili tam té ženy chovati. A strany religionu u nich že paměti sú, jak sú [se] chovávali při svěcení svátkův a nedělí, a nyní to všecko vyprázdnili a služby Boží u nich že se tam lehlo [sic], a místo toho kantilenky nějaké, a mše svatá že se přes nohu [sic] slouží a procesí vypouštějí. A tak že opustili religion, že Pán Bůh jim dává takové kněží. A protož že to při nich opatřeno býti musí, budú-li chtíti kněžími opatrováni býti. Také jim oznámeno, aby toho kněze se[m] dopravili, aby zhoršení ta vymetena byla a to město aby oslaveno bylo jako prve. To aby svým starším oznámili, že jim radni i nápomocni býti chtějí, aby dobrým, ctnostným a pobožným mužem opatřeni byli.

Na to: Že sú té naděje, poněvadž za něho žádají, aby čest a chvála Boží rozmáhala se, že na to ráčí pamět míti. Dále, že

*) Má snad býti: liknaví.

úřad obsýlal tu osobu i manžela jejího i jeho, a posměch aby jim státi [se] měl, že sú šetřili v tom kněze, a u koho sú se scházeli, že ten byl na věž vzat a jest na rukojmě. A že toho nevznesli, že sami to přetrhnúti chtěli, kdyby ten jistý kněz snad chtěl opraviti, a úřadem tu nic nesešlo. Strany pak svátkův a nedělí, že se pamatují jako v jiných městech, a služba Boží také že se vykonává, jak jest předloženo knězi děkanovi, a úřad v povolání jejich že nevkračuje, ale jimi se spravuje. A kněze mladého že podati sem chtějí. A kdež strany kněze děkana poručení ráčili učiniti, že ta jistá osoba nikam z fary nechodí, a oni nemají co za vinu dáti panu děkanovi, než že se pokojně chová a žádného pohoršení nedělá.

---

473. Konsistoř slibuje vydati „list shovívající“ Markétě Krištofce z Roudnice, která o svém muži na devátý rok ničeho neví, a jehož faráři v Roudnici, v Teplici, v Litoměřicích a Třebenicích doptati se nemohou.

1566, 30. ledna. — Die fer. 4. post Conversionis b. Pauli. — (P), fol. 195, b.

Markéta Krištofka z Roudnice přinesla svědomí od pánův farářův,*) že manžela jejího Vávrovi Sexovi [sic]**) nic doptati se nemohú. Tázána, přijímá-li to k své víře a své duši? Na to ona: Že přijímá k své víře a k své duši, že o něm na deváté léto neví. Dictum: Že jí bude list vydán shovívající.

---

474. Konsistoř pod obojí odsoudila k trestu ženu Mandalénu Klobásovou z Rychnova, která za života prvního muže oddána byla s pekařem Jiříkem Koudelkou.

1566, 30. ledna. — Die fer. 4. post Conversionis b. Pauli. — (P), fol. 195, b.

Mandelína Klobásova z Rychnova s Jiříkem pekařem,***) s kterým oddána jest za živnosti Martina, syna Fitavy z Žďáru, manžela svého. Oznámila ona, že za tú příčinú vstúpení sobě dožádala, že páni Rychnovští, majíce nenávist k této Mandaléně, že psaní učinili panu děkanovi Hradeckému, aby je, tohoto Martina s Mandalénú, rozvedl. A ona s listem chodila a po něm se ptala, a teď že podává akt, mezi nimi co se jest dálo. Ona tázána, s čím povolením se po něm ptala. — Na to: Že tři listy posýlala do Rychnova, a o něm nic nevěděli a nevědí;

*) In margine: Z Roudnice, z Teplice, z Litoměřic, z Třebenic.
**) Má býti: Vávry Sexy.
***) Viz č. 477.

a pan děkan je chtěl rozvésti. Čtena akta a svědomí úřadu pana purkmistra a rady města Rychnova, že sú ho viděli na podzim léta předešlého hodnověrní lidé živého a s ním mluvili. — Dictum: Jak sú se sem ku právu dostali, jsú-li na rukojmích? — Na to: Že sú zavázáni, aby do 8 neděl sebe prázdni byli a spolu nebyli. A tak se chovali a s těmito akty sem přišli. — Dictum rursus: Že se tu veliký neřád mezi nimi stal. Čteno jim svědomí pánů Rychnovských a jejich faráře. Potom promluveno, že sú vzati na závazek, aby spolu nebyli, že to jest se spravedlivě stalo; a že sú jednoho, druhého i třetího neřádu se dopustili: 1. že v Praze, jsa pod obojí, u mnichův se oddati dala; 2. a že s nějakým mládencem cizoložstva se dopustila; 3. že potom bez vyptání proti právu duchovnímu za živnosti prvního muže jest se oddala. Protož že ji do svého trestání berú. — Oni obadva žádali za milost, a že sú se pořádně spolu oddali a dobře se chovali, a že za 10 mil zdélí a zšíří že se o něm ptala. A do trestání že se chtějí dostaviti a že se poroučejí jako lidé chudí úřadu tomuto. I šli na rathouz.

---

475. Zápis o náhradě škod, které kněz Jan Sanctinus, farář Hořepnický, zaplatil a platiti bude knězi Sylvestrovi, faráři v Minicích.

1566, 31. ledna. — (P), fol. 196, a.

Kněz Jan Sanctinus, farář v Hořepníce, složil knězi Sylvestrovi, faráři v Minicích, 6 kop míš. podle toho, jakž mezi sebú na to cedule mají strany škod vzešlých. Actum fer. V. post Chrysostomi. A dále chce jemu Galli a dále po 6 kopách klásti a platiti. Vyzdvihl je pan doktor Jiřík*) infra.

---

476. Arcibiskup Pražský podává [arciknížeti Ferdinandovi] dobrozdání, aby kněz pod obojí, na něhož konsistoř pod obojí stížnost vede, byl viny sproštěn, poněvadž slibuje, že s katolickou církví bude konati slavný průvod o Božím Těle.

1566, 31. ledna. — Rkp. v arch. arcib. v Praze. Miss. lat. boh. ger. ad imp. et princ. an. 1565—1570, fol. 26.

Gutbedunken einen Priester sub utraque belangend. 31. Jäner 1566.

Des Erzbischofen unterthänigstes Gutbedunken ist, dass das Consistorium unter beider Gestalt gefragt werde, ob sie etwas mehr wider diesen Priester sich zu beschweren haben, denn in der Supplication begriffen. Und da er nichts anderes verwirkt hatte, möchte er absolvirt werden, sonderlich weil

*) Ze Sudetu. Viz č. 513.

er sich erbeut, mit der katholischen Kirche die processio Corporis Christi solemniter zu halten. Dem dass er nachkomme, möchte ihm auch durch ein Decret auferlegt werden.

---

477. Zápis o tom, kteří rukojmí se postavili u konsistoře pod obojí za Jiříka Koudelku, pekaře, a za Mandalenu Klobásovou, která se s ním oddala za života prvního manžela svého, a nač se zaručili.

1566, 5. února. — Die fer. 3. post Basilii. — (P), fol. 196, a.

Rukojmové za Jiříka Koudelku, pekaře, a za Mandalénu Klobásovú,*) která se s ním oddala za živnosti prvního svého manžela: Prokop Hrot, pekař, a Mikuláš Suchánek, pekař, a Vít pekař, měšťané Starého města Pražského, pod 50 kop míš. na tyto čtyři věci: První, aby on Jiřík stavu svého neměnil do dne a do roka; druhé, aby Mandalény, této manželky, vším manželským obyčejem prázden byl a s ní a ona s ním aby pod jednú střechú nebydleli; třetí, aby jí křivdy v živnosti nečinil, když peněžiti sobě budú pomáhati obilí, co sú spolu skoupili, a jakž to zpeněží, aby on Jiřík nejdéle po sv. Jiří nejprve příští[m] v Praze se postavil a byl, a ona Mandalena u přátel svých se chovala se vší poctivostí pod trestáním skutečným; čtvrté, aby po tom muži jejím se ptali, kde by byl v tomto času. Uptají-li se aneb neuptají, tehdy po dni a po roce aby se před právo zase postavili, a tu jim bude oznámeno, čím se budú míti spraviti. Podpůrce Vít, pekař oc. A on Jiřík slíbil rukojmím svým tak se chovati a zachovati pode ctí a pod hrdlem. Actum f. III. post Basilii.

---

478. Konsistoř tvrdí kšaft kněze Jana Habarta, děkana v Kutné Hoře. Děkan Písecký, kněz Václav, hlásí se o zaplacení dluhu.

1566, 8. února. — Die fer. 6. post Dorotheae. — (P), fol. 196, b.

Poručníci kšaftu kněze Jana Habarta, děkana na Horách Kutnách, s bratrem jeho, knězem Martinem, žádali za tvrzení kšaftu jeho nebožtíka, poněvadž čas již prošel a nemají žádné vědomosti, aby kdo proti němu co říkal. — Dictum: Co říkají strany Horníkův, že se připovídají o dluhy ti, kteří nejsú poznamenáni, a čteno jim poznamenání kněze děkana Píseckého, kněze Václava, a tázán kněz Martin, bratr jeho, chce-li ty dluhy platiti? — Na to od něho: Že chce rád platiti, co kdo prokáže, a co pan děkan Písecký žádá, aby mu vydáno a navráceno bylo, že tomu neodporuje, poněvadž také jemu mnohá dobrodiní z mladosti činil. — Dictum: Že ten kšaft podle práva tvrdí, poněvadž žádný jemu na odpor nenastúpil, a on kněz Martin chce dluhy,

---

*) Viz č. 474.

kteří nejsú v kšaftu a k nim se ohlašují, a kdoby co prokázal, dáti. — On poděkoval a žádal, aby se přimluviti ráčili k pánům Horníkům strany obilí, aby mu propuštěno bylo, poněvadž dluhy má platiti.

---

479. Kašpar Klecer obžaloval u konsistoře pod obojí manželku svou, že od něho odešla. Ona se nechce navrátiti, poněvadž ji prý trýznil a jí vyhrožoval. Dána jim rada, aby se srovnali.

1566, 8. února. — Die fer. 6. post Dorotheae. — (P), fol. 196, b.

Kašpar Klezer s Kateřinú, manželkú svú. Kašpar za tú příčinú ji obeslal, jakož ji sobě s přátely dobrými za manželku pojal, ale ona od něho odešla svévolně a pa půl třetího léta s ní není, a ne vždycky v městech Pražských byla, a živnosti zanedbává mu pomáhati. A když k ní posýlal, aby s ním byla, že matka její pravila, že nebude a nechce jemu poddána býti. Protož žádal, aby k tomu přidržána byla, aby s ním jakožto manželka jeho byla. — Na to ona: Že této žaloby od někdejšího svého manžela se nenadála, a protož žádala za hojemství, aby na ni se poradila, že chce dáti na ni podle práva odpověď. — Dictum: Čeho žádá Kateřina, že toho nemůž býti; ale poněvadž se manželství dotýká, že má dáti hned odpověď, proč nechce s manželem býti, a hojemství že v jiných příčinách lidé užívají. — Kateřina oznámila, že proto od něho odešla, že ji vyháněl a pravil, že o ni nestojí, poněvadž nechtějí dáti věna jemu bratří a matka její, a že pravil, že z ní nebude nic dobrého, a že ji zamordovati chtěl a pohrůžky činil, a že se jí odříkal, aby tváři Boží neviděl, a pomluvil ji po městech. — Proti tomu on: Že tomu odporuje, ale někdy, když s ním mluviti nechtěla, že pravil, že by se raději byl neženil, a ona potom, když po napomenutí podávala řeči, že jí dal pohlavek, a ona pryč odešla a po té nikda se nenavrátila zase. — Na to: Že potom bude ukazovati příčiny. — Dictum: Poněvadž není lepší věcí mezi manžely, než láska, protož že jim radí, aby se srovnali, a že to jest panu faráři sv. Havla poručeno, aby v úterý je porovnal, přijma k sobě některého pana faráře, poněvadž jest je oddával. A protož tam se dají najíti, a srovnají-li se, aby v pátek to oznámili; pakli se nesrovnají, aby ve 2 nedělích stáli před úřadem se všemi potřebami, a ku právu aby zaručili pod 50 kop míš. k dostání práva, a strana straně řečí i skutkem aby pokoj chovala.

Rukojmové za Kašpara: Pavel Turek a Alexandr Šmukýř z Nového města Pražského. Rukojmové za Kateřinu: Jiřík Rak z Starého města Pražského, prokurator, a má postaviti druhého do západu slunce, a Jan Bílek, kovář, v Starém městě Pražském.

---

480. Kněz Matouš Jeptiška, farář u sv. Michala na Starém městě Pražském, žalován u konsistoře pod obojí pro nařknutí.

1566, 8. února. — Die fer. 6. post Dorotheae. — (P), fol. 197, a.

Mikuláš Zajista jinak Kapira vznesl, že ublížení mu se stalo od kněze Matúše Jeptišky*) a že jeho nařek. Žádal v tom za opatření, a že na suplikací mu není odpověď dána. Dictum: Ponévadž těch věcí neubývá, aby podle práva živi byli, a chtějí-li ho viniti, aby ho v pátek obeslali a vinili.

---

481. Dcera sestry kněze Duchka, faráře v Jirčanech, kvituje poručníky kšaftu téhož kněze, že vše, co jí bylo odkázáno, od nich přijala.

1566, 8. února. — Die fer. 6. post Dorotheae. — (P), fol. 197, a.

Anna Švehlova, dcera sestry nebožtíka kněze Duchka, faráře v Jirčanech, přiznala jest se, že jest přijala 10 kop m. od pánův poručníkův kšaftu téhož nebožtíka kněze Duchka i jiné všecko, což jest jí týmž kšaftem od nebožtíka kněze Duchka odkázáno, totižto od pana Marka a od pana Martina Šípaře a od kněze Jana, faráře v Zlatníkách, a z těch 10 kop m. i z toho všeho, což jí odkázano bylo, přijatého od nich zouplna je předepsané poručníky kvituje a prázdna činí od sebe i od svých budúcích. Actum in praesentia domini pastoris divi Martini, S. Galli etc.

---

482. Kněz Jan Turek, farář od sv. Mikuláše v Starém městě Pražském, odvolává se na suplikací, kterou arciknížeti podal, a žádá, aby mu od konsistoře pokoj dán byl.

1566, 13. února. — Die fer. 4. post Scholasticae. — (P), fol. 197, b.

Kněz Jan Turek, farář Mikulášský, oznámil, kdež mu bylo toho podáno, aby suplikací položil, kterú Jeho arciknížecí Mti podal o panu administrátorovi, že toho učiniti neuznává žádné býti potřeby, poněvadž jest podána JMti a tam byla v uvážení, a kdyby potřebu JMt toho uznával, že by ji sem podal. A protož jestli toho jakú potřebu uznávají, aby ji tam ptali, aby jim vydána byla. A dále žádá, aby mu podlé poručení JMti pokoj dán byl. — Dictum: Že nepotřebují té jeho suplikací a také že by jí nepřijali; dále že budú tu věc strany jeho věděti jak opatřiti, což jeho tejno nebude.

---

*) Viz č. 488, 493, 497, 503.

483. Roudničtí žádali konsistoř pod obojí, aby k nim místo kněze Jeronýma, který od nich odpuštění vzal, podán byl za faráře kněz Valentin, děkan Klatovský.

1566, 13. února. — Die fer. 4. post Scholasticae. — (P), fol. 197, b.

Vyslaní z Roudnice vznesli, že kněz Jeroným, farář jejich, odpuštění od nich vzal; žádali, aby jim podán byl kněz Valentin, děkan Klatovský, aby u nich byl od sv. Havla nejprve příštího, jakž sú s ním na tom, že u nich býti chce, zůstali. Přinesli list. Čten jest. — Dictum: Že bude žádost jejich vznešena na větší počet a odpověď naleznú u pana administrátora.

---

484. Z pozůstalosti po knězi Matěji Hruškovi, faráři v Býčkovicích, složeno u konsistoře pro příbuzného jeho 10 kop míš.

1566, 13. února. — Die fer. 4. post Scholasticae. — (P), fol. 197, b.

Pan Jaroslav Zlatník z Mutěnína i na místě pana Pavla Žipanského z Dražice složil sumu 10 gr. č.*) Janovi Hrnčíři Kosteleckému podle uvolení svého a smlouvy učiněné s ním a podle kšaftu nebožtíka kněze Matěje Hrušky. Jsú v pytlíku zapečetěné s cedulkú. Ty jest Jan vyzdvihl.

---

485. Kněz Ondřej, farář v Kněževsi, a kněz Matěj, farář v Jesenici u Rakovníka, přiznali se konsistoři pod obojí, že mají manželky, a jsou odsouzeni do vězení.

1566, 15. února. — Die fer. 6. post Valentini. — (P), fol. 197, b.

Kněz Vondřej, farář v Knězovsi. Dictum: Od koho to vzal povolení, že kněze Mikuláše oddal k manželství? — Na to: Že jest to na žádost jeho [učinil], a nenadál se, aby on byl tak studeného žaludku, aby to na něho měl pronésti. — Tázán, má-li, jakž zpráva jest, také manželku? — Na to: Od koho ta zpráva? — Dictum: Aby spravil své svědomí. — Na to: Že to tak, že se přiznává, že manželku má, kdo pak mu koli k tomu poslúžil.

Kněz Matěj, farář v Jesenici za Rakovníkem. Dictum: Že proto z poručení Jeho arciknížecí Mti obeslán, že manželku

---

*) Má býti: 10 kop gr. Srovn. č. 456.

má; s jakým to způsobem udělal? — Na to: Že by rád toho člověka viděl, kdo jest ho viděl oddávati se a ženiti; a bezděčně aby se přiznati měl, toho že neučiní, než jak se prve přiznal. — Dictum: Jak se přiznal? — Na to: Že má hospodyni, která mu statek opatruje, jako jiní farářové. — Dictum: Podle předešlého přiznání, k čemu se přiznal před lidmi dobrými, proč pak a na jaký kmen jest dítky s ní plodil, na pankharty-li? — Na to: Že ví, že nyní kdo práv jest, křiv zůstane a předešle že trestán proto, jakž jest i pan Šlik hrabě o něho psal. — Dictum: Tehdy manželka jeho jest. — Na to: Že jest jeho manželka. — Dictum: Kdo ho oddával? — Na to: Že kdy byl na Bělé, že poslal po kněze Václava, který byl na Kováni, a po některé sousedy, asi po sedm, a tu jest oddán; a s tím se nikda nechlubil a jak jí koli lidé říkali kuchařka aneb manželka. A tak oddán, aby to bylo tejné.

Obadva vstúpili zase. Dictum: Poněvadž sú oba přiznali, že sú v stav manželský vstúpili, a ještě o tom v tomto království není žádného poručení, protož aby šli do vězení. — Žádali, aby jim to bylo odloženo, že se z trestání nevynímají, poněvadž sú nyní oddavky tam. — Dictum iterum: Že nad osobami jejich mají lítost; i aby nekvapili na ně, a protož chtějí-li slíbiti čest, víru pod zbavením sv. kněžství, že postaví rukojmě zde do západu slunce na dva tyto artykule: že těch manželek svých odbudú a že oni pod jednú střechú nebudú dotud, dokud poručení jiného strany té věci od Jeho arciknížecí Mti nebude. Ujali to obadva a mají rukojmě do západu slunce postaviti zde při úřadu.

---

486. Na Adama Vršovského, který byv obeslán ve při s Markétou Zlomkovou o slib manželský ke konsistoři, svévolně ujel, má býti vydán konečný půhon.

1566, 15. února. — Die fer. 6. post Valentini. — (P), fol. 198, a.

Markýta Zlomkova s Adamem Vršovským voláni po třikráte. Ona stála a ku paměti přivedla, že Adam před týhodnem stál a koho na svém místě poslal; a potom poručeno bylo, aby skrze služebníka obeslán byl, a on maje státi, že jest pryč, jsa nemocen, ujel a na kočím dal se vézti, jakž zpráva, do Vořecha k sestře, a tak posměch tomuto činí právu, čeho nikda žádný nečinil, i také panu arcibiskupu. — Dictum: Že takové svévolnosti jeho přelomiti nemohú, a poněvadž tu dotýká pána, JMti arciknížecí, že ještě půhon na něho vydadí jemu samému, aby jisté osoby mu ho dodaly do středy. Vydati se mají peremtoriae.

Jiřík Škopek s Matyášem sami. Dictum: Kdyby zde byl, že by peremtoriae byly dány; ale aby ku právu tam ona hledala jeho a ku právu dala. — Oni žádali za list ku právu, kde by ho nalezli, aby zde stál. — Dictum rursus: Že to zavřeli, aby půhon peremtorie jemu vydán byl pod pečetí; ale že se ku právu neohradil, že nemůže státi, protož aby spíše tomu konec byl, že jim vydán bude list otevřený, aby zde stál, a tam má se doložiti „i kdo by ten list měl“.

---

487. Kněz Krištof, farář v Kostelci, žalován u konsistoře pod obojí od sedláka v Hostivaři o dluh za prodaný oves a napomenut, aby se zdržel jisté ženy a dostavil se do vězení.

1566, 15. února. — Die fer. 6. post Valentini. — (P), fol. 198, b.

Petr sedlák z Hostivaře s knězem Krištofem, farářem v Kostelci. Sedlák ho vinil, že mu dlužen za oves, a prodal mu ovsa 7 strychů po 17 gr., a že mu platce není. — Na to: Že by se s ním umluvil, ale že daleko od něho jest a on se u něho nepostavil, a ještě že by to učinil a s ním se umluvil.

Kněz Krištof s sedlákem zase. Dictum: Že ve 2 nedělích má zde býti, chce-li mu čekati. — Na to: Že přestává na úřadu tomto. — Dictum knězi Krištofovi, aby se dal najíti u vězení a rukojmě sobě zjednal, aby s tú ženú nebýval, aby úřad těžkosti od Jeho arciknížecí Mti nenesl. — Na to: Slíbil to, že do západu slunce dá se najíti do vězení. S tím odešel.

---

488. Jednání před konsistoří pod obojí o žalobě proti knězi Matoušovi, faráři u sv. Michala v Starém městě Pražském, odloženo, poněvadž žalobce není připraven.

1566, 15. února. — Die fer. 6. post Valentini. — (P), fol. 198, b.

Mikuláš Zajista, Kapira. Jakož jest obeslání vyžádal na kněze Matúše, faráře od sv. Michala, ale že přítele nemá a že jest odešel, protož žádal, aby mu toho bylo odloženo do nejprvnějšího sedění. — Na to od kněze: Že jemu činí zaneprázdnění a předešle na poctivosti ho zhaněl a na něho lál a pohrůžku mu činil. A poněvadž má pána svého a jest poddaný a krčmář, a zřízení zemské jest, že poddaní jako sirotci souditi se bez povolení pánův nemohú, a teď jako původ maje s potřebami hotov býti, a z ničehehož nevinní, aby od práva byl upuštěn. — Proti tomu: Že věří, že toto právo jemu za spravedlivé učiní, a že krčmář není a že jest člověk svobodný, a potom on zví, koho má za pána. — Dictum: Poněvadž

Mikuláš jest původ a přítele sobě neopatřil a žádá za odložení, i poněvadž původ není hotov a nepřipravil se, protož že se toho odkládá do středy, aby se opatřil. A poněvadž tomu rozuměti, že tyto věci mezi [sic] skrze prostředky sú spokojeny, že také při nich toho žádají, aby o to se přátelsky spokojili. — Mikuláš: Že předešle před úřadem Novoměstským, když měli rovnáni býti, že kněz Matúš nestál. — Kněz Matúš: Že vně pravil, že bude-li mu ublížení jaké, že na tom nepřestane, a tak již právo sobě lehčí a ještě nic nežaloval.

---

489. Zpráva vyslaných z konsistoře pod obojí o svém jednání s arcibiskupem v příčině vydání neodkladné obsilky na Adama Vršovského.

1566, 15. února — Feria 6. post Valentini 1566. — (P), fol. 208.

Relatio od pánův farářův kněze Havla od sv. Martina a od kněze Jiříka od sv. Havla. Pan arcibiskup tázal se, na kterém právě jest Adam Vršovský. Na to: Že na Novém Městě. Potom tázal se, byl-li jest obeslán. Na to: Že byl a nestál, než poslal dva, šenkýřku a jednoho člověka, k vyslyšení. Na to: Tehdy ste neodevřeli toho? — Na to: Že jest to tak, že neotevřeli. Potom zase: Že ste měli otevříti hned a čísti, buďto, že by on stál neb nestál, a po přečtení aby na něj šli předce peremtoriae, dokud by nestál.

---

490. Antonín, arcibiskup Pražský předkládá císaři Maximilianovi II. příčiny, proč nechce světiti kněží pod obojí.

1566, 19. února. — Rkp. v arch. arcib. v Praze. Miss. lat. boh. germ. ad imp. et princ. anno 1565–1570, fol. 29.

An die Röm. Kais. Majestät Herren Erzbischofen zu Prag Schreiben und Antwort auf Ihrer Mt. Befelch der Ordination der Priester sub utraque belangend. 19. Februarii 1566.

Allerdurchlauchtigster Römischer Kaiser! Allergnädigster Herr! Ich habe E. Kais. Mt. allergnädigstes Schreiben und Befelch abermals mit demutigster Reverenz empfangen, darinnen mir E. Kais. Mt. allergnädigst befelcht und auferlegt, dieweil sich die unter beider Gestalt wegen des Mangels der Priester so hoch beschweren, ich ihre mir fürgestellte Ordinanden, welche allbereit etliche ordines sacros empfangen haben, gar zu Priestern ordinieren soll. Darauf, allergnädigster Herr, soll ich allerdemutigst nicht umgehen E. Kais. Mt. zu berichten, wie ihre ältesten Priester, welche sich administratores archiepiscopatus

Pragensis sub utraque communicantum nennen, mehrmals allhie bei mir derhalben angehalten haben, letzlich auch der F. Dt. meinem gnädigsten Herren, über mich suppliciert, da ich etliche Motiven, warum mir solches zu thuen noch zur Zeit will gefährlich sein, in meiner Antwort der F. Dt. unterthänigst überreicht, und hie neben derselben Abschrift mit A. E. Kais. Mt. unterthänigst übersende mit tiefster und gehorsamster Bitte, E. Kais. Mt. geruhen solches allergnädigst anzuhören und zu vernehmen. Dergleichen übersende ich auch E. Mt. eine Abschrift mit B. signirt dessen, was ich vom 17. Juni 1565 E. Röm. Kais. Mt. gleich in diesem Handel demütigst zugeschrieben. Und ferner, weil so fast über den Mangel der Priester geklagt wird, kann ich E. Kais. Mt. allerunterthänigst unangezeigt nicht lassen, dass ich die Sachen viel anders geschaffen erfahre und befinde, dann da sie selbst auf ihren Pfarren nicht Priester hätten, so würden sie sich nicht unterstehen, ihre Priester auf die Pfarren zu setzen, welche zuvor nie unter ihrer Regierung, sondern je und allweg unter der Jurisdiction meiner Kirche und vor mir der Administratoren unter einer Gestalt gewest sein. Denn bekanntlich haben sie unlängst einen ihrer Priester auf die Pfarre Králowic unter Herren Florian Griessbek gesetzt und neulich haben auch ihre Priester die Pfarre Rosenthal, Plány auch unter genanntem Herren eingenommen. Christofen von Karlowicz haben sie auch einen gegen Girekau gegeben, welche Pfarren mir erst von ihnen bei meiner Regierung entzogen worden, dessen sie sich zuvor, ehe ein Erzbischof hie gewest, nie haben unterstehen durfen wider alle Verträge, Mandate, Landtage und Landesordnungen, welche hierinnen ausgedrückte Zahl und Maass setzt und ordnet Fol. 12, A. 34, das beiliegend aus C zu vernehmen. Die Ursach, darum ich mit der Ordination deren, die ich zu ordiniren angefangen, nicht furtgangen bin, ist diese: Sie haben mir auf einmal wohl 35 Personen fürgestellt, welche sie von mir, meinem Official und Notario zu examinieren keineswegs gestatten wollen, nichtsdestoweniger, weil sich dazumal der Landtag genähert und unter den Ständen der Priester halben allerlei Reden umgetragen worden, hab ich Unrat und etwas ärgeres zu vermeiden, sie zu ordinieren angefangen und als ich ihnen minores ordines conferiert, hab ich sie das meiste Theil so ungeschickt und untauglich zum priesterlichen Stande gefunden, dass sich nicht allein alle Priester, so dabei gewest, sondern auch mein Gesinde darüber geärgert haben, daraus ich Ursach geschöpft sie allesammt fur mich zu erfordern, und als sie erschienen, hab ich ihnen, was mir Gott verliehen und eingegeben, bei zwo Stunden lang furgesagt und gepredigt, was sie bedenken und wie sie sich in die Sachen schicken,

ferner halten, thuen und lassen sollen; furnemblich hab ich ihnen eingebildet, wie sie sehen, dass der Allmächtige dieser Zeit mit den Menschensünden also erzürnet, dass er uns mit viel und mancherlei Strafen heimsucht und strafet, darum dass auch mehr Sünden im Schwang gehen denn zuvor nie, und die Priester sehen nicht auf die Gewissen der Menschen, niemand fragt darnach, ja begehrt auch nicht zu wissen, wie der gemeine Mann das hochwürdige Sacrament des Altars empfängt, würdig oder unwürdig, zur Seelenheil oder Verderbnis. Darum wäre von Nöthen, dass sie darauf sehen, dass ohne Beicht und Absolution (welches bei denen sub utraque darniedergestossen liegt) niemand zugelassen würde, sowohl sollten sie auch Fleiss furwenden, dass der greulich Missbrauch der Kinderspeisung, dabei sich grosse Ärgernus viel und dick zutragen, auch allgemählich (da man auf einmal nicht könnte) abgestellt würde. Und wahrlich mich also gegen ihnen nicht anders denn väterlich erzeigt und erboten und gar nichts geredt, das sie hätte schrecken oder abscheu machen mögen, welches alles die Ordinanden mit Dank gebilliget und angenommen, dass ich darum in guter Hoffnung gegen ihnen gewest bin. Aber ungefährlich zwen Tag hernach sind ihre Administratores und etliche aus ihrem Consistorio zu mir kommen und mir all dasjenige, das ich (Gott weiss es) ihnen und dem ganzen Königreich zum besten gemeint, zu übelsten und ärgsten ausgelegt und verwiesen und frei gesagt, es könnte sich das noch zur Zeit nicht thuen lassen und ich sollte mich nicht unterstehen solches bei ihren Priestern anzufahren; und dieselben Tage hat der Pfarrer auf der kleinen Seite gar ein erdichtetes und giftiges Geschrei wider mich in Prager Städten erweckt, als unterstände ich mich ihnen ihre Priester abhändig zu machen, und verbinde mir sie zu meinem Gehorsam, darauf ich doch nie gedacht. Weil sie nun ihre Ordinanden einen anderen Weg weisen und ich nicht weiss, wen ich ordinieren soll, und soll bloss da sitzen und mir sie schaffen lassen, ordiniere uns jetzt diesen, bald einen anderen, den ich nicht kenne und, wie gemeldet, weder fragen noch examinieren darf, hab ich mich bald gegen ihnen hören lassen, dass ich meinem Gewissen das nicht aufladen könne, sie möchten mich, weil die Sachen also gestellt, mit ihrer Priesternweihe unbekümmert lassen, und also ist die Ordination eingestellt und unterlassen worden.

Ehe und zuvor ich aber, wie berührt, mich eingelassen, sie zu ordinieren, hab ich von der Zeit der freigestellten Communion ihnen den Consistorianis sub utraque allerlei leidliche und meines Erachtens gute Mittel furgeschlagen, wie wir durchaus eines sein möchten der Religion halber, aber da hat nichts

helfen wollen. Sie wollen von uns immer separiert sein und ein Eigenes haben. Als ich ihnen die decreta concilii Tridentini überantworten wollen, haben sie gebeten, ihrer damit zu verschonen, sie wussten mit den Sachen nicht umzugehen. Da ich der Kais. Mt. heiliger Gedächtnis Declaration und die Acta de publicatione s. Calicis unter meinem Secret ihnen zugeschickt und gerne gesehen hätte, sie hätten sich auch etwa merken lassen, dass es ihnen lieb und angenehm wäre, dass man der Communion halber verglichen und nunmehr der langwierige Streit aufgehoben sei, haben sie es etlich wenig Tag bei sich behalten, und hernach mir unerbrochen zugestellt mit Anzeigung, es ginge sie nichts an. Ich hab ihnen mehrmals geraten, wenn ein Nuncius oder Cardinal hier gewesen, sie sollten bei ihnen sich derhalben auch angeben, und als letzlich cardinalis Comendonus bei mir wohl 7 Tage gelegen, hab ich ihnen geschrieben, wie die Copie mit D hieneben vermag, sie sollten etwas handeln, damit mir erlaubt würde sie frei zu ordinieren, und dass man doch sehe, dass es ihnen Ernst wäre, und ich zu Rom entschuldigt sein möchte. Aber darzu hab ich sie nicht bringen mögen, und nichts desto weniger, ob sie wohl alle rechtmässige Mittel zu Fleiss übergehen, behelligen sie durch die Ihren E. Kais. Mt. mit ihren Supplicieren und brächten mich gerne in die Gefahr, dass ich excommuniciert oder ab officio suspendiert würde; dann da ich sie also ordinierte, so hätte ich nichts anderes zu gewarten. Solches sagen mir allhie meine Capitulares und andere geistlichen und weltlichen Catholici öffentlich unter Augen. Diess mein Bedenken und allergehorsamste Entschuldigung, bitte ich E. Kais. Mt. allergnädigst zu erwägen und anzunehmen. So aber auch zu bedenken furfällt, dass sie nicht ablassen werden, sondern bei E. Kais. Mt. ferner anhalten, oder aber im künftigen Landtag mit grossem Anhang die Sachen werden anregen wollen, zu dem dass auch zu besorgen, der Pikharden, Waldenser, Nikolaiter und andere Sekten nehmen unter dessen mehr über die Hand, und sie möchten wie die Meissner und Sachsen auch zufahren und ungeordnete Priester mit Haufen zulassen, der ohne das an Grenzen herum eine grosse Anzahl im Lande ist, dadurch es nur ärger werden müsste, und sie noch keine Unterhandlungen in der Sachen haben pflegen wollen, begehren allein, dass ich thuen soll, was sie haben wollen, und dargegen wollen sie ohne alle geistliche Obrigkeit sein: so wäre mein allerdemütigst Bedenken, E. Kais. Mt. hätten allergnädigsten Befelch gethan, dass durch die F. Dt. bei dem jetzt angehendem Landrecht etliche aus den Ständen beiderseits die Handlung liessen fur die Hand nehmen, und was also ohne alle Bitterkeit mit gutem

Gelimpf von beiden Seiten eingebracht würde, man dasselbe zu E. Kais. Mt. ferner allergnädigster Resolution übersendet, oder ja zum wenigsten, dass E. Kais. Mt. allergnädigst daraus vernehmen möchten, worauf entweder mit der päpstlichen Heiligkeit oder dem Nuntio zu handeln wäre. Und durch das möcht auch vorkommen werden, dass zu E. Kais. Mt. (die Gott verleihe) glückseliger Ankunft dieser Handel zum meisten Theil abgehandelt und hernach so viel desto leichter furabschiedet möchte werden. Ich will mich für meine Person also darin allerdemütigst verhalten, dass E. Kais. Mt., will Gott, nichts anderes, denn ein rechten treuen Gehorsam Ihres demütigsten Kaplans allergnädigst spüren und merken sollen. Thue mich in dem und allem anderen E. Kais. Mt. allerunterthänigst zu Gnaden befelchen. Prag den 19. Februarii 1566.

---

491. M. Jan Tapineus jmenem Kutnohorských přednesl konsistoři pod obojí žádost v příčině dosazení kněze Jana Semína na faru u sv. Barbory.

1566, 20. února. — Die fer. 4. post Concordiae. — (P), fol. 198, b.

Pan mistr Jan Tapineus od Hory Kutny oznámil pozdravení od pánů šefmistrů a žádal odpovědi strany kněze Bartoloměje a při tom ukázal psaní, že páni šefmistři žádají, aby k svaté Barboře podali kněze Jana Semína. — Dictum: Co jest předešle stvrzeno strany kněze Bartoloměje že při tom to zůstavuje; a to že psáno bude pánům šefmistrům, aby takové připsání před knězem Bartolomějem přečtli. Strany pak kněze Semína, že proti tomu nejsú, aby tu neměl býti, ale že s ním chtějí své rozmluvení míti, kterak by se tam chovati měl při ceremoniích strany naší; a protož aby se zde některého času zastavil v postě, že o tom své s ním rozmluvení míti budú a dadí odpověď.

---

492. Adam Vršovský, jenž k arcibiskupu appelloval a s Markýtou oddán byl, jest vzat do šatlavy a tam má rukojmě postaviti.

1566, 20. února. — Die fer. 4. post Concordiae. — (P), fol. 199, a.

Adam Vršovský s Markýtou Zlomkovou strany apellací jeho od pana arcibiskupa odeslané. Ona ku paměti přivedla rozepři, kterak jest Markéta s Adamem právem podělena o touž rozepři. Ale on Adam jest ku panu arcibiskupu apelloval a potom, když byla podána zase a odeslána apellací, že jest před právem ucházel, až k tomu přišlo, že jest právem k tomu přiveden, aby stál. A protož, ponévadž stojí, žádala, aby čtena byla ta apellací. —

Dictum: Že jest apellací vydána ne na jeho kotrbu a hlavu, ale na poručení JMti arciknížecí. A jakož úřad měl poručení od JMti slavné a dobré paměti císaře Ferdinanda, aby o to, co by potřebného bylo, utíkali se k Jeho arciknížecí Mti, i tak že sú učinili, a JMt s povolením a radou poručiti ráčil, aby akta vydána byla proti starobylosti strany naší, což se všecko stalo a akta vydána jsú. A poněvadž ku právu nestál, že jest to opatřeno, že teď již postaviti jest se musel. A protož taková apellací před stranami že přečtena bude. I poručeno jest, aby stranám byla ukázána, že jest nehýbaná. Ukázána jest stranám a hned publikována a čtena:*) že JMt pan arcibiskup ráčí takovou vejpověď při právě zde učiněnou stvrzovati jakožto pořádně učiněnou. A tu jsú oddáni skrze pana preláta kněze Jana Silena, faráře od sv. Jindřicha. A potom dictum: Poněvadž Adam jest tuto před právem mluvil nevážně, protož aby postavil rukojmě, že pokoj bude k ní chovati a s ní manželkú svú bude v manželství do dne a do roka, aby ona mohla sebou bezpečna býti; a když neměl rukojmí, poručeno jest panu rychtáři, aby ho do šatlavy dopravil, odtad aby nebyl puštěn bez vůle úřadu. Žádal za to, aby do západu slunce rukojemství postavil. — Dictum: Aby ve vězení postavil a zde aby zapsáni byli.

---

493. Pře kněze Matouše, faráře u sv. Michala v Starém městě Pražském, s Mikulášem Zajistou jinak Kapirou, odložena.

1566, 20. února. — Die fer. 4. post Concordiae. — (P), fol. 199, a.

Kněz Matúš, farář od sv. Michala, s Mikulášem Zajistú jinak Kapira. — Dictum knězi Matúšovi: Že přítel kněz Zikmund od pánů prelátů poslán, že státi nebude moci. Kněz Matouš žádal, aby stěžován nebyl od něho. — Dictum: Že právo toto jest milostivé, a také že jemu to oznámeno od pana administrátora bude, aby se všemi potřebami v první pátek stál.

---

494. Konsistoř pod obojí chce do Kutné Hory podati faráře Minického; napomíná při tom Horských, aby se v ceremoniích s konsistoří Pražskou srovnali.

1566, 22. února. — Die Petri cathedrati. — (P), fol. 199, b.

Pan M. Jan Tapineus, písař od Hory, oznámiv pozdravení od svých pánův, žádal na místě pánův svých, aby stolice dě-

*) In margine: Lecta appellatio causae Margarethae Zlomkova et Adami Wrssowský, quae allata fuit fer. VI. post Dorotheae in consistorium latine scripta.

kanská byla u Hory opatřena děkanem. A poněvadž s toho sešlo, že kněz Valentin, děkan Klatovský, u nich nebude, žádal, poněvadž se to stalo dobrým úmyslem, že s ním o to jednali, aby neráčili za zlé míti. Protož, jakž bylo podáno jim na kněze děkana Čáslavského, možné-li by bylo, aby jim podán a stvrzen byl; a že o knězi Janovi Sedlčanském, faráři v Zásmucích mají zprávu, že by se k nim hodiii mohl, ale že neznají ho; hodil-li by se však, že se úřadu v tom poroučejí, k opatření. Čten při tom list pánův šefmistrův. — Dictum: Že psaní pánův šefmistrův přečteno, jaká žádost jejich jest, že tomu porozumíno, a že naděje je zmejlila, že tomu nevědí co říkati. A žádost strany kněze Jana, kdež žádají páni, aby měli učeného, křesťanského a rozumného člověka, ale strana naše že mnoho učených na tento čas že nemá, však že má muže prosté, upřímné a dobré, kteří se spravují konsistoří, že jsou křesťanského učení. Předešle pak že podali tam kněze Jana Habarta, a jemu že se překážky dály v ceremoních, které zde drží konsistoř za křesťanské, a de veritate corporis Christi že slyšeti nechtí, a to v Hoře že sobě vzali, že ceremonii nedrží a o nich mluví. I znají, ž· lid tam roztržit jest, a kantileny, votivy proměňují, a na Horách nedají zpívati „Deus omnipotens“, a nechtějí říkati: „Maria jest královna nebeská“, a když kněz „sancti“ říká, že se smějí. A protož aby pánův pozdravil a jim to obšírně předložil, že jsou ty věci podstatné, proč nemohou míti kněze učeného a hodného, a s kněžími že žerou a hodují a kněží formují. A tak chtějí-li kněží míti od konsistoře, aby se konsistoří Pražskou v ceremoniích srovnali. Co se tkne kněze Jana, že z příčin nemohou jim v tom povoliti, ale že u sebe našli osobu jinú, který v Klatovech byl, a jest prostý žák a není zpozdilej a rozumek má a jest snesitedlný člověk, a zkusil obcí, a ví, na čem pokoj obce záleží, a úřadu šetří: kněz Silvestr, farář v Minicích. — Na to: Že se nevkládají v spravování kněžím a neformují kněží, ale podle toho, když sú ráčili tam u Hory býti, že se drží, leč by někdo obzvláštně co činil, což v veliké obci býti musí. Co se pak antifon a zpívání tkne, že obec to nezastává, že ví, že rozdílové sú de unione duarum naturarum in Christo et de praesentia corporis Domini, ale páni jeho že tím vinni nejsú. A protož že toto napomenutí obšírně pánům svým v známost uvede, a žádal, aby s něčím jistým přišel ku pánům. — Dictum: Že psaní učiní k tomu prelátu, aby to k sobě přijal.

---

495. Jednání před konsistoří pod obojí o rozepři mezi Kašparem Klecerem a manželkou jeho, při čemž obeslaný svědek za to, že nechtěl přísahati, potrestán vězením.

1566, 22. února. — Die Petri cathedrati. — (P), fol. 199, b.

Kašpar Kleczer s Kateřinú manželkú svú. On promluvil: Jakož bylo mu odloženo k průvodům, a protož má-li jaké svědky, aby čteni byli. — Ona žádala za opatření, že nemůže přijíti k jednomu svědku, Bartošovi ševci, a obeslala ho.

Bartoš ševcovského řemesla. Dictum: Že strana má těžkost, že maje svědomí vydati, nechce pro přísahu a povinnosti; pak právo jeho osvoboditi nemůže, leč by strany ho propustily. — Na to: Že jest tak, že toho učiniti nemohl a nemůž a nikda toho neučinil a že na málo slovích to jest. — Dictum: Aby s stranami o to mluvil, chtějí-li ho propustiti.

Kateřina s Kašparem manželem zase. Dictum: Že člověk ten přísahy nečinil nikdy; pak chtějí-li ho trpěti. On tomu povolil. Ona nechtěla povoliti, že by něco on zapomenul, aby něco nesešlo jí, než podle práva aby zachována byla. — On: Bartoš že neví co jiného mluviti, než co pamatuje.

Bartoš sám. Dictum: Že nemohú právu hlavy skloniti, a že k těžkosti nějaké přijde, a přísahu že všecka církev po všem světě drží ji. — Na to: Že toho jak živ nečinil, a přijímali ho, a že se Bratřími nespravuje a že jest v církvi svaté křesťanské. Žádal pro Pána Boha, aby toho nečinil.

Bartoš zase. Dictum: Že strana nechce na tom přestati; protož přijde-li k těžkosti jaké skrze to ona, že tím bude povinen. Protož že půjde do vězení. — Na to: Že toho učiniti nemůže a aby se dála vůle Boží, a že se vystříhal s pomocí Boží i toho „věru“ a „na mú duši.“ A toho že pro Boha a pro své svědomí učiniti nemůže. — Dictum: Že na tom nic nezíská. — Na to: Děj se vůle Boží, a že za lásku žádá. — Tázán: Smí-li to říci, že co chce praviti, že jest to tak, jako by před Pánem Bohem mluvil? — Na to: Že tak chce mluviti, jako by před pánem Bohem mluvil. — Dictum: Že jest přísaha, ale práva měniti nemohú. Předkládáno mu dosti široce. I šel do vězení.

Kašpar Kleczer s Kateřinú manželkú svú. Dictum: Poněvadž toho člověka k tomu přivésti nemohú, aby závazek učinil, a ona nechce tomu dáti místa, a on praví, že tomu dávala, že toho se odkládá, dokud toho svědomí on jim nevydá, a že sami sobě meškání činí.

496. Kněz Mikuláš, farář Týnský, odpovídá na stížnosti svého kaplana.

1566, 22. února. — Die Petri cathedrati. — (P), fol. 200, a.

Kněz Mikuláš, farář kostela Tejnského: Že srozumívá, že kaplanu jeho se stejská s prácí při něm, svém starším, a že za faru žádal od sv. Jiří, aby byl opatřen. A protož že neví, jaké příčiny svého nebytu oznámil, aby mu byly oznámené. — Dictum: Co by kaplan jeho stýskal s jeho láskú, i že pravil, že s jeho povolením sem vstoupil, a rád tu dobyti chce pro dobrý pořádek a svú poctivost, a potom opatřen byl: 1. Že mnoho bídy tu okusiti mušel, a na dlouze kdyby to bylo, že by o zdraví přišel; 2. že prelát jeho k němu chuti nemá a s ním nejí, a toho že officiales snésti nemohli; 3. že přijme oddavky a křest a jemu nepoví a sám odejde, a obávaje se těžkosti, kdyby nebylo povoleno od preláta. I ty příčiny že sú uváženy, a k tomu že jemu bude povoleno. — Na to: Že kaplané se tu držívali a chudší byli, nežli on; druhé, byla-li jest neláska, že pamatovati měl na leges, že s ním měl o to rozmluviti, a toho poběh; a v středu, když k němu přišel, že jest jemu odpověď dal, že k němu žádné nelásky nemá, a že jest na nešpor nepřišel, když ho odpustil; a když mu domlouval, že pověděl, že není povinen zastávati za jiné, a chodíval z fary bez jeho vůle; a předešle také pravil, že tu býti nechce a žádné příčiny nepoložil, ani chudoby, ani nelásky, ani nemoci. A protož žádal, aby odtrhován nebyl od něho, poněvadž ten kostel potřebuje více kněží. Žádal při své žádosti zachován býti. — Dictum: Jaké by žádosti byl strany kaplana, a co na které dal artikule odpověď a na které zamlčel; a protož na to že bude jemu dána odpověď, a kaplan druhej že jemu podán bude.

---

497. Osadní u sv. Michala v Starém městě Pražském žádají konsistoř pod obojí za dosazení jiného faráře, poněvadž kněz Matouš je opustiti chce.

1566, 22. února. — Die Petri cathedrati. — (P), fol. 200, a.

Vyslaní osady sv. Michala v Starém městě Pražském oznámili pozdravení od svých starších a pánův osadních a žádali, poněvadž kněz Matúš odpuštění od nich vzal beze všech příčin, aby byli opatřeni správcím jiným. — Dictum: Že jest psáno knězi Martinovi v Třebechovicích a má sem se vypraviti; a chtěli-li by se k němu vypraviti, že by jim připsání vydáno bylo. A při tom, že každému faráři u nich se stejště, že skrze kostel pujdú

jinam do kostela; a tak, že často útraty vedú na kněží, že to za jejich příčinú se stává a ne za příčinú kněží. — Na to: Žádali za připsání a na posla naložiti chtějí.

---

498. Kněz Jan, jenž z pokuty za výstupky své byl kaplanem u sv. Petra, podán za faráře do Sušice a napomenut, aby se řádně choval.

1566, 22. února. — Die Petri cathedrati. — (P), fol. 200, b.

Kněz Jan Kaplan od sv. Petra. Dictum: Že jest v kaplanství byl pro své vejstupky, pak že nyní jeho do Sušice podávají, aby se tam choval jako kněz křesťanský v řádích a v kázání slova Božího. — Na to: Poděkoval z toho a že se chce konsistoří spravovati a tam chovati podle rubriky.

---

499. Zvoníci Pražští chtějí se smířiti a spokojiti s Václavem Čeřenem, který je byl nařekl a pohanil.

1566, 1. března. — Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 201, a.

Zvoníci Pražští*) oznámili, že ten soused Václav Čeřen, který je nařekl, pro Pána Boha prosil, aby s ním se smluvili. Pak že nemají kdy stávati po rathouzích a nač utráceti, žádali za radu, aby mohli se spokojiti s ním. — Dictum: Že úřad také má nad tím těžkost, co jest se tu zběhlo, a že ne tak jich jako úřadu tu se dotýká. Protož že sami z úřadu budou mluviti s panem purkmistrem a pány. A nyní aby oni sobě o to pokoj dali.

---

500. Konsistoř pod obojí nevyhověla žádosti kněze Pavla, děkana Sedlčanského, za jiné místo a napomenula ho, aby zanechal „krčmování“.

1566, 1. března. — Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 201, a.

Kněz Pavel, děkan Sedlčanský, vznesl, že sem se vypravil, že pan Jan Ježovský na něho chce žalovati, nespraví-li toho, že nějaký Matěj Hňup v Sedlčanech tři ženy sobě pojal, jinými jmeny se jmenujíc, žádaje v tom rady a naučení. Žádal také, aby jiným místem opatřen byl. — Dictum: Že není za pořádek, aby děkan v roce se hejbal, a jeho nedostatky, vožralství, zlolejce vezli by pryč, a teď o něho píší. I komu by ho pro Pána Boha podali pro jeho chování? Protož že jemu poroučejí, aby

*) Viz č. 460.

tu zůstal a toho krčmování aby nechal. — Na to: Že tu zůstane a túláni nechá a že nikam nechodí. — Dictum: Kdyby takováto slova byla, hodna by byla pozlacení. — Na to: Jestli jináč, že by chtěl trestání podstúpiti.

---

501. Osadní od sv. Michala v Starém městě Pražském oznámili konsistoři pod obojí, že vyjednávají s farářem svým, knězem Matoušem Jeptiškou, aby u nich zůstal.

1566, 1. března. — Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 201, b.

Páni osadní od sv. Michala v Starém městě Pražském. Dictum: Že zprávu mají, že by s knězem farářem svým*) námluvu měli, aby s nimi zůstal. — Na to: Že sú mluvili s ním páni starší a že odložil jim do týhodne k odpovědi, a že by tomu rádi byli, kdyby s nimi zůstal. Mají přes týden oznámiti, zůstane-li při nich, aby mohli opatřeni býti.

---

502. Další jednání o sporu mezi manžely Kašparem Klecerem a manželkou jeho.

1566, 1. března. — Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 201, b.

Kašpar Kleczer s Kateřinú Cyprianků, manželků svú.**) On připomínal svú žalobu, že manželka jeho od něho pryč odešla a s ním býti nechce; pak tehdáž pravila, že má toho příčiny a že je chce položiti a provésti. Protož má-li co, aby prokazovala. — Čteny jsú svědkové její. Po přečtení: Že pravil, že lituje, že ji zase rodičům nevrátil třetí den; a potom že ji bil a potom že se zapřisáhl, že ji zastřelí a pryč pojede; i bylo-li jest to náležité tak se zavazovati? I obávajíc se nebezpečenství, že jí jako odpověděl, že za tú příčinú, poněvadž od ní odešel a svůj stateček promrhal a ji [by] zabil a o hrdlo připravil, a protož za tú příčinú že s ním býti nemůže. A jiná mluvení o něm že jest mnohá vésti chtěla, kdyby čas postačoval, ježto nemnoho toho slýcháno o manželích; protož žádá jako sirotek proti němu v tom opatřena býti. — Proti tomu: Že neslyšeti z průvodův příčin hodných, proč by neměli spolu býti, a že manžel manželce může říci co chce, a jiný nic. A že mluvil, že ji zastřeliti chce, že ta slova nejsú k nebytí, a že to mluvil za příčinú, že maje prve poslušnú manželku, že tato v toto jíti nechtěla, a to slovo jemu na škodu nemá býti. I poněvadž nepokázala slušných

---

*) Viz č. 406, 438.
**) Viz č. 495.

příčin, aby pamatujíc na to, co jemu před knězem slibovala, aby k tomu přidržána byla, aby s ním byla. — Na to zase: Že se táhne na nález mezi Markýtú Kyndelovú a Václavem, a že žádá před ním opatřena býti, aby mohla býti před ním bezpečna sebú i před jeho mluvením. — Tázáni, tak-li přestávají na tom, s čím sú přistúpili ku právu; a kdež Kašpar dotýká, že jeden ten svědek jest hluchý: i že jest zpráva od těch, kteří slyšeli ty svědky, že jest podle práva přijat, poněvadž není ustavičně hluchej. — Na to od něho: Že se s tím poroučí ku právu. Ona taky téhož žádala. Odloženo jim do 4 neděl.

---

503. Kněz Matouš, farář u sv. Michala v Starém městě Pražském, žalován u konsistoře na vrácení půjčené flaše.

1566, 1. března. — Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 202, a.

Mikuláš Kapira s knězem Matúšem.*) Dictum: Od dneška za tejden aby stáli s průvody svými, pakli se smluviti mohú. Kněz Matúš žádal od práva upuštěn býti. — Dictum: Že na žádost kněze Zikmunda bylo mu odloženo. Pak nyní chce-li kněz Matúš slyšeti, že žalobu na něho učiní. — Kněz Matúš oznámil, že slyšeti chce. Tu jest ho vinil Mikuláš Kapira takto: Viním kněze Matúše, jakož vznesl skrze suplikací, dnes skůro 5 nedělí dodána, stěžujíc, že poručení zadosti neučinil a jemu ji nevrátil. Na tu suplikaci aby dal odpověď, aby čtena byla. — Dictum: Aby ústně ho vinil. Potom: Viním ho, že sem mu půjčil flaše, která jest stála za půl třetí kopy. A poručení úřadu že zadosti neučinil; protož aby k tomu přidržán byl podle práva. — Na to: Že se nenadál té žaloby, ale s přítelem že se chce poraditi. — Dictum: Že proti úřadu není; chce-li slyšeti, co dále z čeho viniti**), a chce-li on viniti, aby činil. — Mikuláš žádal, aby pokoj s svú poctivostí mohl míti, to nejprv pro Bůh že prosí. A nyní aby z toho jemu kněz Matúš práv byl, potom že jeho z jiného viniti chce. — Kněz Matúš: Že jest ona příčina toho a jemu utrhá a nadal lotrů, zrádců, že není knězem hotov***) býti. — Dictum: Když dá odpověď, že to bude u práva opatřeno. Odklad do týhodne. Kněz Matúš napomenut, aby pokoj k němu choval.

*) Viz č. 480, 488, 493.
**) Patrně má býti: jest viněn.
***) Má býti: hoden.

504. Konsistoř pod obojí ponechává knězi Václavu Širůčkovi manželku oddávanou; kdyby to byl poměr „rufianský“ ztrestala by ho. Týž udal, že mají manželky také farář od sv. Jindřicha, děkan Nimburský, farář Kolínský a jiní kněží.

1566, 1. března. — Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 202, b.

Kněz Václav Širůček. Dictum: Poněvadž se přiznal, že manželku oddávanú má, protož kdo jest ho oddával? — Na to: Že jest předešle oznámil před úřadem, že manželku má, ale že není oddávaná; domluveno mu strany paukhartův. — Dictum: Že přivedli sobě k paměti, že jest pravil, že ta žena jest manželka jeho i ty dítky. A potom to prochlubil při konvičkách, že on o takových více ví, a protož že to při něm, jestli že jest manželství, že to při něm zůstaví; pakli jest rufianství, tehdy při něm ztrescí. Tázán, o kterých ví, že mají manželky? — Na to: Že pan farář od sv. Jindřicha a děkan Limburský*); a pan administrator, když před JMtí Cskú stál, že M. Havel na něho také to pravil, a farář v Kolíně že se oženil, slyšeti, a okolo nich že kněží se žení.

---

505. Kněz Frydrych, farář v Lysé, napomenut, aby se poctivě choval.

1566, 1. března. — Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 202, b.

Kněz Frydrych, farář v Lysé. Dictum: Že jest u něho obtěžkala nějaká Salomena, která u něho byla, i pod panem Valkounem byl; a u pana Chotka že nějaké uplacoval osobě, a nějaká že u něho slehla. — Na to: aby neráčili tomu věřiti, že ty zprávy o něm nejsú pravé; a pan Chotek že naň nechce nic ukazovati, než toliko mluviti. Chce-li co na něho žalovati, že chce jemu práv býti, a té osobě, že pro pokoj, jakož pan Chotek s ním mluvil o to, aby ji odbyl, lotryně, a nic jí aby nedával, než jemu panu Chotkovi aby dal; i že jemu dal; a ta jistá že jest přišla k němu téhotna, a on tomu nerozuměl. A to že má tam do kněh zapsáno býti, aby mu potom dala pokoj.

Dictum: Že poslu nezaplatil a jeho zbil. — Na to: Že nějaký písař mu odpověděl, a když ten posel přišel s voštipem, že se ho lekl a vyskočil s svým tesákem. A on zkřikl, a tu že ho nebil, a že mu dal 2 gr. č., a nebylo v listu napsáno, jestli má poslu zaplatiti, čili nemá. — Dictum per dominum abbatem: Že lituje úřad, že maje dary Boží, že příčiny dává lidem, aby o něm mluvili, a úřad mnoho musí slyšeti. Strany

*) Nymburský.

předešlé ženy, že mohl rozuměti, prve nežli jest slehla, že jest těhotna; a tu bez podezření nemůže býti. Strany pak Salomeny, když rozuměl, že ona takové dcery má, že ji k sobě přijímati neměl s takovými dítkami, které u něho bývaly. A protož že tak se vymlúvati z toho nemůže, aby nebyl v podezření u lidí rozumných a zvláště u kněží. Kdež pak vymlúvá se, že na něho osady nežalují, na tom aby se nezastavoval: že oni někdy toho dopomáhají. A takové pověsti když procházejí, že jdú na úřad a na pana administrátora, s kterým on mívá společenství. Protož poněvadž ještě není tak jistého na něm nic uznáno, že jeho napomínají, aby se šetřil a choval poctivě, a toho že při něm šetřiti budú, jak sobě bude počínati. — Na to: Že děkuje z napomenutí takového. — Dictum: Že dává k tomu příčiny a „primo parcatis, secundo pro peccatis“. S tím upuštěn.

---

506. Konsistoř pod obojí potrestala vězením kněze Mikuláše, faráře Lstibořského, pro obtěžkání kuchařky, jakož i kněze Václava Širůčka, že měl „manželku“ neoddávanou.

1566, 1. března. Die fer. 6. post Mathiae. — (P), fol. 203, a.

Kněz Mikuláš, farář ve Lstiboři. — Dictum: Že obtěžkal tam nějakú osobu kuchařku a ji sem odeslal, a ta že dví dítek urodivši umřela. Proč to udělal na posměch úřadu? — Na to: Že jest to tak, že se k tomu zná. — Tázán, koho má za kuchařku? Že nějaká jest u něho a není velmi stará. — Dictum utrique knězi Václavovi Širůčkovi*) a knězi Mikulášovi: Že je do trestání svého berú na rathúz. Připověděli tam jíti, i odešli jsú.

---

507. Zpráva vyslaných konsistoře pod obojí o jednání svém s arcibiskupem v příčině vykonání výpovědi jeho [v záležitosti sporu Adama Vršovského s Markétou Zlomkovou], pak v příčině kněze Jana Turka a M. Jakuba Kamenického.

1566, 1. března. — (P), fol. 208, a.

Relatio od p. administrátora a pánů farářův feria 6. ante Invocavit 1566. Že pan arcibiskup ráčil praviti, že sme po jednú měli vykonati, buď on přítomen nebo nebuď, a že sme my execucí na jeho vejpověď neměli činiti; a on pan arcibiskup že by sám na svú vejpověď execucí přivedl. A že tak přísně psal pan official, že to učinil s povolením pana arcibiskupa, a že sme měli to k poručení jeho hned vykonati**)

---

*) Viz č. 504.

**) Týká se sporu o slib manželský mezi Adamem Vršovským a Markétou Zlomkovou.

Strany pak kněze Jana Turka, že JMt arcikníže, ani pan arcibiskup v věci naše [se] nevkládá, poněvadž se nespravuje a to modlú nazývá, abychom jemu kněžství zbránili.

Strany M. Jakuba Kamenického, abychom zprávu také o tom svú dali na to, co on píše.

Eadem die.

Kněz Jiřík, farář u sv. Havla, oznámil, že pan Rector praví, že se těch věcí nedotýkal, ani jich k sobě nepřijímal strany vejpovědí a akt pře kněze Jakuba Kamenického, ani nečítal sám listu, leč nebožtíkovi administrátorovi to v známost uvedl.

---

508. Farář od sv. Jiljí jest napomenut, aby v kázání a ceremoniích správněji se choval.

1566, 6. března. — Die fer. 4. post Invocavit. — (P), fol. 203, a.

Kněz Štěpán, farář od sv. Jiljí. Dictum: Proč nechodí okolo in circuitu, když letanie zpívají, a káže na zlehčení dobrých skutkuv? Na to: Že zpívají kleče a circuitum nedělají, že jest tu blízko od cesty a že nelehčí dobrých skutkův v takové lidu rozpustilosti, ale káže, že lid skrze samu víru ozdobenú dobrými skutky spaseni býti máme [sic]. — Dictum: Že učí sola, o samé víře, a tak již sama víra není, když jsou dobří skutkové; protož aby toho neměnil strany circuitu.

---

509. Kšaft kněze Víta, faráře od sv. Vojtěcha, publikován. Podán jest od ctihodného kněze Jana, faráře od sv. Pankrací.

1566, 6. března — Die fer. 4. post Invocavit. — (P). fol. 203, a.

---

510. Kněz Jiřík, archiděkan Hradecký, byv od konsistoře pod obojí obeslán, omlouvá se, že pro „vody“ nemohl v uložený den se dostaviti.

1566, 6. března. — Die fer. 4. post Invocavit. — (P), fol. 203, a.

Kněz Jiřík, archiděkan Hradecký otázal se, proč jest povolán. — Dictum: Že jest tak, že jest obeslán, a o pilné věci s ním rozmluvení své míti chtějí; ale že nestál na den uložený a včera se neohlásil, a protož že toho odkládají do pátku. — Na to: Že jest v samý večer sem přijel a nemohl se postaviti, a pro vody předešle nemohl se postaviti, a světským právem k tomu přidržán jsa, že s velikú těžkostí sem se dopravil. Žádal, aby nad ním a útratami lítost měli.

---

511. Doktor Mehl [sekretář dvorní kanceláře] oznamuje Antonínovi, arcibiskupu Pražskému, že dopis jeho v příčině svěcení kněží pod obojí odevzdal císaři, který však chce učiniti rozhodnutí, až dojde dobrozdání arciknížete Ferdinanda.

V Augšpurce, 1566, 10. března. — Orig. v arch. arcib. v Praze. Recepta ab anno 1566.

Hochwürdigister in Gott Furst, gnädigister Herr! Mein hochstvermögend unterdienstlichist willige Dienst! Euer Fürstl. Genaden Schreiben an die Kais. Mt.: Hab ich sambt einem Nebenbrieflen, an mich lautunde, jungist verschiener Tagen empfangen und die Sach Ihrer Kais. Mt., soviel Ordinierung der Priester sub utraque angehet, unterthänigistes Fleiss furbracht; aber Ihre Kais. Mt. haben sich ohne ferrer der fürstl. Dcht. Erzherzogs Ferdinandi, meines genädigisten Herren, Resolution und Beratschlagung in nichts schliesslichs einlassen wöllen. So dann alle diese Handlung wiederumb an Ihre Fürstl. Dcht. remittiert, werden bei Ihrer Fürstl. Dcht. Euer. Fürst. Gd. die Sachen Ihr zu dem Besten zu befurdern wissen. Alsdann wann Ihre Kais. Mt. von Ihrer Fürst. Dcht. derselben freundlichs und bruederlichs ratsambs Guetbedunken zuekumbt, soll an ferrer schleuniger Erörterung und meinem unterdienstlichisten Fleiss in dem wie an allem Andern, das E. Fürst. Gd. zu Guetem gereichen mag, nichts erwinden. Und ich thue mich E. Fürst. Gd. unterdienstlichists Fleiss befelchen. Datum Augsburg den 10. Tag Martii anno ɔc im 66. Euer. F. G. unterdienstlichster D. H. Mehl (mp.)

---

512. Kněz Řehoř, farář v Zápech, a kněz Jan Hron, farář v Brandýse n. L., žalováni u konsistoře pod obojí pro život nemravný a nestřídmý.

1566, 15. března. — Die fer. 6. post Reminiscere. — (P), fol. 203, b.

Kněz Řehoř, farář v Ziapích [sic], s knězem Janem Hronem. Dictum: Že kněz Řehoř nepostavil se podle poručení a že se nechová, ožírá se a plodí s kuchařkú pankharty. A kněz Jan také že se nepostavil a kuchařka že vyležela u něho na faře, a že v „prudrhúzích" a v „husárku" se toulá. — Na to kněz Jan: Že nevyležela u něho, a toho že není; a že nechodí v „pludrhúzích" ani v „husárku", a že toho jak živ neměl. — Kněz Řehoř: Že doma bývá, a onehdy že páni tu na Brandejse když byli, poslali pro něho a pro kněze Jana, a tu byli. — Dictum: Kteří to oznámili, že sú lidé hodnověrní, a kolíbka u něho jest v Brandejse. — Na to: Že není a že ji vybyl, že má manžela svého, a jest z Nehvizd, a to prokázati chce. A že nemá „plu-

drhusa", dokládal se Boha, že jich nikda neměl. — Dictum: Poněvadž odpírají, že na jejich škodu povedú svědky. — Kněz Řehoř pravil, že o žádných pankhartech neví. Odloženo jim do týhodne a napomenuti, aby se raději vinni dali.

---

513. Farář Minický složil faráři Hořepnickému vedle smlouvy o škody šest kop gr.

1566, 15. března. — Die fer. 6. post Reminiscere. — (P), fol. 204, a.

Kněz Sylvester*) vyzdvihl VI kop, které mu položil podle smlúvy o škody s ním učiněné kněz Jan Sanktynus, farář v Hořepnice. Vyzdvihl je na jeho místě pan doktor Jiřík z Šudetu a jeho kvitoval.

---

514. Purkmistr a rada města Litoměřic dávají administrátorům a konsistoři pod obojí zprávu o úmrtí děkana svého, kněze Mikuláše, a žádají nějakého mírného kněze za správce duchovního.

1566, 18. března. — Konc. v archivu města Litoměřic. Notulář listův z r. 1564—69. č. 111, fol. 153, v.

Pánuom administratoruom a konsistoři pod obojí zpuosobou přijímajícím ɔc.

Službu svú VMtem vzkazujeme, velební, duostojní a ctihodní páni, nám v pánu Bohu přízniví, zdraví a při tom všeho dobrého na pánu Bohu žádajíc VMtem věrně rádi přejeme. Oznamujeme VMtem, že dobré paměti ctihodný kněz Mikuláš, děkan náš, prostředkem smrti z tohoto světa sešel a kšaft pečetí jeho, též kmetskýho ouřadu pečetí spečetěnej při právě našem se našel, kterýž VMtem celý a neporušený tak zapečetěný odsíláme a žádáme, kdyby odevřín a čten bejti měl, že nám to psaním znáti dáti ráčíte, abychom také k tomu osoby z prostředka našeho, kteříž by jej vyslyšeli, před VMt odeslati mohli. Pokoje, v kterýchž jeho nebožtíka věci složené jsou, zapečetiti jsme dali. Při tom VMtí žádáme, poněvadž tak na pospěch žádného správcí duchovního objednati nemůžeme, a jak jste z zprávy nebožtíka pana děkana vyrozuměti ráčili, tento kaplan náš velmi nestálý na své mysli a vrtkavých způsobův jest, že nám ráčíte nějakého mírného kněze za faráře, kterýž by církev naši do sv. Jiří spravoval místo faráře, propůjčiti; a my se ɔc. Odpovědi žádáme. Datum v pondělí po sv. Řehoři 1566.

---

*) Farář v Minicích. Viz č. 476.

515. *Purkmistr a rada města Litoměřic žádají podkomořího, aby jednal o získání kněze Jana Turka za správce církevního při obci této.*

1566, 18. března. — Konc. v arch. města v Litoměřicích. Notulář listův z r. 1564—69. č. 111, fol. 157.

Panu podkomořímu odpověď vo děkana jednání.

S. s. VMti vzkazujeme, urozený a statečný pane, nám laskavě příznivý, zdraví ɔc. Jakož nám psaní činiti, jakou péči o nás z strany opatření duchovního správcí k naší obci míti račíte, to sme s vděčností přijali a z takové péče VMti velice děkujeme a za to prosíme, že s poctivým knězem Janem Turkem jednati račíte, aby se na tento čas žádnému nezamlouval, až bychom osoby k němu vyslali, kteříž, pokudž možné bude, s ním s pomocí pána Boha a VMti jednati, aby správu církve při obci naši k sobě přijal, mohli; a tím vysláním meškati nebudeme. To sme VMti za odpověď dáti pominouti nemohli. S tím pán Bůh rač dáti VMti se všelijak dobře míti. Datum v pondělí po sv. Řehoři léta ɔc šedesátého šestého.

---

516. *Antonín, arcibiskup Pražský, napomíná faráře v Zahájí, jenž nechce svátost těla Božího pod jednou způsobou podávati, aby poslechl, sice že nařídí děkanovi Bechyňskému, aby ho vzal do vězení.*

1566, 31. března. — Konc. v arch. arcib. Pražského. — Liber missiv. boh. Consist. 1564—1567, fol. 181.

Antonín ɔc. Ctihodný ɔc. Docházejí nás zprávy jisté, kterak byste vy vedle nařízení starobylé církve a víry katolické křesťanuom pod jednou způsobou přijímajícím svátosti těla Božího podávati nechtěli, na čemž my stížnost nemalou neseme, aniž nám toho déleji přehlídati věc snesitedlná jest. Protož vás tímto psaním naším otcovsky napomínajíc přísně poroučíme, abyste vy od takového vašeho předsevzetí svévolného konečně odstoupili a a podle pořádku starobylé církve katolické se náležitě chovali. Pakli by se toho nestalo, a vy podle napomenutí nás uposlechnúti a tak se zachovati nechtěli, i vězte, že jsme o tom děkanovi Bechyňskému (aby vás hned v trestání vezmouc, do dalšího našeho povolení z vězení nepropouštěl) dostatečné poručení učiniti rozkázali, ale vědouce o tom nepochybujem, že se tak a ne jináče zachováte. Dán 31. Martii 1566.

---

517. Antonín, arcibiskup Pražský nařizuje děkanu Budějovickému, aby faráře v Zahájí, kdyby dále na něho šly stížnosti, že nechce podávati svátost pod jednou způsobou, vzal do vězení.

1566, 31. března. — Konc. v arch. arcib. Pražs. Miss. germ. a. 1566 et 67, fol. 48, b.

Decano et parocho Budvicensi. Antonius ɔc Venerabilis ɔc. Relatum est nobis ab hominibus fide dignis, quendam tui districtus sacerdotem Joannem, parochum Zahagiensem, ss. Eucharistiam sub una specie juxta ritum s. catholicae ecclesiae petentibus nolle porrigere, multasque praeterea constitutiones nostrae ecclesiae contemnere. Quod cum plane indignum sit nobis minime tolerandum, devotioni tuae per praesentes injungimus, ut, si posthac de parocho supra dicto tales querelae ad te pervenerint, prout ea de re ad ipsum quoque perscripsimus, eum statim in tuam praesentiam cites et in carcerem conjicias, nec prius inde dimittas, nisi propositum hoc suum immutare et in posterum sese ecclesiae catholicae, quemadmodum catholicum decet sacerdotem, in omnibus submittere, catholice docere, honesteque vivere velit. Quo ipso rem facies tua obedientia dignam. Pragae die 31. Martii 1566.

---

518. Václav Aulička z Aulic, hejtman panství Křivoklátského, arciknížeti Ferdinandovi zprávu dává o nedostatcích náboženského vychování lidu, a v kterých osadách jest potřebí kněží pod jednou i pod obojí.

1566, 7. Aprilis. — Místodrž. arch. v Inšpruku. — Ferd. 195—384. Orig.

Nejjasnější arcikníže pane, pane muoj nejmilostivější! — V. Arcikn. Mti oznamuji, že jest mi včerejšího dne pan forštmistr oznámil, kterak byšte mi milostivé poručení učiniti ráčili, abych na panství Křivoklátském přezvěděl, v kterých by osadách se kněží potřebovalo, kteříž by v tyto svátky velikonoční nejprv příští lid sprostní pobožnosti a skutkům křesťanským vyučovali, svátostmi a jinými věcmi, kteréž by k spasení duším jich byly, posluhovali; neb to V. Arcikn. Mti oznámiti mohu, že při tom obecním a sprostním lidu taková nepobožnost a zhovadilost se nachází, že mnohých děti, anobrž i sami rodičové jejich modlitby páně neumívají a co jesti víra křesťanská, nevědí, kterak pak děti své tomu vyučovati mají. Protož by zapotřebí bylo, abyšte milostivé poručení panu arcibiskupu učiniti ráčili, aby na panství Křivoklátské na fary nížepsané kněží odeslati poručiti ráčil, totiž do vsi Lišan kněze pod obojí způsobou, jakž od starodávna jsou se spravovali, též do vsi Bratronic a vsi Nezabudic kněze

pod jednou způsobou. A též mi se za potřebné vidí, že na Hrádku Křivoklátu jako kde jinde v tyto svátky kněze dobrého potřebí jest, což V. Arcikn. Mti k dalšímu a milostivému opatření připouštím ꝯc, Dán na Hrádku Křivoklátu sedmého dne měsíce dubna leta 66. V. Arcikn. Mti služebník věrný a poddaný

Václav Aulička z Aulic.

---

519. Jan Zeidler, komendator řádu Křižovnického v Mostě, arcibiskupovi Pražskému zprávu dává, že farář tamtéž podával svátost oltářní přijímajícím pod obojí slovy německými, a kaplan katolíkům slovy latinskými, nad čímž katolíci se horší.

V Mostě ve špitále, 8. dubna 1566. — Orig. v arch. arcib. Pražského. Recepta ab anno 1567—1569.

Salus ab aeterno et cuncti potentissimo. Gnädiger Fürst und Herr! Ich kann E. F. Gd. nicht bergen, dass ich den 8. Aprilis in der Stadt Brüx in des Herren Endersen Herberig, unsers Ordensbruders, gewesen, do dann auch der ander Caplan, Herr Merten genannt, zu uns kommen, und wir sambt anderen guten Freunden von unser christlicher catholischer Lehre geredt, und aus solchen andern Worten der Herr Merten, Caplan zu Brüx, offentlichen in meiner Gegenwertigkeit bekennt und geredt, wie dass unser Ordensbruder Martinus Laurenti, Pfarrer und Dechant zu Brüx, das Sacrament unter beiderlei Gestalt auf den hohen Altar an dem vergangenen Palmsonntag mit solchen ausdrücklichen teuschen klaren Worten bei 150 Personen gereicht soll haben, nämlich der Caplan Herr Merten auf der lincken Seiten bei dem heiligen Sacramenthaus also: Der Leib unsers Herren Jesu Christi bewahre dich zum ewigen Leben; darnach der Pfarrer auf der rechten Seiten in der Reichung des Kelchs mit teuschen klaren Worten: „Das Bluet unsers Herrn Jesu Christi beware dich zum ewigen Leben“; welchs, wie der Herr Merten Caplan selber bekannt, auch zum ersten soll sein, bei denen, die unter beiderlei Gestalt, in die annunciationis gloriosae virginis Mariae, geschehen; doch hat unser Ordensbruder Andreas Toywohi (sic) auf den vorernennten Palmsonntag auf ein andern Altar mit lateinischen gebräuchlichen Worten bei 150 und mehre sub divino officio procuriert und versehen, welche dann eins theils, die hernach solchs erfahren, und auch feine alte catholische Bürger, die noch Willens gewesen, unter einerlei Gestalt das hochheil. Sacrament des Altars zu empfahen, sich nicht wenig darüber entsetzt und verwundert, dass es denen under beiderlei Gestalt mit teuschen Worten, und denen under

einerlei Gestalt mit lateinischen Worten wird gereicht und gegeben. Ob nun solchs E. Fürstl. Gd. vorgeschriebener Instruction gemäss, oder sonst zur guten Erbauung christlicher Kirchen Einigkeit und uns andern catholischen Brüdern und Pfarherren zu etwas Guten wird gedeihen, gib E. Fürstl. Gd. gnädiglichen zu bedenken. Bitt auch E. F. Gd. wofern solchs nicht zur christlichen Einigkeit und sonderlich dieser Stadt Brüx und anderer umbliegenden catholischen Pfarkirchen wollt und sollt gedeihen E. f. Gd. wollen aufs eheste vor diesen heiligen Tagen und sonderlich vor unsern heiligen Ostertagen ein gnädigst Einsehen verschaffen, auf dass die alten rechtgeschaffenen catholischen Kinder, die noch bisher unter einerlei Gestalt verblieben, was grossers und mehrers zum Abfall möchten vorwenden. Was das Kloster bei uns anbelangt, haben sie E. f. Gd. bei diesen itzigen Bürgermeister der Stadt Brüx wol vorzusehen, dann er zu Weinachten in teuschen gesungenen Requiem gewesen, auch itzund neue Fenster und Stuhl ins Kloster lassen einsetzen, auch am Sonntag Judica nach Herr Mertens Predig was ungebreuchlich teusch gesungen. E. f. Gd. werden mit der Zeit vielmher erfahren. Dies hab ich aus christlichem Eifer der catholischen Kirchen E. f. Gd. auf kürzt nicht wissen zu verhalten. Der allmächtig gütig Gott gebe E. f. Gd. langwierige Gesundheit. Datum im Spital vor Brüx den 8. Aprilis 1566.

E. f. Gd. demutigster und gehorsambster Caplan

Joannes Zeidler, Comendator.

---

520. Antonín, arcibiskup Pražský, napomíná děkana v Mostě, aby přijímajícím pod jednou i pod obojí způsobou svátost oltářní podával slovy latinskými.

V Praze, 10. dubna 1566. — Rkp. v arch. arcib. Pražského. Miss. germ. anno 1566 et 67, fol. 56.

An Martinum Laurenti, Dechanten und Pfarrer zu Brüx.

Antonius ꝛc Ehrwürdiger! Wir kommen in glaubwürdige Erfahrung, wie Ihr am nächsten verschienenen Sonntag Palmarum neben Eurem Kaplan fast 150 Personen auf dem hohen Altar sub utraque gespeiset. In welcher Speisung Ihr wider unsere ausgegangene und publicierte Regel de administrando calice die verba coenae nicht allein deutsch den Communicanten vorgesagt, sondern noch dazu in denselben die Hauptwörtlein wider die päpstliche Heiligkeit und christlicher Kirchen Concession des heiligen Kelchs (die da laut besaget und will, dass

man die verba coenae den Communicanten mit lateinischen Worten und also nämlich in porrectione corporis: „Corpus et sanguis Domini nostri Jesu Christi proficiat tibi in vitam aeternam", in sanquinis verro porrectione: „Sanguis Domini nostri Jesu Christi proficiat tibi" vorsagen soll, gar ausgelassen, darob sich dann die andern Katholischen sub una, indem dass ihnen die verba coenae durch Herrn Andressen lateinisch, denen sub utraque aber deutsch vorgesprochen worden, etwas sehr geärgert. Wann uns dann solcher grosser Irrthum von Euch nicht zu kleinen Missfallen gereicht und nachzusehen nicht gebühren will, so befehlen wir Euch hiemit mit Ernst, dass Ihr unsere publicierte Artikel de administrando calice wohl ansehet und durchleset (das Ihr dann zuvor zeitlich hättet thun sollen) und auch alsdann in Communion deren sub utraque die heiligen Tage und sonst denselben gänzlich gemäss vorhaltet, die Wörter in porrectione venerabilis hostiae lateinisch und nämlich „Corpus et sanguis Domini nostri Jesu Christi proficiat tibi in vitam aeternam" und in Reichung des heil. Kelches: „Sanguis et corpus Domini nostri proficiat" gebrauchet und Euch vor solchen Irrthümern hinfür hütet, der katholischen Kirchen Concession und unserer darüber publicirten Artikel von Gebrauch derselben nachrichtet. Daran vollbringet Ihr unsern gnädigen Befehl. Prag, den 10. April 1566.

---

521. Purkmistr a rada města Litoměřic žádají konsistoř pod obojí, aby k nim faráře Chrudimského za děkana dosadila a při něm kaplany ustanovila.

V Litoměřicích, 15. dubna 1566. — Konc. v archivu m. Litoměřic. Notulář listův z r. 1564—69. č. 111. Fol. 162.

Panuom administratorům a vší konsistoři o místoděkana a kaplany.

S. s. Vašim Mtem vzkazujeme, velební, duostojní a ctihodní páni nám v pánu Bohu přízniví, zdraví a při tom všeho dobrého na pánu Bohu žádajíc VMtem věrně rádi přejeme. Jakož sme skrze vyslané naše, též i psaním VMtí žádali, abychom p. děkanem a správcím duchovním opatřeni bejti mohli, vyslaní naši navrátivše se z Prahy, tu nám zprávu dali, že jste jim jisté příčiny, proč by ten, jehož sme žádali, k nám podán bejti nemohl, oznámiti ráčili, a to jim oznámiti ráčili, aby na nás podání VMtí vznesli; a budeme-li chtíti na tom, jak byšte nás do dalšího času opatřiti místoděkanem ráčili, přestati, to abychom VMtem psaním k této středě nejprv příští znáti dali. I poněvadž sme porozuměli, že o církev při obci naší bedlivou péči

míti ráčíte a toho se, jak byšte ráčili, na tak rychlý čas jináče opatřiti nemůže: podle podání VMtí na tom na tento čas přestáváme a žádáme, že ctihodného kněze N. faráře Chrudimského, kterýž se těchto dní, jakž naši od VMtí zpraveni jsou, do Prahy přistěhovati má, k nám za správcí duchovního a místoděkana podati do dalšího opatření ráčíte. Též poněvadž naše obec velmi lidna, posluhováním slova Božího a svátostí nemůže na jednom knězi přestati, že jeho kaplany a pomocníky opatřiti a nám čas i místo, kde bychom do Prahy pro téhož pana faráře přijeti poručiti měli, psaním jmenovati ráčíte. A my se VMtem ɔc S tím dejž se ɔc Odpovědi žádáme. Datum v pondělí velikonoční léta ɔc 66.

---

522. *Purkmistr a rada města Kouřimi prosebně žádají konsistoř pod obojí, aby děkanu jejich, věkem již sešlému, kněze mladého na pomoc dala.*

1566, 19. dubna. — Manuál města Kouřími, fol. 45.

Důstojným a ctihodným pánuom administratoruom arcibiskupství Pražského pod obojí způsobou přijímajících, knězi Janovi Mistopolovi, panu děkanu kostela svatého Apolinařiše a kazateli kapli Bethlema, a knězi Martinovi, panu faráři na Menším městě Pražském, pánuom a přáteluom nám laskavě příznivejm.

Službu svú ɔc. Kdež jest ctihodný kněz Petr, pan děkan náš psaním svejm i my Vaše Mti skrze vyslané naše žádali, abyšte jemu kněze mladého opatřiti a na pomoc k nám dáti ráčili, i Vašim Mtem oznamujem, že týž pan děkan náš, jsa již lety sešlej (jakž o tom Vašim Mtem dobře vědomé jest) pracovati v svém povolání nemuože a často na svém zdraví nedostatečný bejvá, jakož pak i v tyto hody velikonoční nemocí od pána Buoha jest navštiven: a protož Vašich Mtí žádáme a se přimlouváme, poněvadž i nynější jeho kaplan jinam na faru od Vašich Mtí podán jest, a pan děkan osobou svou při službách buožích pro nedostatek zdraví svého práce ouřadu svého vykonávati nemuože, že jemu jiného kněze mladého při tomto svatém Jiří opatřiti a k nám podati ráčíte. A my Vašim Mtem službami našimi i jinejm dobrejm přátelstvím toho se rádi chcem odsluhovati. Odpovědi žádáme. Dán v pátek po slavnosti Vzkříšení Syna Buožího léta ɔc 66.

---

523. Purkmistr a rada města Litoměřic žádají konsistoř pod obojí, aby jim Jana Střebského [Stříbrského], někdy děkana chrudimského, za děkana potvrdila a za kaplana Jakuba jiného důstojnějšího kněze dosadila.

V Litoměřicích, 12. června 1566. — Konc v arch. m. Litoměřic. Notulář listův z r. 1564—69. č. 111, fol. 169 v.

Velebným a důstojným pánům administratorům, knězi Janovi M stopolovi, děkanu kostela sv. Apolinařiše, knězi Martinovi, faráři Malostranskému, poctivým pánům mistrům, ctihodným pánům farářům konsistoře Pražské pod obojí způsobou, pánům přáteluom a správcům duchovním, našim milým.

Službu svú ɔc. Ráčíte v dobré paměti míti, kterak z společného snešení Vašich Mtí ctihodný kněz Jan Střebský *), někdy děkan Chrudimský, jest k nám do Litoměřic při času nyní minulém sv. Jiří za místoděkana a to do sv. Havla příštího podán. I znaje my téhož ctihodného kněze Jana k kázání slova božího a k služebnostem církevním hodného a jinak v obcování mírného a nepohoršlivého býti, k tomu také i toho šetře, že by nám v těchto nynějších těžkostech našich nesnesitedlné a jemu také knězi Janovi, kteréhož sme vinic fařských zmocnili, z nichž oužitkuov teprv vokolo sv. Martina příštího vočekává, se škodou býti muselo, kdyby při času sv. Havla příštího od nás vyzdvižen býti jměl: za to Vašich Mtí, jako správcův duchovních svých milých žádáme, abyšte prohlédaje k hodnosti jeho kněze Jana, že se k nám dobře trefiti může, tolikéž i k naším nynějším nedostatkům, nám ho za pravého a dokonalého děkana ztvrditi a za další časy do vůle boží zanechati ráčili, aby on jsa tak od Vašich Mtí na stolici děkanskou dotvrzen, podstatněji a platněji správy duchovní v obci naší Litoměřické se dotýkati a s větší vážností povinnost svou vykonávati mohl. Při tom také i za to Vašich Mtí podle pana děkana našeho žádáme, abyšte to opatřiti ráčili, poněvadž tento kněz Jakub kaplan vidí se panu děkanovi nezpůsobný a nemírný bejti, aby nějaký příhodnější a příkladnější kaplan místo tohoto kněze Jakuba k nám v času brzkém podán byl. A my se toho Vašim Mtem vším dobrým odsluhovati podle možnosti naší vždycky rádi chceme. S tím Pán Buoh rač dáti Vašim Mtem prospěch ve všem dobrém. Odpovědi žádáme. — Datum v středu po sv. Trojici léta ɔc 66.

*) Jinde se jmenuje Stříbrský.

524. Arcibiskup Pražský oznamuje císaři Maximilianovi II., že vysvětil 30 kněží pod obojí, když konsistoř dolejší slíbila ve všem se srovnati s církví katolickou a upustiti od podávání svátosti dětem. Žádá za nařízení v příčině slavení výročí památky zemřelého císaře Ferdinanda I. List stejného znění podán arciknížeti Ferdinandovi.

V Praze, 16. srpna 1566. — Konc. v arch. arcib. Pražského. Miss. lat. boh. et germ. ad imper. et princ. 1565—1570. fol. 83, b.

Allerdurchlautigister ɔc Allergnädigister Herr. Wiewohl mir E. kais. Mt. zweimal allergnädigst geschrieben wegen der Priesterordination derer sub utraque in diesem Königreich, so hat es sich doch niemals schicken können, dass sie sich mit denen unter einer Gestalt in den substantialibus in Lehr und Glauben hätten vergleichen wollen, daher mir ganz gefährlich gewesen, ihre vorgestellte Ordinanden zu ordinieren; itzt aber, Gott sei Lob, nach gnädigister Unterhandlung der F. Dt., meines gnädigisten Herrn, haben sich ihre Administratores und Consistorianer dahin erklärt, dass sie sich mit der katholischen Kirchen in allen Punkten vergleichen und den kirchlichen Gehorsam gerne leisten wollen, auch erboten, dass sie auf E. kais. Mt. allergnädigisten Geheiss die Communion der Kinder allgemählich gerne wollen abgehen und schwinden lassen. Darauf ich auch in Gottes Namen am Tage S. Hyppoliti den 13. dies Monats Augusti 30 Priester ordiniert habe, welches ich also E. kais. Mt allerdemüthigist habe anzeigen sollen.

Für das andere, als ich mich in dem Extract des Testaments der kais. Mt hochlöblichister und heiliger Gedächtnis, E. kais. Mt geliebtesten Herrn Vatern, ersehen und erinnert bin, dass jährlich ein anniversarium gehalten soll werden itzt Assumptionis beatissimae Virginis, habe ich die Herren Officierer und Statthalter dessen erinnert, sowohl auch die Herren Kamerräthe, welche aber darvon nicht wissen, auch derhalben keinen Befehl empfangen. Darum geruhen E. kais. Mt allergnädigiste Ordnung zu geben, dass Ihrer kais. Mt letzter Wille gehalten und ins Werk gezogen werde, sowohl der armen Leut, denen auch bis daher nichts gegeben wird, als des Jahrstages halben. Thue mich E. kais. Mt demüthigist zu Gnaden befehlen. Datum Prag den 16. Augusti 1566.

In simili ad archiducem Ferdinandum exordium: Auf Euerer F. Dt gnädigiste Unterhandlung habe ich mich mit denen sub utraque allhier ferner zu handeln eingelassen und die Sachen, Gott Lob, so weit gebracht, dass sich die Administratores und Consistoriani dahin erklärt ɔc.

525. Purkmistr a rada města Litoměřic žádají opětně konsistoř pod obojí, aby jim kněze Jana Stříbrského za děkana potvrdila.

V Litoměřicích, 9. září. — Konc. v archivu města Litoměřic. Notulář listů z roků 1564—1569, fol. 192 v.

Pánům konsistoriánům o děkana.

Službu svú s vinšováním všeho dobrého vzkazujem Vašim Mtem důstojní, ctihodní a poctiví páni, přátelé naši milí a nám obzvláště přízniví. Ráčíte v dobré paměti jmíti předešlou žádost naši z strany poctivého kněze Jana,*) církevního správce našeho, aby nám, poněvadž člověk hodný a počestný jest, za pravého, dokonalého děkana stvrzen byl, i jakž předešle tak i nyní za to Vašich Mtí vždy žádáme, abyste téhož poctivého kněze Jana nám příti a za pravého děkana, poněvadž nám se dobře líbí, stvrditi ráčili. Nebo i on pan děkan té celé vůle, do vůle Boží posluhování církevní u nás drže, čehož aby příno bylo, při Vašich Mstech toho hledati chce. Jsme té důvěrnosti, že i jeho pana děkana i naše žádost u Vašich Mstí platnost jmíti bude. Odpovědi žádáme. Dat. v pondělí po památce Narození Panny Marie léta ɔc 66.

---

526. Antonín, arcibiskup Pražský odpovídá radě města Ústí n. Labem v příčině žádosti, aby zvláštní kněz při špitále sv. Materna podával pod obojí způsobou, že tomu odporuje zřízení zemské, a napomíná Ústecké k jednotě u víře, poněvadž přijímání svátosti oltářní pod obojí způsobou jest dovoleno.

V Praze, 13. září 1566. — Miss. germ. annorum 1566 et 67, fol. 120. b.

An den Rath zu Aussig an der Elbe. Antonius ɔc. Ehrsame ɔc. Euer Schreiben, sowohl auch die eingeschlossene Supplication Euerer Mitbürger, belangend die Einräumung der Kapelle bei dem Spital s. Materni bei Euch, darinnen von einem eigenen dazu bestellten Priester das hochwürdige Sacrament unter beider Gestalt möchte gereicht werden, haben wir vernommen und im Rathe gehabt und wollen Euch väterliche Meinung darauf nicht vorhalten, dass allbereit vorhin bei Leben des Kaisers Ferdinanden, heiliger und hochlöblichster Gedächtnis, die freigestellte Communion publiciert worden ist, also dass in den christlichen Kirchen die ordentlichen Priester Macht haben sollen, allen denen, die es aus Andacht im christlichen Gehorsam gebührlich suchen und begehren würden, das hochwürdige Sacrament unter beider Gestalt in allen Kirchen möge ge-

*) Stříbrského.

reicht werden, sowohl als unter einer Gestalt, welche Publication Eurem jetzigen Decan auch zugeschickt ist, darwider in unserer Macht gar nicht stehet, etwas anders zu bewilligen, das zu nichten anders denn Zwiespalte und Neuerung Eurer Stadt, welche bis daher in guter Einigkeit des Glaubens gestanden ist, dienen würde. So habt Ihr, wie Ihr selbst angenommen, jetzt künftig s. Galli eines andern Pfarrers zu gewarten, der soll denen unter beider Gestalt sowol als den andern in aller Gebühr gerne dienen, dahin Ihr dann Eure Mitwohner in Ansehung guter christlichen Einigkeit, zu verhüten alle Spaltungen, zu abweisen werdet wissen, und werdet auch nicht Ursache geben, dass die überreichte Supplication in einen andern Verstand (wie sie dann anzusehen ist) gezogen werde, als hättet Ihr Lust, von dem alten und christlichen Gehorsam abzuweichen und einer andern Secte Euch anhängig zu machen; denn indem ihr zuvor nach einer gar übel verhaltenen Person mit Namen Blasie getrachtet, welche aber in einer grausamen Bezichtigung ist, als sollte er sich Mutter und Tochter theilhaftig gemacht haben, und meinen Pfarrer selbst beurlaubt, auch ist, aber auf anderem Wege, gedenket allein dahin, dass Eurer Pfarrer ein anderer und fremder, genugsam zu verstehen, dass ihrer viele zur verbotenen Neuerung Lust haben. Und wir können die Landesordnung, welche die Supplicanten anziehen, dahin nicht verstehen, dass einer Stadt sollte freigelassen sein, sich in Glaubenssachen selbst zu spalten und zu trennen, sondern vielmehr verbeut solches unsere Landesordnung; denn zuvor in der Kapelle s. Materni solches nie geschehen noch zugelassen ist, aber allwegen vom Pfarrer oder dann versehen worden von Alters. Ebenso wenig erstreckt sich die Zulassung der Communion auf die Trennung, denn man sie freigestellt, aber der Ursache halber, dass Secten im Königreich Böhaimb verhütet, und die Einwohner in Einigkeit des Glaubens beisammen wohnen, darauf dann der Kais. Mt. gnädigste Bewilligung und die Verhandlung auch gehen, und darauf nichts anders von keiner andern Zulassung in kaiserlichen Landen ist uns nicht bewusst, aber das ist wahr, dass Niemand gezwungen wird. Dorum sollen die katholischen Priester fürhin das hochw. Sacrament einem jeden nach seiner Andacht nach vorhergehender Reu und Bekenntnis für den Priester unweigerlich reichen. Darauf Ihr nun Eure Supplicanten werdet zu beantworten wissen. Prag den 13. September 1566.

---

527. Zápis o tom, že dle zprávy Ondřeje Lucina, staršího písaře radního v Litoměřicích, učiněné radě tamtéž, konsistoř pod obojí potvrdila tam za děkana kněze Jana Stříbrského.

1566, 16. září. — Arch. m. Litoměřic. Protokol radní 1561—71. Sv. 25., f. 56.

Rada držána v pondělí po povejšení Sv. Kříže léta 1566

Mistr Vondřej Lucinus, starší písař radní, přijevší z Prahy tuto relací učinil, že na žádost pana purkmistra a rady Jich Mti páni administrátorové z uvážení vší konsistoře ctihodného kněze Jana Stříbrského za dokonalého a pravého děkana nám v tuto středu minulou po narození panny Marie stvrditi jsou ráčili, poručivše témuž panu mistru, aby takové snešení pánuom purkmistru a pánům voznámil a živým listem v takové relací byl.

---

528. Purkmistr a rada města Kadaně žádají arcibiskupa Pražského, aby při svěcení kněžstva pod obojí také rodáka jejich na kněze vysvětil.

V Kadani, 16. září 1566. — Orig. v archivu arcib. Pražsk. Recepta ab a. 1566.

Hochwürdiger Fürst, gnädiger Herr. Euern fürstlichen Gnaden seind unser willige Dienst in allem Fleiss jederzeit zuvor. Und fuegen E. F. Gd. zu wissen, dass wir in Erfahrung kommen, wie E. F. Gd. diese Tage etliche Personen sub utraque zu Priestern ordinirn werden. Als wir dann solcher Priester halben lange Zeitt Mangel in unser Kirchen sub utraque leiden muessen, wir auch nicht wenig auf diesen Jungling, Melchiorem Drescher, gewendet, welcher dann unsers Erachtens ein stiller frommer Mensch, insonderheit zu Fried und Einigkeit geneigt: derhalben bitten E. F. Gd. wir ganz dienstlichs Fleisses, die wöllen solchen Jüngling, Melchern Drescher, unser Stadtkind, auch zu solchen priesterlichen Würden neben andern ordinieren und aufnehmen, und hierinnen unser genädiger Fürst unnd Förderer sein und bleiben. Wie wir dann tröstlicher Zuversicht, E. F. Gd. solches uns in diesen unsern Obliegen nicht abschlagen werden, sind wir urbietig umb E. F. Gd. in allem Gueten hinwieder zu verdienen. Datum den 16. Septembris Anno ꝛc im 66ten.

E. F. Gd. willige Burgermeister und Rath
der Stadt Cadan.

Dem Hochwürdigsten Fürsten und Herrn, Herrn Antonio, Erzbischofen zu Prag ꝛc [Praes.] 19. Septemb. 1566.

---

529. Volfgang Bohemus [Čech], z tovaryšstva Ježíšova, český kazatel v Jindřichově Hradci, Jindřichu Scriboniovi, proboštu kapitoly Pražské, zprávu dává, že zvěst o vysvěcení kněží pod obojí od arcibiskupa Pražského způsobila u „husitů“ Hradeckých nesmírnou radost, u katolíků však nelibost. Žádá za sdělení příčin, proč arcibiskup tak učinil.

V Jindřichově Hradci, 24. září 1566. — Orig. v arcib. archivu v Praze. Soc. Jesu fasc. III. nr. 16. (Miscellanea).

— — Venerunt nescio, qui rumores Novam Domum hisce diebus, quod reverendissimus ordinasset sacerdotes hussiticos. Laetantur mirum in modum Hussitae et catholicos vexant, quod habeant a sua parte archiepiscopum. Unus ex istis novis sacerdotibus celebravit primitias in uno oppidulo non procul hinc, ubi quidam concionator calixtinus miras blasphemias et vituperia protulit contra papam et ritus ecclesiasticos. Ex illis etiam duo celebrabunt primitias Thabor. Optimi discipuli dati sunt ad instituendum in fide catholica ad bonum didascalum, qui hisce diebus horrenda qauedam protulit contra sacramentum Eucharistiae in concione, ut nobis retulerunt quidam Novodomenses, qui aderant illi concioni. Vae ecclesiae catholicae, quod tot vulpeculae intromittuntur ad demoliendam eam! Nos catholici sacerdotes nescimus, quid sibi hoc velit. Nostrum esset resistere istis vulpibus, et tamen data opera illos intromittimus; num et nos jam incipimus cognoscere hactenus (ut isti ajunt) obfuscatam veritatem? Quantum solatium erit istorum parochorum, qui antea erant catholici et multi jam illorum in sacro procedunt more hussitico et porrigunt sacramentum Eucharistiae sine praevia confessione, ut mihi certo de nonnullis constat; quomodo in concionibus populus potest doceri, ne recedat a fide catholica, cum videat alios ordinari, qui abducunt a fide catholica? Quare rogo, Reverentia Tua mihi per literas significet, qua ductus causa reverendissimus id fecerit, ut et nos instruere possimus eos, qui non parum offenduntur hac ordinatione. Fortasse posset una esse, quod promiserunt obedientiam; sed an non et Venetiis eandem promittebant summo pontifici, sed tamen satis constat, quomodo eam servent. — — Novae Domus 8. calendas Octobr. a. 1566.

Servus in Christo *Wolfgangus Bohemus.*

— — Doctori Henrico Scribonio, praeposito pragensi ɔc.

---

530. Purkmistr a rada města Litoměřic žádají konsistoř pod obojí, aby neobtěžovala jejich děkana zbytečnými obsílkami, neboť jest člověk pokojný, pilný svého povolání a obci příjemný a chová se bez pohoršení.

V Litoměřicích, 12. února 1567. — Konc. v archivu m. Litoměřic. Notulář listů z roku 1564—1569, fol. 403 v—404.

Službu svú ɔc. Zpráva nás došla, že byšte o poctivém a ctihodném knězi Janovi, panu děkanu našem, nějakou zprávu jmíti ráčili, jakoby on u nás při městě v církvi znamenitá pohoršení v obcování i s čeládkou svou činil, a za tou příčinou že ste jeho pana děkana našeho předešle před sebe obeslati a druhé mu stání tento pátek příští uložiti ráčili. I oznamujem Vašim Mstem, že nám o tom vědomosti žádné není, aby pan děkan náš jináč, než by na jeho povolání záleželo, se chovati a na sobě jaká pohoršení i s čeládkou svou dávati jměl, neb neb jest člověk dobrej, pokojnej, svého povolání pilnej a nám i lidu obecnímu u nás příjemnej. Protož za to Vašich Mstí žádáme, abyšte takovým omylnejm zprávám o něm místa dávati a dalšími jízdami a outratami zbytečnými jeho stěžovati a od povolání ho odtrhati neráčili, a zvláště, poněvadž teprv z počátku u nás se jako osazujíc k jízdám a outratám takovým důležitý není a nám také, kdybychom ku potřebě jeho koně od pilných díl obecních odtrhati měli, bylo by dosti stížné. Jsme té k Vašim Mstem důvěrnosti, že pana děkana našeho dále na ty zprávy postranní stěžovati dopustiti neráčíte. A my se Vaším Mstem jakožto správcům duchovním svým milým vším dobrým odsluhovati rádi chceme. Dat. v středu den počátku postu, léta ɔc. 67.

---

531. Usnesení sněmu království Českého z 3. března 1567, aby do příjezdu císaře Maximiliana II. do Čech a do budoucího sněmu žádné změny se nestaly v příčině konsistoře a kněžstva pod obojí v Praze.

1567, 3. března. — Sněmy české, III., 381.

Též kdež jsou všickni tři stavové království Českého pod obojí zpuosobou strany obnovení a osazení konsistoře pražské, aby oni touž konsistoř obnoviti a osaditi mohli i také defensory anebo ty osoby ze všech tří stavuov, k kterýmž by outočiště v svých potřebách táž konsistoř míti mohla, volili a nařídili, J. M. C. poníženě žádali a při tom aby zuostaveni býti mohli, aby schůze jim dopříti ráčil: i takto jest se J. M. C. s nimi s stavy o tentoartikul snésti ráčil, aby [o] obnovení dotčené kon-

sistoře pražské až do šťastného bohdá příjezdu J. M. C. na hrad Pražský se odložení stalo; však tak a na ten jistý zpuosob k tomu J. M. C. povolovati ráčí, aby se stavové po témž J. M. příjezdu od toho dne ve čtyřech nedělích pořád zběhlých do Prahy pro takovú duoležitou potřebu sjeli a na hradě Pražském najíti dali, a tu oč tak mezi J. M. C. a stranou pod obojí zpuosobou strany obnovení a osazení dotčené konsistoře pražské na nesrovnání jest, to J. M. C. v známost uvésti a ukazovati mají, a J. M. C. v tom se stavuom milostivě uvolovati ráčí, když J. M. od nich ukázáno bude, jaké svobody neb nadání neb privilegia na obnovení a usazování též konsistoře mají aneb tak, jakž jsou toho od starodávna v pořádné zvyklosti a v skutečném držení a užívání byli, v to nahlednuvše, J. M. C. je stavy milostivé při tom zůostaviti ráčí.

Při tom také J. M. C. s týmiž stavy se jest milostivě snésti ráčil, aby konsistoř pražská v tom čase do příjezdu J. M. C. do tohoto království a téhož budoucího sjezdu stavuov, dokudž by ta věc mezi J. M. C. a nimi na jisté míře postavena nebyla a k svému srovnání nepřišla, v dobré, starobylé zvyklosti a ve všem řádu, křesťanské lásce a v svornosti byla a zuostala, a v tom čase aby od žádných duchovních ani světských osob na kněží řádné a pobožné, kteříž se tou konsistoří spravují a osoby ze všech tří stavuov pod obojí zpuosobou na farách svých, též Pražané a jiná města v království Českém je mají, ti všickni na týchž farách do toho času beze vší překážky zuostati mají, na ně ničímž sajáno a nastupováno býti nemá; nýbrž ta všecka věc v dobrém pokoji a řádu zuostavena býti má. Však kněžstvo v městech J. M. C., též i na farách pobožně i chvalitebně, pokojně v náboženství a pořádcích křesťanských, tak jakž v tomto království od starodávna mezi stranou pod obojí chováno a řízeno jest bylo, též se zachovati mají.

---

532. Arcibiskup Pražský podává zprávu knězi Kašparovi, opatu kláštera Hradiště (na Moravě), o knězi Janovi Misenovi, faráři Litovelském, který odcházeje ze Žaboklik, vzal s sebou kalich a ten opět navrátiti musel.

1567, 2. dubna. Liber missivar. boh. Consist. 1564—1567, fol. 249, b.

Velebný nábožný ɔc. Psaní vaše jest nám i s těmi osmi řežábky dodáno, kteréž jsme od vás s nemalú vděčností přijali a vám z takového přátelství laskavě děkujem, a v čemž vám i konventu vašemu k dobrému nápomocni můžem býti, toho se k nám docela nadějte, že to věrně rádi učiniti chceme. Což se pak zprávy té o témž knězi Janovi dotýče, jak se za purkmistra

a radu města Litovle na snažnú jejich žádost přimlúváte: i vám toho psaním tímto, v čem se pamatujeme a nám to dobře povědomé jest, zprávu činíme, že předešlého času, když se jest z té fary, na kteréž jest prve byl, pryč stěhoval, tu jsú osadní též fary na mne to vznesli, že by jim kalich jeden se ztratiti a on týž kněz Jan jej k sobě vzíti měl. O čemž hned dolejší konsistoři, aby toho při něm šetřili a bedlivost na to měli, poručení dostatečné se jest stalo, což jsú učinili a téhož kněze Jana, když z Prahy pryč jeti chtěl, na Novém městě Pražském obstavili, a jeho hned vzavše, několiko dní u vězení drželi, tak že potom takový kalich jest zase dáti a vrátiti musel. O čemž purkmistru a raddě města Litovle, pokudž toho při vás hledati budú, zprávu dáti a jim to v známost uvésti moci budete. S tím milost Boží s námi býti rač. Datum 2. Aprilis 1567.

---

533. Císař Maximilian II. nařizuje konsistoři pod obojí, aby relikvie, kteréž arcibiskup Pražský požádá, jemu z kostelů pod obojí byly vydány.

Na hradě Pražském, 7. dubna 1567. — Opis v arch. arcib. Pražsk. Miss. lat. boh. germ. ad imper. et princ., 1565—1570, fol. 119. — Konc. v arch. místodrž. v Praze. R. 109 (1—9).

Vejpis dekretu JMCské, učiněného administratorům dolejším, z strany reliquií.

Jeho Milost, římský císař a Uherský, Český král, pán náš nejmilostivější, oznamovati ráčí administratorům a konsistoři Pražské pod obojí, že jest JMt panu arcibiskupu Pražskému milostivě poručiti ráčil, jestliže by jaké reliquiae při kostelích a farách pod obojí se nacházely, aby je vyhledal, a zdáloli-by se jemu co toho JMCské ukázati, aby mu vydány byly. Protož JMCská dotčených administratorů a konsistoře za to milostivě žádati ráčí, aby takové reliquiae panu arcibiskupu okázali a co se jemu zdáti bude JMti k okázání, vydali a v tom se JMtiCské povolně najíti dali. Decretum pr imperatorem in arce Pragensi die 7. Aprilis 1567.

Vratislav Pernstain. G. Mehl. Mi. Walter.

---

534. Shromáždění obce města Prachatic dalo svolení své, aby zjednán byl kněz pod obojí.

1567, 7. dubna. — Kniha zápisů f. 48 b. v archivu města Prachatic.

Svolení o jednání kněze pod obojí.

Léta 1567 v pondělí po provodní neděli při shromáždění

pana purkmistra a pánův pánův přidaných i vší obce oznámeno ve vší obci skrz Chrysostoma Berounského, že pan purkmistr a páni majíce v puost minulý vyslané z prostředku svého v Praze o kněze pod obojí zpuosobou, aby sem do této obce k přisluhování slovem Božím a svátostmi zjednán býti mohl, sou jednali a nyní, kteří vysláni opět budou, aby dojednati mohli, byla-li by v tom vuole sousedská, však nicméně že kaplan pod jednou zpuosobou před se chován bude pro ty, kteříž by pod jednou zpuosobou velebnú svátost přijímati chtěli. Proti čemuž téměř všickni sousedé a obec sou se přiznali po osobách, jakž z registříku čteni byli, i také společně, že k tomu povolení své dávají, aby kněz pod obojí sem do této obce zjednán byl, toho vděčni jsouce a pánu Bohu z toho děkujíce, že jest k tomu přišlo. Stalo se za purkmistra Bartoloměje Plánského, toho času staršího města. Léta a dne. ꝛc.

---

535. Arcibiskup Pražský Jiříkovi Fictumovi píše, aby desátek faráři Pšovskému platil a poddaným svým do kostelův choditi k pořádným pod jednou i pod obojí způsobou kněžím nezbraňoval.

1567, 11. dubna. — Konc. v arch. arcib. Pražsk. Liber missivarum boh. consist. 1564—1567, fol. 250, b.

Urozený ꝛc. Vznáší na nás kněz Jan Městecký, farář Pšovský, nábožný náš milý, kterak byšte mezi osadními ve vsi Dolánkách k správě a faře jeho náležejících, dvůr sobě od spolusouseda jich v dluhu přivlastnivše, z téhož desátkův jednoho roku, totiž 2 str. obilí a jiných povinností od starodávna k témuž záduší spravedlivě náležejících, dávati se zpečovali a vyplňovati nechtěli; přes to také, jakž nás zprávy docházejí, že byšte poddaným svým do kostelův k správě a slovu Božímu k pořádným pod jednou i pod obojí spůsobou kněžím choditi zbraňovali, což nám do vás s nemalým podivením jest. Protož vás přátelsky napomínáme, že předkem, což se desátku a jiných povinností téhož dvora dotýče, témuž faráři Pšovskému dáti a vyplniti dostatečně poručíte, a poddaným svým v posluhování církevním do kostelův k kněžím řádným choditi zapovídati nedopustíte; pakli by se co toho dáleji nás doneslo, již by se nám ta příčina dala, takovú věc, tu kdež náleží, přednésti, a o to vyšší vrchnost starati. Datum v pátek den Svátosti leta 1567.

---

536. Purkmistr a rada města Litoměřic žádají administratory konsistoře pod obojí, aby nevěřili křivým udáním na jejich děkana, že by byl na kazatelně prohlásil, že má manželku oddávanou.

V Litoměřicích, 18. června 1567. — Archiv města Litoměřic. Notulář listův z roku 1564—1569, fol. 444 v.

Pánům administratorům o pana děkana.

S. s. s vinšováním všeho dobrého a prospěšného vzkazujem Vašim Mstem, důstojní a ctihodní páni, přátelé naši milí. Psaní Vašich Mstí panu děkanovi našemu sme v známost uvedli i také s ním i oustní promluvení jměli, kterýž, aby na kázání, že by manželku oddávanou míti měl, vůbec před lidmi se ohlašovati měl, toho praví, že ničehož není, a kdož jest o něm takovou křivou zprávu dal, tomu se diví. My také, aby pan děkan náš takové aneb jiné řeči pohoršlivé na kázání mluviti anebo něco, což by dobrému správci církevnímu nenáleželo, před sebe na zhoršení ouřadu svého i jiných lidí bráti jměl, o tom vědomosti žádné nemáme a o tom od žádného z měšťanův a obyvatelův našich, co by kdo sobě za stížnost anebo zhoršení do pana děkana kladl, nic neslyšíme, nýbrž o něm panu děkanovi našem jiného pověděti nemůžeme, než že jest správce dobrý, hodný a obci naší příjemný i užitečný. I za to Vašich Mstí žádáme, abyšte tuto naši odpověď příjmúc, takovým postranním zprávám o panu děkanovi našem místa dávati neráčili. S tím Vašim Mstem Pán Bůh rač dáti všecko dobré. Dat. f. IIII. post Viti 1567.

---

537. Místodržící v království Českém obsílají oba administratory pod obojí do kanceláře České na den 25. června.

Na hradě Pražském, 23. června 1567. — Konc. v archivu místodržitelském v Praze. R. 109 (1—9).

Jich milosti páni místodržící JMCské pána našeho nejmilostivějšího v království Českém na místě JMCské poroučeti ráčí oběma pánuom administratorům pod obojí, aby ve středu nejprve příští [25. června] před Jich Mstmi na hradě Pražském na kanceláři JMCské České stáli a dalšímu oznámení od JMti vyrozuměli. Actum na hradě Pražském v pondělí před sv. Janem Křtitelem božím léta 1567.

---

538. Řád práva duchovního při konsistoři pod obojí v Kutné Hoře ve sporech o nedodržení slibu manželského.

1567. Kniha práva duchovního f. 41. v archivu Kutnohorském.

Správa kněze Bartoloměje Boleslavského, kteráž se při kon-

sistoří zachovává Hor Kuten, s pilností sebraná, na ten čas faráře Námětského.

Řád práva duchovního o slib manželský, kdyby kdy strana straně chtěla v čem sklamati. 1567.

Nejprv strana stranu má vobeslati před děkana pořádně poslem děkanovým přísežným jako zvoníkem. Za to jemu 1 gr. alb. Ty strany souc před děkanem, hned mají zaručiti tyto tři artykule s vobou stran:

1) aby mezi sebou pokoj řečí i skutkem zachovali;

2) ku právu stáli i dostáli;

3) stavu svého neměnili s obojí strany do té pře skonání.

Hned stání uložiti ve dvou nedělích. Tu při stání děkan má oznámiti příčinu, jak sou ku právu ꝛc. Žalobu má vésti oustní sám mládenec před právem, vodpor též má sama odpovídati vdova nebo panna. Škody se u práva duchovního nezarukují a to proto, že právo duchovní o to nesoudí. Ve dvou nedělích po žalobě, jestli že se nesmluví, státi mají a tu juramentum calumnie činiti. Post juramentum dotazy na každou osobu obzvláštně samotnou pustíc, aby věrnou pravdu pravili, přijímajíce to k duši své, na tu přísahu pamatujíce. Potom stání opět ve dvou nedělích aby bylo, a to s jistými průvody aby stáli. Opět ve dvou nedělích k hlavní výpovědi aby stáli. Která by pak strana na té vejpovědi přestati nechtěla, právo vrchní se jí nezavírá, a to do konsistoře pražské pod obojí. Kdož chce apelovati, hned má tu složiti III kopy gr. č. a nejdýl do 24 hodin s panem písařem se vo acta smluviti a jemu zaplatiti. Anno 1567. S. P. C.

---

539. Maxmilián II. poroučí nejvyšším ouředníkům zemským a radám na hradě Pražském nařízeným, aby mistra Havla Gelasta „člověka nepokojného a bouřlivého“ před sebe povolali a jemu přísně nařídili, aby se již jednou spokojil. Císař jemu také z jistých příčin nedovoluje putovati do Říma.

V Prešpurce, 16. června 1567. — Opis v arch. Praž. Miscellanea, fas. I.

Maximilian druhý z Boží milosti volený římský císař, po všecky časy rozmnožitel říše a Uherský, Český ꝛc král ꝛc. Urození, stateční, věrní naši milí. Jakú jste nám odpověď na psaní naše a supplikací kněze Havla Gelasta, kterúž jest nám v některých artikulích podal, dali, tomu všemu jsme vyrozuměti a té věci bedlivě u sebe považiti ráčili.

I znajíc ponížené zdání vaše v tom slušné býti a majíc zprávu, že týž kněz Gelastus, člověk nepokojný a bouřlivý jest, neradi bychom tím hajbati ráčili, což by k nějakému nepokoji

nebližto nesvornosti mezi stavy býti chtělo. A protož toho všeho při takovém dobrém zdání vašem zůstavovati a vám poroučeti ráčíme, abyšte téhož mistra Gelasta před sebe povolali a jemu jménem naším přísně poručili, aby se v tom ve všem již jednou spokojil a tak se choval, jak jest jemu prvé poručeno a vyměřeno, z toho nižádným spůsobem nevykračujíce, ač se chce nemilosti naší císařské i skutečného trestání uvarovati. A při tom též jemu oznamte, že k tomu, aby měl do Říma putovati, také z jistých a hodných příčin povolovati neráčíme, a protož aby i v tom se spokojil, jináče nikoli nečiníce. Toho jsme vás, abyšte se věděli v té věci čím zpraviti, tajna učiniti neráčili. Dán na zámku našem Prešpurku ve čtvrtek po svatém Janě Křtiteli Božím léta ͻc LXVII. ͻc.

In tergo „.... najvyšším ouředníkům zemským a radám našim nyní na hradě Pražském od nás nařízeným ...“

---

540. Kněz Václav, katolický farář Nepomucký, oznamuje Janovi, děkanu Přeštickému, že paní [Kateřina z Lokšanu, vdova po Lackovi ze Šternberka na Zelené Hoře] na své fary kněží pod obojí uvésti chce.

V Nepomuce, 16. července 1567. — Orig. v arch. arcibisk. Pražsk. Acta matrimonialia ab a. 1567.

Salutem in domino. Ctihodný kněže Jene, pane děkane mně v Pánu Bohu milý! Teď vám posýlám semena řepná, více jich jsem voptati nemohl. I to vám také oznamuji, že ten mnich vyběhlej v Klášteře má bejti na mém místě za faráře. Tuto neděli divné věci o mně mluvil před lidmi, že jsem lhář, vobojetník a na obě straně broušenej, a paní nechce míti žádného kněze, kterýž podává pod jednou, tak jakž jsem od ní sám slyšel, a o to usiluje, aby na všech farách na panství svém spůsobila kněží sub utraque. To vám v známost uvozuji, poněvadž jste nad námi za vrchnost postaveni, aby mi potom domlouváno nebylo, že vědouc já o takových věcech, jich jsem neoznámil. — Dohoďte mi nějaké fary, vás velice prosím. — Bene valete. Dán v Nepomuce na faře tu středu po sv. panně Markétě anno 1567.

Kněz Václav, farář na tento čas Nepomucký.

---

541. *Jan Cicer, farář Přeštický, žádá Jiřího Četelia Netolického, archidiakona Plzeňského, kanovníka Pražského, aby pomocí arcibiskupa Pražského jakémusi knězi poběhlému zabráněno bylo, v kostele Nepomuckém kázati, což nyní s dovolením a na rozka, paní [Kateřiny z Lokšanu, vdovy po Lackovi ze Šternberka] činíz kteráž by ráda na své fary kněží pod obojí uvedla.*

1567, 17. července. — Orig. v arch. arcibisk. Pražsk. Acta matrimonialia ab a. 1567.

S. in domino.

Reverende domine archidiacone, frater plurimum colende! Posýlám V. M. psaní, které mi činí kněz Václav Nepomuckej, z kteréhož přečtouc je porozumíte, co v sobě zavírá. Učinil jsem o to byl psaní J. M. panu oficialovi již čas dávný, nic mi za odpověď nedává a s V. M. jsem chtěl zoustně o to rozmluviti, pročež jsem i naschvál do Plzně jel a vás jsem třikráte hledal na faře vaší, nikdá jsem k vám přijíti nemohl; protož vám jako vrchnosti jest potřebí, tomu zlému v čas v cestu vkročiti a na to pomysliti, vezmouc sobě na pomoc J. M. kníževecí, aby ten začátek té paní překážku míti mohl; neb jsem já knězi Václavovi poručil ex officio, aby toho mnicha poběhleho ani do kostela svého nepouštěl. Zmocnila se toho ta paní Lacková a kázala mu předce kázati v Nepomuckým kostele, a on co můž nejhoršího mluví proti nám a vrchnosti naši, a pověděla, aby ji žádnej na jejím panství nerozkazoval a že se v tom žádného nebojí. Neb jestli že se jí časně překážka v jejím předsevzetí nestane, přijdeme o několik far, v čemž se zjevně slyšeti dává. Valete bene. Presticiis feria 5ta post divisionis apostolorum anno 1567.

Joannes Cicer, parochus Presticensis,
decanus Glatoviensis.

---

542. *Anna Šmohařová, roz. Raberová, prohlašuje arcibiskupu Pražskému, Antoninovi, že jako utrakvistka nenáleží před soudnou stolici arcibiskupovu, a žádá, aby odkázal Cyrila Sataněře z Drachovic, kterýž ji pro nedodržení slibu manželského žaloval, ke konsistoři pod obojí v Praze. V Kralupech v sobotu po novém létě r. 1568.*

1568, 3. ledna. — Německý originál v arch. arcib. Pražského. — Corresp. Antonii archiepiscopi fasc. IV.

---

543. Bartoloměj Herschel, katolický farář v Chabařovicích a děkan kraje Ústeckého, zprávu dává arcibiskupovi o snahách Gintera z Bínu, pána na Děčíně, jenž chce vypuditi na statcích svých kněžstvo katolické a zaváděti kazatele luteranské. Rada města Ústí n. Labem chce, jak oznámila, dle příkladu šlechty zjednati si „českého husitu" za faráře. Tomu by se zabránilo ustanovením českého kaplana, kterýž by český kostel spravoval.

V Chabařovicích, 21. ledna 156. — Německý originál v arch. arcib. Pražsk. Correspondentiae variae. (Opis v arch. zemsk.)

---

544. Kšaft kněze Jana Brože Vodňanského, faráře v Zlatníkách, potvrzený konsistoři pod obojí.

1568, 18. března. Orig. v arch. arcibisk. v Praze. Parochialia D. (W).

My administrator, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí přijímajících známo činíme tímto listem naším všem vuobec a zvláště komuž náleží, že jest ku právu a soudu našemu duchovnímu od urozeného pana Matyáše Ornyusa z Paumberku a slovutného pana Šimona Hlavy, měšťanův Starého města Pražského, podán kšaft někdy ctihodného kněze Jana Brože Vodňanského, faráře v Zlatníkách, jeho vlastní rukou sepsaný a sekrýtem, kteréhož užíval, zapečetěný, kterýžto, když jest byl čten a publikován, toto jest v sobě obsahoval a zavíral, obsahuje a zavírá slovo od slova takto:

Ve jméno svaté a nerozdílné Trojice jednoho Boha Amen.

Já kněz Jan Brož Vodňanský, jsa zdráv a při dobrém rozumu s dobrým rozmyslem pro budoucí nesnáze, kdyžby koliv Buoh mne prostředkem smrti z tohoto světa pojíti ráčil, tuto konečnou vuoli svou a pořízení statku svého svou vlastní rukou jsem sepsal, aby žádným vymyšleným způsobem, což chytrost lidská vymysliti může, jinak to měněno nebylo, než vedle vuole této mé vyřízeno bylo, pod i uvarováním věčného zatracení, a žádnému tohoto mého pořízení aby rušiti nedopouštěli, neb žádnému nic dlužen nejsem ani přátelům, neb jsem po svých rodičích ani přátelích nic nevzal, než což mi milý Bůh z práce úřadu mého naděliti ráčil a z svého božského požehnání. Poručníky tyto řídím svého statečku movitého i nemovitého, a zvláště kněze a mistra Jindřicha, pana opata Slovanského, a kněze Jana Černého, jinak Nigera, z Jevičku a kmotra Matěje, rychtáře Zlatnického, a jim k opatrování spravedlivému Alžbětu kuchařku svou poroučím vedle vůle a potřeby její, což by jí na stížnost od koho koliv se dálo, podle vší možnosti své aby ji neopouštěli jakožto vdovy poctivé.

Item předkem k záduší, při kterémž by tělo mé pochováno

bylo, pixidem stříbrnú a pozlacenú, též kalich stříbrný pozlacený a lžičku pozlacenou ku posluhování dítkám krví boží, korporaly všecky, což jich se nejde, komži a štůlu planého zlatohlavu odkazuji a křižmář stříbrný.

Item misál v bílé kůži odkazuji k sv. Vojtěchu do Smradař v Novém městě Pražském.

Item pánům administratorům a konsistoři od [ote]vření kšaftu 5 kop gr. č.

Item panu opatovi 5 kop gr. č., ctihodnému knězi Janovi Černému 5 kop gr. č., kmotrovi Máchovi z Zlatník 4 kopy gr. č. A to všecko mají páni poručníci vyupomínati na dluzích a pánům administratorům a konsistoři z toho dáti i sobě vzíti, poněvadž hotových peněz jsem neměl, než což jest hotových peněz, jsou kuchařčiny. Dále, což zbude na těch dluzích mimo sumu jmenovanú z těch dluhův, aby dali Krišpinovi bratru mému z Vodňan 6 kop gr. č. a sestře Kateřině Rupanově z Vodňan, bude-li živa, 4 kopy gr. č., a což by více zbylo z těch dluhův, aby chudým vydali; pakli by se jeho nedostalo, což se toho odkazuje, aby kuchařka dodala, a pakli by sestra Kateřina umřela, tehdy ty 4 kopy gr. č. aby rozdány byly chudým bojícím se pána Boha aneb na víno k službě boží. Což se zástav a klénotův dotýče, to jest kucharčino, na to jest ona půjčila.

Což se pak dále všeho statku mého, na čemž můž jen shledán býti, buď na dobytku, na šatstvu a na jakémkoliv nádobí a nábytkův [sic], na knihách a na obilí, což mého jest a můž jménováno býti, kromě vozu krytého, ten odkazuji panu doktorovi Tomášovi Husineckému i s šperlochem a což k němu náleží, jiné pak všecky věci statku mého, jakž nahoře jmenováno, odkazuji Alžbětě kuchařce své, aby ji na to žádný nesáhal, a to v dluhu, neb když jsem počal nejprvé farářem býti, ona mne založila 10 kopami gr. č. a což u mne byla, služby jsem jí žádné neplatil a protož z té příčiny všecken můj statek jí mocně vzdávám a pánům poručníkům toho věřím na jich duše, že jí na to sahati nebudou ani jinému vedle vší možnosti své dopustí sahati.

S tím vás všecky Pánu Bohu poroučím a dejž nám se milý Bůh spolu v nebeském království shledati. Stalo [se] toto pořízení a sepsalo ve čtvrtek po svatém Řehoři leta páně ↄc 68.

Kterýžto kšaft my nadepsaní administrator, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství Pražského váživše a uváživše, že jest pořádně ku právu našemu přišlý a podle práv duchovních i privilegium JMCské s povolením všech tří stavův kněžstvu milostivě daného učiněný, aniž kdo v času právním proti němu jest v kterém artikuli na odpor nastoupil, jej jsme z plnosti úřadu našeho stvrdili a mocí listu tohoto tvrdíme, kromě toho

artikule strany poručníkův, kteří jsú toho k sobě za jistými některými příčinami přijíti nemohli a v tom se před právem ohlásili. A plnú moc jemu v jiných artikulích dáváme, aby jedenkaždý toho všeho, co se mu tímto kšaftem odkazuje, užíti mohl. Tomú na svědomí a pro lepší toho všeho jistotu, pečeť úřadu našeho větší k tomuto listu dali jsme přitisknouti. Stalo se v pátek po památce sv. Vondřeje [3. pros.] léta Páně 1568 indictione 11ma. [Pečeť.]

---

545. *Arcibiskup pražský Vilémovi z Rožmberka, nejv. purkrabí pražskému, Zdenkovi a Janovi bratřím z Šternberka: aby napomenuli paní Kateřinu z Lokšanu, vdovu po Lackovi z Šternberka, aby neusazovala v klášteře pod Zelenou Horou a v Nepomuce faráře „jiného náboženství“ a aby donutila kněze Jana, faráře v Plánici, aby se postavil před archidiakonem plzeňským.*

cc. 1568. — Konc. v arch. arcibisk. Pražsk. — Correspond. Antonii archiep., fasc. III.

Páni a přátelé naši zvláště milí! Zpravení toho máme, že by paní Mandalena*) z Lokšanu, pozůstalá vdova po nebožtíkovi panu Lackovi z Šternberka, zde v Praze měla býti, kterážto bez pochyby v potřebách svých k V. M. své útočiště míti bude. I majíce my některé stížnosti do paní, nemohli sme pominouti toho na V. M. vznésti. Předkem, že nenáležitě se ujímá toho, aby na faru Nepomuckou i do Kláštera pod Zelenou Horou kněží uvedeni byli jiného náboženství nežli vždycky prvé od starodávna bylo, jakož jest i tak se stalo, že teď nevelmi dávno před rokem v Klášteře vo své vlastní újmě takového jednoho kněze jest měla. A když sme my i náměstkové naši vo to psali aneb jednali, aby toho nečinila, tehdá dosti posměšný odpovědi psaný i oustní dávala, vokazujíce na pana Plánskýho a Grispeka, že oni také vedle vůle své kněží na fary uvozují. I za to V. M. přátelsky žádáme, že to paní, co nenáležitě na sebe vztahuje, aby toho ustoupila, předložiti a ji také i napomenouti račíte, aby páně Plánskýho a Griespeka neb jiných zlýho příkladu, co se náboženství a duchovního spravování dotýče, nenásledovala. Též taky račte věděti, že máme neposlušného kněze Jana, který nyní farářem v Plánici jest, který ani na naše, ani pana archidiakona plzenského poručení nic dáti nechce, ani se na obeslání postaviti; i za to žádáme, že to při paní také račíte objednati, aby skrze ouředníky její k našemu poslušenství přiveden býti mohl a to tím způsobem,

---

*) Správně: Kateřina.

aby mu všechno všudy zavříno a zapověděno bylo, tak aby ničímž, cožkoli má, hnouti nemohl a nevládl, dokavadž se před p. archidiakonem svým v Plzni nepostaví; čímž každá vrchnost spravedlivě povinnovata jest, aby ruku držela jedna nad druhou. Ač bychme my jí vo to sami psaní učinili, ale obáváme se, aby nám jako prvé nějaký švábský odpovědi nedala a tak bychme neradi od ní toho očekávali, co se nám od mužského pohlaví nestává.

---

546. Arcibiskup Pražský, Antonín, ve své zprávě k nunciovi papežskému o překážkách a nesnázích v příčině odbývání synodu, visitace diecese a zřízení semináře omlouvá se, že asi před dvěma lety několik „Husitů" na kněží vysvětil, byv od administrátorů přelstěn líčeným slibem poslušnosti.

V Praze, 21. července 1568. — Miss. lat., boh. et germ. ad imper. et principes, ab a. 1565—1570, fol. 186, b v arcib. knih. v Praze.

Ab Hussitis ad ordines sacros promovendis semper abhorrui, nemo itaque est, in cujus gratiam id facere praesumam, ut adversus Ecclesiae inexpugnabilem unitatem dilacerandam portas inferorum armem aut adjuvem, qui nimirum ab uberibus usque maternis semper ipsius authoritatem sancte coluerim simque veneratus. Quod vero aliquot eorum, jam biennium fere est, ordinaverim, turpiter ab illis administratoribus ceterisque primoribus illorum deceptus id feci, qui imprimis praesentibus plurimis hominibus ac universo meo clero, nec non postea serenissimo archiduce Ferdinando, principe sane catholicae fidei studiosissimo ac pro tunc regni Bohemiae gubernatore, omnes uno ore mihi tanquam suo ordinario debitam obedientiam promiserunt, cujus nomine idem sapientissimus princeps mihi (sed ecclesiae catholicae praecipue) imo et sibi ipsi multum est gratulatus, suo pariter ac nostro tempore cum nostra omnium communi matre ecclesia tantos adversarios in gratiam rediisse, a qua tantis temporis intervallis exularunt, affirmans, eam reconciliationem inter praecipuas felicitatis suae fortunas repositurum: quis igitur est adeo ad credendum tardus, quem non talium hominum perfidia falleret? prout mihi ab illis paulo post accidisse doleo, mihique in posterum firmiori cautione cavendum fore consultum puto . . . Pragae, pridie Magdalenae anno 1568.

(Tištěno ve spisu dra. Klem. Borového: „Antonín Brus z Mohelnice" na str. 259.)

---

547. Administrator, mistři a faráři konsistoře pod obojí žádají Antonína, arcibiskupa Pražského, aby jejich diakony za kněze dosvětil, poněvadž veliký nedostatek kněžstva panuje, tak že v mnohých městech laikové jsou kazateli.

V Praze, 9. srpna 1568. — Orig. v arch. arcibisk. v Praze. Transactiones et contractus (1500—1700).

Velebné a osvícené kníže a pane, pane arcibiskupe nám v Kristu pánu milý! Jak jsme na Vaší Milost času teď nedávno pominulého svou žádost snažnou oustně i také skrze supplikací vložili, abyšte prohlídnouce k potřebám církve Boží strany naší pod obojí přijímajících ráčili diaconos naše doordinovati a jiným mládencům, kteří žádostivi jsou dojíti úřadu svatého kněžství, poznovu sacros ordines z své lásky otcovské uděliti. I ráčili jste na onen čas tím nám poodtáhnouti a poodložiti za příčinou nedostatku zdraví VMti a pro některá jiná zaneprázdnění. Nyní pak z daru pána Boha všemohúcího jsúce v lepším zdraví, z čehož buď pán Buoh pochválen, zprávy nás docházejí, že byšte ráčili sacros ordines udělovati, kteříž by toho od VMti žádostivi a k tomu spůsobeni byli. Kdež my z toho potěšení jsouce a nemajíce na ten čas kam jinám, k VMti sme se utéci umínili, abyšte žákovstvu našemu, prohlídnúce k potřebám církve Boží v tyto časy nebezpečné a zarmúcené, sacros ordines uděliti ráčili. Neb jistě nemůžeme nad tím než velikú na své mysli žalosť a bolesť míti, že církev Boží v straně naší pod obojí pro nedostatek kněžstva pobožného v takové roztržky na různo pomalu jde a lid Boží nemaje slova Božího a služebností církevních a svátostí velebných, planí a v službách božích vetší a skrze to veliká záhuba duší nebohých lidí jde, kteřížto nemajíce se kam díti a čím spraviti, v rozličné nepravosti se proti pánu Bohu vydávají a v sekty a v hrozné bludy jdou a sem i tam se co víchr, nevědouce se na čem ustanoviti, točí a tak z jednoho zlého do druhého tápají.

Ješto takových těžkých věcí strana naše nikdá od počátku jest nenesla, správy také i žaloby mnohé k nám přicházejí, kterak by mnozí lidé na tvrzech, v městečkách, ve vsech i po některých městech nemohúce míti kněži, dopouštěli leikům kázati a velebnejmi svátostmi posluhovati a jich že by i poslouchali, nad čímž my ustavičnú žalost a bolest svého srdce máme, a jest nad čím, že se to proti dobrému řádu svaté církve obecné křesťanské na zlehčení úřadu svatého kněžství a posluhování církevního zhusta děje. A těchto dnův z několika královských měst za kaplany nás žádají vznášejíce, že není kdoby u nich dítkám a lidem v tuto ránu morní svátostmi božskými a jinými služebnostmi křesťanskými posluhoval a děkanové a farářové

jejich jsúce nedostateční bez pomocníkův že by k tomu nikterakž dostačiti nemohli: jimžto ačkoli bychom rádi opatřili kněží mladé, ale nemáme jich kde vzíti, neb jest jich několik dosti zhusta teď pořád v rychlosti z tohoto světa skrze smrt vykročilo.

A protož v této veliké potřebě církve Boží strany naší k VMti se s žádostí a prosbou naší utíkáme a za to VMt žádáme, že jakožto pan arcibiskup a od pána Boha vrchnost k tomu nařízená, ohlédnouce se otcovsky a laskavě na nás a k potřebám lidu Božího pod správou naší postaveného, aby tak marně v roztrhání a v bezbožnost, v sekty a rouhání proti pánu Bohu skrze nedostatek kněžstva a správcův svých duší se nevydával, a pro rozmnožení cti a slávy Boží v této vlasti naší a pro rozšíření svaté církve obecné křesťanské k tomu se nakloniti a sebe schejliti a podlé láskavé přípovědi VMti diaconos naše ad presbyteratum doordinovati a jiným mládencům a žákům našim ordines sacres, jichžto jest již drahný počet, uděliti račíte.

Kdež sme k VMti tee celé naděje, že nás s touto křesťanskou a pobožnou naší žádostí v příčině církve Boží a VMti ouřadu i důstojenství arcibiskupského od pána Boha svěřené neráčíte od VMti odstrkovati a odbejvati. Pakli by jiná v tom VMti vuole byla, za to VMti žádáme, že nám to v známost uvésti psaním svým račíte, abychom při straně naší tím jisti býti mohli, jakou bychom dále naději k VMti sobě k potěšení míti měli. S tím pán Buoh náš nebeskej a všemohoucí rač VMti dlouhé zdraví a svú svatú pomoc při spravování a opatrování církve svaté dáti. Dán v Praze v pondělí u vigilii svatého Vavřince léta 1568.

Administrator, mistři a farářové
konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí přijímající.

(Anthonínovi z Muglic ... arcibiskupu kostela Pražského.)

---

548. *Purkmistr a rada města Rakovníka žádají konsistoř pod obojí, aby kaplanem opatřeni byli, poněvadž kněz jejich Jiřík od nich odejíti chce.*

1568, 1. září. — Rkp. v arch m. Rakovníka.

Službu ɔc. Oznamujeme VMti, že sme vyrozuměli ze zprávy k nám přišlé, kterak by kněz Jiřík, kaplan a pomocník pana děkana našeho v práci církevní, toho při VMti hledal, aby při sv. Havle nejprv příštím od nás vyzdvižen a na faru obzvláštní podán byl, ano snad žeby již něco toho při VMti obdržeti a na

místě postaviti měl. I poněvadž pan děkan náš bez pomocníka pro mnohé příčiny býti nemůže, za to VMt prosíme, jestli že by dotčený kněz Jiřík od nás jinám podán býti měl, že k nám na místo jeho jiného opatřiti a podati ráčíte, tak aby pan děkan náš k práci církevní pomocníka míti mohl. Pakli by to mohlo býti, aby nynější kněz Jiřík z vůle a uvážení VMti při nás do dalšího času trvati mohl, nám by to dosti snesitedlné bylo. A protož se v té příčině VMti poroučíme a sme té naděje, že nás v tom, pokudž se VMti za dobré zdáti bude, opatřiti a obmysliti ráčíte. Za odpověď, kterouž bychom se spraviti mohli, VMt žádáme. Dán v středu den památky sv. Jiljí opata léta ɔc 68.

---

549. Kněz Jakub, farář v Zahájí, oznamuje prelátu Budějovickému a děkanu okresu Bechynského, kterýž ho před sebe obeslal, že se poddal pod právomoc konsistoře pod obojí.

V Zahájí, 14. října 1568. — Orig. v arch. arcib. v Praze. — Corresp. archiep. Antonii fasc. III.

S. et obsequium in Domino. Reverende in Christo domine ac pater! Reperi in tabula mensali mandatum R. Vrae, quod me Budvicii hodie coram Reverenciam Vestram sisti iubet, cum severissima excommunicationis comminacione. Paternitati Vrae inconsulto parere quaedam causae prohibent, quas oro, ne Tua Reverentia pro contumacia habeat aut in me [ex]communicationis fulmen praecipitet, sed pocius comparendi terminum in quatuor hebdomadas proferre dignetur, namque ego me submisi consistorii Pragensis sub utraquae iurisdictioni, cum quo revmo principi ac d. d. meo archiepiscopo omnibusque praelatis legitimam reverenciam ac obedienciam deferre sumisse et ex animo cupio et volo. Praeterea a plebe huius parochiae prohibeor T. Paternitatem ulla racione adire, religionis causa, nisi ab ea deseri eamque a ministerio meo repellere haereticisque, qui passim pullulant, relinquere velim. Licet igitur oro per Tuam Reverenciam, quid facto opus sit, deliberare et consulere, quicquid sine offensa praestare licebit, sine fraude et dolo malo praestabo aut cum pace T. Rev. et plebis locum cedam, nisi scilicet racionem inveniam, qua et Tuae Paternitati parere et plebem placare queam quietamque reddere, ad quam rem nec T. Reverenciae consilium mea simplicitas aspernaretur, modo non dedignaretur hunc scrupulum amovere. Valeat T. Paternitas meque Suae charitati pocius commendatum habeat quam aspero et praecipiti iudicio subiiciat, cum videat me simplicem inter duos mo-

lares versari. Datae Zahagij 14. die Octobris, anno dni 1568. Rescriptum clemensoro.

Jacobus, plebanus Zahagiensis.

(Joanni N. prelato Budvicensis ecclesiae ac dioecesis Bechinensis decano).

---

550. Císařské nařízení latinskému sekretáři dvornímu, Sinckmoserovi, aby dopsal vyslanci v Římě, aby omluvil u papeže arcibiskupa Pražského, jemuž císař nařídil, aby světil kněží pod obojí.

Ve Vídni, 30. prosince 1568. — Opis v archivu místodrž. v Praze.

Die Römisch Kaiserlich Majestat unser allerg[nädigster Herr], haben derselben Rat und lateinischen Secretario Herrn Sinckmoser anzuzeigen gnedigist bevolhen, dass vor Jar[en die] sub utraque in der Cron Beham ire Ordination ausser Land [in Vene]dig haben suechen muessen, weliches ihn aber von weg[en der weiten] Reise und grossen Unkosten sehr beschwerlich furgefallen. [Des]halben sie hernach, als der Herr Ertzbischof zu Prag ins L[and gekommen], die Ordination bei im als loci ordinario ersuecht, die e[r] und sonderlich yeczo verwidert und abgeschlagen; d[emnach] sich der Techant und die Geistlichen im Kuttenberger Kr[eise gegen den]selben bei Ihr Mt. in Underthänigkeit beschwert, mit Vermelden, [dass] dardurch grosser Mangel und Untergang der Priesters[chaft] sub utraque sei, also dass viel Leut in den Todsnöthen an Adminis[trierung] des hochwürdigen Sacraments verscheiden und absterben m[üssen], und derhalben Ihr Kais. Mt. umb gnädigists Einsehen gehorsa[mist] gebeten. Weil dann Ihr Kais. Mt. anders nit hat [handeln] wellen, dann in diesen Sachen, so der Seelen Heil und Seligkeit [betreffen] thuet, pilliche und christliche Fursehung zu thun: so haben Ihr Kais. Mt. demnach gedachtem Herrn Ertzbischof gnädiglich auferlegt, die Priester sub utraque auf ihr Begehren zu Befurderung des Reichs Gottes und desselben christlichen Gemein Seelen Wohlfahrt, wie sich gebuhrt, gehorsamblich zu ordiniren, und befelhen darauf gedachtem Herrn Sinckmoser in Namen Ihr Kais. Mt. an derselben Oratoren bei der Päbstlichen Heiligkeit ein Schreiben und Befelh zu fertigen und ihm aufzulegen, dass er den Herrn Erzbischof bei Ihr Päbstl. Heiligkeit diesfalls aus obbemelten grossen und erheblichen Ursachen entschuldigen und Ihr Mt. alsdann darauf seiner Ausrichtung halber gehorsamblich berichten wolle. Ex consilio Caes. Majestatis Viennae Austriae XXX die mensis Decembris anno LXVIII.

---

551. Purkmistr a konšelé i všecka obec Nepomucká prosí paní Kateřinu Šternberkovu z Lokšanu, jako vrchnost svou, poněvadž prelát Plzeňský faráře jejich pod obojí, kněze Václava, trpěti nechce a farářem katolickým je opatřiti míní, obyvatelé pak v městečku Nepomuce krom několika málo osob náboženství pod obojí jsou, aby při víře pod obojí zachováni byli.

1568. — Orig. v arch. arcibisk. v Praze. Corresp. Antonii archiep. fasc. III

Vaší Mti vysoce urozená paní, paní Kateřino Šternbergkova z Lokšanu ꝛc . . . VMti milostivá paní, paní! Příčina duoležitá tohoto našeho psaní a supplikací podání VMti jest tato. Jakž toho zprávu, žeby pan prelát Plzeňský chtěl k nám do Nepomuka správcí a faráře jiného uvésti a dáti, nechtíc kněze Václava, na ten čas faráře našeho, trpěti u nás, máme, ač my tomu podle sprostnosti naší nevyrozumíváme, co by se tu při náboženství našem obmejšlelo: protož se k VMti, jako k paní, paní své milostivé, utíkáme, že toho na nás, aby k nám do Nepomuka kněz římský pod jednú zpuosobú uveden a dán býti měl, dopustiti neráčíte, neb jest věc vědomá, že my v městečku Nepomuce všickni krom osob několik velmi málo pod obojí zpuosobau sme a přijímáme ustanovením Pána Krista a slovem Božím se zpravujeme a tak při tom náboženství z vuole Boží a poznání pravdy jeho svaté zachováni býti žádáme a poníženě prosíme, že nás v tom náboženství a pravdě zákona jeho svatého ochraňovati a zastávati ráčíte do životův našich i potom budúcích po nás poddaných VMti všechněch. A v tom VMti, jako paní, paní své milostivé, všickni k vopatrování poraučíme a věříme, že nás v tom opustiti neráčíte. S tím ꝛc.

Vaší Mti věrní poddaní

Purkmistr a konšelé
i všecka obec Nepomucká.

[Na zevní straně poznamenáno.] 1568. Nepomučtí žádají, aby jim zanechán byl sub utraque farář.

---

552. František hrabě z Thurnu doporučuje arcibiskupu Pražskému, Antonínovi, Beneše Pekaře, aby ho vysvětil na kněze pod obojí.

Na Lipnici, 25. ledna 1569. — Orig. v arch. arcib. v Praze.

Hochwürdiger Fürst! Euer HW. sein jeder Zeit mein ganz willig und freundlich Dienst mit Wünschung von Gott dem All-

mächtigen viel glückseliger, gesunder neuer Jahr und aller glückseligen Wohlfahrt zuvor bereit! Hiemit kumbt Benesch Pekarsch, Zeiger dies Briefs, der hat mir anzeigen und daneben zum höchsten bitten lassen, weil er aus sunderlicher Schickung Gottes Vorhabens wäre, sich in den Stand der Priesterschaft unter beiderlei Gestalt in dieser löblichen Kron Beheim zu begeben, dass ich ihme darzue hülflich und befürdersam sein sollt. Den hab ich zu dem Herrn Dechant meiner Stadt Teutschen Brod, dergleichen an den Herrn Predikanten gen Polln geschickt, mir zu raten, ob und wie ich ihn zu solchem begehrten Priesterstand befürdern möcht. Darauf sie mir beid diese Wegweis geben, den an Eur HW. und desgleichen an das Consistori unter beiderlei Gestalt mit einem Fürbittschreiben zu befürdern, dass ihn Eur HW. zu solchem Priesterstand wollt lassen examiniren und darzue würdigen.

Dieweil dann in dieser Kron, wie auch in anderen Landen, leider je länger je mehr Mangel an der Priesterschaft gesehen und befunden wird, so weis ich, dass Eur HW. für sich selbst ihrem hohen Verstandt und tragenden geistlichem Ambt nach gnädig geneigt sein, den Priesterstand unter ihrem Erzbisthum-Ambt mit Gnaden zu befürdern; nicht weniger so ist an Eur H.W. mein ganz fleissig und freundlich Bitt, obgemelten Benesch Pekarsch zu seinem christlichen und geistlichen Fuernehmen in Ansehung des Mangels an der Priesterschaft, und dass er ein armer Gesell ist, aufs eheist so müglich, wie Eur HW. zu thuen wohl wissen, gnädig befürdern und auch etwo die Mittel verordnen, wo er künftig als ein Priester gebührlich unterhalten werden möcht. Umb das alles werden Eur HW. von Gott dem Allmächtigen sondere Belohnung empfahen, und ich wills, wormit ich kann, gancz willig verdienen. Datum auf Lipnicz den 25. Januarii im 1569. Jahr.

Euer HW. ganz dienstwilliger

Francz Graf und Freiherr von Thurn. m p.

---

553. *Jako příčina, proč dosud v diecesi Pražské nebyla konána synoda, uvádí se klamné chování konsistoře pod obojí, která arcibiskupovi jenom na oko slíbila poslušenství, a pak rozhodnutí císaře, aby se synodou sečkáno bylo do jeho příchodu.*

1569, 2. března. — Opis v arch. arcib. Pražského. Religionis fascis I. Lit. D.

Causae, cur synodus provincialis in archiepiscopatu Pragensi hactenus habita non est, tum etiam cur semel idem archiepiscopus aliquot sub utraque ordinaverit in praesbiteros, sunt hae:

Principio, quod reverendissimus dominus archiepiscopus omnes vias, modos ac rationes prius inire voluerit, quibus adversarii nostri reduci possent ad unitatem et obedientiam sedis apostolicae suique metropolitani, qua in re superstite adhuc Ferdinando caesare plurimum laboravit ac eo usque administratores sub utraque perduxit, ut nomine suo ac sui cleri praesente ibi primo toto capitulo Pragensi et postmodum ipso serenissimo archiduce Austriae Ferdinando, tum temporis gubernatore regni Bohemiae, promitterent domino archiepiscopo Pragensi obedientiam et reverentiam, quo facto magnam spem cogendae synodi reverendissimus concepit et in signum talis reconciliationis, quae ab annis 150 contingere non poterat, aliquot adolescentes eorum ad sacros ordines promovit et ordinavit, quod nunquam fecisset, si illum simulata obedientiae promissione non decepissent, neque amplius id est facturus, quamvis imperator serio, ut hoc faceret, mandaverit; sed cum paulo post, maxime in novissimis comitiis ad eundem divisionis vomitum redierint, iterum ea spe synodi cum fructu habendae excidit, in cuius loco (uti antea singulis annis fecerat) frequentes convocationes cleri per districtus et visitationes parochorum per se ipsum aut suos substitutos instituit, in quibus omnia illa per modum examinis et inquisitionis, de fide, doctrina sacramentorum, administratione et eorum dispensatione, tum de reformatione vitae clericorum aeque tractantur, ac si publica synodus celebraretur, ita ut dici possit (velut ex actorum serie colligi potest) tot nos habere synodos, quot convocationes aut visitationes tenemus, idque cum maiori fructu, quia id sine tumultu fit inter illos tantum, qui Sedi apostolicae parent, alias certe tumultum evitare non possumus, si sine patrocinio caesaris ac statuum incauti eam indiceremus, uti factum est in Moravia, ubi magis exulceratos et conciliatos reddiderunt animos baronum ac nobilium. — Novissime vero cum post admonitionem sanctissimi domini nostri reverendissimus dominus archiepiscopus scripsisset caesareae maiestati de praestando favore synodo per illum indicendae, sine quo sibi inposibile esse id perficere cum debito fructu aiebat, cui statim rescripsit imperator, mandans, ut eius rei tractationem in adventum suum in Bohemiam differat.

Qua propter facile est videre, an hoc negligentia reuerendissimi domini archiepiscopi evenerit, an culpa alterius, quod hactenus provincialis synodus haberi non potuerit. Die 2. Marti anno Domini 1569.

---

554. Maximilian II. zřízeným radám v království Českém nařizuje, aby arcibiskupovi Pražskému psaní císařské v příčině ordinování kněží pod obojí doručili a o jeho odpovědi zprávu podali.

Ve Vídni, 14. dubna 1569. — Konc. v archivu místodržit. v Praze. R. 109. 1—9.

Maximilian oc. Urození a stateční věrní naši milí. Ačkoli jsme vám teď nedávno pominulých dnuov dáním odpovědi na psaní vaše, nám strany svěcení a ordinování na kněžstvo od duostojného Antonína arcibiskupa Pražského, v. n. m., osob neb žákovstva z strany pod obojí zpuosobau, v němž jste nám jeho poddanau omluvu, z kterých příčin se toho ordinování vykonávati zdaluje, odeslati, učiněné, oznámiti ráčili, že podle žádosti téhož arcibiskupa Pražského Svatost Papežskau o indulgentí na to, aby též osoby pod obojí svobodně ordinovány býti mohly, následovati ráčíme; však poněvadž jest za příčinami s toho sešlo, uznali jsme za slušné, ještě o to psaní jmenovanému arcibiskupovi učiniti, kteréž vám teď i s přípisem jeho pro další vyrozumění a zprávu, v jaký rozum se mu píše a příčiny toho jsou, odsílati a vám, abyste mu je dodali a co za odpověď dá, nám v známost uvedli, milostivě poraučeti ráčíme. Dán v Vídni ve čtvrtek po slavných hodech velikonočních léta 1569, 14 Aprilis.

---

555. Arcibiskup Pražský předkládá císaři Maximilianovi II. důvody, proč nesvětí kněží pod obojí.

V Karlových Varech, 12. května 1569. — Codex O_3, Collectanea f. 217 b. v arch. metropol. kapituly v Praze.

Des Erzbischofen zu Prag Antwort und Gegenbericht an die Kais. Mt. wegen der Ordination derer sub utraque in Beheimb oc. Geschrieben aussm Carlsbad den 12. Maji anno oc. 69.

Allerdurchleuchtigister, grossmächtigister, unüberwindlichster Römischer Kaiser. Allergnädigistr Herr! E. Röm. Kais. Mt. allergnädigist Schreiben und Befelch an mich wegen der Ordination derer, so mir von denen unter beider Gestalt zu ordiniren praesentirt werden, hab ich allergehorsambist empfangen und vernommen. Soll darauf mit schuldiger Demut E. Kais. Mt. zu ausführlichem Bericht, warumb ich soliches bis daher ohne meine höchste Gefahr nicht thun hab künnen und noch zur Zeit nicht thun kann, ich wollte dann Ursach geben, dass mir die Priesterordination ganz niedergelegt und verboten würde, unangezeigt nit lassen, wiewohl ich solche meine Motiven E. Kais. Mt. vorzubringen hab einstellen wollen bis zur selben glückseligen Ankunft in Ihre Kron Beheimb, da ichs etwas ausführlicher hätte

thun mögen; so vernime ich aber aus E. Kais. Mt. letzten ausgedruckten Befelch, darin mir solches ohn alle Entschuldigunge zu thun auferlegt wird, dass gleich itzt die Zeit ist, das E. Kais. Mt. länger nicht zuverhalten, damit dieselbige einsmahls des Grunds und Gestalt dieser Sachen gemelte Priester zu weihen, rechtgeschaffen bericht werde.

Und ist allergenädigister Kaiser furwahr an deme, dass diese Jahr, nachdeme ich nach beschlossenem Tridentischen Concilio wieder zu meinem Erzbistumb kommen (denn zuvor bin ich wenig in meiner Residenz gewest) hab ich, sonderlich aber nach der Publication der freigestellten Communion, allen möglichen Fleiss, Mittel und Wege für die Hand genommen und auch mit verständiger Herrn und Freunde Rat darauf gedacht und gehandelt, wie wir Geistlichen zuförderst, hernach die Gemein, weil öffentlich gerühmbt worden, dass wir in nichten, dann allein in dem Brauch des hochwirdigen Sacraments des Altars, das nunmeher richtig gemacht ist, getheilt sein, zu der gewünschten Einigkeit aller Kirchen in Beheimb kommen und dardurch andere Rotten und Secten gestillt und aufgehaben werden möchten, indem nicht allein die meinen geistlich Zuegethane, sondern auch das Consistorium unter beider Gestalt selbst mir Zeugnus geben kann, wollte auch gewisslichen mit dem, so mir selbst zu thun zustehet, da die Sachen bei denen unter beider Gestalt darnach gericht wären, nit Ursach gegeben haben, dass E. Kais. Mt. derhalben also angelofen und vielfältig verunruet und mir so oft geschrieben hätte werden sollen. Es ist männiglich bewusst, wie ich nach S. Pauli Rat factus sum omnia omnibus, ut omnes unitati fidei restituerem, und mehermals ihre des andern Theils sacrorum ordinum candidatos auf ihrer consistorii Examination und Praesentation zuegelassen, weliche mir auch ausdrucklich, wie die Wort im Pontifical in forma stehen, reverentiam und obedientiam gelobt und fur dem Altar versprochen haben.

Und das noch meher ist, so sein zur Zeit die administratores beide, deren nun einer mit Todt abgangen, sambt der Aeltisten Consistorianis und einem Haufen Priester zu mir in meine Wohnunge kommen, da ich auch des Erzstiftes ganz Thumbcapitel und Priester beisammen gehalten, und mich fur ihren Ordinarium angenommen und bekannt, auch sich alles Gehorsambs freiwillig erboten, alsbald denselben Tag mit und neben mir fur die F. Dt. Erzherzogen Ferdinand kummen und aufs neue in allem deme, so in meinem Haus gehandelt, bekannt und die F. Dt. darüber umb genägidisten Schutz und Schirm gebeten. Darüber Ihre F. Dt. gnädigst und wohl zufrieden gewest und uns zu beiden Theilen Glück gewünscht. Darauf ich

vermeint, die Sachen zwischen uns wäre nun also confirmirt, dass ich mich ehe eines grossen Wunderwerks versehen hätte, dann dass mir diese Leute dessen nicht allein fur sich selbst ausfallen (wie geschehen), sonder auch diejenigen, so ich darauf zu Priestern geweihet, aus meiner Obedienz ziehen sollten. Also ist der böse Feind als Vater alles Irrthumbs unmüssig, hindert und stürzet Alles, dardurch Einigkeit kunnte gepflanzet werden, der hat auch mit listiger Art die Sachen dahin gespielet, dass mir Alles, das ich hierinnen zum Besten umb geliebter Einigkeit willen gemeint hab, auch von den unsern zum ärgsten ist gedeutet und ausgelegt worden, daher dann erfolgt, dass ich derhalben bei päpstlicher Heiligkeit ɔc als ein Verdachter in der Religion bin angegeben worden, weliches mir Ihre Heiligkeit durch ein Breve väterlichen verwiesen und mir die Ordination solcher Leute expresse verboten, wie ich dann desselben päpstlichen Schreibens E. Kais. Mt. ɔc Abschriften zuegeschickt habe. Und so ich wohl allein an dem mir geschehenen Verbot genugsamb Ursach habe, mich ferner in solicha Ordination nicht einzulassen, bis so lang die sub utraque selbest ihre Sachen bei der päpstlichen Heiligkeit richtig machten, so muss ich doch auch E. Kais. Mt. allerunterthänigist anzeigen, dass die Schuld und Ursach, darumb soliches, was sie bitten, nicht geschiecht, nicht bei der Päpst. Heil., viel weniger bei mir, sondern nur allein bei ihnen selbst stehet, dann mir und sonder Zweivel auch E. Kais. Mt. ɔc etzlichen Räthen ist bewusst, dass auch Papst Pius der Viert dieses Ordinirens halben ein Resolution oder Decretum hieraus geschickt, weliches vermag, dass sie möchten ordiniert werden, wofern sie in ecclesiae obedientia et in substantialibus fidei et sacramentorum nicht irrig gefunden werden, weliches mich dann zu jetztgemelter Handlunge mit ihnen nicht wenig geursacht hat, aber ohne Frucht abgangen.

Ihre selbst gegebene und noch schwebende Ursach, dass sie nicht ordiniert werden, sind diese: Dass sie erstlich keinen Ordinarium loci nicht haben oder leiden mögen, unangesehen, dass nicht allein d e Priesterschaft sub utraque, sondern auch alle Stände des Königreichs in vielen Landtägen von der Kais. Mt. hochlöblichster Gedächtnus einen Erzbischofen einzusetzen begehrt und letzlich erhalten haben, auch darauf geschlossen, dass der dazumal küuftig Erzbischof alle beiderseit Priesterschaft regieren und ordinieren sollte. So aber Ihre Kais. Mt. gesehen, dass solicher Priester Ordinirunge nicht in Ihrer Kais. Mt. zu erlauben Mächten stehet, haben sie sich alsbald allergenädigist declarirt, dass sie mit und bei der Papstl. Heiligkeit handeln wollen, dass soliches dem Erzbischofe nachgelassen wurde, we-

liches auch das in Druck ausgegangene Ihrer Kais. Mt. ɔc wegen meiner Person publicirte Mandat klärlich vermage, weliches je noch nicht richtig gemacht, und mir ist derhalben ja keine Dispensation zukommen, allein was ich selbst durch alle Mittel und ob wir zur Einigkeit kommen möchten (weliches aber ohne Frucht abgangen) versucht habe. Und nimbt mich wahrlich gross Wunder, dass sie sogar mit keinem Grund, allein nach ihrer selbst Opinion E. Kais. Mt. darumb hoch obliegen und durch dieselbe die Priesterordination anstellen wollen und für sich selbst anderen Orten darumb nicht annehmen wollen, da sie Dispensation gebührlichen bekommen möchten. Ihr Meinung ist, dass sie dem Erzbischof wider alle Canones zum Knecht ihres Gefallens haben wollten, sie lebten gleich intra oder extra gremium ecclesiae und brächten mich in Gefahr, wie sie könnten; so sind ihnen mehermals Wege gewiesen worden, dass sie zur Ordination kommen möchten, aber ihnen geliebt nur E. Kais. Mt. ɔc zu molestiren, dasich alles Fleiss verhüete und zuverhüeten Vermahnunge thue, dann ich sie oftsmals an die Cardinäl, Legaten und Nuncios, weliche allhie gewest und zum Theil in meinem Haus gelegen, gewiesen, habe mich auch erboten neben ihnen selbst auch für sie zu handeln; aber ihnen ist es nichts angenehm gewest, haben geantwortet sie wussten mit solchen hohen Leuten nicht wie zu handeln, und also dringen sie allein furt auf das eine bei E. Kais. Mt. ɔc, das ist das Ordiniren, welches sie stracks von mir haben wollen, von dem andern aber, so dabei stehet und zuvor gehen solle, schweigen sie still, ja nicht allein schweigen sie stille, sonder thun offentlich das Widerspiel, regieren sich selbst, ordiniren und setzen alles fur sich selbst, unbefragt meiner, ja auch die Priester sub utraque, die ich ordinirt habe, ziehen sie alle zu sich, geben ihnen Pfarren und Ordnungen, was sie sich verhalten, mit Befelch, dass sie ihrem Consistorio unterworfen sein sollen, zu mir keinen Respect haben, derselben viel leisten ihnen auch nicht Gehorsamb und zu mir bekennen sie sich nicht, daraus erfolgt, dass sie E. Kais. Mt. ɔc kläglich fürkommen und dieselbe um Hülf anrufen wider ihre ungehorsambe Priester, wie geschehen, deren etzliche von ihnen in greuliche Sekten gefallen, etzliche sich offentlich beweibet und, wie wissentlich, etzliche eher zur Heirath sich versprochen, dann sie zu ihrer Ordination praesentirt worden. Solche stehen in offentlichen Ungehorsamb wider die Pflicht, die sie mir gethan, und ich muss darzu stillschweigen und zuesehen, darumb dass sie aus meinem Gehorsamb gezogen sind, dass ich also mich wahrlichen keiner Obrigkeit über sie noch zur Zeit rühmen kann.

So wollt ich auch darumb nicht gerne da sein, dass ich allwege ihres Gefallens ihnen wider mich selbest und mein Gewissen zu Gebot stehen sollte, erkennen sie aber, dass ich ihnen etwas als Ordinarius (darfur sie mich doch nicht halten) zu thun schuldig wäre, so sollen sie auch billich erkennen, dass sie schuldig sein ihrem Ordinario zu gehorsamben, weliches sie zur Zeit, wie oben beruhrt, wohl zuegesagt, aber nicht ins Werk gerichtet. So sie sich nun zu mir nit bekennen, mit was Gewissen und aus welichen Schulden kann und soll ich sie dann ordiniren? Alle diejenigen so ordinirt worden seind zu Venedig und anderswo, haben freilich zuegesagt ihrem Ordinario zu gehorsamben, wie aber diess geschieht, ist offenbar. Ich hab selbst im Tridentischen concilio mit einem griechischen Suffraganeo, der mit Namen Egidius derhalben viel geredt, welicher bekannt, dass er ihr viel aus Beheimb ordinirt, aber solches gethan auf praesentationes der Administratoren. Es habe aber der guete Mann gemeint, sie wären von den Administratoribus sede vacante des Erzstifts praesentiert, weil sich die vorgesetzten derer unter beider Gestalt auch Administratores archiepiscopatus Pragensis nennen und des Siegels mit S. Wenzelsbild gebrauchen, wie die ordentlichen Administratores vacante sede gethan haben, und ob sie sich gleich hie in Beheimb nennen Administratores archiepiscopatus Pragensis sub utraque communicantium, so haben sie doch dies letztere sub utraque communicantium in der Praesentation ihrer Ordinanden, die sie nach Venedig geschickt, ausgelassen, und mit solichem Titel sacros ordines bekommen; da es auch zu dieser Handlunge dienstlich wäre, wusste ich auszuführen, wiewohl ihnen der Titel Administrator und Consistorium jetzige Zeit anstehe dann ich einmal nicht weiss, was sie jetz und sede archiepiscopali non vacante legitime administriren können, oder ich werde nicht wissen, was Administrator heisst.

Soviel dann auch allergnädigister Kaiser und Herr die fidei substantialia bei ihnen belanget dariunen ich wahrlich niemand gerne ohne gewissen Grund zu nahe gehen, oder da Gott vor seie, etwas aus einigem Affect zu Lieb oder zu Leid auftragen wollte, befinde ich fürwahr nach ergründten Experimenten die Sachen also gestalt wie folgt. Sie können nicht dahin gebracht werden, dass sie glauben und bekennen wollen, dass Christus in welichem Teil oder unter welicher Gestalt des hochwürdigen Sakraments er ist, dass er daselbst vollkommen und ganz seie, sondern teilen Christum, darumb haben sie auch die formulam, wie sie von der Päpstl. Heilig. in concessione sacri calicis furgeschrieben und in concilio beschlossen ist, weliche iu

specierum porrectione gesprochen werden sollte, niemals annehmen wollen, haben sich auch öffentlich hören und vernehmen lassen, dass sie niemanden unter einer Gestalt communiciren wollen, zwingen ex usu sub utraque necessitatem ad salutem unangesehen, dass die ältisten vor mir selbst bekannt und obgedachter Suffraganeus mir auch angezeigt, dass sie in acceptione gradus presbiterii zu Venedig selbst alle sub una communicirt haben, und hie im Land theilen sie sich unter diesem Dekmantel, fast in allen andern von uns.

Aus obgemelten Irrthumb kann ein jeder Verständiger wohl erachten, was fur andere Irrthumb folgen müssen, wie mir dann fur gewiss und wahr furkommen ist, dass jetzt vergangene Zeit zwen ihrer Priester dem Volk in der Communion anstatt der andern Gestalt gering Bier gegeben haben, weliches mir etzliche Bauern geklagt, ich freilich ungestraft nicht wollt hingehen lassen, da ich mich der Jurisdiction uber sie gebrauchen dörfte, und ihre Ältisten lassen es geschehen, und E. Kais. Mt. wissen allergenädigist, dass ich umb geliebtes Friedens willen nie uber sie hab klagen wollen. Darnach so halten und lehren sie, dass ditz hochwürdige Sacrament des Altars auch den unmündigen Kindlein alsbald nach der Tauf vonnöthen sei sub utraque zur Bestätigung des Glaubens, und dasselbig hab ich selbst in mein Ohren gehört, dass ein Pfarrer zu Prag in der Tauf den patrinis oder Gevattern auferlegt hat, dass sie das Kind nach acht Tagen wieder zu Empfahung des Sacraments unter beider Gestalt bringen sollen, dardurch sein Glaub confirmirt werde, und als ich von dem canone de parvulorum communione aus dem concilio Tridentino mit ihnen gehandelt, haben sie über diesen crassis erroribus pertinacissime gehalten und letzlich mich freundlich gebeten, ich wollte sie darbei bleiben und mit den Dingen, das sie nicht verstunden, zufrieden lassen, wie sie dann auch das Apostolicum breve, dardurch die freigestelte Communion zuegelassen worden, als ich ihnen dasselb neben der kaiserlichen Declaration zuegeschickt, mir eben mit gleichem Bescheid wider zu Haus gebracht, sie hetten mit diesen Dingen nichts zu thun. Im Ampt der heiligen Messe seind ihr gar wenig, die sich recht halten; ja es wird gesagt, dass fast der furnehmbsten etzliche den Canonem aus den Messbüchern geschnitten haben, ihrer viel auch zu Prag und anderswo verändern die Collectas nicht allein der Heiligen Gottes, sonder auch die, so zu einer jeder Person der einigen unzertheilten Gottheit gericht sein, so seltsam, dass es erbarmlich zu hören ist. Und wird schier nicht anders gelehrt, dann dass man Christum nicht umb Genad, Hülf und Erbarmung, sonder allein umb Fürbitt zum

Vater anrufen soll, gleich als hätte er das Ampt des warhaftigen Mittlers zwischen Gott und dem Menschen noch nicht verrichtet. Weliche errores in substantialibus ich alleine kürzlich anzeige, aber jetzt nicht ausführe und geschweige darneben der Beicht, Absolution und Vorbereitung zu rechter Empfahnung des Sacraments, weliche bei ihnen erloschen, und alles anderen, dessen viel zu erzählen wäre und sonder Zweifel auch ad substantialia gehört, weliche das obengemelte päpstliche decretum meinet. Sowohl geschweig auch ich aller anderer christlicher Ceremonien, die sie nicht halten, und achte darfür, diese Ding schliessen sie billich nicht alleine bei mir, sonder bei allen andern katholischen Bischofen von der Ordination aus.

Ein einige Ursach wenden sie bei E. Kais. Mt. fur, weliche sich ansehen lässt, als wäre sie genugsamb zu erhalten, die Priesterweih ihnen mitzutheilen, und sagen, der grosse Mangel der Priester sei Ursach, dass soviel Secten überhand nehmen, denen sie in solichem Mangel nicht konnten widerstreben, weliches aber, allergenädigister Kaiser, furwahr nur ein blosser Schein, so zu unsers Theils gänzlicher Unterdruckunge gereichen wurde, erdacht ist: warumb greifen sie mir dann wider alle Landsordnunge, Verträge und Mandata in meine Jurisdiction und nehmen unsere katholische Pfarren zu sich und befehlen sie ihren Priestern? Darzu müssen sie ja nicht Mangel, sonder nur ein Überfluss Priester haben; denn ich könnte derselben Pfarren sehr viel, wann es zum Beweis kommen wird, mit Namen furbringen und ihren ungebührlichen Eingriff mit Grund wahr machen. Thun sie das in der penuria, wie sie klagen, so müste ich mich in ihrer sufficientia allererst besorgen, dass wir mit unserm Theil erst gar verdrungen mussten werden, et per consequens hätte ich mit ihrem Ordiniren mir selber darzue geholfen.

Wann ich auch nun anzeigen sollte, wie sie sich in Predigen zum meisten Theil halten, und wie ihrer viel das Volk gar weit von der Einigkeit zu fuhren geneigt, müsste ich E. Kais. Mt. ꝛc aber mit Weitläuftigkeit behelligen, es kann aber etzlicher ihrer Prediger Lästerunge zur Not auch bewiesen werden, darbei auch, wann man ihnen ihr lästerlich Predigen und Wandel nicht gestatten will, wie sie von dem Priesterambt lassen und nachdem sie etwas erspart haben, sich in weltliche Handel geben und erst rechte Verspotter und Verächter der Geistlichkeit werden, dargethan werden kann.

Solichen und diesen warhaftigen Bericht, wie diese Sachen im Grund und an ihr selbst geschaffen, hab ich einmals E. Kais. Mt. allerdemuetigist berichten sollen, weliches alles ich E.

Kais. Mt. zu allergenädigister Erwägung und Erkanntnus gehorsambist hingestellt haben will; dann mir gar nichts zweifelt, E. Kais. Mt. werden hieraus allergnädigist schöpfen können, was ihnen auf ihr Suppliciren rechtmässig zu antworten und mir ferner wird befohlen werden sollen. Welichs ich allerunterthänigist bitte, E. Kais. Mt. für mein gegründte Entschuldigung allergenädigist anzunehmen geruchen und mich darfür gewisslich halten und erkennen, dass ich derselben als allerdemutigister Kaplan und Diener in allem mir menschlichen und möglichen Fleiss zu dienen, jederzeit höchstes Vermögens bereit gefunden werden will, und dass E. Kais. Mt. auch den vielfältigen Trennungen in ihrem Künigreich Beheimb zu begegnen und dieselbe aufzuheben geruchen, dann an mir und den meinen in deme, was zu Stiftung Friedens und Einigkeit und zu verhüten Widerwillens und Empörung dienen wird, kein Mühe, Arbeit noch Fleiss gespart werden soll ꝛc Letzlich bitt ich E. Kais. Mt. wellen diese meine Schrift allergenädigist nicht dahin deuten, noch verstehen, als hätte ich jemands hiemit von gemeinen Ständen der Kron Beheimb perstringirt oder verdächtig gemeint, sondern dass ich jetziger Zeit allein die zum Theil furnehmbsten Motiven meiner rechtmässigen Wägerunge, darumb ich die sub utraque nicht ordinire, habe vorbringen und anzeigen sollen. Und weil die Priesterordination ein geistlich Thun ist, ich auch ein geistliche Person bin, hab ich die Schuld, wie gemeldet, auch allein den Geistlichen unter beider Gestalt mit diesem Grund zumessen sollen, weliche dieser repulsiva selbst Ursach sein. Mich und die ganze Kirchen in E. Kais. Mt. allergenädigisten Schutz und Handhabung allerunterthänigist befehlende. Datum Carlsbad den 12. Mai ꝛc 69.

E. Kais. Mt. allergehorsambster Kaplan

Erzbischof zu Prag.

---

556. Rychtář a konšelé města Března žádají arcibiskupa Pražského, aby farář jejich směl podávati velebnou svátost pod obojí způsobou, poněvadž všichni obyvatelé farní osady až na malý počet jsou pod obojí.

V Březně, 15. května 1569. — Opis v arch. arcib. Pražsk. Recepta ab anno 1576.

Hochwürdiger in Gott Fürst, gnediger Herr! E. f. G. seind unsere unterthänige gehorsame willige Dienst jeder Zeit nach Vermugen bevor. Gnediger Fürst und Herr! E. f. G. übersendten Pastoris und Pfarrer Herr Lorencio Ihann neben E. f. G. Zu-

schreiben und Commendacio an die F. Dt. Ambtsleut haben wir denselbigen willig und gern zu einem Seelsorger aufgenommen und können E. f. G. hierauf ganz underthänig nicht verhalten, dass under unsern ganzen zugethanen Kirchspiel ihr wenig sub una specie sein, dann der meiste Teil sub utraque. Derwegen gelangen an E. f. G. unser neben dem gantzen Kirchspiel uiderhaftiges demutigs Bitten, aus tragenden erzbischoflichen Ampt geruhen gnedigen Consens dazu geben, damit das Sacrament sub utraque specie von unsern Pastor mocht gereicht werden, auch daneben von ihme alle catolische christliche Cerimonie mit dem Ambt der heiligen Mess und allen alten Gebräuchen gehalten wurden; aber wir zweifelsfrei, E. f. G. werden diesen allen als ein hochverständiger christlicher Fürst und Herr ein gnediges Mittel bewegen. Solchs umb E. f. G. vorschulden wir mit unsern underthänigen Diensten. Bitten hierauf E. f G. umb eine gnädige Antwort. Datum in Eil zu Stadt Briesen am Tage Vocem jucunditatis des 69. Jahrs E. f. G dienstwilligist und gehorsame

Richter und Ratman zu Briesen.

---

557. Maximilian II. arcibiskupu Pražskému oznamuje, že odkládá rozhodnutí v příčině svěcení kněží pod obojí až do příjezdu svého do království Českého.

Ve Vídni, 1. června 1569. — Koncept v archivu místodržitelském v Praze. R. 109. 1—9.

Maximilian ɔc. Duostojný věrný náš milý. Ráčili sme psaní tvému a odpovědi, kderauž si nám na poslední psaní naše císařské ztrany svěcení a ordinování žákovstva na kněžstvo pod obojí zpuosobau přijímajících, z kderýchby příčin tobě toho oykonávati nenáleželo, vyrozuměli a to v našem císařském uvážění jmíti, a poněvadž toho tak veliké a mnohé příčiny předkládáš, neráčili sme té věci, při čem by ta zuostavena býti měla, z slušných a hodných příčin konečně uvážiti, a protož toho do, dáli pán Bůh, šťastného příjezdu našeho císařského do království Českého odkládáme, na onen čas ráčíme tu věc před sebe vzíti a pokudž za slušné a spravedlivé bude, v tom se budeme věděti jak náležitě zachovati. Toho sme tobě tejna učiniti neráčili. Dán v městě Vídni, v středu po slavných hodech seslání Ducha Svatého léta 1569, 1. Junii.

---

558. Děkan klatovský arcibiskupu Pražskému: že paní Sternberkova z Lokšanu přijala faráře a kaplana do Nepomuka od konsistoře dolejší a že mimo obvyklý čas donucuje faráře Planického, aby se z fary vyklidil.

1569, 2. června. (ve čtvrtek před Božím Tělem) — Konc. v archiv. arcibisk. v Praze. Corresp. Antonii archiepi. fasc. III.

P. děkan Klatovský zprávu dává ve čtvrtek ante Corporis Christi 1569:

1. Paní Lokšanka kněze Jana kaplana v Nepomuce a kněze Václava faráře přijala od konsistoře dolejší.

2. Kněze Šimona z Plánice, faráře, vypověděla z fary teprva post Georgii, aby se vystěhoval každýho času, aneb ho dá vyházeti. I na to psal p. archidiacon i decanus, proč to činí, ale nedala na to žádné odpovědi.

3. Kněz Florian farář v Dnešicích pod opatem kladrubským umřel. [Slova tato jsou přeškrtána.]

---

559. Antonín, arcibiskup Pražský, paní Kateřině Sternberkové z Lokšanu na Zelené Hoře: aby kněze Václava Krušinu faráře v Nepomuce a Jana kaplana a kněze v klášteře pod Zelenou Horou hned odbyla a místo nich kněží jí od arcipřišta Plzeňského presentované přijala; dále aby faráře Plánického, Šimona, nepropouštěla z fary, nemohouc ničímž do něho si stěžovati.

Na Hradčanech 1569, 10. června. (v pátek po Božím Těle) — Konc. v archivu arcibisk. v Praze. Corresp. Antonii archiepiscopi fasc III.

Antonín, z boží milosti arcibiskup Pražský, svaté apoštolské stolice legát. Modlitbu svú vzkazujeme, urozená paní, paní a přítelkyně nám v pánu Bohu milá. Zdraví i jiného všeho dobrého přáli bychom Vám věrně rádi. Zprávu toho máme, že byste mimo starobylej dobrej křesťanskej a chvalitebnej zpuosob a pořádek v tomto království našeho faráře i kaplana, kteříž pod správu naší náležejí, z našeho poslušenství vyjímajíce proti nám je pozdvihovati chtěli a jinde jim vrchnost krom nás (jakožto pořádného arcibiskupa Pražského) hledali a za ně se přimlouvali i k tomu v jich zlým předsevzetí posilňovali, ješto to jest věc netoliko od samého pána Boha zapověděná, ale i ode všeho tohoto království Českého v zřízení zemském, jsouce vy od našeho pana arcipřišta Plzenského i děkana Přeštického oustně na Zelené Hoře napomínáni a za to žádáni, abyste toho před sebe nebrali a poddaným vašim Nepomuckým v tom nepovolovali, což sou oni tou

měrou nenáležitě proti pánu Bohu a církvi jeho před sebe vzeli a netoliko v farním kostele, ale i v klášteře pod Zelenou Horou náboženství, posluhování změniti a kněží nepořádnýho poslušenství v ta místa uvésti umínili. I pokudž by to tak bylo, toho sme se do Vás nenadáli, že ste se vo to pokusili, voč sou se prvé nikdy mužského pohlaví držitelé Zelený Hory nepokoušeli, mnohem pak míně vy jsouce osoba ženského pohlaví, kteráž by měla raději ženských věcí hleděti a v kostele nic jiného nečiniti, než pánu Bohu se modliti, nemáte se duchovního spravování dotejkati, jako i sv. Pavel k tomu vede*). Protož pokudž by sv. Pavla řeč u vás místa neměla (jakož i na jiné, kteří tou měrou vo to co, jim nenáleží, se ujímají nastoupiti míníme) podle zřízení zemského za to žádáme, abyste hned téhož kněze Václava Krušinu s knězem Janem, kaplanem jeho i s tím vyběhlcem, který v klášteře pod Zelenou Horou jest, hned vybyli a to místo jiného pořádného kněze, kteréhož Vám pan arcipřišt Plzenský presentovati bude, za faráře přijali, jakž jest vždy prvé od starodávna bývalo.

Též taky máme zprávu, že byste knězi Šimonovi, faráři v Plánici, odpuštění dávali, nechtíc ho tu dále míti za faráře nic na něho panu arcipřištu prvé ani děkanu jeho nežalujíce, z čehož jest rozuměti, že to pro nic jiného nečiníte, než proto, abyste tím způsobem jako v městečku Nepomuce a v klášteře pod Zelenou Horou takové změnění učinili; i jakž nahoře tak i nyní vás žádáme, poněvadž to ani vám, ani žádnému ženskému pohlaví žádným právem duchovním, světskejm ani zemskejm nenáleží, abyste měli kostely, službu boží a kněžstvo říditi a zpravovati, že se v tom upokojíte a jeho kněze Šimona, pokudž se dobře chová, při jeho faře zůstavíte, a jestliže jakou stížnost do jeho osoby, aneb jeho nechování máte, můžete to na pana arcipřišta Plzenského aneb děkana jeho vznésti, má se vám od něho za spravedlivé státi, a jestliže by žádný z nich (čehož se nenadějeme) tak se nezachoval, tehdy my sami to k skutečné nápravě přivésti chceme. Co se pak kněze Václava Krušiny a kněze Jana, kaplana jeho, dotýče, jak Vás nahoře žádáme, též i strany zuostavení fary Plánické při první starobylý míře, pokudž by se to od vás tak nestalo, již bychme (ač jistě neradi) museli to na JMC pána našeho nejmilostivějšího vznésti a na ty cesty pomysliti s pomocí pána Boha (kterýž své sv. církve neopustí) by pak i na čas protivenství trpěti musela, jak by to mohlo k slušné nápravě přivedeno býti. Jakž pak byvše my předešle od JMti slavné a svaté paměti císaře Ferdinanda re-

*) Přetrženo: V prvním listu k Korinthuom v 14. kapitole.

latorem, kdy jest nebožtíkovi panu Adamovi z Sternberka Zelená Hora v dědictví uvedena a do desk zemskejch vložena, dobrou vědomost vo tom máme, na jakej způsob a s jakými vejmenkami jest se to stalo, v čemž bychme se, kdyby k tomu přijíti mělo, dobře upamatovali. S tím vinšujeme vám od pána Boha všechno dobré a spasitelné. Datum v domě našem arcibiskupském na Hradčanech v pátek po slavnosti Těla Božího léta páně 1569.

Urozené paní Kateřině Sternberkové z Lokšanu a na Zelené Hoře ꝛc paní a přítelkyni nám v Pánu Bohu milé.

---

560. Václav Zajíc z Hazmburku, velkopřevor v Strakonicích, posílá Antonínovi arcibiskupu Pražskému žádost Volyňských, aby opět dovoleno bylo, epištolu, evangelium a jiné modlitby při mši svaté jazykem českým zpívati.

Na Strakonicích 1569, 5. července. — Orig. v arcibis. arch v Praze. Correspondentiae sub Antonio archiepiscopo.

Nejduostojnější v Kristu Pánu, pane a otče mně milostivě příznivý! Vaší knížecí Mti předkem službu svú s vinšováním od věčného pána Boha dobrého zdraví a v něm rozmnožení a prospěchu ve všem dobrém vzkazujíce a žádajíce, přál bych vaší kníž. Mti toho věrně rád.

Vaší kníž. Mti teď supplikaci od poddaných mých Volynských mně podanou, odsílám, z kderéž, jaká jest stížnost i žádost jejich, vyrozuměti šířeji ráčíte. I nechtíce já k takové jejich žádosti bez vuole a dobrého zdání Vaší kníž. Mti, jakožto nejvyšší vrchnosti duochovní v tomto království Českém od pána Boha všemohoucího nařízené, nic toho dopustiti, Vaší kníž. Mt za to prosím, jak se v té věci chovati mám, že mi skrze psaní oznámiti poručiti ráčíte. S tím vaši kníž. Mt k ochraně pána Boha všemohoucího poručena činím. Datum na Strakonicích v outerý po památce sv. Prokopa léta ꝛc LXVIIII.

Václav Zajíc z Hazmburku, na Strakonicích.

(Antonínovi, arcibiskupu Pražskému.)

---

561. Volyňští žádají Václava Zajíce z Hazmburku, velkopřevora Strakonického, aby dovolil opět epištoly a evangelium a jiné modlitby mešní v chrámě českým jazykem zpívati, jakož dříve se dálo.

1569, 5. července — Orig. v arcibis arch. v Praze. Correspondentiae sub Antonio archiepiscopo.

Vaší milosti vysoce urozený pane, pane náš nejmilostivější. Vaší Mti na pánu Bohu všemohoucím žádáme dlouhého zdraví, prospěchu ve všem dobrém a šťastného panování nad námi. Při tom my sprostní a chudí poddaní VMti poníženě prosíme, že tuto, ač kratičkou, ale však z potřeby důležité učiněnou k VMti podanou supplikaci milostivě přijmouc, přečísti račíte. VMti předně oznamujem, a se vyznáváme, jak v této chudé obci my velmi sprostni jsouc, nemůžem užíti, aby řeči svaté od církve nařízené, jako epištoly a svaté evangelium, v chrámě Páně, tak jako prvé, jazykem rozumnejm českejm zpívány bejti mohly, z čehož nemalá újma v službách božích jest; nebo lidé, kteříž prvé s velikou chutí k slovu božímu se scházeli, tak přespolní, jako domácí, již na větším díle jsou se odchejlili a přes pole do jinejch kostelů vokolních, kdež se česky zpívá, chodí, z čehož nemalá újma jest tomu záduší chudému; nebo častokrát mnohé pomoci, buď v klenotech, v světle, i v jinejch věcech tomu záduší jsou činívali. Nyní to jest všecko pominulo, a tak záduší toto chudé velmi hyne. Ano i k správci duchovnímu ne tak jsou mnozí náchylni jako prvé, pravíc, že jim nechce česky zpievat. A nad to vejš mohly by i ňáké sekty a roztržitosti v náboženství povstati, neb mnozí doma sobě čtou i zpívají písně rozličné, pravíc, že by do kostela rádi šli, že nevědí, co jim kněz zpívá. A jiní místo chrámu páně ledakams do pole na procházky jdou, a mohlo by se i to trefit, jakož i před časy bylo, pokud se česky nezpívalo, že do vsí mezi zborníky mnozí chodívali, ale jakž se česky zpívalo, všeho bylo ukráceno a i vůkolní náchylni byli k slovu božímu, až teď zase opět, jakž se nezpívá česky od správce duchovního, ty mnohé věci povstávají, nad čímž tato sprostná a chudá vobec VMti nemalou lítost má. A protož k VMti s ponížením se utíkáme a žádostivě prosíme, že to pro čest a chválu Boží učiniti a své milostivé dovolení dáti račíte, aby epištoly a evangelium svaté při mšech, i jiné křesťanské a náležité modlitby rozumnejm a českejm jazykem zpejvány byly. Kterejmžto milostivejm dovolením VMti tyto všecky věci na hoře psané v dobrej pořádek uvésti račí. V tom ve všem VMti v milostivou ochranu se poručena činíme. Vaší milosti věrní podaní

Purgmistr a končelé i všecka obec města Volyně.

---

562. Maximilian II. oznamuje zřízeným radám na hradě Pražském, aby ordinování kněží pod obojí odloženo bylo až do jeho příjezdu do království Českého; zatím aby s arcibiskupem o prostředcích k uvarování stížností uvažovali.

V Prešpurce, 1569, 3. října — Koncept v archivu místodržitelském v Praze R. 109 1—9.

Maximilian ɔc. Urozenî a statečnî věrnî naši milí. Odpovědi vaši obšírné, kterúž nám na psaní a poručení naše císařské, vám těchto dní nedávno pominulých ztrany svěcení a ordinování žákovstva a kněžstva podobojí spuosobau od duostojného Antonína arcibiskupa Pražského, věrného našeho milého, jakýmby spůsobem až do štastného příjezdu našeho císařského do království Českého a dálšího nařízení to opatřeno a stížnost mnohých lidí, kterauž sobě v té příčině pro nedostatek téhož kněžstva pokládají, předjita bejti mohla, učiněné, poddaně dáváte, též také poníženému dvojímu zdání vašemu rozdílnému, v kterýchžto se mezi sebau nesrovnáváte, jsme vyrozuměti a to všecko v bedlivém a pilném rozvažování našem císařském jmíti ráčili. I poněvadž se tu nemalých, nýbrž velikých a znamenitých věcí, kteréž ještě dalšího bedlivějšího uvážení potřebují, dotejče, na tom jsme se ustanoviti ráčili, aby toho všeho jako i prve až do bohdá štastného příjezdu našeho císařského do království Českého, kterýž se s pomocí jeho svaté milosti v brzkém a krátkém čase (jakž tomu z druhého psaní našeho vám také svědčícího a listů nebo mandátuov otevřených, kteréž po krajích téhož království rozeslati máte, vyrozumíte) státi má, odloženo bylo. Tu my potomně při témž příjezdu našem bohdá štastném bez prodlévání, nedadauc sobě ničemuž jinému v tom překážeti, tu všecku věc s vámi i s jinými nejvyššími ouředníky a saudci zemskými též také s raddami našimi s bedlivou a obzvláštní pilností vážiti, a jak by to všecko opatřeno, v dobrý a křesťanský řád uvedeno a takových velikých stížností lidských uvarováno bejti mohlo, k skutečnému nařízení přivésti ráčíme; přitom vám milostivě poraučejíc, abyste s nadepsaným arcibiskupem Pražským ještě o to pilné promluvení měli a ty cesty všelijak obmejšleli, aby jak jedna tak druhá strana v tom čase dosti krátkém strany takových nedostatkuov slušně žádné stížnosti vésti nemohla. Na tom jistú naši vuoli císařskou naplníte, a toho jsme Vám na též psaní vaše, abyste se čím spravovati věděli, za odpověď dáti pominouti neráčili. Dán na zámku našem Prešburce v pondělí po sv. Jeronymu léta 1569, 3. Octobris.

563. Jan Cicer, farář v Přesticích, děkan Klatovský, TDru Volfgangovi, archidiakonu Plzeňskému: že Nepomučtí i paní Šternberková na Zelené Hoře přijali ho za faráře, však aby lidem pod obojí překážky nečinil; do jeho příchodu že Nepomuckým okolní faráři posluhovati budou a Plánickým farář z Mysliva.

V Přešticích, 1569, 2. listop. — Archiv arcibisk. v Praze Corresp. Antonii archiepi fasc III. Orig.

Salutem in Domino rev. d. archidiacone! Oznamuji VMti, že sem byl in die Simonis et Judae na Zelené Hoře u paní Šternberkový a tolikýž ten den v kostele Nepomuckým sem kázal a kněz Václav, farář Vícovský, sloužil. I račte věděti, že sem s paní i s Nepomuckými jednal, tak jakž poručeno jest mi od VMti na místě p. arcibiskupa. Dávají k tomu vůli a mne za faráře přijímají, však tak, že se mi v tom důvěří, kteří sou pod obojí způsobou, abych jim překážky žádný nečinil a při tom jich zanechal. Načež sem já jim odpověď dal, když se s VMtí shledám, zoustně VMti o tom oznámím. Tolikýž ouřad Nepomucký za to mne žádali, abych jim toho kaplana do sv. Jiří, kterej jest u nich, zanechal. Dal sem jim odpověď tuto, že toho nikterakž učiniti nechci, aby ho oni předce pryč vybyli, že já jim kaplana svýho dáti chci. I připověděli sou, že ho vybydou a mně o tom oznámí, kdy bych jim kaplana svýho přivésti měl. I jakž mi oznámí, hned s kaplanem svejm tam pojedu a jeho tam vosadím; a tolikýž sem jim o tom oznámil, že vo tom se poručí farářům vokolním, aby v Nepomuce sloužili, že ničímž obmeškáni bejti nemají. I vidí mi se zapotřebný, abyšte poručení psaním svejm učiniti račili faráři Mileckýmu, knězi Matějovi, knězi Lukášovi Vrčenskýmu a knězi Janovi Žinkovskýmu, jak jim ode mne oznámeno bude, aby se tak zachovali a nejináče. Co se dotýče kněze Šimona Plánickýho, přimlouval sem se za něj, nemohu nic objednati. Poručil sem knězi Václavovi z Mysliva, aby jim druhou neděli do sv. Jiří posluhoval, k čemuž sou dovolili Pláničtí i také paní. A posílám VMti psaní od Plánickejch, od kněze Šimona, od kněze Jana, faráře Němčickýho, kterážto přečtouc porozuměti ráčíte, co v sobě obsahují a za naučení žádám, co se jim psáti má, aby se věděli, čím zpraviti. Ač bych VMti mnohem víceji měl psáti, čas mi nepostačuje. Sám sem se k VMti strojil, nečas mi v tom překážku učinil. Jakž jen chvíli budu míti a čas mi postačí, hned se k VMti vypravím a s VMtí o to i o jiný rozmluvím. Pán Bůh rač dáti naše spolu v dobrým shledání. Bene valete! Datum v Přešticích v středu po všech sv. léta 69.

Kněz Jan Cicer, děkan Klatovský a farář v Přešticích.

Reverendo domino Wolfgango s. theologiae doctori eximio, archidiacono et parocho Pelznensi etc.

564. ***Arcibiskup pražský, Antonín, kárá císařského rychtáře v Mostě, že podporoval žádost města toho, aby tam ustanoven byl kněz podobojí.***

V Praze, 1570, 3. února. — Missiv. german. 1569—71; fol. 74, a v arcib. arch. v Praze.

An kaiserlichen Richter zu Brüx! Antonius ɔc. Ehrenfester, hochgelehrter, besonder lieber Freund! Uns kommt nicht mit kleiner Verwunderung und Beschwer vor, dass sich die von Brüx verschiener Tage so ohne alle Sache dreistiglich unterstehen dürfen, an die Röm. kais. Majestät, unsern allergnädigsten Herrn, um einen Priester und Pfarrer sub utraque zu bitten und zu supplicieren, da sie doch an katholischen Priestern, die ihnen das hochwürdige Sacrament des Altares unter einer oder beider Gestalt, nachdem einen Jeden seine Andacht dazu trägt, reichen und geben, keinen Mangel leiden oder haben, wie sie sich denn auch gegen uns wider dieselben niemals beschwert, sondern gesagt, ihre Kirche sei zu damal dermassen versehen, wie sie selbst begehrt, und gehen also auf nichts Anderes um, denn wie sie uns um unsere Jurisdiction bei derselben Stadt bringen, dessen wir uns wider sie nicht wenig zu beschweren, hätten uns auch zu euch als kaiserlichen Richter daselbsten und uns mehr in Kundschaft Verwandten versehen, ihr solltet für euere Person mehr dawider gewest sein, denn dazu geholfen haben. Aber wie dem Allen, so ist uns dadurch zum höchsten Ursache gegeben, uns ihnen auf solch ihr unbefugtes Supplizieren zu widersetzen und zu wehren. Da auch ihnen hierüber einiger Spott oder Anderes begegnet, mögen sie Niemanden als ihnen selbst die Schuld geben. Das wir euch also zur Nachrichtung gnädiglich nicht vorhalten wollen, und ihr möget Solches dem Bürgermeister und Ältesten daselbst in unserem Namen wol vermelden und anzeigen, vor eins.

Zum Anderen. Nachdem ihr uns etwa ein Aquam Auream geordnet und machen lassen, welches wir jetzo gerne haben wollten, als übersenden wir euch hieneben verwahrt einen Thaler, günstiglich begehrend, uns solches allda zu kaufen und bei Briefszeigern zu übersenden; das wollen wir in Gnaden erkennen. Datum Prag den 3. Februarii 1570.

---

565. Jan Winkelmann z Hasenthalu, král. rychtář v Mostě, odpovídá arcibiskupu Pražskému, že není příčinou aniž k tomu působil, že rada městská v Mostě žádala císaře za faráře pod obojí.

V Mostě, 1570, 6. února. — Orig v arch. arcibisk. Pražského. Recepta ab a. 1570.

Hochwürdigister in Gott genädigister Fürst und Herr!

Euern Fr. Gd seind meine gehorsamste Dienst ider Zeit bereit. Und habe derselben Schreiben an mich, des Datum ist der dritte Februarii, da ich anheim kommen bin, mit gebürlicher Reverenz empfangen und nicht mit geringer Verwunderung daraus vernohmen, dass bei Euer Fr. Gd. ich angegeben, als hätte ich dazu geholfen und wär Ursach gewesen, dass die von Brüx wider dieselben an die Röm. Kais. Mt. unsern allergnädigsten Herrn umb ein Pfarrherrn sub utraque supplicieren und bitten sollen und also Euer Fr. Gd. umb ihre habende Jurisdiction in bemelter Stadt bringen hülfe, welches mit Wahrheit nimmer mehr auf mich wird dargethan und erwiesen werden, hab auch des gegen meinen gnädigsten Fürsten und Herrn, der mir ider Zeit wohl gewogen gewesen und, als ich ungezweifelt hoffe, noch heut zu tag ist, keine Ursach gehabt. Bin gänzlicher Zuversicht, Euer Fr. Gd. werden mit der Zeit augenscheinlich befinden und erfahren, dass ich derselben Reputation und Authorität sowohl auf diessmal, als sonst jederzeit aufs treulichst, so viel an mir gelegen, defendirt und verteidiget hab, auch noch wie zuvor thue, unangesehen dass ich mir hierdurch bei vielen nicht allein hie, sondern auch anderswo nicht geringe Ungunst und Verhassung mache; werde ein Fuchsschwänzer und Heuchler gescholten ɔc.

Sonder Zweifel wissen Euer Fr. Gd., dass ich beim Rath allhie sitzen muss, nicht dass ich dies oder jenes raten soll, sondern Aufmerkung zu haben, dass nichts wider die Röm. Kais. Mt. gerathschlaget noch geschlossen werde. Andere Rathschläg aber, die nicht wider höchst gedachte Ihre Majestät seind, soll ich nicht offenbaren, als dann in meinem Eid ausdrücklich begriffen.

Ohne das wollt Euer Fr. Gd. ich der obgedachten Supplication halben, so viel ich davon weiss, wie es sich damit zugetragen, ein deutlichen Bericht gethan haben. Ich weiss nicht anders, sie haben suppliciert umb ein Priester auf beider Gestalt wegen des frembden Gesindes und Handtwerksgesellen, welche bei den Priestern, itzt allhie verordnet, nicht gern communiciren und also ein Auslaufen machen zu unordentlichen Prädikanten etc. Und das soll geschehen sein ohn alles Euer Fr. Gd. und der verordneten Priester allhie Beschuldigung, auch der Pfarrkirchen und Gestiftern an ihrer Lehr, Kirchengebräuchen und Einkommen ohn Verkürzung

und Abbruch, desgleichen Euer Fr. Gd. Jurisdiction on Schaden und unvorgreiflich.

Do ich solchs (weil ich des, dass ich jemand das Supplicieren wehren soll, in meiner Instruction kein Befehl hab) mit Gewalt verhindern sollen, haben E. Fr. G., was mir daraus entstehen möcht, leichtlich zu bedenken, sonderlich weil ich, als oben gemelt, zuvor bei vielen verhasst bin, welche Verhassung und Ungunst ich mit dem, dass ich vielgemelter Supplication, wie sie erstlich fürgenommen, nicht beigefallen, sondern widerstanden und viel weniger dieselbige der Röm. Kais. Mt. als von mir begehrt worden, nicht selbst furbringen wollen, merklich gemehret und verbittert habe. Ich mach mir nicht gern selbst in frembden Sachen zu thun, weil ich ohne das mehr dann zu viel zu wissen und zu sorgen habe.

Ist derhalben mein unterthänigste Bitt, Euer Fr. Gd. geruhen mich hierin gnädigst entschuldiget haben. Dieselben werden hiegegen an mir wie zuvor ein gehorsamen und treuen Diener haben. Will auch dem Bürgermeister und Rath allhie Euer Fr. G. Schreiben zu forderlichsten denselben Befehl nach ernstlich fürhalten.

Die aquam auream, welche Euer Fr. Gd. bisweilen, do der Magen sehr erkält und viel Wind in derselben Leib wären, gebraucht, hab ich mit ganzem Fleiss für den übersandten Thaler in der Apotheken machen lassen, und do es in das Fictil eingefüllt, hat es der Apotheker in meiner Gegenwart daraus in ein Löffel giessende credenzet; das wird mein Herr von Briefszeigern mit meinem Secret verpetschieret unversehrt und unaufgebrochen entpfahen lassen. Der allmächtige Gott gebe, dass es Euer Fr. Gd. zu ihrer Gesundheit wol diene, und do dieselben Hitz befinden, wollen si sich des enthalten. Ist auch am besten, dass man es auf ein Topenkl giesst und nutze, damit es desto länger im Magen bleibe, denselben wärme und nicht so bald zu der Leber gezogen werde ꝛc Do Eu. F. G. ich etwas dienstliches erzeigen könnt, thät ichs viel lieber embsig bittend, Eu. Fr. Gd. geruhen mein gnädigster Herr sein und bleiben. Brüx den 6. Febr. 1570. Eu. F. G. gehorsamster

Johann Winckelmann von Hasenthal.

566. *Martin Mělnický, administrator pod obojí, nařizuje Jiříkovi, děkanu v Sedlčanech, aby kněze Jana k sobě obeslal a jeho se vyptal, od koho na faru v Petrovicích dosazen byl; neboť Václav Zahrádecký z Vlčí Hory a na Zahrádce na něho žaloval, že bez vůle jeho na tu faru se přistěhoval.*

V Praze, 1570, 15. března — Orig. v arch arcibisk. v Praze Rec. ab a. 1570.

Salutem in Domino praecor. Ctihodný pane děkane milý. Vězte, že se na ouřad náš dopisuje urozený pan Václav Zahrádecký z Vlčí Hory a [na] Zahrádce žalujíce na nějakého kněze Jana, kterejž jest farářem v Petrovicích, že by se mu něco velice od týhož kněze Jana na poctivosti jeho dotejkalo a ubližovalo; ano i to píše pán o týmž knězi Janovi, že se jest na touž faru na podací jeho bez vuole jeho vstěhoval. A poněvadž jsme my týhož kněze v konsistoři naší Pražské nikdá nepřijali aniž s vuolí naší tu za faráře jest posazen, a vy ste děkanem toho kraje, vám z ouřadu mého přísně přikazuji, obeslíc k sobě téhož kněze abyste mu poručili, aby se toho zpravil, s čí vuolí jest tu a kdo jest ho tu podával. Valete bene. Datum ex Praga feria 4. post Dominicam Judica anno ꝛc. 1570.

Kněz Martin Mělnický administrator podobojí.

Poctivému a ctihodnému knězi Jiříkovi, panu děkanovi; v Sedlčanech, bratru v Pánu Bohu milému.

---

567. *Jiřík Krpinský, děkan Sedlčanský, oznamuje Martinovi Mělnickému, administratoru konsistoře pod obojí, že Jan, farář Petrovický, který od konsistoře nikdá přijat nebyl, na vyzvání jeho a z poručení administrátora v konsistoři postaviti se nechce, a také že svaté oleje přijmouti nechtěl.*

V Selčanech, 1570, 1. dubna. — Orig. v arch. arcibisk. v Praze. Rec. ab a. 1570.

Salutem in Domino praecor. Vaší milosti důstojný pane administratore a otče v Pánu Bohu milý. Poručení, kteréž jste mi skrze psaní ráčili učiniti a poručiti strany nějakého kněze Jana, faráře Petrovského, abych ho k sobě obeslal a na něm se vyptal, kdo ho tu na ni podal a kejm potvrzen, že jest to Vašim Mtem s podivení[m], poněvadž nikdá od konsistoře on nebyl přijat, sem vykonal a jeho sem obeslal, prvé i nyní s pilností vytazoval, kdo jest ho tu podal. On mi takovou odpověď dal, že bez vědomí vší konsistoře i VMti že se jest tu dostal k žádosti některejch sedláků. Přitom já V. Mti připomínám, jest-li však se ráčíte

pamatovati, že sem sobě na týhož kněze Jana stěžoval před V. Mtí, když jste nám sacros liquores odeslali, v děkanství Selčanským okolními bratřími, povolajíc jich, abychom se poděli(li), i jeho sem k tomu měl, aby přišel a částku jich vzal; on pak jako nevážnej, neposlušnej pohrdal a přijíti nechtěl. Na to vejše poručiti jste mi ráčili, abych ho na závazek vzal a před M. Mtí v konsistoři aby se postavil; též sem učinil a poručení V. Mti dosti sem učinil. On mi připověděl, že se tak zachová a u mne se zastaví prvé než se postaví před V. Mtí, tomu až dosavád dosti nečiní. Protož V. Mti ráčíte již porozuměti a čím se spraviti. V.(alete) B.(ene). Datum v Selčanech v sobotu ante Conduct. Pasce. 1570.

Kněz Jiřík Krpinský, děkan Selčanský

Důstojnému a ctihodnému knězi Martinovi Mělnickému panu administrátorovi konsistoře arcibiskupství Pražskýho pod obojí spůsobú přijímajícího ɔc.

---

568. H. Brodenus, děkan Budyňský, T. Albinovi, oficialu a kanovníku Pražskému: stěžuje si, že farář pod obojí v Ředhošti na kázání katolické kněží haněl a tupil, ač dle sněmovního usnesení se to díti nemá.

V Budyni, 1570, 4. dubna — Orig. v arch. arcibiskup. v Praze. Recepta ab a. 1570.

Salutem per Jesum Christum precor. Důstojný pane bratře můj zvláště milý! . . .

Při tom vás tajna učiniti nemohu, že v Ředhošti kněz nějaký a farář jejich pod obojí v pondělí velikonoční kázal před mnohými lidmi, aby nevěřili nám slaměným kněžím, že svatí se za nás nepřimlouvají a že jsme slamění kněží a svodníci, ješto sněmem zavříno jest, že strana strany haněti nemá; kdyby to tak mělo býti, uměl bych já také haněti, ale vím že haněním nevzdělává se nic. Té vůle byl jsem jemu psaní učiniti, zná-li se k tomu čili nic, neb mnoho lidu tam bylo, nad čímž se mnozí horšili. Jak mi ráčíte poručiti vás se dotazuji, tak se zachovám. — O kaplana vždy prosím, že na mne zapomenouti neráčíte, neb mi platce osadní býti nechtí pravíc že kaplana nechovám. — Svatého Petra v našem kraji není, přátel on zde nemá, ale na Slezště. Vale feliciter in Nestoreos annos. — Datum Budinae quarta die Aprilis Ao. 1570.

Hieremias Brodenus decanus Budinae in omnibus vester. —
Rev. Do. Th. Albino ɔc.

569. Ondřej Piessinus, farář Rokycanský, oznamuje arcibiskupů Pražskému, že obyvatelé Rokycanští až na jednoho jsou nekatolíci, od nichž mu hrozí nebezpečí života. Popisuje slavnost Husovu.

V Rokycanech, 1570. 6. července — Orig. v arch. arcibisk. v Praze. Recepta ab anno 1570.

Salutem in Christo Jesu. Postquam princeps illustrissime statum religionis Rokycan(ensis) C. T. percepit propriis literis et aliis a caesarea majestate procuratis, quas ad eosdem cives R. P. T. transmittere dignata est, non parvam curam religionis christianae se habere declaravit, quae et mihi profuerunt et Rokycanensium civium cornua ex parte dejecerunt. Quid enim hisce diebus elapsis adversum me moliti sunt et fortassis adhuc moliuntur, haud dubium ad aures C. T. pervenit. Declararunt equidem animum suum erga me. Quod autem tantam invidiam ac odium propter priscos aliquos Romanae ecclesiae ritus hanc in ecclesiam a me introductos novosque, quos praedecessor meus Dionisius huc introduxit, spretos, apud cives aliosque incolas contraxerim, multum ea in re non moveor.

At quoniam vitam mihi auferre minati sunt adeo, ut tu us in parochia non essem, multo minus foris, et adhuc quotidie in periculo versor, facile C. T. utpote praesul prudentissimus intelligere potest, me justam hinc migrandi habere ansam, quod absque fucultate C. T., cum eandem dominum meum clementissimum et hujus parochiae collatorem esse sciam, facere animi illius non eram. Feci hic hoc exiguo tempore quod potui, quae si alius servaverit, aliaque non multa Romanae ecclesiae introduxerit, bene de Rokyzana sperandum erit. Ego sane, ut plura efficiam, gratiam ac favorem apud populum habeo nullum, et multo minorem apud cives, inter quos cum multi sint baccalaurei Pragenses, Zateczenses, Zluteczenses in religione Hus educati; quomodo fieri potest, ut hanc deserant, priscamque amplec tan ur? Si haec ante comperta habuissem, aliter mihi providissem. Catholicus in hac civitate nec quidem unus est, praeter unicum quendam pauperculum sartorem, at quid ille potest? Querelas adversum me quotidie audio tantas, tum propter ritus abolitos, cum propter aliquas conciones diebus festivis ac pro festis omissas, ut querelas illas ac murmur cum periculo meo feram. Plura ad Rdum D. praepositum, qui C. T. oretenus facilius ea referet. Ne igitur prolixitate literarum R. P. T. molestia afficiam, obnixe humiliterque rogo ac peto eandam, ut me Rokyzana a feriis Galli dimittere aliumque confessorem Rokyzanam assignare dignetur. Ego interim Thynam migrare et apud parentes, donec conditio aliqua locusve occurrat, si forte tum temporis

prae manibus nullus erit, expectare poterò. Hic sane inter hujusmodi manere non valeo, nam et conscientia mea id facere recusat Rogo ergo iterum atque iterum C. T., ne (quia discessum paro) moleste ferat et de tanta cura mei R. P. T. habeo gratias immortales. Vale praesul amplissime et Deus Opt. Max. C. T. salvam ac incolumem ecclesiae suae sanctae ac catholicae in multos annos conservare dignetur. Datum Rokyzanae anno 70 mense Julii in octava S. Petri et Pauli.

indignus C. T. filius

Andreas, parochus Rokyzanensis.

(Na jiném listu):

Salutem in Domino.

Nova, quae his diebus evenere.

Cum princeps illustrissime jubileum ex mandato summi pontificis nec non C. T. promulgassem, declarassem et summum pontificem quam maxime potui defendissem, male Rokyzan(enses) habuit et fructum attulit nullum. Nam in vigilia S. Petri et Pauli carnibus usi sunt, cum propter indulgentias, tum etiam memoriam apostolorum jejunandum esset. Addiderunt et hoc eodem die apud S. Petrum p(ro) foribus ecclesiae (sciebant enim eo me venturum et vesperas ibi cantaturum) adversus summum pontificem hoc schoma creta subscripserunt:

Ustup obyčej a dej místo pravdě
Jedovaté a mrské nepovolný šelmě,
Neb jest dosti cizoložila milé
Semeno mé;
Nechť rozkazuje v Římě
a ne v Čechách.

Venio ad Hus. Quinto Julii venit ad me quidam sacristanus Rokycanensis, non dubium nomine civium causa festi Joanis Hus, ut vesperi omnibus campanis ad honorem illius hominis seditiosi dare signa juberem et in die Hus totidem facerem pro primo ac summo sacro, asserens venturos cives solemniterque divina officia peracturos. Addidit et hoc, talem ante me consuetudinem fuisse, quoniam vir, inquit, fuit sanctus ac patronus Bohemiae. Negavi ego fuisse ante me talem consuetudinem, negavi fuisse virum sanctum, negavi fuisse vel esse patronum Bohemiae; breviter dixi, me non facturum, neque pastorem debere oviculis morem gerere, sed oviculas pastori, et meum esse, jubere in ecclesia, non civium. Tunc ille habita prius longa disceptatione furia correptus discessit et ait: „Non tibi, sed Deo obedire

volumus.“ Et quoniam cives habent claves ab ecclesia, fecerunt vesperi maxima cum solemnitate promiscue omnibus campanis signa dare. Is autem, qui fuit dux pulsantium, est baccalaureus officialis meus et quidam sacristanus nomine Krzimniczky. In die Hus summo mane pro precibus more illorum campana ipsimet dederunt, ubi cum convenissent, hussiticas illas cantiones decantarunt ad horam vel ultra. Tandem ipsimet pro primo sacro maxima omnium campana signa dederunt, convenerunt illico plurimi civium et solemni musica sonantibus organis promiscue: Gaudeamus ɔc, nullo penitus sacerdote apparente, sacrum inchoarunt. Duravit res per horam aut ultra magna populi turba praesente. Venit igitur ad me dominus primas magna cum querela, quid novarum ageretur, quod nullus sacerdos altare accedat, quodque heri et hodie adeo solemniter pulsatum sit. Exposui rem a principio, quanto cum fervore heri me adierit Krzimniczky et quare me hodie sacra facere non permissurum; siquidem absque meo consensu id facere attentarunt: celebret, dixi, is, qui pulsavit. At primate vehementer rogante affirmanteque, se nil horum scire, propter seditionem cavendam sacrum unicum facere permisi, in quo praeter epistolam et evangelium est aliud cantatum nil. Haec hodie; aliud nihil, quam ut T. Celsitudo a feriis S. Galli hinc mihi migrandi det facultatem. Vale iterum viveque optime pater feliciter plurimos in annos. Rokyzanae in 8a. S. Petri et Pauli 1570

Indignus C. T. filius

Andreas Piessinus parochus Rokyzanensis.

---

570. Antonín arcibiskup Pražský napomíná konsistoř pod obojí, aby na místě kněze Martina, faráře u sv. Mikuláše v Menším městě Pražském, neustanovila jistého kněze, jmenem Turka, farářem, poněvadž hanebný život vede a jest kacíř.

1570, 20. července v Praze. — Konc. v arch. arcib. Pražského. Recepta ab a. 1570.

Antonius ɔc. Venerabiles devoti nobis in Christo dilecti. S. P. D. Intelleximus, venerabilem dominum Martinum, modernum ad sanctum Nicolaum in Minori civitate Pragensi parochum, brevi ab inde alio migraturum, in cujus locum successurum esse quendam sacerdotem cognomento Turcam; fama licet dubia, satis tamen probabilis, ad nos attulit, quam nos amore conservandae sive potius instaurandae amissae concordiae, pacis, pietatis atque adeo unitatis catholicae religionis cum valde cupiamus fore

falsam, non potuimus intermittere, quin pro muneris nostri exigentia vos tempestive officii vestri admoneamus, innuentes paterne, ut bene deliberetis, quid locis solemnioribus debeatis. Non enim vos latet, quod locus iste, quem diximus, propter aulae caesaris vicinitatem, populique majorem frequentiam, quae non ex hoc regno Bohemiae tantum, sed ex diversis etiam orbis christiani regionibus, diversoque hominum genere, nobilitate ac aliorum honorum atque dignitatum praerogativis eminentium undique eo confluit, ubi sane in primis opus esse arbitramus parocho viro discreto, circumspecto, pacis et concordiae amante, qui non doctrinae christianae tantum, sinceritate ac pietatis catholicae zelo ferveret, sed et vitae inculpatae testimonio praeluceret, unde melior spes aedificationis operis divini expectaretur, quam ex hujus nepharii hominis praesentia, a quo (velut a Turca publico et summo Christianorum hoste interitus corporum timetur) magis animarum Christi sanguine redemptarum exitium metuendum est. Is enim a principio adepti sacerdotii (quod a catholico praesule ementitus est) in omnibus locis, in quibus vixerat, assumpti sacerdotalis characteris honorem vitae suae turpitudine ita conspurcavit, ut illum quis merito habiliorem diceret ad praeficiendum lupanari, aut scholae omnium flagitiorum (velut hominem nec religiositatis nec publicae honestatis memorem) quam curae pastorali; propter quae turpitudinum patratarum genera ex omnibus ilis locis ignominiose explosus est.

Quod vero attinet ad fidei christianae ac veritatis catholicae dogmata seminanda, quae ibi conveniret docere, haec ab illo tanquam homine ignorante et spiritu vertiginis inspirato frustra docenda sperantur. Jam pridem enim in Deum ipsum, in ecclesiam ejus et in sacramenta suo blasphemo ore ab unitate communionis ecclesiae ac sanctorum se separavit, eamque de se suisque concionibus spem omnibus pietatis christianae amantibus hominibus praebuit, ut ab eo ejusque tumultuosis debachationibus nihil citius quam haereses in fide, incertitudo in doctrina ac seditio in plebe metuendae sint, ad quae vitia praecipue hoc nostro infelici, calamitoso et exulcerato saeculo totum fere orbem procliviorem esse, non Bohemia sola, sed multae aliae regiones cum suo excidio experiuntur.

Haec pericula vos vestris consiliis potius praecavere et praevenire debetis, quam lupum inter morbo infectas oviculas mittere diripiendas atque dilaniandas, cum omnino praestet (ut ante diximus) aliquem ibi constitui sacerdotem, virum pium, bonae ac irreprehensibilis conversationis, haeresum et sectarum non solum osorem sed extirpatorem, pacisque ac unitatis architectum, nam destructorum plena sunt omnia. Nec refert, quod is bonus homo Turca similis palati et gustus nonnullos homines (ut ipse est)

habeat applausores et sui tubicines, qui homini exterminando favent, illumque amplectuntur ac promovent, item et conantur quacunque tandem ratione illum huc intrudere, ut reliquam partem ecclesiae ruinam minantis dirueret. Sed magis arbitramur situm esse in vestro judicio atque authoritate, qui ibi ad clavum navis naufragantis sedetis, quam in ipso vulgo (quod re vera nihil aliud quam centiceps bestia est) cujus sententia an in potiorem an in deteriorem partem pronior sit, nemo vestrum est, qui non bene sciat. Haec voluimus vobis bono certe domus Dei zelo et animo paterno obiter inculcare et officii vos admonere, ut nihil in nobis pastorali sollicitudinis defuisse testemur, nihilque quod ad mutuam charitatem coalescendam et concordiam inter nos stabiliendam pertineat, ommisisse videamur, cujus voluntatis ejectis ejusmodi nephariis ac seditiosis rabulis si vos aequanimiter nobiscum studiosi eritis, nullum dubium est, quin exteres ad ecclesiae catholicae gremium sint paulatim redituri, haeresumque ac schismatum innumerae miriades per similes sycophantas exortae sincerae veritati sint cessurae. Bene valete! Datum Pragae 20 Julii ɔc 70.

Venerabilibus devotis nobis in Christo dilectis dominis patribus consistorii sub utraque specie communicantium.

---

571. Maxmilian II. poroučí zřízeným radám v království Českém, aby o žádosti administratora pod obojí v příčině obsazování uprázdněných míst při konsistoři, dobré zdání své podali.

Ve Špýru, 28. července 1570. — Konc. v místodrž. arch. v Praze. R. 109, 1—9.

Maxmilian ɔc. Vysoce urození, urození a stateční věrní naši milí. Jaké jest nám psaní velebný kněz Martin Mělnický, administrator pod obojí přijímajících, že opět jedna osoba z konsistoře, doktor Jiřík z Sudetu, ubyla a již jich toliko pět osob jest, učinil, poníženě prosíce, abychom tak, jakž za slavné paměti císaře Ferdinanda, pána otce našeho nejmilostivějšího, že administrator tu moc míval a u potřebách konsistoř pražskú starými a hodnými faráři dosazoval, to bejvalo, též jemu dopustiti ráčili, učinil, to vám odsíláme, a při tom vám poroučíme, abyste při času sv. Bartoloměje, kdež všickni pospolu budete, tu věc uvážili a nám dobré zdání své v tom, co by tu dále činiti bylo, oznámili. Dán v městě našem a říšském Špeyru v outerý den sv. Jakuba 1570.

572. Šebestián Střebský z Krušce, ouředník kláštera Plaského, žaluje konsistoři pod obojí na kněze Jana Popela, faráře v Kralovicích, že když s ním byl od práva Kralovického na „rathauz" obeslán pro nějaký desátek, kterýž tento kněz byl „ještě ho nezasloužívši všeho jinýmu odprodal", a tu, když on (Střebský) ho vinil, že „na ten čas ten desátek, není zúplna zasloužilý, a nedává se až při svatém Havle, jakž od starodávna vždyckny bývalo": že mu kněz Popel začal psů a lhářů nadávati; protož žádá konsistoř, aby mu to od dotčeného kněze nahrazeno bylo. Dán na Klášteře Plaském v sobotu před proměněním pána Krista léta 3c lxx°.

1570, 5. srpna — Orig český v arch. Pražsk. Rec. ab a. 1570.

---

573. Maximilian II poroučí zřízeným radám na hradě Pražském, aby na místě kněze Jana Turka, dříve faráře u sv. Mikuláše v St. m. Pražském, jenž proti zůstání se stavy českými v příčině dosazování konsistoře pod obojí za faráře u sv. Mikuláše v Menším městě Pražském ustanoven byl, o dosazení jiného kněze pod obojí se postarali.

1570. 4. září. Ve Špýru. — Opis v arc. archivu v Praze. Acta reform. 1676.

Maximilian. Vysoce urozený, urození a stateční, věrní naši milí! Zprávu toho jmíti ráčíme, že by po odjezdu našem císařském z hradu Pražského sem do Špeyru na tento sněm říšský kněz Jan Turek za faráře do kostela svatého Mikuláše v Menším městě Pražském podán bejti a předešle byvši na faře u svatého Mikuláše v Starém městě Pražském i jinde, nemalou příčinu osobou svou k nejednotě a nepokoji dávati měl. Což pokudž tak, jakž zpraveni jsme, jest, vidí se nám, že by to proti poslednímu zuostání našemu císařskému s stavy království Českého z strany dosazení konsistoře Pražské pod obojí, aby to všecko beze vší proměny v starém spuosobu až do šťastného příjezdu našeho zase na hrad Pražský zuostalo a trvalo, bejti chtělo. A protož vám milostivě poroučeti ráčíme, abyste přivezmouc k sobě důstojného Antonína arcibiskupa Pražského, věrného našeho milého, toho mezi sebou s pilností a bedlivě povážili i také na ty cesty, kterak by týž farář Malostranský odtud jinam podán a dotčená fara jinou osobou hodnou a pokojnou, jakž za starodávna bejvalo, pod obojí spuosobou dosazena bejti mohla, pomyslili, a pakli by se to nyní státi nemohlo a více v tom na nedostatku měli, o tom o všem nám zprávu dostateční spolu s dobrým zdáním vaším učinili, večiž my dále také nahlédnúti a v tom se náležitě a spravedlivě zachovati ráčíme. Na tom jistú a milostivú vuoli naši císařskú naplníte. Dán

v městě našem a říšském Speyru v pondělí po svatém Jiljí léta lxx°.

Zřízeným radám na hradě Pražském.

---

574. *Vratislav z Pernštejna, nejvyšší kancléř, sděluje arcibiskupovi Pražskému, že císař nelibě nese dosazení kn. Jana Turka za faráře na Malé Straně a posílá opis nejnovějšího nařízení císařského v příčině strany pod obojí.*

1570, 4. září. Ve Špíru. — Orig. v arch. arcib. Pražského. (opis v arch. zemsk).

Hochwirdigster in Gott Fürst, insonders vertrauter lieber Herr und Freundt! — Was den Tircken*) pelangt, her ich fast ungern, das er zu einem Pfarrer auf der Kleinseiten ist gemacht, dann ich stets von im gehert, das [er] ein peser klaffenscher Mensch ist. So ist es meinem pedenken nach etwas wider das, wie Ir. Mt. mit den Schtenden des Consistorii halben verpliben, nemblich das alle Sachen an einige Verkehrung oder Verneuerung sollen in alten Terminis pis zu Ir Mt. ob Got wil glucklichen Zukunft pleiben. Hab also nit unterlassen, die Sachen Ir Mt. fierpringen. Es gefelt Ir Mt. gar nit. So thuen sie auch darauf die Verordnung, wie es E. L. aus peyliegender Copey vernemen werden. — — Datum Schpeyer den 4. Septemb. 1570.

E. L. dienstwilliger Freyndt

Pernschtan.

Dem hochwirdigen in Gott Fürsten u. Herrn Herrn Antonio Erzbischofen zu Prag u. meinem insonder vertrauten lieben Herrn und Freundt, zu handen.

---

575. *Burian Trčka z Lípy, podkomoří království Českého, císaři Maxmilianovi II. zprávu činí o obnovení úřadů v městech královských o opatření jeho proti osobám reptajícím na daň třicátého peníze, a že města Ústí n. L. a Most o kněze pod obojí, kteréhož by si sami platili, žádají.*

1570, 15. září (paesent.). — Orig. v arch. místodrž. království Českého. R. 109/15. Nro 2.

Nejjasnější oc. Nejmilostivější císaři! Vaši Cské Mti poníženě oznamuji, jakž povinnost má ukazuje, že sem teď práci svů, po městech Vaší Cské Mti. v tomto království českém jedouc, ouřady obnovujíc, za několik téhodnův pořád konal,

*) Kněz Jan Turek.

a s pomocí pána Buoha všemohúciho, pokudž nejvejš možnost má postačiti mohla, i spolu s hoffrychtýřem, to jsme k nejlepšímu v těch obcech řídili a vedli, aby předkem čest a chvála Buoží, Vaši Cské Mti dobré a užitečné, mezi pak V. C. Mti věrnými poddanými řád, svornost a pokoj zachovánu býti a rozmáhati se mohl. Ač V. C. Mti tejna učiniti nemohu, že jsou mne řeči docházeli, kterakby někdeří lehkomyslní a nevážní lidé z všetečnosti nenáležitě na ublížení ne toliko sněmovního nynějšího, všemi třmi stavy království Českého zavřeného snešení, ale také V. C. Mti důstojenství před se bráti a z strany toho třidcátého peníze pomlouvati a klíti měli, což jest hned v těch všech V. C. Mti městech odemne přísně v plné obci dostatečně předkládáno i napomínáno, aby se toho nedopoũštěli, a ouřadu jest poručeno, aby nad tím obvzláštní pilnost a bedlivost jměli. Našel li by se ten který nevážný člověk, buď městský aneb odkudžkoli, aby hned vězením dostatečně byl opatřen a z toho nebyl puštěn, lečby se mně o takovém každém v známost uvedlo; však toho až posavád nic na mne od žádného z měst vznešeno není. Z těch pak V. C. Mti měst obvzláště dvě města, Oustští a Mostští, snažnou jsou na mne žádost, když jsem u nich byl, oustně i skrze supplikací vyložili, stěžujíc sobě, že nemají kněze žádného z strany pod obojí a lid obecní ve dni nedělní a v jiné svátky z města do okolních vesnic, kdež všudy kněží pod obojí jsou, k slyšení slova buožího a k užívání velebných svátostí běží, tak tudy město pusté zůstává, vždy mne i s pláčem žádajíc, abych se k V. C. Mti za ně poddané přimluvil.

Poněvadž slavné a svaté paměti J. Mt C. Ferdynand, pan otec V. C. Mti nejmilejší, jiným některým v tomto království městům, jako Kadaňským ɔc, aby kněze pod obojí jměli, milostivě dovoliti ráčil, abyšte se V. C. Mt tolikéž k nim milostivě láskou svou nakloniti, a aby kněze pod obojí chovati mohli, toho jim příti ráčili, uvolujíce se obojí v to, kterýž jim koli od V. C. Mti kněz dovolen bude, že jej na svůj vlastní groš a náklad bez újmy důchodův kněží pod jednou chovati a opatrovati chtějí. Jakž pak V. C. Mt z těchto jejich obou dvou suplikací ponížené a poddané žádosti jich i prosbě milostivě všemu obšírneji porozuměti moci ráčíte. A pokudž jest V. C. Mti další milostivá vůle, k V. C. Mti jakožto věrný poddaný za ně se přimlouvám, že V. C. Mt jim nebohým V. C. Mti věrným poddaným takové ponížené a snažné prosbě dobrotivě dovolíc, milostivě užiti dáti ráčíte, čehož se V. C. Mti jakožto věrní poddaní i se mnou každého času, poníženě odsluhovati nepominem. —

Vaší C. Mti. věrnej poddanej *Burian Trčka z Lípy* rukú vlastní.

Praes. 15. Sept. anno ɔc 70.

---

576. *Maximilian II. nařizuje podkomořímu království Českého (Burianovi Trčkovi z Lípy), aby osoby v městech, které proti svolenému sněmem třicátému penízi reptají, trestati dal, dále aby purkmistra a konšeli měst Ústí nad Labem a Mostu se žádostí jejich v příčině chování a placení kněží pod obojí na příjezd jeho do Prahy odkázal.*

Ve Špýru, 19. září 1570. — Místodrž. arch. v Praze, S. 260, Conc.

Podkomořímu království Českého.

Maximilian ɔc. Statečný věrný náš milý! Psaní tvému poníženému, kteréž jsi nám v několika rozdílných artikulích učinil, tomu jsme všemu, co v sobě obsahuje a zavírá, obšírně vyrozuměti ráčili.

Předkem, kdež nám o tom, že jsi těchto časuov pominulých po městech našich v království Českém jezdil, a v nich podle povinnosti své ouřady konšelské obnovoval ɔc, poddaně oznamuješ, takovou práci a bedlivou pilnost tvou, kterouž jsi při tom, že dotčení ouřadové osobami hodnými obsazeni jsou, jměl, od tebe milostivě a vděčně přijímati ráčíme.

Co se pak těch některých nevážných lidí, kteříž by strany svolení a vybírání toho třidcátého peníze klíti a lehkomyslně pomlouvati měli, dotejče, poněvadž jest se o to na jminulém sněmu obecním ode všech tří stavuov království Českého svolení a jednomyslné zavření stalo, a nyní by se proti témuž svolení sněmovnímu tak nevážně mluviti chtělo, tobě milostivě poroučíme, aby na to vedle nařízení tvého, kteréž si o tom, jakž toho dokládáš, učinil, a my sobě to oblibovati ráčíme, bedlivý pozor měl, a kdož by se toho koliv dále z osob městských neb jiných pod správu tvou náležejících dopustil, toho každého ku příkladu jiným trestati dal.

A jakož nám dvě supplikací tobě od purkmistruov a konšeluov měst Oustí nad Labem a Mostu podané odsýláš, za ně se k nám, aby vuobcí (sic) svých kazatele neb kněze pod obojí chovati mohli, přimlouvajíc, těm jsme také vyrozuměti ráčili. I nepochybujem, že v dobré paměti jmáš, jaké jest se snešení na dotčeném jminulém sněmu obecním mezi námi a stavy téhož království pod jednou i pod obojí strany toho artikule stalo, a protož nemohúc jim na ten čas na takovú prosbu jich žádné jisté odpovědi dáti, toho podle jmenovaného snešení a zuostání našeho s stavy až do šťastného příjezdu našeho císařského na hrad Pražský odkládati ráčíme. Což ty jim, aby se čím spraviti věděli, v známost uvésti moci budeš. — Dán v městě našem a říšském Špeyru v outerej po povýšení sv. Kříže léta ɔclxx°. 19. Sept.

---

577. *Nařízení arcibiskupa Pražského všem ženatým kněžím archidiakonatu Bechyňského, aby svých žen se odřekli. Následují prohlášení farářů v Doudlebech, Nových Hradech, Hořicích, Vltavici, Dvořišti Horním a v Stropnici.*

V Krumlově 1570, 7. září. — Orig. v arch. arcib. v Praze. Religionis fasc. V.

Ex mandato reverendíssimi atque illustrissimi principis et domini, domini Antonii archiepiscopi nostri Pragensis.

Notificatur omnibus et singulis sacerdotibus conjugatis, quatenus, si matrem sanctam catholicam et apostolicam Romanam ecclesiam in omnibus et per omnia recognoscere volunt, solemniter in manibus reverendi domini archidiaconi Bechinensis abrenuncient fidei illorum faeminis promissae fateanturque unacum eadem sancta Romana ecclesia coniugium sacerdotum anathema esse, a quo anathemate, in quod inciderunt, nisi contriti, confessi et legitime absoluti fuerint, a ministerio altaris suspensi maneant, ac ipsas faeminas ab hodierno die usque ad festum s. Francisci immediate sequentis omnino amoveant. Ultimo vero ad proximum festum Simonis et Judae coram Sua Celsitudine singuli personaliter se sistant sub poena centum sexagenarum irremissibilliter solvendarum, pro qua summa fidejussores per dominum archidiaconum recipiendos quilibet illorum sistat.

Actum Crumnouiae, sub sigillo officialatus Pragensis in vigilia Nativitatis B. Mariae Virginis anno 1570.

D. Thomas Albinus officialis et canonicus.

Laurentius parochus Daudlebensis. Quaecunque scripta sunt ex mandato reverendissimi atque illustrissimi principis et domini dom. Antonii archiepiscopi Pragensis et per dominum Thomam Albinum ab Helfenburg ɔc omnia praestare uolo sine detrimento animae meae.

(Těmitéž neb skoro stejnými slovy slíbili tito farářové):

Matheus Haug ex Novocastro, Veuceslaus Leitelius de Höricz, Sebestianus Sturmb ex Wultau, Nicolaus Genslerus, vicarius Mericensis Superioris.

Thomas Absynthius parochus Strobnicensis: Haec omnia, quae proposita nobis sunt, polliceor me obsequium praestare praeter detrimento animae meae.

Ego Laurentius, parochus Daudlebensis, fateor hoc meo chyrografo, me omnia approbare, sentire et agnoscere, quae in praesenti decreto domini officialis Pragensis comprehenduntur, abrenuntiareque coniugio non legitime a me contracto, pariturus in omnibus ordinarii mei praescripto. Sic me deus adjuvet et omnes sancti. Amen.

(Těmitéž slovy učinili ostatní výše uvedení farářové vlastní rukou písemné prohlášení)

---

578. *Purkmistr a rada Menšího města Pražského dávají nej vyššímu purkrabí hradu Pražského a místodržícím císařským odpověď na obvinění administrátora strany pod obojí: že přes rozkaz a zápověď jeho, administrátora, kněze Jana Turka za faráře přijali.*

1570, 26. září. — Orig. v arch. hrab. Nost. v Praze.

Vysoce urozený ꝛc. Dne včerejšího nemajíce volnějšího než do dneška protahu z oznámení V. M., coby sobě pan administrátor do nás strany kněze Jana Turka ztěžoval, sme porozuměli, že bychom přes rozkaz a k nám psaní učiněné jeho za faráře našeho přijali, čehož že jsme učiniti neměli; na to zprávu a odpověď naši abychom V. M. dali, jakž takové V. M. oznámení to šíř v slovích v sobě obsahuje a zavírá. I milostiví páni, předně týž pan administrátor, maje u nás za faráře býti, na tom s námi zuostal, kdyžby u nás déle býti aneb my jeho míti nechtěli, strana straně puol léta nápřed znáti dáti věděti jesti měla.

Druhé, že mimo takové snešení nic toho nám neoznámivši než u svatého Apolináryše na kázání svém: že jest čas dlouhý v podruží byl, ale že již v svém bude, to jest rozhlašoval.

Třetí, přezvěděvše a již tomu vyrozuměvše, že pan administrátor odpuštění pořádného od nás nevzal, o to k němu na faru jsme došli, dotázku naň tu sme učinili: takli tomu věřiti, že u nás býti nemá čili nic, máme.

Čtvrté, že do Betléma dal se uvésti bez vypověděni nám puol léta napřed dáti znání.

Páté, sa do Betléma zveden jak na posměch náš Bohu děkoval, že mu od nás pomoci ráčil a že čas dlouhý nejvyššího pana kanovníka J. M. mendíkem a služebníkem býti musil.

Šesté, že nám, abychom se jiným farářem teprv, dopustivši se toho mimo psané snešení naše, co dřív to líp sobě ptali, a že již jináč býti nemůž, tomu povolil jest.

Sedmé, že kněze Jana Turka za dobrého kněze maje jemu v Betlémě jemu kázati i jinde jest na něm toho se dožádavší dopustil a jinde aby za faráře, kdežkoli býti chce, jemu na vůli dal. Naposledy, že vědúc o tom, že u nás za faráře týž kněz Jan Turek býti má, s ním a on s ním skrz nejvyššího pana komorníka jest smířen, tak že ho za syna a on Turek jeho za otce jest vzal.

I milostiví páni! Poněvadž taková smlouva mezi náma byla, že jest nám napřed puol léta věděti znáti dáti měl, a on tak nepořádně a posměšně i postranně odpuštění jesti bral, to že milostivě pováženi ráčíte, kdo tu jeden druhému vinen jest. Ale

nám se vidí, že toho učiniti jesti neměl, než na smlouvu naši předešlú a společné snešení pamatovati a tak jakž náleží odpuštění vzíti. A na kázání jinde tak potupně o nás slova rozsívati vuobec, jako bychom nějací lehkomyslní býti měli, proti jisté vuoli a stavuov království tohoto snešení jedna strana druhú aby netupila, na to tuto od domácího to nám se přihoditi jesti nemělo; jináč tomu, co by tím mínil, domysliti se nemůžem, než že nás při farářích v ošklivost přivésti a v pokřik dáti mínil, aby kostel náš pustý bez pastýře slova božího a dítky bez křtu svatého a jiných církevních svátostí a křesťanských pořádkův tak pustý zůstal. — Protož, milostiví páni! měl-li jest to tak před se vzíti, jakož pak z této omluvy a proti nám snadně jeho předsevzetí, kteréž posavád se od něho umenšiti nemuož, vyrozuměti milostivě, jakú k nám láskú zapálen jest, ráčíte, tak-li to učiniti a se dopustiti měl. Nad to když nám tak oznámeno bylo, na dotázání naše, abychom faráře sobě jednali, tak sme učinili a jdouce pověst dobrá o dotčeném knězi Janovi, ano u sv. Mikuláše, v Betlémě i na mnohých místech v Starém městě Pražském z vůle pana administrátora slovo boží káže, jeho sám a za dobrého učeného muže maje, Betlímu jemu svěřil, z vuole pánuov konsistoře v městě Hradci jako přední ouřad a děkanství v království tomto maje. Což žádného tak lehkomyslného, neřádného kněze páni z konsistoře znalili by nectného muže býti a do těch míst saditi a voliti by neměli. My pak to o něm, že jim tehdáž tak hodným knězem byl, také s ním, aby farářem naším byl, sme jednali a hned J. M. nejvyššího pana komorníka i za to, aby s ním o to jednati ráčil, sme prosili. Ano že jest tak toho pan administrátor se proti nám dopustiti a tak nevzavši pořádného odpuštění jakž náleží, jest trestati i také s ním o kněze Jana Turka jednati nic méně i poručiti na jistý způsob ráčil, aby pan administrátor do jistého času z fary naší se nehýbal. V čemž i toho pána neuposlech, ale jakž nás málo sobě váže a za nic tak i J. M. oznámení, nicméně do Betléma se uvésti dal a jakú před lidmi o osobě J. M., jak by mendíkem ɔc byl i od nás že mu Buoh pomoh, jest opět nic méně v hněvu a závisti proti nám upokojiti se nemoha učinil. J. M. pak pán porozumívaje tomu a nestálostí v skutku, v řeči pana administrátora a i my knězi Janovi pro tu příčinu, že u nás farářem býti má, závistí jest hnut, ráčil jest J. M. je oba před se povolati a v mír a v svornost jako křesťanský pán uvésti: a tu pan administrátor jeho kněze Jana Turka za otce a on jeho za syna vzal. Co pak tu mezi nimi rozmlúváno o řádném a lepším kněžském obcování, my tím V. M. psaním nezaneprázdňujem, poněvadž J. M. nejvyššího komorníka v paměti zuostává, psaním pomíjíme. Však nemoha srdce svého, jak náleží, pan administrátor hněvu až po-

savád, kterýž se vždy nachází, vypustiti a témuž knězi Turko'i, že se z jistého o tom k nám pánuov komorníkuov psaní stěhuje, kterého pro vyrozumění toho výpis teď V. M. podáváme, tu on a konsistoř mimo předešlé jeho administrátora zuostání a podle J. M. nejvyššího pana komorníka jednání, ano jest o tom poučení se prvé o několik drahně hodin stalo, jest učinil a jeho kněze Jana, jak nejvýš býti muož, potupil, bez pochyby že sú páni konsistoř nepominuli V. M. též psaní i naši odpověď na ně danú ukázati. Což my nevěda co činiti, než V. M. a panuov komorátuov uposlechnúti, jim odpověď sme dali a na V. M. ukázali, což takové psaní naše učiněné za příčinami oznámenými, posměchu nám činění, súce k tomu lítostí nakloněni sobě tak ztěžovati, k čemu příčina jest daná, jistě nemají, kteréž žádným potupným obyčejem, jenž bychom vykládáni od nich býti měli, od nás se nestalo, nébrž přátelské snešení mezi stavy, tudíž majíce my takové poručení, podle kterýchž V. M. milostivého poručení my vždycky jako J. M. věrní poddaní a poslušní i V. M. poslušně se chováme, jakž pak bezpochyby jináč neráčili byste V. M., kdybychom se tak nechovali, proti nám žádného zalíbení míti.

Poněvadž pak, milostiví páni! vrchnosti naší vždycky poslušnu býti náleží a tomuto všemu z zprávy této naší již vyrozuměti všemu ráčí, jaké příčiny pana administrátora nám dány jsú byly, jak proti smlouvě a jistému snešení nepořádně odpuštění vzal, o nás po kostelích Pražských kázání učinil, odsud se odebral, fary nám pusté zůstaviti a zošklivením svým abychom i faráře míti a těch věcí, kteréž církvi svaté náleží, dojíti nemohli, jest před se bral, na to samého kněze Jana Turka fedroval, kázati dopustil; a výšeji na J. M. nejvyššího pana komorníka páně v tom se táhneme, když již často psanému panu administrátoru tyto věci k srdci přicházeti chtíce Betlím a Apolinaryše sv. kostel, tolikéž i naši faru držeti témuž Turkovi Betlému, fary jinde, i že chce jemu obzvláštně plat dávati, jest se uvoloval, svěřiti chtěl a dobrým býti uznával, jen aby u nás nebyl, zdali my horší město naše jako blíž stolice a zámku J. M. C. sme, to my nesoudíme, než V. M. to k uvážení zanecháváme. A protož poněvadž tak hodného, dobrého, šlechetného býti, jej fedrovati a toho dopříti jemu chtěl, kterak pak, milostiví páni, nyní tak jeho takovým býti pokládá? A poněvadž pak, milostiví páni, na sněmu obecním strany té věci pozůstaveno jest, jakž o tom milostivú vědomost míti ráčíte, prosíme, že při tom i jiném milostivě nás a nad tím i nad námi tudíž naší omluvú a nevinú ruku svú milostivú držeti, nás milostivě zůstaviti při tom ráčíte. Nebo my nikdá sme na to nemyslili, abychom panu administrátorovi čím zlým, ač měli sme příčiny, i tak pominúti to měli

aniž tak zuřiví býti, abychom se jakú žalobú a zlým odplacením a mstitedlným jako on proti nám béře, proti němu co toho a osobě jeho co ztěžovati a před se bráti mínili, ale vždycky na tom sme a šetříme, jak bychom V. M., pokudž nejvýš možné nám jest, ve všem poslušně se chovali a nejmíň co býti může za neprázdnění nečinili, a posavád tak se chovati míníme, ano ani tak, kdyby pana administrátora příčina tato nebyla, abychom to, co se nám jako od zprávcí a duchovního pastýře přihodilo, sobě nic neztěžovali, brž raději při naši pánu Bohu poručili a jemu, nechť pak jakéhokoli duchu proti nám jest, i to odpouštíme, věříce, že tuto naši omluvu milostivě přijíti a o nás sprostných a neučených lidech, aby jaké takové ublížení od nás díti a státi, krom příčinou jeho, se jemu mělo, věřiti neráčí; nébrž že V. M. i k J. M. C. pánu našemu s odesláním této zprávy naší nás výmluvna milostivě míti ráčí. Ačkoli rádi bychom to byli viděli, aby pánuov konsistoriánuov ztížnost, kterúž sú J. M. C. pánu našemu nejmilostivějšímu podali, nám do ruky naší dána býti mohla, s kterýmž dostatkem větším naši zprávu byli bychom věděli jakou J. M. dáti. Nebo my faráře vždycky od starodávna sobě sme volili a od administrátora nám v to vkračováno nebylo. S tím se V. M. k milostivému uvážení a k ochraně poručena činíme, a co se nám tu koli přihodilo od pana administrátora, od J. M. pana komorníka obšírnější zprávu vzíti ráčíte. Datum v outerý po sv. Maurici léta 70. Purkmistr a rada Menšího města Pražského.

---

579. Kateřina Šternberková z Lokšan oznamuje dru. Jindřichovi Skriboniovi, kapitolnímu proboštovi, že v Nepomnce a okolních vesnicích není žádných katolíků, a kdyby jim nebyl dosazen děkan Přeštický za faráře, že by sama byla nucena postarati se jim o kněze dle přání jejich.

Na Zelené Hoře, 1570. 20. října. — Orig. v arcib. archivu v Praze. Corresp. Antonii fasc. III.

Mein Gebet zuvor ehrwürdiger Herr Thumprobst ꝛc. Nachdem Ihr jungst verschienen bei mir zu Prag gewesen und vermelt, als seind S. G. der Herr Erzbischof bericht worden, wie meine Unterthanen zum Nepmuk entschlossen, dass sie nun ein Seelsorger, der da der römischen Kirchen nit zugethan, doselbst zu Nepmuk einfuhren und in die Pfarkirchen einsetzen wollten, welchs, dieweilen es zuvorn alldo anderst gehalten worden, mich als ihr Obrigkeit anstatt S. G. des Herrn Erzbischofes erinnert und gebeten, ihnen dasselbig nit zu vorstatten; dieweil ich aber dozumal von meinen Unterthanen keinen grundlichen Bericht gehabt, habe ich Euch endliche Antwort nit geben können und

kann nunmehr nit verhalten, dass ich derhalben obbenännte meine Unterthanen zum Nepmuk beschickt und sie dorumb befragt, welchs sie nit in Abrede gewesen, sondern dessen gepurlicher Ursachen vorgewandt, der Religionsachen halben, dieweil schon in diesem Städtel und Dorfern schier gar keine mehr sich mit der Ordnung der römischen Kirchen regieren noch gesinnt sein, ich aber so viel mit ihne gehandelt, dass sie sich fort, wie dann auch zuvor auf S. G. des Herrn Erzbischofs Zuschreiben verwilligt, sofern ihn der Herr Dechend vom Przessticz nach S. G. schriftliche Zusag itz unverzüglichen wird einsitzen, wollen sie ihn für ihren Pfarrherrn annehmen, dass er aber wollt an seine Statt ein Caplan, wie dan zuvor, hersetzen, der der Gemeine gar nit kunt vorstehn, und dadurch aus der Kirchen ein Unöd wurde, das bin ich sambt meinen Unterthanen nit gesinnt anzunehmen, sondern wenn S. G. des Herrn Erzbischofs Zuschreibung nit kunt zu dieser Zeit genung geschehn, kunt ich nun fort nicht länger auf dem Trösten sein, sondern muss meine Unterthanen der Gepuhr nach mit einem Pfarrherrn, der ihn tauglich, versehn. Solchs hab ich Euch auf. S. G. Begern nit verhalten wollen und bitt um unaufzugliche Antwort, dieweil es sich nit gezimbt, dass das Gotthaus und die Gemeine an [ohne] ein Seelsorger sein sollt. Hiemit die Gnade Gottes mit uns allen. Datum Grünberg den 20. Octobris anno lxx.

Katharina von Luxan, Wittib.

(Zevně:) . . . . . Herrn Heinrichen Schribonio der h. Schrift Doctor und Thumpropst des Capitels zu Sanct V. aufm Prager Schloss etc.

---

580. Kateřina Šternberková z Lokšanu a na Zelené Hoře Antonínovi, arcibiskupu Pražskému: že kněze Jana, kterýž od fary Plánické vzal odpuštění na faru v Nepomuce, vnutiti si nedá; než že Nepomuckým, poddaným svým dovolila, aby se sami duchovním správcem opatřili.

Na Zelené Hoře, 1570. 16. listop. — Orig. v archivu. arcib. v Praze. Corresp. Antonii archiepi fasc. III.

Modlitbu svou ɔc. Psaní od V. M. jest mi dodáno na Zelenou Horu v středu po sv. Martině, kteréžto přečetši jemu jsem porozuměla. A abych na každej artikul o dosti zbytečný v témž psaní doložené důminky, kterýchž jsem od vrchnosti své až posavád zbavena byla (jakobych se mimo náležitost a vo své újmě

při farách dítek svejch něčeho dočiniti měla) vidí se mi za nepotřebné. Než kdež toho dokládati v svém psaní račíte, že jest o tom knězi Janovi Plánickému poručeno, aby se na faru Nepomuckou stěhoval a tu farářem byl, i podávala sem já mu předešle také toho, však aby oumysl jeho byl, tomu sem rozuměti nemohla, nýbrž teď nedávných časů jest psaním svejm odpuštění vzal z fary Plánické a tak bych já nerada, aby mimo vůli svou k této aneb jiné faře mé potahován býti měl. A protož sem na žádost vosadních Nepomuckých, poddaných mejch a dítek mejch, povolení své dala, aby sobě správce duchovního, člověka hodného ptali, o čemž nepochybuji, že toho nepominou. S tím ꝯc. Dán na Zelené Hoře ve čtvrtek po sv. Martině léta ꝯc lxx.

Kateřina Šternberková z Lokšanu na Zelené Hoře.

(Antonínovi, arcibiskupu pražskému.)

---

581. *Arcibiskup Pražský Antonín žádá konsistoř pod obojí o vydání kněze Adama Rokycanského, který zanechav po sobě dluhů a jiných závad, uprchl a ke straně pod obojí přešel.*

1570, 24. listopadu. — Arch. arcibsk. Pražského „Emanata ab anno 1564 usque ad 1599“ pag. 14.

Antonín ꝯc. Ctihodní přátelé nám milí. Zpráva nás jistá došla, že jest ňákej Adam Rokycanský, kterejž pro nedostatek jeho, že prstu jednoho u ruky neměl, nemohl byl k svěcení připuštěn bejti; ale však potom, když sou se za něho někteří páni preláti kostela našeho pražského tak snažně k nám přimlouvali, kterýmž on, že chce tu při kostele zůstati a toho se odsluhovati, slíbil; jakž pak se i nám zápisem svým velice zavázal, sme jeho na přímluvu jich při těchto nyní pominulejch suchých dnech skrze dispensací ordinovali a [k] kněžství připustili i také při témž kostele jední[m] otcem duchovní[m], při kterémž bejti měl, a poživením neb vychováním opatřili. Zapomenuvše se nad týmž svej[m] závazkem, maje již první mši svou řádně podle nařízení církve svaté vykonati a sloužiti, pryč ušel a nemálo dluhů i jiných závad po sobě nechal a k Vám přikročil, kteréhož že ste Vy těchto dnův mezi se přijali. Protož Vás žádáme, se týmž Adamem Rokycanským ujistíte a jeho před nás jakožto kaplana a ordinanta našeho postaviti poručíte, abychom my pro takový učinek, kteréhož se dopustil, i o ty závady a dluhy, kterýchž po sobě zanechal, náležitě se zachovati k němu mohli. Odpovědi žádáme. Dán v domě našem arcibiskupském v pátek po svatém Klimentu leta ꝯc 70.

---

582. *Kněz Jan, farář pod obojí v Petrovicích v děkanství Sedlčanském, popisuje, kterak od Václava Zahrádeckého z Vlčí Hory ve faře své byl ztýrán.*

1570, v prosinci. — Orig. v arch. arcib. Pražsk. Recepta ab a. 1570.

Ten čtvrtek po Sv. Mikuláši [7. pros.] v dvě hodině na noc taková mi se jest věc přihodila na faře mé Petrovské v tom pokojném místě na gruntech jeho Mti pána z Rozmberka. Když jsem se strojil ležet jíti, tehdy přišedše nějaký Václav Zahradecský z Vlčí Hory sám třetí s pomocníky svými s kordy, s sekerami na faru tlukouc, aby jim bylo votevříno. A já nemajíc a nevědouce kdo jest. jedno i druhé sem se ptal, kdo to tluče ke mně tak pozdě, a co chce aby mi oznámili. A pachole vyšedše ven tolikéž se jich ptalo co chcete; a oni změnivše sobě řeč pravili, jmenujíce se býti z nějaké vsi Dobrošova: Přišli jsme, aby kněz Jan posloužil dítátku křtem svatým. A já jim dím: Co jste nemohli jíti a nésti ho do Kovačova k svému faráři, poněvadž jste z té vosady? A oni řekli, že ho doma není a také se s námi nechce smlouvati a že jest lotr, zrádce a pes. A já domnívaje se a věře jim toho, že jest v skutku tak, což oni praví a zač prosí, kázal jsem jim vodevříti. Tu oni přišedše do světnice podávajíc mi ruku a vítajíc se se mnou posaditi jsem se jim kázal jakožto dobrým lidem domnívajíce se, že oni jsou ke mně dobrým oumyslem přišli. A jakž jest chutě dosedl Václav Zahradecký kázal sobě píti dáti, a já nemajíce co ani čeledína ani kuchařky doma řekl jsem, pošlete sobě sami, však máte služebníky. Tu pak pan Václav Zahradecký řečí ke mně nenáležitě v tom místě pokojným mluvil, že jest pánem té fary: A tebe vysniedený (sic) pope, kdybych sobě nevážil, že bych tě z ní vyhnal, dávajíc chlapy, popy, lotry a zrádce bez příčiny. A já jsem jemu pověděl: Že ty té moci nemáš, aby ty mne měl z ní vyhnati; protož já takových hostí nechovám a vo ně nestojím, neb není zde krčma ani hostinský duom, ale jest pokojný duom a místo svaté. A ten nepomeškavše uhodí mne poličkem a po té chytivše mne po zadu dal jest mnou vo zemi, tu jest mne mordoval, bil nenáležitě a zamordovati chtěl dobyvše kordu v tom pokojným místě na faře; až ten jeho pomocník Matouš Trauhně jemu řekl: Pane Václave pamatujte se co děláte, však již dosti má. Tu hned vstavše se mne, chtěl jest mne kordem prohnati; ale ten Matouš Trauhně jemu nedupustil ale mne zaskočil. A já vida že nezbytí a nemaje nic v rukou odběhl jsem svého statečku i vší čeládky a běžel jsem pro sousedy, pro kostelníky a pro rychtáře; a než jsem já přišel a sousedy svolal, všickni zutíkali nabivše se a napoličkovavše se čeládky

mé jak se jemu dobře líbilo. S tím přes ploty přeskákali a zutíkali. A to jest v skutku; tak to buohdá k svému svědomí a k ouřadu kněžskému přijíti chci.

Kněz Jan, farář Petrovský.

(Zevnitř:) 1570 Kněz Jan farář v Petrovicích, v děkanství Sedlčanským, sub utraque.

Dodatky.

Zpráva o jednání arcibiskupa Pražského s konsistoří podobojí v příčině stížnosti, kterou kněží a mistři této konsistoře byli podali arciknížeti Ferdinandovi proti Janovi faráři sv. Mikuláše v Starém a proti Janovi faráři sv. Michala v Novém městě Pražském.

1565, 20, března. — Konc. v arch arcibis. v Praze. Parochialia M.

Na milostivé nejjasnějšího arcikníżete oc Jeho Mti poručení z strany konsistoře dolejší Pražské a obviněnejch dvou kněží fárařuov v Praze správa sepsaná.

Na milostivé poručení Jeho Mti arciknížecí když 19. dne března měsíce jsou kněži fařářové a mistři konsistoře dolejší Pražské při přítomnosti Jeho Mti pana arcibiskupa a kapitoly kostela Pražského osobně přistojící byli, přečtena jest jim supplikací, kterouž sou Jeho Mti arciknížecí podali, jichžto na větším díle jména vlastní rukou sou podepsána; a mluveno jest k nim bylo, kterak by někteří o nich se domnívali, jakoby ne všickni dobrovolně se měli podpisovati ano i někteří z nich, že by pouhou nenávistí vedeni jsouce, zoumyslně na kněží obviněné, to jest kněze Jana faráře svatého Mikuláše v Starém a kněze Jana faráře svatého Michala v Novém městě Prazském suplikovati a žalovati (jim na těžkost nastupujíc) měli. Protož aby pověděli, znají-li se všickni i jeden každej k podepsání svému a nebo byl-li je kdo k tomu od kohož koli nucen čili nic. Tu oni consistorianové kněží a mistři všickni společně i také každej obzvláště přiznali se k podpisu svému dobrovolnému i ti, kteří sou se byli nepodepsali, přede všemi zvali se též to, co jest v suplikaci konsistorianuov dotčenejch na ty dva kněze prožalováno, že jest to tak a tolikéž od nich v konsistoři, že to v své uši slyšeli ano i toho doložili, že sou mnohem víceji a hanlivěji z oust těch obvinění slyšeli, mluviti než v té supplikací jest napsáno.

Po přiznání pak dosti v obšírnejch slovích od konsistorianuov mluveno jest, o instrukcí od Jeho Mti Císařské slavné a svaté paměti jim vydané, kterak sou se vždycky tak chovali, chovají

a chovati míní, jakožto věrní a poddaní, jakž táž instrukcí jest jim vydána. A proto když mnozí lidé dobří přicházejí žalujíc jim na jmenované obviněné kněží, jak svejm hanlivejm kázání[m] a mluvení[m] mnohé zhoršují, a nemohúc jich oni konsistorianové po častém i otcovském napomínání i také Pražané napraviti a od jich zlého hanlivého a bouřlivého předsevzetí odvésti, že jsou již to museli na Jeho Mt. arciknížecí pro své svědomí (jakožto ti kteří sou se k instrukci jim vydané zavázali) vznésti, kteréžto instrukcí vejpis se tuto podává.

Potom i tíž kněží obvinění z vězení júce vypuštěni a před Jeho Mt pana arcibiskupa a jiné preláty před jménované sou puštěni a tu hned táž instrukcí slovo od slova, jakž zní, jest jim přečtena a při tom od konsistorianův jest k nim řeč učiněna, na tu instrukcí že jsou přijati a ne jináč, podle kteréžto slibovali sou se poslušně a poddaně ve všem (nic toho nepobíhajíc, což v ní stojí podle dobrejch starejch pořádkuov od církve svaté nařízených s nimi se ve všem srovnávajíc) chovati, ješto jinak žádného, kterýž by se tak nechoval, nepřijímali sou a nepřijímají.

I táž supplikací jest jim přečtěna, kteráž na ně od konsistoře Jeho Mti arcibiskupa podána byla, a dotázka na ně jest učiněna, co k tomu říkají, znají-li se k těm artikuluom a k tomu hanlivému mluvení, kteréž učinili o mši, přímluvách svatých, prosbách za mrtvé a jinejch ceremoniích, kteréž se v církvi užívají anebo mluvili jsou to čili nic. Ale oni dali to nejprve za odpověd, že se v tom nepamatují, aby měli to anebo co takového mluviti. Až potom písař přísežný z konsistoře dolejší přítomen súce, z manualu jakž po nich psal, co sou mluvili, před nimi přečetl, což se dobře s tou supplikací na ně podanou srovnávalo, tu od kněze Jana faráře svatého Michala obviněného odpověď dána, že jest to mluvil o mši a knihách Machabejských a ceremoniem že nezvykl ale z slova buožího že chce napraven bejti. Od kněze pak Jana faráře svatého Mikuláše také obviněného propovědíno, že chce vrchnosti své hlavu skloniti a poddán bejti. Naposledy pletli oba obvinění řeči, tak že se jednak znali jednak neznali až i hojemství, aby mohli na to pom[ysliti], žádali. I rozkázáno jim vystoupiti a zase aby se do kázaného jim místa navrátili.

Tehdy Jeho Mt pan arcibiskup s konsistoriany dolejší konsistoře ráčil jest mluviti a na ně toho podati, co k tomu říkají, své zdání aby oznámili, aby relací a správa Jeho Mti arciknížecí, poněvadž Jeho Milosti ta vůle jest, učiněna byla. Oni vyšedše ven a uradivše se, toto za odpověd dali: že svého zdání nemohou učiniti, poněvadž by neporozuměli, co ti obvinění myslí, ani chutně k artikulom hanlivejm na ně v supplikací podanejm

znáti se chtějí ani nechtějí, také že jsou nemohli rozuměti, zdali by chtěli napraviti a nebo nic, k čemuž také i kapitola kostela Pražského přistoupila a společně na tom jest zůstáno, aby se ten den a přes noc až do druhého dne těm kněžím obviněnejm na rozmyšlení dalo, aby pomyslili na to, chtějí-li se k tomu, z čeho jsou obviněni, znáti, tolikéž chtěli-li by napraviti nebo nic, na to světlou a psanou odpověd aby dali, s čímž někteří z prelatuov obojí strany k nim, aby jim to oznámili, sou posláni. Nejposlíze konsistoř zavázala se a jeden každej obvzláštně připověděl, že to co jest tu jednáno bylo, v tajnosti bude zachováno, aby toho snad spíš někde, kdež nenáleží nežli tu, kdež náleží, nezvěděli.

I nazejtří podle vyměřeného jim času ti dva kněži obviněn tak jsou učinili a odpověď dvojí tuto dali, kteráž se také při této správě podává.

Actum 20. Martii anno 1565.

Zápis o tom, že dle zprávy administrátora Jana Mistopola arcibiskup Pražský hodlá vysvětiti bohoslovce pod obojí.

1565, 6. dubna. — (P) fol. 209.

Actum fer. VI. post Laetare, 6. Aprilis die.

J. M. pan administrator kněz Jan Mistopolus relací učinil v úřadě, že J. M. pan arcibiskup chce ordinovati, ač s těžkostí, naše žáky na přímluvu pánův, a že zejtra bohdá chce jim dáti minores ordines a presbyteratum v tom čase inter Pascha et Pentecosten, a že oznámil, že J. Mti pana arcibiskupa více nechce za to starati, aby extra tempora měl žáky ordinovati, ale aby se srovnali s jejich pořádky.

Administrátor Mistopol oznámil konsistoři, že arcibiskup neordinoval bohoslovce pod obojí.

1565, 17. dubna. — (P) fol. 209.

V úterý post Palmas.

J. M. administrator kněz Jan Mistopolus relací učinil v úřadu, že J. M. pan arcibiskup v sobotu maje ordinovati naše mládence toho neučinil, a když s J. Mí o to rozmluvil, že jest odpověditi ráčil, že toho učiniti nemůže, aby je ordinoval proto, že jest jemu se stala zápověď, a že páni administratorové tím nic vinni nejsou. Ačkoli pak poslal připsání k panu administratorovi, a on pan administrator že slyšel, že jednak tím vinni páni administratorové, jednak páni konsistoriáni. A protož že k J. M. došel,

a on oznámil, že má zápověď, a že od ordinování přestati musí: a v tom že měl melancholii a někam odjel.

„Pan Mistr Jindřich Kuryus z Helfenberku 2c poznamenati dal, že chudým kněžím půjčuje z těch peněz, které na jeho podíl se dostaly podle kšaftu nebožtíka kněze Václava Ledeckého. Actum sabbato post Divisionis apostolorum 1565.“

1565, 21. července. (P) fol. 209, a.

Maximilian II. poroučí arcibiskupovi Pražskému, odvolávaje se na dřívější své nařízení, aby žáky pod obojí k stavu kněžskému vychované na kněží dosvětil.

V Augšpurku, 1566, 31. ledna. — Opis v arch. metrop. kapit. v Praze Codex O-3. fol. 215.

Maximilian druhý, z Boží milosti volený římský císař a Uherský, Český 2c král 2c. Duostojný, věrný náš milý! V paměti milostivé jmíti ráčíme, jaké jsme psaní tobě předešlého času na mnohé a veliké žádosti kněžstva pod obojí z strany svěcení žákovstva jich na kněžství učiniti ráčili. I vědětiť milostivě dáváme, že jest opět na nás od dotyčné strany a kněžstva pod obojí i také některých osob světských poníženě vznešeno, kterak by ty, počnouc některé žáky jich světiti a dadouc jim již některé svěcení, jich dosvětiti se zbraňovati měl, poddaně nás prosíc za toto milostivé poručení naše k tobě, čehož jsme jim, znaje věc slušnú a pobožnú býti, odepříti neráčili. A protož jakž prve i nyní jest milostivá vuole a poručení naše, aby takové žáky, kteréž již, (jak dotčeno) světiti počal, přece dosvětil, tak aby strana pod obojí mohla kněžími na tento čas opatřena býti a se spokojiti, a my, jakž jsme toho předešle v psaní našem doložiti ráčili, nepomineme skrze oratora našeho při jeho Svatosti papežské v Římě dáti jednati, aby od Jeho Svatosti tobě moc žáky na kněžstvo pod obojí tak, jako i pod jednou světiti, dána byla.

Toho jsme tebe jakž i předešle milostivě tejna učiniti neráčili. Dán v městě našem a říšském Augšpurku ve čtvrtek po sv. Pavla na víru obrácení, léta 2clxvl°. a království našich Římského čtvrtého, Uherského třetího a Českého sedmnáctého.

Maxmilian. *M. Walter.*

Duostojnému Antonínovi, arcibiskupu Pražskému, věrnému našemu milému.

Maxmilian II. žádá od arciknížat Ferdinanda a Karla zprávu v příčině žádosti stavů českých pod obojí za dovolení, aby směli konsistoř svou sami obsazovati a administrátory voliti, poněvadž stavové dovolávali se svědectví jmenovaných arciknížat, že jim to od cís. Ferdinanda I. bylo slíbeno.

Ve Vídni, 7. února 1568. — Souč. opis v arch. česk. místodrž. R. 109. 1—9.

Maxmilian ɔc. Wir fuegen Eur Lieb freundlich und bruederlich zu wissen, dass uns die Stände der Kron Behaimb, so der Confession sub utraque verwont, auf jungst gehaltnem Landtag zu Prag neben anderen, inmassen hievor fur weiland der Röm. Kais. Mt, unserm geliebten Herrn und Vatern, hochlöblichister und milder Gedächtnus, gleichfals beschehen, unterthäniglich ersuecht und gebeten, das wir ihnen das Consistorium sub utraque zu besetzen, die Beisitzer desselben der Nothdurft und Glegenheit nach abzusetzen, ihre Plätz mit andern gottsfurchtigen, gelehrten und tauglichen Personen zu bestellen, die Administratores zu erwählen, und aus ihrem Mittel vom Herrn- und Ritterstand Personen, auf welche das Consistorium ihren Respect haben und von ihnen mit Rat und Hilf geschutzt und handhabt werden sollen, althergebrachtem löblichem Brauch nach, dabei sie von vielen Kaisern und Kunigen erhalten worden wären, zu verordnen gnädigist verstatten und zuelassen wollten. Welche Sach wir, weil sie hochwichtig und sonderlich aus diesem Bedenken, dass die Ding uns als regierendem Kunig zu Behaimb und ihre Obrigkeit, und nit den Underthanen anzuordnen von Billigkeit wegen zustehen und geburen sollte, bis auf unsere nägst, wills Gott, gluckliche Wiederankunft in die Kron Behaimb gnedigist eingestellt und verschoben haben. Demnach sich aber bemelte Stände jungist zu Prag in ihrem mundlichen Furbringen auf höchstgedachtiste Ihre Kais. Mt., dass ihnen dieselbe noch in verschienen 62. Jahr auf ihr gleichmässig Suechen gnädigiste Vertröstung und Zuesag gethan hätten, sie diesfalls nit allein bei ihrem löblichen Gebrauch und Gewohnheiten verbleiben zu lassen, sonder ihnen auch obberurte gebetne Verneuerung des Consistorii, Erwählung der Administratoren und Zuordnung der Defensoren gnädiglich zuegelassen, und sich deshalben auch auf Eur Lieb und den durchleuchtigen ɔc Erzherzog Karln ɔc Sein Lieb, so dazumal darbei gewesen sein solle, solches alles von Ihr Mt. gehört, und des guet Wissen hätten, underthänigist referiert und gezogen; und uns aber darumb gar nichts bewusst, kunnen auch nit wohl glauben, dass Ihr Mt. ihnen solches also simpliciter zuegelassen und bewilligt haben solle. Derhalben ist unser freundlichs und pruederlichs Gesinnen, Eur Lieb welle sich dises Handls bei sich selbst

erinnern und soviel derselben obangezeigter oder sonsten anderer zu dieser Sachen gehörenden Artikel halber bewusst sein mocht, uns zu fernern Bedenken freundlich und pruederlich zueschreiben, inmassen wir dann von Ihrer Lieb Erzherzog Carln gleichfalls ihren Bericht darumben abfordern, damit wir uns kunftig desto pesser zu der Sachen resolviren und merbemelte Ständ, welche sonder Zweifel auf unser Ankunft derhalben ferner bei uns anhalten werden, der Billichkeit nach, bescheiden mugen. An dem erzeigen uns Eur Lieb ein angenembs, freundlichs Wohlgefallen und sein derselben mit Freundschaft und bruederlichen Willen jederzeit wohlgeneigt. Geben Wien den 7. Februarii Anno 1568.

An die Furst. Durchl. Erzherzog Ferdinanden ɔc. In simili an Erzherzog Carl.

Další dodatky.

Administrator a kněží konsistoře Pražské pod obojí způsobcu přijímající stěžují si císaři a králi Maximilianovi II. do mnohých kněží bludných, nemravných, ženatých a konsistoř, že jim povoliti nechce, hanících, i žádají císaře, aby „nevěru sektářskou, nepobožnost a rozpustilost kněžskou přetrhl“ a řádné kněží chránil.

1569, 17. prosince. — Orig. v c. a k. státním archivu ve Vídni. — Rkp. 595, II. (290), fol. 6.

Nejjasnější a nejnepřemoženější císaři, králi český, pane, pane náš nejmilostivější. Všemohoucího věčného Boha chválíme, že VMti Cské i Jí Mti císařové, paní naší nejmilostivější, ráčil dáti ve zdraví do tohoto království a na hrad Pražský přijeti á račiž dáti, nejmilostivější Bože, aby VMt Cská v tomto království všecko dobře a šťastně jednala a zjednala, což by bylo předkem ke cti a chvále boží, potom také k obecnému a VCské Mti dobrému, užitečnému a potěšitedlnému.

Při tom, najmilostivější císaři, VCské Mti pokorně my kněží oznamujeme, kterak těchto nešťasných časův v zemi této velicí bludové a roztržitost u víře a náboženství mezi kněžstvem i světskými vznikla jest i běží a zvlášť mezi kněžstvem svoboda tělesná a rozpustilost, tak že i ženiti se a ty, kteříž by se neženili, potupovati a svou všetečnost a hřích oustně i mnohým psaním vymlouvati a zastávati smějí a nás, svou vrchnost, proto, že jim v tom povolovati nechceme, neobyčejným haněním skrze traktáty své dotýkají a zlořečí bez našeho všeho provinění.

Čehož sme tajna neučinili Jich Mtí pánův místodržících VCské Mti, však až posavad ani na Jich Mt ani na nás ani na předešlé rozsudky a VCské Mti rozkazy nic nedbají.

Dále i to vznášíme, kterak mnozí řádné kněží, kteří podle VCské Mti obecného sněmovního snešení se chovají, zlehčují, hanějí a rozličně i na statcích vlastních i duchovních utiskují a vejtržné, neposlušné a ženaté kněží zastávají, chovají a fedrují na zlehčení úřadu VCské Mti, čímž mezi lidem veliká a škodlivá pohoršení vznikají a k Bohu žalostivá naříkání se dějí. My pak, ač úředníci mezi kněžstvem od VMti Cské jsme ustanoveni, však toho zlého přetrhnúti a jemu odolati nemůžeme.

28

Protož pro Boha a milosrdenství jeho ponížené prosíme, aby při tomto příjezdu VMt Cská ráčila v ty nezpůsoby milostivě nahlédnouti a je k nápravě přivésti, aby ráčila přetrhnúti nevěru sektářskou, nepobožnost a rozpustilost kněžskou, řádné pak kněží a věrné aby ráčila při svobodě stavu duchovního zůstaviti a zvlášť úřad konsistoře, aby tak zlehčován nebyl, opatřiti, tak aby v řádu náležitě ctěn a chválen mohl Bůh býti, k dobrýmu duchovnímu i světskýmu obecnímu tohoto království, a v něm i jednoho každého, v kterémžto řádu a dobré svornosti Buoh přikázal býti požehnání a životu.

A my za VCskou Mt i za Jí Mt císařovou a Vašich Mtí dědice, pány naše nejmilostivější, i všecken ten duom slavného rodu Rakouského ustavičně Pánu Bohu se modliti budeme, aby všecky věci dobré a potřebné, duchovní i tělesné VCské Mti dávati ráčil. Datum v sobotu po svaté Panně Lucii léta Páně ɔc šedesátého devátého.

VCské Mti poddaní a věrní kaplani

administrátor a kněží konsistoře Pražské pod obojí způsobou tělo a krev P. Krista přijímajících.

Administrator a kněží konsistoře pod obojí odpovídají císaři na poručení jeho, aby obšírněji vysvětlili zprávu svou o zmáhání se bludů, sekt a roztržek ve víře a náboženství, zvláště mezi duchovními, a jmenovali takové rozsévače bludů: že to nemohou učiniti, nechtějí-li proti konsistoři vzbuditi ještě větší nenávist. Prosí o nápravu.

1570, 13. ledna. — Orig. v c. a k. státním archivu ve Vídni. — Rkp. 595, II. (290), fol. 5.

Najjasnější a nejnepřemoženější římský císaři a uherský, český ɔc králi, pane, pane náš nejmilostivější. Jakož jste VCská Mt svým dekretem jistým nám své milostivé poručení učiniti ráčili, kdež sme VCské Mti v známost uvedli z strany velikých bludův, sekt a roztržitostí u víře svaté a v náboženství mezi světskými i duchovními a zvláště mezi duchovními v tomto království Českém, a kterak bychom ženatých kněží neobyčejným haněním v traktátích dotýkáni byli, abychom to VCské Mti obšírněji a srozumitedlněji doložili a vysvětlili, a zejména osoby, kteříž by z duchovních aneb z světských takových bludův rozsévači a sektáři byli, oznámili a poznamenané v spisu co nejdřív, tím nemeškajíce, podali: i nechceme toho VCské Mti tejna učiniti, že sme na VCskou Mt toliko takové vznešení o vobecní věc obecně učinili podle povinnosti ouřadu svého, což všem zjevné a pa-

trné jest, a o čemž VCská Mt také své mandáty rozepsati a rozeslati po všem království ste ráčili.

Prohlídajíce k tomu jakožto kněží a správcové duchovní, abychom na lidskou těžkost nenastupovali, neb ráčí VCská Mt nemožnost naši znáti, kdyby osoby jmenovány býti měly a ta věc právním a soudním pořádkem jíti by měla, že bychom my k tomu vystačiti nemohli a k zvošklivění většímu a v nenávist konsistoř by i s námi vydána byla, a některým z nás snad by tudy i mnohá nebezpečenství nastala, neb což jest od nás supplikováno, to jest v pravdě tak a jest spravedlivě supplikováno a jistotně potřebuje opravdového a časného přetržení a napravení.

Protož VCské Mti pokorně žádáme, aby VCská Mt ráčila nás v své laskavé ochraně a paměti míti, a to, což jest tak buď mezi duchovními nebo světskými nepobožného a pohoršitedlného z strany náboženství anebo dobrých mravův a řádův růsti a rozmáhati se počalo, to pokojně skrze jisté VCské Mti poručení a nařízení přetrženo a k nápravě přivedeno bylo. A což byšte tak VCská Mt pro čest a slávu boží a rozmnožení svaté církve obecné křesťanské v tomto království z strany napravení pobožnýho a ctnostnýho života mezi lidem v straně naší pod obojí spůsobou tělo a krev pána Ježíše Krista přijímajících vyříditi ráčili, toho pán Buoh VCské Mti i VCské Mti dědicům ráčí hojná odplata v tomto i v budoucím životě býti. Datum v pátek v ochtáb božího křtění léta ꝯc 70.

VCské Mti poddaní a věrní kaplani

administrátor a kněží konsistoře Pražské
pod obojí spůsobou přijímajících.

Druhý, obšírný stížný spis konsistoře pod obojí k císaři, v kterém podrobně vypsány jsou bludy mezi lidem v Čechách šířené, a jmenováni kněží ženatí.

1570, 13. ledna. — Orig. v c. a k. státním archivu ve Vídni. — Rkp. 595, II. (290), fol. 13—15.

Najjasnější a nejnepřemoženější římský císaři a uherský, český ꝯc králi, pane, pane náš nejmilostivější. Jakož VCská Mt na suplikaci naši poníženou milostivě poručiti ste ráčili, abychom to, což sme na VCskou Mt z strany bludův a roztržitostí u víře a náboženství v tomto království vznesli, obšírněji a srozumitedlněji vysvětlili, jakž šíř VCské Mti milostivé poručení zní a ukazuje: I nech[ce]me toho VCské Mti tejna učiniti, že proto sme na VCskou Mt takové vznešení toliko obecně bez specifikování podlí povinnosti ouřadu svýho učinili, že jest o věc

obecnou a všem vůbec naskrz známou, o kteréž v milostivých a svatých mandátích svých již od mnoha let slavné a svaté paměti pan otec VCské Mti nejmilejší zmínku činívati ráčil, maje o tom jisté správy, jakž i VCská Mt v tomto nejposlednějším mandátu též učiniti ste ráčili.

Protož snášelo se u nás, že bez specifikování našeho mohlo by to zlé nějakým jistým obecním nařízením od VCské Mti pokojně přetrženo býti, ano i proto oznámili sme to obecně, že známe, ujímati se nám o takové veliké věci s osobami zvlášť znamenitějšími že jest věc těžká a nákladná a my že mdlí a chudí sme, však přes to k milostivému poručení VCské Mti, pokudž u nás možné, to chcem VCské Mti šíře a světleji oznámiti.

Napřed dokudž sou administrátor a konsistoř v své moci a vážnosti od duchovních i světských držáni byli, potavad bludové a neřádové v náboženství svého průchodu jsou neměli, než jakž ti sou zlehčeni, a bez jich vědomí a dobrovolného povolení osoby světský sobě sami děkany, faráře a kněží volí a na fary jednají a je proti témuž ouřadu zastávají, tím způsobem kněží rozpustilí a bludové, majíce ty, kteříž by je zastávali, průchod mají.

Bludové pak tito vůbec mezi lidmi jsou a běží v tomto království:

První, že sama víra ospravedlňuje a skutkové dobří že k spasení nepřináležejí, z kteréhožto bludu to pochází, že se lidé z všeliké pobožnosti a pocty boží zevnitřní skutečný, z řádův a ceremonií i z jiných dobrých skutkův jakožto nepotřebných k spasení vyvozují a v všelikou nepobožnost, v nelásku a nesvornost i ve všecku svobodu zlou proti přikázání božímu vydávají.

Item tento blud mezi lidmi jest, že toliko dvě sou svátosti křesťanské, totižto křest a svátost oltářní, a tudy lidé o pokání, pokud jest svátost, nechtí netoliko věděti, a'e ani slyšeti.

Item blud, že kněží křesťanští ničím se nedělí od světskýho lidu, než posluhováním prostým církevním, než aby oni byli faráři tajných věcí božských a majíce moc jedno rozhřešovati od hříchův, druhé býti a slouti kněžími od oběti přenejdůstojnější Novýho Zákona těla a krve Pána Krista na mši svaté, tomu místa dáti nechtí a posmívají se, a z toho jiný blud pochází, že mše svatá s svými řády a ceremoniemi není než kejklířství, kteréhožto bludu chytivše se někteří před svatou mší a zvlášť před pozdvihováním těla a krve boží z kostela utíkají, což svýma očima vídati musíme.

Item bloudí, když podle dobrýho a velmi užitečného starobylýho vobyčeje tělo boží na oltáři se vystaví a s ním se procesí děje, to modlou nazývají a jemu se poklonou náležitou klaněti nechtějí.

Item bloudí, když svátkův a postův od církve svaté nařízených držeti a zachovávati nechtějí.

Item bloudí, když modlitby za mrtvé, kteréž v této zemi hned od počátku přijetí svaté víry křesťanské, i v straně naší zachovávány byly, zamítají.

Item bloudí, když zpívání svaté obecné církve od starodávna zachovávaná proměňují a opouštějí, a jiná od osob ledajakýchs skládaná v kostelích zpívají, což i my z konsistoře časem to od nich slejchati musíme.

Také v tom bludu lidé mnozí sou, že biskupy řádný Antikristy a kněží, kteří od nich ouřad svatýho kněžství přijímají, Antikristovými kněžími býti soudí a praví.

Item blud běží, že přísaha, která se v věcech soudných děje, jest smrtedlný hřích.

Item že kněží ženiti se mohou a mají. I ti a k těm i jiní podobní někteří bludové v Čechách mezi lidmi se nacházejí, kterýchžto bludův některých rozsévači a původové sou kněží ženatí, kteřížto upadše v ten blud o ženění kněží a skutečně se zženivše, tu svou vejtržnost jinými bludy tarasují a obalují, aby se tím od kněží neženatých a svatou obecnou víru vyznávajících dělili a lidem bludův žádostivým se zachovali, jakož pak v svejch spisích a traktátích o svém ženění zjevně k konfessí Luterianské v Aušpurce někdy slavné a svaté paměti císaři Karlovi Pátýmu podané, v kteréžto svrchu dotčení bludové někteří se nacházejí, se znají, při ní stojí a státi chtějí. Také z těch některé bludy bratří Valdenští a také Mikulášenci, kteří se kryjí pod stranou přijímajících pod obojí způsobou, vedouce a až posavad své schůze proti mandátům VCské Mti mívajíce, věrný lid, zvláště prostý, od pravé víry a náboženství odvozují.

Tímto také způsobem vejše dotčení bludové se rozsívají, a rozmáhají, že z jiných zemí knihy některý bludný do tohoto království se svobodně vezou a v něm prodávají a mládež i jiní takovými knihami skrze své některé učitele velmi se porušují, z pravýho a řádnýho náboženství vyvozují a v bludy uvozují.

Tyto již položené nezpůsoby VCské Mti oznamujeme. Což se pak dotýče těch ženatých kněží, tito zjevní jsou:

Kněz Petr Nepomucký v Liblicích pod panem Jindřichem Vlinským, u kteréhožto kněze ten jeden traktát jest postižen.

Kněz Krištof v Kostelci pod panem Vondřejem Nebřehovským.

Kněz Vondřej v Dubu pod urozeným pánem panem Vilímem Oprštorfem z Dubu ɔc.

Kněz Matěj v Bohdanči na panství Pardubským.

Kněz Matouš ve Mšeně pod urozeným pánem panem Zdislavem Berkou ɔc.

Kněz Mikuláš v Strašecím k Hrádku.

Kněz Vondřej Arian v Lišanech k Hrádku.

Kněz Jeronym v Žiželicích k Chlumci a někteří jiní ne tak zjevní, ale o kterýchž tito dobře vědí, kteřížto ženění své, převráceně písma přivozujíce, traktáty potutedlnými, ale již pronešenými zastávati a konsistoř naši a nás, proto že sme to ženění jich z povinnosti ouřadu svýho pro svá svědomí a podle vůle a poručení JMtí pánův místo VCské Mti držících při nich zastaviti a přetrhnouti chtěli, nedůvodným, neobyčejným haněním a nespravedlivým dotýkati beze všeho studu smějí, nám v tejchž traktátích nětco připisujíce, načež sme jak živi nepomyslili, nětco z toho, co sme s nimi měli činiti, převracujíce, nětco zle vykládajíce a jinak než bylo píšíce, k čemuž my pravíme, že toho ani jednoho skutku a oučinku, pro kterejž bychom takovýho hanění zasloužili, na věky řádně ukázati moci nebudou.

Neb to všecko, čím sme se tejchž kněží, je napraviti otcovsky pro jejich dobré chtíce, dotejkali, činili sme s vědomostí a radou těch vrchností, k kterýmž se nám utíkati náleželo, a nic sme toho z milosti boží neučinili, coby hanění hodnýho bylo, kterýchžto jejich hanlivejch traktátův tři tuto VCské Mti poníženě podáváme, z nichž VCská Mt vyrozuměti ráčíte, jak netoliko nenáležitě nás, ale i JMti pana arcibiskupa i VCské Mti i nejvyššího biskupa křesťanskýho i všech tejmž biskupem se zpravujících dotejkati a lidu obecnýmu v ošklivost dávati smějí pro skutek svýho nenáležitýho ženění, nýbrž za to VCské Mti jako pána svýho nejmilostivějšího pokorně žádáme, že tomu, což o nás píší nechvalitebnýho, VCská Mt věřiti neráčíte, ale že v tom tak nás opatřiti VCská Mt ráčíte, abychom od lidí, kterejchž sou takoví traktátové došli neb dojdou, za takové zlé lidi, jak oni nás vypisují, držáni nebyli.

A již VCské Mti se vší poníženou pokorou prosíme, že tuto naši upřímnou zprávu od nás milostivě přijíti a toto království před takovými škodlivými bludy a nezpůsoby, poněvadž jistě potřebuje opravdovýho a za času opatření, opatřiti a nad ouřadem konsistoře a námi svou milostivou ruku držeti VCská Mt ráčíte. A my na svých modlitbách za VCskou Mt, na Její císařové Mt i za všecku rodinu Vašich Mtí chceme věrně Pána Boha prositi, aby on všemohúcí a milosrdný VCské Mti ráčil dáti dlouhé zdraví, ve všem štěstí a nad nepřáteli všemi viditelnými i neviditelnými slavné a stálé vítězství. Datum v pátek v ochtáb božího křtění léta ɔc sedmdesátého.

VCské Mti poddaní a věrní kaplani

administrator a kněží konsistoře Pražské
pod obojí způsobou přijímajících.

Administrator a kněží konsistoře pod obojí stěžují si u místodržících v království Českém do osadních sv. Mikuláše v Menším městě Pražském, žě proti vůli konsistoře kněze Jana Turka na svou faru uvedli; dále oznamují, že někteří farářové Pražští nedrží řádův, sněmy utvrzených, někteří z nich „bouřlivá, bludná a hanlivá kázání činí", že luteránští predikanti bez vědomí konsistoře na fary se přijímají a že nejen po vsech a městečkách, ale i v městech královských faráři a děkanové se žení.

1570, 26. září. — Orig. v c. a k. státním archivu ve Vídni. — Rkp. 595, II. (290), fol. 4.

VMt vysoce urození páni, urození a stateční páni rytíři, JCské Mti rady a místodržící v království Českém, páni nám laskavě příznivi.

Jakož ste nedávno minulýho času nám psaní JMti Cské přečísti poručiti ráčili, v kterémž VMtem poroučeti ráčí, abyšte nad konsistoří dolejší Pražskou ruku svou ochrannou držeti ráčili, a že tak učiniti ráčíte, nám ste laskavě pověděti ráčili, protož na VMt svou, anobrž víc obecnou pilnou potřebu vznášíme, kterak osadní svatýho Mikuláše v Menším městě Pražským na nás žádost svou vznesli, abychom jim kněze Jana Turka za faráře podali, ale z mnohých příčin a zvlášť z strany života, náboženství a jeho v těch věcech neposlušenství v to místo, kdež mnozí i z jiných zemí zvlášť při přítomnosti JMti Cský v toto království se sjíždějí a scházejí, jeho podati sme nemohli, což když sme jim oznámili i to doložili, že my jim chceme jiné hodné osoby za faráře podati, s tím jsou od nás pravíc, že to na větší počet vznesou, odešli.

Potom, když sme naslechli, že by předce téhož kněze Jana Turka proti naší vůli a podání na faru uvésti chtěli, témuž knězi, aby se na tu faru nestěhoval, i panu purkmistru a radě dotčeného města, aby ho na faru neuvozovali, psaní sme učinili: i jaká jest nám nevážná a potupná odpověď dána, a jak proti naší vůli a poručení týž kněz Jan na tu faru uveden jest, toho VMti teď přípis podáváme.

Druhé VMti oznamujeme, že někteří farářové v Praze řádův křesťanských od starodávna zachovávaných a mnohými obecními sněmy, zvláště tím, kterýž držán byl léta ɔc 67 v pondělí po neděli Oculi, utvrzených držeti a v nich se s námi, kteříž je zachováváme, srovnati a nás v tom poslouchati nechtí.

K tomu jsou někteří z nich neřádně živi, bouřlivá, bludná a hanlivá kázání činí a bývajíce od nás k tomu častokrát napomínáni, toho přestati nechtí, a když kterého tresceme, tehdy osoby novým a obecní církví odsouzeným náboženstvím nakažené takové kněží zastávají, potahujíce jiných podle sebe, jakož

teď nevelmi dávno osadní svatýho Jindřicha, když sme jich faráře pro jeho vejstupky a neposlušenství trestali, vedle něho proti nám se postavili a zjevně před VMtí o Těle božím mluviti směli, že oni o cizí bohy nestojí, v čemž ste jim i za zlé míti ráčili.

Třetí že se již nacházejí skutečně jacís predikanti od biskupův svaté obecné apoštolské církve nesvěcení, ale od lutheránův nařízení, jakož těchto dnův jednoho sme před sebou měli, kteříž v zemi této bez našeho vědomí a povolení na fary se přijímají a bludy před mnoha sty léty odsouzené mezi lidi rozsívají.

Čtvrté i tohoto před VMtí tajiti nemůžem, že máme jistou zprávu, kterak již ne po vsech toliko a městečkách, ale i po městech královských faráři a děkanové se žení proti řádu a právu duchovnímu, proti obyčeji země této a proti rozsudkům JCské Mti, které s radami svejmi v tomto království vypověděti ráčil.

I milostiví páni, kdyby tyto věci svůj průchod míti a zvlášť osoby bludy nakažené samy sobě faráře jednati a je v bludích a neřádích proti nám zastávati měli, co by z toho dobrýho v tomto království přijíti mohlo, ráčíte VMt dobře znáti a rozuměti.

A protož my, poněvadž jest nám na tento čas zpráva duchovních věcí poručená, aby příčinou naší a nedbanlivostí zlé průchodu svého nemělo, na VMt takové věci vznášíme a VMtem věříme, že ne tak nás osoby, jako ouřad a správu duchovní a obecní dobré křesťanské v tom milostivě i spravedlivě opatřiti ráčíte.

Jestliže by pak osoby bludné svejch neřádův přestati a VMtí poslechnouti nechtěli, tedy my, aby to nám přičtěno nebylo, jakobychom takové věci přehlídali a před JMti Cskou ukrývali, musili bychom to pro uvarování nebezpečenství našeho, JMti Cské v známost uvésti. Datum fer. 3 ante Venceslai anno Domini 1570.

Administrátor a kněží konsistoře Pražské pod obojí spůsobou přijímajících.

Administrator, mistři a farářové „konsistoře arcibiskupství Pražského pod obojí přijímajících“ císaři Maximilianovi se ospravedlňují, že proto kněží Šimona Libčnínského a Václava Dačického, poručníky kšaftu někdy kněze Jana Mistopola, vězením na radnici Starého města Pražského potrestali, poněvadž dlouhý čas zanedbali pozůstalost Mistopolovu dědicům vydati.

cc. 1570. (po r. 156?). — Orig. v c. a k. státním archivu ve Vídni. — Rkp. 595, II. (290), fol. 7.

Nejjasnější a nejnepřemoženější císaři a pane, pane náš milostivý, VCské Mti od pána Buoha s Jí Mtí císařovou i s obojími dědici podle vnitřního člověka, ducha i těla zdraví, a nadevším křesťanstvem dlouhověkého a šťastného panování žádáme.

A při tom, nejmilostivější císaři, jakož jest VCská Mt suplikací od kněze Šimona Liběnínského a kněze Václava Dačického, vězňův na rathouze Starého města Pražského, podaná, jako bychom je mimo náležitost nespravedlivě obtěžovali vězením toliko k libosti sobě, jakož jich suplikací stížná v sobě obsahuje a zavírá.

Na tu my poddaně a pokorně jakožto vrchnost a úřad konsistoře Pražský strany pod obojí přijímajících VCské Mti tuto zprávu činíce oznamujeme:

Že dotčení kněží a farářové zoumyslně nám i sobě zaneprázdnění činí a to v tom: majíce vedle kšaftu někdy kněze Jana Místopola, administrátora, jakožto poručníci, komuž co kšaftuje nebo dlužen se býti seznává, plniti odporují a lidé potřební chtíce odkazův svých anebo dluhův přiznalejch užiti, před nás je obsílají, jakož se to trefilo tuto s Dorotou Tyčkovou, kteráž dala k schování někdy knězi Janovi Mistopolovi půl druhého sta kop míšenských, a on o tom kšaftuje, podle kteréhožto kšaftování táž Dorota, což jí podle práva nalezeno bylo, spravila jest a dotčeným kněžím od práva rozkaz se stal, aby ve dvú nedělích pořad zběhlých takovú sumu jí dali a vyplnili anebo se s ní umluvili.

Čemuž oni majíce sobě rozkazy podle práva až do západu slunce před adventem Páně léta lonského prošlé, dosti učiniti zanedbali a nad to majíce odklad od práva učiněný ku právu se nadjíti, ani nepřítomností ohraditi nedali, v čemž ta sirá vdova s pláčem a mnohým naříkáním na nás i skrze přátely své nabíhati nepřestávajíc za opatření nás žádala, a my těžce jich dosáhše ku právu v středu post Dorotheae tohoto léta vedle řádu a práva, jakž duchovní i světští v takových přiech se chovají, nemohli sme k nim jináče se zachovati než, poněvadž sú z statku kněze Jana Místopola, kterej sú k sobě přijali, jí vyplniti sumu její anebo se s ní umluviti v dlouhým čase zane-

dbali, vězením k tomu je přidržeti, a posavad to na vóli mají, když táž vdova spokojena bude, že mohou z téhož vězení se vysvoboditi.

Neb my nad jich vězením žádného zalíbení nenesouce od lidí mnohé naříkání slyšeti musíme, že dožádavši se my při VCské Mti tvrzení kšaftu někdy kněze Jana Místopola oni jsú nám předešle připověděli chudému i bohatému podle vůle kšaftujícího za dosti činiti, a kdož odpory své při právě dali, jim odpovídati. Na tento pak čas proti nim na odpor se stavějí, a majíce jakožto lidé duchovní k skutkům milosrdným se ohlídati, a je všecky spokojiti, sebe zbytečně i nás zaneprázdňovati nepřestávají.

Že pak my jakožto úřad duchovní a právo nad kšafty s milostivým VCské Mti dovolením stvrzenými a tak nad spravedlností chudých lidí ruku držíme, ano i obzvláštně již od VCské Mti poručení majíce, abychom každému, komuž by tu co náleželo, dopomáhali, snáší se u nás, že VCská Mt, kterak sme tu nic nezhřešili a křivdy jim neučinili, milostivě vyrozuměti ráčíte, nýbrž dotčení kněží, že sú pro vážnost sebe jako poručníci a nás jakožto práva a vrchnosti své bez tohoto stížného vznášení na VCskou Mt dobře býti mohli, nic nás VCské Mti jakožto pánu našemu milostivému neomlouvajíce a neošklivíce, že bychom v plném počtu konsistoře nebyli, neb námi tu nic neschází, nýbrž my ustavičně toho při VCské Mti žádati nepřestáváme, abyšte VCská Mt právo duchovní a soud konsistoře pod obojí přijímajících k starobylému spůsobu přivésti, obnoviti anebo doplniti, a kteří by nám těch prací vésti pomohli, milostivě spůsobiti ráčili, a tak nás neslušně, abychom v tomto počtu mimo řád a právo jak nespravedlivě konsistoř Pražskú řídili a při soudech se chovali, dotýkati by neměli.

Protož VCské Mti řád, právo a soud duchovní strany pod obojí i sebe také před těmito jich omluvami k opatření a k milostivé ochraně poroučíme, neb sme my tu nic k libosti, jakž nás dotýkají, neučinili, než z povinnosti práva upřímně sme se při tom zachovali.

VCské Mti věrní poddaní

administrátor, mistři a farářové konsistoře arcibiskupství pražského pod obojí přijímajících.

Rejstřík osob a míst.

Rejstřík věcí.

Opravy.

Str.	1.	1.	řádka	shora	místo	*kněze*	má	býti	*kněží.*
„	„	3.	„	„	„	*kněži*	„	„	*kněží.*
„	17.	18.	„	zdola	„	[cc. 1562]	„	„	[cc. 1565—1568].
„	32.	6. a 8.	„	shora	„	*kněze*	„	„	*kněží*
„	„	6.	„	zdola	„	[1563]	„	„	[cc. 1565, 30. dubna.]
„	35.	3.	„	„	„	*Klumíně*	„	„	*Chlumíně.*
„	51.	6.	„	„	„	*dapeže*	„	„	*papeže.*
„	57.	6.	„	shora	„	*Bestyus*	„	„	*Bessyus.*
„	72.	14.	„	zdola	„	*královstvím*	„	„	*království.*
„	98.	19.	„	„	„	*zaneprádnění*	„	„	*zaneprázdnění.*
„	113.	1.	„	shora	„	*Bystrzcenus*	„	„	*Bystrzicenus.*
„	„	1.	„	zdola	„	*Bystrzcenus*	„	„	*Bystrzicenus.*
„	„	3.	„	shora	„	*et*	„	„	*ex.*
„	166.	18.	„	zdola	„	*poste*	„	„	*post.*
„	168.	6.	„	„	„	*Lazari*	„	„	*Laetare.*
„	170.	5.	„	„	„	*Laetare*	„	„	*post Laetare.*
„	„	14.	„	„	„	*Lazari*	„	„	*Laetare.*
„	173.	12.	„	„	„	*literans*	„	„	*literas.*
„	260.	4.	„	„	„	*Chotěšovský*	„	„	*Chotětovský.*
„	271.	3.	„	shora	„	*Vilémovského*	„	„	*Vilimovského.*
„	356.	17.	„	zdola	„	*H. Mehl*	„	„	*G. Mehl.*
„	378.	8.		shora	„	*156*	„	„	*1568.*
„	419.	15.	„	zdola	„	*kanovníka*	„	„	*komorníka.*
„	425.	5.	„	„	„	*nedupustil*	„	„	*nedopustil.*

Opravy.

Str.	1.	1.	řádka	shora	místo	*kněze*	má	býti	*kněží.*
„	„	3.	„	„	„	*kněži*	„	„	*kněží.*
„	17.	18.	„	zdola	„	[cc. 1562]	„	„	[cc. 1565—1568].
„	32.	6. a 8.	„	shora	„	*kněze*	„	„	*kněží*
„	„	6.	„	zdola	„	[1563]	„	„	[cc. 1565, 30. dubna.]
„	35.	3.	„	„	„	*Klumině*	„	„	*Chlumině.*
„	51.	6.	„	„	„	*dapeže*	„	„	*papeže.*
„	57.	6.	„	shora	„	*Bestyus*	„	„	*Bessyus.*
„	72.	14.	„	zdola	„	*královstvím*	„	„	*království.*
„	98.	19.	„	„	„	*zanepráduění*	„	„	*zaneprázdnění.*
„	113.	1.	„	shora	„	*Bystrzcenus*	„	„	*Bystrzicenus.*
„	„	1.	„	zdola	„	*Bystrzcenus*	„	„	*Bystrzicenus.*
„	„	3.	„	shora	„	*et*	„	„	*ex.*
„	166.	18.	„	zdola	„	*poste*	„	„	*post.*
„	168.	6.	„	„	„	*Lazari*	„	„	*Laetare.*
„	170.	5.	„	„	„	*Laetare*	„	„	*post Laetare.*
„	„	14.	„	„	„	*Lazari*	„	„	*Laetare.*
„	173.	12.	„	„	„	*literans*	„	„	*literas.*
„	260.	4.	„	„	„	*Chotěšovský*	„	„	*Chotětovský.*
„	271.	3.	„	shora	„	*Vilémovského*	„	„	*Vilimovského.*
„	356.	17.	„	zdola	„	*H. Mehl*	„	„	*G. Mehl.*
„	378.	8.		shora	„	*156*	„	„	*1568.*
„	419.	15.	„	zdola	„	*kanovníka*	„	„	*komorníka.*
„	425.	5.	„	„	„	*nedupustil*	„	„	*nedopustil.*

